Digitized by Google

Dubourg.

HOMERI
ODYSSEA
Gr: et Lat.

HOMERI ODYSSEA,

BATRACHOMYOMACHIA,

Hymni & Epigrammata,

GRAECE ET LATINE.

GRAECA

Ad principem H. Stephani, ut & ad primam omnium Demetrii Chalcondylae editionem atque insuper ad codd. mss. sunt excussa.

EX LATINIS EDITIS

Selecta sunt optima, verum ita interpolata, ut nova plane versio videri possit.

Curante

STEPHANO BERGLERO, Transsylvano.

AMSTELAEDAMI
Ex OFFICINA WETSTENIANA

CIↃ IↃ CC VII.

STEPHANUS BERGLERUS

Transsylvanus Coronensis,

LECTORI S.

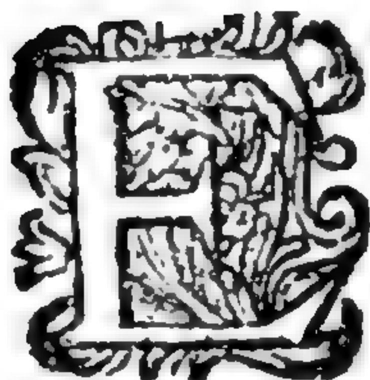
Gimus in Præfatione quam priori hujus operis volumini præfiximus, de hujus editionis nostræ ratione, quæque ad illam spectant. Restant hic exigenda quæ ibidem promisimus de *Homero* ipso, *reliquisque eiusdem poëmatibus* præter Iliadem & Odysseam. De *Homero* quidem ita differemus, ut quasi aliud agentes de *Patria* ejus, de *cæcitate*, de *ætate* qua vixerit, probabiliter, imo indubitate, pauca dicamus; nam cætera unde haurienda sint indicabimus etiam.

Novam hanc editionem à laudibus & præstantia Poëtæ commendare non alienum erat, aut editoribus quorumvis Scriptorum minus usitatum; nobis tamen parum verborum in laudandum Homerum impendere constitutum est; nam quod ipse in Apollinem canit:

Πῶς γὰρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;

id prorsus in hac re mihi etiam usu venit; nam & major est Homerus nostra laudatione, & Eruditi homines pridem hanc materiam certatim occupavere: quos &, quibus libitum est adibunt. Nos ergo paucis dicamus, quod vix ita dictum sit prius, *Homerum seipsum laudantem* ostendamus. neque id invidiæ ei fore credimus; nam illis demum turpe est seipsos laudare, qui majora vero de se prædicare possunt: imo erit hoc nisi fallor laudum omnium *κορυφὴν δρέπειν*, si eum, qui omnium recte sentientium judicio est incomparabilis, confitentem habeamus, se non erubescere ad quantalibet præconia, quasi conscium alii cuidam illa magis convenire. In Odysseæ Θ. id eum facere maxime ajo, & per *Demodocum* apud Phæacas non nisi Homerum intelligendum. hoc inde quis credat, quia quoscunque versus in Alcinoi convivio ille decantat, iste fecit; quem ergo nisi seipsum laudat, quando sub

Ulyſſis perſona Muſicum hoc pacto, niſi mea verſione laudes illas detero, alloquitur, verſu 487:

Laudo Demodocum te præ mortalibus unum:
Aut Jove nata docet te Muſa aut pulcher Apollo,
Qui tam rite canas Græcorum triſtia fata:
Quanta tulitque & quanta aliis gens fecit Achivûm,
Ipſe quaſi adfueris, tuque hauſeris auribus ipſe.

Nonne legentibus noſtrum Trojani belli Scriptorem, talis ipſemet videtur omnibus? Porro ajunt Homerum *cæcum* fuiſſe, id aut revera ita fuit; adeoque cæcum finxit Demodocum in illo convivio: aut id propterea maxime crediderunt plerique, quia putarent Homerum ſignificari per Demodocum; nam verſu 62. hæc legas, quantum ea Latinis verbis exprimere potui:

Advenit adducens optatum præco Poëtam,
Quem dilexit & auxit Muſa boniſque maliſque;
Namque oculis capto conceſſit amabile carmen.

De Homeri autem *cæcitate* dubitare, id quidem nimis ſcrupuloſum videtur; nam ut alios cum Herodoto vitæ Homeri, uti credunt, Scriptore, taceam, ipſemet iterum de ſe, neque jam perſonatus indicio eſt, quando Hymno in Apollinem verſu 165. Deliades ita compellat: (ſi meis verbis rem ſatis aſſequor.)

Eſte ſalutatæ, memores noſtri eſte Puellæ
Vos ſimul omnes: atque virûm ſi terrigenarum
Forte quis adventans laſſus de me roget hoſpes:
Quis Vatum vobis, quo non ſit ſuavior alter
Hic obverſatur, delectans carmine ſolus?
Tum vos ne pigeat cunctas uno ore fateri:
Cæcus homo, civemque Chii ſe fert petricoſæ.

Ubi etiam videmus de *Patria* Homeri, quæ tam περιμάχητος olim fuit, mentionem factam. Hunc autem Hymnum nemo mihi ſuſpectum reddat, niſi qui crediderit ſuam apud quenquam Thucydidis autoritate plus valituram, qui ſcriptor ab vanitate alieniſſimus, nec ab Homeri ætate ita nimis remotus, Deliis aſſerturus antiquiſſimam quandam Solemnitatem, hunc Hymnum adducit, tribuitque Homero δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος inquiens, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε ἅ ἐστιν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος· verſibuſque inde ſubjectis, hæc addit quæ maxime huc

fa-

faciunt: ἐτελεύτα τοῦ ἐπαίνου εἰς τάδε τὰ ἔπη, ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη, & refert, quos modo citaveramus versus. ita tamen, ut nonnihil variantiæ deprehendatur ab Homeri hodiernis editionibus; v. g. ibi est:

Ἀλλ' ἄγεθ' ἱλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι ———

nos autem cum H. Stephano edidimus ita:

Ἀλλ' ἄγε δὴ Λητὼ (melius Λητοῖ) μὲν Ἀπολλόν
τ' Ἀρτέμιδι ξὺν
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι.

Sed mihi neutra lectio placet præ mea conjectura; legendum & distinguendum crederem:

Ἀλλ' ἄγεθ' ἵληθι μὲν Ἀπολλόν τ' Ἀρτέμιδι ξύν.

& quæ sequuntur ad Deliades dirigenda: quid præterea sit differentiæ cognosces maxime ex accuratissima editione Thucydidis Anglicana. Atque nobis hoc pacto Homerus seipsum laudaverit. Universim hoc dicimus: quotiescunque Deorum aut Heroum consilia & facta præclara prædicat, seipsum admirabilem facit talium autorem atque effictorem, uti non uno loco ostendit optimus *Eustathius*. Iterum dico, qui ad Homeri commendationem pertinentia requirit plura, alios ut consulat, in primis Reverendi & Cl. Viri *Joh. Alb. Fabricii Bibliothecam Græcam*, ubi nihil non inveniet, quod ad historiam Homeri faciat, & alicubi de Encomiastis Homeri tractatum. Sed quia sunt, ibidemque alio capite libri, non pauciores recensetur etiam Reprehensores Homeri, quos forte multi hoc tempore citius audient quam Encomiastas: è re quidem erat illis ut par est hîc pluribus responderi; sed cum nec facultas mea, nec temporis nec loci spatium huic præfationi destinatum id permittat, utcumque pauca, saltem de Observationibus quibusdam in Poemata Homeri & Virgilii Gallice primum scriptis, postea elegantissime in Latinum sermonem translatis, notabo. Autor comparat Poëtas illos, & examinat quasi normam adhibens præcepta Poëtices Aristotelis. Sed mirum, p. 11. omnia summa tribuit Homero; p. autem 70. reliquo Poëtarum gregi similem fore ait, demtis epithetis. Mox p. 12 affert definitionem Epopœiæ & Tragœdiæ, nec totam, ex Arist. Poët. c. 6. aitque has inter se dif

ferre, quod Tragœdia imitetur per Repræsentationem s. ὄψιν; Epopœia per Narrationem: de Tragœdia absurdum est; quia necessario etiam per Narrationem, uti videbis ex A. Poët. c. 1. & c. 24, nec non c. 26. Imo Repræsentatio omni prorsus caret arte, minimeque est proprium Poëticæ facultatis, sed habet suos artifices, quos σκευοποιοὺς vocant. vid. A. P. c. 6. item 14. Sed hæc leviora sunto: & forte studio adferre omnia noluit. Jam p. 13. ex A. P. cap. 6. refert partes Carminis Epici, quæ sunt: μῦθος, ἤθη, λέξις, διάνοια. per has singulas examinat Poëtas istos. Primo itaque ut præcipit & præit Aristoteles cap. 17. exponit μῦθον sive Fabulam nudam sine mentione certæ personæ, & sine digressionibus, Iliados & Æneidos: postea eas comparat inter sese, præferendo Æneidos fabulam fabulæ Iliados; quod Achillis actio (cujus ira argumentum Poëmati) perniciosa sit patriæ, Æneæ autem salutaris. Atqui talem eam finxit Homerus cum ratione; imitationum enim sive fictionum Poëticarum finis est non tantum Felicitas, verum etiam Calamitas sive Miseria, ut docet Arist. P. cap. 6. Itaque si Autor Odysseæ Fabulam, (quam exposuit Arist. cap. 17.) cum Fabula Æneidos contulisset, fecisset rectius; nam ibi æque Ulyssis actio suis & sibi est salutaris: nec ulla parte deterior iste est illo; dubitanti fidem faciet ipse apud Ovidium in Metam. Lib. XIII. Itaque quæ deinceps in Iliade & Persona Achillis desiderat, ex Odyssea solves facile: ubi ille Æneam laudârit, tu Ulyssem contra. Voluisse autem Homerum altero Poëmate Calamitates hominum, altero Felicitatem, quæ oriuntur ex factorum qualitate, effingere, melius viderat etiam Horatius, ex cujus mente

Fabula quæ Paridis propter narratur amorem:
Græcia Barbariæ lento collisa duello,
Stultorum Regum & populorum continet æstus.

& paulo post:

Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.

Idem alibi de suis studiis puerilibus (quæ hodie exemplo esse debebant) loquens, ejusdem Iliados argumentum complectitur:

Romæ nutriri mihi contigit atque doceri
Iratus quantum Grajis nocuisset Achilles.

Et

Et Eustathius p. 5. Scopus, inquit, est Homero ut ipse in principio ponit, indicare, quot mala durante Achillis ira passi essent tam Græci quam Trojani. vid. & Autorem p. 34. Horatius etiam Odysseæ summam indicat:

Rursus quid virtus & quid sapientia possit,
Utile proposuit nobis exemplar Ulyssem.

Sed lege quæso totam illam epistolam, ubi ait Homerum melius docuisse quid sit officium & virtus, quid non, quam Philosophi quidam doceant.

Pag. 15. & 16. ait Autor, perfectiorem habere finem Æneæ actionem quam Achillis; quod secus est, si recte posuimus scopum Iliados. debuit ergo hic etiam contulisse Odysseam. Imo nec est adhuc res confecta in Æneide; nam restant adhuc pacis conciliatio, & nuptiæ Laviniæ; *ἄνευ γὰρ ἀναγκαίης ἰσχυρῆς συμβάσιες ἰσχυραὶ οὐκ ἐθέλουσι συμμένειν* uti inquit Herod. illa autem in parte Odyssea manca non est; at hoc deesse Æneidi recte vidit Maphæus Vegius, qui rectius dicetur supplementum Æneidos scripsisse, quam Iliados Coluthus & Tryphiodorus, quos autor commemorat; causam cognosces ex notatis ad p. 34.

Rectissime p. 19. sentit Homero animum non fuisse effingendi in Heroë suo Achille ideam Principis perfecti; quid ergo efficit in sequentibus, quando non uno loco docet Achille potiorem esse Æneam; nisi ut probet Virgilium potuisse effingere Principem illo Principe perfectiorem, quem Homerus non studuerit perfectum sistere?

Pag. 23. vitio vertit Poëtæ id, quod Horatius aliis etiam imitandum proponit:

—— honoratum si forte reponis Achillem (esto ille)
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.

Vid. not. ad p. 41.

Non ob ereptam ancillam, ut ait autor p. 24. iratus lamentatur Achilles; sed quia hoc erat signum contemtûs: nam *ὁ ἀτιμάζων ὀλιγωρεῖ*, inquit Aristoteles II. Rhet. cap. 2, *τὸ γὰρ μηδενὸς ἄξιον οὐδεμίαν ἔχει τιμὴν οὔτε κακοῦ οὔτε ἀγαθοῦ· διὸ λέγει ὀργιζόμενος ὁ Ἀχιλλεύς,*

Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας
(Iliad. *α.* 326.)

—— ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην (Iliad. ι. 644. ὡς διὰ ταῦτα ὀργιζόμενος. Vid. ejusdem Polit. Lib. III. cap. 2. utrobique invenies, judice Philosopho, Achillem indigne ferre læsam majestatem.

Quod p. 34. ait, quia Homerus ab Horatio vocetur Trojani belli Scriptor, hunc judicasse in Iliade esse actionem principalem Bellum Trojanum, id quam verum sit ostendi notatis ad p. 13; sed vocat eum Horatius ita, respiciens utrumque Poëma quo respectu hoc vocabulum ei competit; nam quod in Iliade ad eam rem deest, Odyssea habet in digressionibus. adeoque facile, volenti facere justam Ἰλίου ἅλωσιν sive πέρσιν, quæ convenient ex Odyssea in Iliadem transferre. Ob hoc factum Arist. cap. 23. Homerum θεσπέσιον vocat, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον, λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐκ εὐσύνοπτος (vid. cap. 7.) ἔμελλεν ἔσεσθαι —— mox addit: Τοιγαροῦν ἐκ μὲν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μία Τραγῳδία ποιεῖται.

Jam p. 36. culpat, quod Odyssea inchoëtur per peregrinationes Telemachi, finiatur autem cum Ulyssis erroribus; sed omnes vident primum ibi Deos deliberare quo pacto Ulysses ex Calypsus insula redeat: mittetur itaque Mercurius cum mandatis ad Calypso, ut hæc illum dimittat. sed prius visum est Minervæ, i. e. Sapientiæ Homericæ, Telemachum ad quærendum Patrem mittere; causam non semel hoc versu indicat: ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσι. nimirum egregiam pietatis laudem reportabit, si eum non pigeat Patris causa tot adire labores. imo necessariam reddit Poëta Telemachi peregrinationem; nam & Procorum luxuriosa opibusque Ulyssis perniciosa turba, jam impatientes moræ erant, negabantque se destituros πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι, qui etiam jure quodam cogere eam poterant, detecta fallaci textura: & Telemachus jam excesserat ex ephebis, qui terminus expectationis ab ipso Ulysse olim valedicenti Penelopæ erat præscriptus: & pater Icarius instabat; Telemachus itaque indignum ratus opes magis dilaniari si maneant Proci, indignus autem si Patre vivo & mox forte redituro, mater alii nubat; quid magis optet quam scire an is vivat? ita-

itaque quærendum ſtatuit, ut nî vivum inveniat, mater jam faciat quod velit; cognito autem illum in vivis eſſe, aut etiam forte invento Patre, injurias ſi pote ulciſcatur. Jam itaque patebit quam inanis ſit illorum curioſitas, qui ajunt, quia Telemachi profectio nihil conferat ad inventionem Patris, omne illud Epiſodion minus oportunum eſſe, quod non χθὲς καὶ πρώην tantum Benius quidam, ut putat Autor, ſed olim etiam alii, obſervante Euſtathio, reprehenderunt. Nonne, ſi in eo vertitur cardo, Filio Patrem offerre alicubi penes Homerum erat, qui antea tam prope à Patria delatum, ut jam ignes ibi cernerent, ſoluto uno utre venti, in errores infinitos eum potuerat conjicere? nempe maluit περιπετείας & ἀναγνωρίσεις ſectari, quæ maxima pars ſunt Epopœiæ & Tragœdiæ. vid. Ar. Poët. cap. 11. & 16. nec non 24. Imo Telemachus plane eſt aſſecutus finem ſuæ navigationis, qui quod volebat ex Agamemnone diſcit, non tantum quod ſuperſit Pater, ſed & ubi ſit. Nec hoc animadvertunt, quorſum tendat Poëta, qui tam difficilem cauſam adhuc defendendam habet: quo nempe jure florem juventutis & nobilitatis, plus centum Procos, per Ulyſſem curet interficiendos; itaque quam poteſt ſceleratiſſimos illos facit, ut merito luant: hinc etiam vitæ Telemachi inſidiantur, ſubminiſtrante illis Poëta occaſionem iſta Profectione, in mari, quia domi in oculis omnium minus tutum erat. Jam quærerem, an apud Virgilium, quem Autor prorſus ἀνέγκλητον habet, magis neceſſarium ſit Epiſodion illa Didonis Tragœdia, iſto Itinere; ſed mihi de Virgilio aliquid gravius religio eſt dicere, Cujus ſacra colo ingenti perculſus amore. interim tamen ἀμφοῖν ὄντοιν φίλοιν ὅσιον προτιμᾶν τὴν ἀλήθειαν.

Quod autem p. 41. & ſeq. ait, Homerum nimis ſtudere ut Admirabilia videantur, quæ dicat: probatque inde, quia ſæpe θεοὺς ἀπὸ μηχανῆς introducat; ibi finem τῆς μηχανῆς non videtur ſatis intellexiſſe qui ſit. Is non eſt, ut admiratio excitetur, quod Autor ſtatuit etiam p. 43. & 44; ſed machina adhibetur tunc, quando Poëta admirabilia ſectando, rem eo deduxit, ut humana ope expediri nequeat; hic jam animi ſuſpenſi ſunt, & mirantur,

& ſtupent, cum exitûs rationem penetrare nequeant, qui tamen certo futurus eſt; ut igitur deſinant mirari, Deus intervenit, qui nodum facile ſolvit, *δύναται γὰρ ἄπαντα*, ut eſt apud Homerum Odyſ. δ. 237: ſæpe etiam Dii interſunt ut prænuncient futura, quod itidem fit ſine admiratione ſæpiſſime, *ἅπαντα γὰρ ἀποδίδομεν τοῖς θεοῖς ὁρᾷν*, ut inquit Phil. in Poët. cap. 15. Cum itaque ſciamus talia Diis eſſe facilia, non miramur; nam *θαυμάζεται τὰ ἄπορα. ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων, οἴεται ἀγνοεῖν* teſte eodem Philoſopho. Præcipua cauſa cur Deos introducant, eſt, quia videbant humanæ ſocietati prodeſſe, ſi credant eſſe Deos, & curare humana; partim propter occulta ſcelera, maxime impotentiorum, partim propter aperta, etiam potentiorum:

Si genus humanum & mortalia temnitis arma;
At ſperate Deos memores fandi atque nefandi.

Itaque illi non tantum adverſus Numen Divinum impii ſunt, ſed & ſocietati civili nocent, qui nos jubent Religionibus atque minis obſiſtere vatum. ſed ad Autorem redeamus: Is cum laudet in Virgilio, quod Veroſimilibus gaudeat, videtur in Homero, quem Virgilio opponit, reprehendere voluiſſe, quod ibi ſint nimis multa Non Veroſimilia, Majora vero, Impoſſibilia, & quæ videantur Imperſuadibilia, quæ jam per accidens fiunt Admirabilia. Iſta autem nec Virgilius ipſe ulla ratione ſibi eripi pateretur, nam conſtat utrumque Poëtam eandem pæne materiam & incredibilem ſæpiſſime tractare Cyclopes, Scyllas, Circas, & alia. & talis eſt materia Poëtarum, qui *ψευδῆ λέγουσιν ὡς δεῖ* ut eſt in Poët. cap. 24. ubi dicit Philoſophus ab Homero cæteros omnes id edoctos: hinc etiam Heſiodus fatetur: *ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·* hinc proverbium apud Ariſtot. *πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί.* Itaque Poëtæ parva extollunt, ſive ut Virgilius loquitur *verbis vincunt & exiguis rebus hinc addunt honorem*, notum eſt quod idem canit: *Admiranda tibi levium ſpectacula rerum:* & Ariſtoteles imitandos Pictores Poëtæ præcipit, *καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἀποδιδόντες τὴν οἰκείαν μορφὴν, ὁμοίους ποιοῦντες καλλίους γράφουσιν· οὕτω καὶ τὸν ποιητὴν μιμούμενον καὶ ὀργίλους καὶ ῥαθύμους καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἠθῶν, ἐπιεικείας ποιεῖν παράδειγμα, ἢ σκληρότη-*

ἐύτητος δεῖ· οἷον τὸν Ἀχιλλέα Ἀγάθων (ἀγαθὸς ποιητὴς καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις inquit Bacchus in Ranis Comici) καὶ Ὅμηρος· (videbis alicubi quod Ariſtoteles hic laudat, autorem noſtrum reprehendere) hæc ſunt ex Capite 14. Poëtices. vid. etiam cap. penult. item cap. 2. hinc Horatius:

——— ——— *Pictoribus atque Poëtis* &c.

Hinc excuſabilior eſt Poëta is, qui rem impoſſibilem vult efficere veroſimilem & perſuadibilem, illo, qui poſſibilem & credibilem,non potuit veroſimilem reddere, uti Philoſophus monet Cap. penultimo. vid. etiam c. 24. & cognoſces hic etiam Autorem in Homero reprehendere, in Virgilio autem laudare, quod Ariſtoteles (quem noſter autorem ſe habere profitetur) in aliis reprehendit, in Homero autem laudat. Ita etiam cum ipſemet fateatur p. 34. *Horatium eſſe magnum in hac arte arbitrum*, hujus præceptis & ſententiis de Homero ubique fere in contrarium abutitur, uti notavi ad p. 23. & uti experietur qui lecta ſaltem p. 112. evolverit Horatium. uno verbo, Horatius laudat ubique Homerum, quod is *nil molitur inepte*; noſter contra ſemel profeſſus ſe Horatii judicium probare, Homerum carpendo ſibi ipſi contradicit. Adeo ut ego verear ne Autor noſter ſapientior fuerit, atque nos putaveramus, qui τὸν ἥττονα λόγον αἱρούμενος ita laudaverit Virgilium, quamvis merito ab aliis laudatum, ut Polycrates quidam, aut iſto ſapientior, Iſocrates illaudatum illum Buſiridem. ſed ſerviamus priori Hypotheſi, & ad rem redeamus. Ego vero jam etiam alteram cauſam mihi videor deprehendiſſe, nam una eſt allegoriæ ratio, cur Homerus de Diis plerunque humiliter & ridicule loquatur, quaſi obnoxii eſſent impotentiis humanis: nempe ſciebat homines omnia maxima Diis attribuere; quomodo ergo majora diceret? itaque ἠθελοκάκησιν. Iſta oppones iis, quæ p. 60. & alibi autor dicit.

Pag. 44. dicit Telemachum per univerſam Græciam quæſiviſſe patrem; qui tantum in Pylum, Pheras & Lacedæmonem, Peloponneſi urbes pervenerat, in quarum poſtrema etiam inaudivit de Patre, ut conſtat ex Odyſ. γ. & δ.

Pag. 51. & 52. Mores, & p. 57. Sententias utriuſque Poëtæ ſpectat. quæ ſine dubio idem eſſe putavit,

vit, quod ἤθη & διάνοια sunt in A. P. cap. 6. ἦθος quidem est idem quod Mores, uti patet ex loco jam citato, & ex cap. 15. sed quod ait διάνοιαν, quam Sententias vocat, nihil aliud esse quam expressiones morum, in eo jam ab Aristotele longe abit; nam hic per ἤθη intelligit quod Autor simul Mores & Sententias vocat: ipsa autem διάνοια est Aristoteli, quod in Rhetoricis ipse vocat πίστεις, λόγους & ἀποδείξεις ῥητορικάς. adeoque de διανοίᾳ tractaturus ad Rhetorica sua remittit lectorem in Poët. cap. 19. ubi gemina dicit istis quæ cap. 6: τρίτον δὲ ἡ διάνοια. τοῦτο δέ ἐστι τὸ λέγειν δύνασθαι τὰ ἐνόντα καὶ ἁρμόττοντα· ὅπερ ἐπὶ τῶν λόγων τῆς πολιτικῆς καὶ Ῥητορικῆς ἔργον ἐστί. quod jam de illis Sententiis verum non est; nam, ut & hoc addamus, διάνοια non tantum Mores demonstrat, sed ὅσα ὑπὸ τοῦ λόγου δεῖ παρασκευασθῆναι· μέρη δὲ τούτων τό, τε ἀποδεικνύναι, καὶ τὸ λύειν, καὶ τὸ τὰ πάθη παρασκευάζειν cap. 19. Hinc oratio sine διανοίᾳ esse non potest, quia necesse est aut inesse alicui quid dicat, aut non inesse; sed non morata esse potest, ut ipse ait: οὐκ ἔχουσιν ἦθος ἔνιοι τῶν λόγων· ex autoris autem mente διάνοια nunquam sine moribus esse posset.

Pag. 54. Congressum Ulyssis & Nausicaës (Odys. ζ.) terminos honestatis plane excedere ait. In quo consistat ille excessus dicat, & Nausicaam defendat Plutarchus in illo Libello, ubi docet, quo pacto juventus Poëtas utiliter, ut ad philosophiam rite præparata ab illis transeat, legere debeat. Nausicaa dicit ad Ancillas suas, uti nos convertimus:

O utinam talem tribuant mihi fata maritum
Indigenam, aut libeat nostrâ huic considere terra?

Plutarchus, cum ostendisset primum, quomodo quis Nausicaës votum non probans, Homerum tamen hæc scribentem laudare debeat; deinde dicit quod, si quis recte judicet, neque Puellæ votum non sit honestum & probandum: εἰ τοῖς λόγοις τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἦθος ἐνιδοῦσα καὶ θαυμάσασα τὴν ἔντευξιν αὐτοῦ πολὺν νοῦν ἔχουσαν, εὔχεται τούτῳ συνοικεῖν μᾶλλον, ἢ πλωτικῷ τινι καὶ ὀρχηστικῷ τῶν πολιτῶν, ἄξιον ἀγασθαι. Operæ pretium erit cognoscere elegantissimam fictionem, ubi Ulysses post naufragium in Phæacum insulam, quam Thucydides Corcyram putat esse, ejectus opis causa Nausicaæ supplicat. illum

illum locum imitatus est Virgilius lib. 1. Æneidos, ubi Æneas itidem post fœdam maris tempestatem ad oras Lybiæ delatus, cum Venere colloquitur: ibidem Virgilius ante oculos habuit Hymnum Homeri in Venerem, ubi Æneæ Pater cum Venere colloquitur, uti infra ostendemus. sed inspicienti Homeri locum ex Odys. ζ. patebit, an ibi magis excedatur modus, quam Libro IV. Æneidos, ubi

Speluncam Dido dux & Trojanus eandem
Deveniunt. (solus cum sola.)

Et quando ipsa ait:

Saltem si qua mihi de te suscepta fuisset
Ante fugam soboles. &c.

Sed nos talia neque in Virgilio neque in Homero reprehendemus, si sapimus; nam propterea ille istum imitatus est, quia cernebat hæc recte sese habere. Cur ergo Autor talia taxaverit nescio; nisi quis dicat forte, eum istud fugisse, quod nimirum Poëtæ non tantum probas & laudabiles hominum actiones, sed & alteras effingant; *μιμοῦνται*, inquit Ar. Poët. cap. 2. & alibi, *οἱ μιμούμενοι πράττοντας, ἀνάγκη δὲ τούτους ἢ σπουδαίους ἢ φαύλους εἶναι.* Plutarchus etiam in eodem illo Libello quem dixi, hæc tradit: *καὶ κακίας καὶ ἀρετῆς σημεῖα μεμιγμένα ταῖς πράξεσιν, ἡ μὴ παντάπασι τῆς ἀληθείας ὀλιγωροῦσα μίμησις συνεκφέρει, ὥσπερ ἡ Ὁμήρου, πολλὰ πάνυ τοῖς Στωικοῖς χαίρειν φράζουσα, μήτε τι φαῦλον ἀρετῇ προσεῖναι, μήτε κακίᾳ χρηστὸν ἀξιοῦσιν.* Idem ille Plutarchus in alio Libello ubi docet exemplis, in Homero esse omnis sapientiæ humanæ vestigia, etiam causam quandam ejus rei affert: *ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τῷ ποιητῇ πράξεις παραδόξους καὶ πάθη καὶ ἤθη διάφορα ὑποθέσθαι· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ἐστι καὶ μονοειδῆ καὶ ἀκατασκεύαστα· τὰ δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα πολλοὺς ἔχει τρόπους καὶ παντοίας διαθέσεις.* quæ idem sibi volunt quod versiculus iste, Nicomachæorum Lib. II. *Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἁπλῶς παντοδαπῶς δὲ κακοί.* & forte etiam quodammodo Hesiodeum: *Τὴν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἐστιν ἑλέσθαι.* Si itaque hæc talia voluisset perpendere Autor, cautius quædam Homero objecisset; nam ex istis omnibus, maxime autem ex capite penultimo Poëtices, discimus, qualia reprehendere juste in Poëmatis

debeamus, & qualia ad injustas sive imperitas reprehensiones calumniatoribus respondere. Sed ego Autorem nostrum tam rudem fuisse credere vix possum; verum illam meam opinionem veram esse autumo, voluisse eum *εἰρωνευόμενον*, argumentum paradoxum tractare, & invenire aliquem, qui hunc ingenii ludum serio refutans risui materiam præbeat. Hoc ne nobis accidat caveamus: reputemusque, Autorem, qui in mala causa jocando quædam probabiliter dixit, majorem laudem reportaturum nobis, bonam causam etiam recte defendentibus; nam si ille in mala hoc potuit, quid non potuisset in bona? *ἀεὶ γὰρ τὰ βελτίω τῇ φύσει εὐσυλλογιστότερα καὶ πιθανώτερα*, ut ait Aristoteles in Rhetoricis. Itaque cur tantillam partem nec plura eorum quæ alicui displicere possent in illo scripto, attigerimus, causa præter temporis & loci angustiam, uti dixi, hæc esto. Si Autor serio hoc egit; & nobis alias, ubi operæ pretium videbitur, & fortasse cuivis in promtu erit ostendere, illum nihil fuisse minus quam rationum Poëticarum intelligentem. Restat tertia promissi pars.

Addidimus etiam quæ inveniuntur *ἀμφισβητήσιμα* Homeri Carmina; de quibus nec nos aliquid certi pronunciamus. Solum Hymnum in Apollinem freti Thucydidis autoritate videmur non temere agnoscere posse. Quod si constaret Herodotum esse genuinum ejus quæ circumfertur *Vita Homeri* Scriptorem, verecundius quædam eorum Homero abnegaremus. Nam ille Historicus non multo minus veritati litare videtur, atque alii de quibus res certa est: hoc tantum observandum: illum (si quid valet Grammaticorum distinctio) sæpissime mendacium dicere, rarissime inutiliter mentiri: utque hinc verum separetur, eum in mendacio dicendo plerunque monere, se ita ab aliis accepisse; si autem nihil moneat, interim tamen res mira videatur, plerunque illum agere de Numine divino, de Fato, de Oraculorum & vaticiniorum certitudine, aliisque ejusmodi rebus, unde opinio de Deo hominibus oriri possit, in talibus Herodotus securus est veritatis, dum modo eam penset utilitate: hoc factitasse quosdam in Ecclesia utinam mentirer: Summatim apud Herodotum Darius dicit: *ἔνθα δεῖ ψεῦδος λέ-*

γε-

γεσθαι, λεγέσθω. Sed nos ſaltem propterea illum vitæ Homeri autorem ſuſpectum habemus, quia Homero tribuit, quæ eo non digna multi judicarunt. Cæterum, ſi diligenter & felicius illius Muſas legiſſem; conarer ex diſſimilitudine orationis & ſtyli oſtendere, Herodotum non eſſe Vitæ Homeri ſcriptorem; nunc pauca & levia obſervo: pro Articulis poſtpoſitivis Herodotus præpoſitivos uſurpat adhærente inciſione, ut Aldus ubique impreſſit, v. g. In principio Clionis: οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, τὸν, καὶ νῦν. mox: τὸ δέ οἱ οὔνομα εἶναι κατὰ τωὐτὸ, τὸ, καὶ Ἕλληνες λέγουσι. Contra in vita Homeri: καὶ αὐτῷ γίνεται ἐκ κοίτης θῆλυ τέκνον, ᾧ ὄνομα τίθεται. pro, ut plura ſemel complectar: καὶ οἱ γίνεται ἐκ κοίτης θηλυ τέκνον, τῷ, οὔνομα τίθεται. ita Vitæ autor: ᾧ ἐχρῆτο pro τῷ, ἐχρῆτο. οἷς μιν ᾤετο pro τοῖς, μιν ᾤετο, ita ſemper ille. Porro in Pronomine compoſito ταυτὸ Herodotus mutat α in ω, uti videbas in illo exemplo quod ſecundo loco poſui; ita, ne multa cumulem, in eadem Clione: συνέβησαν εἰς τωὐτὸ οἵ τε τοῦ Γύγεω στρατιῶται, καὶ οἱ λοιποὶ Λυδοί. contra in Hom. Vita: συνῆλθον ἐν ταυτῷ παντοδαπὰ ἔθνεα. Præterea, literam ε non ſolum quando eſt characteriſtica retinet Herodotus, ſed aliis etiam verbis contractis & circumflexis multis inſerit, v. g. in Clione circa principium: τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγέειν· contra in H. Vita: μὴ δύνασθαι διαφυγεῖν τὴν νόσον, ubi etiam Herodotus νοῦσον fuerat dicturus, ut in eadem Clione: μακροτέρης δέ οἱ γενομένης τῆς νούσου. ut ad Verba redeamus, itidem in Clione: τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι, ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι in hiſtoria Arionis; contra in H. Vita: συνομολογοῦσι δέ μοι Κολοφώνιοι. in Thalia: τοῦ αὐτοῦ γλιχόμεθα οἵ τε ψευδόμενοι, καὶ οἱ τῇ ἀληθηίῃ διαχρεώμενοι· contra, H. Vita: σωφροσύνῃ πολλῇ χρωμένη. Denique, ne longus ſim, enclitico οἱ, utitur, pro αὐτῷ Herodotus, in Clione: εὕρισκε πρῆγμά οἱ εἶναι ἐλαύνειν ὡς δύναιτο τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδις, ὅκως πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἀλισθῆναι τὴν Λυδῶν δύναμιν αὐτὸς καταλάβοι· ὡς δέ οἱ ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίεε κατὰ τάχος· Contra in H. Vita: ἀκούσαντι δὲ τῶν ἐπέων ἔδοξεν αὐτῷ δέξασθαι τὸν ἄνθρωπον. Atque ita, talia & alia plura Herodotus ſemper fere Ionice effert; Au-

tor vero Vitæ Homericæ communiter. ſed qui paululum imbutam habebit memoriam Herodotea dictione, ille deprehendet plurima, & ei nunquam Vitæ Homeri ſcriptor Herodotus videbitur. Denique eſt aliud quod dubium faciat, uti notarunt alii etiam, quod eo libentius affero, quia *ætas* Homeri inde cognoſcetur; de ea Herodotus & autor Vitæ Homericæ, parum inter ſe conſentientia ſcribunt: ille in Euterpe, ubi refert à Pelaſgis oraculum Dodonæum conſultum, an utendum ſit nominibus Deorum ex Ægypto allatis, nam hactenus illa ignorabant, præter commune illud *θεοὶ*, ait, à Pelaſgis Hellenes poſtea illa accepiſſe, cumque neſciretur unde Dii eſſent, & an ſempiterni, & quales eſſent, Heſiodum nuper & Homerum primos illa in vulgus protuliſſe; hæc tantum inde citabo: *Ἡσίοδον γὰρ καὶ Ὅμηρον ἡλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ πρεσβυτέρους γενέσθαι, καὶ οὐ πλέοσι. οὗτοι δέ εἰσι οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες· οἱ δὲ πρότεροι ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι, ὕστερον ἐμοὶ δοκέειν ἐγένοντο τούτων·* quadringentos annos minimum inter ſe & Homerum eſſe dicit; ſed Vitæ Homeri autor, multo plus ſexcentis: *ἀφ' οὗ δὲ Ὅμηρος ἐγένετο ἔτεά ἐστιν ἑξακόσια εἰκοσιδύο μέχρι τῆς Ξέρξεω διαβάσεως.* Haberem alia de iſto autore dicere, ſed nondum ſunt matura. Cum itaque obſcurus quidam & dubiæ fidei Scriptor videri queat; nobis ejus autoritas Batrachomyomachiam Homero adſcribentis, dubitationem de ea re eximere nondum potuit. Si cui ſatis argumenti videbitur hic etiam diſſimilitudo orationis; his adductus mecum forte ſentiet, paucis licet & ſic temere animadverſis: Batrachom. verſu 40:

> *Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι*
> *Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσι,*

hic occurrit *μέροπες*, quam vocem apud Homerum alias ſubſtantive ſolam pro Hominibus acceptam, vix invenies; addit ſemper *ἄνθρωποι*. idem *παντοδαπὸς* vix uſquam dixit, ſemper illius loco *παντοῖος*. Porro verſu 45. Batr.

> *Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα,*
> *Νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος δάκνοντος ἐμεῖο.*

In

In verbo *ἱκάνω*, & in casibus inde formatis, *α*, in Homero longum semper me deprehendisse memini; in aor. 2. & Fut. 2. verbi *φεύγω*, *υ*, semper breve, quod hic contra esse vides.

Deinde versu 259. —— *τοίην δ' ἐφθέγξατο φωνήν*. phrasis vix usitata Homero. Jam v. 14, *ἀλήθευσον*. v. 61, *εὐχερές ἐστι*. v. 66, *ἔδλεπε*. v. 147, *ἐπνίγη*. versu 147, *πνίξαντες*. v. 175, *ἰδίσμασι*. v. 173, *πορεύσῃ*. v. 188, *ἐκοπάθην*; istæ voces omnes Homeri ætate nondum in usu fuisse videntur; nam cur illis abstineret, ubi de eadem re dicit? ideo, cum plurimæ sint in hoc Poëmatio voces quæ alias apud Poëtam non occurrunt, cæteras omittimus quia forte illis usurus erat pro re nata.

Deinde versu 10. est: *Δεινὸν δ' ἐξολόλυξε* —— apud Homerum istud verbum quidem occurrit, sed semper, quod sciam, in rei lætæ significatione, ideo videbis id nobis verbo Jubilare expressum, Odys. *χ*.

Ἐν θυμῷ γρηῦ χαῖρε καὶ ἴσχεο μηδ' ὀλόλυζε.

Versu 262. Batrach. *Παλλὰς*, sine additamento posuit; ego non memini apud Homerum à *Παλλὰς* unquam abesse *Ἀθήνη* sive *Ἀθηναίη*. Versu penultimo occurrit vox *Ἥλιος*, qua, notante Eustathio, non nisi semel usum esse Homerum observarunt Grammatici, nempe Odys. *θ*. 271. qui si Batrachomyomachiam agnovissent genuinam, bis fuerant dicturi. Sed ego ne videar nimis sollicite omnia conquisivisse, etiam quæ in promtu habeo alia, non afferam. unicum tamen, versu 199, satis facete Culices Ranis & Muribus classicum tubâ canere fingit:

Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον.

hoc quomodo excogitavit? ausim pæne dicere autorem illum ex Aristophanis Nubibus id arripuisse; nam ibi petulantissimus Comicus Socratem, venerandum senem, indignissime fingit de illo Culicum bombo, tanquam re seria disputasse, ita, ut non alia occasione facilius quis de attribuenda culicibus tuba cogitare potuerit, versus isti sunt: Discipulus Socratis:

Τί δῆτ' ἂν ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους
Φρόντισμα;

Rust. *Ποῖον ἀντιβολῶ κάτειπέ μοι.*

Disc.

Disc. Ἀνήρετ᾽ αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος
Ὁποτέρα τὴν γνώμην ἔχοι· τὰς ἐμπίδας (culices)
Κατὰ τὸ στόμ᾽ ᾄδειν ἢ κατὰ τοὐῤῥοπύγιον;
Ruſt. Τί δῆτ᾽ ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;
Diſc. Ἔφασκεν εἶναι τοὔντερον τῆς ἐμπίδος
Στενὸν, διαλέπτου δ᾽ ὄντος αὐτοῦ, τὴν πνοὴν
Βίᾳ βαδίζειν εὐθὺ τοὐῤῥοπυγίου·
Ἔπειτα κοῖλον πρὸς στενῷ προσκείμενον
Τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος.
Ruſt. Σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων.

quæ, cum aliis ejuſmodi; quantum indignationem de Socrate augent, tantum iracundiam adverſus Ariſtophanem minuunt, quia ſunt excogitata facetiſſime & ingenio feliciſſimo. Etſi itaque vix credamus Poëmation hoc eſſe Homeri, nihilominus tamen in hac Editione adjunximus; partim quia talis Poëtæ eſt, qui ſub nomine Homeri latere potuit, quod fruſtra forte Chœrilus, aut alius talis ſperaverit: partim quia in pleriſque aliis editionibus hodie viſitur.

De Hymnis pleriſque ex dictione nihil certi judicari poſſe arbitror, niſi quod vetuſti ſint; nam nimis magna eſt ſimilitudo veterum illorum, uti patebit Homerum & Heſiodum inter ſe conferenti; nam ſi v. g. Clypeo Achillis ex Iliados α. exemto, Heſiodeum Clypeum Herculis inſereres loco illius, mire ſagaces falleret hoſpites: non enim tantum inventionis ratio, ſed ſæpiſſime voces & Phraſes ſunt eædem. & poteſt egregie Homeri ille locus illuſtrari ex Heſiodo; quod non feciſſe Spondanum, in quem nunc primum incido, haud nimis miror, nam ſolet ille ubi locus aliquis explicandus requirit ſolidiorem Græcæ linguæ cognitionem plerunque id differre, uſque dum habeat paratum quod moliatur Lexicon Homericum & alia quæ promittit largiſſime, id eſt, jubet Lectores expectare uſque dum melius addiſcat Græcam linguam, ut ego accipio. Quid non ſperetis amantes, ſi tales commentatores adhuc pro ſanis habentur? credo ego ſi poſtea unquam ad ſe rediit, eum ſatis pœnituiſſe illius abortus. iſtorum quæ dixi de Spondano ego rationem redditurus ſum, ſi quis poſtulaverit. ſed jam ad Hymnos. Hîc etiam nihil afferemus eorum quæ libris vulgata ſcimus, quos conſulendos ſupra monui; pauca itaque mihi relin-

linquuntur. De Hymno in Apollinem mihi eum pro genuino habenti objici posse videtur: quia in illo occurrat vocabulum *νόμος* versu 20. *Πάντη γάρ τοι Φοῖβε νόμος βεβλήαται ᾠδῆς*, quod Homeri ætate in usu fuisse non videtur, uti observat Plutarchus in Libello de Homeri poësi, illo loco ubi præter cæteras humanæ sapientiæ partes, etiam Civilem disciplinam Homero asserit, non tam miserabiliter certe uti Spondanus, qui id inesse nondum probare potuit omnibus Poëtis, sed istum mittamus jam; Plutarchus itaque ibi, dum vim legum non ignorasse Homerum ostendit, vocem illam tunc in usu fuisse dubitat: *εἰ μὲν οὖν*, inquiens, *καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου ἦν κατ' αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι.* videretur itaque recentioris Poëtæ esse ille Hymnus; sed responderi posse puto: Non debere temere negari vocem illam simpliciter fuisse in usu; nam si in significatione modulationis & cantus accipias, uti sæpe solet, nihil videtur impedire, quo minus etiam ante Homerum eam usitatam fuisse credamus, imo etiam omnino antequam literæ ipsæ invenirentur: probo hoc ex Aristotelis, Problemate Sectionis XVII, vicesimo octavo; quærit ibi primum: *Διὰ τί νόμοι καλοῦνται οὓς ᾄδουσιν;* deinde respondet: *ἢ ὅτι πρὶν ἐπίστασθαι γράμματα ᾖδον τοὺς νόμους, ὅπως μὴ ἐπιλάθωνται· ὥσπερ ἐν Ἀγαθύρσοις ἔτι εἰώθασι;* in Hymno autem isto vides ista significatione vocem usurpatam.

Hymnos etiam in Mercurium & Venerem, maxime illum in Mercurium ingenio Homeri censerem dignos esse, si quisquam mihi, quod non credo, auscultaret; est tamen quod me nonnihil sufflaminet, in Mercurii Hymno, quod jam differemus Spondani more. Sed neque Veneris Hymnum nisi levibus argumentis Homero vindicare nunc quidem possumus: primum quod dictio ab Homerica non nimis abhorret: deinde quod Homero in re memorabili consentientia contineat.

Nota est Prophetia si diis placet, de Æneæ & Posterorum ejus imperio Iliados *υ.* versu 307,

Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται,

ibi, notante Eustathio ex Strabone, aliqui pro *Τρώεσσιν* legebant *πάντεσσιν*, quos & Virgilius, cre-

credo libenter, etsi videret utrobique depravatos esse locos, secutus est III. Æneidos v. 98, ubi suo ore Apollo edit ipse:

Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis:

apud Horatium etiam Juno jam amicior Trojanis futura, idem innuit:

——— qualibet exules
In parte regnanto beati.

vidimus Æneæ particulare imperium promissum; sed quia contigit ejus posteros, uti credunt, *rerum dominos* fieri, in eorum gratiam proculdubio pro Τρώεσσιν, ut dixi, πάντεσσι substituerunt. Nos ex Hymno isto Τρώεσσιν scripsisse Homerum, uti omnes editiones habent hodie, magis credimus, nam ibi Venus prima omnium de Ænea quem recens conceperat, Anchisæ suo vaticinatur versu 196:

Σοὶ δ' ἔσαι φίλος υἱὸς ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδες παίδεσσι διάμπερες ἐκγεγάονται.

Hoc argumentum ego futile duco; attuli tamen propter vaticinium illud, de imperio Æneæ; quod ad universos non recte extendi mutata scriptione, hinc uno saltem argumento probari potest, neque inde posse argumentari de Æneæ in Italiam adventu; quod cum non veniret in mentem Spondano, *Deus novit*, inquit, *utrum sit rectius:* scimus hoc, sed propterea nostri commentarii non evadent meliores. Istud etiam aut Homerum, aut non segnem Homeri imitatorem scripsisse Hymnum illum arguet: in Odyss. θ. 362. Venerem post complexum Martis in dilectam Cypron se transtulisse memoratur his versibus:

Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.

Contra ante Anchisæ complexum in Hymno, vide quam similiter itidem *ipsa Paphum sublimis abit:*

Ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς.
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.

Istud jam nescio an etiam argumentum dici merea-

reatur, quod ajo: quia Virgilius studiose in Æneide Homerum alias imitetur, in istoque Hymno idem fecisse videatur; Virgilium hunc Hymnum tanquam Homericum legisse. ostendam tamen quomodo id faciat. Dixi supra eum I. Æneidos, ubi Venus & Veneris Filius colloquuntur, ante oculos habuisse hunc Hymnum, & alium ex Odyss. ζ, locum, ubi Ulysses Nausicaam alloquitur: hîc allatis Virgilii versibus subjiciam Homericos:

Cui mater mediâ sese tulit obvia sylvâ
Æneæ. *Virginis os habitumque gerens.* vers. 318.
I. Æn.

Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Anchisæ. Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη.
Hym. vers. 81.

Æneas: *O quam te memorem virgo? namque haud tibi vultus*
Mortalis, nec vox hominem sonat: ô Dea certe.
An Phœbi soror an Nympharum sanguinis una?
Sis felix. vers. 334.

Anchises: Χαῖρ' ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις
Ἄρτεμις ἤ. & paucis interjectis:
Ἤ τις Νυμφάων. Hym. vers. 393.
Ita etiam in Odyss. ζ. 150.

Ulysses: Γουνοῦμαί σ' ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσί
Εἰ μέν τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε —— ἐΐσκω.

Æneas: —— *nostrumque leves quæcunque laborem,*
Et quo sub cœlo tandem quibus orbis in oris
Jactemur doceas: ignari hominumque locorumque
Erramus, vento huc vastis & fluctibus acti. 337.

Ulysses: Ἀλλ' ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἐς πρώτην ἱκόμην. & paulo ante:

Τό-

Τόσσα δέ μ' αἰεὶ κῦμα φόρει κραιπναί τε θύελλαι. ib. 175.

Æneas : *Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra.* 138.

Anchises: Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλά. Hym. 101.

ad Æneam. *Tum Venus : Haud equidem tali me dignor honore.* 339.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·

ad Anchis. Οὔ τίς τοι θεός εἰμι. τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐίσκεις; Hym. 107.

Venus : *Quisquis es, haud (credo) invisus Cælestibus auras*

Vitales carpis, Tyriam qui adveneris urbem. 392.

Nausicaa: Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,

Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται. θ. 239.

Æneid. 406. ——— *rosea cervice refulsit.*

Ὡς δ' εἶδεν δειρήν τε καὶ —— Hym. 181.

Et vera incessu patuit dea. Ille ubi matrem

Agnovit, tali fugientem est voce secutus:

Æneas : *Quid natum toties crudelis in quoque falsis*

Ludis imaginibus? 409.

Anchises: Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Αὐτίκα σ' ὡς ταπρῶτα θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν

Ἔγνων ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.

Sed hæc forte casu quis ita cecidisse existimabit, quemadmodum contingere potest, duos homines diversis parentibus natos inter se prorsus esse similes

——— *vocemque coloremque*

Et flavos crines & membra decora juventa:

nosque invalide argumentatos; nisi forte quis illud valere aliquid putet:

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο

Καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις·

Addo unum atque addo etiam unum.

De cæteris Hymnis nihil dico, nisi quod illum qui est in Martem, suspectum reddat, quæ ibi invenitur vox Τύραννος, & quidem in deteriorem partem accepta:

Αν-

Ἀντιβίοισι τύραννε διακτόρων ἀγὲ φωτῶν, quam, omnibus notum eſt, ignoraſſe Homerum; νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα inquit etiam Plutarchus in Libello de Poëſi Homerica. Idem ille Plutarchus in alio Libello de legendis Poëtis, docet neque Homerum neque Heſiodum vocem τύχη uſurpaſſe: οὔπω αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς τύχης λέγοντες --- *fortuita* --- τοῖς τῶν θεῶν ὀνόμασιν ἐξέφραζον. Atqui illa vox occurrit in Hymno priori in Minervam:

Χαῖρε θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχην εὐδαιμονίην τε.

Hæc argumenta, alii judicabunt rectius quanti facienda ſint. Scio autem apud pleroſque plus valitura Veterum teſtimonia, quæ ex *Bibliotheca Graca* ſupra mihi laudata, petenda dixi. Et ſapiunt illi quidem meo etiam judicio; nam de vocabulis iſtis quæ collegi pleriſque res videtur nimis incerta: etenim olim etiam ita fuit ut Horatius dicit:

Multa renaſcentur qua jam cecidere, cadentque
Quæ nunc ſunt in honore vocabula.

Ita in hodierna Græcorum vulgari Lingua renatas eſſe voces antiquiſſimas, quæ forte diu jacuerunt, non ſemel in conſuetudine noſtra quotidiana demonſtravit mihi Hoſpes meus Nobiliſſimus *Dominus Andreas Nicolai Condicas*: qui ſuo exemplo oſtendit non abſurde à veteribus eundem Mercurium & ἐμπολαῖον & ἐναγώνιον cultum; nam cum Mercaturam in hac urbe feliciter pridem faciat, ſociabilem Mercaturæ etiam Literaturam effecit, dum ſuæ Gentis antiquos Scriptores laudabili ſtudio pergit

Nocturna verſare manu verſare diurna.

quorum etiam egregiam ſupellectilem ſibi collegit, meis etiam uſibus benigne conceſſam; quin etiam in Græcia Patria ſua, non piguit eum manu propria ex antiquis codicibus ſibi deſcribere quædam in futuros uſus: oſtenditque mihi Symeonis Sethi Libellum περὶ δυνάμεως τροφῶν, item Polemonis φυσιογνωμικὰ, nec non Melampodis περὶ παλμῶν, quos etiam impreſſos habet, priorem quidem ex editione Bogdani, poſteriores autem Sylburgii: deprehendique iſtis poſterioribus præcipue multa inde poſſe corrigi & quædam etiam ſuppleri: affirmat etiam, domi ſibi eſſe multo plura MSta, quæ brevi allatum iri nobis promittit; ἀλλὰ δέομαί σου, Ἀνδρέα εὐ-

εὐγενέστατε, ἐπὶ σὲ γὰρ κατηνέχθη μοι νῦν ὁ λόγος, ποίησον ὅπως τάχιστα κομιζοίμεθα ἃ ἔχειν σὲ φὴς ἐν τῇ Ἑλλάδι παλαιῶν συγγράμματα, καθάπερ ἐμοὶ ποιήσειν ὑπέστης· ἵνα ἴδωμεν, εἴ πως δυνάμεθά τι οὔπω παρ' ἡμῖν τοῖς ἀλλογλώσσοις ἐκδεδομένον, εἰς τὸ φῶς προαγαγεῖν· ἢ ἔνια τῶν ἐκδεδομένων μὲν, σφαλλομένων δὲ, καί που καὶ ἐλλειπόντων, ὧν πολὺ πλῆθος οἴδαμεν, διορθοῦν γε ἢ ἀναπληροῦν. ταῦτα ἐπιτελέσας πᾶσι τοῖς περὶ τοὺς λόγους καὶ σοφίαν σπουδάζουσι τὰ μέγιστα χαριεῖ, καὶ σεαυτῷ δόξης κτῆμα εἰς αἰεὶ κεισόμενον περιποιήσεις. καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε· ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνειον Φειδιππίδην, Ἐκεῖσε ὅθεν ἀπέσχισάς με τοῦ λόγου μέτειμι. Ille igitur, quem mihi nunc ſic compellare libitum fuit, cum alia argumenta & exempla multa quotidie profert ad probandum, *novam hanc Linguam habere plurima ex intima antiquitate repetita, adeoque non eſſe nimis barbaram*: tum unum præcipue ex Etymologico nuper adducebat, nempe particulam δὲν, qua hodie ipſi pro οὐδὲν utuntur; hinc, & ex aliis ejuſmodi, non hoc tantum, quod dixi, vult probare, ſed aliud quoddam & majus, quod multis incredibile videbitur, &, quod pace ejus dictum ſit, videtur mihi etiam, ſed quid illud eſt? dicam: *Vetuſtos illos Græcos in ſermonibus uſos hodierna iſta vulgari Lingua, & conſequenter Pronunciatione, ſi excipias paucas barbaras voces; in ſcriptis autem ſeſe ad Eruditorum & Grammaticorum rationes & Linguæ correctiones accommodaſſe.* De Pronunciatione nihil dico, quia parum abeſt quin me permoveant quæ de ea re ſcripſit Cl. Joh. Rud. Wetſtenius; ſed illum Etymologici locum maximopere miratus ſum; nam & analogiæ repugnat illud δὲν, & autorum, quos habemus uſui. Locus iſte eſt: αὐτοῦ δὲ τοῦ, οὐδεὶς, τὸ οὐδέτερον, δὲν, χωρὶς τῆς, οὐ, παραθέσεως, ἔχομεν παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ ἐν τῷ ἐννάτῳ. Κοὐδὲν ἐκ δενὸς γένοιτο. Ζηνόβιος. ex quo hauſiſſe hoc videtur. Alcæi igitur verba hoc pacto redderentur: *Et nihil ex nihilo fieri poteſt.* mihi nunc nihil in mentem venit, niſi non credere δὲν ſignificare οὐδὲν, verum potius contrarium; Herodianus certe ita videtur accepiſſe cum Homericum illud οὐδενόσωρα componi dicit ex οὐ & δενὸς & ὥρα, ut ſtatim ibi vides, exponitque: οὐδὲ μιᾶς φροντίδος ἄξια· contra, δὲν pro οὐδὲν accepto,

cepto, vox illa significaret μὴ οὐδεμιᾶς ὥρας ἢ φροντίδος ἄξια, quod Herodianus non volebat; sed quia apud Græcos non semper duæ Negationes faciunt affirmationem, adhuc hæreo, facitque vel una hæc particula, ut non nimis multa tribuam argumentis illis ab usu vocum deductis, in attribuendo vel adimendo quosdam Hymnos & alia Carmina, Homero. Ergo credo potius requirentur testimonia Veterum de ea re; quæ tamen hic me adducturum negavi antea; nam cum de plerisque non eadem ajant vel negent, ad extremum parum inde efficitur. Unicum tamen proferam, quia illud valde mihi placet, summonuit autem ejus me Doctissimus Hemsterhusius, qui mature in Pollucis Onomastico ostendit, quanta sibi Eruditus Orbis de tam fœcundo ingenio polliceri debeat. Ille vero locus est apud Scholiasten Pindari ad Pythiorum III. circa initium de genere Æsculapii, cum prognatum matre Coronide, verba sunt hæc: ἐν δὲ τοῖς Ὁμηρικοῖς Ὕμνοις

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς,
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ κούρη Φλεγύα βασιλῆος.

Extat autem ille Hymnus in Æsculapium in hac Editione p. 552. eodem prorsus modo, nisi quod in ultimo versu Φλεγύου sit, quod magis probo.

Atque hæc jam mihi dicta hic sunto. Levia certe, nec Homero digna; sed qualia imparato & incauto excidere potuerunt. Nunquam enim putabam à me hîc præfationem additum iri. Potuissem vero ostendere *quanta mutaverim, maxime in Castellionis versione* (qua hic plurimum usi sumus) *aut potius correctione; quantaque mutare debuissem.* Sed cum rem mecum reputarem, inveni hæc plura esse, quam ut in præfationis modum breviter constringi à me possent; itaque in chartam conjeci quæ hic expressa habes. Ea tamen subito à me conscripta esse, credes facile; ut Apelles olim, cum malus quidam pictor ei imaginem quandam ostenderet cum indicatione illam se ex tempore pinxisse, ἣν καὶ μὴ λέγῃς, inquit, οἶδα, ὅτι ταχὺ γέγραπται, θαυμάζω δὲ πῶς οὐχὶ τοιαύτας πλείους γέγραφας. Vale. Dab. Amstelædami Idib. Sept. cIɔ Iɔccvi.

HO-

HOMERI POEMATUM

INDEX.

HYMNI in

EPIGRAMMATA.

ΟΜΗ-

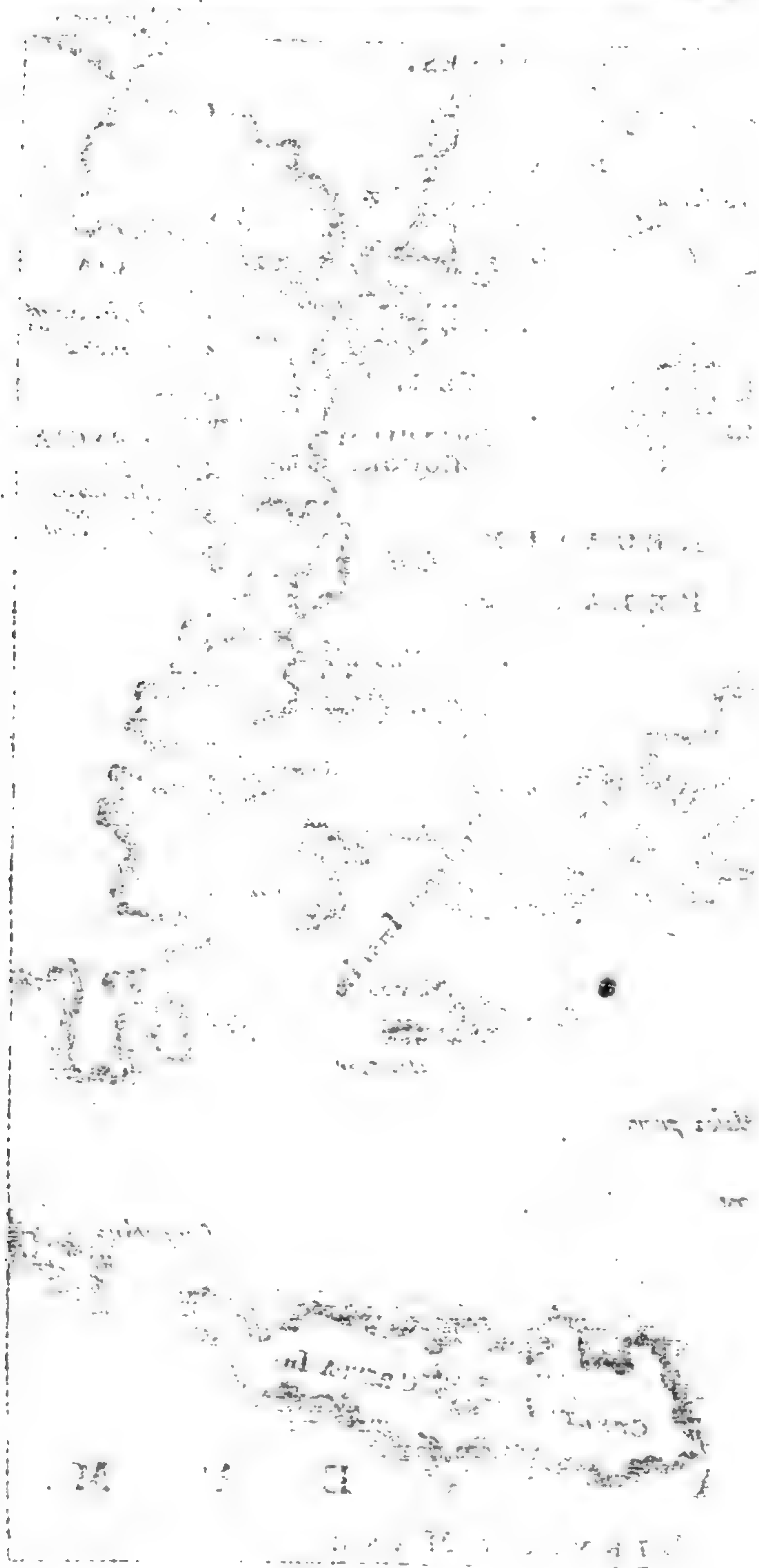

am.

A.

Xanth
us

ns.

GIA.

hros,

olrit

M.

ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑ.
HOMERI
ODYSSEA,

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

ΘΕῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τοῦ τὸν Ὀδυσσέα εἰς Ἰθάκην πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς· μεθ' ἣν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων. γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινέσασα ἡ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ζήτησιν, ἐς Πύλον μὲν, πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει, ἔμφασιν δοῦσα ὡς θεὸς εἴη. καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται εὐωχία.

Ἄλφα, θεῶν ἀγορὴ, Ὀδυσσῆϊ Παλλάδι θάρσος.

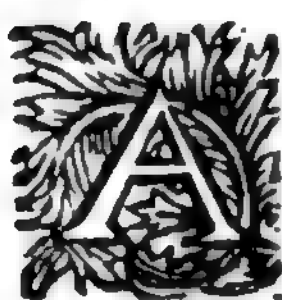

ΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα (πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐῤῥύσατο ἱέμενός περ.
Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
Ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
Οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
Τὸν δὲ οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
Εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
Καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
Νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας
(Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,)
Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
Ἔνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
Τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης·
Τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα,
Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, Ἀτρεΐδαο
Γῆμ' ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,

εἰ-

ODYSSEÆ HOMERI PRIMI LIBRI

Argumentum.

Deorum concilium fit de Ulyſſe in Ithacam mittendo a Calypſus Inſula: poſt quod Pallas in Ithacam proficiſcitur ad Telemachum, ſimilis facta Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficiſceretur ad patris inquiſitionem, in Pylum quidem ad Neſtorem, in Spartam vero ad Menelaum diſcedit, indicio de ſe quod dea eſſet. & procorum fit convivium.

A. Deorum concio, ab Vlyſſea Pallade confidentia.

VIRUM dic mihi Muſa verſutum, qui admodũ multũ
Jactatus eſt, poſtquam Trojæ ſacram urbem evertit:
Multorumq; hominũ vidit urbes, & mores cognovit.
Plurimoſq; idẽ in mari paſſus eſt dolores ſuo in animo,
Juxta æſtimans ſuamque vitam & reditum ſociorũ:
Sed neque ſic ſervavit ſocios tametſi cupiens.
Sua enim ipſorum inſipientia perierunt,
Stulti, qui boves ſublimis ſolis
Comederunt: ille vero eis abſtulit reditus diem.
Hæc aliqua ex parte dea filia Jovis dic & nobis.
Jam alii quidem omnes quotquot effugerant ſævam mortem,
Domi erant, belloque elapſi atque mari:
Hunc ſolum reditu carentem atque uxore,
Nympha veneranda detinebat Calypſo diva Dearum
In ſpecubus cavis, cupiens maritum eſſe:
Sed quando tempus venit volventibus annis,
Quo ei deſtinarunt dii domum redire
In Ithacam, neque tum eluctatus erat e laboribus,
Etiam inter ſuos amicos. dii vero miſerebantur omnes,
Præter Neptunum: qui indeſinenter iraſcebatur
Divino Ulyſſi, antequam ſuam in terram veniſſet.
Sed ille quidem Æthiopas acceſſerat longe ſemotos:
(Æthiopas qui bifariam diviſi ſunt, ultimi hominum,
Alii quidem occidentalis ſolis, alii vero orientalis,)
Adfuturus taurorumque & agnorum ſacrificio.
Hic ille delectabatur convivio aſſidens: at alii jam
Jovis in regia Olympii congregati erant.
His autem ſermones cœpit pater hominumque deorumque:
Recordabatur enim in animo eximii Ægiſti,
Quem Agamemnonides inclytus occiderat Oreſtes:
Hujus ille recordatus inter immortales orationem habuit:
Papæ, ut ſcilicet deos mortales culpant.
Ex nobis enim ajunt mala eſſe: qui tamen ipſi
Sua inſipientia præter fatum calamitates habent.
Quemadmodum & nunc Ægiſtus præter fatum, Atridæ
Duxit uxorem ſponſam, ipſumque occidit reverſum,

Εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον. ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες ἐΰσκοπον ἀργειφόντην,
Μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν.
Ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρείδαο,
Ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
Ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ·
Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
Δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
Νῆσος δενδρήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
Πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
Μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
Τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει·
Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
Θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε. οὐνύ τ' Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;
Ὃς πέρι μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, πέρι δ' ἱερὰ θεοῖσιν
Ἀθανάτοισιν ἔδωκε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰὲν
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
Ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον
Πᾶσι Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
Ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
Νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δὲ μεθήσει
Ὃν χόλον. οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
Ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὅνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον Ἀργειφόντην
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
Νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται·
Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκην δ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν

Μᾶλλ

Gnarus gravis exitii. quoniam illi prædiximus nos,
Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,
Neque ipsum occide, nec duc *ejus* uxorem.
Ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
Postquam pubuerit & suam desiderabit ditionem.
O si ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
Persuasit bona meditans: nunc cumulata omnia luit.
Huic respondens postea dea cæsia Pallas:
O pater noster Saturnie, summe regum,
Et admodum ille quidem decenti jacet morte:
O si pereat & alius quicunque talia fecerit.
Verum mihi pro Ulysse bellicoso cruciatur cor
Infelice, qui jam diu procul ab amicis calamitates patitur
Insula in circumflua, ubi umbilicus est maris,
Insula sylvosa: dea vero intra domum habitat
Atlantis filia multiscii, qui maris
Omnis profunditates novit, sustinet autem columnas ipse
Longas, quæ terramque & cœlum disterminant:
Ejus filia infortunatum lugentem detinet:
Semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
Demulcet, ut Ithacæ obliviscatur: verum Ulysses
Cupiens vel fumum exilientem videre
Suæ terræ, mori cupit: neque tibi tandem
Commovetur tuum cor Olympie. nonne Ulysses
Argivorum apud naves gratificabatur sacrificando
Troja in lata? quid illi tantum irasceris o Jupiter?
Huic respondens alloquutus est nubium congreg. Jupiter,
Mea filia, qualis tibi sermo excidit septo dentium?
Quomodo unquam ego Ulyssis divini obliviscerer?
Qui & mente supra mortales est, & supra cæteros sacra diis
Immortalibus dedit qui cœlum latum habitant?
Sed Neptunus terram continens gravissime semper
Ob Cyclopem irascitur, quem oculo excæcavit,
Parem deo Polyphemum, cujus robur est maximum
Inter omnes Cyclopas: Thoosa autem eum peperit Nympha,
Phorcynis filia maris infructuosi regis,
In specubus cavis Neptuno mixta.
Ex eo tempore Ulyssem Neptunus terræ quassator
Neutiquam occidit, sed errabundum arcet a patria terra.
Sed agite, nos ipsi dispiciamus omnes
Reditum, ut redeat; Neptunus autem omittat
Suam iram. neque enim quicquam poterit contra omnes
Immortales, invitis diis contendere solus.
Huic respondit deinde dea cæsia Minerva:
O pater noster Saturnie, supreme regnantium,
Si quidem nunc hoc gratum beatis diis,
Redire Ulyssem prudentem ad suam domum,
Mercurium quidem jam internuncium Argicidam
Insulam in Ogygiam jubeamus ire ut celerrime
Nymphæ cirratæ edicat certum consilium,
Reditum Ulyssis fortis, uti redeat:
Ast ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium

Μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
Εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
Μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσῃ,
Ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
Βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
Στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
Οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
Εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
Πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
Ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν οὓς ἔκτανον αὐτοί.
Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
Οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
Νίζον, καὶ προτίθεντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
Τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής·
Ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
Ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν, εἴποθεν ἐλθὼν
Μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
Τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' Ἀθήνην·
Βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
Ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν. ἐγγύθι δὲ στὰς
Χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖνε· παρ' ἄμμι φιλήσεαι, αὐτὰρ ἔπειτα
Δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττεό σε χρή.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη·
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Δουροδόκης ἔντοσθεν ἐϋξόου, ἔνθά περ ἄλλα
Ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
Αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας
Καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
Μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
Δείπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
Ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.

Δαι-

Magis excitem, & illi robur in præcordiis ponam,
Ut in concionem vocatis comatis Achivis,
Omnibus procis interdicat, qui ei semper
Pecora plurima mactant, & flexipedes nigras boves.
Mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,
Reditum sciscitaturum patris chari, sicubi audierit,
Atque ut cum gloria insignis inter homines habeat.
  Sic fata, pedibus subligavit pulchra talaria,
Immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant tam super mare
Quam super ingentem terram simul cum flatibus venti:
Sumpsit autem fortem hastam, acuminatam acuto ære,
Gravem, magnam, validam, qua domat acies virorum
Heroum quibus utique irascitur forti patre nata;
Descendit autem ab olympi verticibus ruens:
Stetitque Ithacæ in populo, ad vestibulum Ulyssis,
In limine aulæ: manu autem tenebat æream hastam,
Similis hospiti Taphiorum duci Mentæ.
Invenit autem procos superbos: qui quidem tum
Calculis ante januam animum oblectabant,
Sedentes in pellibus boum quos occiderant ipsi.
Præcones autem ipsis & prompti famuli,
Alii quidem vinum miscebant in crateribus & aquam,
Alii rursum spongiis multiforis mensas
Abstergebant, & proponebant, atque carnes multas dividebant.
Hanc vero longe primus vidit Telemachus Deo similis:
Sedebat enim inter procos suo cruciatus corde,
Cernens patrem eximium in mente, si alicunde veniens
Procorum quidem dispersionem per domos faceret,
Honorem autem ipse haberet, & bonis suis imperaret.
Hæc cogitans, procis adsidens, vidit Palladem:
Ivitque recta foras, indignatus est autem animo
Hospitem diu ad januam stare: prope autem adstans
Manum prehendit dextram, & accepit æream hastam:
Et ipsam compellans verbis velocibus allocutus est,
  Salve hospes: apud nos amice accipieris, at deinde
Cæna pastus loquere quid tibi opus sit.
  Sic fatus præibat, ipsaque sequebatur Pallas Minerva:
Illi vero cum jam intra domum essent excelsam,
Hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
Intra armarium bene politum, ubi utique aliæ
Hastæ Ulyssis fortis stabant multæ:
Ipsam vero in thorum collocavit ducens, stragulũ substernens
Pulchrum, ingeniose factum, sub autem pedibus scabellum erat.
Ipseque sellam apposuit variegatam, seorsum ab aliis
Procis, ne hospes offensus tumultu,
Convivium fastidiret, cum superbis conversans,
Atque ut ipsum de patre absente interrogaret.
Aquam vero ancilla ex gutto infundebat ferens
Pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
Ad lavandum: juxta autem politam stravit mensam.
Panem vero verecunda proma apposuit ferens,
Fercula multa addens, largiens de præsentibus.

Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Κῆρυξ δ' αὐτοῖσι θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν,
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο
Μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
Μολπή τ' ὀρχηστύς τε· (τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός)
Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἤτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι,
Ξεῖνε φίλ', εἰ καί μοι νεμεσήσεαι ὅ, ττι κεν εἴπω;
Τούτοισι μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
Ῥεῖ'· ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
Ἀνέρος οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
Κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
Εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκην δε ἰδοίατο νοστήσαντα,
Πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
Ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε.
Νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
Θαλπωρή, εἴπέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Φησὶν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
Οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι·
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
Ἢ ἐ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι
Ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
Ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
Υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
Πλέων οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
Ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
Ἐν λιμένι Ῥείθρῳ, ὑπὸ Νηΐῳ ὑλήεντι.
Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐξ ἀρχῆς, εἴπέρ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθὼν
Λαέρτην ἥρωα· τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
Ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν
Γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
Παρτιθεῖ, εὖτ' ἄν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσι.

Ἑρ-

Coquus autem carnium lances appoſuit tollens
Omnigenûm, ipſis etiam apponebat aurea pocula.
Præco etiam eos ſedulo obibat vinum fundens.
Ingreſſi autem ſunt proci ſuperbi: qui continuo quidem
Ordine ſedebant per ſedilia thoroſque:
His vero præcones quidem aquam in manus fundebant,
Panem autem ancillæ acervabant in caniſtris,
Illi autem ad edulia appoſita parata manus porrexerunt.
Pueri vero crateres ad ſummum implerunt potu.
Sed poſtquam potus & eſcæ amorem dimiſerunt
Proci, ipſis quidem alia in mente curæ erant,
Cantus ſaltatioque: (hæc enim ſunt ornamenta convivii)
Præco autem in manus cytharam perpulchram poſuit
Phemio, qui ſane canebat inter procos neceſſitate:
Ille tamen fides pulſans præludebat ut ſcite pſalleret.
At Telemachus alloquutus eſt glaucis oculis inſignem Palladē
Prope admovens caput, ut ne audirent alii:
Hoſpes chare, num etiam mihi iraſceris *ob id* quod dixero?
His quidem hæc curæ ſunt, cithara & cantus,
Facile: quoniam alienum cibum impune abſumunt
Viri cujus jam alicubi alba oſſa putreſcunt imbre,
Jacentia in continente, aut in mari fluctus volvit:
Si illum utique in Ithacam viderent reverſum,
Omnes optarent celeriores pedibus eſſe
Quam ditiores auroque veſteque.
Nunc vero ille ſic periit malo fato, neque ulla nobis
Spes eſt, etiam ſi quis terreſtrium hominum
Dicat rediturum eſſe: ejus enim periit reditionis dies.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarra,
Quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atque parentes?
Quali autem in navi adveniſti? quo pacto te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam eſſe ſe profitentur?
Neque enim ullo pacto te peditem exiſtimo huc veniſſe:
Et mihi hoc dic vere, ut bene cognoſcam
An recens veniſti, an *tu* etiam paternus es
Hoſpes: quoniam multi adibant viri noſtram domum
Alii; nam & is in ſe convertebat ſtudia hominum.
Hunc rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerva:
Enimvero ego tibi hæc perquam indubitate narrabo,
Mentes Anchiali bellicoſi glorior eſſe
Filius, cæterum Taphiis navigandi ſtudioſis impero.
Nunc vero huc cum navi veni atque ſociis,
Navigans nigrum pontum ad alienæ linguæ homines,
In Temeſen ad æs: veho autem ſplendidum ferrum.
Navis autem ipſa mihi ſtat ad agrum ante urbem,
In portu Rhethro, ſub Neio ſylvoſo.
Hoſpites autem invicem paternos profitemur eſſe
Ab initio, ſi modo ſenem interroges conveniens
Laërtem heroëm: quem non amplius ajunt in urbem
Venire, ſed ſeorſim in agro dolores pati
Vetula cum ancilla, quæ illi cibumque potumque
Apponit, quandocunque ei langvor membra invadit,

Ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
Νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι
Σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
Ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
Αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
Οὔτέ τι μάντις ἐών, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
Οὔτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἄπο πατρίδος αἴης
Ἔσσεται, οὐδ' εἴπέρ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
Φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
Κείνῳ· ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,
Πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθά περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν·
Ἐκ τοῦδ' οὔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοὶ γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πω τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
Ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε·
Νῦν δ' ὃς, ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσσω
Θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς δαὶς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τίπτε δέ σε χρεώ;
Εἰλαπίν', ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·
Ὥστέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
Νῦν δ' ἑτέρως ἐβάλοντο θεοὶ, κακὰ μητιόωντες,
Οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν πέρι πάντων
Ἀνθρώπων· ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
Εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε·
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
Οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
Κάλλιπεν. οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
Οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.

Reptantem per fertilissima soli viniferi.
Nunc autem veni: nam ipsum ajebant jam apud suos esse
Tuum patrem: sed eum dii impediunt in itinere.
Non enim adhuc mortuus est super terram divinus Ulysses,
Sed adhuc alicubi vivus detinetur in lato ponto,
Insula in circumflua: sævi autem ipsum viri detinent
Agrestes, qui alicubi illum arcent invitum.
Porro nunc tibi ego vaticinabor quemadmodum in animo
Immortales suggerunt, & quemadmodum perfectum iri puto,
Neutiquam vates cum sim, neque auguriorum clare peritus:
Non jam diu chara a patria terra
Erit, neque si etiam ferrea vincula detinerent:
Videbit ut redeat, quoniam solers est.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
Num ex ipso tantus filius sis Ulysse,
Vehementer enim & capite & oculis pulchris similis es
Illi: nam frequenter sicuti nunc nos invisebamus invicem
Antequam ille in Trojam conscenderet, quo utique alii
Græcorum optimates ierunt cavis in navibus:
Ex hoc tempore neque Ulyssem ego vidi, neque me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi o hospes perquam indubitate enarrabo,
Equidem mater ait me ejus esse: ast ego
Nescio: non n. ullo pacto quisquam suum parentem ipse cognovit.
O si & ego debuissem beati alicujus esse filius
Viri, quem in suis bonis senectus invenisset:
Nunc vero qui infelicissimus est mortalium hominum,
Ex hoc me dicunt natum esse: quoniam tu me hoc interrogas.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerva.
Non sane tibi etiam nativitatem dii ignobilem in posterum
Fecerunt: postquam te talem peperit Penelope.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
Quodnam epulū, quæve hæc turba? aut quid *istis* tibi opus est?
Convivium, an nuptiæ? quoniam haud symbolum hæc sunt:
Ita mihi supra modum contumeliose videntur
Convivari per domum. indigne ferat vir
Turpia multa videns, quicumque cordatus utique intervenerit.
Hanc v. rursum Telemachus prudens contra allocutus est:
O hospes, quandoquidem me hæc interrogas atque percontaris,
Videbatur quidem quondam domus hæc dives & integra
Esse, quamdiu adhuc ille vir apud nos erat:
Nunc vero aliter statuerunt dii, mala meditantes
Qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
Homines: siquidem non ob mortuum utique sic lugerem,
Si inter suos socios occisus fuisset Trojanorum in populo,
Aut amicorum in manibus postquā bellū egregie administrasset:
Quare ei tumulum fecissent omnes Græci,
Atque suo filio ingentem gloriam reportasset in posterum:
Nunc vero ipsum sine gloria Harpyæ abripuerunt:
Periit nulli inveniendus, nulli auditus, mihi a. doloresluctumque
Reliquit: neque amplius illum lugens defleo
Solum, quoniam mihi alia dii tristia mala struxerunt:

Ο'σσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριςοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Η'δ' ὅσσοι κραναὴν Ι'θάκην κατακοιρανέουσι,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Η' δ' οὔτ' ἀρνεῖται ςυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαῤῥαίσουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαςήσασα προσηύδα Παλλὰς Α'θήνη·
Ω' πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ο'δυσῆος
Δεύῃ, ὅ κε μνηςῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
Σταίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
Τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
Ε'ξ Ε'φύρης ἀνιόντα παρ' Ι'λου Μερμερίδαο,
(Ὤχετο γὰρ κἀκεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ο'δυσσεὺς,
Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρά οἱ εἴη
Ι'οὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
Δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·
Α'λλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς)
Τοῖος ἐὼν μνηςῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Α'λλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Η' κεν νοςήσας ἀποτίσεται, ἦε καὶ οὐκί,
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα
Ο'ππως κεν μνηςῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
Αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Α'χαιοὺς,
Μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔςων·
Μνηςῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
Μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
Α'ψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴκε πίθηαι,
Νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν ἥτις ἀρίςη,
Ε'ρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
Η'ν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
Ε'κ Διὸς, ἥτε μάλιςα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο Νέςορα δῖον·
Κεῖθεν δ' ἐς Σπάρτην δὲ παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
Ο'ς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Α'χαιῶν χαλκοχιτώνων.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
Η' τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέ τ' ἐόντος,
Νοςήσας δ' ἤπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεῦσαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε· καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
Φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ο'ππως κεν μνηςῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν. οὐδέ τί σε χρὴ

Quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichioque Samoque & sylvosa Zacyntho,
Atque quotquot asperæ Ithacæ dominantur,
Tot matrem meam ambiunt, atterunt autem domum.
Illa vero neque abnuit odiosas nuptias, neque finem
Facere potest: hi vero dilapidant epulantes
Domum meam: cito jam & me male perdent ipsum.
Hunc vicem ejus dolens alloquebatur Pallas Minerva:
Papæ, næ *tu* multum absentis Ulyssis
Indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
Si enim nunc veniens, domus in primis foribus
Staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
Talem se ferens qualem ipsum ego primum cognovi
Domo in nostra bibentemque seque oblectantem,
Ex Ephyra reversum ab Ilo Mermerida,
(Profectus enim erat illuc celeri in navi Ulysses,
Venenum mortiferum inquirens, ut posset
Sagittas ungere æratas: sed ille quidem non illi
Dedit, quoniam deos verebatur sempiternos:
Sed pater illi dedit meus: amabat enim vehementer)
Talem se ferens inter procos *si* versaretur Ulysses,
Omnes & brevis fati fierent & amaris nuptiis.
Verum enimvero hæc deorum in potestate posita sunt,
Utrum reversus ulciscetur, an non,
Suis in ædibus: te autem considerare jubeo
Quo modo procos expellas ex ædibus.
Eja age nunc intellige, & meam cura orationem,
Cras in concionem ubi vocaveris Heroës Achivos,
Orationem edissere omnibus, dii vero testes sint:
Procos quidem ad sua *quemque* discedere jube:
Matrem autem si eam animus incessit nubere,
Rursus eat in domum patris præpotentis:
Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem
Amplam admodum, quantam par est charam filiam comitari.
Tibi autem ipsi prudenter consulam, si quidem parueris,
Navem instruens remigibus viginti quæ optima est,
Proficiscere sciscitaturus de patre diu absente,
Si quis tibi dicat mortalium, aut oraculum audiveris
Ex Jove, quod potissimum gloriam adfert hominibus.
Primum quidem in Pylum abi, & interroga Nestorem eximium:
Illinc in Spartam ad flavum Menelaum:
Hic enim novissimus venit Achivorum ære loricatorum.
Si quidem patris vitam & reditum audiveris,
Etsi defessus tamen adhuc sustinebis annum:
Si vero mortuum audieris, neque amplius viventem,
Reversus continuo charam in patriam terram,
Monumentum illi erige, & inferias infer
Eximias admodum quales decet: & viro matrem dato.
Ast ubi jam hæc finieris & perfeceris,
Considera deinde in mente & in animo
Quo pacto procos in ædibus tuis
Interficias, sive dolo, sive palam. neque te convenit

Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί.
Ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
Καὶ σὺ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
Ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν' ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
Ὥστε πατὴρ ᾧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν·
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
Τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσαι
Ἐξ ἐμεῦ· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο·
Δῶρον δ' ὅ, ττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
Αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι,
Καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοί δ' ἄξιον ἔσαι ἀμοιβῆς.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ,
Θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ, φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
Θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπῴχετο ἰσόθεος φώς·
Τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτὸς, οἱ δὲ σιωπῇ
Εἵατ' ἀκούοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
Λυγρὸν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδὸν,
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
Ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί,
Τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ
Οἶνον πινόντων. ταύτης δ' ἀποπαύε ἀοιδῆς
Λυγρῆς, ἥ τέ μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
Τείρει· ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
Ἀνδρὸς τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμὴ, τί τ' ἄρ' αὖ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
Τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὔ νύ τ' ἀοιδοὶ
Αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν

Puerilia tractare, siquidem non amplius tantillus es.
An non audis qualem gloriam ceperit nobilis Orestes
Omnes apud homines, postquam interfecit parricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemerat?
Et tu amice, (admodum enim te video eximiumque magnumq;)
Strenuus esto, ut aliquis de te etiam posterorum bona dicat.
Ast ego ad navem celerem descendam jam, (lantur.
Atque socios, qui fortassis admodum ægre ferunt, *quod* me præsto-
Tibi autem ipsi curæ sit, & meos observa sermones.
Hanc rursus Telemachus prudens contra adloquutus est:
O hospes profecto hoc amico animo dicis,
Perinde atque pater suo filio, & nunquam obliviscar illorum:
Sed age nunc mane, accelerans licet iter,
Ut & lotus, & oblectatus tuum cor,
Donum habens ad navem eas, gaudens in animo,
Preciosum, perquam eximium, quod tibi *instar* reconditi muneris
Ex me: qualia amici hospites hospitibus dant. (erit
Huic respondebat deinde dea cæsia Minerva:
Ne me amplius detine, cupidum utpote itineris:
Donum autem quodcunque mihi dare tuum cor jubet,
Rursus redeunti dato domum ferre,
Et sane eximium excipiens: tibi autem dignum erit retributione.
Illa quidem sic loquuta abiit cæsia Minerva,
Avis autem ut Anopea avolavit: huicque in animo
Indidit robur & audaciam, memoremque fecit patris
Magis adhuc quam antea. hic autem mente sua considerans,
Obstupuit in animo: putavit enim deum esse.
Continuo autem procos adibat deo æquandus vir:
Illis autem cantor canebat inclitus, iique tacite
Sedebant audientes: ille vero reditum Achivorum canebat
Difficilem, quem ex Troja indixisset Pallas Minerva.
Hujus e supernis ædium advertit animum divinæ cantilenæ
Filia Icarii prudens Penelope:
Gradibus autem altis descendit suæ domus,
Non sola, una cum hac ancillæ duæ sequebantur.
Illa vero quando jam ad procos pervenit præstantissima mulierum,
Stetit sane juxta postem domus affabre structæ,
Genis prætendens tenuia capitis redimicula:
Ancilla vero ei fida utrinque adstabat.
Lacrymans vero tum alloquebatur divinum cantorem:
O Phemie, multa enim alia mortalium oblectamenta novisti,
Gesta hominumque deorumque, quæ celebrant poëtæ,
Horum unum ipsis cane adsidens: illi autem silentio
Vinum bibant. ab hac vero quiesce cantilena
Molesta, quæ mihi perpetuo in pectoribus meum cor
Rodit: nam me imprimis invasit dolor gravissimus.
Tale enim caput desidero, memor semper
Viri cujus lata est gloria per Græciam & medium Argos.
Hanc rursus Telem. prudens contra alloquutus est:
Mater mea, quid jam invidiam concitas jucundo cantori
Ne oblectet utcunque illi mens impellitur? non sane poëtæ
In causa sunt, sed interdum Jupiter in causa est, qui suggerit

Ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ.
Τούτῳ δ' οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·
Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι
Ἥ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
Σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν.
Οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
Ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
Πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι·
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
Νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
Ἔστω· (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδὴν)
Ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
Πάντες, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
Ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
Εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
Κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴκέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε·
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
Ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν,
Μή σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
Ποιήσειεν· ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', εἴπερ μοι καὶ ἀγάσσεαι ὅ, ττι κεν εἴπω;
Καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι Διός γε διδόντος ἀρέσθαι.
Ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τε οἱ δῶ
Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
Ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
Πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοὶ,
Τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο,
Καὶ δμώων οὕς μοι λῄσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,

Viris ingeniosis ita ut vult unicuique.
Huic autem haud reprehensioni erit quod Græcorũ adversa canit.
Eam enim cantilenam magis celebrant homines
Quæcunque auditoribus recentissima existat.
Tibi vero sustineat cor & animus audire.
Non enim Ulysses solus perdidit reditus diem
In Troja, sed multi & alii viri perierunt.
Tu vero in domum profecta tua opera administra,
Telamque columque, & ancillis impera
Operi incumbere: sermones vero viris curæ erunt
Omnibus, potissimum vero mihi: cujus imperium est in domo.
  Illa quidem admirabunda rursus in domum ivit:
Filii enim dictum prudens ponebat in animo.
Ad superioraque *ædium* conscendens cum servientibus mulieribus,
Flebat tum Ulyssem dilectum maritum, donec illi somnum
Dulcem palpebris immisit cæsia Minerva.
  Proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
Omnes autem optabant lectulis propter dormire:
Illis autem Telemachus prudens incepit sermonem:
  Matris meæ proci intolerabili contumelia instructi,
Nunc quidem convivantes delectemur, neque clamor
Adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
Talem qualis hic est, diis assimilis voce)
Mane vero in concionem sedeamus venientes
Omnes, ut vobis sermonem audenter renunciem,
Exire ex ædibus: aliasque sequimini dapes,
Vestra bona edentes, invitantes invicẽ suam quisque in domũ.
Si vero vobis videtur hoc satius & melius
Esse, viri unius victum impune perdere,
Absumite, ego vero deos invocabo sempiternos,
Sicubi Jupiter det repensa facta *hæc* ut fiant,
Inulti tum intra ædes pereatis.
  Sic ait. illi vero omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachum admirabantur, quod audacter loquutus esset:
  Hunc autem rursus Antinous alloquutus est Eupithei filius:
O Telemache, revera nimis te docuerunt dii ipsi
Sublimiloquum esse, & audenter concionari,
Ne te utique in circumflua Ithaca regem Jupiter
Constituat: quod tibi genere paternum est.
  Hunc rursum Telemachus prudens contra alloquutus est:
Antinoë, num etiam mihi irasceris *ob id* quod dixero?
Et hoc vellem Jove quidem dante accipere.
An putas hoc pessimum inter homines esse?
Non enim quicquam mali *est* regnare: statimque ei domus
Dives fit, & honoratior ipse.
Sed certe reges Achivorum sunt etiam alii
Multi in circumflua Ithaca, juvenes & veteres,
Horum aliquis hoc habere possit, postquam mortuus est nobilis (Ulysses.
At ego domus rex ero nostræ,
Et servorum quos mihi mancipavit nobilis Ulysses.
  Hunc rursus Eurymachus Polybi filius contra allocutus est:
O Telemache, certe hæc deorum in potestate posita sunt,

Ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
Κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
Μὴ γὰρ ὅγ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις ἀέκοντα βίηφι
Κτήματ' ἀποῤῥαίσει, Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης.
Ἀλλ' ἐθέλω σε φέριστε περὶ ξείνοιο ἔρεσθαι,
Ὁππόθεν οὗτος ἀνήρ, ποίης δ' ἐξεύχεται εἶναι
Γαίης· ποῦ δὲ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
Ἠέ τοι ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
Ἦ ἑὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει.
Οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε
Γνώμεναι· οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
Οὔτ' οὖν ἀγγελίης ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα μήτηρ
Ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
Ξεῖνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστί,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχεται εἶναι
Υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρεψάμενοι τέρποντο. μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε.
Δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἶκόν δε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς
Ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνήν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
Τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κεδν' εἰδυῖα
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
Τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
Πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἐεικοσάβοια δ' ἔδωκεν.
Ἶσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν·
Εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
Ἥ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
Δμωάων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
Ὤϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο·
Ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
Καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμήδεος ἔμβαλε χερσίν.
Ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
Πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσε κορώνῃ
Ἀργυρέῃ· ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
Ἔνθ' ὅγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
Βούλευε φρεσὶν ᾗσιν ὁδὸν τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξιέναι τῆς οἰκίας τοῦ Ὀδυσσέως. λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἑταίρους καὶ ναῦν, εἰς πλοῦν ἀνάγεται ἡλίου δύναντος.

Quisnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
Bona vero ipse habeas, & domui tuæ imperes.
Non enim ille veniat vir qui invitum vi
Bonis deprædaturus sit, dum Ithaca habitatur.
Sed volo te optime de hospite interrogare,
Unde ille vir, quali autem gloriatur esse
E terra: ubinam ei genus & patria rura:
An tibi nuncium patris adfert venientis,
An suum ipsius debitum expetens huc venit:
Ut proripiens se statim abiit, neque sustinuit
Ut cognosceretur: nam haud quicquam in faciē malo similis erat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquutus est:
Eurymache, certe reditus periit patris mei,
Certe nec nunciis amplius credo, sicunde veniat,
Neque vaticinium curo, si quem mater
In regiam vocans divinatorem sciscitetur.
Hospes vero hic meus paternus e Tapho est,
Mentes Anchiali cordati gloriatur esse
Filius, cæterum Taphiis navigandi studiosis imperat.
Sic ait Telemachus: mente vero immortalem deū intelligebat.
Hi vero ad saltationem & suavem cantum
Conversi oblectabantur: manebantque dum vesper adventaret.
His autem se oblectantibus niger vesperus supervenit.
Tunc ergo dormituri ibant domum quisque.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ
Sublimis ædificatus erat, prospicuo in loco,
Illuc ivit in lectum, multa mente reputans.
Simulque cum eo ardentes faces ferebat pudicitiam docta
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:
Quam olim Laërtes emerat facultatibus suis
Primum jam pubescentem, preciumque viginti boum dederat.
Æque autem ipsam ac pudicam uxorem honorabat in ædibus:
Sed lecto nunquam mixtus ea est, iram scilicet vitabat uxoris:
Hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maxime
Sola ancillarum amabat, & enutrierat parvulum.
Aperuit autem januas thalami scite facti:
Sedebatque in lecto, & mollem exuebat tunicam:
Et eam quidem aniculæ sedulæ dedit in manus.
Illa quidem plicans & aptans tunicam,
Paxillo suspendens juxta lectum,
Festinavit ire ex thalamo: januam autem attraxit annulo
Argenteo: pessulumque obtendit loro.
Hic ille pernox, tectus ovis florida lana,
Consultabat mente sua viam quam dixerat Minerva.

ODYSSEAE HOMERI LIBRI SECUNDI

argumentum.

Congregato concilio Telemachus denunciat procis ut exeant è domo Ulyssis. Acceptis autem ab Euryclea quæ ad peregrinationem necessaria erant, a Pallade sociis & navi ad navigationem, solvit post solis occasum.

Βῆτ' ἀγορὴν ἔχει, ἧια γρηὸς, πλοῦν μετ' Ἀθήνας.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην.
Αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο·
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἔζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην, καὶ μυρία ἤδη.
Καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσὶν,
Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσατο δόρπον.
Τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
Τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι ὅ, ττι κεν εἴπω,
Οὐδὲ ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὔδε θόωκος,
Ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσί·
Νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
Ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
Ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
Ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν οἷσι μενοινᾷ.
Ὣς φάτο. χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
Στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
Κῆρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπε,
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ, (τάχα δ' εἴσεαι αὐτὸς)
Ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
Οὔτέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
Ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
Οὔτέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω·
Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
Δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
Τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
Πάγχυ διαῤῥαίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.

Concionem habet, viatica anus, navigationem cum Pallade.

QUando vero mane genita apparuit roſea digitos aurora,
Surrexit ex lectulo Ulyſſis dilectus filius,
eſtes induens: gladiumque acutum ſuſpendit ab humeris.
edibus vero ſub ſplendidis ligavit pulchra ſandalia,
eſtinavitque exire e cubiculo deo ſimilis plane.
ontinuo autem præconibus vocalibus imperavit
onvocare ad concionem comantes Græcos.
li quidem convocarunt; hi autem congregabantur celerrime.
t poſtquam congregati ſunt, & in unum convenerunt,
errexit ire in concionem, manu autem tenebat ferreā haſtā:
on ſolus, una illum duo canes albi ſequebantur:
ivinam certe huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc ſane omnes populi advenientem admirabantur.
edebat autem in patris ſella, ceſſeruntque *ei* ſenes.
is deinde heros Ægyptius cœpit concionari,
ui jam ſenio incurvus erat, & plurima ſciebat.
t enim hujus dilectus filius cum divino Ulyſſe
d Ilion equis felicem ierat cavis in navibus,
ntiphus bellator: quem ſævus interfecit Cyclops
n ſpelunca cava, ultimamque paravit cœnam.
res autem illi alii erant, & unus inter procos verſabatur
urynomus, duo autem perpetuo habebant paterna opera:
ed neque ſic illius oblitus erat lugens & dolens.
is ille lachrymans concionatus eſt & dixit:
Audite nunc jam me Ithacenſes quodcunque dixero,
unquam noſtrum concilium factum eſt neque conſeſſus,
x quo Ulyſſes divinus abiit cavis in navibus:
unc autem quis huc congregavit? quem neceſſitas tantum urget
ive ex junioribus viris, ſive qui ſeniores ſunt?
n aliquem nuncium exercitus audivit venientis,
uem nobis ediſſerere queat quoniam prior audiverit?
n quippiam publicum aliud dicturus eſt aut loquetur?
robus mihi videtur eſſe, dignus cui bene cedat: utinam ipſi
upiter bene vertat quæcunque mente ſua cogitat.
Sic ait. lætus autem omine Ulyſſis charus filius,
on amplius diu ſedit, cupiebat enim concionari:
tetit autem in media concione: ſceptrumque ei dedit in manum
ræco Piſenor prudentia conſilia edoctus.
rimum deinde ad ſenem dirigens orationem loquutus eſt:
) ſenex, non procul abeſt ille vir (ſtatim aut. ipſe cognoſces)
ui populum congregavi: potiſſimum enim me dolor urget.
eque ullum nuncium exercitus audivi venientis,
uem vobis ediſſeram, quod prior audiverim,
eque quicquam publici aliud enarro neque dico:
ed meum ipſius negotium, quod mihi malum incidit domui,
mo duo: alterum quod patrē eximium perdidi, qui quondam inter
pſos imperabat, erat autem velut pater mitis. (vos
unc autem longe majus, quod mox cito domum univerſam
)mnino evertet, victumque omnem perdet:

Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
Τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
Οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
Δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι·
Ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ καὶ ἔπειτα
Λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
Ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
Οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
Ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους
Οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μήτι μεταστρέψωσιν ἀγασάμενοι κακὰ ἔργα.
Λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,
Σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
Τείρεσθ', εἰ μήπου τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
Τούτους ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε.
Εἴχ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη.
Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,
Χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.
Νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
Δάκρυ' ἀναπρήσας. οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν· οὔτέ τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες,
Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
Σοὶ δ' οὔτι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν,
Ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἶσι τέταρτον,
Ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν·
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Ἡ δὲ δόλον τόν δ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν, ὕφαινε,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
Κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,

Αἰ-

Matri meæ proci ingruerunt nolenti,
Eorum virorum chari filii qui hic utique sunt optimi:
Qui patris quidem in domum horrent ire
Icarii, ut ipse dotet filiam,
Detque cui voluerit & qui ipsi gratus venerit:
Illi vero in nostram ventitantes quotidie,
Boves sacrificantes & oves & pingues capras,
Splendide convivantur, bibuntque atrum vinum
Impune multaque illa absumuntur. non enim adest vir
Qualis Ulysses erat, qui malum a domo arceat:
Nos vero neutiquam tales qui arceant: certe etiā deinceps *hoc pacto*
Calamitosi erimus & indocti *artium* fortitudinis.
Equidem arcerem, si mihi vis adesset.
Non enim jam tolerabilia facinora patrantur, neque honeste
Domus mea perit. indignamini & ipsi,
Aliosque reveremini vicinos homines
Qui circum habitant: deorum vero timete iram,
Ne quid rependant indigne ferentes mala facinora.
Oro sive per Jovem Olympium sive per Themidem,
Quæ hominum conciones & dimittit & cogit,
Succurrite amici; & *tum demum* me solum finite dolore molesto
Affligi, si unquam pater meus probus Ulysses
Infensus malis affecit fortes Græcos:
Quæ mihi rependentes malis afficite infensi,
Istos instigantes: mihi vero satius esset
Vos absumere immobilia & mobilia bona:
Quod si vos comederetis, fortassis aliquando etiam solutio fieret.
Tandiu enim per urbem commutaremus verba,
Bona repetentes, donec omnia redderentur.
Nunc vero mihi insanabiles dolores injicitis animo.
Sic ait iratus, sceptrumque jecit in terram,
Lachrymas profundens. commiseratio autem cepit populum oēm.
Tunc alii quidē omnes in silentio erant: neque quisquam ausus est
Telemacho verbis respondere asperis:
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est:
Telemache altiloque, virib. impotens, quid loquutus es
Nos infamans? vis autem maculam inurere.
Tibi vero neutiquam proci Græcorum culpandi sunt,
Sed chara mater, quæ sane versutias percallet,
Jam enim tertius est annus, statim autem ibit quartus,
Ex quo dementat animum intra præcordia Achivorum:
Omnes quidem sperare jubet, & promittit viris singulis,
Nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
Sed illa dolum hunc alium in mente deliberavit:
Exorsa magnam telam in ædibus texuit,
Subtilem & immensam: continuoque nos allocuta est.
Juvenes mei proci, postquam mortuus est nobilis Ulysses,
Manete urgentes meas nuptias, donec textum
Perfecero, (ne mihi vana fila pereant)
Laërti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
Fatum triste tollet somno longo consopientis mortis:
Ne aliqua me in populo mulierum Achivarum culpet,

Αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱςὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱςόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
Σοὶ δ' ὧδε μνηςῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
Αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
Τῷ ὅτεῴ τε πατὴρ κέλεται, καὶ ἁνδάνει αὐτῇ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
Τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἅ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
Ἔργατ' ἐπίςασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς,
Κερδεά θ' οἷ' οὔπω τίν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
Τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, ἐϋστέφανός τε Μυκήνη·
Τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ
Ἤδη. ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησεν.
Τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
Ὄφρά κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον ὅντινά οἱ νῦν
Ἐν ςήθεσσι τιθεῖσι θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
Ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος βιότοιο.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτέ πῃ ἄλλῃ,
Πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', οὔπως ἐςὶ δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι
Ἥ μ' ἔτεχ' ἥ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴκ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
Ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
Δώσει· ἐπεὶ μήτηρ ςυγερὰς ἀρήσετ' Ἐρινῦς
Οἴκου ἀπερχομένη, νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
Ἔσσεται. ὡς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω.
Ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
Ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους·
Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
Κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴκέ ποτε Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος. τῷ δ' αἰετὼ εὐρύοπα Ζεὺς
Ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
Τὼ δ' ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
Πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην,
Ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πολλά,
Ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλάς, ὄσσοντο δ' ὄλεθρον·
Δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειράς,

Si absque tegumento jacuerit, qui multa possederat.
Sic ait. nobis vero statim persuasus est animus generosus.
Atque ibi tum die quidem texebat magnam telam,
Sed nocte solvebat, postquam faces adhibuerat.
Sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achivis:
Sed cum quartus venit annus, & advenerunt horæ,
Et tunc certe aliqua indicavit mulierum quæ bene sciebat,
Et ipsam solventem invenimus pulchram telam.
Sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate.
Tibi vero sic proci respondent, ut scias
Ipse tuo animo, sciant & omnes Achivi:
Matrem tuam dimitte, jube autem ipsam nubere
Illi cuicunque pater jusserit, & placuerit ipsi.
Si vero adhuc vexabit multo tempore filios Achivorum,
Hæc agitans in animo quæ ei abunde dedit Pallas,
Operaque scire insignia, & mentem bonam,
Et versutias quales nunquam ullas audivimus neque veterum,
Earum quæ olim fuerunt cirratæ Achivæ,
Tyroque, Alcmenaque, & cirrata Mycena:
Harum nulla similia commenta Penelopæ
Sciebat. sed hoc quidem non conducibile excogitavit.
Tamdiu enim victum tuum & bona edent,
Quamdiu illa hunc habebit animum quem illi nunc
In pectoribus ponunt Dii: magnam quidem gloriam sibi
Conciliat, sed tibi desiderium multi victus.
Nos autem nec ad negotia nostra ante ibimus, neque aliquo alio,
Priusquam ipsa nubat Græcorum cuicunque voluerit.
Hunc rursum Telemachus prudens allocutus est:
Antinoë, nullo modo fas e domo invitam expellere
Quæ me peperit, quæ me nutrivit: pater a. meus alicubi terrarum
Sive vivit sive mortuus est. durum tamen me multa luere
Icario, si ipse ego matrem dimisero.
Ex patre enim mala patiar, alia autem deus
Dabit: postquam mater odiosas imprecata fuerit furias
A domo discedens, invidia etiam mihi ex hominibus
Erit. sic itaque hunc ego sermonem nunquam dicam.
Vester vero siquidem animus indignatur his,
Exite mihi domo, aliasque curate dapes,
Vestra bona comedentes, invicem per domos:
Si vero vobis videtur satius & melius
Esse, viri unius victum impune perdere,
Vastate: ego vero deos invocabo sempiternos,
Si unquam Jupiter dederit repensa facta hæc fieri:
Inulti deinde intra domum periretis.
Sic ait Telemachus. huic aquilas late videns Jupiter
Ex alto a vertice montis misit volare.
Hæ usque quidem volabant cum flatu venti,
Propinquæ invicem extendentes alas:
Sed cum jam ad mediam concionem celebrem pervenissent,
Hic in gyrum flexæ excutiebant multas pennas,
Adspiciebantque omnium capita, & portendebant mortem:
Laniantes vero unguibus maxillas circumque colla,

Δεξιὼ ἤϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
Θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης,
Μαστορίδης. ὃ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέκαστο,
Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι,
Ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι ὅ, ττι κεν εἴπω·
Μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω,
Τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς,
Δὴν ἀπάνευθε φίλων ὢν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
Ἐγγὺς ἐὼν, τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
Πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
Οἳ νεμόμεσθ' Ἰθάκην εὐδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φραζώμεσθ' ὥς κεν καταπαύσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς·
Καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα
Ὥς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δὲ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
Ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα.
Ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
Οἴκαδ' ἰὼν, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
Ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλετο τῆλ'. ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
Ὤφελες· οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
Οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης,
Σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος αἴ κε πόρῃσιν·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴ κε νεώτερον ἄνδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
Αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται,
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε,
Σοὶ δὲ γέρον θωὴν ἐπιθήσομεν ἥν κ' ἐνὶ θυμῷ
Τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς,
Μητέρα ἣν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι,
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Οὐ γὰρ πρὶν παύσασθαι ὀΐομαι υἷας Ἀχαιῶν
Μνηστύος ἀργαλέης· ἐπεὶ οὔ τινα δείδιμεν ἔμπης,
Οὔτ' οὖν Τηλέμαχον μάλαπερ πολύμυθον ἐόντα·
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ' ἣν σὺ γεραιὲ
Μύθεαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.
Χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἶσα
Ἔσσεται, ὄφρά κεν ἥ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς
Ὃν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.

Εἰ-

Ad dextram volarunt & per ædes & per urbem ipsorum.
Admirati sunt autem aves postquam viderunt oculis,
Agitabantque in animo quæ perficienda erant.
His vero etiam interfatus est senex heros Halitherses,
Mastorides. hic enim solus coævos vincebat,
In avibus dijudicandis, & fatalia proloquendo,
Qui ipsis bene cupiens concionatus est, & dixit:
Audite nunc me Ithacenses quodcunque dixero:
Procis autem potissimum præsagiens ista dico,
Illis enim ingens periculum advolvitur: non enim Ulysses
Diu seorsim a suis amicis aberit, sed alicubi jam
Prope cum sit, ipsis cædem & fatum molitur
Omnibus: pluribus etiam aliis male erit:
Qui habitamus Ithacam claram. sed longe antea
Consideremus qui *illos* compescamus, aut etiam ipsi
Quiescant: etenim ipsis statim hoc utilius est.
Non enim inexpertus vaticinor, sed bene doctus:
Etenim illi ajo perfecta esse omnia
Quemadmodum illi prædixeram quando ad Ilium conscenderunt
Græci, cumque ipsis conscendit versutus Ulysses.
Dixi mala multa passum, amissisque omnibus sociis,
Ignotum omnibus vicesimo demum anno
Domum venturum: hæc scilicet nunc omnia perficiuntur.
Hunc rursus Eurymachus Polybi filius allocutus est:
O senex, eja age nunc vaticinare tuis liberis,
Domum profectus, ne forte quid mali patiantur in posterum:
In his autem ego te longe melior sum ad vaticinandum.
Aves sane multæ sub radiis solis
Volitant, neque omnes fatales: cæterum Ulysses
Periit procul: o si & tu periisse cum illo
Debuisses: non tanta vaticinans diceres,
Neque Telemachum iratum sic incitares,
Tua in domo donum expectans si quod præbeat:
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si juvenem virum, veteraque multaque doctus,
Decipiens verbis incitaveris ad irascendum,
Illi quidem ipsi primum perniciosius erit,
Efficere tamen nihil poteris propter hos,
Tibi vero o senex pœnam infligemus, quam in animo
Luens moleste feras: gravisque tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
Matrem suam ad patrem jubeat redire,
Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem
Amplam, quantam convenit charam filiam comitari.
Non enim antea quieturos puto filios Achivorum
A procatione molesta: quoniam neminem timemus omnino,
Neque sane Telemachum tametsi multiloquus sit:
Neque vaticinium curamus quod tu senex
Loqueris irritum, odiosus autem es magis.
Bona vero rursus male devorabuntur neque unquam æque multa
Erunt, *sed pauciora* semper, donec hæc detinebit Achivos
Suis nuptiis: nos vero rursus expectantes diebus omnibus,

Εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
Ἐρχόμεθ' ἃς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἐστὶν ἑκάστῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Εὐρύμαχ', ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
Ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω·
Ἤδη γὰρ τά γ' ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
Οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
Ἤν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
Ἐκ Διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
Ἦτ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος,
Νοστήσας δ' ἤπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεύσω, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξω
Πολλὰ μάλ' ὅσσα ἔοικε· καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
Καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
Πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
Ὅσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι, ὅ, ττι κεν εἴπω.
Μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
Ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὔτι μεγαίρω
Ἕρδειν ἔργα βίαια, κακοῤῥαφίῃσι νόοιο·
Σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς, κατέδουσι βιαίως
Οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι·
Νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες
Ἧσθ' ἄνεῳ, ἀτὰρ οὔτι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν,
Παύρους μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ ἀταρτηρὲ, φρένας ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες,
Ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν; ἀργαλέον δὲ
Ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.
Εἴπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
Δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσῃ ἐνὶ θυμῷ,
Οὔκέν οἱ κεχάροιτο γυνὴ, μάλα περ χατέουσα,
Ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
Εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος,
Τούτῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἁλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοί εἰσιν ἑταῖροι.
Ἀλλ' (ὀΐω) καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
Πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.

Οἱ

Propter ejus virtutem contendimus, neque ad alias
Imus quas conveniebat inire quemque.
  Hunc autem rursum Telemach. prudens allocutus est:
Eurymache, nec non alii quotquot proci generosi,
Ista quidem non vos amplius oro, neque dico:
Jam enim hæc sciunt dii & omnes Achivi.
Sed age mihi date navem celerem & viginti socios,
Qui mihi hinc atque hinc pertranseant viam.
Proficiscar enim in Spartam & Pylum arenosam,
Reditum percontaturus patris diu absentis,
Si quis mihi dicat mortalium, aut oraculum audiam
Ex Jove, quod maxime fert gloriam hominibus.
Si quidem patris vitam & reditum audivero;
Sane quantumvis adflictus adhuc sustinebo annum:
Si vero mortuum audivero neque amplius superstitem,
Reversus continuo meam in patriam terram
Tumulum illi faciam, & inferias inferam
Multas admodum quantas convenit: & viro matrem dabo.
  Ille quidem sic loquutus consedit: his autem surrexit
Mentor, qui Ulyssis inculpati erat socius,
Et illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
Utque obedirent seni, & firma omnia custodirent.
Qui illis bene cupiens concionatus est & dixit:
  Audite certe me nunc Ithacenses quodcunque dixero:
Nullus amplius benignus, mansuetus & mitis sit
Sceptriger rex, neque in mente prospera callens,
Sed semper gravis sit, & nefaria patret.
Quandoquidem nullus recordatur Ulyssis divini
Populorum quibus præfuit, & velut pater mansuetus erat.
Verumenimvero procos superbos haud invideo
Committere facinora violenta, malis consiliis mentis:
Sua enim objectantes capita, comedunt violenter
Domum Ulyssis, quem non amplius autumant rediturum esse:
Sed nunc cætero populo succenseo: ut omnes
Sedetis muti, ac non redarguentes verbis,
Pauciores procos compescitis cum sitis plures.
  Hunc vero Euenorides Leocritus contra alloquebatur:
Mentor conviciator, ingenio stolide, ut loquutus es,
Nos adhortans desistere? difficile autem erit
Cum viris pluribus pugnare de convivio.
Etiamsi enim Ulysses Ithacensis ipse adveniens
Convivantes per domum suam procos eximios
Expellere e domo cogitaret in animo,
Non illius lætaretur uxor, quantumvis valde desiderans
Ut veniat, sed is hic sævam mortem inveniret,
Si pluribus pugnaret: tu vero non ex officio es loquutus.
Sed age, populi quidem dispergantur ad opera quivis,
Huic autem disponat Mentor viam & Halitherses,
Qui illi a principio paterni sunt amici.
Sed (puto) & diu sedens, nuncios
Percontabitur in Ithaca, perficietque viam nunquam hanc.
  Sic ille loquutus: dimisit concionem celerem.

Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος·
Μνηστῆρες δ' ἀνὰ δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
Χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς εὔχετ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι ὃς χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,
Καί μ' ἐν νηῒ κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
Ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοὶ,
Μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδὴν,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων·
Εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠΰ,
Οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
Οὔ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδ' ἀτέλεστος·
Εἰ δ' οὐκείνου γ' ἐσσὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
Οὔ σ' ἔτ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾷς.
Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται·
Οἱ πλέονες κακίους· παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·
Ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων,
Οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
Ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι·
Οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον, καὶ κῆρα μέλαιναν,
Ὃς δή σφιν σχεδόν ἐστιν ἐπ' ἤματι πάντας ὀλέσθαι.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μενοινᾷς·
Τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
Ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω, καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
Ὅπλισσόν τ' ἤϊα, καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
Αἶψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
Πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί:
Τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἥτις ἀρίστη·
Ὦκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη κούρη Διός. οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν
Αἶγας ἀνιεμένους, σιάλους θ' εὕοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, μή τι τοι ἄλλο
Ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
Ἀλλὰ μάλ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὡς τοπάρος περ·
Ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοὶ,
Νῆα καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
Ἐς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,

Hi quidem dispergebantur ad domum quisque suam:
Proci autem in domum ibant divini Ulyssis.
Telemachus autem seorsim profectus est ad littus maris,
Manibus lotis e cano mari precabatur Palladem:
Audi me qui heri deus venisti domum nostram,
Et me in navi jussisti per obscurum pontum
Reditum interrogaturum patris diu absentis,
Ire: nam hæc omnia impediunt Græci,
Proci autem potissimum, male superbientes.
Sic ait precatus. prope autem illum venit Pallas,
Mentori similis facta tum corpore tum etiam voce,
Et ipsum compellans verbis volatilibus allocuta est:
Telemache, neque in posterum ignavus eris, neque stolidus:
Si quidem tibi tui patris instillatus est animus fortis,
Qualis ille erat ad perficiendum opusque dictumque,
Non tibi vanum iter erit, neque irritum:
Si vero non illius esses filius & Penelopes,
Non sane deinde sperarem te perfecturum esse quæ cogitas.
Pauci enim filii similes patri sunt:
Plerique pejores, pauci vero etiam parentibus meliores:
Sed quoniam neque in posterum ignavus eris, neque stolidus,
Neque te penitus sapientia Ulyssis reliquit.
Spes deinde tibi est te perfecturum esse hæc opera.
Ideo nunc procorum sine consiliumque mentemque
Insipientium, quoniam neutiquam prudentes, neque justi:
Neque ullo pacto sciunt mortem, & fatum nigrum,
Quæ illis jam imminet die uno ut omnes pereant.
Tibi vero via non amplius aberit quam tu cogitas:
Talis enim tibi socius ego paternus sum,
Qui tibi navem celerem parabo, & simul sequar ipse.
Sed tu quidem ad domum vadens procos conveni,
Apparaque viatica, & vasis conde singula,
Vinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
Utribus in densis: ego autem per populum socios
Statim voluntarios colligam. sunt autem naves
Multæ in circumflua Ithaca novæ atque veteres:
Harum quidem ego despiciam quæcunque optima est:
Statimque instructam immittemus lato mari.
Sic ait Pallas filia Jovis. neque amplius diu
Telemachus moratus, postquam deæ audivit vocem.
Festinabat ire ad domum, suo cruciatus corde:
Invenit autem procos superbos in ædibus
Capras excoriantes, porcosque saginatos glabrantes in atrio.
Antinous autem ridens obviam ibat Telemacho,
Inque manu illius hæsit, verbumque dixit, & compellavit:
Telemache altiloque, impotens animi, ne quidquam tibi aliud
In pectore malum sit curæ vel opus vel verbum,
Sed strenue comede & bibe, ut antea:
Ista enim naviter omnia perficient tibi Græci,
Navem & electos remiges, ut ocyus eas
In Pylum divinam ad incl yti parentis famam.
Huic autem rursus Telemachus prudens respondit:

Ἀντίνο᾽, οὔπως ἐςὶν ὑπερφιάλοισι μεθ᾽ ὑμῖν
Δαίνυσθαί τ᾽ ἀέκοντα, καὶ εὐφραίνεσθαι ἕκηλον.
Ἦ οὐχ ἅλις ὡς τοπάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Κτήματ᾽ ἐμὰ μνηςῆρες, ἐγὼ δ᾽ ἔτι νήπιος ἦα,
Νῦν δ᾽ ὅτε δὴ μέγας εἰμί, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός,
Πειρήσω ὥς κ᾽ ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
Ἠὲ Πύλον δ᾽ ἐλθών, ἢ αὐτοῦ τῷδ᾽ ἐνὶ δήμῳ.
Εἶμι μέν, οὐδ᾽ ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω
Ἔμπορος. οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ᾽ ἐρετάων
Γίνομαι, ὥς νύ που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν Ἀντινόοιο
Ῥεῖα. μνηςῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο,
Οἱ δ᾽ ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν,
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
Ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
Ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς.
Ἠὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πίειραν ἄρουραν
Ἐλθεῖν, ὄφρ᾽ ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ᾽ ἐνείκῃ,
Ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ᾽ αὖτ᾽ εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Τίς δ᾽ οἶδ᾽ εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
Τῆλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος ὥςπερ Ὀδυσσεύς;
Οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι.
Κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ᾽ αὖτε
Τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ᾽ ὅςτις ὀπυίοι.
Ὣς φάν. ὁ δ᾽ ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς
Εὐρύν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
Ἐσθής τ᾽ ἐν χηλοῖσιν, ἅλις τ᾽ εὐῶδες ἔλαιον.
Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
Ἕςασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
Ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ᾽ Ὀδυσσεὺς
Οἴκαδε νοςήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
Κληῗσαὶ δ᾽ ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
Δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Ἔσκεν ἣ πάντ᾽ ἐφύλασσε νόου πολυΐδρείῃσιν,
Εὐρύκλει᾽, Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.
Τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσσας.
Μαῖ᾽, ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
Ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος ὃν σὺ φυλάσσεις,
Κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον, εἴποθεν ἔλθοι
Διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
Δώδεκα δ᾽ ἔμπλησον, καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
Ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
Εἴκοσι δ᾽ ἔςω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
Αὐτὴ δ᾽ οἴη ἴσθι· τὰ δ᾽ ἀθρόα πάντα τετύχθω.
Ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
Μήτηρ εἰς ὑπερῷ᾽ ἀναβῇ, κοίτου τε μέδηται.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόςον πευσόμενος πατρὸς φίλου ἤν που ἀκούσω.
Ὣς φάτο. κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια.

Καὶ

Antinoë, nullo modo decet cum vobis superbis
Convivari invitum, & lætari quietum.
An non satis quod antea dilapidastis multas & eximias
Possessiones meas proci? ego autem adhuc infans eram?
Sed nunc ubi grandior sum, & aliorum orationem audio
Sciscitans, jamque mihi augescit intus ira,
Tentabo ut vobis malam mortem inferam,
Sive ad Pylum profectus, sive hic in hoc populo.
Ibo quidem, neque vana via erit quam dico
Navem alienam conscendens: neque enim navem possideo neque (remiges
Quod quidem, uti vobis videtur, melius est.
Dixit, & ex manu manum traxit Antinoi
Facile. proci autem per domum convivium apparabant,
Qui cavillabantur & incessebant verbis,
Tum vero aliquis dicebat juvenum superbientium:
Næ sane Telemachus cædem nobis meditatur:
Aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,
Aut ille ex Sparta etiam: nam cupit vehementer.
Aut & in Ephyram vult fertilem terram
Proficisci, ut inde mortifera venena afferat,
Injiciatque in craterem, & nos omnes perdat.
Alius rursus dicebat juvenum insolentium:
Quis scit an etiam ipse profectus cava in nave,
Longe ab amicis pereat, errabundus ut Ulysses?
Sic & magis augere posset nobis laborem.
Bona enim omnia divideremus, domum vero
Illius matri daremus ut habeat, aut ille cui nubet.
Sic dicebant. ille v. excelsum thalamum intrabat parentis
Amplum, ubi cumulatum aurum & æs jacebat,
Vestisque in cistis, abundeque odoriferum oleum.
Intus etiam dolia vini veteris dulcis bibenti
Stabant, merum divinum potum continentia,
Ordine ad murum aptata, si quando Ulysses
In patriam reverteretur, & quidem dolores multos passus.
Claustrisque munitæ inerant januæ & ingeniose aptatæ,
Bifores: intus autem mulier custos noctesque diesque
Erat, quæ omnia asservabat mentis solertia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:
Hanc tunc Telemachus allocutus est in thalamum vocatam:
Nutrix, age mihi vinum in amphoris hauri
Suave, quod dulcissimum sit *omnium* quæ tu asservas,
Illum expectans infelicissimum, si quando veniat
Generosus Ulysses, mortem & fatum elapsus.
Duodecim autem imple, & operculis obduc omnes.
Infunde sis etiam farinam mihi bene consutis utribus:
Viginti autem mensuras impleant laboratæ Cereris dona.
Ipsa vero sola scias: hæcque congregata omnia sint.
Sub noctem enim ego accipiam, quando jam
Mater ad superiora domus conscenderit, lectique curam habebit.
Ibo enim in Spartam & Pylum arenosam,
Reditum percontaturus patris chari sicubi audiero.
Sic dixit. at exclamavit nutrix dilecta Euryclea,

Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἔπλετο; πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
Μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
Διογενὴς Ὀδυσεὺς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ·
Οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσονται ὀπίσσω,
Ὥς κε δόλῳ φθίῃς, τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσωνται.
Ἀλλὰ μέν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τι σε χρὴ
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Θάρσει μαῖ'· ἐπεὶ οὔτι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή·
Ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
Πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
Ἢ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
Ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῦς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
Ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
Ἑσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
Ἡ δ' αὖτε Φρονίοιο νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
Ἤτεε νῆα θοήν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἴρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
Ὅπλ' ἐτίθει τά τε νῆες ἐΰσσελμοι φορέουσιν.
Στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῆς λιμένος· περὶ δ' ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν,
Πλάζε δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
Οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Εἵατ', ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὖ ναιεταόντων,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἤδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Εἵατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν,
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ καρηκομόωντας ἑταίρους·
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Δεῦτε φίλοι, ἤϊα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
Ἀθρό' ἐνὶ μεγάρῳ, μήτηρ δ' ἐμὴ οὔτι πέπυσται,
Οὐδ' ἄλλαι δμωαί· μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.

Οἱ

Et cum magno ejulatu verbis volatilibus allocuta est,
Cur vero tibi, chare fili, in mente hæc sententia
Est? quonam vis ire multam per terram,
Solus cum sis & unicus? periit autem longe a patria terra
Generosus Ulysses, ignoto in populo:
Illique tibi statim profecto mala machinabuntur posthac,
Ut dolo pereas; hæc vero ipsi omnia dividant:
Sed mane hic apud tuos sedens: neque te oportet
Per pontum indomitum mala pati, neque errare.
Huic Telemachus prudens respondit:
Confide nutrix: quoniam neutiquam absque deo hoc consilium:
Sed jura matri charæ hæc non dicturam
Priusquam undecimaque duodecimaque dies aderit,
Aut priusquam ipsa me desiderabit, & discessisse audiet
Ne flens pulchrum corpus deformet.
Sic dixit. at anus deorum magnum jusjurandum dedit.
Cæterum postquam juravit perfecitque jusjurandum,
Statim postea illi vinum in amphoras hausit,
Farinamque illi infudit bene consutis in utribus.
Telemachus autem domum ingressus procos conveniebat.
Tum rursus alia excogitavit dea cæsia Minerva,
Telemachum simulans per urbem obibat ubique,
Et singulis viris adstans dicebat sermonem,
Vesperique ad navem celerem congregari jubebat.
Ipsa rursus Phronii prudentem fortem filium
Poscebat navem celerem: qui ei benevolus promisit.
Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.
Et tunc navem celerem in mare protraxit, omniaque in ipsa
Arma posuit quæ naves bene tabulatæ ferunt.
Statuitque in extremum portum: circum autem eximii socii
Frequentes congregabantur: dea enim hortabatur quemque.
Tunc rursus alia cogitavit dea cæsia Minerva,
Festinavit ire domum Ulyssis divini:
Hic procis dulcem somnum infudit,
Decepitque bibentes: e manibusque excussit pocula.
Hi vero dormitum festinabant per urbem: neque amplius diu
Sedebant, postquam ipsis somnus palpebris incidit.
Cæterum Telemachum allocuta est cæsia Minerva,
Evocans ex ædibus bene habitatis,
Mentori similis facta tum corpore tum voce:
Telemache, jam tibi quidem fortes socii
Sedent remiges, tuum expectantes adventum,
Sed eamus, ne diutius differamus iter.
Sic locuta præcessit Pallas Minerva
Subito: ille autem continuo ad vestigia secutus est deæ.
Cæterum postquam ad navem pervenerunt atque mare,
Invenerunt continuo in littore comantes socios:
His vero interfatus est potens Telemachus:
Adeste amici, viatica feramus: omnia enim jam
Congregata sunt in ædibus: mater vero neutiquam scit,
Neque aliæ ancillæ: unica sola orationem audivit.
Sic vero loquutus præcessit: illi quæ simul sequebantur.

Οἱ δ' ἄμα πάντα φέροντες, ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηῒ
Κάτθεσαν ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' ἄρ' Ἀθήνη.
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
Ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἀκραῆ Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
Ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
Στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν,
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
Ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
Δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
Στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο.
Λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ.
Παννυχίη μέν ῥ' ἥ γε καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Γ. ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηνᾷ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς μνηστῆρας, καὶ γνωρίσας τὴν Ἀθηνᾶν ἀπιοῦσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἱεῖ, εἰς Σπάρτην ἀπάρει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φηραῖς.

Γάμμ', ὑπὸ Νέστωρ δέκτο, συνῶρτο δ' ὃς υἱι· θεὰ δ' ἔπτη.

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἷξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
Ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
Ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
Εἵατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
Ἔνθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ἐπὶ μηρία καῖον,
Οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐΐσης
Στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὥρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.
Ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς οὐδ' ἠβαιόν·
Τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως ὄφρα πύθηαι
Πατρὸς, ὅπου κύθε γαῖα, καὶ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν.

Ipsi vero simul omnia ferentes, pulchre tabulata in navi
Deposuerunt ut præcepit Ulyssis charus filius.
Telemachus vero navem conscendit, præivit autem Minerva.
Navisque in puppe consedit: prope autem eam
Sedebat Telemachus. ipsi vero rudentes solverunt.
Etiam ipsi ascendentes, per transtra sederunt:
His vero secundum ventum misit cæsia Minerva,
Oportunissimum Zephyrum, æstuosum & nigrum per mare,
Telemachus autem socios hortatus jussit
Præhendere arma nautica, qui hortantem audiverunt,
Malum autem abiegnum cavam intra basem
Statuerunt elevantes: rudentibusque colligarunt,
Traxeruntque vela alba tortilibus loris.
Inflavit autem ventus medium velum: circumque fluctus
Carinam purpureus fremebat nave eunte:
Quæ currebat per fluctus conficiens iter.
Ligantes autem arma celerem per navem nigram,
Statuerunt crateras plenos vini.
Libabantque diis immortalibus sempiternis:
Ex omnibus autem potissimum Jovis glaucæ oculos filiæ,
Per totam noctem quidem illa & auroram fecit iter.

ODYSSEÆ HOMERI III. LIBRI

argumentum.

TElemachum venientem cum Pallade hospitio excipit Nestor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troja navigationem. utque audivit illa de procis, & cognovit Palladem discedentem, sacrificium illi facit. Sed Telemachus accepto curru cum Pisistrato Nestoris F. Spartam discedit. Nocte superveniente divertuntur apud Dioclem Pheris.

Γ. Nestor hospitem excepit, abiitque iste cum ejus filio, & Dea volavit.

SOl autem ortus est linquens pulchrum lacum,
In cœlo firmo, ut immortalibus luceret,
Et mortalibus hominibus super almam terram:
Atque illi in Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum,
Pervenerunt: ipsi vero in littore maris sacra faciebant,
Tauros nigerrimos Neptuno cœruleo cæsariem.
Novem autem consessus erant, quingentique in quolibet
Sedebant, & præbebant cuique novem boves.
Hic illi viscera sumebant, deo autem femora incendebant,
Ipsi vero recta appellebant, atque vela navis æquabilis
Contrahebant tollentes,eamq;in portũ ducebant: & ipsi egrediebantur,
Egrediebatur & Telemachus: sed præibat Minerva.
Illum prior allocuta est dea cæsia Minerva:
Telemache, non opus tibi jam pudore ne paululum quidem:
Ejus enim gratia & pontum pernavigasti ut audires
De patre, ubi eum occultet terra, & quonam fato obierit.

Ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέϛορος ἱπποδάμοιο·
Εἴδομεν ἥν τινα μῆτιν ἐνὶ ϛήθεσσιν κέκευθε.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐϛί.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν;
Οὐδέ τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
Αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
Ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται. οὐ γὰρ ὀΐω
Οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἶξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυρίν τε καὶ ἕδρας.
Ἔνθ' ἄρα Νέϛωρ ἧϛο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι, κρέα ὤπτων, ἄλλα δ' ἔπειρον.
Οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
Πρῶτος Νεϛορίδης Πεισίϛρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
Κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
Πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ.
Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευε
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην κούρην Διὸς αἰγιόχοιο,
Εὔχεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι·
Τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι ᾗ θέμις ἐϛὶ,
Δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
Σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τοῦτον ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι. πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλὰ νεώτερός ἐϛιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Τοὔνεκά τοι προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου,
Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
Οὕνεκά οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
Αὐτίκα δ' εὔχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
Ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Νέϛορι μὲν πρώτιϛα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴν,
Σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης.
Δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι
Οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα,
Δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
Ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέϛωρ.

Νῦν

Sed age nunc recta vade ad Nestorem equorum domitorem:
Videamus an aliquod consilium in præcordiis absconditũ habeat.
Ora autem ipsum ut vera dicat.
Sed falsum non dicet: perquam enim prudens est.
Huic Telemachus prudens respondit,
Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum?
Neque adhuc sermonibus exercitus sum prudentibus:
Pudor etiam juvenem virum seniorem interrogare.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
Telemache, quædam ipse in mente tua dispicies,
Quædam vero & deus suggeret. non enim puto
Te diis invitis natum esse nutritumve.
Sic locuta præivit Pallas Minerva
Celeriter: ille vero continuo vestigia secutus est deæ.
Veneruntque in Pyliorum virorum congregationem & consessum.
Hic Nestor sedebat cum filiis: circumque socii
Convivium apparantes, carnes assabant, aliasque transfigebant.
Qui ut igitur hospites viderunt, conglobati venerunt omnes,
Manibusque amplectebantur, & considere jubebant.
Primus Nestorides Pisistratus prope accedens
Utrorumque prehendit manum, & collocavit ad epulas
Pellibus in mollibus, in arenis marinis,
Juxtaque fratrem Thrasymedem & patrem suum.
Præbuit autem viscerum partes, infundebatque vinum
Aureo in poculo: reverenter autem allocutus est
Palladem Minervam filiam Jovis a capra nutriti:
Precare nunc o hospes Neptunum regem:
Ejus enim in epulas incidistis huc profecti.
Cæterum postquam libaveris & precatus fueris ut fas est,
Da & huic statim poculum dulcis vini
Ut libet: quoniam etiam hunc puto immortales
Invocare. omnes enim diis indigent homines.
Sed junior est, ætas eadem *ei* mecum:
Propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis vini,
Delectata est autem Minerva prudenti viro & justo,
Eo quod ipsi priori præbuisset aureum poculum:
Statimque precata est multa Neptunum regem,
Audi Neptune terram continens, neve dedigneris
Nobis precantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filiis gloriam præbe,
Deinde aliis da dignam gratiam,
Omnibus Pyliis, ob inclytam Hecatombam.
Da insuper Telemachum & me re confecta redire
Cujus gratia huc venimus celeri cum nave nigra.
Sic deinde precabatur, & ipsamet omnia perficiebat,
Dedit vero Telemacho pulchrum poculum rotundum.
Itidemque supplicavit Ulyssis charus filius.
Hi postquam assarunt carnes superiores & detraxerunt,
In partes dividentes, celebrabant splendidum convivium.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
His sermones occœpit senex eques Nestor:

Νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι
Ξείνους οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς.
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα; τοί γ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Θαρσήσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
Θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο,
Ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὦ Νέστωρ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κε τοι καταλέξω·
Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν,
Πρῆξις δ' ἥδ' ἰδίη, οὐ δήμιος, ἣν ἀγορεύσω.
Πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι ἤν που ἀκούσω,
Δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος· ὅν ποτέ φασιν
Σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
Ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
Πευθόμεθ' ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
Κείνου δ' αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων.
Οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὁππόθ' ὄλωλεν,
Εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Εἴτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴκε θέλῃσθα
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴπου ὄπωπας
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἀκούσας
Πλαζομένου. πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς·
Λίσσομαι, εἴποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλ', ἐπεί μ' ἔμνησας ὀϊζύος ἣν ἐν ἐκείνῳ
Δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες Ἀχαιῶν,
Ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ' ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
Ἠδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θείειν ταχὺς, ἠδὲ μαχητής.
Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά. τίς κεν ἐκεῖνα
Πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
Οὐδ' εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων
Ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
Πρίν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
Εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
Παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
Ἔνθ' οὔτις ποτὲ μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην

Ἤθελ'

Nunc certe satius est inquirere & interrogare
Hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo.
O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?
An ob aliquod negotium, aut temere erratis
Tanquam prædones per mare? qui errant
Animas exponentes, malum alienis ferentes.
Huic Telemachus prudens respondit
Confidens. ipsa n. intra præcordia confidentiam Minerva
Posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret:
Atque ut illum decus egregium apud homines maneat.
O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,
Interrogas unde simus: ego vero tibi enarrabo:
Nos ex Ithaca sylvosa venimus,
Negotium autem hoc privatum est, non publicum, quod dicam.
Patris mei gloriam magnam inquiro sicubi audiero,
Nobilis Ulyssis,cujus mens invicta ferendis malis: quē pridē ajunt
Una tecum pugnantem Trojanorum urbem evertisse.
Alios quidem omnes quotquot cum Trojanis pugnarunt,
Audivimus quo in loco unusquisque perierit sæva morte:
Illius vero mortem incognitam fecit Jupiter.
Neque quisquam potest clare dicere ubinam perierit,
An ille in continente domitus sit a viris inimicis,
An in pelago inter fluctus maris.
Ejus gratia nunc ad tua genua venio, si velis
Illius tristem mortem edisserere, sicubi videris
Oculis tuis, aut alterius orationem audieris
Errantis. perquam enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neque ullo pacto me veritus blandire, neque misertus,
Sed plane mihi narrato utcunque contigit videre;
Oro, si unquam tibi pater meus eximius Ulysses
Sive dictum sive factum pollicitus perfecit
Populo in Trojanorum, ubi passi estis clades Achivi,
Horum nunc mihi memor sis, & mihi verum dicas.
Huic respondit deinde senex eques Nestor:
O amice, quoniam me admones calamitatis quam in illo
Populo passi sumus robore indomiti filii Achivorum,
Sive quæcunque cum navibus per obscurum pontum
Errantes ad prædam qua duceret Achilles,
Sive quæcunque circa urbem magnam Priami regis
Pugnavimus, ubi deinde occisi sunt quotquot optimi:
Illic quidem Ajax jacet Martius, illic Achilles,
Illic & Patroclus diis artifex æquiparandus,
Illic meus dilectus filius simul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo velox, atque pugnator.
Aliaque multa præterea passi sumus mala. quis illa
Omnia utique enarraret inter mortales homines?
Neque si vel quinquennio & sexennio hic permanens
Interrogares quæ illic passi sunt mala nobiles Achivi:
Prius tædio affectus tuam ad patriam terram ires.
Novennio enim ipsis mala machinati sumus circumvenientes
Omnimodis dolis: vix tandem finem dedit Saturnius.
Ibi nullus unquam prudentia æquari plane

Ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς
Παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός· εἰ ἐτεόν γε
Κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
Ἤτοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
Ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
Ἔνθ' ἤτοι εἵως μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
Οὔτέ ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὺν,
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
Καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
Πάντες ἔσαν· τῷ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
Μήνιος ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
Ἥ τ' ἔριν Ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
Τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιοὺς
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
(Οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν)
Μῦθον μυθείσθην τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
Ἔνθ' ἤτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
Νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
Λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέξειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
Ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο.
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
Ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
Ἕστασαν. οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλὴ,
Νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
Ἀλλήλοις· (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
Ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
Ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
Αὖθι παρ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
Ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν. αἳ δὲ μάλ' ὦκα
Ἔπλεον· ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
Ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες, ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
Οἴκαδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον,
Σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἐπιδεύτερον αὖτις.
Οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
Ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
Αὖτις ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν αἵ μοι ἕποντο,
Φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
Φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς Ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
Ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
Ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
Νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες,
Ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.

Ἠ, τέο-

otuit, nam admodum multum vincebat nobilis Ulysses
)mnimodis dolis, pater tuus: si vere quidem
lius filius es: admiratio me tenet aspicientem:
'rofecto enim sermones quidem similes, neque tu diceres
'irum juniorem usque adeo similia loqui.
oi sane hactenus ego & nobilis Ulysses
lunquam in concione diversum dicebamus, neque in consilio,
ed eundem animum habentes, mente & prudenti consilio
onsultabamus Achivis ut quam optime fieret.
t postquam Priami urbem depopulati sumus excelsam,
bivimusque in navibus: deusque dispersit Achivos:
:t tunc sane Jupiter tristem in mente machinabatur reditum
chivis: nam neque prudentes neque justi
)mnes erant:ideoque ipsorum plures malum fatũ consecuti sunt,
ra ex perniciosa Cæsiæ oculos forti patre natæ,
Quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
Ii vocatis ad concionem omnibus Achivis
'rustra, ac non rite, ad solem occidentem,
Illi vero venerunt vino gravati filii Achivorum)
ermones explicabant cujus gratia populum congregarunt.
bi tum Menelaus jubebat omnes Græcos
Reditus memores esse super lata dorsa maris.
Neque Agamemnoni penitus placebat: volebat enim
Populum detinere, facereque sacras hecatombas,
Ut Palladis vehementem iram placaret.
Stultus, neque istud noverat quod non persuasurus erat.
Non enim statim deorum vertitur mens sempiternorum.
Sic hi contumeliosis vicissim contendentes verbis
Stabant. ipsi vero surrexerunt ocreati Achivi
Clamore diro: bifariam autem ipsis placebat consilium,
Per noctem quidem dormivimus tristia mente cogitantes
Invicem: (insuper Jupiter parabat damnum mali)
Mane autem nos quidem naves traximus in mare vastum,
Resque imposuimus, alticinctasque mulieres:
Pars autem populi retenti sunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnonem pastorem populorum:
Sed pars conscendentes remigavimus. ipsæq; *naves* perquam ve-
Navigabant: stravit enim deus vastum pontum. (lociter
In Tenedum autem venientes, fecimus sacra diis,
Domum adspirantes. Jupiter autem nondum curabat reditum,
Infestus, qui contentionem concitavit malam secundo iterum.
Hi quidem digressi ascenderunt naves remis utrinque actas,
Qui circa Ulyssem erant regem cordatum varii consilii,
Rursus Atridæ Agamemnoni gratificantes.
Sed ego cum navibus congregatis quæ me sequebantur,
Fugi, quoniam cognoscebam quod jam mala meditabatur deus.
Fugit & Tydei filius bellicosus, excitavitque socios.
Sero autem jam ad nos veniebat flavus Menelaus,
In Lesbo autem invenit *nos* longam navigationẽ animo agitantes,
An supra Chium iremus asperam,
Ad insulam Psyriam, ipsam a sinistris habentes,
An sub Chio, ad ventosum Mimantem.

Ro-

Ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν
Δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
Τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
Ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
Ἐννύχιαι κατάγοντο. Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
Πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐν Ἄργεϊ νῆας ἐΐσας
Τυδείδεω ἕταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Ἔστασαν. αὐτὰρ ἐγώ γε Πύλον δ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
Οὖρος ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.
Ὣς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπευθής· οὐδέ τι οἶδα
Κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
Ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
Πεύθομαι, ἣ θέμις ἐστὶ δαήσεαι, οὐδέ σε κεύσω.
Εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
Οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
Εὖ δὲ Φιλοκτήτην Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν·
Πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους
Οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔτιν' ἀπηύρα.
Ἀτρείδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
Ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτισεν,
Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
Ἀνδρός· ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ Ἀχαιοὶ
Οἴσουσι κλέος εὐρὺ, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.
Αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν παραθεῖεν,
Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
Οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἀλλ' οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
Πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλ', ἐπειδὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
Φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι.
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ.
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν
Ἢ ὅγε μοῦνος ἐὼν, ἢ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
Εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὡς τότ' Ὀδυσσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας
Ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Εἴ σ' οὕτως γ' ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
Τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.

Τὸν

ogabamus autem deum ostenderet signum: sed ille nobis
stendit, & jussit pelagus medium in Eubœam
ulcare, ut quam celerrime infortunium effugeremus.
œpit autem stridulus ventus spirare: ipsæ autem *naves* admodum
iscosas vias percurrerunt, & ad Gerestum (velociter
octurnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
ulta femora posuimus, pelagus magnum mensi.
uartus dies erat quando in Argis naves æquales
ydidæ socii Diomedis bellicosi
titere. sed ego in Pylum tendebam: nec unquam extinctus est
entus postquam primum deus misit flare.
ic veni dilecte fili ut qui nihil audivi: nec scio
ui illorum servati sint Achivorum quique perierint.
uæcunque autem in domibus sedens nostris
udio, quatenus fas est doceberis neque te celabo.
ene quidem Myrmidonas dicunt ivisse lanceatos,
uos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:
ene etiam Philoctetem Pœantis illustrem filium;
mnesque Idomeneus in Cretam duxit socios
ui fugerunt ex bello, pontus quoque ei nullum abstulit:
tridem autem & ipsi auditis procul qui estis,
tque venit, utque Ægisthus molitus est triste exitium.
ed ille quidem graviter luit,
uam bonum & filium interempti relictum esse
iri: quoniam & ille ultus est parricidam,
Egisthum dolosum, qui ejus patrem inclytum interfecerat.
t tu amice (perquam enim te video bonumque magnumque)
ortis sis, ut aliquis tibi & posterorum bene dicat.
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
 Nestor Nelide, magna gloria Achivorum,
t jure ille quidem ultus est, & ei Achivi
erent gloriam amplam, & posteris præconium.
tinam enim mihi tantam dii vim dedissent
d ulciscendos procos ob injuriam molestam,
ui me contumelia afficientes perniciosa machinantur.
ed neutiquam mihi hujusmodi destinarunt dii felicitatem
atrique meo & mihi: nunc autem opus est pati tamen.
Hunc autem excepit senex eques Nestor:
 amice, quandoquidem de his me admones & loquutus es,
erunt procos tuam matrem propter multos
omi te invito mala machinari:
ic mihi an lubens vinceris, an te cives
dio habent publice, sequentes dei vaticinium.
uis scit an aliquando eorum violentiam ulciscatur veniens
ive ille solus existens, sive universi Achivi?
i enim te sic vellet amare cæsia Minerva
uemadmodum Ulyssem quondam supra modū curabat gloriosū
opulo in Trojanorum, ubi passi sumus mala Achivi.
on enim unquam vidi usque adeo deos manifeste amantes
uemadmodum illi manifeste astitit Pallas Minerva.
i te adeo vellet amare, curareque ex animo,
um quilibet illorum utique oblivisceretur nuptiarum.

Hunc

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ὦ γέρον, οὔπω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι ὀΐω.
Λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐκ ἂν ἔμοιγε
Ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὧς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαῶσαι.
Βουλοίμην δ' ἂν ἔγω γε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
Ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς Ἀγαμέμνων
Ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο.
Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγοίμεθα, κηδόμενοί περ.
Κείνῳ δ' οὐκ ἔτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
Φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι
Νέστορ', ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων.
Τρὶς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν·
Ὥς τέ μοι ἀθανάτοις ἰνδάλλεται εἰσοράασθαι.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἔνισπε,
Πῶς ἔθαν' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;
Ποῦ Μενέλαος ἔην, τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
Ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαϊικοῦ, ἀλλά πῃ ἄλλῃ
Πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ, θαρσήσας κατέπεφνε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἤτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
Εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρείδης Τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς Ἄργεος· οὐδέ κε τίς μιν
Κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων. μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον·
Ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
Ἥμεθ'· ὁ δ' εὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
Πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
Ἡ δ' ἤτοι τοπρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς
Δῖα Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρείδης Τροίηνδε κιὼν, εἴρυσθαι ἄκοιτιν)
Ἀλλ' ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
Δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην,
Κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
Τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε.
Πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς.
Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὔποτε ἔλπετο θυμῷ.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν ἰόντες

Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O ſenex, nunquam hunc ſermonem perfectum iri exiſtimo.
Nimis enim magna dixiſti: ſtupor me tenet: neque mihi
Speranti ea contingerent, neque ſi dii ſic vellent.
Hunc rurſus allocuta eſt dea cæſia Minerva:
Telemache, quale tibi dictum effugit ſeptum dentium?
Facile deus ſi quidem velit vel ex longinquo virum ſervarit.
Mallem vero ego etiam mala multa paſſus,
Domum redire & reditus diem videre,
Quam reverſus perire incola, veluti Agamemnon
Periit Ægiſthi dolo & ſuæ uxoris.
Verum enimvero mortem omnibus moleſtam neque dii ipſi
Etiam ab amato viro poſſunt arcere, quandocunque tandem
Fatum pernicioſum corripuerit aſperæ mortis.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, ſoliciti quamvis.
Illi vero non amplius reditus verus, ſed ei jam
Deſtinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
Nunc vero volo dictum aliud quærere & interrogare
Neſtorem: quoniam plus jura novit & prudentiam aliis.
Ter enim ipſum dicunt regnaſſe ſecula virorum:
Itaque mihi immortalibus æquiparatur aſpectu.
O Neſtor Nelide, tu vero verum dic,
Quomodo mortuus eſt Atrides late imperans Agamemnon?
Ubi Menelaus erat? quam vero illi machinatus eſt mortem
Ægiſthus doloſus? quandoquidem occidit ſe multo fortiorē.
An non in Argo erat Achaico, an alicubi alibi
Errabat apud homines, illeque ſumpto animo interfecit?
Huic reſpondit deinde ſenex eques Neſtor:
Profecto ego tibi fili vera omnia dicam.
Equidem hoc ipſe quoque ſuſpicaris quemadmodum accidit:
Si viventem Ægiſthum in ædibus inveniſſet
Atrides a Troja profectus flavus Menelaus,
Sane ei neque mortuo fuſilem terram infudiſſent,
Sed certe caneſque & aves comediſſent
Jacentem in campo procul ab Argis: neque ulla ipſum
Deploraſſet Achivarum. admodum enim magnū admiſit facinus:
Nos etenim illic multa obeuntes certamina
Sedebamus: ille v. deſidioſus in receſſu Argi equos paſcentis
Crebro Agamemnoniam uxorem demulcebat verbis,
Et illa quidem primo abnuebat facinus indignum
Nobilis Clytæmneſtra (mente enim utebatur bona:
Nam aderat Muſicus vir cui plurimum mandarat
Atrides ad Trojam proficiſcens, ſervaret uxorem)
Sed cum jam ipſum fatum deorum irretivit ut periret,
Tum vero ipſum Muſicum ductum ad inſulam deſertam,
Dereliquit avibus lacerandum & rapiendum,
Ipſamque volens volentem duxit domum ſuam.
Multos autem armos adolebat deorum ſuper ſacra altaria.
Multa ſimulachra ſuſpendit, & textilia & aurum,
Quod perfeciſſet magnum opus, quod nunquam ſperaſſet animo.
Nos quidem ſimul navigabamus a Troja profecti

Atri-

Ἀτρείδης καὶ ἐγὼ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
Ἀλλ᾽ ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ᾽ ἄκρον Ἀθηνῶν,
Ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
Πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ᾽ ἀνθρώπων
Νῆα κυβερνῆσαι ὁπότε σπέρχοιεν ἄελλαι.
Ὣς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχετ᾽, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρ᾽ ἕταρον θάπτοι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
Ἶξε θέων, τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐφράσατο, λιγέων δ᾽ ἀνέμων ἐπ᾽ ἀϋτμένα χεῦε,
Κύματά τε τροφόεντα, πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν.
Ἔνθα διατμήξας, τὰς μὲν Κρήτῃ ἐπέλασσεν,
Ἧχι Κύδωνες ἔναιον, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη
Ἐσχατιῇ Γόρτυνος, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
Ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ
Ἐς Φαιστόν· μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ᾽ ἀποέργει.
Αἳ μὲν ἄρ᾽ ἔνθ᾽ ἦλθον, σπουδῇ δ᾽ ἤλυξαν ὄλεθρον
Ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
Κύματ᾽· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ὣς ὃ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
Ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶν ἐπ᾽ ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Τόφρα δὲ ταῦτ᾽ Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρὰ,
Κτείνας Ἀτρείδην· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ᾽ αὐτῷ.
Ἑπτάετες δ᾽ ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέστης
Ἂψ ἀπ᾽ Ἀθηνάων, κατὰ δ᾽ ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Ἤτοι ὃ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν
Μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο.
Αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Πολλὰ κτήματ᾽ ἄγων, ὅσά οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
Καὶ σὺ φίλος μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ᾽ ἀλάλησο,
Κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ᾽ ἐν σοῖσι δόμοισι
Οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ᾽ ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
Ἐλθεῖν. κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν
Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ
Ἐλθέμεν, ὅν τινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
Ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ᾽ οἰωνοὶ
Αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
Ἀλλ᾽ ἴθι νῦν σὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
Εἰ δ᾽ ἐθέλεις πεζὸς, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
Πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοὶ, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.
Ψεῦδος δ᾽ οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.

Ὣς

Atrides & ego, amice affecti invicem:
Sed cum ad Sunium sacrum pervenimus promontoriū Athenarū,
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Suis mitibus telis superveniens occidit,
Clavum in manibus currentis navis habentem,
Phrontem Onetoriden, qui vincebat genera hominum
In gubernando navem quoties ingruebant procellæ.
Sic ille quidem illic detentus, festinans licet itinere,
Ut socium sepeliret, & inferias inferret.
Sed & ille ubi profectus in obscurum pontum
In navibus cavis, ad Malearum montem excelsum
Pervenit currens, tum certe invisum iter late tonans Jupiter
Destinavit, stridulorumque ventorum flatum immisit,
Fluctusque tumidos, ingentes, æquales montibus.
Illic separatus, partem quidem Cretæ admovit,
Ubi Cydones habitant, Jardani circa fluenta.
Est autem quædam plana excelsaque in mari petra
In finibus Gortynis, in obscuro ponto,
Huc Auster ingentem fluctum ad sinistrū promontorium pellebat
In Phæstum: parvulus aut. scopulus ingentem fluctum dividit.
Hæ quidem huc venerunt, vix autem effugerunt mortem
Viri, at naves sane ad saxa fregerunt
Fluctus; at quinque naves cæruleis proris
Ægypto admovit ferens ventusque & aqua.
Sic ille quidem illic plurimum victum & aurum congregans,
Errabat cum navibus apud alterius linguæ homines.
Interea vero ista Ægisthus molitus est domi tristia,
Occiso Atrida: domitus quoque est populus sub illo.
Septennio vero imperavit divitibus Mycenis,
Sed ei ipsi octavo in perniciem venit nobilis Orestes
Rursus ab Athenis, occiditque parricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interfecerat.
Atque illo occiso dedit cœnam sepulchralem Argivis
Matrisque invisæ & imbellis Ægisthi.
Eodem vero die supervenit voce bonus Menelaus,
Plurima bona ducens, quanta illi naves pondere sustinebant.
Et tu amice ne diutius a domo longe erres,
Bona relinquens, virosque in tuis ædibus
Tam insolentes, ne tibi omnia comedant
Bona dividentes, tu vero vanum iter feceris.
Sed ad Menelaum quidem ego adhortor & jubeo te
Proficisci. ille enim nuper aliunde venit
Ex eis hominibus, unde non speraret in animo
Redire, quemcunque primum abegerint procellæ
In pelagus tam magnum, unde utique nec aves
Intra annum venire possunt, quoniam ingens horrendumque.
Sed ito nunc cum nave tua & tuis sociis.
Si vero velis terrestri itinere, aderit tibi currusque & equi,
Aderunt tibi etiam filii mei, qui tibi comites erunt
Ad Lacedæmonem divinam, ubi flavus Menelaus.
Precare autem eum ipsum ut vera dicat.
Mendacium autem non dicet: valde enim prudens est.

Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ γέρον, ἤτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
Ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον.
Ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον· οὐδὲ ἔοικε
Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
Ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι,
Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Δὴ τότ' Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἄμφω ἱέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι,
Ζεὺς τόγ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε,
Ὥστέ τευ ἢ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος ἠὲ πενιχροῦ,
Ὧ, οὔτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
Οὔτ' αὐτῷ μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν ἐνεύδειν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλὰ,
Οὔ θὴν δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
Νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
Ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
Ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω·
Ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοι ἅμ' ἕψεται, ὄφρα κεν εὕδῃ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
Εἶμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα.
Οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται
Πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου Τηλεμάχοιο·
Ἔνθά κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ
Νῦν ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἶμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὔτι νέον γε
Οὐδ' ὀλίγον. σὺ δὲ τοῦτον (ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα)
Πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεῖ· δὸς δέ οἱ ἵππους
Οἵ τοι ἐλαφρότατοι θείειν, καὶ κάρτος ἄριστοι.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Φήνῃ εἰδομένη. θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας·
Θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Τηλεμάχου δ' ἕλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν.
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
Εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.
Οὐ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
Ἥ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
Ἀλλὰ ἄνασσ' ἵληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν,

Sic ait. sol autem occubuit & tenebræ advenerunt:
Cum his vero locuta est & dea cæsia Minerva:
O senex, profecto hæc ex officio dixisti:
Sed agite secate & linguas, & miscete vinum,
Ut Neptuno & aliis immortalibus
Ubi libaverimus, lectum curemus: ejus enim hora adest.
Jam enim lumen ivit sub tenebras: neque decet
Diu deorum in epulis sedere, sed abire.
Dixit sane Jovis filia, illique audiverunt admonentem.
Ipsis autem præcones aquam manibus infuderunt,
Juvenesque crateres coronarunt potu:
Et diviserunt omnibus libantes poculis.
Linguas autem in ignem conjecerunt, surgentesq; iterũ libarunt.
At postquam libarunt biberuntque quantum desiderabat animus,
Tum Minerva & Telemachus deo similis
Ambo cupiebant cavam ad navem redire.
Nestor autem adhuc detinuit incessens verbis:
Jupiter hoc prohibeat & immortales dii alii,
Ut vos a me celerem ad navem eatis,
Tanquam ab aliquo vel prorsus pannoso vel pauperculo,
Cui neque lænæ neque pallia tincta plurima in domo,
Quibus nec ipse molliter nec hospites possint indormire.
At mihi adsunt lænæ & pallia picta multa,
Nunquam certe hujus viri Ulyssis charus filius
Navis in tabulatis cubaverit, donec ego
Vixero, donec liberi in regia linquentur,
Qui hospites suscipiant, quicunque domum meam venerit.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
Bene sane hæc dixisti senex amice: te vero decet
Telemacho persuadere, quoniam longe melius sic:
Sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
Domi tuæ: ego autem ad navem nigram
Vado, ut confirmem socios, præcipiamque singula.
Solus enim inter illos seniorem me profiteor esse,
Alii vero ob amicitiam juniores viri sequuntur
Omnes pari ætate cum magnanimo Telemacho:
Illic cubaverim cava in navi nigra
Nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi restat, neque novum
Neque exiguum. tu vero hunc (postquam tuam venit in domum)
Mitte cum curru & filio: daque illi equos
Qui tibi levissimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certe loquuta abiit cæsia oculos Minerva,
Aquilæ similis. stupor autem cepit omnes videntes:
Admiratus etiam est senex ut vidit oculis.
Telemachique prehendit manum, verbumq; dixit, & compellavit:
O amice, haud te spero ignavum & imbellem fore,
Siquidem te juvenem sic dii comites sequuntur.
Non enim quisquam hic est alius cœlestes domos habitantium,
Sed Jovis filia prædatrix Pallas,
Quæ tibi & patrem bonum inter Argivos honorabat.
Quare regina propitia sis, daque mihi gloriam eximiam,

Αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἤνιν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.
Τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασι περιχεύας.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν ἑὰ πρὸς δώματα καλά.
Ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
Οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
Ὤϊξε ταμίη, καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε.
Τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
Εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
Τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Πὰρ δ' ἄρ' ἐϋμμελίην Πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅς οἱ ἔτ' ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν·
Αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
Οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων,
Λευκοὶ, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἐπὶ μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς ἄϊδόσδε βεβήκει,
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο,
Ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίος τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης·
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως·
Πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήνατ' ἐέλδωρ,
Ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
Ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν.
Ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
Ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
Πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
Εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
Ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
Οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' εἴσω
Δμωῇσιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
Ἕδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε μὲν ἄρ βοῦς
Ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἐΐσης
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεὺς,

Ὅπλ'

Mihi ipsi & filiis & venerandæ uxori,
Tibi autem sacrificabo bovem anniculam, lata fronte,
Indomitam, quam nullus sub jugum duxit vir.
Hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait vovens. hunc autem audivit Pallas Minerva.
Illis autem præibat senex eques Nestor,
Filiis & generis suam ad domum pulchram.
Sed postquam ad domum venerunt inclytam regis,
Ordine sedebant per sediliaque thronosque.
His vero senex venientibus craterem miscuit
Vini dulcis, quod undecimo anno
Aperuit proma, & operculum relevit.
Hujus senex craterem miscuit: plurima vero Palladi
Vota fecit libans, filiæ Jovis ægidem habentis.
At postquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
Hi quidem dormiturientes abierunt domum quisque,
Illic vero dormire sivit senex eques Nestor
Telemachum charum filium Ulyssis divini,
Perforatis in lectis, sub porticu sonora:
Juxta eum vero bellicosum Pisistratum ducem virorum,
Qui ei adhuc adolescens inter filios erat in regia:
Ipse vero rursus dormivit in secessu domus excelsæ,
Huic vero conjux hera lectum præparavit & cubile.
Quando autem aëre genita apparuit rosea digitos aurora,
Surrexit sane ex lecto senex eques Nestor.
Egressusque, sedit super politos lapides,
Qui illi erant ante fores excelsas,
Albi, resplendentes ungento: quibus quidem antea
Neleus sedebat, diis artifex æquiparandus:
At ille quidem jam fato domitus ad inferos descenderat,
Nestor postea tum insidebat senex, custos Achivorum,
Sceptrum habens. circumque filii frequentes congregabantur,
E thalamis egressi, Echephronque, Stratiusque,
Perseusque, Aretusque, & deo par Thrasymedes,
His vero continuo sextus Pisistratus accessit heros:
Juxta autem Telemachum deo similem collocarunt ducentes.
Illis vero loqui cœpit senex eques Nestor:
E vestigio mihi filii chari perficite voluntatem,
Ut quam primum inter deos placem Minervam,
Quæ mihi manifesta venit dei ad convivium celebre.
Sed alius quidem rus ad bovem eat, ut celerrime
Veniat, adducat autem boum bubulcus vir:
Unus autem ad Telemachi magnanimi navem nigram
Omnes profectus socios adducat, & relinquat duos solos:
Unus rursum aurificem Laërceum huc jubeat
Venire, ut bovis aurum cornibus circumfundat.
Vos vero alii manete hic simul omnes, diciteque intus
Ancillis per domum celebre convivium apparent,
Sediliaque lignaque undique & limpidam ferant aquam.
Sic ait. illi a. omnes administrabant: venit & bos
Ex agro, venerunt etiam celeri a nave æquata
Telemachi socii magnanimi: venitque faber,

Ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, πείρατα τέχνης,
Ἄκμονά τε, σφῦράν τ', εὐποίητόν τε πυράγρην,
Οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο. ἦλθε δ' Ἀθήνη
Ἱρῶν ἀντιόωσα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χρυσὸν ἔδωχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περίχευεν
Ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα·
Βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στράτιος καὶ δῖος Ἐχέφρων·
Χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι
Ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς
Ἐν κανέῳ. πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
Ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
Εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος Θρασυμήδης
Ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
Αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν
Θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
Αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
Πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε. νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτων δ', ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
Ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Πὰρ δ' ἄρα Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο ποιμένι λαῶν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο,
Δαίνυνθ' ἑζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄροντο
Οἶνον ἐνοινοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
Ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσῃσιν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
Ὄψα τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσατο δίφρον·
Πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην

Arma in manibus tenens fabrilia, summam artis,
Incudemque, malleumque, benefactamque forcipem,
Quibus scilicet aurum faciebat. venit quoque Minerva
Sacris adfutura. senex autem eques Nestor
Aurum dedit: ille vero deinde bovis cornibus circumfudit
Aptans, ut ornatum dea gauderet videns:
Bovem autem ducebant cornibus Stratius & nobilis Echephron:
Sed aquam ipsis Aretus in florido lebete
Venit ex thalamo ferens: altera vero gestabat molas
In canistro. securim autem bellicosus Thrasymedes
Acutam tenens in manu astabat, bovem cæsurus.
Perseus autem sanguinis vas tenebat: senex autem eques Nestor
Aquamque molasque præcepit: multaque Minervæ
Vovebat incipiens, capitis pilos in ignem inijciens.
Cæterum postquam precati sunt, & molas porrexerunt,
Statim Nestoris filius magnanimus Thrasymedes
Impulit prope stans: securis autem abscidit nervos
Cervicales, solvitque bovis robur. clamore autem ingenti preca-
Filiæque nurusque, & pudica uxor (bantur
Nestoris Eurydice, maxima natu Clymeni filiarum.
Hi quidem dein attollentes a terra spaciosa
Tenebant: at mactavit Pisistratus princeps virorum.
Ex illa postquam niger sanguis fluxit, reliquitque ossa animus,
Celeriter ipsam diviserunt: statimque ossa exciderunt
Omnia de more, & pinguedine cooperuerunt,
Duplicia facientes. super ea vero cruda posuerunt,
Torrebat autem super ligna senex, insuperque nigrum vinum
Libabat. juvenes v. juxta eű tenebant verua quinquefida manibus.
Sed postquam armi combusti sunt, & viscera comederunt,
Minutatim dissecuerunt cætera, & verubus transfixerunt,
Assaruntque, acuta verua in manibus tenentes.
Interea vero Telemachum lavit pulchra Polycaste,
Nestoris minima natu filia Nelidæ.
At postquam lavit, & unxit pingui oleo,
Ipsumque indusio pulchro amixit atque tunica,
E lavacro exiit corpore immortalibus similis:
Ad Nestorem autem profectus assedit pastori populorum.
Hi vero postquam assarunt carnes exteriores, & detraxerunt,
Epulabantur sedentes: deinde viri præstantes surgebant
Vinum infundentes in aureis poculis.
At ubi potus & cibi amorem emiserunt,
Inter illos sermonem cœpit senex eques Nestor:
Filii mei, agite Telemacho pulchros crines habentes equos
Jungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi vero illum statim audierunt atque paruerunt:
Celeriterque junxerunt sub currum veloces equos.
Mulier vero proma panem & vinum imposuit,
Obsoniaque qualia edunt Jovis alumni reges.
Telemachus autem perpulchrum conscendit currum:
Juxta eum vero Nestorides Pisistratus princeps juventutis
In currumque consendit, & habenas cepit manu:
Verberavitque ut impellerentur: illi vero non inviti volabant

Ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
Οἱ δὲ, πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
Υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ἵππους τ' ἐζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Ἷξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Παρὰ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα ἐξηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τοῦ νόστου τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς Πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ τὸν Τηλέμαχον ἀνελεῖν. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀποδημίᾳ δυσχεραίνουσαν, διὰ εἰδώλου, ὁμοιωθεῖσα Ἰφθίμῃ τῇ τῆς Πηνελόπης ἀδελφῇ.

Δέλτα, μένων ἀμφὶ πατρὸς παρ' Ἀτρείδα λοχώμενος υἱός.

Οἱ δ' ἷξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν·
Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν,
Υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος, ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέϊ πέμπεν·
(Ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Δωσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
Τὴν ἄρ' ὅγ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτὸν, οἷσιν ἄνασσεν.)
Υἱεῖ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην,
Ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκ ἔτ' ἔφαινον,
Ἐπειδὴ τοπρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης.
Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
Γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
Τερπόμενοι, μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
Φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσον.
Τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Στῆσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεὺς,

Ὀτρη-

In campum, reliqueruntque Pyli arduam urbem.
Illi vero tota die quatiebant jugum utrinque tenentes:
Occiditque sol, obumbratæque sunt omnes viæ.
Ad Pheras autem venerunt, Dioclis ad domum
Filii Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.
Ibi per noctem quieverunt: ille v. illis hospitalia apposuit.
Quando vero aëre nata apparuit rosea digitos aurora,
Equosque junxerunt, currusque variegatos conscendesunt:
Extra limen agitarunt & porticum sonoram:
Flagellavit autem ut irent: illi vero non inviti volabant.
Venerunt autem in campum frugiferum: hicque deinde
Perficiebant iter: usqueadeo extulerant veloces equi.
Occiditque sol, inumbratæque sunt omnes viæ.

ODYSSEAE HOMERI IV. LIBRI

Argumentum.

APud Menelaum hospitio exceptus cum Pisistrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca a procis fiebant. Deinde narrat ipsi Menelaus de reditu Græcorum, & Protei vaticinio, per quod cognovit Agamemnonis mortem, quodque Ulysses apud Calypso esset. Sed proci consultant de Telemacho occidendo. Consolatur autem Pallas per somnium Penelopen, filii profectionem graviter ferentem, per simulachrum, similis facta Iphthimæ Penelopes sorori.

Δ. Discit de patre ab Atrida insidiis circundatus filius.

AT illi venerunt in cavam Spartam amplam:
Ad domum autem diverterunt Menelai gloriosi.
Hunc invenerunt celebrantem nuptias multis civibus,
Filii atque filiæ inculpatæ, sua in domo.
Hanc quidem Achillis agminum perruptoris filio mittebat:
(In Troja enim primum spoponderat atque annuerat
Daturum: illis vero dii nuptias efficiebant.
Eam ipse illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.)
Filio autem ex Sparta Alectoris dedit filiam,
Qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes
E serva: Helenæ enim dii prolem non amplius ostendebant,
Ex quo semel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
Sic hi quidem epulabantur per sublimem magnam domum
Vicini & cives Menelai gloriosi,
Oblectantes se. inter eos autem cantabat divinus Musicus,
Citharam pulsans: duoque saltatores inter eos
Cantum auspicantes saltabant in medio.
Cæterum in vestibulo ædium ipsique & equi,
Telemachus heros & Nestoris inclytus filius
Stabant: ipse vero procurrens vidit potens Eteoneus,

Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξείνω δή τινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔικτον·
Ἀλλ' εἴπ' εἰ σφῶιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
Ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὐ μὲν νήπιος ἦσθα Βοηθοΐδη Ἐτεωνεῦ
Τοπρὶν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
Ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
Ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ', αἴκε ποθὶ Ζεὺς
Ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. ἀλλὰ λῦ' ἵππους
Ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.
Ὣς φάτ'· ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
Ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας·
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείῃσι κάπῃσι,
Πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
Ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ, ἰδόντες
Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρείδην Μενέλαον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων· παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Σίτου θ' ἅπτεσθον, καὶ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα
Δείπνου πασσαμένω, εἰρησόμεθ' οἵτινες ἐστὸν
Ἀνδρῶν. οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων,
Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων;
Σκηπτούχων· ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιούς δε τέκοιεν.
Ὣς φάτο· καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
Ὀπτ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱὸν,
Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι,
Φράζεο Νεστορίδη τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Χαλκοῦ τε στεροπὴν καὶ δώματα ἠχήεντα,
Χρυσοῦ τ', ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.

Strenuus armiger Menelai glorioſi,
Ivitque annuncians per domos paſtori populorum:
Prope autem ſtans verba velocia dixit:
Hoſpites quidam iſti Jovis alumne Menelaë,
Viri duo, proli vero Jovis magni ſimiles ſunt:
Sed dic an ipſis ſolvere debeamus veloces equos,
Aut ad alium mittamus ire qui eos amice excipiat.
Sed hunc admodum indignabundus allocutus eſt flavus Menelaus:
Non quidem ſtultus eras Boëthide Eteoneu
Antea, at nunc quidem puer veluti puerilia loqueris.
Nos certe hoſpitalia multa poſtquam edimus
Aliorum virorum huc venimus, ſicubi Jupiter
In poſterum ſaltem liberaret ab ærumna. ſed ſolve equos
Hoſpitum, ipſoſque in conſpectum adduc ad epulandum.
Sic ait. ille vero ex ædibus prorupit vocabatque cæteros
Strenuos famulos una, ut ſequerentur ſe ipſum.
Hi vero equos quidem ſolverunt ſub jugo ſudantes:
Et hos quidem alligarunt ad equina præſepia,
Apponebant autem avenas, & ordeum album admiſcuerunt:
Currus vero poſuerunt ad parietem collucentem,
Sed ipſos duxerunt in auguſtam domum. Qui contemplantes
Admirabantur per domum Jovis alumni regis.
Inſtar enim ſolis ſplendor erat atque lunæ
Domum per excelſam Menelai glorioſi.
At poſtquam ſaturati ſunt videndo oculis,
Ad labra deſcendentes perpolita lavabant.
Hos poſtquam igitur ancillæ lavarunt, & unxerunt oleo,
Circumque veſtes villoſas poſuerunt ipſis atque tunicas,
In ſellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
Aquam autem ancilla in gutturnio fudit ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit menſam.
Cibum vero veneranda proma appoſuit ferens,
Fercula multa imponens, largiens de præſentibus:
Structor autem carnium lances propoſuit tollens
Diverſarum: ipſiſque appoſuit aurea pocula.
Hos etiam data dextra alloquutus eſt flavus Menelaus:
Cibum ſimul attingite, & gaudete: cæterum deinde
Cibo ſaturati, interrogabimus quinam ſitis
Hominum. non enim veſtrorum utique genus periit parentum,
Sed virorum genus eſtis Jovis alumnorum regum,
Sceptriferorum: ſiquidem haud ignavi tales genuerunt.
Sic ait: & ipſis terga bovis pinguia appoſuit
Aſſata in manibus capiens, quæ ei munera appoſuerant ipſi.
Hi vero ad edulia parata appoſita manus porrexerunt.
Cæterum poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
Tum Telemachus alloquutus eſt Neſtoris filium,
Prope admovens caput, ut ne audirent alii:
Conſidera Neſtoride meo gratiſſime animo,
Ærisque ſplendorem & domum ſonoram,
Aurique electrique, & argenti, atque eboris.
Jovis nimirum talis eſt Olympii intus aula.

Quanta hæc infinita multa: admiratio me occupat inspicientē.
Hunc autem loquentem intellexit flavus Menelaus,
Et ipsos compellans verba volatilia dixit:
Filii chari, equidem cum Jove mortalium nemo contenderit:
(Immortalia enim ejus habitacula & facultates sunt)
Hominum vero sive aliquis mecum contendat, sive non,
Facultatibus certe multa passus & multum errans
Vectus in navibus, & octavo *demum* anno veni
In Cyprum Phœnicemque: & Ægyptios oberrans,
Æthiopesque adii, & Sidonios, & Erembos,
Et Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.
Ter enim pariunt oves per annum perfectum:
Ibi enim neque herus indigens est, neque pastor,
Casei & carnium, neque dulcis lactis:
Sed semper præbent durantes in totum annum lac mulgendum.
Interea dum ego circa illa multum victum congregans
Errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
Clam, ex improviso, dolo perniciosæ uxoris:
Sic minime lætus istis facultatibus impero.
Et ex patribus ista eratis audituri, qui quidem vobis
Sunt: quandoquidem valde multa passus sum, & perdidi domū,
Perquam bene habitatam, capientem multa & preciosa.
Quorum debebam vel tertiam habens in domo partem
Habitare, illi vero viri salvi esse, qui tum perierunt
Troja in lata, longe ab Argis equos pascentibus.
Sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
Crebro domi desidens nostræ,
Interdum quidem luctu mentem oblector, interdum rursus
Quiesco. brevis enim satietas molesti luctus,
Horum omnium non tantum lugeo, tametsi moestus,
Ut unius gratia, qui mihi somnum invisum facit & cibum
Recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta laboravit
Quanta Ulysses laboravit & sustulit: ob hæc futurum erat
Ut ipsi dolores evenirent, mihi vero tristitia semper incessabilis
Ejus *causa*, quoniam diu longe abest. neque scimus
Vivatne ille an mortuus sit: deflent utique illum
Laërtesque senex & prudens Penelope,
Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait. huic autem ob patrem desiderium excitavit luctus.
Lachrymas vero a palpebris humi fudit patrem audiens,
Vestem purpuream oculis obtendens
Utraque manu: agnovit autem Menelaus ipsum.
Deliberavitque deinde in mente & in animo,
An ipsum patris sineret meminisse,
An prior interrogaret, singulaque diceret.
Interim dum ille ista deliberabat in mente & in animo,
Helena ex thalamo odorifero excelso
Egressa est, Dianæ aureum arcum habenti similis:
Huic statim Adrasta sellam benefactam apposuit,
Alcippe vero tapetem ferebat mollis lanæ:
Phyloque argenteum calathum ferebat, quem illi dedit
Alcandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis

Αἰγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται.
Ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
Δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα·
Χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
Χρυσῆν τ' ἠλακάτην, τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν,
Ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο·
Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
Αὐτίκα δ' ἥγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα,
Ἴδμεν δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς οἵ τινες οἵδε
Ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω· κέλεται δέ με θυμός.
Οὐ γάρ πω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
Ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
Κεῖνος ἀνήρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἤλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω γύναι ὡς σὺ ἐΐσκεις.
Κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες,
Ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλή τ', ἐφύπερθέ τε χαῖται.
Καὶ νῦν ἤτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,
Μυθεόμην ὅσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
Ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
Χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Κείνου μέν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὧδ' ἐλθὼν τοπρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
Ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ' αὐδῇ.
Αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
Ὄφρά οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήσεαι, ἠέ τι ἔργον.
Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,
Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσσητῆρες ἔωσιν·
Ὡς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
Εἴσ' οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
Ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους.
Καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόστον ἔδωκε
Νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς·
Καί κέν οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα,
Ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
Καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
Αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας

Ἄλλο

Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona jacent.
Qui Menelao dedit duo argentea labra,
Geminosque tripodas, & decem auri talenta:
Privatim vero rursus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
Aureamque colum, calathumque subrotatum præbuit,
Argenteum, auro vero labia immixta erant:
Hunc itaque ei ancilla Phylo apposuit ferens,
Filo pulchre elaborato repletum: cæterum super eum
Colus extensa erat violaceam lanam habens.
Sedit autem in sella, scabellumque sub pedibus erat:
Continuo autem illa verbis maritum interrogabat singula.
  Scimus utique Menelae Jovis alumne quinam hi
Hominum glorientur venisse nostram domum?
Mentiar, an verum dicam: jubet me animus.
Nullum enim unquam puto similem adeo vidisse
Neque virum, neque mulierem, (admiratio me tenet aspicientem)
Ut iste Ulyssis magnanimi filio similis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi suæ
Ille vir, quando mei impudentis gratia Achivi
Venistis ad Trojam, bellum ingens agitantes.
  Hanc vicissim respondens allocutus est flavus Menelaus:
Sic nunc ego quoque cogito uxor ut tu putas.
Illius enim ejusmodi pedes, ejusmodique manus,
Oculorumque jactus, caputque, & superne comæ.
Et nunc sane ego recordatus de Ulysse,
Loquebar quantas ille ærumnas patiens toleravit
Pro me: at hic amaras a palpebris lachrymas stillavit,
Vestem purpuream oculis prætendens.
  Hunc rursus Nestorides Pisistratus allocutus est:
Atride Melelaë Jovis alumne, dux populorum,
Equidem illius hic filius est vere, quemadmodum dicis:
Sed modestus est, indignumque putat in animo,
Huc veniens primum, interpellationes proferre
Coram te, cujus nos dei tanquam delectamur voce.
Cæterum me misit senex eques Nestor
Hunc simul comes sequerer. cupiebat enim te videre,
Ut ei aut verbis consulas, aut re ipsa.
Plurimos enim dolores patitur ob patrem filius absentem,
Domi suæ, cui non multi auxiliatores sunt:
Sic nunc Telemacho: hic quidem abest, neque ei alii
Sunt qui per populum avertant malum.
  Hunc vicissim allocutus est flavus Menelaus:
Papæ certe perquam amici viri filius meam domum
Venit, qui mei gratia plurima subiit certamina.
Atque ipsum putabam reversum amaturum esse præter cæteros
Argivos, si nobis super mare reditum dedisset
Navibus velocibus fieri Olympius late videns Jupiter:
Et sane ei in Argo statuissem urbem, & ædes ædificassem,
Ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio suo,
Et omni populo, unam urbium evacuans,
Quæ circum habitabantur, regnanturque mihi ipsi:
Et crebro hic existentes consuetudinem habuissemus; neque nos
Aliud

Ἄλλο διέκρινε φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
Ὃς κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος·
Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Τόν ῥ' Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
Τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ἀτρείδη, πέρι μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.
Καὶ νῦν εἴτι που ἐστὶ, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος· ἀλλὰ καὶ ἠὼς
Ἔσσεται ἠριγένεια. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
Κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
Καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, οὔτι κάκιστος
Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι. οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἤντησ', οὐδὲ ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, περὶ μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
Εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη·
(Τοίου γὰρ καὶ πατρὸς ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε·
Ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
Υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους)
Ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη·
Δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
Χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον,
Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
Οὐκ ἂν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
Οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
Οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
Χαλκῷ δηϊόῳεν, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα
Ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

Ἰη-

Aliud separasset amantesque oblectantesque,
Donec jam mortis nigra nebula obtexisset.
Sed hæc fortasse invisurus erat deus ipse,
Qui illum infelicem absque reditu solum reddidit.
Sic ait. his vero omnibus voluptatem excitavit luctus.
Flebat quidem Argiva Helena ex Jove nata,
Flebat etiam Telemachusque & Atrides Menelaus:
Neque sane Nestoris filius absque lachrymis habebat oculos.
Recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
Quem sane Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius:
Hujus ille recordatus verba volatilia dixit:
Atride, supra alios mortales te prudentem esse
Nestor dicebat senex, cum faceremus mentionem tui
Suis in domibus, & nos mutuo interrogaremus.
Quare nunc si forte licet, pareas mihi: non enim ego
Delector flens post cœnam: sed & aurora
Erit aëre genita. indignor quidem nihil
Deflere *illum* qui mortuus fuerit mortalium & fatum obierit.
Hic nimirum honos est solus miseris mortalibus,
Tondereque comam, profundereque lacrymas a genis:
Etenim meus mortuus est frater, neutiquam ignavissimus
Argivorum; debes autem tu scire. non enim ego
Adfui, neque vidi: supra autem alios ferunt fuisse
Antilochum, supra alios & currendo velocem, & bellatorem.
Hunc autem excipiens allocutus est flavus Menelaus:
O amice, quandoquidem talia dixisti quæcunque prudens vir
Diceret & faceret, & qui major natu esset:
(Talis enim & patris es, quare etiam sapienter loqueris:
Facilis enim cognitu proles viri cui Saturnius
Felicitatem destinat & uxorem ducenti & nascenti:
Quemadmodum nunc Nestori dedit jugiter diebus omnibus,
Ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
Filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
Nos vero fletum relinquemus, qui prius incidit:
Cœnæ autem rursus memores simus, manibusque aquam
Infundant: sermones autem etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum invicem.
Sic ait. Asphalio vero aquam manibus infudit,
Strenuus famulus Menelai gloriosi.
Hi vero ad edulia parata apposita manus mittebant.
Ibi tum alia excogitavit Helena Jove proguata.
Protinus ergo in vinum misit medicamen unde bibebant,
Luctui iræque adversum, malorum oblivionem inducens omnium
Qui illud biberit postquam crateri mixtum est,
Non utique tota die profuderit lacrymas per genas
Neque si ei mortui fuerint materque paterque,
Neque si ei coram fratrem aut charum filium
Ferro trucidarent, ipse vero oculis videret.
Talia Jovis filia habebat medicamina utilia
Bona, quæ illi Polydamna præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
Medicamina, multa quidem bona mixta, multa tamen & mala.
Me-

Ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
Ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἠδὲ καὶ οἵδε
Ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα)
Ἤτοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
Καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
Πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
Ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί·
Αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
Σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς,
Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
Ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκε
Δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβάκησαν
Πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
Καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόευν καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι
Πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
Καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
Πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ,
Ἦλθε μετ' Ἀργείους· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
Ἔνθ' ἄλλαι Τρωαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
Ἂψ οἶκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
Δῶχ' ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
Παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένη, θάλαμόν τε, πόσιν τε
Οὔ τευ δευόμενον, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι εἶδος.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γύναι κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
Ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
Ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.
Οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
Ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
Ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλε
Δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι,
Καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰούσῃ.
Τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
Πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδείδης καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἥμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε

Medicus vero unusquisque peritus supra omnes
Homines: sane enim Pæonis sunt generis.
At postquam immisit, jussitque vinum infundere,
Denuo verbis excipiens allocuta est:
Atride Menelaë a Jove nutrite, atque etiam hi
Virorum bonorum filii, (enimvero deus aliud supra aliud
Jupiter bonumque malumque dat: potest enim omnia)
Quare nunc convivamini sedentes in ædibus,
Et sermonibus delectamini: decentia enim ordine dicam.
Omnia quidem non ego enarrare queam neque nominare
Quot Ulyssis patientis sunt certamina:
Sed qualiter istud fecit & sustinuit durus vir
Populo in Trojanorum, ubi passi estis ærumnas Achivi:
Seipsum plagis indecentibus domans,
Pannos sordidos circumjiciens humeris, servo similis,
Hominum infensorum ingressus est urbem latam:
Aliique seipsum viro dissimulans assimilavit
Mendico, qui neutiquam talis erat apud naves Achivorum:
Huic similis ingressus est Troum urbem. qui ignorabant
Omnes: ego vero ipsum sola agnovi talis quod esset,
Et ipsum interrogabam: ille vero astu tergiversabatur.
Sed cum jam ipsum lavissem & unxissem oleo,
Vestibusque induissem, & juravissem validum juramentum,
Non prius Ulyssem apud Trojanos prodituram
Priusquam is ad naves veloces tentoriaque venisset:
Tum demum mihi omnem mentem aperuit Achivorum.
Plurimos autem Trojanorum cum interfecisset longo ferro,
Ivit ad Argivos: despectum vero *Trojanis* induxit multum.
Ibi aliæ Trojanæ stridule ejulabant: sed meum pectus
Gaudebat, nam jam mihi cor versum erat ut redirem
Rursus domum: damnum vero deflebam, quod Venus
Dederat quando me duxit hinc chara a patria terra,
Filiamque meam segregans, thalamumque, maritumque,
Nulli secundum, neque mente, neque forma.
Illam dictis excipiens allocutus est flavus Menelaus:
Næ *tu* quidem hæc omnia uxor pro decenti dixisti:
Jam quidem multorum cognovi consiliumque mentemque
Virorum Heroum, multamque peragravi terram:
Sed nondum talem ego vidi oculis
Quale Ulyssis patientis erat amicum cor.
Quale etiam illud fecit & sustinuit fortis vir,
Equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
Argivorum, Trojanis cædem & fatum ferentes.
Venisti deinde tu illuc: jussisse autem te videbatur
Deus, qui Trojanis volebat gloriam præbere,
Et te Deiphobus deo similis sequebatur vadentem.
Ter autem circumlustrasti cavas insidias attrectans,
Nominatim vero Danaorum nominabas optimos,
Omnium Argivorum voce assimilata uxoribus.
Cæterum ego & Diomedes & nobilis Ulysses
Sedentes inter medios, audivimus ut vocasti.
Nos quidem ambo prompti eramus facto impetu

Ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν·
Ἄντικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
Ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάσακα χερσὶ πίεζε
Νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς·
Τόφρα δ' ἔχ', ὄφρά σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἄλγιον· οὐ γάρ οἵ τι τάγ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
Ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρέπεθ' ἡμέας, ὄφρά κεν ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργείη δ' Ἑλένη δμωῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Δέμνια δὲ στόρεσαν. ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρείδης δὲ κάθευδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε;
Τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,
Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
Δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἔνισπε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἤλυθον εἴ τινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
Ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
Δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵτε μοι αἰεὶ
Μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι αἴκ' ἐθέλῃσθα
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴπου ὄπωπας
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
Πλαζομένου. πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.

Aut exire, aut protinus respondere intus:
Sed Ulysses prohibuit & continuit quantumvis cupidos.
Ibi alii quidem omnes taciti erant filii Achivorum:
Anticlus vero te solus excipere verbis
Volebat: sed Ulysses os manibus premebat
Indesinenter robustis, servavitque omnes Achivos:
Tamdiu autem detinuit donec te seorsim abduxit Pallas Minerva.
Hunc rursus Telemachus prudens allocutus est:
Atride Menelaë Jovis alumne dux populorum,
Durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
Neque si ei cor ferreum intus esset.
Sed agite ad cubile ducite nos, ut jam
Somno a dulci delectemur dormientes.
Sic ait. Argiva autem Helena ancillis præcepit
Cubilia sub porticu ponere, & stragula pulchra
Purpurea iniicere, sternereque superne tapetas,
Vestesque imponere crispas superne cooperiendo.
Illæ vero iverunt ex ædibus, facem in manibus habentes:
Cubiliaque straverunt. hospites vero ducebat præco.
Hi quidem in vestibulo domus illic dormiebant
Telemachusque heros & Nestoris inclytus filius:
Atrides vero dormivit in recessu domus excelsæ,
Juxtaque Helena sinuoso peplo cubavit nobilissima mulierum.
Quando vero aëre genita apparuit rosea digitos aurora,
Surrexit ex lecto prælio strenuus Menelaus
Vestes induens: acutumque gladium circumposuit humero,
Pedibus vero nitidis subligavit pulchra sandalia.
Institit que ire ex thalamo deo similis plane,
Telemacho autem assidebat, sermonemque habuit, & compellavit:
Et quæ te necessitas huc egit Telemache heros,
Ad Lacedæmonem nobilem, per lata dorsa maris?
Publica, an privata? hoc mihi vere dic.
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Atride Menelaë Jovis alumne, rex populorum,
Veni si aliquam mihi famam de patre diceres:
Comestur mihi domus, perieruntque pinguia opera:
Hostiumque virorum plena est domus, qui mihi perpetuo
Oves frequentes mactant & flexipedes nigras boves,
Matris meæ proci violentam injuriam inferentes.
Propterea nunc ad tua genua venio siquidem velis
Illius sævam mortem indicare, sicubi vidisti
Oculis tuis, aut alterius sermonibus audivisti
Errantis. supra modū enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neque quicquam me veritus blandiaris neque misertus,
Sed plane mihi enarra quemadmodum incidisti videndo.
Precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Ulysses
Aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
Populo in Trojanorum, ubi passi estis ærumnas Achivi,
Horum nunc mihi memento, & mihi verum dic.
Hunc graviter ingemiscens allocutus est flavus Menelaus:
Papæ, certe valde sane duri viri in cubili
Voluerunt cubare imbelles ipsi cum sint.

Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
Ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
Κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·
Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
Ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας·
Οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
Νῆσος ἔπειτά τις ἐστὶ πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε (Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι)
Τόσσον ἄνευθ' ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
Ἤνυσεν ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν·
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας
Ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
Ἔνθά μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί· οὐδέ ποτ' οὖροι
Πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
Πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἤϊα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
Εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐσάωσε,
Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη. τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
Ἥ μ' οἴῳ ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων.
Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ' ἐμεῦ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε,
Νήπιός εἰς ὦ ξεῖνε λίην τόσον, ἠὲ χαλίφρων,
Ἦε ἑκὼν μεθίῃς, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
Ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ περ ἐσσὶ θεάων,
Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
Ἀθανάτους ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ σύ περ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου·
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·

Τὴν-

Ut cum in lustro cerva fortis leonis
Hinnulos collocans recens genitos lactentes,
Colles investigat & valles herbosas
Pascens, ille vero deinde suum ingreditur cubile,
Et utrisque illis ingratam mortem infert:
Ita Ulysses illis mortem ingratam inferet.
Utinam O Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Talem se ferens qualis olim bene condita in Lesbo,
Contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
Prostravitque fortiter, & gavisi sunt omnes Achivi:
Talem ferens cum procis *utinam* congrediatur Ulysses,
Omnes & brevis vitæ fierent & amari matrimonii:
Ista vero quæ me interrogas & precaris, non equidem
Alia quam *sunt* dixero declinando, neque decipiam:
Sed quæ mihi dixit senex marinus verax,
Horum nullum te ego celabo dictum neque occultabo.
In Ægypto me adhuc dii huc cupientem redire
Detinuerunt, quoniam ipsis non exhibueram perfecta sacrificia:
Semper enim volunt dii nos meminisse præceptorum.
Cæterum insula quædam est undoso in ponto,
Ægyptum ante (Pharum autem ipsam vocant)
Tantum semota quantum tota die cava navis
Confecit cui stridulus ventus aspirat a puppi:
In ea autem portus opportunus, unde naves æquales
In pontum deducunt, postquam hauserunt nigram aquam.
Illic me viginti diebus detinuerunt dii: neque unquã venti secundi
Spirantes apparuerunt mari flantes, qui sane navium
Ductores sunt supra lata dorsa maris.
Et fortassis viatica omnia consumpta fuissent & robur virorum,
Nisi me aliqua dearum respexisset & me servasset,
Protei potentis filia marini senis,
Idothea. illi enim maxime animum commovi,
Quæ mihi soli in solicitudine versanti occurrit seorsim a sociis.
Semper enim circa insulam errantes piscabantur
Curvis hamis: urgebat enim ventrem fames.
Hæc prope me astans verbum dixit, & prolocuta est:
Stultus es ô hospes usqueadeo, aut fatuus,
An sponte cessas, & delectaris dolores ferens,
Qui diu in insula detineris, neque ullum finem
Invenire potes, conficitur autem tibi cor sociorum.
Sic ait. at ego ipsam mutuis excipiens allocutus sum:
Sane tibi dicam, quæcunque tandem sis dearum,
Quod ego neutiquam volens detineor, sed videor
Immortales offendisse qui cœlum amplum habitant,
Sed tu mihi dic (dii enim omnia sciunt)
Quisnam me immortalium impedit & moratur iter:
Reditumque, ut in pontum deveniam piscosum.
Sic dicebam. illa vero statim respondebat præstantissima dearũ:
Enimvero ego tibi o hospes perquam vere enarrabo,
Habitat quispiam hic senex marinus verax,
Immortalis Proteus Ægyptius, qui maris
Totius profunditates novit, Neptuni subminister:

Hunc

Τόνδε τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
Τόν γ' εἴπως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
Ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι διοτρεφὲς, αἴκ' ἐθέλῃσθα,
Ὅ,ττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
Οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
Μήπως με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται.
Ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Πνοιῇ ὑπὸ Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθεὶς,
Ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέεσι γλαφυροῖσιν.
Ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης
Ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
Πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
Ἔνθά σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Εὐνάσω ἑξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
Τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισιν ἄριστοι
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
Φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, καὶ ἔπεισιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Λέξεται ἐν μέσσοισι νομεὺς ὣς πώεσι μήλων·
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ὔμμιν μελέτω κάρτος τε βίη τε,
Αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
Πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
Ἑρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
Τοῖος ἐὼν οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
Καὶ τότε δὴ σχέσθαί τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
Ἥρως· εἴρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
Ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Ἤϊα, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
Τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν·
Τόφρα δ' ἄρ' ἥγ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
Τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε·
Πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί·
Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἀλίῃσιν,

Hunc meum ajunt patrem esse, atque me genuisse:
Quem si quo pacto tu possis ex insidiis capere,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque, ut per mare proficiscaris piscosum,
Atque præterea tibi dicat o Jovis alumne, si modo velis,
Quodcunque tibi in domibus malumque bonumque accidit,
Absente te per longam viam difficilemque.
Sic ait. at ego ipsam vicissim allocutus sum:
Ipsa nunc explica tu divini insidias senis,
Ne quo pacto me prævidens aut præsciens effugiat.
Difficilis enim est deus mortali homini domari.
Sic dicebam. illa vero continuo respondit præstantissima diva:
Enimvero ego tibi hospes perquam vere edisseram
Cum sol medium cœlum conscendit,
Tum scilicet e mari emergit senex marinus verax,
Flatu sub Zephyri, nigra superficie horrescentis maris tectus,
Egressus vero dormit sub specubus cavis.
Circaque ipsum phocæ natatilibus pedibus pulchræ Halosydnæ
Frequentes dormiunt, e cano mari egressæ,
Acerbum spirantes maris profundi odorem.
Illuc te ego ducens cum aurora illucescente,
Collocabo ex ordine: tu vero probe elige socios
Tres, qui tibi apud naves transtratas optimi sunt.
Omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.
Phocas quidem primum numerabit, & obibit:
At postquam omnes quinquenario numeraverit, atque inspexerit,
Cubabit in medio pastor veluti in grege ovium:
Hunc postquam primum sopitum videritis,
Tum deinde vobis curæ sit roburque visque,
Illic vero tenete cupientem & nitentem elabi.
Omnia autem fieri tentabit quæcunque in terra
Reptilia sunt, & aqua, & divinitus ardens ignis.
Vos autem firmiter tenete, magisque premite.
Sed quando te ipse interrogaverit verbis,
Talis apparens qualem consopitum videratis,
Tum vero desiste a vi, solveque senem
Heros: interroga vero deorum quisnam te affligat,
Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.
Sic locuta, sub pontum subiit fluctuantem:
At ego ad naves, ubi stabant in arena,
Ibam: plurima vero mihi cor agitabat eunti.
Cæterum postquam ad navem veni atque mare,
Cœnamque apparavimus, & supervenit divina nox,
Ac tum obdormivimus in littore maris.
Quando vero aëre genita apparuit rosea digitos aurora,
Tunc ad littus maris latum transitum habentis
Ibam, plurima diis supplicans: ac socios
Tres ducebam, quibus potissimum confidebam ad omne inceptũ:
Interea vero illa egressa maris latum sinum,
Quatuor phocarum ex ponto pelles attulit:
Omnes vero erant recentes. dolum autem struebat patri:
Cubilia autem in arena exsculpens marina,

Ἧστο μένουσ'. ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
Ἑξείης δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
Κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
Φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
Τίς γὰρ ἂν εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
Ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
Ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα,
Ἡδὺ μάλα πνείουσαν· ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
Πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
Φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλὸς, εὗρε δὲ φώκας
Ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
Ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
Ὠΐσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
Ἡμεῖς δ' αἶψ' ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
Ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
Ἡμεῖς δ' ἀσκεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδὼς,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
Τίς νύ τοι Ἀτρέος υἱὲ θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
Ὄφρα μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Οἶσθα γέρον· τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεείνεις;
Ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
Ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
Σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο διϊπετέος ποταμοῖο
Αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
Καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ ἣν σὺ μενοινᾷς.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
Ταῦτα μὲν δὴ οὕτω τελέω γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
Εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοὶ
Οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
Ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.

Ὣς

Sedebat expectans. nos vero valde prope venimus eam:
Ex ordine v. collocavit, injecit autem corium unicuique.
Illic quidem molestissimæ insidiæ erant: affligebat n. graviter
Phocarum in mari nutritarum teterrimus odor:
Quis etenim marinum apud cetum cubet?
Sed ipsa servavit, & excogitavit magnam utilitatem:
Ambrosiam ad nares unicuique posuit afferens,
Dulce admodum spirantem: fugavitque ceti odorem.
Totum autem matutinum tempus expectavimus patienti animo:
Phocæque e mari venerunt frequentes: illæ quidem deinde
Ordine cubabant juxta littus maris.
Meridianus autem senex venit e mari, invenitque phocas
Obesas: omnes vero obibat, recensuitque numerum.
Nos autem primos recensuit inter cetos, neque animo
Putavit dolum esse: deinde decubuit & ipse.
Nos vero protinus vociferantes irruimus: manusque
Injecimus. neque ipse senex dolosæ oblitus est artis,
Sed primum leo factus est bene barbatus,
At deinde draco, & pardalis, atque ingens sus:
Factus est etiam liquida aqua, & arbor excelsa.
Nos vero firmiter tenebamus patienti animo.
Sed cum jam angustabatur senex versutias sciens,
Tunc vero me verbis interrogans allocutus est:
Quis vero tibi Atrei fili deorum dedit consilium,
Ut me caperes invitum insidiis? cujus rei opus habes?
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Scis senex: quid me ista decipiens interrogas?
Quod jam diu in insula detineor, neque ullo pacto finem
Invenire queo, conficitur autem mihi intus cor.
Sed tu saltem mihi dic (dii enim omnia sciunt)
Quisnam me mortalium impediat & avertat a via,
Reditumque, ut per pontum vadam piscosum.
Sic dicebam. ille vero rursus respondens me allocutus est:
Enimvero prorsus debebas Jovique aliisque diis
Prius litasse quam solveres, ut velocissime
Tuam ad patriam venires, navigans per nigrum pontum.
Non enim tibi antea fatum est amicosque videre, & venire
Ad domum bene ædificatam & tuam in patriam terram,
Donec Ægypti a Jove fluentis fluvii
Rursus ad aquas redieris, feceris que sacris hecatombis
Immortalibus diis qui cœlum amplum tenent:
Et tunc tibi dabunt viam dii quam tu cupis.
Sic ait. cæterum mihi fractum est meum cor,
Eo quod me rursus jubebat per obscurum pontum
In Ægyptum ire, longam viam difficilemque.
Verum etiam sic ipsum verbis excipiens allocutus sum:
Ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
Sed age mihi hoc dic & vere ordine recense,
Num omnes cum navibus illæsi redierint Achivi
Quos Nestor & ego reliquimus a Troja profecti,
An quispiam periit morte inopinata sua in nave,
Aut amicorum in manibus, postquam bellum administrasset.

Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
Ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
Δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύθηαι.
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο.
Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τι καὶ σὺ παρῆσθα·
Εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι.
Γυρῇσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
Πέτρῃσι μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης·
Τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος.
Αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
Ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
Καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
Τῷ ῥ' Αἴας τοπρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
Ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα στενάχοντα,
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
Τοπρίν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
Ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο.
Ἤτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
Καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
Δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν,
Χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
Μή ἑ λάθοι παριὼν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
Αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
Κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
Εἷσε λόχον· ἑτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
Ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
Τὸν δ' οὐκ εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
Δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Οὐδέ τις Ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ' οἵ οἱ ἕποντο,
Οὐδέ τις Αἰγίσθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
Κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος· οὐδέ νύ μοι κῆρ
Ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
Δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής,

Μη-

Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
Atride, quid me ista interrogas? Neutiquam te convenit
Scire, neque discere meam mentem: neque te puto
Diu absque lachrymis fore, postquam bene omnia audieris.
Multi quidem illorum domiti sunt, plurimi vero relicti.
Duces autem duo soli Græcorum loricatorum,
In reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuisti:
Unus autem adhuc alicubi vivus detinetur lato in ponto.
Ajax quidem in navibus domitus est longis remis instructis
Ad Gyras quidem primum Neptunus advexit
Petras ingentes, & servavit e mari.
Et sane effugisset mortem, quantumvis invisus Palladi,
Nisi impium dictum protulisset, & valde labefactus fuisset.
Dixit invitis diis se effugiturum ingentes fluctus maris:
Hunc Neptunus magnifica audivit jactantem.
Statim deinde tridentem arripiens manu forti,
Percussit Gyream petram, absciditque ipsam:
Et unum quidem illic mansit, alterum frustum incidit mari:
Huic sane Ajax primum insidens valde labefactus est,
Illum autem detrusit in mare ingens undosum.
Sic ille quidem ibi periit, postquam bibit salsam aquam:
Tuus vero utcunque effugit mortem frater atque elapsus est
In navi concava: servavit enim *eum* veneranda Juno.
Sed quando propere erat ad Malearum montem arduum
Perventurus, tum ipsum abripiens procella
Pontum per piscosum tulit, valde ingemiscentem,
Agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyestes
Prius, at tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.
Sed cum jam & illinc apparebat reditus illabefactus,
Retro vero dii ventum verterunt, & domum venerunt.
Ille quidem lætus descendit in patriam terram,
Et osculabatur attingens suam patriam: multæque ab ipso
Lacrymæ calentes effundebantur, quia libenter vidit terram.
Hunc sane a specula conspexit speculator, quem constituerat
Ægisthus dolosus ducens: promisit autem mercedem
Auri duo talenta, custodivit vero hic toto anno,
Ne ipsum lateret præteriens, reminiscereturque impetuosi roboris.
Festinavitque ire annunciaturus ad domos pastori populorum:
Statim autem Ægisthus dolosam excogitavit artem:
Electis ex plebe viginti viris eximiis,
Constituit insidias, alibi autem jussit convivium apparari.
At ipse ivit invitans Agamemnonem pastorem populorum,
Equis & curribus, nefanda deliberans.
Hunc inscium mortis deduxit & trucidavit
Cœna exceptum, ut si quis interficiat bovem ad præsepe.
Neque quisquã Atridæ sociorũ relictus est qui eum sequebantur,
Neque quisquam Ægisthi: sed trucidati sunt in regia.
Sic ait. at mihi concussus est meus animus.
Flebamque in arenis sedens: neque mihi cor
Volebat amplius vivere & videre lumen solis.
Sed postquam flendo volutandoque saturatus sum,
Tum me allocutus est senex marinus verax:

Μηκέτι Ἀτρέος υἱὲ πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὕτω
Κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· ἀλλὰ τάχιστα
Πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
Ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἤ κεν Ὀρέστης
Κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσειας.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Αὖτις ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἀχνυμένῳ περ, ἰάνθη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε
Ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
Ἠὲ θανών. ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Υἱὸς Λαέρτεω Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
Τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος
Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους)
Οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑτάροισιν
Ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ.
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἱστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσης·
Ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἂψ δ' εἰς Αἰγύπτοιο διϊπετέος ποταμοῖο
Στῆσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
Χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
Ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ὄφρά κεν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται·
Καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
Τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Ἀτρείδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.

Καὶ

Ne amplius Atrei fili longo tempore continenter sic
Fleas, quoniam non remedium aliquod inveniemus: sed citissime
Tenta quo pacto jam tuam in patriam terram pervenias.
Aut enim ipsum vivum deprehendes, aut Orestes
Interfecit præveniens: tu vero sepulturæ intereris.
Sic ait. at mihi cor & animus generosus
Rursus intra pectus, etiam dolenti, lætabatur,
Et ipsum allocutus verba volatilia dixi:
Istos quidem jam novi: tu vero tertium virum nomina
Qui adhuc vivus detinetur in lato mari,
Aut mortuus. volo enim quamvis dolens audire.
Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
Filius Laërtæ in Ithaca domos habitans.
Hunc vidi in insula lachrymas uberes fundentem
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
Detinet; illeque non potest in suam patriam terram pervenire.
Non enim ei adsunt naves remiges & socii
Qui ipsum reducant per lata dorsa maris.
Tibi vero non est a fato decretum divine o Menelaë
In Argo equos pascente mori & fatum obire.
Sed te in Elysium campum & fines terræ
Immortales mittent, (ubi flavus Radamanthus est:
Ubi facillima vivendi ratio est hominibus,
Non nix, neque hyems multa, neque unquam imber:
Sed semper Zephyri suaviter spirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandum homines)
Eo quod habes Helenam, & ipsis Jovis gener es.
Sic locutus, subiit in pontum fluctuosum.
At ego ad naves simul cum divinis sociis
Ibam: multaque mihi cor deliberabat incedenti.
Cæterum postquam ad navem venimus atque mare,
Cœnamque apparavimus, supervenitque immortalis nox,
Ibi tum dormivimus in littore maris.
Quando autem aëre genita apparuit rosea digitos aurora,
Naves quidem ante omnia deduximus in mare Jovis,
Malosque imposuimus & vela navibus æquis:
Ipsi etiam ingressi super transtra sederunt,
Ordine autē considentes spumosum mare verberabant remis.
Rursusque ad Ægyptum a Jove fluens flumen
Constitui naves, & feci legitimis hecatombis.
At postquam sedavi deorum iram qui semper sunt,
Aggessi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
Hæc ut perfeci redii: dederuntque mihi ventum secundum
Dii, qui me celeriter charam in patriam miserunt;
Sed age nunc mane in ædibus meis
Donec undecimaque duodecimaque fiat dies:
Et tunc te bene mittam, dabo autem tibi splendida dona,
Tres equos & currum bene politum: ac postea
Dabo pulchrum poculum, ut libes diis
Immortalibus, mei memor diebus omnibus,
Hunc rursus Telemachus prudens allocutus est:
Atride, ne sane me multo tempore hic detine.

Καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' ἀνεχοίμην
Ἥμενος, οὐδέ κε μ' οἴκου ἕλοι πόθος, οὐδὲ τοκήων·
(Αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
Τέρπομαι) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
Δῶρον δ' ὅ, ττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
Ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
Ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
Εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον,
Πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
Ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἂρ δρόμοι εὐρέες, οὔτέ τι λειμών.
Αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
Οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
Αἵ θ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ πέρι πάντων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
Δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν·
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
Ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
Ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεὺς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
Κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.
Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
Σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔνεικαν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
Δίσκοισι τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
Ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκὶ,
Ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
Νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρειὼ γίνετ' αὐτῆς
Ἤλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι· ἔνθά μοι ἵπποι
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
Ἀδμῆτες, τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
Ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήϊον, ἀλλά που αὐτοῦ
Ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Νημερτές μοι ἔνισπε πότ' ᾤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ
Κοῦροι ἕποντ'· Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτοῦ
Θῆτές τε δμῶές τε. δύναιτό γε καὶ τὸ τελέσσαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρατο νῆα μέλαιναν,

Etenim in annum ego apud te utique sustinerem
Sedens, neque me domus caperet desiderium, neque parentum:
(Vehementer enim verbis sermonibusque tuis audiens
Oblector) sed jam mihi afficiuntur tædio socii
In Pylo divina, tu autem me ætatem hic detines.
Donum autem quodcunque mihi dabis, thesaurus sit:
Equos tamen in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
Hic relinquam in delicias: tu enim campo imperas
Lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
Triticum, spelta, atque late germinans hordeum album.
In Ithaca autem neque sane curricula lata, neque pratum.
Est capripascua, & magis grata *mihi* quam equipascua:
Nulla enim insularum est equis idonea, neque felix pratis,
Quæ in mari jacent: Ithaca etiam supra omnes.
  Sic ait. risit vero in pugna strenuus Menelaus:
Manuque ipsum prehendit, verbumque dixit, & compellavit,
Sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris:
Atqui ego tibi hæc commutabo: possum enim.
Donorum autem quæcunque in mea domo reposita jacent,
Dabo quod pulcherrimum & preciosissimum est:
Dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
Est totus, auroque labra immixta sunt:
Opus autem est Vulcani. deditque ipsum gloriosissimus heros
Sidoniorum rex, quando ejus domus suscepit
Illuc me profectum: tibi autem volo id præbere.
  Sic hi quidem hujuscemodi inter sese loquebantur.
Convivæ vero in domum ferunt divini regis.
Illi vero adducebant oves, afferebantque forte vinum:
Panem vero ipsis uxores ornatæ vittis attulerunt.
  Sic illi quidem circa cœnam in ædibus laborabant.
Proci autem ante Ulyssis ædes
Discis delectabantur & jaculis torquendis,
In æquato pavimento, ubi antea insolentiam exercebant.
Antinous vero consederat & Eurymachus deo forma similis,
Duces procorum, virtute enim erant longe optimi.
His filius Phronii Noemon prope accedens,
Antinoum verbis interrogans alloquebatur:
  Antinoe, an quid scimus in mente nostra an non,
Quando Telemachus redit ex Pylo arenosa?
Navem mihi abiit abducens: mihi vero opus est illa.
Elidem in spaciosam ut trajiciam: ubi mihi equæ
Duodecim fœminæ, subtusque muli patientes operis
Indomiti, ex quibus aliquem adigens subjugarem.
  Sic ait. at illi in animo obstupescebant: non n. putabant
Ad Pylum abiisse Neleiam, sed alicubi illic
Agris aut ovibus adesse, aut subulco,
  Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Vere mihi dic quando abiit, & quinam illum
Juvenes sequuntur: ex Ithaca electi, an sui ipsius
Mercenariique mancipiaque. posset autem hoc etiam perficere.
Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,
An te per vim invitum privavit nave nigra,

Ἦ ἑκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ.
Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα,
Αὐτὸς ἑκὼν οἱ δῶκα. τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
Ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
Αἰτίζῃ; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
Κοῦροι δ' οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
Οἵ οἱ ἕποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἠὲ θεὸν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
Ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον
Χθιζὸν ὑπ' ἠοῖον, τότε δ' ἔμβη νηῒ Πύλονδε.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὔτως
Νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
Ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίην πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
Ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
Ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
Μύθων οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλὰς,
Αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ·
Τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια,
Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
Ἦ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
Ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
Μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
Ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν,
Οἳ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλὸν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
Ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν·
Οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτε τι εἰπὼν
Ἐν δήμῳ· ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
Ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
Κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
Φαίνεται, οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
Αἲ γὰρ δὴ βασίλεια τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη·
Ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο

Μνηστῆ-

An lubens ei dedisti, postquam convenit te sermone.
Hunc autem filius Phronii Noëmon allocutus est:
Ipse sponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
Quando vir talis habens curas in animo
Peteret? difficile sane abnegare munus esset.
Juvenes autem qui in populo optimates apud nos,
Illi eum sequuntur: ducem vero ego conscendentem agnovi
Mentorem, aut deum, huic enim ipsi omnimodo similis erat.
Sed hoc admiror: vidi hic Mentorem divinum
Heri sub aurora, tunc autem conscendit navem ad Pylum.
Sic locutus abiit ad domum patris.
His vero utrisque perculsus est animus generosus.
Proci vero simul sederunt, & quieverunt a certaminibus.
His vero Antinous interfatus est Eupithei filius,
Dolens: furore vero multum mens obtenebrata
Implebatur, oculi vero ei igni splendenti similes erant.
Eheu, quam ingens facinus superbe patratum est
Telem. profectio isthæc: putamus tamen ei non perfectum iri.
Ex tot vero invitis ætate puer abiit impune
Nave deducta, electisque per populum optimis.
Incipiet & ulterius malum esse: sed illi ipsi
Jupiter perdat vim antequam nobis malum ferat.
Sed agite mihi date navem celerem & viginti socios,
Ut eum ipsum venientem insidiis excipiam atque observem
In freto Ithacæque Samique asperæ:
Ut laboriose naviget propter patrem.
Sic ait. illi vero omnes laudabant, atque jubebant.
Statim deinde exurgentes ibant in domum Ulyssis.
Neque sane Penelope longo tempore erat inscia
Sermonum quos proci in mente profunde cogitabant.
Præco enim illi dixit Medo, qui audierat consilia,
Extra aulam cum esset: illi vero interius consilium texebant.
Festinabat vero ire annunciaturus per domum Penelopæ:
Sed eum in limine euntem alloquebatur Penelope,
Præco, cur te præmiserunt proci inclyti?
An dicere ancillis Ulyssis divini
Ut a labore cessent, hisque ipsis convivium apparent?
Ne *me* ambierint, neve alias ad cœnam convenerint,
Ultimum & postremum nunc hic cœnent.
Qui frequenter congregati, victum absumitis multum,
Facultates Telemachi prudentis: neque quicquam a patribus
Vestris antea audistis pueri cum essetis
Qualis Ulysses erat inter vestros parentes:
Neque ulli faciens injuriam, neque quicquam *tale* locutus
Publice: quæ consuetudo est divinorum regum,
Ut alium oderit mortalium, alium amet.
Ille vero nunquam prorsus malum homini fecit.
Sed vester quidem animus & indigna facinora
Apparent, neque ulla est gratia post benefacta.
Hanc rursus allocutus est Medon seria callens:
Utinam sane o regina hoc maximum malum esset:
Sed multo majusque & perniciosius aliud

Μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
Οἴκαδε νεισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὣς φάτο. τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή·
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Κῆρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τι μιν χρεὼ
Νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵθ' ἁλὸς ἵπποι
Ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν.
Ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
Θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
Πατρὸς ἑοῦ ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέσπεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος.
Τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δίφρῳ ἐφέζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
Ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένη. περὶ δὲ δμωαὶ μινύριζον
Πᾶσαι ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
Τῇς ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια,
Κλῦτε φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
Ἐκ πασέων ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
Ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα
Παντοίης ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Ἐσθλὸν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
Ἀκλέα ἐκ μεγάρων· οὐδ' ὁρμηθέντος ἄκουσα.
Σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
Ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ,
Ὁππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
Τῷ κε μάλ' ἤ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἤ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
Ἀλλά τις ὀτρηρὸς Δολίον καλέσειε γέροντα,
Δμῶ' ἐμὸν, (ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
Καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
Εἰ δή πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,
Ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
Ὃν καὶ Ὀδυσσῆος φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
Ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τι οὐκ ἐπικεύσω.
Ἤδε' ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐκέλευσε,
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ' ἕλετο μέγαν ὅρκον,
Μὴ πρίν σοι ἐρέειν πρὶν δωδεκάτην τε γενέσθαι,
Ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
Ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,

Proci meditantur, quod non perficiat Saturnius:
Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,
Domum revertentem: ille vero profectus est ad patris famam
In Pylum sacram, atque in Lacedæmonem nobilem.
Sic ait. at ejus illic soluta sunt genua & amicum cor:
Diuque ipsam ut loqui nequiret stupor linguæ tenuit, eique oculi
Lachrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est vox:
Tandem vero ipsum verbis excipiens allocuta est:
Præco, cur mihi filius abiit? neque ipsum opus erat
Naves celeres conscendere, quæ maris equi
Hominibus sunt, trajiciuntque immensum humidum mare,
An ut ne quidem nomen ejus inter homines relinquatur?
Illam excepit deinde Medon seria callens,
Haud scio an aliquis ipsum deus impulit, an ipsius
Animus impulsus est ire in Pylum, ut audiat
Patris sui aut reditum, aut quodnam fatum obierit.
Sic locutus abiit ad domum Ulyssis:
Hanc a. dolor circumfudit animũ crucians, neq; amplius sustinuit
In sella sedere, plures in domo *licet* essent:
Verum super limen sedebat elaborati thalami,
Miserabiliter lamentans. circumque ancillæ ejulabant
Omnes quotquot in domo erant juvenculæ atque vetulæ.
Illas vehementer lugens alloquebatur Penelope.
Audite dilectæ: supra modũ enim mihi cœlites dolores dederunt
Ex omnibus quotquot una mecum nutritæ atque natæ sunt:
Quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum instar leonis,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium, cujus gloria lata per Græciam & medium Argos:
Nunc rursus filium unicum abripuerunt procellæ
Inglorium ex ædibus: neque abeuntem audivi.
Improbæ, neque vos quidem in animum induxistis singulæ
E lectulo me suscitare, scientes certum animo,
Quando ille conscendit cavam in navem nigram.
Si enim ego audivissem istam profectionem molientem,
Sane statim aut mansisset, quantumvis festinans ad iter,
Aut me mortuam in domo reliquisset.
Sed aliquis famulus Dolium vocet senem,
Mancipium meum, (quem mihi dedit pater jam huc eunti,
Et mihi hortum habet arboriferum) ut celerrime
Laërtæ hæc omnia assidens ordine dicat,
Si fortassis aliquod ille mente consilium texens
Progressus populo deploret, qui cupit
Ejus & Ulyssis perdere prolem diis æquiparandi.
Hanc rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
Domina chara, tu quidem me vel interfice crudeli ferro,
Vel relinquas in ædibus: sermonem certe non celabo.
Novi ego ista omnia: præbui autẽ illi quæcumque postulavit,
Panem & vinum dulce: a me autem accepit magnum juramentũ,
Non prius tibi dicturam quam aut duodecima adesset dies,
Aut tu ipsa desiderares, & digressum audisses:
Ut ne flens corpus pulchrum læderes:
Sed tu lota, puras corpori vestes sumens,

Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Εὔχε' Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
Ἡ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσει.
Μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον. οὐ γὰρ ὀΐω
Πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
Ἔχθεσθ'· ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
Δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὣς φάτο. τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ. ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
Εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
Ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
Μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.
Ὣς εἰποῦσ' ὀλόλυξε. θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
Ἀρτύνει, οὐδέ τι οἶδεν ὅ οἱ φόνος υἷϊ τέτυκται.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε. τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μή πώς τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.
Ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
Μῦθον ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
Ὣς εἰπὼν, ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους·
Βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν·
Ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
Πάντα κατὰ μοῖραν. ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐπέτασσαν.
Τεύχεα δέ σφιν ἔνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὅρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
Ἔνθα δὲ δόρπον ἕλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Ἡ δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα περίφρων Πηνελόπεια
Κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ὁρμαίνουσ' εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
Ἢ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
Ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
Δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι·
Τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπέλλαβε νήδυμος ὕπνος.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
Τὴν Εὔμηλος ὄπυιε Φερῇς ἔνι οἰκία ναίων.
Πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Εἵως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
Παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος·
Ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῗδος ἱμάντα.

Στῆ

In superiora ædium conscendens cum ministris mulieribus,
Vota fac Palladi filiæ Jovis a capra nutriti:
Hæc enim ipsum deinde & a morte servarit.
Neque senem afflige afflictum. non enim existimo
Penitus diis beatis sobolem Arcesiadæ
Invisam esse: sed alicubi aliquis superenit qui habeat
Domos excelsas & *qui* procul *sunt* pingues agros.
Sic ait. hujus autem sedavit luctum, cohibuitque oculos a luctu,
Ipsa vero lota, puras corpori vestes sumens,
In superiora conscendit cum ministris ancillis.
Imposuitque molas canistris. & precata est Palladem,
Audi me a capra nutriti Jovis filia Indomita:
Si unquam tibi prudens in ædibus Ulysses
Aut bovis aut ovis pinguia femora adolevit,
Horum nunc memor sis, & mihi charum filium serva,
Procos vero averte nimis insolentes.
Sic locuta ejulavit. dea autem illius audivit preces.
Proci autem tumultuabantur per atria obscura:
Sic vero aliquis dicebat juvenum insolentium:
Profecto jam nuptias nobis a multis cupita regina
Apparat: neque quicquam novit quod suo cædes filio constituta est.
Sic quispiam dicebat. ea autem nesciebant ut acta erant.
Illis vero Antinous concionatus est & interfatus:
O felices, sermones quidem arrogantes fugite,
Omnes pariter, ne forte quispiam annunciet etiam intus.
Sed age silentio hic exurgentes perficiamus
Consilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.
Sic locutus, elegit viginti viros optimos:
Festinarunt autem ire ad navem velocem & littus maris.
Navem quidem principio maris in altum traxerunt:
Malum vero imposuerunt & vela navi nigræ:
Aptabant autem remos vertebris coriaceis,
Omnia rite. ac vela alba expanderunt.
Arma vero ipsis tulerunt animosi famuli.
Alteque in humidum hanc traxerunt: ingressique sunt ipsi,
Et illic cœnam sumpserunt, expectaruntque dum vesper adveniret.
In superiora ædium cum conscendisset prudens Penelope
Jacebat sane jejuna, non gustans cibum neque potum,
Cogitans an ejus mortem effugeret filius innocens,
An ipse sub procis impiis domaretur.
Quantaque cogitat leo virorum in turba
Timens, cum ipsum doloso in circulo agitant:
Tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus,
Dormivit vero recumbens: solutæque sunt ei compages omnes.
Ibi tum alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Idolum effinxit, corpore autem simile erat mulieri,
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarii,
Hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
Misit vero ipsam ad domum Ulyssis divini,
Si quo pacto Penelopen lamentantem lugentem
Compesceret a fletu, luctuque lachrymoso:
In thalamum vero ingressa est sera apud lorum.

Stetit

Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένη ἦτορ;
Οὐ μέν σ' οὐδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
Κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεί ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστι
Σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστιν.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι,
Τίπτε κασιγνήτη δεῦρ' ἤλυθες; οὔτι πάρος γε
Πώλε', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις·
Καί με κέλῃ παύσασθαι ὀϊζύος, ἠδ' ὀδυνάων
Πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
Ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Ἐσθλόν· τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
Νῦν δ' αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς
Νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς, οὔτ' ἀγοράων.
Τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκείνου·
Τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια μή τι πάθῃσιν,
Ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρὸν,
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην,
Τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἔρχεται, ἥν τε καὶ ἄλλοι
Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, (δύναται γάρ)
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.
Ἣ νῦν με προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
Εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον.
Εἴπου ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρὸν,
Οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Ὣς εἰπὸν, σταθμοῖο παρὰ κληῗδα λιάσθη
Ἐς πνοιὰς ἀνέμων. ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
Κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
Ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.
Ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
Μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἀστερὶς, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
Ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ε. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ἐκκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, Ἑρμῆν πέμπει ἐπὶ Καλυψὼ, κελεύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσσέα.

Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est:
Dormis Penelope tuo cruciata corde?
Nequaquam te sinunt dii facile viventes
Flere, neque tristem esse, quoniam adhuc rediturus est
Tuus filius: minime enim quicquam deorum offensor est.
Hanc vero excepit deinde prudens Penelope,
Suaviter admodum dormiens in somniorum portis:
Cur o soror huc venisti? non antea quidem
Ventitabas, quandoquidem nimis procul domum habitas:
Et me jubes cessare ab ærumna, & doloribus
Multis, qui me irritant in mente & in animo.
Quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium: cujus gloria lata per Græciam & medium Argos:
Nunc rursus filius unicus abiit cava in nave
Puer admodum, neq; laborum probe gnarus, neque commerciorũ.
Ob hunc jam egoetiam magis lugeo quam illum:
Ob hunc tremisco & timeo ne quid patiatur,
Sive is eorum in populo quo abiit, sive in ponto.
Hostes enim multi in ipsum *mala* machinantur,
Cupientes occidere antequam in patriam terram veniat.
Hanc excipiens allocutum est simulachrum obscurum:
Confide, neque prorsus in mente timeas tantopere,
Talis enim comes una sequitur, quam etiam alii
Viri optarint adesse, (potest enim)
Pallas Minerva: te enim lamentantem miseratur.
Quæ nunc me præmisit tibi hæc dicere.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
Siquidem tu dea es, deæque audivisti vocem,
Age mihi & illum ærumnosum enarra,
Si fortasse adhuc vivit, & videt lumen solis,
An jam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens allocutum est idolum obscurum:
Non quidem tibi illum continuo dicam,
Vivat ille an mortuus sit. malum enim vana loqui.
Sic locutum, postium apud seram evanuit
In flatus ventorum. ipsa vero ex somno prosiliit
Filia Icarii: amicum autem illi cor exultavit,
Ut ipsam evidens somnium adiit noctis in conticinio.
Proci vero conscensa navę navigabant humidas vias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
Est autem quædam insula medio mari petricosa,
Inter Ithacamque Samumque asperam,
Asteris, non magna: portus vero ad insidias apti in ipsa
Ab utroque latere introit. habentes: ibi hunc expect. insi. Ach.

ODYSSEÆ HOMERI V. LIBRI

Argumentum.

Concilio deorum iterum facto, Jupiter Mercurium mittit ad Calypso, jubens dimittere Ulyssem. Quæ jussum facit. De-

σέα. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὴν σχεδίαν. Ἰνὼ δὲ αὐτῷ δίδωσι κρήδεμνον, ἐντειλαμένη ἐπιβάντι τῆς γῆς ἀποῤῥίψαι αὐτό. καὶ πολλὰ παθὼν, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθείς.

Ε, πλεῖ ἐπὶ σχεδίης Ο'δυσσεὺς κεαθείσης πόντῳ.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν.
Οἱ δὲ θεοὶ θῶκονδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος
Μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι·
Ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει, ὁδ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασι,
Οἴκαδε νεισόμενον. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
Ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, (δύνασαι γὰρ)
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
Μνηστῆρες δ' ἐν νηῒ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀντίον ηὔδα,
Ἑρμεία (σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι)
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλὴν,
Νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
Οὔτε θεῶν πομπῇ, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
Ἤματι κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
Οἵ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσιν·
Πέμψουσι δ' ἐν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες,
Πόλλ' ὅσ' ἂν οὐδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεὺς,
Εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
Ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,

Decima vero octava die conspicatus eum Neptunus, & indignatus, solvit ratem. Ino vero ei dat vittam, præcipiens ut postquam ad terram appulisset abjiceret eam. & multa passus, in Phæacum regionem venit servatus.

E. navigat in rate Ulysses fracta mari.

AUrora autem ex lectis ab generoso Tithono
Surrexit, ut immortalibus lumen ferret atque mortalibus:
Ipsi vero dii ad consessum consederant, interque illos
Jupiter altitonans, cujus potentia est maxima.
Illis autem Pallas dicebat pericula multa Ulyssis
Memor: curæ enim ei erat quod esset in domo Nymphæ.
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
Nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
Sceptrifer rex, neque animo justa sentiens,
Sed semper durus sit, & injusta faciat:
Adeo nemo memor est Ulyssis divini
Populorum quibus præfuit, pater autem ceu mansuetus erat:
Sed ille quidem in insula jacet graves dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum vi
Detinet, is vero non potest suam in patriam terram venire.
Non enim ei adsunt naves remiges & socii,
Qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
Nunc rursum filium unicum occidere cupiunt,
Domum revertentem. ille vero abiit ad patris famam
In Pylum divinam atque in Lacedæmonem claram.
Hanc excipiens alloquutus est Jupiter nubium coactor.
Filia mea, quale tibi dictum excidit septum dentium?
An non jam hoc quidem consultasti mente ipsa,
Ut scilicet illos Ulysses ulcisceretur reversus?
Telemachum autem tu deduc accurate, (potes enim)
Ut incolumis in patriam terram veniat,
Proci vero in navi retro iter relegant.
Dixit, & Mercurium dilectum filium alloquebatur:
Mercuri (tu enim & in aliis nuncius es)
Nymphæ cirratæ edissere certum consilium,
Reditum Ulyssis patientis, ut redeat,
Neque deorum ductu, neque mortalium hominum:
Sed is in rate colligata ærumnas patiens
Die vicesima ad Scheriam fertilem perveniat,
Phæacensium in terram, qui propinqui diis sunt,
Qui ipsum ex animo deum veluti honorabunt:
Mittentque in navi charam in patriam terram,
Æsque aurumque abunde vestemque dantes
Plurima quanta nunquam ex Troja sustulisset Ulysses,
Etiamsi incolumis venisset, sortitus ex præda portionem.
Sic enim ei fatale est amicosque videre, & redire
Domum in excelsam & suam in patriam terram.
Sic ait. neque renuit internuncius Argicida:
Statim deinde pedibus subligavit pulchra sandalia,

Ἀμβρόσια, χρύσεια· τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δὲ ῥάβδον τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικὼς,
Ὅς τε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
Τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
Ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος, ἤπειρόνδε
Ἤϊεν· ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, ᾧ ἔνι νύμφη
Ναῖεν ἐϋπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόθι δ' ὀδμὴ
Κέδρου τ' εὐκεάτοιο θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει,
Δαιομένων. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
Ἱστὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν,
Ὕλη δὲ σπέος ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος,
Ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο,
Σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι
Εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
Ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο,
Ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι·
Κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
Πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη·
Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
Θήλεον· ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
Θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ᾗσιν·
Ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν· οὐδέ μιν ἄντην
Ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψὼ δῖα θεάων.
(Οὐ γάρ τ' ἀγνῶτές γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
Ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει)
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
Ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος· ἔνθα πάρος περ
Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι,
Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόῤῥαπι εἰλήλουθας,
Αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Αὔδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
Ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν,
Ἀμβροσίης πλήσασα· κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ὃ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,

Immortalia, aurea: quæ ipſum ferebant ſive per mare,
Sive per immenſam terram, pariter cum flatibus venti.
Cepit & virgam qua virorum oculos demulcet
Quorumcunque vult, rurſumque dormientes excitat.
Hanc in manibus tenens volabat fortis Argicida.
In Pieriam autem delapſus, ex æthere incidit in mare.
Ruit autem deinde ſuper fluctus, laro avi ſimilis,
Quæ circum magnos ſinus maris irrequieti
Piſces venans, crebro alas mergit ſalſugine:
Huic ſimilis plurimis vectus eſt fluctibus Mercurius.
Sed quando jam in inſulam pervenit longe ſitam,
Tum ex ponto aſcendens cœruleo, ad continentem
Ibat: donec ad ingentem ſpecum pervenit, in qua Nympha
Habitabat cirrata, eamque intus cum eſſet offendit:
Ignis quidem ſuper foco ingens ardebat, procul vero odor
Cedrique fiſſilis thyæque per inſulam olebat,
Ardentium. ipſa vero intus cantillans voce pulchra,
Telam percurrens, aureo radio texebat,
Sylva autem ſpecum circumcreverat vireſcens,
Alnuſque populuſque, & odorata cypariſſus,
Ibi quoque aves extenſas alas habentes nidulabantur,
Bubones, accipitreſque, lataſque linguas habentes cornices
Marinæ, quibus marina opera curæ ſunt.
Atque illic extenſa erat per ſpeluncam cavam,
Vitis pubeſcens, florebat vero uvis:
Fontes vero ex ordine quatuor fluebant aqua limpida,
Vicini inter ſe verſi alius alio:
Circum vero prata mollia violarum atque apii
Virebant: ibi tametſi immortalis accedens
Admiraretur videns, & oblectaretur mente ſua:
Illic ſtans admirabatur fortis internuncius Argicida.
Cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Statim in amplam ſpeluncam perrexit: neque ipſum coram
Ignoravit conſpicata Calypſo præſtantiſſima dearum.
(Non enim ignoti utique dii invicem ſunt
Immortales, neque ſi quis longe procul domos habitet)
Neque vero Ulyſſem magnanimum intus offendit,
Sed is in littore flebat ſedens: ubi ante etiam
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
Pontum in irrequietum proſpiciebat lacrymas ſtillans.
Mercurium autem interrogabat Calypſo præſtantiſſima dearũ,
In throno collocatum ſplendido ſtupendo:
  Cur ad me Mercuri auream virgam ferens veniſti,
Venerandus pariter & charus? ante quidẽ neutiquã frequentabas.
Loquere quodcunque cupis: perficere autem me animus juſſit,
Si poſſum perficere, & ſi perficiendum eſt:
Sed ſequere ulterius, ut tibi hoſpitalia *munera* apponam.
  Sic locuta dea appoſuit menſam,
Ambroſia impletam: miſcuitque nectar rubrum.
At ille bibebat & comedebat internuncius Argicida.
At poſtquam cœnavit, & exhilaravit animum cibo,
Et tum ipſam verbis excipiens allocutus eſt:

Inter-

Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἐμ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
Τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
Ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας.
Ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἐςὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξ ἐλθεῖν ἄλλον θεὸν, οὔθ' ἁλιῶσαι.
Φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
Τῶν ἀνδρῶν οἳ ἄςυ περὶ Πριάμοιο μάχοντο
Εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
Οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόςῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο,
Ἥ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν,
Τὸν νῦν σ' ἠνώγει ἀποπεμπέμεν ὅ, ττι τάχιςα.
Οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἶσα φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι,
Ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐςὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σχέτλιοι ἐςὲ θεοὶ, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
Οἵ τε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
Ἀμφαδίην, ἤ τις τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην.
Ὣς μὲν ὅτ' Ὠρίων' ἕλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
Ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
Ὣς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
Ὧ, θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ. οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυςος
Ζεὺς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
Ὣς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι,
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα
Οἶον· ἐπεί οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
Τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἐςὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξ ἐλθεῖν ἄλλον θεὸν, οὐδ' ἁλιῶσαι,
Ἐῤῥέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔπῃ ἔγωγε.
Οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μήπως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης.

Interrogas me venientem dea deum? ast ego tibi
Vere sermonem enarrabo: jubes enim.
Jupiter me jussit huc ire invitum.
Quis enim volens tantam percurreret salsam aquam,
Immensam? neque ulla prope mortalium urbs qui diis
Sacra faciunt & eximias hecatombas.
Sed nullo modo *fas* est Jovis mentem ægida habentis
Neque prætergredi alium deum, neque irritam facere.
Ait tibi virum adesse ærumnosissimum præter cæteros
Eorum virorum qui circum urbem Priami pugnarunt
Novennio, decimo vero urbem depopulati abiverunt
Domum: at in reditu Palladem offenderunt,
Quæ ipsis excitavit ventumque malum & fluctus ingentes.
Ibi alii quidem omnes perierunt boni socii,
Hunc vero huc ventusque ferens & fluctus appulit,
Hunc nunc te jubet dimittere quam celerrime.
Non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
Sed adhuc ei fatale est amicosque videre, & pervenire
Domum in excelsam, & suam in patriamterram.
Sic ait. exhorruit vero Calypso præstantissima dea,
Et ipsum compellans voce, verba velocia dixit:
Improbi estis dii, invidi præ aliis,
Qui deabus invidetis cum viris dormire
Palam, si qua charum *sibi* conciliarit maritum.
Sic quidem cum Orionem cepit rosea digitos Aurora,
Tamdiu illi invidebatis dii facile viventes,
Donec ipsum in Ortygia aurea sella *utens* Diana casta
Suis mitibus sagittis aggrediens occidit:
Sic etiam quando Jasioni cirrata Ceres,
Suo animo cedens, commixta est amore & concubitu,
Novali in tertiato: neque diu erat ignarus
Jupiter, qui ipsum occidit feriens corusco fulmine.
Sic rursum nunc mihi invidetis dii mortalem virum adesse,
Illum quidem ego servavi circum carinam sese versantem
Solum: quoniam illi navem celerem corusco fulmine
Jupiter feriens diffidit medio in nigro ponto.
Tum alii quidem omnes perierunt boni socii,
Hunc vero huc ventusque ferens & fluctus adegit.
Eum ego amice excepi & pavi, atque dicebam
Me facturam *eum* immortalem & expertem senii diebus omnibus:
Verum quandoquidem nullo pacto fas est Jovis mentem ægiochi
Nec prætergredi alium deum, neque irritam facere,
Valeat, si eum ille impellit & *ire* jubet
Pontum per irrequietum: dimisero vero ipsum nunquam ego.
Non enim mihi præsto sunt naves remigesque socii
Qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
Ast ei lubens consulam, neque celabo,
Ut plane incolumis suam in patriam terram perveniat.
Hanc rursum allocutus est internuncius Argicida:
Sic nunc dimitte, Jovisque respice iram,
Ne fortassis tibi in posterum iratus succenseat.
Sic locutus abiit fortis Mercurius:

Ibi quoque ipsis forum est, pulchrum Neptuni circa templum,
Vectitiis lapidibus excisis aptum.
Ibi vero navium armamenta nigrarum reservant,
Rudentes & vela, & poliunt remos.
Non enim Phæacibus curæ est arcus neque pharetra,
Sed mali & remi navium, & naves æquatæ,
Quibus læti penetrant spumosum mare:
Horum evito famam amaram, ne quis post
Carpat: (valde enim sunt insolentes vulgo)
Et fortassis quis sic diceret malignior occurrens:
Quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherque & magnus
Hospes? ubi illum nacta est? maritus utique erit ipsi.
Aut aliquem errantem adduxit a sua navi,
Virorum externorum: quandoquidem nulli prope sunt:
Aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus venit,
E cœlo descendens: habebit vero eum dies omnes.
Rectius si ipsa adiens maritum invenit,
Aliunde. nam hos quidem spernit in populo
Phæaces qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
Sic dicent, mihi vero probrosa hæc fierent:
Atque alii succenserem quæcunque talia faceret,
Quæ invitis charis patre & matre viventibus
Viris misceretur, priusquam palam nuptiæ advenissent.
Hospes, tu autem sic meum percipe sermonem, ut celerrime
Deductu & reditu potiaris per patrem meum:
Inveniemus pulchrum lucum Palladis prope viam
Ex populis: fons autem effluit, circaque pratum.
Atque ibi patris mei & prædium & florentes horti,
Tantum ab urbe quantum auditur clamans:
Ibi desidens præstolare aliquandiu donec nos
Ad urbem venerimus, & pervenerimus ad ædes patris.
At postquam nos speraveris ad ædes pervenisse,
Et tum Phæacum eas ad urbem, atque require
Ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
Facile autem notabiles sunt, etiam puer duceret
Infans. neque enim quidquam similes illis sunt
Ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Herois. sed postquam te ædes celaverint & aula,
Valde celeriter ex regia penetra, ut pervenias
Ad matrem meam: quæ sedet ad focum in ignis splendore,
Pensum versans purpureum, mirabile visu,
Columnæ acclinata, ancillæ vero sedent pone illam.
Hic vero patris mei solium adjacet ei,
Quo ille convivatur insidens immortalis ceu:
Hoc præterito, matris ad genua manus
Extende nostræ, ut reditionis diem videas
Gaudens, cito, etiamsi valde procul hinc es.
Si quidem tibi illa utique bene volet in animo,
Spes tibi deinde amicosque videre, & pervenire
Domum ad pulchre ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic locuta, flagellavit flagello splendido
Mulos. qui celeriter reliquerunt fluvii fluenta:

Αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.
Ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ
Ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσεύς τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
Ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Νῦν δή περ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
Ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναντίον· αἴδετο γάρ ῥα
Πατροκασίγνητον. ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

Ο'ΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ΤΗ͂Σ Η. ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ

ὑπόθεσις.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης ὁπόθεν τὴν ἐσθῆτα ἔσχεν, (ἐγνώρισε γὰρ αὐτήν) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

Ἦτα δ' εὖ φρονέουσ' Ὀδυσεῖ Σχερίης βασιλῆες.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιονοῖϊν.
Ἡ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκανεν,
Στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
Ἵσταντ' ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπήνης
Ἡμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἑὸν ἤϊε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
Γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
Τήν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν·
Ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
Ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ,
Μή τις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
Κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιθ' ὅτις εἴη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
Ἔνθά οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι κάλπιν ἐχούσῃ·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ. ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
Καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω

Illi bene quidem currebant, & pulchre jactabant pedes.
Ipsa autem plane *ita* aurigabatur, ut simul sequerentur pedites
Ancillæ Ulyssesque: arte vero impegit flagellum:
Occidit autem sol, & illi inclytum ad delubrum pervenerunt
Sacrum Palladis, ubi sedit divinus Ulysses:
Statim deinde precatus est Jovis filiam magni:
Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita,
Nunc sane me exaudi, quoniam antea nunquam exaudivisti
Jactatum, quando me jactabat inclytus Neptunus.
Da me ad Phæacas gratum venire atque miserabilem.
Sic ait orans. eum autem audivit Pallas Minerva.
Ipsi vero neutiquam apparebat palam; verebatur enim
Patruum. is enim vehementer irascebatur
Divino Ulyssi, antequam suam ad terram veniret.

O D Y S S E Æ H O M E R I VII. L I B R I

Argumentum.

NAusicaa in urbem pervenit, & paulo post Ulysses supplicat Aretæ Alcinoi regis uxori. Atque illi post cœnam interroganti unde vestimenta haberet, (cognoverat enim ea) omnia quæ acciderant sibi in navigatione ab Ogygia usque ad Phæacum terram narrat.

H. Bene cupiunt Ulyssi Scheriæ reges.

SIc quidem illic precabatur patiens divinus Ulysses,
Puellam vero ad urbem ferebat robur mulorum.
Illa vero quando jam *ad* sui patris inclytas ædes pervenit,
Constitit in vestibulo: fratres vero ipsam undique
Circumstabant immortalibus similes, qui a curru
Mulos solvebant, vestemque portabant intro.
Ipsa vero ad thalamum suum ibat: accendebat autem illi ignem
Anus Epirotica cubicularia Eurymedusa,
Quam olim ex Epiro naves duxerant remis utrinque agitatæ:
Alcinoo autem eam munus elegerunt, eo quod omnibus
Phæacibus imperabat, & veluti deum populus audiebat:
Quæ enutrivit Nausicaam pulchram ulnis in regia:
Quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
Atque tunc Ulysses surrexit ad urbem iturus, at Pallas
Multam caliginem circumfudit bene cupiens Ulyssi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obviam factus
Convitiaretur verbis, & interrogaret quis nam esset.
Sed cum jam urbem ingressurus erat amabilem,
Hic ei obviam facta est dea cæsia Minerva,
Virgini similis juvenculæ urnam gestanti:
Stetitque ante eum. interrogabat autem divinus Ulysses:
O filia, nonne me ad domum viri deduceres,
Alcinoi, qui inter hosce homines imperat?
Etenim ego hospes multa passus huc venio

Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔτινα οἶδα
Ἀνθρώπων οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὅν με κελεύεις
Δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
Ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
Μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
Οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
Νηυσὶ θοῇσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν,
Λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεί σφισι δῶκ' Ἐνοσίχθων·
Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
Ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας. οὐ γὰρ Ἀθήνη
Εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
Θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσεὺς λιμένας καὶ νῆας ἐΐσας,
Αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ,
Ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκοντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὗτος δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμος ὅν με κελεύεις
Πεφραδέμεν, δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
Δαίτην δαινυμένους. σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισι τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν,
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ τοκήων
Τῶν αὐτῶν οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
Ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
Ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥηξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
Τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
Καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
Ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν.
Ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἐστὶν,
Ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
Καὶ λαῶν, οἵ μιν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες,
Δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχησ' ἀνὰ ἄστυ.
Οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ,
Οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι

Οἶ-

Procul ex longinqua terra: quare nullum novi
Hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.
Hunc contra allocuta est dea cæsia Miverva:
Equidem tibi hospes pater domum quam me jubes
Monstrabo: quoniam mihi patrem inculpatum prope habitat.
Sed eas tacite sic: ego vero viam præibo.
Neque quenquam hominum alloquere, neque interroga.
Non enim hospites hi admodum ferunt,
Nec amantes diligunt quicunque aliunde venerit.
Navibus velocibus isti freti celeribus
Undas ingentes tranant, nam ipsis dedit Saturnius:
Horum naves veloces veluti penna & cogitatio.
Sic sane locuta præibat Pallas Minerva
Celeriter: ipse deinde post vestigia ibat deæ.
Hunc autem Phæaces inclyti navigatione non animadverterunt
Vadentem in urbe per ipsos. non enim Pallas
Sinebat cirrata potens dea, quæ ei caliginem
Divinam offudit, bene cupiens in animo.
Mirabatur autem Ulysses portus & naves æquatas,
Ipsorumque Heroum fora & muros longos,
Sublimes, vallis munitos, mirabile visu.
Sed quando jam regis ad inclytam domum pervenerunt,
His vero sermonibus cœpit dea cæsia Minerva:
Hæc sane tibi hospes pater domus quam me jubes
Indicare, invenies vero Jovis alumnos reges
Epulas epulantes. tu vero intro eas, neve quid animo
Timeas: audens enim vir in omnibus potior
Rebus est, etiam si alicunde aliunde veniat.
Reginam quidem primo invenies in regia,
Arete vero nomen est ex re: ex parentibus autem
Eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
Genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
Minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
Qui olim superbis gigantibus imperitabat.
Sed hic quidem perdidit populum scelestum, periit & ipse.
Huic vero Neptunus mistus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacibus imperavit.
Nausithous vero genuit Rhexenoremque Alcinoumque:
Illum autem prole mascula carentem peremit arcitenens Apollo
Recentem a nuptiis in regia, unicam solam filiam relinquentē
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
Et ipsam honoravit ut nulla super terra honoratur alia,
Quotquot nunc quidem mulieres sub viris domum habent,
Quemadmodum illa ex animo honorabatur & est,
Aque charis liberis aque ipso Alcinoo,
Et civibus, qui ipsam sane veluti deam suspicientes,
Excipiunt verbis, cum incedit per urbem.
Minime enim mente etiam ipsa eget bona,
Quibus bene vult etiam viris lites solvit.
Si tibi illa bene volet ex animo,
Spes est tibi postea amicosque videre, & pervenire

Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν·
Ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
Δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά. πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
Ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ· περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο.
Χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
Ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
Χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
Οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές· ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
Λεπτοὶ εὔνητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
Ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
Χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
Ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
Φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
Πεντήκοντα δέ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
Αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπόν,
Αἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν
Ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
Καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
Τόσσον Φαίηκες πέρι πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
Νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
Ἱστὸν τεχνῆσαι· πέρι γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
Ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
Τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
Ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
Τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἐπιλείπει
Χείματος οὐδὲ θέρευς ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
Ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
Τῆς ἕτερον μὲν, θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
Τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
Ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
Ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσι.
Ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
Παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·

Ἐν

Domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic igitur locuta abiit cæsia Minerva
Pontum per infructuosum: deseruitque Scheriam amabilem:
Venit autem ad Marathonem & spatiosas plateis Athenas,
Ingressaque est Erechthei bene munitam domum. Sed Ulysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam. plurima vero illi cor
Cogitabat stanti, prius quam ad æreum limen venisset.
Instar enim solis splendor erat aut lunæ
Domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
Ærei etenim muri firmati sunt hinc atque hinc,
In penetrale a limine: cancelli autem cyani.
Aureæ vero fores firmam domum intus claudebant:
Argentei autem postes in æreo stabant limine,
Argenteum vero superliminare, aureus autem circulus.
Aurei autem utrinque & argentei canes erant,
Quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,
Domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
Immortales futuros & insenescentes dies omnes.
Intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
Ad infimum secessum a limine penitus: ibi pepli
Tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
Hic autem Phæacum ductores sedebant,
Bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
Aurei vero juvenes fabrefactas ad aras
Stabant, ardentes faces in manibus habentes,
Prælucentes nocte per domum convivantibus.
Quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
Aliæ quidem molunt sub mola flavum fructum,
Aliæ telas texunt & pensum versant
Sedentes, qualia folia excelsæ populi:
Bene textis autem a linteis destillat humidum oleum:
Tantum Phæaces supra omnes periti sunt homines
Navem celerem per pontum agere, quantum mulieres
Telam texere: supra modum enim illis dedit Pallas
Operaque scire perpulchra, & ingenium bonum.
Extra vero aulam ingens hortus prope januas
Quatuor jugerum: circaque septum ductum est utrinque.
Ibi vero arbores proceræ creverant virentes,
Pirus & malus punica, & mali pulchrum fructum ferentes,
Ficusque dulces, & oleæ virescentes:
Ex iis fructus nunquam perit, neque deficit
Hyeme, neque æstate, perennans, sed plane semper
Zephyrus spirans alia crescere facit, aliaque maturescere.
Pirum post pirum senescit, malum post malum,
Ac post uvam uva, ficus autem post ficum.
Ibidem ei fructuosa vinea sata est:
Hujus alterum quidem solum lato in loco
Siccatur sole, alias autem vindemiant,
Alias autem calcant: ante autem uvæ immaturæ sunt,
Florem emittentes, nonnullæ vero maturescunt.
Ibi exculti pulvini ad extremum ordinem
Omnis generis consiti sunt, toto anno virentes:

Ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μέν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
Σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
Πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
Τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
Καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἴσω.
Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
Ὧ, πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Πολλὴν ἠέρ' ἔχων ἥν οἱ περίχευεν Ἀθήνη,
Ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
Καὶ τότε δή ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες·
Θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλιτάνευεν Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
Σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
Τούς δέ τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
Ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειαν ἕκαστος
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
Θᾶσσον· ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
Πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνο', οὐ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
Ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν.
Οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Εἷσον ἀναστήσας· σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διῒ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
Ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
Υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
Ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διῒ τερπικεραύνῳ

Σπείσο-

Duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
Dispergitur, alter autem ex altera parte sub aulæ limen fluit
Versus domum excelsam, unde aquantur cives.
Talia videlicet in Alcinoi domo deorum erant splendida dona.
Ibi stans admirabatur patiens divinus Ulysses.
Cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
Celeriter super limen ingressus est domum intro.
Invenit autem Phæacum duces atque consiliarios
Libantes poculis speculatori Mercurio,
Cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto.
Cæterum ipse ivit per domum patiens divinus Ulysses,
Multam caliginem habens quam ei circumfuderat Pallas,
Donec pervenit ad Areten & Alcinoum regem.
Circum igitur Aretæ jecit genua manus Ulysses:
Et tum rursus ab ipso diffusus divinus aër.
Illi vero muti facti sunt per domum ut virum conspexerunt:
Admirabantur autem videntes. ipse autem orabat Ulysses:
Arete filia Rhexenoris diis æquiparandi
Ad tuum maritum & ad tua genua venio, multa passus,
Et ad hosce convivas: quibus dii feliciter dent
Vivere, & liberis committant unusquisque
Bona domi, honoremque quemcunque populus dederit:
Cæterum mihi deductionem parate in patriam ut redeam
Ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, resedit ad focum in cineribus
Juxta ignem. illi vero omnes muti facti sunt silentio,
Sero tandem fatus est senex heros Echeneus,
Qui sane Phæacum virorum maximus natu erat,
Et eloquentia pollebat, priscaque & plurima doctus:
Qui eis bene sapiens concionatus est & dixit:
Alcinoë, non sane hoc honestum, neque convenit,
Hospitem quidem humi sedere ad focum in cineribus,
Isti vero tuum jussum expectantes cunctantur.
Sed age jam hospitem in sede argenteis clavis distincta
Colloca erigens: tu autem præconibus impera
Vinum infundere, ut & Jovi fulminatori
Libemus, qui supplices venerandos comitatur.
Cœnam vero hospiti proma det de penu.
At postquam hoc audivit sacrum robur Alcinoi,
Manu prehensum Ulyssem prudentem varium consilio,
Levavit a foco, & in sedem locavit splendidam,
Filium exuscitans fortem Laodamantem,
Qui ei proximus sedebat, maxime autem ipsum amabat.
Aquam autem ancilla gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, super argenteum lebetem,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.
Panem vero verecunda proma apposuit ferens,
Escas multas addens, gratificans de præsentibus.
Cæterum ipse bibebat & comedebat prudens divinus Ulysses:
Atque tum præconem allocutum est robur Alcinoi:
Pontonoë, craterem miscens vinum distribue
Omnibus per domum, ut Jovi fulminatori

Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
Ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες,
Ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
Ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
Μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
Χαίρων, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί·
Μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθησι
Πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι. ἔνθα δ' ἔπειτα
Πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα Κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
Ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται.
Αἰεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
Ἡμῖν, εὖθ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
Δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθά περ ἡμεῖς.
Εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
Οὔτι κατακρύπτουσιν· ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμὲν,
Ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ἀλκίνο', ἄλλό τι τοι μελέτω φρεσίν. οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἀθανάτοισιν ἔοικα τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
Οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
Ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην·
Καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
Ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ.
Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
Καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν· ἐκ δέ με πάντων
Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.
Ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Ὥς κέ με τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
Καί περ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
Ἥσθην: ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.

Libemus, qui supplices honoratos comitatur.
Sic ait. Pontonous autem dulce vinum miscebat:
Distribuit igitur omnibus propinans poculis.
At postquam libarunt, biberuntque quantum cupiebat animus,
Illis Alcinous concionatus est & fatus:
Audite Phæacum duces atque consiliarii,
Ut dicam quæ me animus in pectore jubet.
Nunc quidem pasti dormiatis domum euntes:
Mane autem senes plures advocantes,
Hospitem in ædibus hospitaliter tractabimus, atque diis
Faciemus sacra pulchra: deinde etiam de reductione
Cogitabimus, ut hospes absque labore & molestia
Reductione sub nostra suam in patriam terram perveniat
Gaudens, celeriter, etiam si valde procul sit:
Neque quicquam interea mali & damni patiatur
Antequam ipse suam terram conscendat. ubi deinde
Patiatur quæcunque ei fatum Parcæque graves
Nascenti nerunt lino, quando ipsum peperit mater.
Quod si quis immortalium utique de coelo venit,
Aliud quippiam hoc utique dii moliuntur.
Semper enim etiam antea dii apparent manifesti
Nobis, quando facimus inclytis hecatombis:
Convivanturque apud nos sedentes ubi & nos.
Si autem aliquis & solus iens occurrerit viator,
Haud occultant: quoniam ipsos prope sumus,
Quemadmodum Cyclopesque & agrestes gentes gigantum.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoë, aliud quid tibi curæ sit in animo. non enim ego
Immortalibus similis sum qui cœlum amplum habitant,
Neque corpore neque indole, sed mortalibus hominibus.
Quos vos scitis maxime portare ærumnam
Hominum, illis in doloribus æquiparandus essem:
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quæ quidem omnia deorum voluntate passus sum.
Sed me quidem cœnare finite dolentem quamvis.
Non enim odiosum post ventrem impudentius aliud
Est, qui jubet sui recordari necessitate,
Etiam valde afflictum, & in animo dolorem habentem.
Sic & ego luctū quidē habeo in animo, hic tamen etiā atq; etiam
Comedere jubet & bibere: & me omnium (usque
Oblivisci facit quæcunque passus sum, & repleri jubet.
Vos autem festinate simul atque aurora apparuerit,
Ut me infelicem meam adire faciatis patriam,
Quamvis multa passum. *ubi* conspicatum me vel vita relinquat
Possessionem meam, famulosque, & altam magnamq; domū.
Sic dixit. illi autem omnes laudabant, & hortabantur
Deducere hospitem, quoniam pro decenti locutus erat.
Sed postquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
Illi quidem dormituri iverunt domum unusquisque.
Sed in domo relictus est divinus Ulysses,
Apud autem ipsum Areteque & Alcinous divina specie præditus
Sederunt; famulæ autem auferebant vasa convivii.

Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων,
Ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
Καλὰ, τὰ ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί.
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
Οὐ δὴ φὴς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον βασίλεια διηνεκέως ἀγορεῦσαι
Κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
Μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
Οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. ἥ με λαβοῦσα
Ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
Δάκρυσι δεύεσκον τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
Καὶ τότε δή με κέλευεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς·
Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε.
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδὺ καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Ἑπτακαίδεκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
Δυσμόρῳ. ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ
Πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθους,
Ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
Εἴα ἐπὶ σχεδίης ἀδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
Τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ', αὐτὰρ ἔγωγε
Νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον· ὄφρα με γαίῃ
Ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ἔνθα κε μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὼν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, ἕως ἐπῆλθον
Ἐς ποταμὸν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
Ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
Ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διϊπετέος ποταμοῖο.

His autem Arete ulnas candida incepit verba,
Agnovit enim pallium & tunicam, vestimenta videns
Pulchra, quæ ipsa fecerat cum ministris mulieribus:
Et ipsum alloquens verba velocia dixit:
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,
Quis? unde venis gentium? quis tibi hæc vestimenta dedit?
An non dicis per mare *te* errabundum huc venisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Difficile regina repente narrare
Ærumnas, quandoquidem mihi multas dederunt dii cœlestes:
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam insula longe in mari jacet,
Ubi Atlantis filia dolosa Calypso
Habitat cirrata gravis dea: neque aliquis ipsi
Miscetur neque deorum neque mortalium hominum:
Sed me infelicem inquilinum *ei* duxit fortuna
Solum, postquam mihi navem velocem candenti fulmine
Jupiter jaculatus diffidit medio in nigro mari.
Ubi alii quidem omnes periere boni socii:
At ego carinam ulnis capiens navis utrinque remis agitatæ,
Novem diebus ferebar: decimo autem me nocte nigra
Insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
Habitat cirrata gravis dea. quæ me suscipiens
Accurate excepit & alebat, atque ajebat
Facturam immortalem & expertem senectutis diebus omnibus:
Sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.
Illic quidem septennio permansi firmiter, vestimenta a. semper
Lachrymis rigabam quæ mihi nulli obnoxia corruptioni dederat
Sed quando jã octavus mihi revolutus annus venit, (Calypso:
Ac tum demum me jussit adhortans redire,
Jovis ex jussu, sive etiam animus mutatus est ipsius:
Dimisitque in rate colligata: multa autem dedit,
Panem & suave vinum: & divinas vestes induit:
Ventumque immisit innocuum suavemque.
Septendecim quidem navigabam dies mare sulcans,
Decimaoctava vero apparuerunt montes umbrosi
Terræ vestræ: exultavitque mihi meum cor
Infelici. certe enim eram adhuc conflictaturus *cum* ærumna
Multa, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
Qui mihi immittens ventos, impedivit iter,
Commovitque mare immensum: neque ullo pacto fluctus
Sinebat in rate crebro ingemiscentem ferri.
Hanc quidem deinde procella dispersit, at ego
Natans has undas emensus sum donec me terræ
Vestræ admovit ferens ventusque & aqua.
Ibi me egredientem coëgisset fluctus ad terram,
Petras ad magnas jaciens & inamabilem locum.
Sed resiliens natavi rursus, donec veni
Ad fluvium, qui mihi visus est locus optimus,
Expers petrarum, & tutela erat a vento.
Et elapsus sum animum colligens: divina vero nox
Advenit: ego autem seorsim a Jovis fluo fluvio

Ἔκβας ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
Ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ᾽ ἀπείρονα χεῦεν.
Ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ,
Εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ᾽ ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
Δύσετό τ᾽ ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀμφιπόλους δ᾽ ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς
Παιζούσας, ἐν δ᾽ αὐτὴ ἔην εἰκυῖα θεοῖσιν·
Τὴν ἱκέτευσ᾽· ἡ δ᾽ οὔτι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
Ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
Ἐρξέμεν. αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
Ἥ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις ἠδ᾽ αἴθοπα οἶνον,
Καὶ λοῦσ᾽ ἐν ποταμῷ καί μοι τάδε εἵματ᾽ ἔδωκεν.
Ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ξεῖν᾽, ἤτοι μὲν τοῦτό γ᾽ ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
Παῖς ἐμὴ, οὕνεκά σ᾽ οὔτι μετ᾽ ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἦγεν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ᾽ ἄρα πρώτην ἱκέτευσας.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἥρως, μή μοι τοὔνεκ᾽ ἀμύμονα νείκεε κούρην.
Ἡ μὲν γάρ μ᾽ ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι.
Ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰσχυνόμενός τε,
Μήπως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσαιτο ἰδόντι.
Δύσζηλοι γάρ τ᾽ εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ᾽ ἀνθρώπων.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ξεῖν᾽, οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ,
Μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ᾽ αἴσιμα πάντα.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷος ἐσσὶ, τά τε φρονέων ἅτ᾽ ἐγώ περ,
Παῖδά τ᾽ ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
Αὖθι μένων· οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
Αἴκ᾽ ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ᾽ οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ οὕτω φίλον Διῒ πατρὶ γένοιτο.
Πομπὴν δ᾽ ἐς τόδ᾽ ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὄφρ᾽ εὖ εἰδῇς)
Αὔριον· ἐς τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
Λέξεαι οἱ δ᾽ ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ᾽ ἂν ἵκηαι
Πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴπου τι φίλον ἐστίν·
Εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἐς Εὐβοίης.
Τὴν γὰρ τηλοτάτω φάσ᾽ ἔμμεναι οἵ μιν ἴδοντο
Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
Ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν·
Καὶ μὲν οἱ ἔνθ᾽ ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
Ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἴκαδ᾽ ὀπίσσω.
Εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄρισται
Νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναῤῥιπτεῖν ἅλα πηδῷ.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὐξάμενος δ᾽ ἄρα εἶπεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε,
Ζεῦ πάτερ, αἴθ᾽ ὅσα εἶπε τελευτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος· τοῦ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ᾽ ἱκοίμην.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Κέκλετο δ᾽ Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
Δέμνι᾽ ὑπ᾽ αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ

Πορ-

Egressus in arbustis dormivi: circumquaque autem folia
Congessi: somnum autem deus immensum infudit.
Hic quidem in foliis meo cruciatus corde,
Dormivi tota nocte usque ad auroram & meridiem.
Inclinabatque sol, & me dulcis somnus dereliquit.
Ancillas vero in littore tuæ agnovi filiæ
Ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis:
Ei supplicavi: illa vero neutiquam ab indole absuit bona,
Ut non sperare posses juniorem obviantem
Facturum. semper enim juniores desipiunt.
Quæ mihi cibum dedit affatim & nigrum vinum,
Et lavit in flumine, & mihi has vestes dedit.
Hæc tibi tametsi afflictus vere enarravi.
  Huic rursus Alcinous respondit dixitque:
Hospes, certe quidem ipsum decorum non consideravit
Filia mea, quod te neutiquam cum ministris mulieribus
Duxit in nostram domum, tu enim primæ supplicasti.
  Illum excipiens allocutus est versutus Ulysses:
Heros, ne mihi ideo insontem reprehende puellam.
Ipsa quidem me jussit cum ancillis subsequi:
Sed ego nolui, timens, reveritusque,
Ne fortassis tibi animus irasceretur videnti.
Suspicaces enim sumus supra terram genus hominum.
  Huic rursus Alcinous respondit, dixitque:
Hospes, non mihi tale in præcordiis meum cor,
Temere ut irascatur: potiora autem honesta omnia.
Utinam enim o Jupiter pater & Minerva & Apollo,
Talis existens qualis es, eaque sentiens quæ ego quidem,
Filiam meam habere velles, & meus gener vocari,
Hic manens: domum enim ego & bona darem,
Si modo volens maneres. invitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neque sic gratum Jovi esset.
Reductionem vero ego perficiam (ut bene scias)
In crastinum: in id temporis autem tu quidem domitus somno
Dormias: illi autem captabunt tranquillitatem, ut pervenias
In patriam tuam & domum, & sicubi quid gratum est:
Si etiam prorsus multo longius abest quam Eubœa.
Eam enim longissime ajunt abesse qui eam viderunt
Ex populo nostro, quando flavum Radamanthum
Duxerunt invisurum *ad* Tytium terræ filium:
Atque illi quidem illuc venerunt, & absq; labore transnarunt
Die eodem, & abduxerunt domum retro.
Cognosces etiam ipse in mente quam optimæ
Naves meæ & juvenes in sulcando mare remis.
  Sic ait. gavisus est autem ærumnosus divinus Ulysses:
Supplicans vero dixit verbum, orationemque habuit:
  Jupiter pater, utinam quæcunque dixit perficiat omnia
Alcinous: ejus quidem per frugiferam terram
Immortalis gloria esset, ego autem in patriam venirem.
  Sic illi quidem talia ad se invicem colloquebantur,
Jussit autem Arete albas lacertis ancillas
Cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra

Pur-

Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας, καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Ὤτρυνον Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν,
Ὄρσο κίων ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·
Ὣς φάν. τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
Πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ. ῬΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιήκων περὶ τοῦ ξένου, καὶ ναῦς καθέλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τοῦ Ὀδυσσέως· καὶ ἐξιῶνται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιήκων οἱ ἄριστοι· καὶ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίακες καὶ Ὀδυσσεύς. καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ δουρείου ἵππου· καὶ τοῦ Ὀδυσσέως κλαίοντος, πυνθάνεται τίς καὶ πόθεν εἴη.

Θῆτα δ' ἄθλοις Φαίηκες Ὀδυσσῆος πείρηθεν.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.
Ἀν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς·
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
Πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο παλλὰς Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
Νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παριστάμενη φάτο μῦθον,
Δεῦτ' ἄγε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
Ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
Πόντον ἐπιπλαγχθεὶς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
Ὣς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
Ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
Υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·
Καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
Ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
Δεινός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
Πολλοὺς, οὓς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε.

Κέ-

Purpurea injicere, inſternereque deſuper tapetas,
Chlænaſque imponere villoſas, deſuper induere.
Illæ vero ibant ex ædibus facem in manibus geſtantes:
Cæterum poſtquam ſtraverunt denſum lectum accelerantes,
Excitarunt Ulyſſem aſtantes verbis:
Surge dormiturus hoſpes, paratus eſt tibi lectus:
  Sic dicebant. huic vero gratum viſum eſt dormire.
Sic ille quidem illic dormivit patiens divinus Ulyſſes
Cælatis in lectis, ſub porticu ſonante.
Alcinous vero cubuit in penetrali domus excelſæ:
Juxta vero mulier regina lectum præbuit & cubile.

ODYSSEAE HOMERI VIII. LIBRI

Argumentum.

CONcio fit Phæacum de hoſpite, & navis deducitur ad reductionem Ulyſſis: & convivio ſuſcipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et poſthac diſco certant Phæaces & Ulyſſes. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: Atque Ulyſſe flente, interrogatur quis & unde ſit.

Θ Ex certaminibus Phæaces de Ulyſſe experimentum ſumpſerunt.

QUando vero aërigena apparuit roſea digitis aurora,
Surrexit ex lecto ſacrum robur Alcinoi.
Præterea inclytus ſurrexit urbium everſor Ulyſſes:
Illis vero præibat ſacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionem, quæ ipſis apud naves conſtituta erat.
Venientes vero conſidebant in politis lapidibus
Prope: ipſa vero per urbem obibat Pallas Minerva,
Similis præconi prudentis Alcinoi,
Reditum Ulyſſi magnanimo meditans.
Et ſane cuique viro aſſiſtens dixit verbum:
Huc age Phæacum principes atque rectores
Ad concionem ite, ut hoſpitem audiatis,
Qui recens Alcinoi prudentis venit ad domum,
Ponto pererrato, corpore immortalibus ſimilis.
  Sic locuta, incitavit robur & animum ſingulorum.
Cito vero implebantur hominibus forumque & ſedilia
Congregatis. multi enim admirati ſunt videntes
Filium Laërtæ prudentem. Ei enim Minerva
Divinam ſuperinfudit gratiam capitique & humeris:
Et ipſum longiorem & craſſiorem reddidit aſpectu,
Ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
Graviſque & venerabilis, & ut perficeret certamina
Multa, quibus Phæaces experirentur Ulyſſem.
Cæterum poſtquam convenerunt congregatique erant,
Illis Alcinous concionatus eſt & locutus:

Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ξεῖνος ὅδ' οὐκ οἶδ' ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
Ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
Πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
Ἡμεῖς δ' ὡς τοπάρος περ ἐποτρυνώμεθα πομπήν·
Οὐδὲ γάρ οὐδέ τις ἄλλος ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
Ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
Πρωτόπλοον· κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
Κρινάσθων κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
Ἔκβητ'. αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,
Ἡμέτερονδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
Κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
Ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
Μηδέ τις ἀρνείσθω. καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περιδῶκεν ἀοιδὴν
Τερπνὴν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
Κούρω δὲ κριθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
Βήτην ὡς ἐκέλευσ' ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
Ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ.
Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
Πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήνγ' ὥρμισαν, αὐτὰρ ἔπειτα
Βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
Πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
Ἀγρομένων, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
Τοὺς δέρον ἀμφί θ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν,
Τὸν πέρι μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
Τῷδ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν
Αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
Κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
Πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
Οἴμης τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε·
Νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλείδεω Ἀχιλῆος,
Ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

Audite Phæacum duces atque principes,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet,
Hospes hic haud scio quinam errando venit meam domum,
Sive ab Orientalibus sive Occidentalibus hominibus:
Deductionem flagitat, & precatur ratam esse.
Nos vero ut antea quidem maturemus deductionem.
Neque enim quisquam alius quicunque meam domum pervenerit,
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed age navem nigram deducamus in mare divinum
Recentem: juvenes autem duo & quinquaginta
Eligantur e populo quicunque olim sunt optimi.
Ligatis autem bene omnes ad scalmos remis
Exite. ac deinde subitum apparate convivium,
Ad nostram domum profecti: ego autem laute omnibus præbebo.
Juvenibus vero hæc præcipio: at cæteri
Sceptrigeri reges ad meam domum pulchram
Veniatis, ut hospitem in regia amplectamur.
Neque quisquam recuset. advocate vero divinum cantorem
Demodocum; illi enim deus excellenter dedit cantilenam
Suavem, quoties animus incitat ad cantandum.
Sic locutus præibat. illi vero simul sequebantur
Sceptrigeri: præco vero cucurrit ad divinum musicum.
Juvenes vero electi duo & quinquaginta
Ibant ut præceperat ad littus maris infructuosi.
At postquam ad navem descenderunt atque mare,
Navem quidem ipsi nigram in maris profundum deduxerunt,
Malumque imposuerunt & vela navi nigrae.
Aptaruntque remos vincula per coriacea
Omnia ut decebat, vela autem alba expanderunt.
Alte vero in humidum ipsam protraxerunt. at postea
Contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Implebantur autem porticusque & septa & domus viris
Congregatis, multi enim erant juvenes atque senes.
Illis vero Alcinous duodecim oves immolavit,
Et octo albos dentibus sues, duosque flexipedes boves:
Quos degluberunt curaruntque, & appararunt conviviũ amabile.
Præco aut prope venit ducens amabilem cantorem,
Quem supra modum Musa dilexit, dedit vero bonumque malumq;:
Oculis quidem privavit, dedit autem dulcem cantilenam.
Huic igitur præco posuit sedem argenteis clavis distinctam
In medio convivantium, columnæ longæ innixam.
Ex paxillo autem suspendit citharam argutam
Ipsius supra caput, & indicabat quo pacto manibus prenderet
Præco: juxta autem apponebat canistrum pulchramque mensam,
Juxta etiam poculum vini, ut biberet quoties animus juberet.
Illi vero ad edulia parata apposita manus mittebant.
Cæterum postquam potus & cibi desiderium expulerunt,
Musa cantorem excitavit ut caneret gloriam virorum,
Cantilena cuius tunc gloria ad cœlum amplum ibat:
Contentionem Ulyssis & Pelidæ Achillis,
Ut quondam contenderunt deorum in convivio celebri
Sævis verbis: rex autem virorum Agamemnon

Χαῖρε νόῳ ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
Ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
Χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
Κακκεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
Αἴδετο γὰρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
Ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
Δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἕλεσκε,
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
Αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν)
Ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπέφρασατ' ἠδὲ νόησεν,
Ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐίσης,
Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ·
Νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
Πάντων· ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
Πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν·
Δημοδόκου δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
Κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἥν περ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
Μυρίοι· ἂν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεὺς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεὺς,
Ποντεύς τε, Πρωρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
Ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
Ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονες Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος·
Οἱ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
Καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
Ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιονοῖϊν,
Τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
Οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο,
Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
Ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστερος ἦεν·
Δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεὺς,

Gaudebat animo cum optimi Achivorum contenderent,
Sic enim illi vaticinans prædixerat Phœbus Apollo
In Pythia divina, quando ingreſſus eſt lapideum limen
Oraculum petiturus: tunc enim verſabatur mali principium
Trojaniſque & Danais, Jovis magni per conſilia.
Iſta ſane cantor cantabat inclytus. at Ulyſſes
Purpuream ingentem veſtem prehendens manibus gravibus,
In caput traxit, obtexitque pulchram faciem.
Reverebatur n. Phæaces, ſub ſuperciliis lacrymas ſtillans.
At quando deſinebat canere divinus cantor,
Lacrymis abſterſis, a capite veſtem demebat,
Et poculum rotundum accipiens, libabat diis:
At quando rurſus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe oblectabantur verbis)
Rurſus Ulyſſes capite obvoluto lugebat.
Hic alios quidem omnes latebat lacrymas ſtillans,
Alcinous vero ſolus ipſum animadvertit atque ſenſit,
Sedens prope ipſum: graviterque ſuſpirantem audivit:
Continuo aut Phæacibus ſtudioſis remorum loquebatur:
Audite Phæacum duces atque rectores,
Jam quidem convivio ſaturavimus animum æquali,
Citharaque, quæ convivio congruens eſt celebri:
Nunc autem exeamus, & certamina experiamur
Omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
Domum reverſus, quantum ſuperemus alios
Cæſtibuſque, luctaque, & ſaltibus, atque pedibus.
Sic igitur locutus præibat: illi vero una ſequebantur:
Ad paxillum autem ſuſpendit citharam argutam:
Demodoci vero prehendit manum, & eduxit ex ædibus
Præco: præibat vero huic eandem viam qua & alii
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
Inſtiterunt a. ire ad forum: ſimulque ſequebatur ingens turba,
Infiniti: ſurrexerunt autem juvenes multique & boni.
Surrexit quidem Acroneus, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteuſque, Prymneuſque, & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteuſque, Proreuſque, Thoon, Anabeſineuſque,
Amphialuſque filius Polynei Tectonidæ:
Surrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolideſque qui optimus erat corporeque ſpecieque
Omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
Surrexerunt & tres filii inculpati Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & divinus Clytoneus:
Hi quidem primum periculum fecerunt pedibus:
Eiſque a carceribus intenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
Celeriter volabant pulverem excitantes in campo.
Horum currendo longe optimus erat Clytoneus inculpatus:
Quantumque in novali ſpacium eſt mularum, *prævertendo boves*,
Tantum præcurrens ad populum venit, alii v. relinquebantur.
Alii vero luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
In hac rurſus Euryalus vicit omnes optimos:
Saltu vero Amphialus omnium optimus erat:
Diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus,

Pugnis

Πὺξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο,
Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἀέθλων
Οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυήν γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
Μηρούς τε κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
Αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
Δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέῤῥηκται πολέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
Ἄνδρά τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μῦθον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
Στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπεν,
Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
Εἴ τινά που δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ᾖσιν,
Ἢ ὅτι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
Νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἄεθλοι,
Ὃς πρὶν μὲν μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα·
Νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
Ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην.
Οὐ γάρ σ' οὐδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
Ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται·
Ἀλλὰ τῷ ὅσθ' ἅμα νηῒ πολυκληῗδι θαμίζων,
Ἀρχὸς ναυτάων, οἵτε πρηκτῆρες ἔασιν,
Φόρτου τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ᾖσιν ὁδαίων,
Κερδέων θ' ἁρπαλέων. οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Οὕτως οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
Ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν.
Ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
Ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.

Pugnis rurſus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
Cæterum poſtquam omnes oblectarunt animum certaminibus
His Laodamas locutus eſt filius Alcinoi:
Agite amici, hoſpitem rogemus ſi quod certamen
Et ſcit & didicit. habitudine corporis ſane non malus eſt,
Femoribuſque cruribuſque, & utraque manu deſuper,
Cerviceque firma, ingentique robore: neque vigore
Caret, ſed malis debilitatus eſt multis.
Non enim ego exiſtimo pejus aliud mari
Ad hominem affligendum, etiam ſi valde fortis ſit.
Hunc rurſus Euryalus excepit, dixitque:
Laodama, ſane hunc ſermonem rite dixiſti:
Tu ipſe nunc provoca vadens, & alloquere ſermone.
At poſtquam hoc audivit bonus filius Alcinoi,
Stetit in medium progreſſus, & Ulyſſem allocutus eſt:
Huc age & tu hoſpes pater periculum fac certaminum,
Si aliquod fortaſſis didiciſti. convenit n. te ſcire certamina.
Neque enim major gloria hominis quoad fuerit,
Quam quod pedibus præſtiterit & manibus ſuis.
Sed age tenta, pelle autem mœſtitiam ab animo.
Tibi vero profectio non jam diutius aberit, ſed tibi jam
Et navis deducta eſt, & præparati ſunt ſocii.
Hunc excipiens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Laodama, quid me iſta jubetis taxantes?
Dolores mihi etiam magis in præcordiis quam certamina,
Qui antea nimis multa paſſus ſum & multa pertuli:
Nunc vero in veſtro conſeſſu reditu indigens
Sedeo, precans regemque omnemque populum.
Huic rurſus Euryalus reſpondit, objurgavitque coram:
Minime te hoſpes perito viro comparo
Certaminum, qualia multa inter homines ſunt:
Sed huic qui apud navem tranſtratam frequens,
Princeps eſt nautarum, qui negotiatores ſunt,
Vecturæque memor, & ſpeculator eſt viaticorum,
Lucrique rapto acquiſiti. neque athletæ ſimilis es.
Illum torve intuitus allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Hoſpes, non honeſte dixiſti: ſtulto viro ſimilis es.
Ita non omnibus deus munera dat
Viris, neque formam, neque prudentiam, neque eloquentiam.
Alius quidem forma inferior eſt vir,
Verum deus formam eloquentia ornat: alii quoque in ipſum
Læti aſpiciunt: & ipſe ſecure loquitur
Modeſtia ſuavi, eminet autem in cœtu:
Incedentem autem per urbem, veluti deum aſpiciunt.
Alius autem rurſus forma quidem ſimilis immortalibus:
Sed haud ei gratia addita ſermonibus.
Sic & tibi ſpecies quidem decora, neque aliter
Neque deus fecerit: ſed mente imperitus es.
Laceſſiſti mihi animum in præcordiis meis,
Locutus haud pro decenti: ego vero non ignarus certaminum
Ut tu loqueris, verum inter primos ajo
Fuiſſe *me*, donec juventa fretus fui viribuſque meis.

Nunc

Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
Ἦ ῥα καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
Μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
Ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
Τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
Ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Καί κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
Ἀμφαφόων· ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
Οὔτις Φαιήκων τόνγ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Χαίρων οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι.
Καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι,
Τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
Ἥσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
Δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω. ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην.
Ἢ πὺξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, οὔτι μεγαίρω
Πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο τ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
Τῶν δ' ἄλλων οὔπερ τιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
Πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
Εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
Πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
Ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
Οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
Τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι
Ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
Οὔθ' Ἡρακλῆϊ, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
Ἵκετ' ἐπὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
Ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
Δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
Οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μήτις με παρέλθῃ
Φαιήκων. λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
Κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
Ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.

Nunc autem teneor malo & doloribus. multa n. passus sum,
Virorumque bella, sævosque fluctus penetrans.
Sed etiam sic, valde multa passus, experiar certamina.
Mordax est enim sermo: irritasti autem me locutus.
Dixit sane,& cum ipsa veste impetum faciens prendit lapidem
Majorem & crassum, gravioremque non paulo
Quam quali Phæaces ludebant invicem.
Hunc circumrotans misit valida à manu:
Insonuit autem lapis: cernuabant autem ad terram
Phæaces longis remis ut entes, navigationibus clari viri,
Lapidis ab impetu. qui supervolavit signa omnium,
Leviter currens a manu. posuit vero signum Pallas
Viro corpore similis verbumque dixit, & compellavit:
Etiam cæcus tibi hospes posset discernere signum
Palpando: quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini,
Sed longe primum. tu autem confide in hoc utique certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perveniet, neque transmittet.
Sic ait. gavisus autem est patiens divinus Ulysses,
Gaudens eo quod socium benignum vidisset in circo.
Et tum levius allocutus est Phæacas:
Hunc nunc assequimini juvenes: brevi denuo alium
Me missurum esse tam longe puto, aut adhuc longius.
Ex aliis autem quemcunque cor animusque invitat
Huc age periculum faciat. quoniam me irritastis valde.
Aut cæstu, aut lucta, aut etiam cursu, nullum recuso
Omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem
Hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
Insipiens ille & nullius precii est vir
Quicunque cum hospite contentionem movet certaminum
Populo in alienigeno: suique ipsius omnia perturbat.
Aliorum autem haudquaquam ullum recuso, neque despicio,
Sed volo scire & periculum facere palam. (na sunt.
In omnibus n. non ignavus sum inter homines quotquot certami-
Bene quidem arcum novi politum tractare:
Primus virum contingerem jaculatus in turba
Virorum hostilium: etiam si valde multi socii
Juxta astarent, & jacularentur in viros.
Solus duntaxat me Philoctetes vincebat arcu
Populo in Trojanorum, quoties jaculabamur Achivi:
Aliorum me ajo longe præstantissimum esse
Quales nunc mortales sunt in terra panem edentes.
Cum viris autem priscis contendere haud vellem,
Neque cum Hercule, neque cum Euryto Oechaliensi,
Qui etiam cum diis contendebant de arte jaculandi.
Quare etiam statim mortuus est ingens Eurytus,neq; ad senectutẽ
Pervenit in ædibus. iratus enim Apollo
Occidit, eo quod ipsum provocarat ad jaculandum.
Hasta autem jaculor quantum nullus alius quisquam sagitta.
Solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phæacum. nimium enim male domitus sum
Fluctibus in multis: quoniam non commeatus in navi
Erat perpetuus: ideoque mihi chara membra soluta sunt.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
Χωόμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
Νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔτις ὄνοιτο,
Ὅς τις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
Εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
Ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταὶ,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, καὶ νηυσὶν ἄριστοι.
Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
Εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
Παίσατε· ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
Ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
Οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.
Ὣς ἔφαθ' Ἀλκίνοος θεοείκελος. ὦρτο δὲ κῆρυξ
Οἴσων φόρμιγγα λιγυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.
Αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν
Δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐϋπρήσσεσκον ἕκαστα·
Λείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' εὔρυναν ἀγῶνα.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
Πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
Ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
Λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
Ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
Ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ·
Πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο
Ἠΰτ' ἀράχνια λεπτὰ, τά κ' οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
Εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης.

Sic ait. illi vero omnes taciti erant silentio:
Alcinous autem ipsum solus respondens allocutus est:
Hospes, quandoquidem non ingrata inter nos hæc concionaris,
Sed vis virtutem tuam ostendere quæ te sequitur,
Iratus quod te hic vir in certamine astans
Objurgavit, ut tuam virtutem mortalis nullus vituperet,
Quicunque scit sua mente commoda dicere:
Sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alii
Dicas Heroum, quando tuis in ædibus
Epulaberis apud tuamque uxorem & tuos liberos,
Nostræ virtutis memor, qualia etiam nobis
Jupiter opera imponat perpetuo jam inde a majoribus.
Non enim pugiles sumus irreprehensibiles, neque luctatores,
Sed pedibus celeriter currimus, & navibus optimi *sumus.*
Semper autem nobis conviviumque gratum, citharaque choreæq;
Vestesque mutatoriæ, lavacraque calida, & cubilia.
Sed age Phæacum saltatores quotquot optimi,
Ludite: ut hospes dicat suis amicis,
Domum reversus, quantum superemus alios
Arte navigandi & pedibus & saltatione & cantu.
Demodoco verò aliquis statim profectus citharam argutam
Afferat, quæ alicubi jacet in nostris ædibus.
Sic ait Alcinous deo similis. surrexit autem præco
Allaturus citharam argutam domo ex regis.
Præfecti autem ludorum lecti novem omnino surrexerunt
Publici, qui in certaminibus administrabant singula:
Complanarunt autem locum, pulchrumque dilatarunt circū.
Præco autem prope venit ferens citharam argutam
Demodoco: qui deinde ibat in medium. circumque juvenes
Jam pubescentes stabant, docti saltationem:
Quatiebant autem circum divinum pedibus. at Ulysses
Radiationes admirabatur pedum, obstupescebatque animo.
Cæterum ipse citharam pulsans cœpit pulchre canere
De Martis amore pulchreque coronatæ Veneris,
Ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
Clam: plurima autem dedit, lectumque dedecoravit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius venit
Sol, qui ipsos animadvertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audivit,
Institit ire in officinam, mala animo profunde cogitans:
Imposuitque basi ingentem incudem, cudit autem vincula
Frangi solvique nescia, ut firmiter illic manerent.
Deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
Institit ire in thalamum ubi ei chara cubilia jacebant:
Infudit igitur fulcris vincula circum ex omni parte:
Multa autem & e trabibus effundebantur
Perinde atque tela araneæ subtilis, quam nemo cerneret
Neque deorum beatorum: nimis enim dolosa facta erant.
Cæterum postquam omnem dolum circa lectum struxit,
Simulavit se ire in Lemnum pulchre ædificatum oppidum,
Quæ illi terrarum multo charissima est omnium.
Neque cœcam vigiliam habebat aurato freno utens Mars,

Ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Ἰσχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ᾔει,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
Οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
Ὣς φάτο. τῇ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
Τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν, οὐδ' ἀναεῖραι·
Καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὅτ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, εἶπέ τε μῦθον.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
Ἔστη δ' ἐν προθύροισι· χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει,
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Δεῦθ' ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε.
Ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα·
Οὕνεχ' ὁ μὲν, καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε
Ἠπεδανὸς γενόμην. ἀτὰρ οὔτι μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω· τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
Ἀλλ' ὄψεσθ' ἵνα τώγε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὁρόων ἀκάχημαι.
Οὐ μέν σφας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κείεμεν οὕτω,
Καὶ μάλα περ φιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
Εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἔεδνα
Ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης.
Οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἑάων·
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
Τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Χωλὸς ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
Ἑρμεία Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων,
Ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
Εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;

Τὸν

Ut vidit Vulcanum inclytum arte, seorsim euntem:
Institit autem ire ad domum inclyti Vulcani,
Cupidus amoris pulchre coronatæ Veneris.
Illa vero jam recens a patre præpotente Saturnio
Veniens resedit: ille vero intra domum ivit,
Illiusque manui inhæsit, verbumque dixit atque compellavit:
Age amica ad lectulum divertamus dormituri.
Non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi jam
Proficiscitur in Lemnum ad Sintias barbaros.
Sic ait. huic autem gratum videbatur dormire.
Illi v. in lectum ut conscenderunt dormierunt: circum a. vincula
Fabrefacta fundebantur prudentis Vulcani.
Neque ullum movere membrum licebat, neque attollere:
Et tum quidem agnoverunt quod non amplius effugia patebant.
Prope autem eis venit inclytus Vulcanus,
Rursum reversus antequam ad Lemni terram venisset.
Sol enim illi custodiam habuit, narravitque historiam.
Contendit autem ire ad domum, suo cruciatus corde,
Stetitque in vestibulo: ira autem ipsum effera cepit,
Horrendumque clamavit, & audire fecit omnes deos:
Jupiter pater, atque alii dii beati semper viventes,
Venite ut opera ridicula & non tolerabilia videatis.
Ut me claudus qui sum Jovis filia Venus
Semper dehonestat, amat autem perniciosum Martem:
Eo quod ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
Imbecillus natus sum. at neutiquam mihi causa alia est,
Sed parentes duo: qui non genuisse debebant.
Sed videte ut illi dormiunt in amore,
Meo conscenso lecto: ego autem aspiciens tristor.
Non tamen eos jam spero paulisper optaturos jacere sic,
Licet admodum amantes *invicem*. fortasse nolent ambo
Una dormire: sed ipsos dolus & vinculum detinebit,
Donec mihi prorsus omnia pater reddat dotalia
Quæcunque illi præbui impudentem ob puellam.
Quod illi pulchra filia, sed haud constantis animi.
Sic ait. & congregati sunt dii æream ad domum.
Venit Neptunus terræ quassator, venit utilitatum autor
Mercurius, venit & rex jaculator Apollo.
Fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.
Stabant autem in vestibulo dii datores bonorum:
Immensus autem risus excitatus est diis beatis,
Fraudes inspicientibus prudentis Vulcani.
Sic vero quispiam dicebat adspiciens in proximum alium:
Haud conciliant virtutis decus mala opera: assequitur tardus celerē:
Ut nunc Vulcanus, qui est tardus, cepit Martem,
Velocissimus licet deorum sit qui Olympum tenent,
Claudus cum sit, technis propter quod & adulterii mulctā debet:
Sic illi quidem talia invicem ad se loquebantur.
Mercurium autem allocutus est rex Jovis filius Apollo:
Mercuri Jovis fili, internuncie, dator bonorum,
Num in vinculis velles fortibus compressus
Dormire in lecto propter auream Venerem?

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργειφόντης,
Αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
Ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφαθ'. ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
Τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μή με Ποσείδαον γαιήοχε ταῦτα κέλευε·
Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
Πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Εἴκεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
Οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
Τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατεροῦ περ ἐόντος,
Αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει,
Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἐς Πάφον. ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας·
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἅλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσεν
Μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεί σφισιν οὔτις ἔριζεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο
Πορφυρέην, τήν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
Τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς,
Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαίρῃ ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο,
Ὠρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
Ἑσταότες κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
Δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἠμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
Ἠδ' ἄρ' ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὣς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι·
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς ἐπιεικές.

Huic respondit deinde internuncius Mercurius:
Utinam hoc fieret rex jaculator Apollo:
Vincula quidem ter tot infinita cohibeant,
Vos autem inspiciatis dii, omnesque deæ,
Attamen ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait. risus autem excitatus est immortalibus diis.
Neque Neptunum risus occupabat, sed precabatur semper
Vulcanum inclytum artificem ut solveret Martem:
Et ipsum allocutus verba volucria dicebat:
Solve: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu jubes)
Pensurum æqua omnia inter immortales deos.
Hunc rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:
Ne me Neptune terræ quassator hæc jube:
Debiles debilium etenim sponsiones ad spondendum.
Quo pacto ego te vincire possem inter immortales deos,
Si quidem Mars abierit debitum & vincula effugiens?
Hunc rursus allocutus est Neptunus terræ quassator:
Vulcane, etiam si Mars debitum renuens
Abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persolvam.
Huic respondit continuo inclytus ambiclaudus:
Non licet neque convenit tuam orationem abnuere.
Sic locutus, vincula solvit vis Vulcani.
Illi postquam e vinculo soluti sunt, forte licet esset,
Statim prosilientes, ille quidem in Thraciam ivit,
Hæc vero ad Cyprum pervenit risus amans Venus,
In Paphum. ubi illi lucus araque odorata:
Hic autem ipsam Gratiæ lavarunt, & unxerunt oleo
Immortali, qualia diis inhærescunt semper viventibus.
Vestesque induerunt amabiles, mirabile visu.
Hæc igitur cantor cantabat inclytus: at Ulysses
Oblectabatur mente sua audiens, atque etiam alii
Phæaces longis remis adsueti, navibus inclyti viri.
Alcinous autem Halium & Laomedontem jussit
Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo certabat.
Qui postquam pilam pulchram in manus acceperunt
Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,
Hanc alter jaciebat ad nubes umbrosas,
Flexus retro. alter autem a terra in altum elevatus,
Facile accipiebat, antequam pedibus ad pavimentum venisset.
At postquam pila mittenda periculum fecissent,
Saltaverunt postea in terra pascenti multa
Frequenter alternantes: juvenes autem applaudebant cæteri
Stantes in certamine: multus autem strepitus subortus est.
Tunc Alcinoum allocutus est divinus Ulysses:
Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
Utique pollicitus es tripudiatores fore optimos,
Utique igitur factum est: stupor me habet inspicientem.
Sic dixit. lætata autem est sacra vis Alcinoi:
Statimque Phæaces amantes remorum allocutus est:
Audite Phæacum ductores ac principes,
Hospes mihi valde videtur prudens esse:
Sed agite ei demus hospitale munus uti conveniens est

 Duo-

Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
Ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
Τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
Καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος·
Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶ
Ξεῖνος ἔχων, ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
Εὐρύαλος δὲ ἑαυτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
Καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον·
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος·
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις.
Δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
Ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται
Δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
Δοῖεν· ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
Μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
Τούτου ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
Καὶ τάγ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
Δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
Μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
Δή ῥα τότ' Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Δεῦρο γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ' ἥτις ἀρίστη·
Ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδών τ' εὖ κείμενα πάντα
Δῶρα τὰ οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
Δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
Καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
Χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
Σπένδῃ ἐν μεγάρῳ Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχευαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
Ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
Ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,

Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant, tertius decimus autem ego ipse:
Horum singuli ei vestem bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi:
Statim autem omnia portemus conferti, ut in manibus
Hospes habens, ad cœnam veniat lætus in animo.
Euryalus autem ipsum placet verbis
Et dono, quoniam nequaquam pro decenti locutus est.
Sic dixit. omnes autem laudaverunt, & jusserunt:
Donaque ut ferret præmiserunt præconem singuli:
Illi contra Euryalus respondit locutusque est:
Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
Tibi equidem hunc hospitem placabo sicut tu jubes,
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argenteum, vagina autem recens secto ebore
Circumdata est: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus ponebat ensẽ argenteis clavis distinctũ,
Et ipsum alloquens verba volucria dixit:
Sis felix pater o hospes, verbum autem si aliquod effutitum est
Grave, statim ferant rapientes procellæ:
Tibi autem dii uxorem videre, & in patriam redire
Dent: quando diu ab amicis *procul* ærumnas pateris.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Et tu amice sis prorsus felix, diique tibi prosperitates dent:
Neque amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat
Hujus, quem jam mihi dedisti placans verbis.
Dixit, & circa humeros posuit ensem argenteum clavis,
Occidit autem sol, & ei inclyta dona affuerunt.
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:
Suscipientes autem filii eximii Alcinoi
Matrem iuxta venerandam posuerunt perpulchra dona.
Illis autem præibat sacra vis Alcinoi:
Venientes vero sederunt in altis soliis.
Tunc Areten allocuta est vis Alcinoi:
Age mulier, fer arcam perpulchram quæ optima:
Imponeque vestem bene lotam & tunicam:
Circaque ignem ei ahenum calefacite, & calefacite aquam,
Ut lotus, vidensque bene posita omnia
Dona quæ ei Phæaces eximii huc tulerunt,
Et convivio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
Atque ei ego hoc poculum meum perpulchrum præbebo,
Aureum, ut mei memor diebus omnibus
Libet domi suæ Jovique aliisque diis.
Sic ait. Arete autem ancillis dixit
Ut ad ignem ponerent lebetem magnum quam celerrime.
Hæ autem labrum tripes locarunt ad ignem ardentem:
Aquamque infuderunt, & subtus ligna accendebant sumpta.
Alvum quidem tripedis ignis circumdedit, calefiebatque aqua.
Interea vero Arete Hospiti pulchram cistam
Extulit e thalamo, imposuitque perpulchra dona,
Vestem, aurumque quæ ei Phæaces dederant:
In ipsa etiam pallium posuit, pulchramque tunicam,

Καί μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
Μή τίς τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ' ἂν αὖτε
Εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ο'δυσσεὺς,
Αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
Ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν
Ε'ς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'. ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
Θερμὰ λοέτρ'· ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γ' ἐθάμιζεν
Ε'πειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
Τόφρα δέ οἱ κομιδή γε θεῷ ὣς ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Α'μφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
Ε'κ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
Η'ϊε. Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο·
Θαύμαζεν δ' Ο'δυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,
Καί μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
Μνήσῃ ἐμεῖ', ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς.
Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Α'λκινόοιο,
Οὕτω νῦν Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Η῞ρης,
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
Τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοώμην
Αἰεὶ ἤματα πάντα. σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
Η῏ ῥα, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' Α'λκίνοον βασιλῆα.
Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κερόωντό τε οἶνον.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Νώτου ἀποπροταμών· ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο
Α'ργιόδοντος ὑὸς, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
Κῆρυξ, τῆ δὴ τοῦτο πόρε κρέας ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι ἀχνύμενός περ.
Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
Τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
Οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.
Ω῞ς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
Η῞ρωϊ Δημοδόκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δὲ θυμῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
Η῎ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Α'πόλλων.
Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Α'χαιῶν οἶτον ἀείδεις,
Ο'σσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Α'χαιοί,
Ω῞ς τέ που ἢ αὐτὸς παρεὼν, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
Α'λλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον,
Δουρατέου, τὸν Ε'πειὸς ἐποίησεν σὺν Α'θήνῃ,

Et ipsum allocuta verba volatilia dixit:
Ipse nunc vide operculum, statim vero vinculum circumjice,
Ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum forte
Dormieris dulcem somnum profectus in nave nigra.
At postquam hoc audivit prudens divinus Ulysses,
Statim aptavit operculum, celeriterque vinculum injecit
Varium, quod olim docuit ingenio veneranda Circe.
E vestigio autem ipsum ancilla lavari jussit
In balneum jam ingressum. ille vero libenter vidit animo
Calida lavacra: quoniam neutiquam curatus frequenter fuerat
Ex quo reliquerat domum Calypsus pulchricomæ:
Tunc autem ei curatura tanquam deo præsto erat.
Hunc postquam ancillæ lavarunt & unxerunt oleo,
Circa ipsum pallium pulchrum jecerunt atque tunicam,
Ex balneo igitur egressus viros ad potores vini
Ibat. Nausicaa autem a diis pulchritudinem habens
Stetit juxta postes tecti pulchre fabricati:
Admirata autem est Ulyssem oculis aspiciens,
Et ipsum allocuta verba velocia dicebat:
Salve hospes, ut etiam olim cum fueris in patria terra
Memor sis mei, quod mihi primæ precium vitæ debes.
Hanc mutuis dictis allocutus est versutus Ulysses:
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Jupiter det altitonans maritus Junonis,
Domumque venire, & reditionis diem videre.
Ideo tibi etiam illic velut deo vota facerem
Semper diebus omnibus. tu enim me servasti puella.
Dixit, & in thronum sedit juxta Alcinoum regem.
Hi vero jam offas dividebant, miscebantque vinum.
Præco vero prope venit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo venerandum: collocavit autem ipsum
In medio convivantium, ad columnam longam inclinans.
Ac tunc præconem allocutus est versutus Ulysses,
De tergo abscindens frustum: multumque supererat
Albidentis suis, tenera autem erat circum pinguedo:
Præco, cape jam, hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipsum complectar mœstus licet.
Omnibus enim hominibus terrestribus cantores
Honoris participes sunt & reverentiæ, eo quod ipsos
Cantus Musa docuit: amatque gentem cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus posuit
Heroi Demodoco. qui accepit: gaudebat autem animo.
Illi vero ad cibos apparatos appositos manus porrexerunt.
Cæterum postquam potus & cibi amorem emiserunt:
Tunc Demodocum allocutus est versutus Ulysses:
Demodoce, longe te nempe supra mortales laudo omnes,
Sive te Musa docuit Jovis filia, sive Apollo.
Valde enim ornate Græcorum fatum canis,
Quanta fecerint passique sint, & quanta laborarint Achivi:
Tanquam alicubi aut tu ipse præsens, aut ex alio audiveris.
Age vero jam transi, & equi apparatum canta,
Lignei, quem Epeus fecit cum Pallade,

Ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
Αἴκεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
Αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
Ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδὴν,
Ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν
Βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες
Ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Εἵατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
Αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
Ὣς ὁ μὲν εἱστήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον
Ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δὲ σφίσιν ἥνδανε βουλή.
Ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
Ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρας,
Ἢ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
Τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
Αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
Δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
Ἤειδεν δ' ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
Ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
Ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν·
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
Βήμεναι ἠΰτ' Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
Κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
Νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τήκετο δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
Ὅστε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
Ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
Ἡ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
Κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
Εἴρερον εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
Τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·
Ὣς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
Ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα.
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν.
Οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
Ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε δῖος ἀοιδὸς,
Ἐκ τοῦδ' οὔπω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
Ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
Ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες
Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
Εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.

Quem quondam in arcem dolum duxit divinus Ulysses,
Viris implens qui Ilium everterunt.
Si jam mihi hæc rite enarraveris,
Tum ego omnibus narrabo hominibus
Quod tibi benignus deus præbuit divinam cantilenam.
Sic ait. ille instinctus deo cœpit, exhibuitque carmen,
Inde exorsus, ut bene tabulatas naves
Conscendentes navigarint, igne in tentoria injecto
Argivi: alii vero jam inclytum circum Ulyssem
Sederint in Trojanorum coetu tecti equo:
Ipsi enim eum Trojani in arcem protraxerant.
Sic ille quidem stabat: illi vero confusa multa dicebant
Sedentes circa ipsum: trifariam autem ipsis placuit consilium,
Aut discindere cavum lignum sævo ferro,
Aut de rupe dejicere tractum in arcem,
Aut sinere ingens simulachrum deorum oblectamentum esse,
Sic sane & postea perficiendum erat.
Fatale enim erat perire, postquam urbs intra se obtexisset
Ligneum ingentem equum, ubi sedebant omnes optimates
Argivorum, Trojanis cædem & mortem ferentes.
Canebat etiam ut urbem depopulati sint filii Achivorum
Ex equo effusi, cavas insidias relinquentes.
Alium autem alibi canebat urbem vastare celsam:
At Ulyssem ad domum Deiphobi
Ivisse tanquam Martem, cum divino Menelao.
Illic jam gravissimum bellum dicebat ausum fuisse,
Vicisseque denique per magnanimam Palladem.
Hæc cantor cantabat eximius: at Ulysses
Tabescebat: lachrymaque irrigabat sub palpebris genas.
Ut fœmina flet dilectum virum complectens,
Qui suam ante urbem populumque ceciderit,
Urbi & liberis arcens sævam diem:
Quæ illum morientem & palpitantem videns,
Super illum fusa stridulum *quiddam* lamentatur: illi vero retro
Cædentes hastis tergum atque etiam humeros,
Servitutem inducunt laboremque ut habeat & calamitatem:
Hujus autem mirabilissimo dolore tabescunt genæ:
Sic Ulysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
Hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous autem ipsum solus consideravit atque animadvertit,
Sedens prope ipsum, graviter enim ingemiscentem audivit:
Statim autem Phæacibus navigandi studiosis dicebat:
Audite Phæacum duces & rectores,
Demodocus quoque jam cohibeat citharam sonoram.
Non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat.
Ex quo cœnamusque & cœpit divinus cantor,
Ex hoc nunquam cessavit ab ærumnoso luctu
Hospes: valde fortassis ipsi dolor mentem circundedit.
Sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,
Hospitio suscipientes & hospes: quoniam multo melius est.
Propter enim hospitem hæc venerandum parata sunt,
Dimissio & amica dona, quæ illi damus amantes.

Α'ντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
Α'νέρι ὅςτ' ὀλίγον περ ἐπιψαύει πραπίδεσσι.
Τῶ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
Ο῞, ττι κέ σ' εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐςιν.
Εἴπ' ὄνομ' ὅ, ττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
Α῎λλοι θ' οἳ κατὰ ἄςυ καὶ οἳ περιναιετάουσι.
Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἔς' ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸς, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·
Α'λλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
Εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε·
Ο῎φρά σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν.
Οὐδέ τι πηδάλι' ἐςὶ τάτ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
Α'λλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
Α'νθρώπων· καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἁλὸς ἐκπερόωσι,
Η'έρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
Οὔτέ τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Α'λλὰ τάδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼ εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποτειδάων' ἀγάσασθαι
Η'μῖν οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων·
Φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
Ε'κ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ρ'αισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ω῞ς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
Η῍ κ' ἀτέλες' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Α'λλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ο῞ππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἅς τινας ἵκεο χώρας
Α'νθρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' εὖ ναιετώσας.
Η῍ μὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐςὶ θεουδής.
Εἰπὲ δ' ὅ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
Α'ργείων, Δαναῶν ἠδ' Ι'λίου οἶτον ἀκούων.
Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
Α'νθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
Η῍ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπώλετο Ι'λιόθι πρὸ,
Ε'σθλὸς ἐὼν γαμβρὸς ἢ πενθερὸς, οἵ τε μάλιςα
Κήδιςοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν.
Η῍ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
Ε'σθλός. ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
Γίνεται ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

Ο'ΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ΤΗ῀Σ Ι. ΡΑΨΩΔΙ'ΑΣ

ὑπόθεσις.

Α'ρχὴ τῶν Ο'δυσσέως διηγημάτων, ἐν ᾗ φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκοσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγένεσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον πορευθῆναι· καὶ τοῦτον φαγόντα ἓξ ἤδη ἑταίρους ἐκτυφλῶσαι.

Ιῶτα. Λωτοφάγων Κικόνων σὺν Κύκλωψ ἐςίν.

ΤΟ'Ν

Pro fratre hospesque supplexque est
Viro cui paululum sensus in præcordiis,
Ideoque nunc nec tu cela ingenio vafro,
Quodcunque interrogavero: dicere enim te melius est.
Dic nomen quo te illic vocabant materque paterque,
Aliique qui in urbe & qui circumhabitant.
Non enim quisquam omnino absque nomine est hominum,
Neque malus, neque probus, postquam primum natus sit:
Sed omnibus imponuntur, simul atque genuerint parentes.
Dic etiam mihi terramque tuam populumque urbemque:
Ut te illuc mittant meditatæ mente naves.
Non enim Phæacibus gubernatores sunt,
Neque ullo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naves habent:
Sed ipsæ sciunt cogitationes & mentem virorum.
Et omnium norunt urbes & pingues agros
Hominum: & undas celerrime maris tranant,
Caligine & nebulis obtectæ. neque unquam ipsis
Neque detrimentum patiendi est metus, neque pereundi.
Sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audivi
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
Nobis quod ductores innoxii sumus omnium:
Dicebat aliquando Phæacum virorum benefactam navem
Ex deductione redeuntem in obscuro ponto
Labefacturum *eum esse*, ingentemq; nobis montem urbi incubiturũ.
Sic dicebat senex. ea vero deus vel perficiat,
Vel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo.
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Quonam jactatus fueris, & ad quasnam perveneris regiones
Hominum: ad ipsosque, urbesque bene habitatas.
Et quotquot prorsus difficilesque & agrestes, neque justi:
Quique hospitales, & quibus mens est deo placens.
Dic quidnam fleas & lugeas intra animum
Argivorum, Danaorum atque Ilii fatum audiens.
Quod dii quidem pararunt, destinaruntque interitum
Hominibus, ut sit & posteris cantilena.
An aliquis tibi cognatus periit ante Ilium,
Qui eximius erat gener aut socer, qui maxime
Curæ sunt post sanguinem & genus vestrum.
An aliquis fortasse socius vir familiaritate junctus
Eximius. quoniam haud quaquam fratre inferior
Est qui socius cum sit seria sciat.

ODYSSEAE HOMERI IX. LIBRI

Argumentum.

PRincipium Ulyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum venisse, & eum postquam comedisset sex jam socios excæcasse.

I. Cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἤτοι μὲν τόδε καλὸν, ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν· μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
Εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω;
Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Εἴδετ'· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
Ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
Πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
Πρὸς ζόφον· (αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. οὔτι ἔγωγε
Ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρῳ· ἔνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς.
Ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
Ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
Ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
Ἔσφαζον παρὰ θῖνα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
Οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
Ἤπειρον ναίοντες· ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
Ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
Ἠέριοι. τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη

Ἡμῖν

HUnc excipiens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Alcinoë imperator, omnium præſtantiſſime populorum,
Equidem hoc honeſtum eſt, audire cantorem
Talem qualis hic eſt, diis adſimilis voce.
Non enim ego ullum autumo factum gratius eſſe
Quam cum & lætitia detinet populum univerſum,
Et convivantes per domum audiunt cantorem,
Sedentes ordine: juxta autem plenæ ſunt menſæ
Pane & carnibus: vinum autem ex cratere hauriens
Pincerna adfert & infundit poculis:
Hoc mihi pulcherrimum in mente videtur eſſe.
Tibi vero meas ærumnas animus inſtitit lachrymoſas
Interrogare, ut etiam magis lugens ingemiſcam.
Quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
Aerumnas quandoquidem mihi multas dederunt dii cœleſtes.
Nunc vero nomen primum dicam, ut & vos
Sciatis: egoque deinde effugiens ſævum fatum,
Vobis hoſpes ſim, etiam longe domum habitans.
Sum Ulyſſes Laërtiades, qui omnibus dolis
Hominibus curæ ſum, & mea gloria ad cœlum it.
Habito autem Ithacam apricam: inque ipſa mons *eſt*
Neritus ventis expoſitus: circum autem inſulæ
Multæ habitantur valde prope invicem,
Dulichiumque, Sameque, & nemoroſa Zacynthus:
Ipſa autem humilis longe ſuprema in mari jacet
Verſus noctem. (illæ vero ſeorſum ad auroram ſolemque)
Aſpera, ſed bona juvenum altrix. non quicquam ego
Sua *cujuſque* terra poſſum dulcius aliud videre.
Enimvero me illic detinuit Calypſo optima diva
In ſpecubus cavis, cupiens maritum eſſe me *ſibi*:
Conſimiliter Circe detinuit domi ſuæ
Ææa, doloſa, cupiens maritum eſſe:
Sed meo nunquam animo in pectore perſuaſerunt.
Adeo nihil dulcius ſua patria neque parentibus
Eſt, etiamſi quis procul divitem domum
Terra in aliena habitet ſeorſum a parentibus.
Age vero tibi & reditum meum lachrymoſum narrabo,
Quem mihi Jupiter immiſit a Troja profecto.
Ab Ilio me ferens ventus Ciconibus appulit,
Ad Iſmarum. Ibi ego urbem depopulatus ſum, occidique ipſos.
Ex urbe autem uxores & bona multa capta
Diviſimus, ut ne quiſquam mihi privatus abiret *parte* æquali.
Tum quidem ego celeri pede fugere nos
Autor eram: illi vero nimis inſipientes non parebant.
Hic vero & multum vini bibebatur, & multas oves
Mactabant ad littus, & flexipedes nigros boves.
Interea vero fugientes Cicones Ciconibus clamabant,
Qui ipſis vicini erant ſimul plures & meliores,
Continentem habitantes: docti quidem ab equis
Cum hominibus pugnare, & cum opus eſſet pedites.
Venerunt deinde quot folia & flores creſcunt in vere,
Matutini. tunc ſane malum Jovis fatum adſtitit

Nobis

Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι·
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα δ' ἀλεξάμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας·
Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσετο βουλυτόνδε,
Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Ὤλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Οὐ δ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὕπο δηϊωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφιν
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὄλεθρον,
Αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερύσσαμεν ἤπειρόνδε.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
Ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
Καὶ βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
Γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐην πεύθεσθαι ἰόντας,
(Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
Ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
Οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
Ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσας.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
Μή πώ τις λωτοῖο φαγὼν, νόστοιο λάθηται.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.

lobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
onſiſtentes autem pugnabant pugna ad naves veloces :
'eriebant autem invicem æratis haſtis.
Quamdiu quidem mane erat, & augebatur ſacra dies,
'amdiu defendentes ſuſtinebamus ipſos plures licet eſſent:
Quando vero ſol ibat *ad veſperam*, cum boves *aratro* ſolvuntur,
Tum vero Cicones fugarunt domantes Achivos.
ieni autem a quavis navi bene armati ſocii
'erierunt: cæteri autem effugimus mortemque fatumque.
lline vero ulterius navigabamus mœrentes corde
Lubentes ex morte, charis amiſſis ſociis.
Neque tamen mihi ulterius naves procedebant utrimque agitatæ,
Priuſquam quemque miſerorum ſociorum ter quilibet vocaſſet,
Qui perierant in campo a Ciconibus trucidati.
Navibus autem immiſit ventum Boream nubium coactor Jupiter
Cum turbine immani, nubibuſque cooperuit
Terram ſimul & pontum: ruit vero e cœlo nox.
Ipſæ deinde ferebantur obliquæ, ac vela ipſis
In tres quatuorque partes diſcidit vis venti.
Et hæc quidem in naves depoſuimus timentes interitum,
Ipſas vero rapide ſubduximus ad continentem.
Hic duas noctes & duos dies continenter uſque
Jacebamus, ſimul labore & doloribus animum rodentes.
Sed quando jam tertiam diem pulchricoma præbuit aurora,
Malos erigentes velaque alba attrahentes
Sedimus: ipſas vero ventuſque gubernatoreſque dirigebant.
Et fortaſſis incolumis perveniſſem in patriam terram,
Sed me unda æſtuſque circumflectentem Maleam
Et Boreas repulit, aberrareque fecit Cytheris.
Hinc novem diebus ferebar perniciosis ventis
Pontum per piſcoſum. cæterum decima die conſcendimus
Terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
Hic in continentem ivimus, & hauſimus aquam.
Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves ſocii.
At poſtquam cibum guſtavimus & potum,
Ibi tum ego ſocios præmiſi ſciſcitatum ut irent,
(Viros duos eligens, tertium præconem ſimul ſequi jubens)
Quinam viri eſſent ſuper terra frumentum comedentes.
Qui ſtatim digreſſi inciderunt in viros Lotophagos.
Neque ſane Lotophagi parabant ſociis mali quippiam
Noſtris, ſed ipſis præbuerunt lotum guſtandum.
Horum quicunque loti ediſſent dulcem inſtar mellis fructum,
Non jam nunciare rurſum volebant, neque redire:
Sed illic volebant cum viris Lotophagis
Loto paſti manere, redituſque oblviviſci.
Quos ego ad naves ducebam flentes vi,
Navibuſque in cavis ſub tranſtra ligavi trahens.
Aſt cæteros juſſi perdilectos ſocios
Feſtinantes naves conſcendere celeres,
Ne fortaſſis quis loto paſtus, reditus oblviviſceretur.
Qui ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt:
Ordine vero ſedentes canum mare tundebant remis.

Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
Ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν.
Οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
Ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
Οἶνον ἐρισάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
Ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται
Γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ.
Ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
Ἄγριαι. οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην
Ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
Ἀλλ' ἥγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα,
Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
Οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
Νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
Ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι· οἷά τε πολλὰ
Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
Οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο·
Οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα.
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
Ὑδρηλοὶ, μαλακοί. μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
Ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
Εἰς ὥρας ἀμῷεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὖδας.
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι.
Ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
Θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
Κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
Νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ προὐφαίνετ' ἰδέσθαι.
Ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
Οὐρανόθεν προὔφαινε· κατείχετο γὰρ νεφέεσσιν.
Ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
Οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, καθείλομεν ἱστία πάντα·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους

Εἵλδ·

line autem ulterius navigavimus mœsti corde:
yclopum autem ad terram superborum nefariorum
enimus, qui scilicet diis freti immortalibus
eque plantant manibus plantam, neque arant:
ed hæc sine semente & aratione omnia proveniunt,
'riticum & hordeum, atque vites, quæ ferunt
inum e grandibus uvis, & ipsis Jovis imber incrementum dat.
ſdem neque conciones consiliariæ neque leges:
ed ipsi celsorum montium inhabitant vertices
ı speluncis cavis. jus autem dat unusquisque
iberis atque uxoribus: neque se invicem curant.
ısula deinceps Lachea extra portum obtenditur
'erræ Cyclopum, non prope, neque remote,
ylvosa: in ea vero capræ innumeræ nascuntur
ylvestres. neque enim semita hominum prohibet:
Neque ipsam investigant venatores, qui per sylvam
lolores patiuntur, juga montium lustrantes.
Neque gregibus colitur, neque aratoribus,
ied ipsa Inseminata & inarata diebus omnibus,
/iris caret, pascit vero balantes capras.
Non enim Cyclopibus naves adsunt miniatæ proris:
Neque viri insunt navium fabri, qui fabricent
Naves transtratas, quæ perficiant singula,
Ad urbes hominum venientes: veluti crebro
Viri ad se invicem navibus trajiciunt mare,
Quique ipsis & insulam excultam reddant.
Neque enim mala, ferretque tempestiva omnia.
Insunt enim prata maris cani ad littus
Irrigua, mollia. in primis perennes vites essent.
Inest arvum læve: admodum profundam segetem semper
In tempore meterent: quia valde pingue subest solum.
In ea portus opportunus, ut non opus fune sit,
Neque anchoras jacere, neque rudentes aptare,
Sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautarum
Animus velit, & aspirent venti.
Ast in vertice portus fluit lympida aqua,
Fons sub specu: circum autem alni nascuntur.
Huc appulimus, atque aliquis deus dux viæ fuit
Noctem per obscuram: neque lucebat *ut quis* cerneret.
Caligo enim circa naves densa erat, neque luna
E cœlo lucebat: detinebatur enim nubibus.
Hic nullus insulam vidit oculis:
Neque sane fluctus magnos provolutos ad littus
Vidimus antequam naves bene tabulatas appulissemus.
Appulsis autem navibus, collegimus vela omnia:
Ipsi etiam egressi sumus in littus maris,
Tum vero edormientes expectavimus auroram divinam.
Quando autem aërigena apparuit rosea digitis aurora,
Insulam admirantes obambulabamus per eam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Jovis caprarum alumni
Capras montanas, ut pranderent socii.
Continuo curvos arcus & hastas cum longo ferro

Co-

Εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν. αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγας· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρὸς,
Ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
Ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν,
Ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
Ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
Ὣς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
Ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
Μῆλ' ὄϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
Ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι,
Μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον· οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
Βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
Ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
Ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει.
Οὕνεκά μιν σὺν παισὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
Ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι
Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
Χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
Δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας,
Ἡδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
Ἠείδει δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
Ἀλλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,

:epimus ex navibus: trifariam vero dispositi
ecimus. statim autem dedit deus copiosam venationem.
Naves quidē me sequebantur duodecim, in unamquamque autem
Novem sortitus sum capras: mihi vero decem elegerunt soli.
Sic tum tota die ad solem occidentem
edebamus epulantes carnes multas & vinum dulce.
Non enim adhuc ex navibus absumptum erat vinum rubrum,
Sed inerat: multum enim in amphoris singuli
Hauseramus, Ciconum sacro oppido capto.
Cyclopum autem ad terram prospiciebamus prope quia erant,
Fumumque, ipsorumque vocem oviumque & caprarum.
Quando autem sol occidit & tenebræ advenerant,
Tunc dormivimus in littore maris.
Quando autem aërigena apparuit rosea digitis aurora,
Tunc ego concione advocata, omnes allocutus sum:
Cæteri quidem nunc manete mihi perdilecti socii:
At ego cum navi mea & cum meis sociis
Profectus, hos homines explorabo quinam sint,
An illi contumeliosi & agrestes, neque justi:
An hospitales, & ipsis mens deo placens.
Sic fatus, ad navem conscendi: jussique socios,
Et ipsos conscendere, & rudentes solvere.
Qui continuo conscenderunt, & per transtra sederunt.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
ed cum jam in locum pervenimus qui prope erat,
Hic extrema parte speluncam vidimus prope mare,
Excelsam, lauris opacam: ibique multæ
Pecudes ovesque & capræ quiescebant: circum autem cors
Excelsa ædificata erat excisis lapidibus,
Longisque piceis, atque quercubus alticomis.
Hic vir habitabat ingens, qui scilicet pecora
Solus pascebat longe ab cæteris neque cum aliis
Versabatur, sed seorsim cum esset nefaria callebat.
Etenim miraculum erat monstrosum: neque similis erat
Homini qui frugibus vesceretur, sed cacumini sylvoso
Excelsorum montium, quando apparet solum ab aliis.
bi tum alios jussi perdilectos socios
Illic apud navemque manere & navem custodire:
Ast ego eligens sociorum duodecim optimos
bam: atque caprinum utrem habebam nigri vini
Dulcis, quod mihi dederat Maron Evanthei filius
Sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur.
Quod ipsum cum liberis servassemus atque uxore
Reverentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. qui mihi dedit pulchra dona:
Auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:
Dedit autem mihi craterem totum argenteum: at deinde
Vinum in amphoris duodecim omnino hauriens,
Suave, incorruptum, divinum potum: neque quisquam illud
Sciverat famulorum neque ancillarum in domo,
Sed ipse, uxorque chara, promaque una sola.
Hoc quoties biberent dulce instar mellis vinum rubrum,

Unum

Ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
Θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἤϊα
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσσατο θυμὸς ἀγήνωρ
Ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν,
Ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας.
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
Εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα·
Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμέναι δὲ ἕκασται
Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
Χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· νᾶον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
Ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομεν τέ μιν ἔνδον,
Ἥμενοι ἕως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Ὕλης ἀζαλέης, ἵνά οἱ ποτὶ δόρπιον εἴη.
Ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι,
Ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
Ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
Ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
Τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε·
Ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρά οἱ εἴη
Πίνειν δαινυμένῳ, καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον·
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,

Οἴκαδ'

Unum poculum implens, aquæ viginti menſuras
Infundebat: dulcis autem odor ab cratere ſpirabat,
Divinus: tum non abſtinuiſſe gratum erat.
Hujus ferebam implens utrem magnum, viatica autem
In pera: ſtatim autem mihi excitabatur animus generoſus
Virum adire ingenti præditum robore,
Agreſtem, neque jura bene ſcientem neque leges.
Celeriter autem in antrum venimus, neque ipſum intus
Invenimus, ſed paſcebat paſcuum per pinguia pecora.
Venientes autem in antrum admirabamur ſingula:
Calathi quidem caſeis gravabantur, anguſtabanturque ſtabula
Agnis atque hœdis, ſeparatæ vero quæque
Incluſæ erant, ſeorſim & grandiores natu, ſeorſim etiam mediæ,
Separatim recens natæ: natabantque ſero vaſa omnia,
Mulctraliaque ſcaphiaque præparata, quibus immulgebat.
Hic me primum ſocii quidem precabantur verbis
Caſeos ſumentes ut iremus retro: at deinde
Raptim ad navem celerem hœdoſque & agnos
Stabulis exigentes navigaremus ſalſam aquam:
Sed ego non parui, (certe multo ſatius fuiſſet)
Ut ipſum viderem, & ſi mihi hoſpitalia daret.
Neque ſane erat ſociis apparens amabilis futurus.
Tum autem igne accenſo ſacrificavimus, & ipſi *nos*
De caſeis ſumentes comedimus: expectavimuſque ipſum intus,
Sedentes donec venit paſcens. ferebat autem prægrave onus,
Ligni aridi, ut illi ad cœnam eſſet.
Extra autem antrum dejiciens ſtrepitum fecit.
Nos autem timentes nos conjecimus in receſſum antri.
Aſt ille in latam ſpeluncam egit pingues pecudes
Omnes prorſum quaſcumque mulgebat: mares autē reliquit foris;
Arieteſque hircoſque profundam extra cortem.
Deinde impoſuit oſtium ingens ſublime levans,
Prægrave: non illud duo & viginti currus
Fortes quadriroti a ſolo dimoviſſent:
Tantam excelſam petram impoſuit januæ.
Sedens autem mulſit oves & balantes capras,
Omnia ſecundum ordinem, & fœtum ſubmiſit ſingulis.
Statim autem dimidium coagulans albi lactis,
Plexis in calathis conſtringens repoſuit:
Dimidium autem rurſus conſtituit in vaſis, ut ſibi eſſet
Ad potandum comedenti, & ſibi ad cœnam eſſet.
At, poſtquam feſtinavit expediens ſua opera,
Tum ignem accendit, & aſpexit, interrogavitque nos:
  O hoſpites, quinam eſtis? unde navigatis humidas vias?
Num ad negotiationem, aut temere vagamini,
Ut piratæ ſuper mare, qui vagantur
Animas *periculo* objicientes, malum alienigenis ferentes?
  Sic ait. nobis autem ſtatim exanimatum eſt noſtrum cor,
Timentibus ſonitumque gravem, ipſumque monſtrum:
Sed & ſic ipſum verbis excipiens alloquebar:
Nos tibi a Troja in diverſa jactati Achivi
Variis ventis ſuper ingentes fluctus maris:

Οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
Ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητιάασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
Τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
Πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο φέριστε θεούς· ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Νήπιος εἰς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην,
Οὔτε σεῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύει.
Ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
Ἤ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδόν· ὄφρα δαείω.
Ὣς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλὰ,
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι,
Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε·
Σὺν δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὡπλίσσατο δόρπον.
Ἤσθιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διῒ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
Ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
Αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον ὃν προσέθηκεν.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,

Domum tendentes, alia via, aliis itineribus
Venimus: sic fortassis Jupiter voluit constituere.
Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
Cujus sane nunc maxima sub cœlo gloria est:
Tantam enim evertit urbem, & perdidit populos
Multos. nos autem contra procumbentes ad tua genua
Supplicamus, si quod præbeas hospitale, sive alioquin
Donum des, qui hospitum mos est.
Sed verere optime deos: supplices enim tibi sumus.
Jupiter autem ultor est supplicumque hospitumque
Hospitalis, qui hospites simul venerandos comitatur.
Sic ajebam. ille v. mihi contra respondit sævo animo:
Stultus es o hospes, aut de longinquo advenisti,
Qui me deos jubes aut timere aut observare.
Non enim Cyclopes Jovem a capra nutritum curant,
Neque deos beatos: quoniam multo præstantiores sumus.
Neque ego Jovis inimicitias evitans pepercero
Neque tibi, neque sociis, nisi animus me jubeat.
Sed mihi dic ubi appulisti cum huc venires fabrefactam navem,
An alicubi in ora, an potius prope: ut sciam.
Sic ait tentans. me autem non latuit scientem plurima,
Sed ipsum vicissim allocutus sum dolosis verbis:
Navem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
Ad petram jaciens vestræ ad fines terræ,
Scopulo impactam: ventus autem ex ponto tulit.
Ast ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic ajebam. ille autem nihil respondit sævo animo:
Sed ipse irruens sociis manus intulit:
Duos autem correptos, uti catulos ad terram
Illisit: cerebrum autem humi fluebat, irrigabatque terram.
His autem membratim dissectis apparavit cœnam.
Vorabat autem uti leo montanus, neque reliquit
Aut intestina aut carnes aut etiam ossa medullosa.
Nos autem flentes sustulimus Jovi manus,
Flebilia facinora videntes: desperatio autem habebat animum.
At postquam Cyclops magnum impleverat ventrem,
Humanas carnes comedens, & ad *hæc* merum lac bibens,
Jacuit intra antrum extensus inter pecudes:
Eum quidem ego constitueram magnanimo animo
Propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,
Vulnerare ad pectus ubi præcordia hepar circundant,
Manus admovens: aliud autem me consilium retinebat.
Illic enim etiam nos periissemus sæva morte:
Non enim potuissemus ab janua excelsa
Manibus movere saxum grave quod admoverat.
Itaque tum ingemiscentes expectavimus auroram divinam.
Quando autem manegenita apparuit rosea digitis aurora,
Tunc ignem accendit, & mulsit inclytas pecudes
Omnia rite, & *suum* fœtum submisit singulis.
At postquam festinavit perficiens sua opera,
Simul ille rursus duos prehendens apparavit prandium.
Ut prandit autem ex antro egit pinguia pecora,

Ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἂψ ἐπέθηχ᾽ ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ᾽ ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
Εἴπως τισαίμην, δῴη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν, ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φοροίη
Αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
Ὅσσον θ᾽ ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
Φορτίδος εὐρείης, ἥτ᾽ ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
Τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι·
Τοῦ μὲν ὅσον τ᾽ ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστὰς,
Καὶ παρέθηχ᾽ ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ᾽ ἐκέλευσα.
Οἱ δ᾽ ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ᾽ ἐθόωσα παραστὰς
Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
Ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ᾽ ἤλιθα πολλή.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
Ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
Τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Οἱ δ᾽ ἔλαχον τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι
Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην
Ἑσπέριος δ᾽ ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
Αὐτίκα δ᾽ εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ᾽· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἤ τι ὀϊσσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ᾽ ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ᾽ ἀείρας,
Ἑζόμενος δ᾽ ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ᾽ ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ᾽ ὅγε δ᾽ αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δόρπον·
Καὶ τότ᾽ ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστὰς,
Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
Ὄφρ᾽ εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
Ἡμετέρη· σοὶ δ᾽ αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ᾽ ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας. σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ᾽ ἀνεκτῶς.
Σχέτλιε, πῶς κέν τις σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ᾽ ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν· ἥσατο δ᾽ αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων· καί μ᾽ ᾔτεε δεύτερον αὖτις,
Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ᾧ κε σὺ χαίροις.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ τόδ᾽ ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἐστὶν ἀποῤῥώξ.
Ὣς ἔφατ᾽. αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον.
Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ᾽ ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ᾽ ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι

Facile tollens ostium ingens: at deinde
Rursus admovit veluti si pharetræ operculum imponeret.
Multo autem cum stridore ad montem egit pingues pecudes
Cyclops. sed ego relictus sum mala profunde cogitans,
Si quo pacto ulciscerer, daretque mihi victoriam Pallas.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium:
Cyclopis enim jacebat ingens clava ad stabulum,
Viridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
Arefactam: quam nos *tantam esse* conjiciebamus inspicientes
Quantus est malus navis viginti remis agitatæ nigræ,
Onerariæ latæ, quæ trajicit ingentes fluctus:
Tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu:
Ab hac quantum *est* ulna ego abscidi astans,
Et proposui sociis, lævigaereque jussi.
Hi vero lævem fecerunt: ego autem acui astans
Summum, statim autem apprehendens torrui in igne ardente:
Et hanc quidem bene deposui abscondens sub fimo,
Qui per speluncam fusus erat admodum dense multus.
At cæteros sorte sortiri jussi,
Quinam auderet mecum vectem tollens
Interere in oculum, quando illum dulcis somnus occuparet.
Iique sortiti sunt quos utique voluissem ipse eligere
Quatuor, ast ego quintus cum iis electus sum.
Vespertinus autem rediit velleribus pulchras pecudes pascens:
Continuo vero in latam speluncam egit pingues pecudes
Omnes prorsus: neque ullam reliquit profundam extra cortem,
Sive quid suspicatus, sive etiam deus sic jussit.
At deinde admovit ostium ingens sublime tollens,
Sedens autem mulgebat oves & balantes capras,
Omnia secundum ordinem, & fœtus submisit singulis.
At postquam festinarat perficiens sua opera,
Ille rursus duos corripiens apparavit cœnam:
Et tum ego Cyclopem alloquebar prope astans,
Poculum in manibus tenens nigri vini,
Cyclops cape, bibe vinum, quia comedisti humanas carnes:
Ut scias qualem potum hunc navis occultaverat
Nostra: tibi autem rursus libamen ferebam si me miseratus
Domum mittas. tu autem furis non jam tolerabiliter.
Improbe, quomodo quisquam ad te inposterum alius accedat
Hominum multorum, quia non pro decenti egisti.
Sic dixi. is autem accepit & ebibit: delectatusque est vehementer
Dulcem potum bibens: & a me petiit postea rursus:
Da mihi adhuc benevolens, & mihi tuum nomen dic
Statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert alma terra
Vinum copiosis uvis, & ipsis Jovis imber dat incrementum:
Verum hoc ambrosiæ & nectaris est stiria.
Sic ait. at ei rursus ego dedi ardens vinum:
Ter quidem dedi ferens, ter autem ebibit stupore.
At postquam Cyclopi circa præcordia venit vinum,
Tunc ipsum verbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi

 Di-

Ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέστης·
Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομ' ἐσθ'· οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
Μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι.
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήϊον ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κὰδ δέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
Ἕως θερμαίνοιτο· ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
Θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
Ἅψασθαι χλωρός περ ἐὼν, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἆσσον φέρον ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
Οἱ μὲν, μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
Δίνεον. ὡς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
Ἁψάμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
Ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριηκέα μοχλὸν ἑλόντες
Δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἐόντα·
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ,
Γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα,
Φαρμάσσων· (τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου τε κράτος ἐστὶν)
Ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξε· περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔῤῥιψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμφὶς
Ὤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας.
Οἱ δὲ, βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
Ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὅ, ττι ἑ κήδοι,
Τίπτε τόσον Πολύφημ' ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
Ἦ μή τις σεῦ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
Ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφι;
Τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος,
Ὦ φίλοι, οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
Εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
Νοῦσόν γ' οὔπως ἐστὶ Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
Ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες. ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι,
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων.

Dicam: tu autem mihi da hoſpitale munus, ut pollicitus es:
Nemo mihi nomen eſt: Neminemque me vocant
Mater atque pater, atque omnes alii ſocii.
Sic dicebam. ille autem me rurſus excepit ſævo animo:
Neminem ego poſtremum edam poſt ſuos ſocios.
Cæteros autem prius: hoc tibi hoſpitale munus erit.
Dixit, & recumbens cecidit ſupinus: at deinde
Jacebat inflectens craſſam cervicem: & illum ſomnus
Cepit omnium domitor. e guttureque prorupit vinum,
Fruſtaque humanæ carnis: nam ructabat vino gravatus.
Tunc ego vectem ſub cinerem egi multum,
Ut calefieret: verbiſque omnes ſocios
Confirmavi, ne aliquis mihi ſubveritus refugeret.
Sed cum mox vectis oleaginus in igne erat
Arſurus viridis licet eſſet, candebatque vehementer,
Tunc ego propius attuli ex igne, circum autem ſocii
Stabant: cæterum audaciam inſpiravit ingentem deus.
Hi quidem vectem ſumptum oleaginum acutum in ſummo
Oculo infixerunt: ego autem ſuperne erectus
Verſabam. ut cum quis terebrat lignum vir navale
Terebra, illi vero infra torquent loro
Tenentes utrinque, illaque circumvolvitur aſſidue ſemper:
Sic ejus in oculo ignitum vectem ſumptum
Verſabamus, hunc autem ſanguis circumfluebat caleſcentem:
Omneſque ei palpebras circum & ſupercilia cremavit vapor,
Pupilla ardente: crepitabant autem ei igne radices.
Veluti cum vir faber ſecurim magnam aut aſciam
In aqua frigida mergit multum ſtridentem,
Medicans: (hoc enim jam ferri utique robur eſt)
Sic ejus ſtridebat oculus oleaginum circa vectem.
Horrende autem magnum ejulavit: inſonuitque rupes.
Nos autem perterriti receſſimus. at ille vectem
Extraxit oculo fœdatum ſanguine multo:
Illum quidem deinde abjecit a ſe manibus prædolens.
At ipſe Cyclopas magna voce vocavit, qui circa ipſum
Habitabant in ſpeluncis per cacumina ventoſa.
Illi autem vocem audientes accurrebant aliunde alius:
Stantes a. interrogabant circa ſpeluncam quid ipſum affligeret:
Quid tantum Polypheme læſus ſic clamaſti
Noctem per divinam, & inſomnes nos facis?
An ne quis te oves mortalium invito abigat?
An ne aliquis teipſum occidat dolo aut vi?
Hos rurſus ex antro allocutus eſt fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neque viribus.
Illi vero reſpondentes verba volatilia dixerunt:
Si quidem Nemo tibi vim infert ſolus cum ſis,
Morbum quidem nullo modo licet Jovis magni effugere:
Sed tu precare patrem Neptunum regem.
Sic dixerunt abeuntes. meum autem riſit charum cor
Quod nomen decepiſſet meum & conſilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiſcenſque & dolens doloribus,
Manibus palpitans, lapidem quidem amovit a janua.

Αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
Εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι ςείχοντα θύραζε.
Οὕτω γάρ που μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχ' ἄριςα γένοιτο,
Εἴ τιν' ἑταίροισι θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
Ὥςτε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίςη φαίνετο βουλή·
Ἄρσενες ὄιες ἦσαν ἐΰτρεφέες δασύμαλλοι
Καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋςρεφέεσσι λύγοισι,
Τῇς ἔπι Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίςια εἰδώς.
Σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν, ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
Τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους,
Τρεῖς δὲ ἕκαςον φῶτ' ὄιες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(Ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριςος ἁπάντων)
Τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαςέρ' ἐλυσθεὶς
Κείμην. αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
Νωλεμέως ςρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
Ὣς τότε μὲν ςενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα.
Θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς.
Οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι
Τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
Ὀρθῶν ἑςαότων. τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν
Ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὀΐων ςέρνοισι δέδεντο.
Ὕςατος ἀρνειὸς μήλων ἔςειχε θύραζε,
Λαχμῷ ςεινόμενος, καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος,
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
Ὕςατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
Μακρὰ βιβάς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις.
Πρῶτος δὲ ςαθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
Ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύςατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,
Σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ.
Οὖτις; ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
Εἰπεῖν ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
Τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ· κὰδ δὲ ἐμὸν κῆρ
Λωφήσειε κακῶν τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις.
Ὣς εἰπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
Πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα τανύποδα πίονα δημῷ.
Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
Ἱκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
Οἳ φύγομεν θάνατον. τοὺς δὲ ςενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάςῳ

Κλαίειν

Ipſe autem in janua ſedebat manus extendens,
Si aliquem fortaſſis inter oves caperet euntem foras.
Sic enim me putabat in mente ſtultum eſſe.
Aſt ego deliberabam quid factu optimum eſſet,
Si quam ſociis mortis ſolutionem atque mihi ipſi
Invenirem: omneſque dolos & conſilium texebam,
Ut ob vitam. ingens enim malum prope erat.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat conſilium:
  Mares ovium erant bene nutriti denſi velleribus
Pulchri magnique, violaceam lanam habentes:
Hos tacite colligavi bene tortis funibus,
In quibus Cyclops dormiebat monſtrum, infanda ſciens.
Ternos una conſtringens: qui quidem in medio erat virū ferebat,
Duo autem alii utrinque ibant ſervantes ſocios.
Terni autem ſingulos viros ovium mares ferebant: at ego
(Aries enim erat pecudum longe optimus omnium)
Hujus tergum arripiens, villoſum ſub ventrem volutus
Jacebam. at manibus lana precioſiſſima
Firmiter implicitus hærebam conſtanti animo.
Sic tum quidem ingemiſcentes expectavimus auroram divinam.
Quando autem manegenita apparuit roſea digitis aurora,
Tum vero ad paſcua exegit maſcula pecora.
Fœminæ vero balabant immulctæ per ſtabula.
Ubera enim gravabantur: dominus vero doloribus multis
Afflictus, omnium ovium palpitabat terga
Erecte ſtantium. Illud autem ſtultus non animadvertit
Ut illi ſub lanigerarum ovium pectoribus ligati eſſent.
Ultimus aries pecorum exibat foras,
Vellere gravatus, & me aſtuta cogitante.
  Hunc contrectans allocutus eſt fortis Polyphemus:
Aries ignave, quid mihi per ſpeluncam exis pecudum
Ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ovibus,
Sed multo primus paſcebaris teneros flores herbæ,
Magnis paſſibus incedens, primus ad fluenta fluviorum pervenis.
Primuſque in ſtabulum cupiebas redire
Veſpertinus: nunc contra omnium ultimus. num tu domini
Oculum deſideras, quem vir malus eliſit,
Cum pernicioſis ſociis, poſtquam domuit mentem vino,
Nemo? quem nondum exiſtimarem elapſum eſſe mortem,
Si nempe idem mecum ſentires, vocaliſque fieres,
Ut diceres ubinam ille meum robur vitet:
Profecto ei cerebrum per ſpeluncam huc & illuc
Verberato ſpargeretur ad ſolum: meumque cor
Quieſceret e malis quæ mihi nihili vir intulit Nemo.
  Sic locutus, arietem ab ſe miſit foras.
Profecti autem paululum a ſpeluncaque & corte,
Primus ab ariete ſolvebar, ſolvique & ſocios.
Celeriter autem pecudes rectipedes pingues pinguedine
Multas avertentes abigimus, donec ad navem
Pervenimus: deſiderati autem charis ſociis viſi ſumus, (lugentes.
Qui effugeramus mortem. illos autem gemitibus proſequebantur
Sed ego non ſinebam, ſuperciliiſque innuebam ſingulis *ne*

Κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
Πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
Ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι·
Καὶ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
Σχέτλι'· ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
Ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι·
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Ἧκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
Κὰδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὼς κυανοπρώροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δ' αἶψ' ἤπειρόνδε παλιῤῥόθιον φέρε κῦμα
Πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
Ὦσα παρέξ. ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν,
Κρατὶ κατανεύων. οἱ δὲ, προπεσόντες ἔρεσσον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα.
Ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα
Αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Εἰ δὲ φθεγξαμένου τεῦ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
Σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
Μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.
Ὣς φάσαν. ἀλλ' οὐ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμὸν,
Ἀλλά μιν ἄψοῤῥον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκέν τίς σε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων
Ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὴν,
Φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
Ἔσκέ τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο,
Καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
Ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς·
Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπειμένον ἀλκήν·
Νῦν δέ μ', ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκικυς,
Ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρ' Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
Πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
Τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι.
Αὐτὸς δ' αἴκ' ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος

Οὐ-

Flerent: sed jussi celeriter pulchras velleribus pecudes
Multas navi injicientes navigare salsam aquam.
Illi vero statim conscenderunt, & per transtra sederunt.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Sed quando tantum aberant quantum audiri potest clamans,
Et tunc ego Cyclopem alloquebar convitiis:
Cyclops, non ergo eras imbellis viri socios
Comesurus in spelunca cava valentibus viribus:
Utique te correpturæ erant malæ res,
Improbe: quandoquidem hospites non verebaris tua in domo
Absumere: ideoque te Jupiter ultus est & alii dii.
Sic dicebam. ille autem continuo irascebatur ex corde magis.
Misit autem abruptum verticem montis magni.
Dejecitque ante navem nigram proram habentem,
Paululum autem absuit clavum extremum quin pertingeret.
Inundavit autem mare decidente ab petra.
Ipsamque statim ad continentem refluus ferebat fluctus
Inundatio ex mari, adegitque prope terram ut veniret.
At ego manibus apprehendens prælongum contum
Detrusi ab *littore*. socios autem hortans jubebam
Incumbere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens. qui incumbentes remigabant.
Sed quando bis tantum mare sulcantes aberamus,
Tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem socii
Blandis verbis prohibebant aliunde alius,
Improbe, cur vis irritare agrestem virum,
Qui etiam nunc in pontum jaciens telum, deduxit navem
Rursus ad continentem? & sane existimabamus illic perituros
Si vero sonantem te aut loquentem audivisset, (*nos*.
Confregisset nostra capita & navalia ligna,
Saxo aspero jaciens: tam enim longe mittit.
Sic dicebant. sed non persuaserunt meo generoso animo:
Sed ipsum rursus alloquebar irato animo:
Cyclops, si quis te inter mortales homines
Oculi interrogaverit fœdam privationem,
Dic Ulyssem urbium eversorem privasse,
Filium Laërtæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille autem mihi ejulans respondebat sermone:
Eheu, utique jam mihi prisca vaticinia accidunt.
Erat quidam hic vates vir bonusque magnusque,
Telemus Eurymides, qui vaticiniis pollebat,
Et vaticinans consenescebat inter Cyclopas:
Qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in posterum,
Manibus ex Ulyssis privatum iri visu.
Sed semper quendam virum ingentem & pulchrum expectabam
Huc venturum esse, magna præditum virtute:
Nunc autem me parvus & nihili & imbellis,
Oculo privavit, postquam domuit me vino.
Sed age huc veni Ulysses, ut tibi hospitalia præbeam,
Reditionemque horter ut det inclytus Neptunus.
Hujus n. ego filius sum, pater autem meus gloriatur esse:
Ipse autem siquidem voluerit sanabit, neque quisquam alius

Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ᾽. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ᾽ ἰήσεται οὐδ᾽ Ἐνοσίχθων.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ᾽ ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο χεῖρ᾽ ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ᾽ ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ᾽ ἱκέσθαι
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί᾽ ἔχοντα.
Ἀλλ᾽ εἴ οἱ μοῖρ᾽ ἐστὶ φίλους τ᾽ ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ᾽ ἀλλοτρίης, εὕροι δ᾽ ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὣς ἔφατ᾽ εὐχόμενος. τοῦ δ᾽ ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ᾽ ἐπιδινήσας· ἐπέρεισε δὲ ἶν᾽ ἀπέλεθρον.
Κὰδ δ᾽ ἔβαλεν μετόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ᾽ οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι·
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ᾽ ἔνθά περ ἄλλαι
Νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι
Εἵατ᾽ ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί,
Νῆα μὲν ἔνθ᾽ ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Δασσάμεθ᾽, ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ᾽ ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ᾽ ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
Ῥέξας, μηρί᾽ ἔκηον. ὁ δ᾽ οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
Ἀλλ᾽ ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
Νῆες ἐΰσσελμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ᾽ ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ᾽ ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Καὶ τότ᾽ ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ᾽ ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
Αὐτούς τ᾽ ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ᾽ αἶψ᾽ εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ᾽ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

Ο᾽ΔΥΣΣΕΙ᾽ΑΣ Ο῾ΜΗ᾽ΡΟΥ ΤΗ͂Σ Κ. ῬΑΨΩΔΙ᾽ΑΣ

ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τὸν Αἴολον ἀπαγγέλλει τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὡς ἔδω-

Neque deorum immortalium, neque mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquebar:
Utinam enim sic anima & vita te possem
Orbum faciens mittere Plutonis intra *domum*:
Ut oculum non sanabit vel Neptunus.
Sic dicebam. at ille deinde Neptunum regem
Orabat manus tendens ad cœlum constellatum:
Audi Neptune terram continens niger cæsarie.
Si revera tuus sum, patremque te meum profiteris esse,
Da ut ne Ulysses urbium eversor in patriam veniat
Filius Laërtæ, in Ithaca domum habens.
At si illi fatale est amicosque videre, & pervenire
Domum ad bene ædificatam & suam in patriam terram,
Sero male veniat, postquam perdiderit omnes socios,
Nave in aliena, inveniatque calamitates domi.
Sic ait precans. cum autem audivit Neptunus.
At ille iterum multo majorem lapidem tollens,
Misit circumrotans: intendit autem vim immensam
Dejecitque post navim cyaneam rostro,
Paululum defuit quin gubernaculum summum attingeret:
Inundavitque mare delabente ab saxo.
Ipsam vero ulterius ferebat fluctus, coëgitque ad continentē venire
Sed quando jam ad insulam pervenimus ubi cæteræ
Naves bene tabulatæ stabant densæ, circum autem socii
Sedebant lugentes, nos expectantes semper,
Navem quidem illuc venientes subduximus in arenas,
Ipsique exivimus ad littus maris.
Pecudes autem Cyclopis cava ex navi sumentes
Divisimus, ut nullus mihi privatus abiret æquali *portione*.
Arietem autem mihi soli fortes socii
Dividendis ovibus dederunt præ aliis. eum vero in littore
Jovi, cujus nigræ nubes Saturnio qui omnibus imperat,
Sacrificans, femora incendi. ille vero non curabat sacra,
Sed deliberabat quo pacto perirent omnes
Naves bene tabulatæ, & mihi perdilecti socii.
Sic tunc quidem tota die donec sol occidit
Sedebamus epulantes carnes immensas & vinum dulce.
Quando autem sol occidit, & tenebræ supervenerunt,
Tunc dormivimus in littore maris.
Quando autem manegenita apparuit rosea digitis aurora,
Tum scilicet ego socios adhortans jussi
Et ipsos conscendere, & rudentes solvere.
Illi vero statim ingressi sunt & per transtra sederunt.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Hinc vero ulterius navigamus mœrentes corde,
Lubentes ex morte, postquam charos amiseramus socios.

ODYSSEÆ HOMERI X. LIBRI

Argumentum.

EA quæ apud Aeolum acciderunt narrat ventorum custo-

ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ οὔριον ζέφυρον, τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες κοιμωμένου Ὀδυσσῆος, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ὑποστρέφουσι πρὸς Αἴολον. οὐ προσιεμένου δὲ τοῦ Αἰόλου τὸν Ὀδυσσέα, ἐκεῖθεν ἀποπλέων, εἰς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἕνδεκα τῶν νεῶν ἀπολέσας, μιᾷ εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται. καὶ σὺν Εὐρυλόχῳ τοὺς ἡμίσεας τῶν ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει, πευσομένους τίνες οἱ κατοικοῦντες. μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ τῆς Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, οὐδὲν βλάπτεται. ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμείνας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

Κάππα δ' ἔχ' Αἰόλου, Λαιστρυγόνων, καὶ Κίρκης ἔργα.

Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ, πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
Χάλκεον, ἄῤῥηκτον· λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
Τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
Ἓξ μὲν, θυγατέρες, ἓξ δ', υἱέες ἡβώοντες.
Ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτας.
Οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
Δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
Κνισσῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλῇ
Ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίοις ἀλόχοισι
Εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι·
Καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
Μῆνα δὲ πάντα φίλει με, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ᾔτεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
Δῶκε δέ μοι δείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο·
Ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα.
Κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
Ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσι.
Νηῒ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ
Ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι,
Ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
Καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντας.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
Αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων· οὐδέ τῳ ἄλλῳ
Δῶχ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
Οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.

Ὧδε

dem, ut dederit Ulyssi secundum ventum Zephyrum, aliis ventis inclusis in utre: quem socii solventes dormiente Ulysse, videlicet in ipso aurum esse existimantes, redeunt ad Aeolum. Sed non recipiente Aeolo Ulyssem, illinc navigans ad Læstrygonas pervenit: apud quos undecim navibus amissis, una in Aeæam insulam proficiscitur. Et cum Eurylocho dimidium sociorum sorte electum emisit, interrogaturos quinam essent inhabitatores. Transformatis autem illis in sues a Circe præter Eurylochum, ipse ad inquisitionem egressus, accepto a Mercurio medicamento moly, non est labefactus: imo etiam sociis pristinam naturam adeptis, postquam annum mansit apud Circen, ad inferos descendit.

K. Habet Aeoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

IN Æoliam autem insulam pervenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, charus immortalibus diis,
Natanti in insula. omnem vero ipsam circum murus *est*
Aereus perrumpi nescius: planaque sursum procurrit petra.
Ejusque duodecim liberi in ædibus sunt:
Sex quidem filiæ, sex vero filii pubescentes.
Isthic filias dabat filiis ut essent uxores.
Qui semper apud patrem charum & matrem castam
Convivantur: eisque cibaria varia apposita sunt.
Nidore autem plena domus undique arctatur aula
Die, nocte vero rursus apud pudicas uxores
Dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
Equidem ad horum pervenimus urbem & domos pulchras.
Mensem vero totum amice accipiebat me, & exquirebat singula,
Ilium, Argivorumque naves, & reditum Achivorum.
At ego ei omnia pro decenti narravi.
Sed cum jam & ego iter postulabam, atque admonebam *ut*
Dimitteret, nihil quicquam ille abnuit, sed paravit dimissionem.
Deditque mihi excorians utrem bovis novennalis
In quo procellosorum ventorum ligavit flatus.
Illum enim promum ventorum fecit Saturnius,
Vel mulcere, vel tollere quemcunque velit.
Nave vero in cava alligavit fune splendido
Argenteo, ut ne quicquam præterflaret vel paululum.
Cæterum mihi flatum Zephyri immisit ut flaret,
Ut ferret navesque & nos. neque erat
Perfecturus: nostra ipsorum enim periimus insipientia.
Novem tamen dies navigavimus noctesque & dies:
Decima vero jam apparebant patria rura:
Et jam ignem accendentes videbamus *quia* prope erant.
Ibi me dulcis somnus occupavit defessum.
Semper enim pedem navis movebam: neque cuiquam alii
Dedi sociorum, ut citius perveniremus in patriam terram.
Socii autem verbis ad se invicem loquebantur,
Et me autumabant aurumque & argentum domum portare,
Dona ab Æolo magnanimo Hippotada.

Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
Ἀνθρώποις ὅτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
Ληΐδος· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
Οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
Καὶ νῦν οἱ τάγ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, ττι τάδ' ἐστὶν,
Ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὣς ἔφασαν. βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.
Ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
Τοὺς δ' αἶψ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
Κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος. αὐτὰρ ἔγωγε
Ἐγρόμενος, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
Ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
Ἦ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
Ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα· καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηῒ
Κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
Αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· στενάχοντο δ' ἑταῖροι.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
Βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
Δαινύμενον παρὰ ᾗ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' οὐδοῦ
Ἑζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκ τ' ἐρέοντο,
Πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
Ἦ μέν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
Πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἴπου τι φίλον ἐστίν.
Ὣς φάσαν. αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
Ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοὶ, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
Σχέτλιος. ἀλλ' ἀκέσασθε φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο. πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων·
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ' ἀποπέμπειν
Ἄνδρα τὸν ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
Ἡμετέρῃ ματίῃ· ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
Ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
Ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθοὺς,
Τὸν μὲν, βουκολέων, τὸν δ', ἄργυφα μῆλα νομεύων.
Ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν πέρι πέτρη
Ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν·

Ἀκ-

ic autem aliquis dicebat intuens in proximum alium:
apæ, ut hic omnibus gratus est & magni precii
ominibus quorumcunque *in* urbem & terram veniat.
Iultos quidem ex Troja ducit thesauros pulchros
x præda: nos vero contra idem iter emensi,
n patriam redimus vacuas manus habentes.
t nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Eolus. sed age cito videamus quidnam hæc sint,
Quantum aurique & argenti utri insit.
Sic dicebant: consiliumque malum vicit sociorum.
Jtrem quidem solverunt, venti autem omnes eruperunt.
llos statim raptos ferebat in pontum procella
lentes terra a patria. at ego
xperrectus, in animo inculpato deliberabam
Jtrum lapsus ex navi perirem in ponto,
In tacitus sustinerem, & adhuc vivis interessem.
ed sustinui & mansi: tectus autem in navi
acebam: illæ vero ferebantur malo venti turbine
Rursus ad Æoliam insulam: gemebant autem socii.
bi terram conscendimus, & hausimus aquam.
tatim autem prandium ceperunt celeres apud naves socii.
At postquam cibumque gustavimus atque potum,
um ego præconem in comitem eligens & socium,
vi ad Æoli inclytas ædes: eum autem inveni
onvivantem apud suam uxorem & suos liberos.
Jt venimus autem in domum, ad fores in limine
edebamus. illi vero in animo obstupescebant, interrogabantque:
Quomodo venisti Ulysses? quis tibi malus ingruit deus?
quidem te accurate dimisimus, ut pervenires
n patriam terram, & domum, & sicubi quid gratum est.
Sic dicebant. at ego alloquebar tristatus corde:
abefactarunt me socii mali, & præterea somnus
mprobus. sed sanate amici: potentia enim penes vos.
Sic ajebam, blandis demulcens verbis.
lli vero conticuerunt. pater autem excepit sermone:
ereas ex insula ocyus pessime viventium:
Ieque enim mihi fas est curare neque dimittere
irum eum qui diis invisus est beatis.
ereas, quoniam certe diis invisus huc venisti.
Sic locutus, dimisit domo graviter suspirantem.
Iinc vero ulterius navigabamus mœrentes corde.
atigabatur autem virorum animus a remigatione molesta
Iostra vanitate: quoniam non amplius apparebat reditus.
ex dierum quidem continue navigavimus noctesque & dies:
eptima vero venimus Lami ad excelsam urbem,
onge distantes portas habentem Læstrygoniam, ubi pastorem
vocat inigens *pecus*, alter vero exigens obedire solet. (pastor
bi insomnis vir duplicem perciperet mercedem,
Jnam pascendis bobus, alteram albis pecudibus.
rope enim noctisque & diei sunt viæ.
bi postquam ad portum inclytum venimus, quem circum petra
xcelsa erat continenter utrinque:

Lit-

Ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
Ἐν στόματι προὔχουσιν, ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν,
Ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο
Πλησίαι· οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
Οὔτε μέγ', οὔτ' ὀλίγον· λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη.
Αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,
Αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
Ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών·
Ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
Καπνὸν δ' οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας
Οἵ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
Οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδὸν, ᾗπερ ἅμαξαι
Ἄστυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.
Κούρῃ δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ,
Θυγατρὶ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
Ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον.
Οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον, ἔκ τ' ἐρέοντο
Ὅστις τῶν εἴη βασιλεὺς, καὶ οἷσιν ἀνάσσοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
Εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφὴν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
Ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
Αὐτίχ' ἕνα μάρψας ἑτάρων, ὡπλίσσατο δόρπον.
Τὼ δὲ δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.
Αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' ἀΐοντες
Φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
Μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασιν·
Οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
Βάλλον. ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
Ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων.
Ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες, ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὼς κυανοπρώροιο.
Αἶψα δ' ἐμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέῤῥιψαν, δείσαντες ὄλεθρον.
Ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
Νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα,
Αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
Ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
Μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ

Littoraque prominentia contraria sibi invicem
In ostiis procurrunt. angustus autem introitus est,
Ubi illi introrsum omnes tenebant naves versatiles.
Ipsæ quidem intra portum concavum ligabantur
Propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
Neque magnus,neque parvus:candidaque erat circũ tranquillitas.
Ast ego solus tenui extrinsecus navem nigram,
Illic in extrema *parte*, petræ funes alligans.
Stabam vero specula aspera conscensa:
Ibi quidem neque boum neque virorum apparebant opera,
Sed fumum solum videbamus a terra erumpentem.
Tunc scilicet ego socios præmisi sciscitatum ut irent
Quinam viri essent supra terram pane vescentes:
Viros duos eligens, tertium præconem una comitem dans.
Qui iverunt egressi planam viam, qua currus
Ad urbem ab excelsis montibus vehebant sylvam.
In puellam autem inciderunt ante urbem aquantem,
Filiam fortem Læstrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant.
Illi vero astantes alloquebantur, interrogabantque
Quisnam illorum esset rex, & quibus imperaret.
Illa vero admodum cito patris indicavit excelsam domum.
At illi postquã ingressi sunt inclytam domum, ipsammet mulierẽ
Invenerunt velut montis verticem, horrueruntque ipsam.
Illa vero continuo e foro vocabat inclytum Antiphatem,
Suum maritum, qui illis molitus est sævam mortem:
Statim unum corripiens sociorum, apparavit cœnam.
Duo vero exilientes fuga ad naves pervenerunt.
At ipse clamorem excitavit per urbem. illi vero audientes
Ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
Innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
Qui a petris gravibus viro lapidibus
Jaciebant. statim autem malus strepitus per naves excitatus est
Viris pereuntibus, navibusque simul fractis.
Pisces vero sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.
Dum illi hos perdebant profundum portum intra,
Interea ego gladium acutum extrahens a femore,
Eo funes abscidi navis nigræ proram
Statim autem meos socios adhortans jussi
Incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
Qui simul cuncti jactabant remos, timentes mortem.
Libenter autem in pontum cavas effugit petras
Navis mea: at reliquæ una omnes illic perierunt:
Hinc autem ulterius navigabamus mœrentes corde,
Lubentes ex morte, postquam dilectos amiseramus socios.
Ææamque ad insulam pervenimus: ubi habitabat
Circe cirrata, veneranda dea, vocalis,
Germana soror prudentis Æetæ:
Ambo enim nati sunt hominibus lucem præbente ex Sole,
Matreque ex Persa, quam Oceanus genuit filiam
Hic vero in littore navi appulimus silentio

Ναύλοχον ἐς λιμένα· καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
Ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα καὶ δύο νύκτας
Κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ,
Καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περιωπὴν,
Εἴπως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, ἐνοπήν τε πυθοίμην.
Ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
Καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
Ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης,
Δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι, προέμεν τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
Ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
Ἧκεν. ὁ μὲν ποταμὸνδε κατήϊεν ἐκ νομοῦ ὕλης,
Πιόμενος· (δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο)
Τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
Πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε·
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
Εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
Εἴασα. αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε·
Πεῖσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
Πλεξάμενος, συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
Βῆν δὲ καταλοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔπως ἦεν ἐπ' ὤμου
Χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
Κὰδ δ' ἔβαλον προπάροιθε νεώς· ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πως καταδυσόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
Εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,
Μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
Ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἠὼς,
Οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον

Εἴτις

Navium capacem in portum: & deus aliquis dux erat.
Ibi tum exeuntes, duosque dies & duas noctes
Jacebamus pariter & labore & doloribus animum rodentes.
Sed quando tertiam diem pulchricoma fecit aurora,
Tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
Rapide ab nave ascendo in speculam,
Sicubi opera viderem mortalium, vocemque audirem.
Steti autem, specula prærupta conscensa,
Et mihi visus est fumus a terra lata,
Circes in ædibus, per querceta & sylvam.
Cogitabamque deinde in mente & in animo
Ire atque sciscitari, postquam vidi calidum fumum.
Sic autem mihi cogitanti visum est satius esse,
Primum profectum ad navem celerem & littus maris,
Jentaculum sociis dare, præmittereque sciscitatum.
Sed quando jam prope eram vadens ad navem versatilem,
Tum aliquis me deorum miseratus est solus cum essem,
Qui mihi excelsis cornibus cervum magnum in viam ipsam
Misit. is quidem ad flumen descendebat ex pascuis sylvæ,
Potaturus: (jam enim ipsum tenebat vis solis)
Illum ego egredientem per spinam medio tergo
Percussi: penitus autem hastile ferreum transiit:
Deciditque in pulveres balans, & evolavit animus.
Illi ego insiliens hastam ferream ex vulnere
Extraxi: quam illic reclinans in terra
Reliqui. ast ego evulsi virgultaque viminaque:
Funemque ad ulnæ longitudinem bene tortum utrinque
Plectens, colligavi pedes ingentis monstri.
Ibam autem in cervice gerens ad navem nigram,
Hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
Manu ferre altera: admodum enim magna bellua erat:
Dejeci autem ante navem: excitavique socios
Blandis verbis, astando viros singulos:
O amici, non enim ullo pacto descendemus, tametsi tristes,
n Plutonis domum, antequam fatalis dies venerit:
ed agite quandiu in navi celeri cibusque potusque,
Memores simus escæ, neque maceremur fame.
Sic dicebam. illi vero ocyus meis verbis parebant:
Revelatique, apud littus maris infructuosi
Admirabantur cervum: perquam enim magna bellua erat.
t postquam oblectati sunt spectantes oculis:
Ianus lavantes apparabant eximium epulum
ic tum quidem totum diem ad solis occasum
edebamus epulantes carnes copiosissimas & vinum dulce:
Quando autem sol occidit, & tenebræ supervenerunt,
Tunc scilicet dormivimus in littore maris.
Quando autem aërigena apparuit rosea digitis aurora,
Tunc ego concione instituta inter universos loquebar:
Audite meos sermones mala licet patientes socii.
amici, non enim scimus ubi occasus, neque ubi aurora,
Neque ubi sol hominibus lucem præstans vadit sub terram,
eque ubi surgit: sed consideremus celeriter

Εἴτις ἔτ' ἔσται μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
Εἶδον γὰρ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
Νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
Ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
Κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα.
Τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα,
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
Βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
Κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
Εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
Ξεστοῖσι λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
Τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
Οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε
Οὐρῇσι μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέσταν.
Ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
Σαίνωσ'· (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ)
Ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
Σαῖνον. τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
Ἔσταν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
Ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· οἷα θεάων
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν, κεδνότατός τε,
Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν,
Καλὸν ἀοιδιάει. (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
Ἢ θεὸς, ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ᾦξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊσσάμενος δόλον εἶναι.
Εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
Οἴνῳ πραμνείῳ ἐκύκα. ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
Φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
Οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε,
Καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ.
Ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε, καρπόν τε κρανείης
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αἶψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,

Num quod adhuc sit consilium. ego autem non arbitror esse.
Vidi enim, speculam in asperam conscendens,
Insulam, quam pontus infinitus circundat:
Ipsa vero humilis jacet, fumum autem in medio
Vidi oculis per querceta densa & sylvam.
Sic dicebam. illis vero fractum est amicum cor,
Recordantibus facinorum Læstrygonis Antiphatæ,
Cyclopisque violentiæ magnanimi viros devorantis.
Flebant autem miserabiliter, tenellas lacrymas profundentes.
Sed nullus profectus fiebat lugentibus.
At ego bipartito omnes fortes socios
Numerabam, ducemque utrisque præbebam.
Alterorum ego dux eram, alterorum Eurylochus deo similis.
Sortes autem in galea ferrea concussimus ocyus,
Exiliitque sors magnanimi Eurylochi.
Festinabat autem ire, una cum eo duo & viginti socii
Flentes: nos etiam reliquerunt lugentes post se.
Invenerunt autem in convalle ædificatam domum Circes
Politis lapidibus, conspicuo in loco.
Circa ipsam autem lupi erant montani, atque leones,
Quos illa mansuefecerat, postquam mala medicamina dederat.
Neque illi irruerunt in viros, sed ipsi
Caudis longis adulantes surrexerunt.
Ut cum circa dominum canes a convivio venientem
Adulantur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
Sic circa hos lupi fortes unguibus atque leones
Adulabantur. illi vero timebant ubi viderunt sæva monstra.
Steterunt autem in janluis deæ pulchricomæ:
Circen autem intus audiebant cantantem voce pulchra,
Telam percurrentem ingentem, divinam: qualia dearum
Subtilia & venusta & splendida opera fiunt.
His vero verba *facere* cœpit Polites dux virorum,
Qui mihi charissimus sociorum erat, quemque maximi faciebam.
O socii, intus sane aliqua texens ingentem telam,
Pulchre canit, (pavimentum autem totum resonat)
Aut dea, aut fœmina: quare alloquamur ocyus.
Sic dixit: illi vero allocuti sunt vocantes.
Quæ continuo egressa januas aperuit splendidas,
Et invitabat: illi una omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus fraudem esse.
Collocavit autem introductos per sediliaque thronosque.
Ipsisque caseum, & farinam, & mel recens
Vino dulci confudit: commiscuitque pani
Venena nocentia, ut omino oblivisserentur patriæ terræ.
Ast ubi porrexitque & ebiberunt, statim deinde
Virgula percutiens, intra haras conclusit.
Illi vero porcorum quidem habebant capita vocemque corpusque,
Et setas: mens tamen erat firma, ut antea.
Sic hi quidem flentes conclusi sunt: quibus Circe
Ilicis fructum glandemque projecit, & fructum corni,
Ad edendum, qualia sues humi cubantes sueti semper edunt.
Eurylochus autem continuo venit celerem ad navem nigram,

Nun-

Ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον·
Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
Κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος. ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
Καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον,
Ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ
Ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
Ἢ θεὸς, ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Οἱ δ' ἅμ' ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
Ἐξεφάνη· δηρὸν καὶ καθήμενος ἐσκοπίαζον.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον.
Ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκεον· ἀμφὶ δὲ τόξα.
Τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.
Οἶδα γὰρ ὡς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτέ τιν' ἄλλον
Ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
Φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν σὺ μέν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
Ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
Αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
Ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις ἀντεβόλησεν
Ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη·
Ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Πῇ δ' αὖτως δύστηνε δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
Χώρου ἄϊδρις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
Ἔρχαται, ὥστε σύες πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
Ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σε φημὶ
Αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σὺ ἔνθά περ ἄλλοι.
Ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
Τῆ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἔρχευ, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης·
Τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
Φάρμακον ἐσθλὸν ὅ τοι δώσω. ἐρέω δὲ ἕκαστα·
Ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
Δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξαι, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·

Ἔνθα

Nuncium de sociis relaturus & amarum fatum:
Sed neque proloqui quibat verbum, cupidus licet,
Cor dolore ingenti perculsus. eique oculi
Lacrymis implebantur, luctum enim præ se ferebat animus.
Sed cum ei omnes instaremus interrogantes,
Tunc cæterorum sociorum narravit exitium:
Ivimus, ut jusseras, per querceta, inclyte Ulysses:
Invenimus in vallibus fabricatas ædes pulchras
Politis lapidibus, conspicuo in loco.
Illic quædam magnam telam texens argute canebat,
Aut dea, aut mulier: illi vero alloquebantur vocantes *eam.*
Quæ continuo egressa fores aperuit splendidas,
Et vocabat. simul omnes illi per imperitiam sequebantur:
At ego substiti, ratus dolum esse.
Illi vero simul evanuerunt universi, neque quisquam eorum
Apparuit: diu autem desidens spectabam.
Sic ait. at ego gladium quoque argenteis clavis confixum
Humeris apposui, ingentem, ferreum: circum etiam arcum.
Illumque continuo jussi eandem viam ducere.
At ille ambabus prehendens precabatur genua,
Et me flens verbis alatis alloquebatur:
Ne me duc illuc invitum o Jovis alumne, sed relinque hic.
Novi enim quod neque ipse redibis, neque quenquam aliorum
Abduces tuorum sociorum. sed cum istis ocyus
Fugiamus: adhuc enim effugeremus malam diem.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Euryloche, equidem tu mane isthic hoc in loco
Edens & bibens cavam apud navem nigram:
At ego vadam, dura enim mihi adest necessitas.
Sic fatus ab nave ego discedebam atque mari.
Sed cum jam eram pergens sacras per valles
Circes perventurus veneficæ ad magnam domum,
Ibi mihi Mercurius aureo caduceo *insignis* obviam venit
Incedenti ad domum, adolescenti viro similis
Primum pubescenti, cujus gratissima est pubertas:
Manuique mihi inhæsit, verbumque dixit, & compellavit:
Quorsum sic temere o infelix per juga incedis solus,
Locorum ignarus? socii autem tibi illi in Circes *ædibus*
Conclusi sunt, ut sues permunita latibula inhabitantes.
An hos liberaturus huc venis? neque te autumo
Ipsum rediturum esse, manebis enim tu ubi utique alii.
Sed age jam te ex malis exsolvam atque servabo:
Accipe hoc medicamen bonum, retinens autem ad domum Circes
Vade, quod tibi a capite avertat malum diem.
Omnia autem tibi dicam perniciosa consilia Circes:
Apparabit tibi mixturam, injiciet vero medicamina in panem.
Sed neque sic labefacere te poterit: non enim permittet
Remedium bonum quod tibi dabo. dicam vero singula:
Quando Circe te percutiet prælonga virga,
Tum scilicet tu gladium acutum extrahens a femore,
In Circen irrue, perinde atque interficiendi cupidus.
Illa vero te subtimescens invitabit ad concubitum;

Ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνὴν,
Ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους, αὐτόν τε κομίσῃ·
Ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
Μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
Ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξεν.
Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον,
Νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἤια. πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ ὄφρα πίοιμι·
Ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξον ἑταίρων.
Ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίς; πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Θαῦμά μ' ἔχει ὡς οὔτι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη
Ὅς κε πίῃ, καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
Ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
Φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
Ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
Εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήσομεν, ὄφρα μιγέντε
Εὐνῇ καὶ φιλότητι, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοὶ ἤπιον εἶναι;
Ἥ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
Αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
Ἐς θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα θείης;
Οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα τεῖος ἐνὶ μεγάροισι πένοντο

Ibi tu neutiquam deinde recusa deæ lectum,
Ut tibi dissolvatque socios, teque ipsumque *benigne* curet:
Sed jube ipsam beatorum magnum juramentum jurare,
Haud ullum tibi ipsi detrimentum malum paraturam se aliud,
Ne te nudatum malum & effœminatum faciat.
Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
Ex terra evulsum, & mihi naturam ejus monstravit.
Radice quidem nigrum erat, lacti vero similis flos:
Moly autem ipsum vocant dii. difficileque effossu
Viris utique mortalibus: dii autem omnia possunt.
Mercurius quidem post *hæc* discessit ad magnum olympum,
Per insulam sylvosam: ego autem ad domum Circes
Ibam. multaque mihi cor cogitabat eunti.
Constiti autem pro foribus deæ cirratæ:
Ibi stans clamavi, dea autem meam exaudivit vocem.
Quæ statim egressa fores aperuit splendidas,
Et invitabat: at ego sequebar mœrens corde.
Collocavit autem me introducens in sedili argenteo clavis,
Pulchro, fabrefacto: scabellumque sub pedibus erat.
Adornavit autem mihi misturam aureo poculo ut biberem:
Et medicamen immisit, mala meditans in animo.
Sed postquam dedit, & ebibi, neque me labefecit,
Virgula feriens, verbumque dixit, & compellavit:
Abi nunc in haram, cum cæteris cuba sociis.
Sic ait. ego autem gladium acutum stringens a femore,
In Circen irrui, tanquam occidere cogitans.
Illa vero magnum exclamans subtercurrit, & prehendit genua,
Et me lamentans verbis volatilibus allocuta est:
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs atque parentes?
Stupor me tenet quod, cũ biberis hæc medicamina haud labefactus (es.
Neque enim quisquam alius vir hæc medicamina sustinuit
Quicunque hauserit, & primum transmiserit per septum dentium.
Tibi vero aliqua in pectoribus indomita mens est.
Certe tu Ulysses es versutus, quem mihi semper
Prædixit venturum aureæ virgæ dominus Mercurius,
Ex Troja reversum celeri cum nave nigra.
Sed age sane in vaginam gladium pone, nos vero deinde
Lectum nostrum conscendamus, ut commixti
Lecto & amore, confidamus invicem nobis.
Sic ait, at ego ipsam excipiens alloquebar:
O Circe, quo pacto me jubes tibi mitem esse?
Quæ mihi sues quidem fecisti in domibus socios:
Ipsum autem hic detinens, dolosa jubes
Ad thalamum ire, & tuum conscendere lectum,
Ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
Haud equidem ego volo tuum conscendere lectum,
Nisi mihi sustineas dea magnum juramentum jurare,
Nullum mihi damnum malum machinaturam te aliud.
Sic dicebam. illa vero continuo juravit ut jubebam.
At postquam juravit perfecitque jusjurandum,
Tum ego Circes conscendi perpulchrum lectum.
Ancillæ autem fidæ in domo satagebant

Τέσσαρες, αἵ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασι.
Γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέων,
Ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλαδε προρέουσι.
Τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἔνι ῥήγεα καλὰ,
Πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λῖθ' ὑπέβαλλεν·
Ἡ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
Ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια·
Ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
Ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα·
Ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιε
Πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
Ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα, λό' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
Ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
Εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐχ ἥνδανε θυμῷ.
Ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ
Χεῖρας ἰάλλοντα, στυγερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
Ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίφθ' οὕτως Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
Θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ' ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
Ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι, οὐδέτι σε χρὴ
Δειδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
Ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην. Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ' ἀνέῳγε συφειοῦ·
Ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ δι' αὐτῶν
Ἐρχομένη προσάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔῤῥεον, ἃς πρὶν ἔφυσσε
Φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
Ἄνδρες δ' αἶψ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
Καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
Ἔγνωσαν δέ με κεῖνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος·
Πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβιζε. θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή·
Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,

Quatuor, quæ ei per domum miniſtræ erant.
Naſcuntur autem hæ ex fontibus, & a nemoribus,
Et ex ſacris fluminibus, quæ in mare profluunt.
Harum una quidem injecit ſedilibus tincta ſtragula pulchra,
Purpurea ſuperne, inferne lintea candida ſubjecit:
Altera vero ante ſedilia explicuit menſas
Argenteas, eiſque impoſuit aureas lances:
Tertia vero in cratere mellifluum vinum miſcebat
Dulce in argenteo, diſtribuit autem aurata pocula:
Quarta vero aquam ferebat, & ſuccendit ignem
Multum ſub tripode magno: calefiebat autem aqua.
Aſt ubi jam ferbuit aqua in ſplendido aheno,
In labrum mittens me, lavit ex tripode magno,
Animo *meo* gratum ſpargens per caputque & humeros,
Donec mihi laſſitudinem animi peſtem exemit membris.
Aſt ubi lavit, & unxit pingui oleo,
Meque læna pulchra induit atque tunica:
Collocavit me introductum in ſedili argenteo clavis
Pulchro, fabrefacto: ſcabellumque ſub pedibus erat.
Aquam autem ancilla gutto infundebat ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxta autem politam explicuit menſam.
Panem autem pudica proma appoſuit ferens,
Edulia multa apponens, gratificans de præſentibus.
Edere autem juſſit: meo tamen non placebat animo.
Sed ſedebam alia cogitans, mala enim prævidebat animus.
Circe autem ut animadvertit me ſedentem, neque ad cibum
Manum porrigentem, gravem autem me dolorem habentem,
Prope aſtans verba volatilia dixit:
  Quid ſic Ulyſſes ſedes ſimilis muto,
Animum rodens? cibum autem non attingis neque potum?
Certe aliquem dolum alium times, neque te oportet
Timere: jam enim juravi tibi firmum juramentum.
  Sic ait. at ego ipſam excipiens dixi:
O Circe, quis enim vir, qui æquus & juſtus ſit,
Prius ſuſtineat guſtare cibum atque potum,
Antequam ſolverit ſocios & præ oculis viderit?
Sed ſi nempe benigna bibere edereque jubes,
Solve, ut oculis videam perdilectos ſocios.
  Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
Virgam habens in manu, foreſque aperuit haræ:
Exegitque porcis ſimiles novem annorum.
Illi quidem continuo ſtabant oppoſiti: ipſa autem per eos
Incedens adunxit unicuique medicamen aliud.
Eorumque membris pili defluebant, quos ante produxerat
Medicamen exitiale, quod ipſis dederat auguſta Circe:
Virique ſtatim fiebant juniores quam antea fuerant,
Et multo pulchriores & majores aſpectu.
Agnoverunt autem me illi, hæſeruntque in manibus quiſque:
Omnibus autem dulcis ſubortus eſt luctus, circumque domus
Horrendum reſonabat. dea vero miſerta eſt & ipſa:
Quæ prope me ſtans locuta eſt dia dearum:

Gene-

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἤπειρόν δε,
Κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσατε, ὅπλα τε πάντα·
Αὐτὸς δ' αἶψ' ἰέναι, καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
Βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
Ὡς δ' ὅταν ἄγραυλοι πόρτιες περὶ βοῦς ἀγελαίας
Ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
Πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδέ τι σηκοὶ
Ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
Μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Δακρυόεντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
Ὣς ἔμεν ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτῶν
Τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο·
Καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Σοὶ μὲν νοστήσαντι διοτρεφὲς ὣς ἐχάρημεν
Ὡς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
Ἀλλ' ἄγε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἤπειρόν δε,
Κτήματά τ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν, ὅπλά τε πάντα.
Αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
Ὄφρα ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Πίνοντας καὶ ἔδοντας. ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι; ἥ κεν ἅπαντας
Ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας,
Οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκη.
Ὥσπερ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο
Ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' Ὀδυσσεύς.
Τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
Τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὖδάς δε πελάσσαι,
Καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν. ἀλλά μ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Διογενὲς, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
Αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
Ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.
Ὣς φάμενοι, παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηῒ λέλειπτο,
Ἀλλ' ἕπετ'· ἔδδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν.
Τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκη
Ἐνδυκέως λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ.
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας.
Δαινυμένους δ' ἄρα πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.

Generose Laërtiade multiscie Ulysses,
Vade nunc ad navem celerem & ad littus maris:
Navem quidem omnium primum subducite ad continentem,
Possessionesque in speluncas propius ferte, armaque omnia:
Ipse autem statim revertere, & adduc dilectos socios.
Sic ait. at mihi persuasus est animus generosus.
Institique ire ad navem celerem & littus maris:
Inveni deinde juxta navem celerem dilectos socios
Miserabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.
Ac veluti villaticæ vitulæ circum vaccas armentales
Venientes ad mandram, postquam herbæ saturæ sunt,
Omnes simul vitulantur adversum: neque amplius stabula
Detinent, sed multum mugientes circum currunt
Matres: sic *circum* me illi ubi viderunt oculis,
Lacrymantes effundebantur. putabatque ipsorum animus
Ita esse quasi in patriam venissent & urbem suam
Asperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atque nati:
Et me lugentes verbis volatilibus alloquebantur:
Tibi quidem redeunti Jovis alumne sic gratulamur
Perinde atque si in Ithacam venissemus patriam terram:
Sed age cæterorum sociorum narra interitum.
Sic dicebant. ast ego alloquebar blandis verbis:
Navem quidem omnium primum subducamus in littus,
Bonaque in speluncis reponamus, armaque omnia.
Vos autem accelerate me una universi sequi,
Ut videatis socios sacris in ædibus Circes
Bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illique celeriter meis verbis obediebant.
Eurylochus tamen solus mihi detinebat omnes socios,
Et eos compellando, verbis volucribus allocutus est:
Ah miseri, quo imus? quid mala concupiscitis ista,
Circes ad ædes ut descendatis? quæ omnes
Aut sues aut lupos reddet, aut leones,
Qui ei magnam domum custodiamus etiam necessario,
Ut Cyclops fecit, quando ei *ad* caulam venerunt
Nostri socii, unaque hic audax secutus est Ulysses.
Hujus enim etiam illi insipientia perierunt.
Sic ait. at ego in mente constituebam,
Stringens longum gladium crasso a femore,
Hoc ei abscindens caput ad solum dejicere,
Tametsi consanguinitate proximo. sed me socii
Mollibus verbis retinebant aliunde alius:
Jovis alumne, hunc quidem sinamus, siquidem tu jubes,
Hic juxta navem manere & navem custodire:
Nobis autem dux esto sacram ad domum Circes.
Sic locuti, ab nave ascendebant atque mari.
Neque tamen Eurylochus cavam apud navem relinquebatur,
Sed sequebatur: timebat enim meas atroces minas.
Interea vero cæteros socios in domo Circe
Studiose lavitque, & unxit pingui oleo.
Circumque lænas induit, atque tunicas.
Epulantes autem pulchre omnes invenimus intra ædes.

Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσσαντό τε πάντα,
Κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στοναχίζετο δῶμα.
Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε. οἶδα καὶ αὐτὴ
Ἠ' μὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
Ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου.
Ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην, καὶ πίνετε οἶνον,
Εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
Οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
Τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι
Αἰεὶ ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· οὐδέ ποθ' ὑμῖν
Θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπειὴ μάλα πολλὰ πέποσθε.
Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,
Καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι,
Δαιμόνι', ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
Εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἔμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα·
Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς,
Γούνων ἐλλιτάνευσα· θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἥνπερ ὑπέστης,
Οἴκαδε πεμψέμεναι. θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη,
Ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἵ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ,
Ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένηαι.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
Ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
Εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
Μάντιος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ, σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
Κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
Ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
Εἰς Ἄϊδος δ' οὔπω τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

Hi vero postquam invicem conspexerunt, reputaruntque omnia,
Flebant lugentes, undiquaque autem resonabat domus.
Illa vero prope me stans alloquebatur dia dearum:
Divine Laërtiade versute Ulysses,
Ne amplius nunc tenellum luctum excitetis. novi & ipsa
Partim quot in ponto passi estis dolores piscoso,
Partim quot inimici viri mala tibi intulerunt in continente.
Sed agite comedite cibum, & bibite vinum,
Donec denuo animum intra præcordia receperitis,
Qualem *habebatis* cum primum relinqueretis patriam terram
Asperæ Ithacæ: nunc vero aridi *lassitudine estis* & tristes
Semper erroris duri memores: neque unquam vobis
Animus est in lætitia, quia multa passi estis.
Sic ait. nobisque mox persuasus est animus generosus.
Hic quidem diebus omnibus integrum in annum
Sedimus epulantes carnes immensas & suave vinum:
Sed quando jam annus erat, & circumvertebantur horæ,
Mensibus exactis, & dies longi perfecti erant,
Tunc me evocantes alloquebautur perchari socii:
Infelix, jam nunc memor esto patriæ terræ,
Si tibi fatale est servari, atque pervenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic dicebant. at mihi persuasus est animus generosus.
Sic tum quidem tota die ad solis occasum
Sedimus epulantes carnes infinitas & suave vinum:
Quando vero sol occidit, & caligo advenit,
Illi quidem dormierunt per ædes obscuras:
At ego Circes inscendens perpulchrum lectum,
Ad genua supplex rogavi: dea vero meam audivit vocem:
Et ipsam compellans verba volatilia dixi:
O Circe, perfice mihi promissionem quam promisisti,
Ad domum missuram. animus enim mihi impellitur jam,
Atque cæterorum sociorum, qui mihi affligunt charum cor,
Circa me lamentantes, quandocunque tu abes.
Sic dicebam. illa continuo excepit dia dearum,
Divine Laërtiade vaferrime Ulysses,
Ne amplius nunc inviti mea manete in domo:
Sed aliam oportet primum viam perficere, & pervenire
In Plutonis domos & sævæ Proserpinæ,
Animam consulturos Thebani Tiresiæ,
Vatis cæci, cujus præcordia integra sunt
Ei etiam mortuo mentem tribuit Proserpina
Solus ut saperet: reliqui autem umbræ volitant.
Sic ait. at mihi fractum est meum cor:
Flebam autem in lecto sedens, neque animus
Volebat amplius vivere & videre lumen solis.
Ast ubi flendo volutandoque saturatus eram,
Tunc scilicet ipsam verbis excipiens alloquebar:
O Circe, quisnam hanc viam præibit?
In Plutonis domos enim nemo unquam pervenit nave nigra.
Sic dixi. illa continuo respondit dia dearum:
Divine Laërtiade versute Ulysses,

Μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηῒ μελέσθω·
Ἱστὸν δὲ στήσας, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πετάσσας,
Ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο φέρῃσιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νηῒ δι' Ὠκεανοῖο περήσῃς,
Ἔνθ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
Μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
Νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
Αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κωκυτός θ', ὃς δὴ στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀποῤῥώξ,
Πέτρη τε, ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων.
Ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρως χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν.
Πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
Ἔνθ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,
Εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
Ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὲ πολλαὶ
Ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
Μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ
Δείραντας κατακῆαι· ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ
Αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
Ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,
Καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον·
Ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθενπερ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
Ἄλκιμος ἐν πολέμῳ, οὔτε φρεσὶν ᾗσιν ἀρηρώς,
Ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Ψύχεος ἱμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων·
Κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,

Ἔξα-

Minime tibi ducis desiderium apud navem curæ sit:
Quin malo erecto, velisque albis expansis,
Sede: illam enim tibi flatus Boreæ feret.
Sed cum jam nave per Oceanum trajeceris,
Ubi littusque molle & nemora Proserpinæ,
Longæque populi, & salices steriles,
Navem quidem illic siste in Oceanum vorticosum,
Ipse autem in Plutonis eas domum obscuram.
Ubi & in Acherontem Pyriphlegetonque confluunt
Cocytusque, qui scilicet Stygis aquæ est rivus,
Et rupes, confluensque duorum fluviorum *est* murmurantium.
Ibi deinde Heros accedens prope, ut te jubeo,
Fossam fode cubitalem quaquaversum.
Circa illam libamen funde omnibus manibus,
Primum mulso, deinde etiam dulci vino,
Tertium autem aqua: insuper autem farinam albam misce.
Multa vero supplicato manium inanibus capitibus,
Te reversum in Ithacam, sterilem vaccam quæ optima *sit*
Sacrificaturum domi tuæ, pyramque impleturum rebus bonis.
Tiresiæ vero separatim arietem sacrificaturum soli,
Prorsus nigrum, qui inter oves excellit vestras.
Ast ubi precibus oraveris inclytas gentes mortuorum,
Ibi tum ovem marem sacrifica fœmellamque nigram,
Ad Erebum convertens, ipse autem seorsim aversus sis,
Contendens ad fluvii fluenta, ibi vero multæ
Animæ accedent manium defunctorum.
Nimirum tunc deinde socios hortare & jube
Oves quæ scilicet jacebunt mactatæ sævo ferro
Excoriatas comburere: vota vero facere diis,
Præpotenti Plutoni & sævæ Proserpinæ.
Ipse autem gladium acutum extrahens a femore
Sedeas, neque permitte manium inania capita
Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam sciscitaris.
Hic tibi statim vates adveniet, o dux populorum,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.
Sic dixit. statimque aureo throno conspicua venit aurora.
Me vero læna tunicaque vestibus vestivit.
Ipsa autem candidam togam ingentem induit Nympha
Tenuem & venustam, zonaque cinxit lumbos,
Pulchra, aurea: capitique imposuit calanticam.
At ego per domum vadens adhortabar socios,
Mollibus verbis astans virum quenque:
Ne amplius nunc dormientes carpite dulcem somnum:
Sed eamus: jam enim mihi edixit veneranda Circe.
Sic dicebam. illis vero persuasus est animus generosus.
Neque tamen vel inde saltem mali expertes abduxi socios.
Elpenor quidam erat minimus natu, neque nimis
Fortis in bello, neque mente sua aptus,
Qui mihi seorsim a sociis sacris in ædibus Circes
Refrigerium cupiens dormivit vino gravatus:
Moventium autem *se* sociorum tumultum & strepitum audiens,

Ἐξαπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ᾗσιν
Ἄψοῤῥον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν·
Ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν, ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
Ἀςραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόςδε κατῆλθε.
Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθε νύ που οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἧμιν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
Εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Ἑζόμενοι δὲ καταῦθι γόων, τίλλοντό τε χαίτας.
Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
Ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηῒ μελαίνῃ
Ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν, θῆλύν τε μέλαιναν,
Ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Λ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ἀπαγγέλλει πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθεν· καὶ ὡς ἤκουσε Τειρεσίου τοῦ μάντεως περὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας, καὶ ὡς τοὺς Ἥρωας καὶ τὰς Ἡρωΐδας εἶδεν ἐν ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν ἐς Ἴλιον συςρατευσάντων ἐνίους, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

Λάμβδα δ' ἐν ἀΐδεω ψυχαῖς ἐνέτυχεν Ὀδυσσεύς.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἱςὸν τιθέμεσθα καὶ ἱςία νηῒ μελαίνῃ.
Ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
Βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαςα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
Ἥμεθα. τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
Τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἱςία ποντοπορούσης,
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δ' ἐς πείραθ' ἵκανε βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο·
Ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπότ' ἂν ςείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀςερόεντα,
Οὐδ' ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται·
Ἀλλ' ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐκ δὲ τὰ μῆλα

Εἱλό-

Repente surrexit, & oblitus fuerat mente sua
Retro descendere iens in scalam longam:
Sed recta de tecto decidit, eique cervix
Ex articulis fracta est, anima vero ad inferos descendit.
Venientibus autem illis ego sermonem dixi:
  Autumastis fortassis domum charam in patriam terram
Ituros: aliam autem nobis viam ostendit Circe
In Plutonis domum & sævæ Proserpinæ,
Animam consulturis Thebani Tiresiæ.
  Sic dixi. Illis vero fractum est charum cor.
Sedentes autem illic flebant, vellebantque capillos.
Sed enim nullus profectus fiebat lugentibus.
Sed quando jam ad navem celerem & littus maris
Ibamus tristes, teneras lacrymas profundentes,
Interea vadens Circe ad navem nigram
Masculam alligavit ovem, fœmellamque nigram,
Facile prætergressa. quis deum nolentem
Oculis videat, aut huc aut illuc euntem?

ODYSSEAE HOMERI XI. LIBRI

Argumentum.

ENarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descenderit: & quo pacto audiverit Tiresiam vatem de sua & cæterorum fortuna. Et ut Heroas & Heroidas viderit apud inferos, & matrem, & eorum qui ad Ilium militarunt, nonnullos: & eorum qui apud inferos puniuntur.

Λ. Apud Orcum animas convenit Ulysses.

Ast ubi ad navem devenimus & mare,
Navem omnium primum deduximus in mare divinum,
Malumque imposuimus & vela navi nigræ.
Etiam pecudes sumentes inegimus, atque ipsi quoque
Conscendimus mœrentes, uberes lacrymas profundentes.
Nobis autem rursus a posteriori parte navis nigræ proram
Secundum ventum immittit implentem velum, bonum socium,
Circe cirrata potens dea *humana* voce utens.
Nos autem arma cuncta disponentes per navem,
Sedimus. ipsam *navem* ventusque gubernatorque dirigebat.
Cujus tota die extendebantur vela per pontum vadentis.
Occidit autem sol, obscurabanturque omnes vici.
Et ea ad fines pervenit profundi Oceani:
Hic vero Cimmeriorum erat virorum populusque civitasque
Caligine & nube tecti, neque unquam eos
Sol lucidus aspicit radiis,
Neque cum vadit ad cœlum stelliferum,
Neque cum rursus ad terram de cœlo vertitur:
Sed nox perniciosa supervolat miseris mortalibus.
Navem quidem illuc profecti subduximus: pecudes autem

Εἱλόμεθ'. αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο
Ἤομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
Ἔνθ' ἱερήϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
Εἶχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Βόθρον ὄρυξα ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χέομεν πᾶσι νεκύεσσιν,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
Τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
Ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
Ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
Ψυχαὶ ὑπ' ἐξ Ἐρέβους νεκύων κατατεθνειώτων,
Νύμφαι τ', ἠΐθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
Παρθενικαί τ', ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
Πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
Ἄνδρες ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
Οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει·
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
Μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
Δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου.
Οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
Σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
Ἄκλαυστον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
Ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ;
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ. καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
Ἄψοῤῥον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
Ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθε.
Νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι οὐ παρεόντων,
Πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρὸς, ὅς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ' ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
Οἶδα γὰρ ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Ἀΐδαο,
Νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις ἐυεργέα νῆα·
Ἔνθά σ' ἔπειτα ἄναξ κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο,
Μή μ' ἄκλαυστον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,

Νοσ-

Extraximus. ipsi autem contra ad fluxum Oceani,
Ibamus, donec in locum pervenimus quem indicaverat Circe.
Hic victimas quidem Perimedes Eurylochusque
Tenebant: ego autem gladium acutum extrahens a femore,
Fossam feci cubitalem inde & inde:
Circa eam autem libamina fundebamus omnibus manibus,
Primum mulso, postea vero dulci vino,
Tertioque aqua: insuper molam albam miscebam.
Multaque precatus sum *vovens* manium infirma capita,
Ubi venissem in Ithacam, sterilem bovem quæ optima
Me sacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum bonis:
Tiresiæ vero seorsim ovem sacrificaturum soli
Totam nigram, quæ inter pecora excellat nostra.
Has ubi votis & precibus gentes mortuorum
Precatus eram, illas pecudes prehendens eis cervices abscidi
Super fossam, fluebat vero sanguis niger: atque congregabantur
Animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
Sponsæque, juvenesque, & ærumnosi senes,
Virgunculæque tenellæ, recenti luctu *saucium* animum habentes:
Multi etiam vulnerati æratis hastis
Viri in bello occisi, cruentata arma habentes,
Qui multi circa fossam obambulabant aliunde alius
Immenso clamore: me vero pallidus timor cepit:
Tum scilicet deinde socios adhortatus jussi,
Pecudes quæ jam jacebant mactatæ sævo ferro,
Deglubere & comburere, votaque facere diis,
Fortique Plutoni & sævæ Proserpinæ.
Ast ego gladium acutum stringens a femore
Sedebam, neque sinebam mortuorum debilia capita
Ad sanguinem prope accedere, priusquam Tiresiam interrogassē.
Prima vero anima Elpenoris venit socii.
Nondum enim sepultus erat sub terram spatiosam.
Cadaver enim in ædibus Circes reliqueramus nos
Indefletum & insepultum, quoniam labor alius urgebat.
Illum ego flevi ut vidi, misertusque sum animo,
Et ipsum allocutus verba volucria dixi:
Elpenor, quo pacto venisti sub tenebras obscuras?
Prius venisti pedes quam ego cum navi nigra?
Sic dixi. ille me plorans excepit sermone:
Inclyte Laërtiade ingeniose Ulysses,
Labefecit me dæmonis fatum malum, & immodicum vinum.
Circes in domo cubans non adverti animum,
Quomodo retro descenderem, iens ad scalam longam,
Sed recta de tecto decidi, mihique cervix
Ex articulis fracta est, anima vero ad inferos devenit.
Nunc te per eos *qui* post *te sunt* oro non præsentes,
Per uxoremque & patrem, qui nutrivit parvulum,
Telemachumque quem unicum in ædibus reliquisti:
Scio enim quod hinc profectus ex *domo* Plutonis,
Insulam in Ææam appelles fabrefactam navem:
Ibi te deinde rex, jubeo recordari mei,
Ne me indefletum insepultum discedens post *te* relinquas,

Νοσφισθεὶς, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
Ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοι ἐστὶν,
Σῆμα τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
Ἀνδρὸς δυστήνοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Ταῦτα τέ μοι τελέσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν.
Τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε καὶ ἔρξω.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
Ἥμεθ'· ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
Εἴδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ' ἀγόρευεν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνειυίης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια,
Τὴν ζωὴν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων προτέρην, πυκινόν περ ἀχεύων,
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπεν,
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
Ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
Ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ,
Αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
Ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον
Κουλεῷ ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινὸν,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων,
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ ὀΐω
Λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὅ, τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἔτι μέν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
Αἴκ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
Ὁππότε δὴ πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
Βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
Τοὺς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάας, νόστου τε μέδηαι,
Καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηΐ τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
Ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
Ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν,
Μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
Ἀλλ' ἤτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἔρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν,
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.

Digressus, ne qua tibi deorum ira fiam:
Sed me combure cum armis quæcunque mihi sunt,
Tumulumque mihi aggere cani in littore maris,
Viri infelicis, etiam posteris audiendum.
Hæc mihi perfice, figeque super sepulchrum remum,
Quo etiam vivus remigabam, quamdiu eram cum meis sociis.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Hæc tibi o infelix perficiam & curabo.
Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
Sedebamus: ego quidem super sanguine gladium tenens,
Simulacrum vero altrinsecus socii multa loquebatur.
Supervenit autem anima matris demortuæ,
Autolici filia magnanimi Anticlea,
Quam vivam reliqui profectus ad Ilium sacrum.
Hanc quidem ego deflevi videns miseratusque sum animo:
Sed neque sic permittebam priorem, multum licet dolens,
Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam audirem.
Supervenit autem anima Thebani Tiresiæ,
Aureum sceptrum tenens, meque agnovit & allocuta est:
Quid huc o infelix linquens lumen solis
Venisti, ut videas manes & inamabilem locum?
Sed recede a fossa, removeque gladium acutum,
Sanguinem ut bibam, & tibi vera dicam.
Sic ait. ego autem recedens, gladium argenteis clavis distinctum
Vaginæ infixi, ille deinde bibit sanguinem nigrum,
Atque tum scilicet me verbis alloquebatur vates inculpabilis:
Reditum quæris mellis instar dulcem illustris Ulysses:
Quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
Id latebit Neptunum, qui iram adversum te reposuit animo,
Iratus quod ei filium charum excæcasti.
Sed tamen mala licet patientes perveniretis,
Si velis tuum animum arcere & sociorum,
Quando scilicet primum appuleris fabrefactam navem
Thrinacriæ insulæ, elapsus obscuro ponto:
Pascentesque inveneritis boves & pingues pecudes
Solis, qui omnia videt & omnia inaudit:
Hos si illæsos reliqueris, reditumque curaveris,
Et adhuc sic in Ithacam mala licet patientes perveniretis:
Sin læseris, tum tibi definio interitum
Navique & sodalibus. ipse quoque etiamsi elabaris,
Sero *tamen* calamitose redibis, ubi perdideris omnes socios,
Navi in aliena. inveniesque mala domi,
Viros insolentes, qui tibi victum comedunt,
Ambientes divinam uxorem & munera dantes.
Sed tamen illorum vim ulcisceris adveniens.
Ast ubi procos in ædibus tuis
Interfeceris sive dolo, sive palam acuto ferro,
Proficiscere deinde sumens habilem remum,
Donec ad illos perveneris, qui non sciunt mare
Viri, neque sale mistam escam edunt.
Neque sane hi sciunt naves purpureas *in proræ* genis,
Neque habiles remos, qui alæ navium sunt.

Si-

Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
Ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
Γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον. ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Μητρὸς τήν δ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνειυίης·
Ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσαι σχεδὸν αἵματος, οὐδὲ ὃν υἱὸν
Ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
Εἰπὲ ἄναξ πῶς κέν μ' ἀναγνοίη τοῖον ἐόντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θείω·
Ὅντινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὁδέ τοι νημερτὲς ἐνίψει·
Ὧ δέ κ' ἐπιφθονέεις, ὁδέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν·
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
Ἤλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ' ἔγνω,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον ἐμὸν πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
Ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
Μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἐστὶ περῆσαι
Πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
Ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις
Νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
Εἰς Ἰθάκην; οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Μῆτερ ἐμὴ, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
Ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζὺν,
Ἐξ οὗ τὰ πρώτισθ' ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
Ἢ δολιχὴ νοῦσος, ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
Εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον,
Ἢ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκ ἔτι φασὶ νέεσθαι.
Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,

Ἡ δ

Signum vero tibi dicam perquam notabile, neque te latebit:
Quando tibi obviam factus alius viator
Dixerit *te* ventilabrum habere in forti humero,
Tunc scilicet terræ infigens habilem remum,
Mactans victimas eximias Neptuno regi,
Arietem, taurumque, & verrem a quo sues saliuntur
Domum revertere, mactesque sacras hecatombas
Immortalibus diis, qui cœlum latum habitant,
Omnibus sane ordine. mors vero tibi extra mare ipsi
Lenta prorsum talis, adveniet, quæ te occidet
Senectute sub molli confectum. circum autem populi
Felices erunt. hæc tibi certa dico.
Sic dixit. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Tiresia, hæc quidem fortassis decreverunt dii ipsi:
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Matris hanc video animam demortuæ:
Illa tacita sedet prope sanguinem, neque suum filium
Sustinet palam aspicere, neque alloqui.
Dic rex quo pacto me agnoscet talem.
Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
Facile tibi verbum hoc dicam, & in mente ponam:
Quemcunque quidem sines mortuorum defunctorum
Ad sanguinem prope accedere, ille tibi verum dicet:
Cui vero invidebis, ille tibi abibit retro.
Sic locuta anima quidem abiit domum Plutonis intra
Tiresiæ regis, postquam oracula edisseruit:
Ast ego illic manebam constanter, donec mater
Advenit, & bibit sanguinem nigrum: statim autem agnovit,
Et me lamentans verbis volucribus allocuta est:
Fili mi quo pacto venisti sub caliginem obscuram
Vivus cum sis? difficile enim hæc viventibus videre.
Intersunt in medio ingentes fluvii & valida fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet trajicere
Peditem, nisi quis habeat bene compactam navem.
Num jam a Troja errabundus huc venisti
Cum navique & sociis longo tempore? necdum ivisti
In Ithacam? neque vidisti in ædibus uxorem?
Sic ait. at ego ipsam excipiens alloquebar,
Mater mea, necessitas adegit me in Plutonis ædes,
Animam consulturum Thebani Tiresiæ.
Nondum enim prope veni Achaiam, neque nostram
Terram adivi, sed semper habens erro ærumnam:
Ex quo primum secutus sum Agamemnonem dium
In Ilium equis aptum, ut cum Trojanis pugnarem.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Quod nam te fatum edomuit longum somnum inducentis mortis?
An diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
Suis mitibus jaculis aggrediens occidit?
Dic etiam mihi *de* patre & filio quem reliqui,
An adhuc apud illos meum *imperii* decus, aut aliquis jam
Virorum alius habet, me a. non amplius autumant reditorũ.
Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentemque,

Ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει·
Ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅςτις ἄριςος.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἐΐσας
Δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
Πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
Ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ
Δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
Ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ,
Ἐν κόνι ἄγχι πυρὸς, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
Πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
Φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.
Ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
Σὸν πότμον γοόων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
Οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσπον.
Οὔτ' ἔμ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐΰσκοπος ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
Οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥ τε μάλιςα
Τηκεδόνι ςυγερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν.
Ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔγωγ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
Μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνειυίης.
Τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἑλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
Τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
Ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Μῆτερ ἐμὴ, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα,
Ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
Ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
Ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
Ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος ςεναχίζω;
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Ὤ μοι τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
Οὔτι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
Ἀλλ' αὕτη δίκη ἐςὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀςέα ἶνες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
Δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀςέα θυμὸς,
Ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Ἀλλὰ φόωσδε τάχιςα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
Ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἤλυθον (ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
Ὅσσαι ἀριςήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
Αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ἐρέοιμι ἑκάςην·

Ἣ δὲ

An manet cum puero, & ſalva omnia cuſtodit:
An jam eam duxit Achivorum qui erat præſtantiſſimus.
Sic dicebam. ipſa ſtatim reſpondit veneranda mater:
Et ſane illa quidem manet afflicto animo
Tuis in ædibus: ærumnoſæ autem ei ſemper
Conſumuntur noctesque dieſque lacrymas fundenti.
Tuum tamen nondum quiſquam habet pulchrum *imperii* honorem,
Telemachus lucos colit, & epulis juſtis (ſed quietus
Epulatur, quæ decet jura *populis* dantem virum curare:
Omnes enim vocant. pater autem tuus illic manet
In agro, neque in urbem concedit: neque illi lecti
Strata & lænæ, & ſtragula lævia:
Sed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
In cineribus prope ignem, malaque corpori indumenta induit:
Aſt ubi venit æſtaſque virenſque autumnus,
Undique illi per fertilem partem vineæ vitiferæ
Ex foliis delapſis humiles ſternuntur lectuli.
Ubi ille jacet mœrens: ingentemque in præcordiis luctum alit,
Tuum fatum deflens: moleſta autem inſuper ſenectus urget.
Sic enim & ego perii, & fatum obii.
Neque me domi ſcopum ferire docta jaculatrix
Suis mitibus telis aggrediens interemit,
Neque aliquis me morbus invaſit, qui maxime
Tabe inviſa membris exemiſſet animum.
Sed me tuique deſiderium, tuique cura, inclyte Ulyſſes,
Tuaque benignitas dulci vita privarunt.
Sic ait. at ego volui mente deliberans
Matris meæ animam prehendere defunctæ.
Ter quidem conabar, amplectique me animus jubebat,
Ter autem mihi ex manibus inſtar umbræ aut ſomni
Avolavit: mihique dolor acutus exiſtebat ex animo magis:
Et ipſam compellans verbis velocibus allocutus ſum,
Mater mea, cur me non expectas amplecti *te* cupientem,
Ut etiam apud inferos charas manus circumdantes *collis*
Ambo miſerabili delectemur luctu?
Nunquid mihi idolum hoc inclyta Proſerpina
Immiſit, ut adhuc magis lamentans ingemiſcam?
Sic dicebam. ſtatimque reſpondebat optima mater:
Heu mihi fili mi, ſuper omnes infelix viros,
Minime Proſerpina Jovis filia deludit,
Sed hæc conditio eſt mortalium, cum mortui fuerint.
Non enim amplius carneſque & oſſa nervi habent,
Sed ea quidem ignis valida vis ardentis
Abſumit, ubi primum reliquit alba oſſa animus,
Anima vero tanquam ſomnium avolans volat.
Sed in lucem viventium celerrime contende: hæc a. omnia
Scias, ut etiam in poſterum tuæ dicas uxori.
Nos quidem ſic verbis confabulabamur: mulieres autem
Acceſſerunt (incitabat enim inclyta Proſerpina)
Quotquot optimatum uxores erant atque filiæ.
Quæ circa ſanguinem nigrum frequentes congregabantur.
Aſt ego conſultabam quo pacto interrogarem ſingulas:

Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
Οὐκ εἴων πινέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
Αἱ δὲ, προμνηστῖναι ἐπήεσαν, ἡ δὲ ἑκάστη
Ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.
Ἔνθ' ἤτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
Ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι.
Φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
Ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
Ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
Καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
Ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον
Κυρτωθὲν, κρύψεν τε θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
Λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
  Χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ
Ἀθανάτων. σὺ δὲ τοὺς κομέειν, ἀτιταλλέμεναί τε.
Νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
Αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
  Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Ἡ δ' ὑποκυσσαμένη, Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα,
Τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
Ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαολκῷ
Ναῖε πολύρρηνος, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
Τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
Τὴν δὲ μέτ', Ἀντιόπην ἴδον Ἀσωποῖο θύγατρα,
Ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
Οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
Πύργωσάν τ'. ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
Ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.
Τὴν δὲ μέτ', Ἀλκμήνην ἴδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
Ἥ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
Γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
Καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
Τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής.
Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
Ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
Γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
Γῆμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἤνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
Ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
Ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
Ὧι ἄχεϊ σχομένη. τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσι.
Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τήν ποτε Νηλεὺς

Γῆμεν

Illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium,
Extrahens acutum gladium crasso a femore,
Non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.
Illæ vero præstolantes alia aliam accedebant, unaquæque autem
Suum genus narrabat: egoque interrogabam singulas.
Hic videlicet primam Tyro vidi bono patre natam,
Quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse.
Dicebat autem Crethei se uxorem esse Æolidæ,
Quæ fluvium amavit Enipeum divinum,
Qui multo pulcherrimus fluviorum per terram labitur:
Et forte propter Enipei versabatur pulchra fluenta:
Huic igitur similis qui terram continet & quatit deus
In ostiis fluvii accubuit vorticosi.
Purpureus autem fluctus circumstetit monti æqualis
Curvatus, absconditque deum mortalemque fœminam.
Solvit autem virgineam zonam, somnumque offudit.
Ast postquam perfecit deus amatoria opera,
Inhæsit sane ei manu, verbumque dixit, & compellavit:
Sis læta, mulier, hoc amore, circumvoluto enim anno
Paries pulchros liberos: quia haud vani concubitus
Immortalium. tu vero hos cura enutrique.
Nunc autem i domum, & te contine, neve *cuiquam* indices:
At ego tibi sum Neptunus terræ quassator.
Sic locutus, pontum subiit fluctuantem.
Illa autem prægnans, Peliam peperit & Neleum,
Qui fortes ministri Jovis magni fuere
Ambo: Pelias quidem in spaciosa Jaolco
Habitabat abundans pecudibus, hic vero in Pylo arenosa.
Alios quoque Cretheo peperit regina fœminarum,
Æsonemque, atque Pheretem, Amythaonemque gaudentem (equis
Post hanc Antiopam vidi Asopi filiam,
Quæ scilicet & *ipsa* Jovis gloriabatur in ulnis dormiisse,
Et habuit duos filios Amphionemque Zethumque,
Qui primi Thebarum fundamenta locarunt septē portas habentiū
Turribusque circumdederunt. cum absque turribus non possent
Habitare spatiosas Thebas, fortes licet essent.
Post hanc Alcmenam vidi Amphitryonis uxorem,
Quæ Herculem audacem animum leonis habentem
Peperit, in complexu Jovis magnanimi commista.
Et Megaram Creontis magnanimi filiam,
Quam habuit Amphitryonis filius animis semper indomitus.
Matrem quoque Oedipodis vidi pulchram Epicastam,
Quæ ingens facinus commisit imprudentia mentis,
Nupta suo filio: ille vero suum patrem vita spolians
Uxorem duxit. statimque hæc vulgata dii fecerunt hominibus
Sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia:
Illa autem abiit in Plutonis *domum* altas portas habentem firmam
Aptans laqueum sublimem ab alta trabe,
Suo dolore correpta. illi autem dolores reliquit post se
Valde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
Et Chlorin vidi perpulchram, quam olim Neleus

Γῆμεν ἑὸν μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
Ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
Ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
Ἡ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε, Χρόμιόν τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
Τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
Τῷ ἐδίδου ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
Ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
Ἀργαλέας. τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
Ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέδησε,
Δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,
Θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδην εἶδον τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
Ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρον' ἐγείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
Τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
Οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
Τὴν δὲ μετ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
Εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
Ὦτόν τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
Οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
Καὶ πολὺ καλλίστους, μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
Εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
Φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο.
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
Ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
Ἀμφοτέρω, πρὶν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
Ἀνθῆσαι, πυκάσαι τε γένυν εὐανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,
Κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε Θησεὺς
Ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
Ἦγε μέν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔσχε
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, στυγερήν τ' Ἐριφύλην,
Ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας.
Πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ φθεῖτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
Εὕδειν ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
Ἢ αὐτοῦ. πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·

Uxorem duxit ſuam ob formam, ubi dedit copioſiſſimam dotem,
Minimam natu puellam Amphionis Jaſidæ,
Qui quondam in Orchomeno Minyeo potenter imperavit
Atque in Pylo regnavit, peperit autem illi pulchros liberos,
Neſtoremque, Chromiumque, Periclymenumque præclarum.
Poſt hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,
Quam omnes ambiebant vicini: neque Neleus
Huic dabat qui non nigras boves latis frontibus
Ex Phylaca abegiſſet præpotentis Iphicli
Difficiles *abactu* quas ſolus promiſit vates inculpatus
Abacturum ſe: grave autem dei fatum impedivit,
Vinculaque ſæva, & bubulci agreſtes.
Sed cum jam menſeſque & dies finiti eſſent
Rurſus circumvoluto anno, & advenerunt horæ,
Atque tunc demum ipſum ſolvit præpotens Iphiclus,
Fatalia omnia prolocutum Jovis autem perficiebatur conſilium.
Et Ledam vidi Tyndari uxorem,
Quæ ex Tyndaro fortes peperit filios
Caſtoremque equorum domitorem & pugnis valentem Pollucem:
Quos ambos vivos habet alma terra:
Qui etiam infra terram honorem ab Jove habentes,
Alias quidem vivunt alternis diebus, alias autem rurſus
Moriuntur, honoremque ſortiti ſunt æqualem diis.
Poſt hanc, Iphimediam Aloei uxorem
Aſpexi, quæ ſcilicet dicebat ſe Neptuno miſtam.
Et peperit quidem duos filios (brevis tamen vitæ fuerunt)
Otumque diis æquiparandum, inclytumque Ephialtem,
Quos ſcilicet longiſſimos enutrivit alma terra,
Et longe pulcherrimos, poſt inclytum Orionem.
Novem annorum enim illi & novem cubitorum erant
Latitudine, at longitudine erant novem orgyiarum.
Qui etiam immortalibus minabantur, in cœlo
Certamen moturos tumultuoſi belli.
Oſſam ſuper Olympo conati ſunt imponere, at ſuper Oſſa
Pelium frondoſum, ut cœlum permeabile eſſet.
Et fortaſſis perfeciſſent ſi ad pubertatis menſuram veniſſent:
Sed *eos* perdidit Jovis filius quem pulchricoma peperit Latona,
Ambos, antequam ipſis ſub temporibus lanugo
Floreret, denſareturque mentum florenti lana.
Phædramque Procrimque vidi, pulchramque Ariadnam,
Filiam Minois prudentis, quam olim Theſeus
Ex Creta in fertiliſſimam regionem Athenarum ſacrarum
Duxit quidem, neque potitus eſt. ante autem ipſam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Mæramque Clymenamque vidi, odioſamque Eriphylam,
Quæ aurum pro ſuo marito accepit precioſum.
Univerſas vero haud ego eloquar neque nominarim
Quotquot Heroum uxores vidi & filias.
Ante enim etiam nox periret divina. ſed etiam hora
Dormiendi, ſive ad navem celerem mihi digreſſo ad ſocios,
Sive hic. reductio autem diis vobiſque curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti erant ſilentio:

Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τοῖσιν δ' Α'ρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων,
Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶναι
Εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
Ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν· ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
Τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
Οὕτω χρηΐζοντι κολούετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ε'χένηος,
Ο'ς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Ω῏ φίλοι, οὐ μὰν ὔμμιν ἀπὸ σκοποῦ, οὐδ' ἀπὸ δόξης
Μυθεῖται βασίλεια περίφρων. ἀλλὰ πίθεσθε·
Α'λκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε.
Τὸν δ' αὖτ' Α'λκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴκεν ἔγωγε
Ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,
Ε'μπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν
Δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Α'λκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν,
Πομπήν τ' ὀτρύνοιτε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
Πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι,
Καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
Πᾶσιν ὅσοι μ' Ι'θάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' Α'λκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ω῏ Ο'δυσεῦ, τὸ μὲν οὔτι σ' ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
Η'περοπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
Ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.
Σοὶ δ' ἔνι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
Μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
Πάντων τ' Α'ργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
Α'λλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ι'λιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
Νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρὴ ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
Εὕδειν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
Καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
Τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Α'λκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ω῎ρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
Εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο.
Οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτήν,
Ε'ν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη

Voluptate enim tenebantur per domum umbrosam.
His vero Areta alba lacertis cœpit sermonem:
Phæaces, qui vobis vir iste videtur esse
Formaque magnitudineque, atque mente intus æqua?
Hospes sane meus est: quisque autem vestrum particeps est (honoris.
Ideo ne festinantes dimittite, neque dona
Sic egenti parce date. multa enim vobis
Bona in ædibus deorum benignitate jacent.
His autem intersatus est senex Heros Echeneus,
Qui scilicet Phæacum virorum maximus natu erat:
O amici, non utique vobis inepte, neque sine judicio
Loquitur regina prudens. sed obedite:
Alcinoo autem ex hoc pendet opusque dictumque.
Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixitque:
Hoc quidem sic erit dictum, si modo ego
Vivus Phæacibus navigandi peritis imperabo.
Hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,
Tamen expectare in crastinum, donec totam
Donandi rationem perficiam. deductio autem viris curæ erit
Omnibus, potissimum autem mihi. cujus imperium est in populo.
Hunc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
Si me etiam in annum jusseritis hic manere,
Deductionemque apparaveritis, & splendida dona dederitis,
Etiam hoc vellem, & utilius esset
Pleniori cum manu charam in patriam venire,
Et venerabilior & charior viris essem
Omnibus quotquot me in Ithacam viderent reversum.
Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitque:
O Ulysses! hoc quidem neutiquam te existimamus aspicientes
Impostoremque esse & fallacem, cujusmodi multos
Pascit terra nigra multifariam interspersos homines,
Mendacia concinnantes unde quis neque suspicaretur.
Tibi autem inest forma verborum, mensque bona:
Historiam vero uti quis poëta scite recensuisti,
Omnium Argivorum, tuique ipsius dolores tristes.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Si quosdam eximiorum sociorum vidisti, qui teipsum
Ad Ilium simul secuti sunt, & illic fatum obierunt.
Nox autem hæc valde longa, immensa: neque adhuc tempus
Dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera,
Etiam in auroram divinam sustinerem, si mihi tu
Sustineres in ædibus tuos dolores dicere.
Hunc autem excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
Tempus & multa loquendi, tempus & dormiendi.
Si autem adhuc audire utique cupis, haud ego
His tibi invidus recusem & miserabiliores alios narrare
Dolores meorum sociorum, qui scilicet postea perierunt,
Qui Trojanorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
In reditu vero perierunt malæ fœminæ gratia.
Ast ubi & animas dispersit huc atque illuc

Α'γνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
Η'λθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Α'γαμέμνονος Α'τρείδαο
Α'χνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Ε'γνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
Κλαῖε δ' ὅγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
Πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
Α'λλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἲς ἔμπεδος, οὐδέ τι κίκυς
Οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Α'τρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Α'γάμεμνον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
Η'ὲ σέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ο'ρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
Η'έ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
Βοῦς περιταμνόμενον, ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Η'ὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον, ἠὲ γυναικῶν;
Ω'ς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ο'δυσσεῦ,
Οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ο'ρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμὴν,
Οὔτέ μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου·
Α'λλά μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε,
Ε'κτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ. οἶκόνδε καλέσσας,
Δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Ω'ς θάνον οἰκτίςῳ θανάτῳ. περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
Νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὣς ἀργιόδοντες,
Οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
Η' γάμῳ ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
Η'δη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
Μουνὰξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Α'λλά κε κεῖνα μάλιςα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
Ω'ς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
Κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήςρη δολόμητις
Α'μφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
Βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ. ἡ δὲ κυνῶπις
Νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς ἀΐδαο
Χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν. σύν τε ςόμ' ἐρεῖσαι.
Ω'ς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς
Η'τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
Οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
Κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἤτοι ἔφην γε
Α'σπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα,
Η͂ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ω'ς ἔφατ'. αὐτάρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον;
Ω͂ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Α'τρέος εὐρύοπα Ζεὺς
Ε'κπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλάς.

Casta Proserpina mulierum fœminearum,
Supervenitque anima Agamemnonis Atridæ
Mœsta: circumque aliæ congregatæ erant quæcunque cum eo
Domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
Agnovitque statim me ille ubi bibit sanguinem nigrum.
Flevit autem idem vehementer, teneras lachrymas destillans,
Extendens ad me manus, porrigere cupiens.
Sed non amplius ei aderat vis firma, neque ulla potentia
Qualis utique antea erat in flexilibus membris.
Illum quidem ego flevi ut vidi, misertusque sum in animo,
Et ipsum compellans verbis volucribus allocutus sum,
  Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Quodnam te fatum domuit asperæ mortis?
An te in navibus Neptunus domuit,
Ciens sævorum ventorum plurimum flatum?
An tibi inimici viri nocuerunt in continente,
Boves vastanti, atque ovium greges pulchros?
Aut pro urbe pugnanti, atque fœminis?
  Sic dixi. ille autem me statim excipiens allocutus est:
Inclyte Laërtiade multiscie Ulysses,
Neque me in navibus Neptunus domuit,
Excitans difficilium ventorum immensum flatum,
Neque mihi hostiles viri nocuerunt in continente:
Sed mihi Ægisthus struens mortemque fatumque,
Occidit cum perniciosa uxore, domum vocatum,
Convivio exceptum, uti quis occidit bovem ad præsepe.
Sic perii miserabilissima morte. circumque cæteri socii
Continenter necabantur uti sues albi dentibus,
Qui scilicet *mactantur* in locupletis viri præpotentis
Aut nuptiis, aut symbolis, aut convivio læto.
Jam *tu* quidem multorum virorum cædibus interfuisti
Separatim interfectorum & in dura pugna.
Sed illa potissimum videns flevisses *ex* animo,
Ut circa craterem mensasque refertas
Jacebamus in ædibus, pavimentumque totum sanguine undabat.
Miserabilissimam autem audivi vocem Priami filiæ
Cassandræ, quam occidit Clytæmnestra dolosa consiliis
Apud me: at ego a terra manus elevans,
Injiciebam moriens in gladium. illa autem impudentissima
Secessit, neque mihi voluit eunti in Ditis *domum*
Manibus oculos comprimere, & atque os componere.
Adeo non est sævius & impudentius aliud muliere
Quæcunque scilicet hujusmodi animo facinora induxerit.
Quale & illa patravit facinus turpe,
Legitimo struens marito cædem. atqui autumabam etiam
Jucundum liberis atque mancipiis meis
Me domum venturum: illa vero maxime exitialia callens,
Sibique infamiam aspersit & illis quæ erunt deinceps,
Fœmineis mulieribus, etiam *illi* quæ benefica erit *i. e. proba.*
  Sic dixit. at ego ipsum excipiens alloquebar,
Papæ, quam nimis scilicet genus Atrei altitonans Jupiter
Vehementer odit fœminea propter consilia.

Ἐξ ἀρχῆς, Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
Σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
Μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
Ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
Ἀλλ' οὐ σοί γ' Ὀδυσεῦ φόνος ἔσσεται ἔκ τε γυναικός·
Λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
Ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
Νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
Ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθὼν,
Καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται ἣ θέμις ἐστίν·
Ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις
Ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Κρύβδην μηδ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
Ἤ που ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
Ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
Ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
Πῶς ἔτλης ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
Ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
Εἴποι ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
Οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
Πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
Ἐνθάδ' ἐών· τῷ μήτι θανὼν ἀκαχίζευ Ἀχιλλεῦ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ

Ab initio, Helenæ quidem cauſa periimus multi:
Tibi vero Clytæmneſtra dolum ſtruxit procul abſenti.
  Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloquebatur:
Ideoque nunc nunquam etiam tu uxori manſuetus ſis,
Neque illi dictum omne revela quod bene noveris,
Sed aliud quidem dic, aliud autem & celatum eſto.
Sed haud tibi Ulyſſes exitium erit ex uxore.
Valde enim ſapiens eſt & bene in mente conſilia ſcit
Filia Icarii prudens Penelope.
Certe quidem ipſam nuptam novam relinquebamus nos,
Abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mammillam
Parvulus, qui forte nunc in virorum ſedet numero,
Felix: certe enim illum pater charus videbit veniens,
Et ille patrem amplectetur ita ut fas eſt:
Sed mea neque ſaltem filii ſaturari uxor
Oculis permiſit: prius enim me etiam occidit ipſum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde,
Clam non palam charam in patriam terram
Navem adpelle: quoniam non amplius fidendum eſt fœminis.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Sicubi adhuc viventem audiviſtis filium meum,
Aut alicubi in Orchomeno, aut in Pylo arenoſa,
An alicubi apud Menelaum in Sparta ampla.
Nondum enim mortuus eſt in terra dius Oreſtes.
  Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:
Atride, quid me hæc interrogas? non enim quicquam ſcio
Vivat ne ille an mortuus ſit. malum autem vana loqui.
Nos quidem ſic verbis alternantes triſtibus
Stabamus mœſti, tenellas lacrymas profundentes.
Supervenit autem anima Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & eximii Antilochi,
Ajaciſque, qui præſtantiſſimus erat formaque corporeque
Cæterorum Græcorum poſt inculpabilem Achillem.
Agnovit autem me anima pedibus velocis Æacidæ,
Et lamentans verbis volucribus alloquebatur:
Generoſe Laërtiade multiſcie Ulyſſes,
Infelix, quid adhuc majus in mente cogitabis facinus?
Quo pacto ſuſtinuiſti ad inferos venire, ubi mortui
Senſuum expertes habitant, hominum ſimulacra mortuorum?
  Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Achilles Pelei fili, longe excellentiſſime Græcorum,
Veni Tireſiæ propter vaticinium, ſi quod conſilium
Dicat quo pacto Ithacam ad arduam perveniam.
Necdum enim prope veni Achaiam, necdum noſtram
Terram conſcendi, ſed ſemper habeo mala. te vero Achilles
Nullus vir majorum beatior, neque poſteriorum.
Antea enim te vivum honorabamus æque ac deos
Argivi, nunc rurſus late imperas mortuis,
Hic degens: ideo neutiquam mortuus doleas Achilles.
  Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloquebatur:
Ne jam mihi mortem conſoleris inclyte Ulyſſes:
Mallem ruſticus mercede ſervire alii.

Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἔνισπε,
Ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἠὲ καὶ οὐκί.
Εἰπὲ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσσαι,
Ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Ἤ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
Οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν.
Εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
Τῷ κε τέῳ στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Οἳ κεῖνον βιόωνται, ἐέργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὔτι πέπυσμαι·
Αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
Πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις.
Αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
Ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
Αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νεικάσκομεν οἴω.
Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρνοίμεθ' Ἀχαιοί,
Οὔποτε ἐς πληθὺν μένεν ἀνδρῶν, οὐδ' ἐν ὁμίλῳ·
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων·
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
Ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων Ἀργείοισιν.
Ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
Ἥρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
Κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμ' Ἐπειὸς,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐπιθεῖναι·
Ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου.
Κεῖνον δ' οὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
Δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἱκέτευεν
Ἱππόθεν ἐξίμεναι· ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην,
Καὶ δόρυ χαλκοβαρές· κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
Μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
Ἀσκηθὴς, οὔτ' ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
Οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος· οἷά τε πολλὰ
Γίνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὣς ἐφάμην. ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
Φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Γηθοσύνη ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι,
Αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων

Ἔστα-

Viro inopi, cui haud victus multus esset,
Quam omnibus manibus vita defunctis imperare.
Sed age mihi de filio generoso historiam dic,
An pergit in bello inter primos pugnare, an vero non.
Dic etiam mihi de Peleo eximio si quid audivisti,
An adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
An ipsum despiciunt per Græciam Phthiamque,
Eo quod ipsi senium occupat manusque pedesque.
Non enim ego defensor *sum* sub lumine solis,
Talem me ferens, qualis olim in Troja ampla
Trucidabam populum fortissimum, pugnans pro Argivis.
Si talis venirem vel paulisper in patris domum,
Hoc pacto alicui retunderem animos & manus intrepidas,
Eorum qui illum violant, arcentque ab honore.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Equidem de Peleo inculpato nihil audivi:
Sed tibi de filio saltem Neoptolemo charo
Omnem veritatem dicam, ut me jubes
Ipse enim illum ego cava in navi æquali
Duxi ex Scyro ad caligatos Achivos.
Ac quando circa urbem Trojam inibamus consilia,
Semper primus dicebat, & non aberrabat oratione:
Nestorque eximius & ego contendebamus soli.
Ast quotiens circa urbem Trojam decerneremus Achivi,
Nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turba,
Sed longe præcurrebat, suis animis nulli cedens:
Multos autem viros trucidavit in sæva pugna.
Omnes vero haud ego eloqui possem neque nominare
Quantam turbam occiderit defendens Argivos.
Sed qualem Telephidem interfecit ferro
Heroëm Eurypylum, multi autem circa eum sodales
Cetei trucidabantur, mulierum propter dona.
Illum nempe pulcherrimum vidi post Memnonem divinum.
Cæterum cum in equum conscendimus quem fabricavit Epeus,
Græcorum optimates, commissa autem mihi erant omnia,
Cum aperire callidas insidias, tum concludere:
Hic alii Græcorum duces atque consiliarii
Lacrymas abstergebant, tremebantque membra cujusque.
Illum autem nunquam prorsus ego vidi oculis
Neque pallescentem corpore pulchro, neque a genis
Lacrymas abstergentem. ille mihi multum supplicabat
Ab equo ut exiret: gladii autem prehendebat capulum,
Et hastam gravatam ære: malaque Trojanis moliebatur.
Sed quando Priami urbem depopulati sumus celsam,
Portionem & donum bonum habens navem conscendit
Incolumis, neque eminus læsus acuto ære,
Neque cominus vulneratus: qualia sæpius
Fiunt in bello, permixtim namque furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidæ
Abibat magnifice incedens per herbosum pratum,
Læta quod ei dixissem filium excellentem esse.
Aliæ vero animæ mortuorum defunctorum

Ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
Νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
Τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν,
Αἶαν παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου εἵνεκα τευχέων
Οὐλομένων· τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισιν.
Τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' Ἀχαιοὶ
Ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο
Ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές. οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
Ἐκπάγλως ἤχθηρε. τεῒν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
Ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.
Ἔνθα χ' ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἢ κεν ἐγὼ τόν,
Ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.
Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
Ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
Ἥμενοι ἑσταότες τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Τὸν δὲ μέτ', Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
Θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
Κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
Γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
Δέρτρον ἔσω δύνοντες. ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί.
Λητὼ γὰρ ἥλκησε Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν
Πυθῶδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
Καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον χαλέπ' ἄλγε' ἔχοντα,
Ἑσταότ' ἐν λίμνῃ, ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ·
Στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι.
Ὁσσάκι γὰρ κύψει' ὁ γέρων πιέειν μενεαίνων,
Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχέν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
Γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων.
Δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατακρῆθεν χέε καρπόν,
Ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
Τῶν ὁπότ' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
Τὰς δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,

Stabant mœstæ, narrabant autem curas unaquæque.
Sola autem Ajacis anima Telamoniadæ
Longe absistebat, irata propter victoriam,
Qua ipsum ego viceram jure contendens apud naves
Pro armis Achillis. posuerat autem veneranda mater:
Filii autem Trojanorum judicarunt & Pallas Minerva.
Utinam non debuissem vincere tali mercede:
Tale enim caput ob ista terra accepit,
Ajacem, qui præstantissimus & forma, & rebus gestis fuit
Cæterorum Græcorum, post inculpabilem Pelidem:
Illum quidem ego verbis alloquebar mollibus:
Ajax fili Telamonis inculpati, siccine eras
Ne mortuus quidem oblitурus mihi iræ ob arma
Perniciosa: quæ exitialia dii fecerunt Argivis.
Talis enim ipsis turris periisti: propter te autem Græci
Æque ac propter Achillis caput Pelidæ
Dolemus occisum penitus. neque quispiam alius
In culpa est, sed Jupiter Danaorum exercitum bellicosorum
Graviter odit, tibi autem fatum imposuit.
Sed age huc veni rex, ut verbum & orationem audias
Nostram: doma autem spiritus & generosum animum.
Sic *dixi.* ille autem mihi nihil respondit, ibat autem ad alias
Animas ad Erebum mortuorum defunctorum.
Illic similiter allocutus *me* fuisset iratus uti ego ipsum,
Sed mihi volebat animus in pectore meo
Aliorum animas videre defunctorum.
Ibi autem Minoëm vidi Jovis illustrem filium,
Aureum sceptrum habentem, jus dicentem mortuis,
Sedentem: illi vero circa ipsum causas dicebant regem,
Sedentes & *partim* stantes per late patentem Plutonis domum.
Post hunc autem Orionem animadverti
Feras simul agitantem per floridum pratum,
Quas ipse occiderat in desertis montibus,
Manibus habens clavam totam æream semper infractam.
Et Tityum vidi terræ gloriosæ filium,
Jacentem in pavimento, qui in novem jacebat jugera.
Vultures autem ipsum utrimque assistentes jecur tondebant,
In viscera penetrantes. ille autem non abigebat manibus.
Latonæ enim vim intulit Jovis gloriosæ conjugi
Ad Pytho eunti per amœnum Panopeum.
Et Tantalum vidi graves dolores habentem,
Stantem in lacu, qui accedebat ad mentum.
Appetebat autem sitiens, potum tamen non poterat capere.
Quoties enim inclinabat senex bibere cupiens,
Toties aqua peribat absorpta: circaque pedes
Terra nigra apparebat, arescere autem faciebat deus.
Arbores autem proceræ a capite fundebant fructum,
Pyri, mali punicæ, & aliæ mali egregium fructum ferentes,
Ficusque dulces, & oleæ virescentes.
Quae quando pergeret senex manibus prehendere,
Ea ventus jactabat ad nubes umbrosas.
Et Sisyphum aspexi, duros dolores patientem,

Λᾶαν βαςάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
Η῎τοι ὁ μὲν, σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ᾽ ὅτε μέλλοι
Α῎κρον ὑπερβαλέειν, τότ᾽ ἀποςρέψασκε Κραταιὶς,
Αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής·
Αὐτάρ ὅγ᾽ ἂψ ὤσασκε τιταινόμενος· κατὰ δ᾽ ἱδρὼς
Ε῎ρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ᾽ ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
Τὸν δὲ μετ᾽, εἰσενόησα βίην Η῾ρακληείην,
Εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ᾽ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Η῞βην
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Η῞ρης χρυσοπεδίλου.
Α᾽μφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν, οἰωνῶν ὥς,
Πάντοσ᾽ ἀτυζομένων. ὁ δ᾽, ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικὼς,
Γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῆφιν ὀϊςὸν,
Δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
Σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ ςήθεσσιν ἀορτὴρ,
Χρύσεος ἦν τελαμών· ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
Α῎ρκτοι τ᾽, ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
Υ῾σμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ᾽, ἀνδροκτασίαι τε.
Μὴ τεχνησάμενος μηδ᾽ ἄλλό τι τεχνήσαιτο,
Ο῟ς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
Ε῎γνω δ᾽ αὐτίκα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
Καί μ᾽ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν᾽ Ο᾽δυσσεῦ,
Α῏ δεῖλ᾽, ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
Ο῞ν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ᾽ αὐγὰς Η᾽ελίοιο.
Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
Εἶχον ἀπειρεσίην. μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
Δεδμήμην, ὁ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ᾽ ἀέθλους.
Καὶ ποτέ μ᾽ ἐνθάδ᾽ ἔπεμψε κύν᾽ ἄξοντ᾽ οὐ γὰρ ἔτ᾽ ἄλλον
Φράζετο τοῦδέ τι μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἤγαγον ἐξ ἀΐδαο·
Ε῾ρμείας δέ μ᾽ ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Α᾽θήνη.
Ω῝ς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴτις ἔτ᾽ ἔλθοι
Α᾽νδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τοπρόσθεν ὄλοντο.
Καὶ νύ κ᾽ ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα, Πειρίθοον τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
Α᾽λλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε᾽ ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
Η᾽χῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει
Μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
Ε᾽ξ ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
Αὐτούς τ᾽ ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ᾽ αἶψ᾽ εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τὴν δὲ κατ᾽ Ω᾽κεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
Πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

Ο'ΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ Ο῾ΜΗ'ΡΟΥ ΤΗ῀Σ Μ. ῾ΡΑΨΩΔΙ'ΑΣ

ὑπόθεσις.

Διηγεῖται τὴν ἐξ ᾅδου γενομένην αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς Κίρκη

Lapidem gestantem ingentem utraque *manu.*
Et ille quidem innixus manibusque pedibusque,
Lapidem sursum pellebat ad cacumen: sed quando erat
Summum superaturus, tunc Cratæis avertebat,
Rursus deinde in campum volvebatur lapis impudens:
At ille rursus pellebat contendens: ac sudor
Defluebat ex membris, pulvisque ex capite oriebatur.
Post hunc vidi vim Herculeam,
Simulachrum: ipse vero apud immortales deos
Oblectatur in conviviis, & habet pulchram pedibus Heben,
Filiam Jovis magnanimi & Junonis aurea sandalia habentis.
Circa autem ipsum clamor mortuorum erat, avium instar,
Undique agitatarum. ille vero obscuræ nocti similis,
Nudum arcum habens & ad nervum sagittam,
Horrendum circumspiciens, semper jaculanti similis.
Horrendus autem illi circum pectora baltheus,
Aureum erat lorum: ubi miranda opera elaborata erant,
Ursique, agrestesque apri, trucesque leones,
Præliaque, pugnæque, cædesque, homicidiaque.
Nec aliud fabricatus est nec aliud fabricabitur,
Qui illud lorum sua elaboravit arte.
Agnovit autem statim ille postquam vidit oculis:
Et me miserans verbis alatis alloquebatur:
Generose Laërtiade multiscie Ulysses,
Heu miser, certe aliquod & tu malum fatum nactus es,
Quale ego portabam sub radiis Solis.
Jovis quidem filius eram Saturnii, sed ærumnam
Habebam infinitam. valde enim longe deteriori viro
Obnoxius eram, qui mihi gravia imperabat certamina.
Et aliquando me huc misit ut canem ducerem: non enim aliud
Existimabat illo mihi gravius fore certamen.
Eum quidem ego subduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atque cæsia Minerva.
Sic fatus, ipse quidem rursus descendit in Ditis domum.
At ego illic mansi firmiter, si quis adhuc veniret
Virorum Heroum qui jam olim perierunt.
Et adhuc priscos vidissem viros, quos volebam,
Theseum, Pirithoumque, deorum gloriosos filios:
Sed ante multitudo congregabatur infinita mortuorum
Sonitu immenso: me autem pallidus timor occupabat
Ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
Ab inferis mitteret inclyta Proserpina.
Statim deinde ad navem profectus, jussi socios
Et ipsos ascendere, & rudentes solvere.
Illi vero statim ingressi sunt, & per transtra sederunt.
Illam vero per Oceanum flumen ferebat unda fluenti,
Primum quidem remigatio, postea autem optimus ventus.

ODYSSEAE HOMERI XII. LIBRI

Argumentum.

NArrat ab inferis qualis fuerit sibi reditus ad Circen: &

Κίρκην· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν· καὶ τὴν τῆς αὐτοῦ νεὼς καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, ἀνελόντων τινὰς τῶν Ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

Μῦ Σειρῆνας ἔχει, πλαγκτάς τ', ἰδὲ βοῦς Ἀελίου.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
Νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
Οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο.
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν εἰς δώματα Κίρκης
Οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
Φιτροὺς δ' αἶψα ταμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη πρόεχ' ἀκτή,
Θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
Τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες,
Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
Ἐξ ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
Ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
Σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
Ἡ δ' ἐν μέσσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων,
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' ἀΐδαο,
Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
Αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
Σημανέω, ἵνα μή τι κακοῤῥαφίῃ ἀλεγεινῇ
Ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
Ἡ δέ με χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
Εἷσέ τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη,
Ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται· σὺ δ' ἄκουσον
Ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
Ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅ, τις σφέας εἰσαφίκηται.
Ὅς τις ἀϊδρίῃ πελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὔτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
Οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται, οὐδὲ γάνυνται·
Ἀλλά τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
Ἥμεναι ἐν λειμῶνι. πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς

Ἀν-

quomodo Sirenes prærternavigaverit, & erratiles petras, Scyllamque & Charybdim: & suæ navis & sociorum interitum, qui occiderant quosdam Solis boves: & ut solus in ligno ad Calypso evaserit.

M. Sirenes habet, petras, atque boves Solis.

Caeterum postquam fluvii reliquit fluentum Oceani
Navis, abiitque ad fluctus maris latiflui
Insulam ad Ææam, ubi Auroræ manegenitæ
Domicilium & chori sunt, & Solis ortus.
Navem quidem huc venientes subduximus in arenam,
Nos autem egressi sumus ad littus maris.
Hic dormientes expectavimus auroram divinam:
Quando autem manegenita apparuit rosea digitis aurora,
Scilicet tunc ego socios præmisi ad domum Circes
Efferre mortuum Elpenorem defunctum.
Ligna vero statim cædentes, qua summum prominebat littus,
Sepelivimus tristes, tenellas lacrymas profundentes.
At postquam cadaver combustum est & arma mortui,
Tumulo congesto, & insuper columna erecta,
Fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum.
Nos quidem singula administravimus. neque vero Circen
Ab inferis regressi latuimus, sed valde celeriter
Venit festinans: simul autem ancillæ ferebant cum ipsa
Panem & carnes multas, & ardens vinum rubrum.
Hæc in medio stans alloquebatur dia dearum:
Miseri, qui viventes subiistis domum Plutonis,
Bis mortui, cum alii semel moriantur homines.
Sed agite, edite cibum & bibite vinum
Hic tota die: simul autem cum aurora illucescente
Navigabitis: at ego monstrabo viam, atque singula
Significabo, ut ne quid insidiis malis
Aut maris aut terræ doleatis cladem passi.
Sic ait. nobis vero persuadebatur animus masculus.
Sic tunc quidem tota die ad solis occasum
Sedebamus epulantes carnes immensas & dulce vinum.
Quando autem sol descendit & crepusculum venit,
Illi quidem dormierunt apud rudentes navis:
Ipsa autem me manu prehensum dilectis seorsim a sociis,
Locavitque, & accubuit, & interrogavit singula.
At ego illi omnia secundum ordinem recensui.
Atque tunc scilicet me verbis alloquebatur veneranda Circe:
Hæc quidem sic omnia transacta sunt: tu autem audi
Ut tibi ego dicam, in memoriam reducet etiam deus ipse.
Ad Sirenes quidem primum pervenies, quæ sane omnes
Homines fascinant, quicunque ad eas pervenerint.
Quicunque imprudentia appulerit & vocem audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes parvuli
Domum reverso astant, neque lætantur:
Sed Sirenes stridula fascinant cantilena,
Sedentes in prato. ingens autem circa ossium acervus

Ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
Ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
Κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μήτις ἀκούσῃ
Τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκ' ἐθέλῃσθα,
Δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆφθω·
Ὄφρά κε τερπόμενος ὄπ' ἀκούσῃς Σειρήνοιϊν.
Αἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
Οἱ δέ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι διδέντων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
Ἔνθά τοι οὐκ ἔτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω
Ὁπποτέρη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ βουλεύειν· ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
Κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης·
Πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσιν,
Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
Ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι.
Τῇ δ' οὔπω τις νῆυς φύγεν ἀνδρῶν ἥτις ἵκηται,
Ἀλλά θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
Κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
Οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νῆυς
Ἀργὼ πασιμέλουσα παρ' Αἰήταο πλέουσα·
Καὶ νύ κε τὴν ἔνθ' ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
Ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
Οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
Ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
Κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδέποτ' αἴθρη
Κείνου ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
Οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ καταβαίη.
Οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές γε ἐείκοσι καὶ πόδες ἦεν.
Πέτρη γὰρ λίς ἐστι περιξεστῇ εἰκυῖα.
Μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠεροειδὲς
Πρὸς ζόφον εἰς ἔρεβος τετραμμένον. ἧπερ ἂν ὑμεῖς
Νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
Οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήϊος ἀνὴρ
Τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
Ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα·
Τῆς ἤτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς
Γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακός· οὐδέ κέ τίς μιν
Γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
Τῆς ἤτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι·
Ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
Μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
Ἔξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
Αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον περιμαιμώωσα
Δελφῖνάς τε κύνας τε, καὶ εἴποθι μεῖζον ἕλῃσι
Κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.

Virorum putrefactorum, circunque cutes consumuntur.
Sed prænavigato: aures autem obline sociorum,
Ceram depsens mellitam ne quisquam audiat
Cæterorum: at ipse audi si quidem voles,
Ligent te in navi veloci manibusque pedibusque
Erectum in statione mali: ex ea autem funes alligentur:
Ut cum voluptate vocem audias Sirenum.
Quod si rogaveris socios, solvereque jusseris,
Illi vero te pluribus vinculis alligent.
Ast ubi has præternavigaverint socii,
Hic tibi non amplius jam continuo dicam
Utra tibi via erit, sed & ipse
Animo considera. dicam autem tibi utrinque.
Hinc quidem petræ excelsæ, ad eas autem
Fluctus ingens resonat cærulei maris:
Erratiles scilicet eas dii beati vocant.
Hac neque volatilia prætervolant, neque columbæ
Timidæ, quæ ambrosiam Jovi patri ferunt,
Sed ex illis semper adimit lævis petra,
Sed aliam summittit pater ut in numero sit.
Hac nondum ulla navis effugit virorum quæcumque accesserit,
Sed pariter tabulas navium & corpora virorum
Fluctus maris ferunt ignisque perniciosi procellæ.
Sola nempe *illa* præternavigavit mare sulcans navis
Argo quæ omnibus curæ fuerat ab Æeta navigans:
Et fortasse illam ibi celeriter jecisset magnas ad petras,
Sed Juno præterire fecit, quoniam charus erat Jason.
Duo vero scopuli, hic quidem cœlum latum attingit
Acuto vertice, nubes autem ipsum circumdat
Obscura, quæ nunquam recedit, neque unquam serenitas
Ejus occupat verticem, neque in æstate neque autumno.
Neque ascendere posset mortalis vir, neque descendere,
Neque si illi manus utique viginti & pedes essent.
Petra enim lævis est circumpolitæ similis.
Medio autem in scopulo est spelunca obscura
Versus tenebras ad Erebum conversa. qua vos
Navem aliorsum cavam dirigite eximie Ulysses.
Neque ex navi cava juvenis vir
Arcu jaculatus ad cavam speluncam perveniret.
Hic autem Scylla inhabitat graviter vociferans:
Ejus quidem vox quanta catuli nuper nati
Fit, ipsa autem monstrum malum: neque quisquam ipsam
Lætaretur aspiciens, neque si deus obviam veniret.
Hujus quidem pedes sunt duodecim omnes deformes:
Sex autem illi colla prælonga, in singulis autem
Horrendum caput, insuntque triplici serie dentes
Densi & frequentes, pleni nigræ mortis.
Media quidem per speluncam cavam immergitur:
Extra autem porrigit capita sævum barathrum.
Illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinasque canesque, & sicubi majus capere possit
Cete, quæ plurima alit sonorum mare.

Hae

Τῇ δ' οὔπω ποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετέωνται
Παρφυγέειν σὺν νηΐ. φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάςῳ
Φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὸς κυανοπρώροιο.
Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσσεῦ,
Πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊςεύσειας.
Τῷ δ' ἐν ἐρινεὸς ἔςι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
Τῷ δ' ὕπο δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναῤῥοιβδεῖ
Δεινόν. μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
Οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
Ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος, ὦκα
Νῆα πάρεξ ἐλάαν· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐςιν
Ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἔνισπε,
Εἴπως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
Τὴν δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
Καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
Ἡ δέ τοι οὐ θνητὴ, ἀλλ' ἀθάνατον κακὸν ἐςι,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητόν.
Οὐδέ τις ἔς' ἀλκή· φυγέειν κάρτιςον ἀπ' αὐτῆς.
Ἢν γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
Δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι
Τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
Ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωςρεῖν δὲ Κραταιῒν
Μητέρα τῆς Σκύλλης, ἥ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν.
Ἥ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕςερον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὲ πολλαὶ
Βόσκοντ' Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλὰ,
Πεντήκοντα δ' ἕκαςα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
Οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσὶν,
Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
Ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
Μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάας, νόςου τε μέδηαι,
Ἦτ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηΐ τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξεις,
Ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέςιχε δῖα θεάων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν, ὤτρυνον ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρώροιο
Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίςιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,

Hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
Præternavigasse cum nave. aufert autem capitibus singulis
Virum abripiens ex nave nigra proram.
Alterum vero scopulum humiliorem videbis Ulysses,
Prope ad invicem: & jaculo attingeres.
In hoc caprificus est ingens foliis florens:
Sub hoc dia Charybdis absorbet nigram aquam.
Ter enim eructat quotidie, ter vero absorbet
Horrende. ne tu utique illuc venias quando absorbet.
Non enim liberarit te ex illo malo neque Neptunus.
Sed valde Scyllae scopulo appropinquans, celeriter
Navem præterage: quoniam longe satius est
Sex socios in navi desiderare quam simul omnes.
Sic ait. at ego ipsam excipiens allocutus sum:
Age vero mihi dic dea & vere enarra,
Si quo pacto perniciosam quidem effugiam Charybdim,
Illam autem ulciscar quando mihi læserit socios.
Sic dicebam. illa statim respondit diva præstantissima,
Infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt
Et labor: nec diis cedes immortalibus?
Illa vero non mortalis, sed immortale malum est,
Graveque difficileque & immane, neque expugnabile.
Neque ulla est liberatio: fugere optimum est ab illa.
Si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,
Vereor ne te denuo irruens consequatur
Tot capitibus, totque viros abripiat.
Sed valde celeriter præternaviga, voca autem Cratæim,
Matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit malum hominibus:
Quæ ipsam deinde compescet posterius ne irruat.
Trinacriam autem ad insulam pervenies, hic autem multæ
Pascuntur Solis boves & pinguia pecora,
Septem boum armenta, tot ovium pulchri greges,
Quinquaginta vero singula: propagatio autē non fit ipsorum,
Neque unquam moriuntur: deae vero pastores sunt,
Nymphæ cirratæ, Phaëthusaque Lampetieque,
Quas peperit Soli Hyperioni dia Neæra.
Has quidem ut educavit peperitque veneranda mater,
Trinacriam in insulam relegavit procul habitare,
Oves custodire paternas & nigras boves.
Eas si quidem illæsas sines, reditusque curam habebis,
Sane adhuc in Ithacam mala licet passi veniretis:
Sin autem læseris, tum tibi definio interitum
Navique & sociis. ipseque si modo evades,
Sero male redibis, amissis omnibus sociis.
Sic ait. statimque aureo throno *conspicua* venit aurora.
Illa quidem deinde per insulam abiit dia dearum:
At ego ad navem vadens, jubebam socios
Ipsosque ascendere funesque resolvere,
Qui statim ingrediebantur, & per transtra sedebant.
Ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.
Nobis autem in parte posteriori navis nigræ proram
Secundum ventum misit implentem vela, bonum sodalem,

Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
Ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἴους
Θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
Ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν,
Ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
Φθόγγον ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
Οἶον ἔμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκουέμεν. ἀλλά με δεσμῷ
Δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, (ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
Αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
Ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
Ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
Τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς εὐεργὴς
Νῆσον Σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
Ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
Καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
Ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
Τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ στιβαρῇσι πιέζευν
Αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἲς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος.
Ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.
Οἱ δ' ἐν νηῒ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε,
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆψαν·
Αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας·
Ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
Ἐγγύθεν ὀρνυμένη· λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδὴν,
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
Νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.
Οὐ γάρ πω τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
Πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι.
Ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὣς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
Ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ, προπεσόντες ἔρεσσον.
Αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
Πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπίεζευν
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρήλασεν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
Φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
Αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
Ὃν σφὶν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμὲ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα

Καπ-

Circe cirrata, gravis dea voce humana utens.
Continuoque omnia arma componentes per navem
Consedimus, quam ventusque gubernatorque dirigebant
Ibi tunc ego socios alloquebar mœstus corde:
O amici, non enim oportet unum scire neque duos solos
Vaticinia quæ mihi Circe prædixit dia dearum:
Sed dicam ego, ut scientes vel moriamur,
Vel elabentes mortem & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum jubebat divinarum
Vocem evitare, & pratum floridum.
Solum me jubebat vocem audire. sed me vinculo
Ligate in gravi, (ut firmiter illic maneam)
Erectum in basi mali: ex ipso autem funes alligentur.
Si vero oravero vos, solvereque jussero
Vos vero pluribus tum in vinculis constringite.
Et ego quidem hæc singula dicens sociis declarabam.
Interea autem rapide venit navis fabrefacta
Ad insulam Sirenum. urgebat enim ventus innoxius.
Statim deinde ventus quievit, atque tranquillitas
Erat sine ventis, sopiveratque fluctus deus.
Surgentes autem socii navis vela complicarunt,
Et ea quidem in navi cava collocarunt: ipsi autem ad remos
Sedentes, dealbabant aquam politis abietibus.
Ast ego ceræ ingentem orbem acuto ære
Minutatim dissecans, manibus fortibus premebam.
Statim vero liquefiebat cera, nam jubebat magna vis,
Solisque splendor Hyperionidæ regis.
Ordineque sociis ad aures omnibus illevi.
Illi autem in navi mihi ligarunt pariter manusque pedesque,
Erecto in basi mali, ex eo autem funes alligarunt:
Ipsi autem sedentes spumosum mare verberabant remis.
Sed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
Propere urgentes, illas non latuit velox navis
Prope impulsa: argutumque instituerunt carmen:
Huc age veniens celeberrime Ulysses, ingens decus Achivorum
Navem siste, ut nostram vocem audias.
Non n. unquam aliquis hac prætoregit navem nigram,
Quin prius nostram suavem ab ore vocem audiret:
Sed hic delectatus abit, & plura sciens.
Scimus enim tibi omnia quæcunque in Troja lata
Argivi Trojanique deorum voluntate pertulerunt,
Scimus etiam quæcunque fiunt in terra alma.
Sic dicebant, mittentes vocem pulchram. at meum cor
Volebat audire, solvereque jubebam socios,
Superciliis innuens: illi autem incumbentes remigabant.
Statimque surgentes Perimedes Eurylochusque
Pluribus me vinculis ligabant, magisque premebant.
Cæterum ubi illas præteriit *navis*, neque amplius deinde
Vocem Sirenum audiebamus neque cantilenam,
Mox ceram dempserunt mei dilecti socii,
Quam illis ad aures illeveram, meque ex vinculis solverunt.
Sed quando jam insulam reliquimus, statim deinde (200

Fu-

Καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα.
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά.
Βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· εἴχετο δ' αὐτοῦ
Νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες εἰμέν.
Οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακὸν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
Εἴλει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι,
Ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
Ἐκφύγομεν· καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
Νῦν δ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
Ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
Τύπτετε, κληΐδεσσιν ἐφήμενοι, αἴκέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
Σοὶ δὲ κυβερνῆθ' ὧδ' ἐπιτέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς)
Τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
Νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι
Κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
Μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
Εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
Καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
Λανθανόμην, ἐπεὶ οὔτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δοῦρε
Μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
Πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
Οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην· ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
Πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.
Ἡμεῖς δὲ στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις
Δεινὸν ἀνεῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἤτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ,
Πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
Ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
Ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
Δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
Ψάμμῳ κυανέῃ. τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Ἡμεῖς μὲν πρὸς τήνδ' ἴδομεν, δείσαντες ὄλεθρον.
Τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
Ἓξ ἕλεθ', οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτεροι ἦσαν.
Σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ' ἑταίρους,
Ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
Ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
Ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
Ὣς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
Ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων,
Ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,

Ἀσ-

Fumum & ingentem fluctum vidi, & sonitum audivi.
His igitur timentibus ex manibus ceciderunt remi.
Insonuerunt autem omnia per fluctum: tenebaturque illic
Navis, quoniam non amplius remos prolixos manibus urgebant.
At ego per navem iens cohortabar socios
Blandis verbis astans virum quemque:
O amici, non enim ullo pacto malorum ignari sumus.
Non equidem hoc majus adest malum, quam cum Cyclops
Includebat *nos* speluncæ cavæ forti vi,
Sed & hinc mea virtute consilioque prudentiaque
Effugimus: & olim horum recordaturos puto.
Nunc agite, uti ego dixero pareamus omnes:
Vos quidem remis maris fluctus profundos
Verberate, transtris insidentes, si forte Jupiter
Det hanc saltem mortem effugere & evitare.
Tibi vero gubernator hoc præcipio, (sed in animo
Reconde, quoniam navis cavæ gubernacula motas)
Hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
Navem, tu autem scopulum require, ne te imprudente
Illinc prorumpat, & in malum nos conjicias.
Sic dicebam. illique ocyus meis verbis parebant.
Scyllam tamen nondum commemoraveram, immedicabile malum,
Ne forte timentes cessarent mihi socii
A remigando, intraque constiparent seipsos.
Et tum scilicet Circes quidem mandatorum tristium
Oblitus fueram, quoniam neutiquam me jusserat armari.
Ast ego indutus inclyta arma, & duas hastas
Longas in manus sumens ad tabulata navis ibam
Proræ. inde enim ipsam expectabam primum visum iri
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum sociis.
Neque usquam videre potui: lassabanturque mihi oculi
Undique circumspectanti ad obscuram petram.
Nos quidem angustum locum navigabamus lugentes:
Hinc enim Scylla, altrinsecus autem Charybdis
Immane absorbuit maris salsam aquam.
Equidem quando evomebat, sicut lebes in igne multo,
Tota remurmurabat conturbata, in altum autem aspergo
Summis scopulis utrisque incidebat.
Sed quando absorbebat maris salsam aquam,
Tota intus apparebat mota: circumque petram
Horrendum intonabat, infra autem terra apparebat
Arena *cum* cerulea. hos autem pallidus timor cepit.
Nos quidem ad hanc videbamus, timentes interitum.
Interea autem mihi Scylla cava ex navi socios
Sex abstulit, qui manibusque virtuteque præstantiores erant.
Aspiciens autem in navem velocem simulque ad socios;
Jam horum animadverti pedes & manus superne
In altum levatorum: me autem clamabant vocantes
Nominatim, tunc postremo, afflicti corde.
Ut cum in aggere piscator prælonga virga
Piscibus minutis dolum escam objiciens,
In pontum demittit bovis cornu agrestis;

Palpi-

Ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔῤῥιψε θύραζε·
Ὣς οἵγ' ἀσπαίροντες ἀείροντο ποτὶ πέτρας·
Αὐτοῦ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκλήγοντας,
Χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον
Ἱκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
Οἰῶν τε βληχήν· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
Μάντιος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν
Νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήϊα Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
Νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
Ἀλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
Σχέτλιος εἰς Ὀδυσεῦ· πέρι τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
Κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
Ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
Οὐκ ἐάας γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον·
Ἀλλ' αὔτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
Νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί. δηλήματα νηῶν
Γίνονται. πῆ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Ἤν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα;
Ἢ νότου, ἢ ζεφύροιο δυσαέος, οἵ τε μάλιστα
Νῆα διαῤῥαίουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
Ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
Εἴ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Εὕρωμεν, μήπου τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσι
Ἢ βοῦν ἤ ἔτι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
Ἐσθίετε βρώμην τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον,
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα

Ἄγχ'

Palpitantemque deinde corripiens projicit foras:
Sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
Illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
Manus mihi porrigentes in gravi calamitate.
Miserabilissimum scilicet illud meis vidi oculis
Omnium quæcunque passus sum, vada maris rimans.
Ast ubi petras effugimus, horrendamque Charybdim,
Scyllamque, statim deinde dei ad eximiam insulam
Pervenimus: ibi autem erant pulchri boves frontones.
Multæque pingues pecudes sublimis Solis.
Ibi tunc ego adhuc *in* mari in navi nigra cum essem,
Mugitum audivi boum stabulantium,
Oviumque balatum: & mihi dicta inciderunt animo
Vatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesque Ææx, quæ mihi admodum multis præcepit
Ut insulam vitarem homines oblectantis Solis.
Scilicet tunc ego socios alloquebar cruciatus corde:
Audite meos sermones mala quamvis patientes socii,
Ut vobis dicam vaticinia Tiresiæ,
Circesque Ææx, quæ mihi perquam multis præcepit,
Ut insulam vitarem Solis, qui delicium est hominum.
Ibi enim gravissimum malum fore nobis ajebat.
Sed præter insulam pellite navem nigram.
Sic dicebam. illis autem confringebatur suum cor.
Statimque Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
Improbus es o Ulysses. superat tibi robur, neque unquam *membris*
Defatigaris: profecto omnia tibi ferrea sunt,
Qui socios lassitudine afflictos atque etiam somno *urgente*
Non sinis terram conscendere, ubi rursus
Insula in circumflua lautam paremus cœnam:
Sed sic *temere* per noctem celerem errare jubes,
Ab insula aberrantes in obscuro ponto.
Ex noctibus autem venti graves, pernicies navium
Existunt: qua quis effugeret sævam mortem,
Si forte repente veniret venti procella?
Aut Noti, aut Zephyri vehementis, qui potissimum
Navem infestant deorum non sponte regum.
Verum sane nunc quidem cedamus nocti nigræ,
Cœnamque apparemus celerem apud navem manentes:
Mane autem conscendentes intremus latum pontum.
Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem cæteri socii.
Atque jam tum agnoscebam quod nempe mala moliretur deus:
Et ipsum compellans, verbis volatilibus alloquebar:
Euryloche, profecto nimis jam me urgetis qui solus sum.
Sed age nunc mihi omnes jurate firmum juramentum,
Si quod aut boum armentum, aut magnum gregem ovium
Inveniamus, ne forte quis scelere pessimo
Aut bovem aut etiam pecudem occidat: sed tranquilli
Comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dicebam. illi autem protinus jurarunt ut jusseram.
Ast ubi jurarunt que finiveruntque jusjurandum,
Statimus in portu cavo benefactam navem

Ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο. καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
Νηός, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπιςαμένως τετύκοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μνησάμενοι δ' ἤπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
Οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
Κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
Ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄςρα βεβήκει,
Ὦρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες·
Ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ μῦθον ἔειπον,
Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε
Ἔςιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
Δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄη νότος, οὐδέ τις ἄλλος
Γίνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ εὖρός τε νότος τε.
Οἱ δέ, ἕως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
Τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
Ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα,
Καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
Ἰχθῦς ὄρνιθάς τε, φίλας ὅ, τι χεῖρας ἵκοιτο,
Γναμπτοῖς ἀγκίςροισιν· ἔτειρε δὲ γαςέρα λιμός.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέςιχον, ὄφρα θεοῖσιν
Εὐξαίμην, εἴτις μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους,
Χεῖρας νιψάμενος ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
Ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
Πάντες μὲν ςυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
Λιμῷ δ' οἴκτιςον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίςας,
Ῥέξομεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
Τεύξομεν, ἔνθα κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
Νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἕσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
Βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
Ἢ δηθὰ ςρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίςας
Ἐγγύθεν (οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
Βοσκέσκονθ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι)
Τὰς δὲ περιςήσαντο, καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι,
Φύλλα δὲ δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·

Prope aquam dulcem: & exiverunt socii
E navi, deinceps autem cœnam scite appararunt.
Ast ubi potus & cibi amorem emiserant,
Recordati deinde charos defleverunt socios,
Quos devoraverat Scylla cava ex navi eripiens.
Flentibusque ipsis supervenit dulcis somnus.
Quando autem tertia pars noctis erat, & astra transibant,
Immisit vehementem ventum nubium coactor Jupiter
Cum nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
Terram simul & pontum: ruitque de cœlo nox.
Quando autem manegenita apparuit rosea digitis aurora,
Navem quidem subduximus, in cavā speluncam intro trahentes:
Hic autem erant Nympharum pulchri loci atque sedilia.
Et tum ego concionem faciens, sermone allocutus sum:
O amici, in navi quidem celeri cibusque potusque
Est, ab his bobus abstineamus, ne quid patiamur.
Acris enim dei hi boves & eximia pecora,
Solis, qui omnia inspicit & omnia inaudit.
Sic dicebam, illisque persuadebatur animus generosus.
Mensē a. integrū nunquā desinens spirabat Notus, neq; quis alius
Existebat deinceps ventorum, nisi Eurusque Notusque.
Illi autem quoad quidem panem habebant & vinum rubrum,
Tamdiu a bobus abstinebant, studiosi *conservandæ* vitæ.
Sed cum jam e navi periissent viatica omnia,
Ibi jam venaturam aggrediebantur necessitate,
Pisces avesque, charas quodcunque in manus venisset,
Uncis hamis: vexabat enim ventrem fames.
Scilicet tum ego per insulam secessi, ut deos
Precarer, si quis mihi viam monstraret ut redirem.
Sed quando jam per insulam iens declinaveram a sociis,
Manus lavans ubi defensaculum erat a vento,
Precabar omnes deos qui cœlum inhabitant:
Hi sane dulcem somnum palpebris infuderunt.
Eurylochus autem sociis mali dux erat consilii.
Audite meos sermones mala quamvis passi socii.
Omnes quidem invisæ mortes miseris mortalibus,
Fame autem miserrimum mori & fatum assequi.
Sed agite, Solis ex bobus abigentes optimos,
Sacra faciemus diis qui cœlum latum habitant.
Quod si in Ithacam pervenerimus ad patriam terram,
Statim Soli per superna gradienti dives templum
Struemus, ibi ponemus ornamenta multa & preciosa.
Si vero iratus aliquo pacto ob boves erecta capita habentes
Navem volet perdere, suffragabunturque dii alii,
Malo semel ad fluctus hians vitam perdere,
Quam diutius tabescere manens in insula deserta.
Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alii socii.
Statim autem Solis ex bobus abigentes optimos
Ex propinquo: (non enim longe a navi nigra rostro
Pascebantur camuris cornibus pulchri boves frontones)
Hos vero circumstabant, & vota faciebant diis,
Folia quoque decerpentes tenera quercus alticomæ:

Οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
Οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
Α'λλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
Καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος.
Βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Α'λλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Καὶ τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἤλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή.
Οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Η῏ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμίσατε νηλέϊ ὕπνῳ·
Οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες.
Ω'κέα δ' Η'ελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκταν' ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τίσαι δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ο'δυσῆος,
Οἵ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ᾗσιν ἔγωγε
Χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Η'δ' ὁπότ' ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.
Εἰδέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβὴν,
Δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Η'έλι', ἤτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Τῶνδέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
Η'δ' ἔφη Ε'ρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδὸν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
Τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα προὔφαινον·
Εἷρπον μὲν ῥινοὶ, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
Ο'πταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
Ε'ξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
Δαίνυντ' Η'ελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας.
Α'λλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
Η'μεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
Ι'στὸν στησάμενοι, ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες.
Α'λλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Η' δ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε
Κεκληγὼς ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
Ι'στοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα

Α'μ-

Non enim habebant hordeum album bene tabulata in navi.
Ast ubi precati sunt, & mactarunt & excoriarunt,
Femoraque exciderunt, arvinaque absconderunt,
Duplicem facientes, desuper autem cruda posuerunt:
Neque habebant vinum ad libandum super incensa sacra,
Sed aqua libantes assabant intestina omnia.
Ast ubi femora incensa sunt, & viscera comederunt,
Minutimque conciderunt cætera, & circum verua fixerunt.
Et tunc mihi palpebris excidit suavis somnus.
Festinabamque ire ad navem velocem & littus maris.
Sed cum jam vadens prope navem essem utrinque agitabilem,
Et tum mihi nidoris obvenit dulcis flatus.
Lamentans autem deos ad immortales clamavi:
Jupiter pater, atque cæteri beati dii sempiterni,
Profecto me in malum sopivistis sævo somno:
Ipsi vero socii magnum facinus patrarunt illic manentes.
Velox autem Soli per superna meanti nuncia venit
Lampetia lato peplo induta, quod ei boves interfecerint socii.
Statim autem deos allocutus est, iratus corde:
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
Luant jam socii Laërtiadæ Ulyssis,
Qui meos boves occiderunt superbe, quibus ego
Lætabar & vadens in cœlum stelliferum,
Et quando retro ad terram a cælo vertebar.
Quod si mihi non luent boum condignam talionem,
Descendam ad Plutonis *domum*, & inter mortuos lucebo.
Quem excipiens alloquebatur nubium coactor Jupiter:
Sol, certe quidem tu inter immortales luceas
Et mortales homines super fertilem terram:
Horum autem statim navem celerem candenti fulmine
Paululum feriens incendam medio in sævo ponto.
Hæc ego audivi a Calypso pulchricoma:
Quæ dicebat a Mercurio internuncio se audivisse.
Ast ubi ad navem perveni atque mare,
Objurgabam aliunde alium adstans, neque remedium
Invenire potuimus: boves enim mortui erant jam.
His autem continuo deinde dii prodigia ostendebant:
Serpebant quidem pelles, carnes autem circum verua mugiebant,
Assæque & crudæ: boumque quasi existebat vox.
Sex diebus quidem deinde mihi perdilecti socii
Convivabantur Solis boves postquam abegissent optimos.
Sed quando septimum diem Jupiter induxit,
Tum vero ventus quidem cessavit turbine sæviens,
Nos autem statim conscendentes immisimus *navem* lato mari,
Malum erigentes, sursumque alba vela trahentes.
Sed quando jam insulam deseruimus, neque ulla alia
Apparebat terrarum, sed cælum atque mare,
Ibi tum atram nubem statuit Saturnius
Navim super cavam, caligabatque pontus sub ipsa.
Navis a. currebat haud adeo multũ per tempus: statim enim venit
Stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæviens.
Mali autem funes rupit venti procella

Ἀμφοτέρους· ἱςὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα
Εἰς ἄντλον κατέχυνθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηῒ
Πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλὴν, σὺν δ' ὀςέ' ἄραξε
Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
Κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀςέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θεείου πλῆτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόςον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους
Λῦσε κλύδων τρόπιος· τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα·
Ἐκ δέ οἱ ἱςὸν ἄαξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἐπίτονος βέβλητο βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.
Τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον ὁμοῦ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱςόν.
Ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἔνθ' ἤτοι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
Ἦλθε δ' ἐπὶ νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
Ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
Παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
Ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
Ἡ μὲν ἀνεῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθεὶς,
Τῷ προσφὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερὶς, οὐδέ πῃ εἶχον
Οὔτε ςηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὔτ' ἐπιβῆναι.
Ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
Μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
Νωλεμέως δ' ἐχόμην. ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
Ἱςὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
Ὄψ'. ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέςη,
Κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
Τῆμος δὴ τάγε δοῦρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
Ἧκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
Μέσσῳ δ' ἐνδούπησα παρὲξ περιμήκεα δοῦρα,
Ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλην δ' οὐκ ἔτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἥ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
Ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
Σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοι ἐςὶν,
Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Κοιμώμενον Ὀδυσσέα μετὰ τῶν δώρων ἐκτιθέασιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ἀποςρέψασαν, λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν· Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῷ μ-

για-

Utrosque: malusque retro cecidit, armamentaque omnia
In sentinam deciderunt. is autem extima in nave
Percussit gubernatoris caput, ossaque confregit
Omnia simul capitis. ipse autem urinatori similis
Decidit a tabulatis, deseruitque ossa animus generosus.
Jupiter autem simul intonuit, & injecit fulmen navi:
Ipsa autem contorquebatur tota, Jovis percussa fulmine,
Sulphureque implebatur. ceciderunt autem ex navi socii.
Illi autem *marinis* corvis similes circa navem nigram
In fluctibus ferebantur: deusque abstulit reditum.
Ast ego per navim incedebam, donec latera
Solvit unda carinæ: quam inermem ferebat fluctus:
Effregeratque ei malum usque ad fundum: at ipsi
Lorum injectum erat bovis corio factum.
Hoc utrunque colligavi pariter carinam atque malum.
Sedens autem super hæc, ferebar perniciosis ventis.
Tum Zephyrus quidem cessavit turbine sæviens.
Supervenit autem Notus celeriter, ferens meo angores animo,
Ut rursus perniciosam remetirer Charybdim.
Tota nocte ferebar: simul autem *cum* sole oriente
Veni ad Scyllæ scopulum, horrendamque Charybdim.
Hæc quidem absorpserat maris salsam aquam:
At ego ad altam caprificum alte levatus,
Huic implicitus tenebar, veluti vespertilio, neque uspiam poteram
Nec firmare pedem firmiter, neque ascendere.
Radices enim longe erant, distantes autem erant rami,
Longique ingentesque, obumbrabant autem Charybdim.
Continenter autem hærebam, donec evomeret retro
Malum & carinam denuo. cupienti autem mihi advenit
Tandem. quando autem ad cœnam vir e foro surgit,
Judicans lites multas litigantium juvenum,
Tunc scilicet ligna ex Charybdi apparebant.
Demisique ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
In medium autem cum sonitu cecidi circa oblonga ligna,
Sedens autem super his remigabam manibus meis.
Scyllam autem non amplius permisit pater hominumque deorũq;
Me aspicere: non enim effugissem sævam mortem.
Hinc autem novem diebus ferebar: decima autem me nocte
Insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
Habitabat cirrata veneranda dea voce *humana* utens.
Quæ me amice excipiebat fovebatque. quid tibi hæc enarro?
Jam enim tibi heri enarravi in domo
Tibique & castæ uxori: odiosum autem mihi est,
Rursus plane enarrata recensere.

ODYSSEÆ HOMERI XIII. LIBRI

Argumentum.

DOrmientem Ulyssem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacensium. Et navem quidem ipsorum redeuntem, lapidem fecit Neptunus: Minerva autem in littore Ulyssi con-

γιαλῷ Ὀδυσσεῖ συμβουλεύει περὶ τῆς μνηστηροφονίας· καὶ τὰ χρήματα ἔν τινι σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσσέα.

Νῦ, Ἰθάκης ἐπέβη Φαιήκων πομπῇ Ὀδυσσεύς.

Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
Ὑψιρεφὲς, τῷ σ' οὔτι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀΐω
Ἂψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
Ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,
Ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ·
Εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐΰξέστῃ ἐνὶ χηλῷ
Κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
Δῶρ' ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
Ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
Τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆ' ἄρ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγὰ, μή τιν' ἑταίρων
Βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπερχοίατ' ἐρετμοῖς.
Οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον, καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.
Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
Μηρὰ δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
Δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε πανῆμαρ
Νειὸν ἀν' ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
Ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
Δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
Ὣς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοί.
Ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμὸς,
Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
Ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
Νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
Κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
Παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

onsulit de procorum cæde: & bona ejus in quadam spelunca occultat, in senemque transformat Ulyssem.

N. Ithacam ingressus est Phæacum ductu Ulysses.

Sic ait, illi autem omnes muti erant silentio,
Oblectationeque tenebantur per domos umbrosas.
Eum autem rursum Alcinous excepit, compellavitque:
O Ulysses, quoniam venisti meam ad æratam domum
Altam, ideo te haud retrorsum jactatum puto
Rursus rediturum, etsi valde multa passus es.
Vestrum autem viro unicuique injungens hæc dico,
Quicunque in ædibus honorarium ardens vinum
Semper bibitis meis, auscultatisque cantori:
Vestes quidem jam hospiti pulchra in arca
Jacent, & aurum arte laboratum, aliaque omnia
Dona quæcunque Phæacum senatores huc attulerunt.
Sed age ei demus tripodem magnum & lebetem
Viritim. nos autem rursus congregati in populo
Exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. illis autem placuit sermo.
Qui dormiturientes iverunt domum unusquisque:
Quando autem matutina apparuit rosea digitis Aurora,
Ad navem properabant, ferebantque generosum æs.
Et hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
Ipse iens per navem sub transtra, ne aliquem sociorum
Læderet impellentium, quando incumberent remis.
Illi autem in Alcinoi *domum* iverunt, & epulas curarunt.
Post hæc autem bovem mactavit sacra potestas Alcinoi
Jovi nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
Femoribus autem crematis epulabantur celebri epulo
Se oblectantes: interque ipsos canebat divinus cantor
Demodocus, populis honoratus. at Ulysses
Crebro ad solem caput vertebat omnia illustrantem,
Ut occumberet optans: jam enim cupiebat reverti.
Ut cum vir cœnam concupiscit, cui tota die
Per novale verterunt boves nigri compactum aratrum,
Aventi autem huic occidit lumen solis,
Ad cœnam ut eat, labantque genua eunti:
Sic Ulyssi amicum occidit lumen solis.
Statim autem Phæacibus studiosis remorum locutus est,
Alcinoo autem maxime loquens dixit sermonem:
Alcinoë rex, omnium excellentissime populorum,
Mittite me postquam libaveritis, illæsum: & valete ipsi.
Jam n. perfecta sunt quæ mihi meus volebat animus,
Comitatus & chara dona, quæ mihi Dii cœlestes
Fortunata faciant: inculpabilemque domi uxorem
Reversus inveniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores
Nuptas & liberos: Diique virtutem dent
Omnem, & ne quod malum publicum sit.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διῒ πατρὶ,
Τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ θεοῖσιν
Ἔσπεισαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
Ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.
Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
Ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
Τὴν μὲν, φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
Τὴν δ' ἑτέρην, χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ἔπεμπε κομίζειν·
Ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερε καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Αἶψα τά γ' ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
Δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
Κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
Νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς (ἵνα νήγρετον εὕδοι)
Πρύμνης· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο
Σιγῇ. τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστος
Κόσμῳ. πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
Ἔνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνεῤῥίπτουν ἅλα πηδῷ·
Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
Ἡ δ', ὥστ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι
Πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
Ὑψόσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
Ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
Πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον. οὐδέ κεν ἴρηξ
Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
Ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
Ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα·
Ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
Εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅστε μάλιστα
Ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῦς ἠριγενείης·
Τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τις ἐστὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
Ἀκταὶ ἀποῤῥῶγες, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι.

Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & jubebant
Mitti hoſpitem, quoniam pro decenti dixiſſet.
Atque tum præconem allocuta eſt virtus Alcinoi:
Pontonoë, cratere mixto temetum præbe
Omnibus in domo, ut precati Jovem patrem,
Hoſpitem mittamus ſuam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonous autem mellitum vinum miſcuit:
Diſtribuitque omnibus ſcite. illi autem Diis
Libaverunt beatis qui cœlum latum habitant,
Indidem ex ſedibus, ſurrexit tamen divinus Ulyſſes,
Aretæque in manibus poſuit poculum rotundum,
Et ipſam appellans verba volucria dicebat:
Vale mihi o regina ſemper, donec ſenectus
Veniat & mors, quæque hominibus accidunt.
At ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
Filiiſque & populis & Alcinoo rege.
Sic fatus ſuper limen ibat divinus Ulyſſes:
Ei autem una præconem præmiſit virtus Alcinoi,
Ut duceret ad navem velocem & littus maris.
Arete autem illi famulas una miſit mulieres,
Alteram chlamydem habentem puram & tunicam,
Alteram arcam pictam una miſit ut portaret:
Alia autem panemque ferebat & vinum rubrum.
At poſtquam ad navem pervenerunt & mare,
Statim hæc in navi concava comites læti
Accipientes depoſuerunt, potum & cibum omnem.
Sed Ulyſſi ſtraverunt pictamque veſtem linteumque
Navis in tabulatis concavæ (ut molliter cubaret)
Extimæ: ingreſſus autem & ipſe eſt, & recubuit
Silentio. illi autem ſederunt in tranſtris quiſque
Ordine. funemque ſolverunt a pertuſo lapide.
Ibi tum illi incumbentes jactabant mare remo:
Et huic ſuavis ſomnus in palpebris incidit,
Inexcitabilis, jucundiſſimus, morti proxime ſimilis.
Illa autem ſicut in campo quadrijuges maſculi equi,
Omnes ſimul incitati a verberibus ſcuticæ,
Alte elevati, celeriter emetiuntur viam:
Sic quidem hujus puppis tollebatur, fluctus autem pone
Niger ingens furebat perſonantis maris.
Eaque admodum tuto currebat firmiter. neque accipiter
Circus aſſecutus fuiſſet, leviſſimus volucrum.
Sic illa celeriter currens maris undas ſecabat,
Virum ferens Diis æqua conſilia habentem:
Qui antea quidem multos paſſus erat dolores ſuo in animo,
Virorumque bella moleſtaſque undas tranſiens:
At tunc placide dormiebat, oblitus quæ paſſus fuerat.
Quando ſtella extitit lucidiſſima, quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ manegenitæ:
Tum inſulæ appulit per mare iens navis.
Phorcynis autem quidam eſt portus marini ſenis
In agro Ithacæ: duo autem objecta in ipſo
Littora abrupta, in portum vergentia,

Αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
Ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δὲ ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
Νῆες ἐΰσσελμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
Ἀγχόθι δ' αὐτῆς, ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδὲς,
Ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν
Λάϊνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
Ἐν δ' ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε Νύμφαι
Φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσὶν·
Αἱ μὲν πρὸς βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
Αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
Ἔνθ' οἵγ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα
Ἠπείρῳ ἐπέκελσεν ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
Σπερχομένη. τοίων γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων.
Οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
Πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
Αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ.
Ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι, διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
Ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πού τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
Πρίν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
Αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκονδε πάλιν κίον· οὐδ' Ἐνοσίχθων
Λήθετ' ἀπειλάων τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Πρῶτον ἐπηπείλησε. Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν,
Ζεῦ πάτερ, οὐκ ἔτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὔτι τίουσι
Φαίηκες, τοί περ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης.
Καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὔποτ' ἀπηύρων
Πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
Οἱ δ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
Πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς.
Εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ὢ πόποι Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς οἷον ἔειπες;
Οὔτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί. χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
Ἀνδρῶν δ' εἴπέρ τις τε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
Οὔτι τίει, σοὶ δ' ἔστι καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι κελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
Ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
Νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.

Quæ ventorum defendunt stridentium magnum fluctum
Extra: intus autem sine vinculo manent
Naves bene tabulatæ, cum portus spacium intraverunt.
At in vertice portus patula oliva:
Prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
Sacellum Nympharum quæ Naiades vocantur.
Intus autem cratereſque & amphoræ sunt
Lapideæ: ibi vero præterea mellificant apes.
Intus juga lapidea prælonga, ibique Nymphæ
Lintea texunt purpurea, mirabile visu.
Intus etiam aquæ perennes. duæ autem ei januæ sunt:
Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
Illæ autem contra ad Notum sunt diviniores, neque illac
Homines intrant, sed immortalium via est.
Huc illi egerunt prius gnari. ipsa deinde *navis*
Terræ appulit quantum ad dimidium totius,
Concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
Hi autem ex nave egressi bene transtrata in terram,
Primum Ulyssem concava ex nave tollebant
Ipso cumque lineo & veste molli,
Atque in arena deponebant captum somno.
Bona quoque efferebant quæ Phæaces illustres
Dederant domum eunti, propter magnanimam Minervam.
Et ea quidem apud imum *fundum* olivæ universa ponebant
Extra viam, ne aliquis viatorum hominum,
Antequam Ulysses expergisceretur, superveniens noceret.
Ipsi autem contra domum retro iverunt: neque Neptunus
Oblitus erat minarum quas divino Ulyssi
Prius minatus fuerat. Jovis autem rogabat sententiam:
Jupiter pater, haud amplius in mortalibus Diis
Honorabilis ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen ex meo sunt genere.
Etenim nunc Ulyssem autumabam mala multa passum
Domum iturum: reditum tamen illi nunquam eripui
Omnino, postquam tu primum promisisti & annuisti.
Illi autem dormientem in navi veloci super pontum ducentes
Deposuerunt in Ithaca, dederuntque ei infinita dona,
Æsque aurumque satis, vestemque textam,
Multa, quanta nunquam Troja extulisset Ulysses,
Si illæsus venisset sortitus de præda portionem.
Illum excipiens affatus est nubicogus Jupiter:
Papæ o Neptune præpotens quid dixisti?
Non te despiciunt Dii. difficile enim esset
Antiquissimum & præstantissimum ignominiis prosequi.
Hominum autem si quis te viribus & robore *suo* elatus
Non colit, tibi vero est & postea ultio semper.
Fac ut vis, & tibi placitum est animo.
Huic autem respondit postea Neptunus quassator terræ:
Statim facerem, sicut dicis o fuscator nubium.
Sed tuam semper iram observo & fugito.
Nunc contra Phæacum volo perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto

Ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
Ἀνθρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
Ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προσίδωνται
Λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
Νηῒ θοῇ ἴκελον, (ἵνα θαυμάσωσιν ἅπαντες
Ἄνθρωποι) μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην ὅθι Φαίηκες γεγάασιν,
Ἔνθ' ἔμεν'. ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς
Ῥίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
Ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐῤῥίζωσεν ἔνερθε,
Χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας. ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
Οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
Πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
Ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων.
Φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
Πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
Ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
Δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃ,
Μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσαντο δὲ ταύρους.
Ὣς οἱ μέν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
Δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἑσταότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Εὕδων ἐν γαίῃ πατρώῃ. οὐδέ μιν ἔγνω
Ἤδη δὴν ἀπεών. περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρα μιν αὐτὸν
Ἄγνωστον τεύξειεν, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
Μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
Ἀτραπιτοί τε διηνεκέες, λιμένες τε πάνορμοι,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν·
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Ὤμοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
Ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
Ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;

Perdere, ut jam abstineant, desistantque a deductione
Hominum; magnumque ipsis montem urbi imponere.
Illum excipiens affatus est nubicogus Jupiter:
O bone, sic quidem meo animo videtur esse optimum,
Cum jam omnes incitatam intuebuntur
Homines ab urbe, eam facere lapidem prope terram
Navi veloci similem, (ut admirentur omnes
Homines) magnumque ipsis montem urbi circundare.
At postquam hoc audivit Neptunus quassator terræ,
Ingressus est iter in Scheriam ubi Phæaces erant,
Illic mansit. ipsa autem admodum prope venit pontigrada navis
Celeriter impulsa: *ad* quam prope venit Neptunus,
Qui ipsam lapidem fecit, & radicavit inferne,
Manu prona impellens. ipse autem recessit.
Hi autem inter se verba velocia loquebantur
Phæaces longis remis adsueti navibusque inclyti viri:
Sic autem aliquis ajebat intuens in propinquum alium:
Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto
Domum *versus* propulsam? & sane apparebat tota.
Sic aliquis dicebat: neque sciebant ut illa accidissent.
Post hæc Alcinous concionatus est & interfatus:
Papæ, certe nimis jam me antiqua vaticinia assequuntur
Patris mei, qui ajebat Neptunum succensere
Nobis, quoniam comites innocui sumus omnium,
Dixerat *is* se aliquando Phæacum virorum perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto
Labefacturum, magnumque nobis montem urbi circumdaturũ.
Sic dixit senex: hæc scilicet nunc omnia finiuntur.
Sed agite, sicut ego dicam pareamus omnes.
Deductione quidem supersedete mortalium, cum quis venerit
Nostram ad urbem: Neptuno autem tauros
Duodecim electos sacrificabimus, si misereatur,
Neque nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. illi autem metuebant, parabantque tauros.
Sic ii quidem vota faciebant Neptuno regi
Populi Phæacum duces & curatores,
Stantes circum altare. Excitatus autem est divinus Ulysses,
Dormiens in terra patria. neque ipsam cognovit
Jam diu qui abfuerat. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerva, filia Jovis: ut illum ipsum
Ignotum faceret, singulaque narraret.
Ne ipsum prius uxor cognosceret, civesque amicique,
Prius quam omnem procis injuriam retaliasset.
Propterea mutata videbantur omnia regi,
Viæque perpetuæ, portusque ad appellendum *apti*,
Petræque altæ, & arbores virescentes.
Stetit autem surgens, & inspexit patriam terram:
Flevitque postea, & sua percussit femora
Manibus pronis: lugensque verbum locutus est:
O ego, quorum rursus hominum in terram venio?
Nunquid injuriosique & crudeles, neque justi,
An hospitales, & ipsis mens est sancta?

Ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
Ἀνθρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προσίδωνται
Λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
Νηῒ θοῇ ἴκελον, (ἵνα θαυμάσωσιν ἅπαντες
Ἄνθρωποι) μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην ὅθι Φαίηκες γεγάασιν,
Ἔνθ' ἔμεν'. ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς
Ῥίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
Ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐῤῥίζωσεν ἔνερθε,
Χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας. ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
Οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
Πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
Ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων.
Φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
Πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
Ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
Δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃ,
Μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσαντο δὲ ταύρους.
Ὣς οἱ μέν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
Δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἑσταότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Εὕδων ἐν γαίῃ πατρώῃ. οὐδέ μιν ἔγνω
Ἤδη δὴν ἀπεών. περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρα μιν αὐτὸν
Ἄγνωστον τεύξειεν, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
Μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
Ἀτραπιτοί τε διηνεκέες, λιμένες τε πάνορμοι,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθάοντα.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν·
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
Ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;

Πῆ

Perdere, ut jam abſtineant, deſiſtantque a deductione
Hominum: magnumque ipſis montem urbi imponere.
Illum excipiens affatus eſt nubicogus Jupiter:
O bone, ſic quidem meo animo videtur eſſe optimum,
Cum jam omnes incitatam intuebuntur
Homines ab urbe, eam facere lapidem prope terram
Navi veloci ſimilem, (ut admirentur omnes
Homines) magnumque ipſis montem urbi circundare.
At poſtquam hoc audivit Neptunus quaſſator terræ,
Ingreſſus eſt iter in Scheriam ubi Phæaces erant,
Illic manſit. ipſa autem admodum prope venit pontigrada navis
Celeriter impulſa: *ad* quam prope venit Neptunus,
Qui ipſam lapidem fecit, & radicavit inferne,
Manu prona impellens. ipſe autem receſſit.
Hi autem inter ſe verba velocia loquebantur
Phæaces longis remis adſueti navibuſque inclyti viri:
Sic autem aliquis ajebat intuens in propinquum alium:
Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto
Domum *verſus* propulſam? & ſane apparebat tota.
Sic aliquis dicebat: neque ſciebant ut illa accidiſſent.
Poſt hæc Alcinous concionatus eſt & interfatus:
Papæ, certe nimis jam me antiqua vaticinia aſſequuntur
Patris mei, qui ajebat Neptunum ſuccenſere
Nobis, quoniam comites innocui ſumus omnium.
Dixerat *is* ſe aliquando Phæacum virorum perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto
Labefacturum, magnumque nobis montem urbi circumdaturũ.
Sic dixit ſenex: hæc ſcilicet nunc omnia finiuntur.
Sed agite, ſicut ego dicam pareamus omnes.
Deductione quidem ſuperſedete mortalium, cum quis venerit
Noſtram ad urbem: Neptuno autem tauros
Duodecim electos ſacrificabimus, ſi miſereatur,
Neque nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. illi autem metuebant, parabantque tauros.
Sic ii quidem vota faciebant Neptuno regi
Populi Phæacum duces & curatores,
Stantes circum altare. Excitatus autem eſt divinus Ulyſſes,
Dormiens in terra patria. neque ipſam cognovit
Jam diu qui abfuerat. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerva, filia Jovis: ut illum ipſum
Ignotum faceret, ſingulaque narraret.
Ne ipſum prius uxor cognoſceret, civeſque amicique,
Prius quam omnem procis injuriam retaliaſſet.
Propterea mutata videbantur omnia regi,
Viæque perpetuæ, portuſque ad appellendum *apti*,
Petræque altæ, & arbores vireſcentes.
Stetit autem ſurgens, & inſpexit patriam terram:
Flevitque poſtea, & ſua percuſſit femora
Manibus pronis: lugenſque verbum locutus eſt:
O ego, quorum rurſus hominum in terram venio?
Nunquid injurioſique & crudeles, neque juſti,
An hoſpitales, & ipſis mens eſt ſancta?

Πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ δὲ καὶ αὐτὸς
Πλάζομαι; αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
Αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
Νῦν δ' οὔτ' ἄρ πη θέσθαι ἐπίςαμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
Καλλείψω, μή πως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
Ὢ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
Ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον. ἦτέ μ' ἔφαντο
Ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον· οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεύς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅςτε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅςτις ἁμάρτῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
Μή τι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.
Ὣς εἰπὼν, τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Ἠρίθμει, καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
Τῶν μὲν ἄρ' οὔτι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
Ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἐπιβώτορι μήλων,
Παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν·
Δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χειρὶ δ' ἄκοντα.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ ἐναντίος ἦλθε,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
Χαῖρέ τε, καὶ μή μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
Ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. τοὶ γὰρ ἔγωγε
Εὔχομαι ὥςτε θεῷ, καί σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω.
Καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
Τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν·
Ἤπου τις νήσων εὐδείελος, ἠέ τις ἀκτὴ
Κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νήπιός εἰς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
Οὕτω νώνυμός ἐςιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,
Ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Ἠδ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Ἤτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐςιν,
Οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
Ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
Γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τ' ἐέρση.
Αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔςι μὲν ὕλη
Παντοίη, ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν.
Τῷ τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,
Τήν περ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Χαίρων ᾗ γαίῃ πατρώῃ, ὥς οἱ ἔειπε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,

Quo jam bona multa feram hæc? quo autem & ipſe
Vagor? utinam manſiſſem apud Phæaces
Illic: egoque ad alium magnanimorum regum
Perveniſſem, qui me amice accepiſſet & comites dediſſet ad revertendum,
Nunc autē nuſquam ponere ſcio, neq; tamen hic
Relinquam, nequando mihi præda aliis fiant.
Eheu, non ergo per omnia intelligentes neque juſti
Erant Phæacum duces & curatores,
Qui me in aliam terram abduxerunt. certe me dicebant
Ductūros in Ithacam amœnam: neque *id* perfecerunt.
Jupiter ipſos ulciſcatur ſupplicum vindex, qui & alios
Homines inſpicit, & punit quiſquis peccet.
Sed age jam bona numerem & videam,
Ne quid mihi diſceſſerint concava in navi ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
Numerabat, & aurum, textaſque veſtes pulchras.
Horum quidē nihil deſiderabat: ſed flebat patriā terrā,
Repens ad littus perſonantis maris,
Multum lamentans, prope autem eum venit Minerva,
Viro corpore ſimilis juveni paſtori ovium,
Delicatulo, quales regum filii ſunt:
Duplicem circa humerum habens concinnam veſtem.
Pedibus autem ſub nitidis calceos habebat, manuque jaculum:
Quam Ulyſſes lætabatur videns, & obvius venit,
Et ipſam appellans, verbis velocibus alloquebatur:
O amice, poſtquam te primum invenio hoc in loco,
Salve, & ne mihi malo animo occurreris:
Sed ſerva & hæc, ſerva & me. tibi enim ego
Supplico tanquam deo, & ad tua chara genua accedo.
Et mihi hæc dic vere, ut bene ſciam
Quæ terra, quis populus, qui viri inſunt:
Num qua inſularum amœna, an aliquod littus
Jacet ad mare vergens gleboſæ continentis.
Hunc autem contra affata eſt Dea cæſia oculis Minerva:
Ineptus es o hoſpes, aut de longinquo veniſti,
Si nempe de hac terra interroges. neque nimis
Ita ignobilis eſt: norunt enim eam admodum multi,
Tum quotquot habitant ad auroram ſolemque orientem,
Tum quotquot pone ad noctem obſcuram.
Equidem aſpera & non equitabilis eſt,
Neque *tamen* omnino ſterilis, at neque lata eſt.
Etenim in ea triticum copioſum in *ea* & vinum
Fit: ſemper enim pluvia *eam* habet, floriduſque ros.
Capris autem paſcendis bona & bobus: eſt & ſylva
Omnigena, beneque aquationes perennes adſunt.
Itaque hoſpes Ithacæ & ad Trojam nomen pervenerit,
Quam procul dicunt ab Achaide eſſe terra.
Sic dixit. lætatus eſt autem patiens divinus Ulyſſes,
Gaudens ſua terra patria, ſicut ei dixerat
Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi.
Et ipſam compellans velocibus verbis alloquebatur,
Neque is vera dicebat, ſed retro convertit ſermonem,

Semper

Αἰεὶ ἐνὶ ςήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
Τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
Χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
Φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκὺν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
Ἀνέρας ἀλφηςὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν·
Οὕνεκά με ςερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Οὕνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων·
Τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
Ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
Νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανὸν, οὐδέ τις ἡμέας
Ἀνθρώπων ἐνόησε· λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
Ἐλλισάμην, καί σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
Τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταςῆσαι καὶ ἐφέσσαι,
Ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἀλλ' ἤτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο ἲς ἀνέμοιο,
Πόλλ' ἀεκαζομένους· οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
Κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτὸς·
Σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
Δόρπου μνῆςις ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι·
Ἀλλ' αὔτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
Οἱ δὲ, χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες,
Κάτθεσαν ἔνθά περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
Οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Χειρί τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος ὅς σε παρέλθοι
Ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
Μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
Κέρδε'. ἐπεὶ σὺ μὲν ἐσσὶ βροτῶν ὄχ' ἄριςος ἁπάντων
Βουλῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
Μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ γ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διὸς, ἥτε τοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίςαμαι ἠδὲ φυλάσσω;
Καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα·
Νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἱκόμην ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
Χρήματά τε κρύψω ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
Εἴπω θ' ὅσσά τοι αἶσα δόμοις ἔνι ποιητοῖσι

Κή-

Semper in præcordiis mentem peraſtutam agitans:
Audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata
Longe trans pontum: nunc autem veni & ipſe
Bonis cum his. linquens autem adhuc filiis tantundem
Fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orſilochum pedibus velocem, qui in Creta lata
Viros ſtrenuos vincebat velocibus pedibus:
Quoniam me privare præda volebat omni
Trojana, cujus gratia ego paſſus eram dolores animo,
Virorumque bella moleſtaſque undas tranſiens:
Quoniam haud ſuo patri gratificans ſervieram
Agro in Trojanorum, ſed aliis imperabam ſociis:
Hunc quidem ego deſcendentem percuſſi ærea lancea
Rure, prope viam inſidians cum ſocio.
Nox autem valde obſcura occupaverat cœlum, neq; aliquis nos
Hominum animadvertit: latuique ipſi animam auferens.
At poſtquam hunc interfeci acuto ære,
Statim ego in navem iens Phœnices illuſtres
Oravi, & ipſis quanta cupiditati conveniret prædam dedi:
Hos me juſſi in Pylum deferre & collocare,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Sed ipſos illinc repulit vis venti,
Admodum invitos: neque volebant fallere.
Illinc autem errabundi venimus huc nocte:
Cum feſtinatione autem in portum appulimus, neque ulla nobis
Cœnæ mentio erat, valde licet indigentibus ſumere:
Sed ſic egreſſi nave jacebamus omnes.
Hic me quidem dulcis ſomnus invaſit defeſſum:
Illi autem bona mea concava ex navi tollentes,
Depoſuerunt ubi ipſe in arenis jacebam.
Ipſique in Sidoniam incolis abundantem conſcendentes
Iverunt: at ego relictus ſum mœſtus animo.
Sic dixit. riſit autem dea glauca oculos Minerva,
Manuque ipſum demulſit: corpore autem ſimulabat mulierem
Pulchramque magnamque, & illuſtria opera ſcientem:
Et ipſum compellans verbis velocibus alloquebatur:
Fraudulentus eſſet & fallax qui te ſuperaret
In omnibus dolis, etiamſi Deus ſe offerret.
Improbe, variis conſiliis inſtructe, doli inſatiabilis, ergo non eras
Ne in tua quidem terra deſtiturus fallaciis,
Verbiſque falſis, quæ tibi ab ortu amica ſunt.
Sed age ne amplius hæc dicamus, ſcientes ambo
Fraudes. quia tu quidem es hominum quam optimus omnium
Conſilio & verbis: ego autem in omnibus Diis
Conſilioque polleo & fraudibus: neque tu cognoviſti
Palladem Minervam, filiam Jovis, quæ tibi ſemper
In omnibus laboribus aſto & te ſervo?
Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi:
Nunc vero rurſus huc veni ut tecum conſilium texam,
Bonaque abſcondam quæcunque tibi Phæaces illuſtres
Dederunt domum eunti meo conſilioque animoque:
Dicamque quantos tibi fatale eſt in domo fabrefacta

Dolores

Κήδε᾽ ἀνασχέσθαι. σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
Μηδέ τῳ ἐκφᾶσθαι μήτ᾽ ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
Πάντων οὕνεκ᾽ ἄρ᾽ ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
Πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδεγμένος ἀνδρῶν.
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
Καὶ μάλ᾽ ἐπιςαμένῳ. σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.
Τοῦτο δ᾽ ἐγὼ εὖ οἶδ᾽, ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα
Εἵως ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
Βῆμεν δ᾽ ἐν νήεσσι, θεὸς δ᾽ ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς,
Οὔ σέ γ᾽ ἔπειτα ἴδον κούρη Διὸς, οὐδ᾽ ἐνόησα
Νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
Ἀλλ᾽ αἰεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
Ἠλώμην, εἵως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Πρίν γ᾽ ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Θάρσυνάς τ᾽ ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή·
Νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι, (οὐ γὰρ ὀΐω
Ἥκειν εἰ Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν᾽ ἄλλην
Γαῖαν ἀναςρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
Ταῦτ᾽ ἀγορευέμεναι, ἵν᾽ ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς)
Εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ᾽ ἱκάνω.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ ςήθεσσι νόημα·
Τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύςηνον ἐόντα,
Οὕνεκ᾽ ἐπητής τ᾽ ἐσσὶ καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
Ἀσπασίως γάρ κ᾽ ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ἵετ᾽ ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ᾽ ἄλοχόν τε·
Σοὶ δ᾽ οὔπω φίλον ἐςὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι,
Πρίν γέ τι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥτέ τοι αὔτως
Ἧςαι ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔποτ᾽ ἀπίςεον, ἀλλ᾽ ἐνὶ θυμῷ
Ἤδε᾽, ὃ νοςήσεις ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
Πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ᾽ ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ᾽ ἐςὶ λιμὴν, ἁλίοιο γέροντος.
Ἥδε δ᾽ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
Ἀγχόθι δ᾽ αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδὲς,
Ἱερὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Τοῦτο δέ τοι σπέος εὐρὺ κατηρεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
Ἔρδεσκες Νύμφῃσι τεληέσσας ἑκατόμβας.
Τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐςιν ὄρος καταειμένον ὕλῃ.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ᾽ ἠέρα. εἴσατο δὲ χθὼν,
Γήθησέν τ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Χαίρων ᾗ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχὼν,
Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διὸς, οὔποτ᾽ ἔγωγε
Ὄψεσθ᾽ ὔμμ᾽ ἐφάμην· νῦν δ᾽ εὐχωλῇς ἀγανῇσι
Χαίρετ᾽. ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν ὡς τοπάρος περ.

Αἴκεν

Dolores sustinere. tu autem tolera etiam necessitate,
Neque cuiquam eloquere neque virorum neque mulierum
Omnium quod veneris errabundus: sed tacendo
Patere dolores multos, injurias suscipiens virorum.
Eam autem excipiens alloquebatur prudens Ulysses:
Difficile te dea cognoscere mortali occurrenti,
Etiam admodum scienti. te enim ipsam unicuique assimulas.
Hoc autem ego bene scio, quod mihi antea benigna eras
Quandiu in Troja pugnabamus filii Achivorum:
At postquam Priami urbem diripuimus altam,
Ivimusque in navibus, Deusque dissipavit Achivos,
Haud te postea vidi filia Jovis, neque animadverti
Navem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoveres:
Sed semper *in* præcordiis propriis habens confectum cor
Erravi, quousque me Dii malo solverunt.
Priusquam cum Phæacum virorum in ubere populo
Confirmasti verbis, & in urbem duxisti ipsa:
Nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto *me*
Venisse in Ithacam amœnam, sed aliquam aliam
Per terram versor: te autem illudentem puto
Hæc dicere, ut meam mentem deciperes)
Dic mihi si vere dilectam in patriam veni.
Ei vero respondit postea Dea cæsia oculis Minerva:
Semper tibi talis in pectore cogitatio:
Propterea te etiam non possum deserere infelicem,
Quoniam facundus es & ingeniosus & prudens.
Libenter enim alius vir errabundus veniens
Cuperet in ædibus videre filiosque uxoremque:
Tibi autem nondum gratum est doceri neque audire,
Priusquam tuam uxorem experiaris, quæ tibi nequicquam
Sedet in ædibus: ærumnosæ autem ei semper
Pereunt noctes & dies lacrymas fundenti.
At ego hoc quidem nunquam non credidi, sed in animo
Sciebam quod rediturus esses amissis omnibus sociis.
Sed non volui Neptuno obsistere
Patruo, qui tibi iram induxit in animum *suum*,
Iratus quod ei filium dilectum excæcasti.
Sed age tibi ostendam Ithacæ sedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic est portus marini senis.
Hæc autem in vertice portus patula oliva:
Prope autem ipsam antrum amabile obscurum,
Sacrarium Nympharum quæ Naiades vocantur.
Hæc autem spelunca lata contecta, ubi tu multas
Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
Hic autem Neritus est mons indutus sylva.
Sic fata dea dissipavit nebulam. & visa terra est,
Lætatusque est postea patiens divinus Ulysses,
Gaudens sua terra: osculatus est autem almam tellurem.
Statimque Nymphis supplicavit manus tollens:
Nymphæ Naiades, filiæ Jovis, nunquam ego
Me visurum vos autumabam: nunc vocibus lætis
Salvete. at & dona dabimus sicuti antea,

Αἴκεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
Αὐτόν τε ζώειν, καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
Αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἠεροειδὲς,
Μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἆσσον πάντ' ἐφόρει χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν,
Εἵματά τ' εὐποίητα τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
Τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμέν' ἐλαίης,
Φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Φράζευ ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσῃς,
Οἳ δή τοι τρίετες μέγαρον κατακοιρανέουσιν,
Μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἕδνα διδόντες.
Ἡ δὲ, σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν,
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
Φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
Εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
Πὰρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
Οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
Αἴκέ μοι ὣς μεμαυῖα παρασταίης Γλαυκῶπι,
Καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην
Σὺν σοὶ, πότνια θεὰ, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις
Ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί τιν' ὀΐω
Αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
Κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
Ἕσσω ὅ κεν στυγέῃσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα.
Κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
Ὣς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
Σῇ τ' ἀλόχῳ, καὶ παιδὶ τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
Παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
Δήεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
Πὰρ κόρακος πέτρῃ, ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
Ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα, καὶ μέλαν ὕδωρ
Πίνουσαι, τάθ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.

Si sinit benevolens Jovis filia prædatrix
Ipsumque me vivere, & mihi charum filium auctat.
Hunc autem rursus affata est cæsia oculis Minerva:
Confide, ne te hæc in præcordiis tuis sollicitent.
Sed age, bona quidem in intimo antri mirandi
Ponamus statim nunc, ubi hæc tibi salva maneant:
Ipsi autem consultemus quo pacto quam optime fiat.
Sic fata Dea subiit speluncam obscuram,
Quærens latibula per speluncam. at Ulysses
Propius omnia adportavit aurum & indomitum æs,
Vestesque concinnas quas ei Phæaces dederant.
Et hæc quidem bene deposuit: lapidemque imposuit foribus
Pallas Minerva filia Jovis Ægiochi.
Hi autem sedentes sacræ apud radicem olivæ,
Cogitabant procis insolentibus mortem.
Tum autem verba incepit cæsia oculis Minerva:
Generose Laërtiade prudens Ulysses,
Considera quomodo procis impudentibus manus inferas,
Qui jam tibi triennium domum regunt,
Ambientes divinam uxorem, & dotem dantes.
Illa autem, tuum semper reditum deflens in animo,
Omnibus quidem spem dat, & pollicetur viro unicuique,
Nuncios mittens: mens autem ei alia versat.
Huic autem respondens locutus est prudens Ulysses:
Eheu, profecto prorsus jam Agamemnonis Atridæ
Periturus malo modo domi eram,
Nisi mihi tu singula o dea secundum ordinem dixisses.
Sed age consilium texe quomodo ulciscar ipsos.
Et mihi ipsa asta, animum peraudacem immittens,
Qualem quando Trojæ solvimus splendida mœnia,
Si mihi sic studiosa astabis Minerva,
Etiam adversus trecentos ego viros pugnavero
Tecum, venerabilis Dea, si me benevola adjuveris.
Illi autem respondit postea Dea glaucocula Minerva:
Et valde tibi equidem adero, neque clam me eris
Quando scilicet hæc struemus: atque aliquem spero
Sanguineque cerebroque maculaturum ingens pavimentum
Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
Sed age te incognoscibilem faciam omnibus mortalibus:
Arefaciam cutem pulchram in flexilibus membris,
Flavosque ex capite delebo crines, circumque velamen
Induam quod aversetur conspicatus homo habentem.
Deformabo etiam tibi oculos antea perpulchros,
Ut turpis omnibus procis appareas,
Tuæque uxori, & filio quem in ædibus reliquisti.
Ipse autem primum subulcum adi,
Qui tibi suum custos: attamen tibi bene vult,
Filiumque tuum diligit & prudentem Penelopen.
Invenies hunc suibus assidentem: quæ pascuntur
Apud Corvi petram, & ad fontem Arethusam,
Comedentes glandem suavem, & nigram aquam
Bibentes, quæ suibus nutriunt florentem adipem.

Ἔνθα μένειν, καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέουσα τεὸν φίλον υἱὸν, Ὀδυσσεῦ·
Ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
Ὤχετο, πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ' εἴης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
Τίπτε τ' ἄρ' οὔ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυῖα;
Ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
Αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
Κεῖσ' ἐλθών. ἀτὰρ οὔτιν' ἔχει πόνον. ἀλλὰ ἕκηλος
Ἧσαι ἐν Ἀτρείδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.
Ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ τά γ' οὐκ ὀΐω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
Κάρψε μὲν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Πάντεσσι μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος.
Κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε.
Ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
Ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἕσσ' ἐλάφοιο
Ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην. ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγον· ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ξενισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ, καὶ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλλως. Ὀδυσσέως παρουσία πρὸς Εὔμαιον καὶ λόγοι γίνονται ἀναπλάττοντος ἑαυτὸν, καὶ πράξεις τινὰς ἐκτιθεμένου.

Ξῖ δ' Ὀδυσῆα ξείνισεν Εὔμαιος ἀγρῷ ὑφορβός.

Αὐτὰρ ὃ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
Χῶρον ἂν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ᾗ οἱ Ἀθήνη
Πέφραδε δῖον ὑφορβὸν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
Κήδετο οἰκήων οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθά οἱ αὐλὴ
Ὑψηλὴ δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἥν ῥα συβώτης
Αὐτὸς δείμαθ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
Ῥυτοῖσι λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ·

Illic mane, & omnia aſſidens interroga,
Donec ego ivero in Spartam pulchrarum fœminarum *altricem*
Telemachum vocans tuum dilectum filium, Ulyſſes:
Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
Ivit, auditurus de tua fama, ſicubi adhuc eſſes.
Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Ulyſſes:
Cur itaque non ei dixiſti, in præcordiis omnia ſciens?
An ut alicubi & ille errans dolores patiatur
Ponto ſuper indomito? victum autem ei alii edunt?
Illi reſpondit deinde Dea glauca oculos Minerva:
Ne jam tibi ille valde in animo hæreat.
Ipſa eum miſi, ut famam bonam adipiſcatur,
Illuc profectus. at nullam habet ærumnam. ſed quietus
Sedet in Atridæ ædibus, copioſa autem adſunt.
Equidem illi inſidiantur juvenes cum nave nigra,
Cupientes interficere antequam in patriam terram veniat.
Sed hæc non puto, prius aliquem terra premet
Virorum procorum qui tibi victum devorant.
Sic igitur fata ipſum virga tetigit Minerva:
Siccavitque ei cutem pulchram in flexibilibus membris,
Flavoſque ex capite delevit crines, circum autem pellem
Omnibus membris antiqui poſuit ſenis.
Deformavitque ei oculos antea perpulchros.
Circum autem lacernam aliam malam injecit, & tunicam
Ruptam, ſordidatam, malo tinctam fumo.
Amixitque eum magna pelle velocis cervæ
Nuda: deditque ei ſcipionem & deformem peram,
Crebris locis laceram. cui tortum inerat lorum.
Atque iſti ſic inito conſilio diviſi ſunt: illa quidem poſtea
In Lacedæmonem divinam ivit ad filium Ulyſſis.

ODYSSEAE HOMERI XIV.
LIBRI
Argumentum.

HOſpitium Ulyſſis in agro apud Eumæum, & varium quoddam colloquium. Aliter. Ulyſſis adventus ad Eumæum, & ſermones fiunt diſſimulantis ſeipſum, & facta quædam exponentis.

Ξ. Ulyſſem excepit hoſpitio Eumæus in agro ſubulcus.

AT hic ex portu ingreſſus eſt aſperam viam,
Locum in ſylvoſum per ſumma *juga*, qua Minerva
Dixerat divinum *ad* ſubulcum, qui ei victum maxime
Curabat domeſticorum quos comparaverat divinus Ulyſſes.
Eum autem in veſtibulo invenit ſedentem, ubi ei caula
Alta ædificata erat conſpicuo in loco,
Pulchraque magnaque, circummeabilis: quam ſubulcus
Ipſe ædificaverat ſuibus abſente rege,
Sine domina & Laërte ſene,
Advecticiis lapidibus, & cinxerat ſepe ſpinoſa:

Σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
Πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
Ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
Πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν. ἐν δὲ ἑκάστῳ
Πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο
Θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
Πολλὸν παυρότεροι. τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
Ἀντίθεοι μνηστῆρες· ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
Αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων.
Οἱ δὲ, τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
Πὰρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
Τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
Τάμνων δέρμα βόειον εὔχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ὤχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
Οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
Σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
Ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσσαίατο θυμόν.
Ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
Οἱ μὲν, κεκλήγοντες ἐπέδραμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἕζετο κερδοσύνῃ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἔνθά κεν ᾧ παρὰ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος,
Ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν
Ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον· σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλῃ
Πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα,
Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
Ἐξαπίνης· καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
Καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε.
Ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
Ἧμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
Ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
Πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
Εἴ που ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμὸν,
Εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσὶ, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.
Ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός·
Εἷσεν δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας.
Ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς,
Αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
Ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε.
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
Ὅ, ττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ξεῖν', οὔ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
Ξεῖνον ἀτιμῆσαι. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
Γίγνεται ἡμετέρη. ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν,
Αἰεὶ δειδιότων ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
Οἱ νέοι. ἦ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
Ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,

Οἷά

Palosque extra adegerat prorsus hinc & hinc
Densos & crebros, nigrum *corticem* quercus abscindens.
Intra autem aream suilia duodecim fecerat
Prope inter se, cubilia suibus. in singulis autem
Quinquaginta sues humicubæ continebantur
Fœminæ fœtæ: ipsi autem mares foris dormiebant,
Multo pauciores. hos enim minuebant comedentes
Divini proci: quoniam mittebat subulcus
Semper saginatorum porcorum optimum omnium.
Hi autem trecentique & sexaginta erant.
Juxtaque canes feris similes semper dormiebant
Quatuor, quos nutriebat subulcus princeps virorum.
Ipse autem circa pedes suos aptabat calceamenta,
Incidens pellem bovinam coloratam: cæteri autem
Iverant aliò alius cum congregatis suibus,
Tres: quartum autem miserat ad urbem,
Suem ut ageret procis superbis necessitate *coactus*,
Ut mactantes carnibus saturarentur animo.
Extemplo autem Ulyssem viderunt canes latratores:
Qui quidem clamantes accurrerunt. at Ulysses
Sedit astutia: scipioque ei excidit manu.
Hic suum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
Sed subulcus ocyus pedibus velocibus subsequens
Ferebatur per vestibulum: coriumque ei excidebat manu.
Illos quidem increpando canes pepulit aliò alium
Crebris lapidibus: ipse autem affatus est herum:
O senex, paullum *aberat* quin te canes læsissent
Repente: & mihi probrum offudisses.
Atqui mihi alios Dii dederunt dolores gemitusque.
Divinum enim *ob* herum flens & lugens
Sedeo, aliis autem sues pingues nutrio
Ad comedendum: at ille egens forte cibi
Errat in alienigenarum virorum populoque urbeque,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen solis.
Sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse
Cibo & vino saturatus in animo,
Dicas unde sis, & quot dolores toleraveris.
Sic locutus ad casam præcessit divinus subulcus:
Collocavit autem introductum, virgultaque substravit densa.
Instravitque pellem villosæ agrestis capræ,
Ibidem *ut* esset cubile magnum & densum. gaudebat a. Ulysses,
Quod ipsum sic susceperat: verbumque dixit, & appellavit:
Jupiter tibi det hospes & immortales dii alii
Quodcunque maxime vis, quia me benevolus suscepisti.
Illum vicissim alloquebaris Eumæe subulce:
Hospes, haud mihi mos est, neque si pejor te veniat,
Hospitem contemnere. ab enim Jove sunt omnes
Hospitesque pauperesque. munus autem exiguumque charumque
Est nostrum. hic enim servorum mos est,
Semper timentium cum dominantur heri
Juvenes. nam ejus quidem dii reditum impediverunt
Qui me accurate diligebat, & possessionem præbuit,

Οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν
Οἶκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
Ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξει.
Ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ ἔπι μίμνω.
Τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
Ἀλλ' ὄλεθ'. ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
Πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Ὣς εἰπὼν, ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων·
Ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε, καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν·
Εὗσέ τε, μίστυλλέν τε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
Ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ,
Θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
Ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν. ἐποτρύνων δὲ προσηύδα,
Ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε τά τε δμώεσσι πάρεστι
Χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
Οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
Οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
Ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵτ' ἐπὶ γαίης
Ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς ληΐδα δώῃ.
Πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
Οἵδε δέ τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδὴν,
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
Μνᾶσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ'· ἀλλὰ ἕκηλοι
Κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φειδώ.
Ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσιν,
Οὔποθ' ἓν ἱερεύουσ' ἱερήϊον, οὐδὲ δύ' οἴω·
Οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
Ἦ γάρ οἱ ζωή γ' ἦν ἄσπετος· οὔτινι τόσση
Ἀνδρῶν ἡρώων, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης,
Οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὔτε ξυνεείκοσι φωτῶν
Ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κε τοι καταλέξω·
Δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
Βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
Ἔνθα δέ τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
Ἐσχατιῇ βόσκοντ'· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται,
Τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ,
Ζατρεφέων αἰγῶν ὅστις φαίνηται ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
Καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐῢ κρίνας ἀποπέμπω.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐνδυκέως κρέατ' ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον
Ἁρπαλέως, ἀκέων· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν,
Οἴνου ἐνίπλειον. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δὲ θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Utque suo domestico herus benevolus dedit
Domumque portionemque, & bene dotatam uxorem,
Qui ei multa laboraverit, Deus autem negotium adauget.
Sic & mihi hoc negotium augetur in quo maneo.
Ideo me multum juvisset herus si hic senuisset:
Sed periit. utinam debuisset Helenæ genus periisse
Funditus, quoniam multorum virorum genua solvit.
Etenim ille ivit Agamemnonis propter honorem
In Ilium aptum equis, ut Trojanos oppugnaret.
Sic fatus, cingulo celeriter coërcuit tunicam.
Perrexitque ire ad suilia, ubi gentes continebantur porcorum:
Illinc sumens duos attulit, & ambos mactavit:
Ustulavitque, conciditque, & verubus infixit.
Assataque omnia ferens apposuit Ulyssi,
Calida *cum* ipsis verubus. idemque farinam albam inspersit:
Inque poculo miscebat instar mellis dulce vinum.
Ipse autem ex adverso sedit. & cohortans alloquebatur:
Comede nunc o hospes quæ servis adsunt
Porcina: at pingues porcos proci comedunt,
Haud vindictam reputantes in mentibus neque misericordiam.
Non quidem improba opera Dii beati amant,
Sed justitiam honorant & pia opera hominum.
Equidem hostes & inimici, qui terram
Alienam invadunt, & quibus Jupiter prædam dat,
Impletisque navibus eunt domum quisque.
Etiam his vindictæ validus timor in animos cadit;
Hi autem aliquid sciunt, Deique aliquam audiverunt vocem,
Illius tristem mortem, quod nolunt juste
Ambire, neque redire ad sua: sed otiosi
Bona devorant immoderate, neque amplius *est* parsimonia.
Quotquot enim noctesque & dies abs Jove oriuntur,
Nunquam unam sacrificant victimam, neque duas solas:
Vinumque consumunt immoderate haurientes.
Certe enim ei victus erat plurimus: nulli tantus
Virorum heroum, neque continentis nigræ,
Neque ipsius Ithacæ: neque simul viginti virorum
Sunt divitiæ tantæ: ego autem tibi recensebo:
Duodecim in continente armenta, tot greges ovium,
Tot suum pascua, tot stabula lata caprarum
Pascunt peregrinique & ipsius pastores viri.
Hic etiam stabula lata caprarum undecim omnia
In extremo agri pascuntur: insuper viri boni custodiunt,
Quorum semper ipsis unusquisque in die pecudem fert,
Saginatarum caprarum quæcunque apparet optima.
At ego sues has servoque tueorque,
Et ipsis suum optimum electum mitto.
Sic dixit. ille autem strenue carnes comedebat, bibebatq; vinum
Avide, tacitus: mala autem procis plantabat.
Ast ubi cœnavit & composuit animum cibo,
Etiam ei replens dedit poculum quo bibebat,
Vino plenum. is autem accipiebat: gaudebatque animo,
Et ipsum appellans verbis volucribus alloquebatur:

Ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
Ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
Φῂς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
Εἰπέ μοι αἴκέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ὦ γέρον, οὔτις ἐκεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν.
Ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
Ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὃς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται.
Ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν, ἀπατήλια βάζει.
Ἡ δ' εὖ δεξαμένη, φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
Καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
Ἣ θέμις ἐστὶ γυναικὸς, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται.
Αἶψά κε καὶ σὺ γεραιὲ ἔπος παρατεκτήναιο,
Εἴτις τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
Τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
Ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι· ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
Ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
Κεῖται ἐπ' ἠπείρου, ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ,
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχαται. οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
Ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι ὁππόσ' ἐπέλθω,
Οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι
Οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
Οὐδέ τι τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
Τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν
Αἰδέομαι· περὶ γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ.
Ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι οὐδέτι φῆσθα
Κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
Ὡς νεῖται Ὀδυσεύς. εὐαγγέλιον δέ μοι ἔσω,
Αὐτίκ' ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται,
Ἕσσαί με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὔτι δεχοίμην.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσι
Γίνεται ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
Ἴσω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
Τοῦ δ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς·
Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,
Οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται ὅς κεν ἐκείνου
Ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, οὔτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω.

Οὔτ'

O amice, quisnam te emit possessionibus suis,
Ita valde dives & fortis ut prædicas?
Aisque ipsum periisse Agamemnonis propter honorem.
Dic mihi si forte noscam talem.
Jupiter enim hoc scit & immortales Dii alii,
Si ipsum nunciem vidisse: in multa enim *loca* errabundus veni.
Huic autem respondit postea subulcus princeps virorum:
O senex, nullus illum vir errabundus veniens
Nuncians fidem fecerit uxorique & dilecto filio.
Sed alioquin victu indigentes viri errones
Mentiuntur, neque volunt vera loqui.
Quicunque enim vagabundus Ithacæ in agrum venerit,
Profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
Hæc autem benigne susceptum, diligit & singula inquirit,
Et ei flenti palpebris lacrymæ decidunt,
Qui mos est mulieris, cum maritus alibi periit.
Cito & tu senex fabulam secus fabricares,
Si quis tibi lænamque tunicamque vestimenta daret.
Illius autem jam potuerunt canes velocesque alites
Cutem ab ossibus traxisse: animaque defecit:
Vel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
Jacent in terra, arenæ involuta multæ.
Sic ille quidem illic periit: amicis autem dolores post
Omnibus, mihi a. maxime, parati sunt. non n. amplius alium
Mitem sic herum inveniam quocumque ibo,
Neque si patris & matris iterum irem
In domum, ubi primum natus sum, & me educaverunt ipsi.
Neque vero ob illos tantum fleo dolens quamvis
Oculis ut videam, in patria terra:
Sed me Ulyssis desiderium capit absentis.
Hunc quidem ego, o hospes, & non præsentem nominare
Revereor: valde enim me diligebat & curabat animo.
Sed ipsum fratrem majorem voco etiam absentem.
Hunc autem rursus allocutus est patiens dius Ulysses:
O amice, postquam omnino negas neque dicis
Illum venturum esse, animusque tibi semper incredulus:
Sed ego non temere loquar, sed cum juramento,
Quod redit Ulysses. munus autem læti nuncii mihi sit,
Statim postquam ille veniens suas domos pervenerit,
Indue mihi lænam & tunicam, vestimenta pulchra.
Ante autem, licet valde indigens, nihil accipiam.
Inimicus enim mihi is pariter *cum* Ditis portis
Est qui egestati cedens fallacia loquitur.
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa,
Penatesque Ulyssis inculpati ad quos venio,
Profecto tibi hæc omnia perficientur sicut dico.
Hocque ipso anno veniet huc Ulysses:
Isto quidem pereunte mense, illo autem instante,
Domum reversus, & puniet quicunque illius
Hic probro afficit uxorem & illustrem filium.
Hunc autem respondens allocutus es Eumæe subulce:
O senex, neque ego pro læto nuncio munus solvam,

Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἕκηλος
Πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
Μίμνησκ'. ἦ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἄχνυμαι ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος.
Ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἔλθοι ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον,
Καί μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔτι χερείω
Πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φρένας καὶ εἶδος ἀγητὸν,
Τοῦ δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας,
Ἠέ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην. τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
Οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
Νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
Ἦ κε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπέρσχοι χεῖρα Κρονίων.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἔνισπε,
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες·
Ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο.
Οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ,
Ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι,
Δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν·
Ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
Οὔτι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
Ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων,
Ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
Υἱέες ἐν μεγάροις ἠμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
Γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
Παλλακίς, ἀλλά με ἶσον ἰθαγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
Ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς τίετο δήμῳ,
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
Εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
Παῖδες ὑπέρθυμοι, καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο·
Αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, καὶ οἰκί' ἔνειμαν.
Ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
Οὐδὲ φυγοπτόλεμος. νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν.
Ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα,
Γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή.
Ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,
Καὶ ῥηξηνορίην, ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
Ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων·

Οὔποτε

Neque Ulyſſes amplius domum veniet: ſed quietus
Bibe, & alia præter *hæc* memoremus, neque mihi hæc
Memora. certe enim animo in pectore meo
Triſtor quando aliquis meminit optimi heri.
Sed juramentum quidem ſinamus: at Ulyſſes
Veniat ut ipſum ego volo & Penelope,
Laërteſque ſenex & Telemachus divinus forma.
Nunc rurſus puerum ſine fine defleo quem genuit Ulyſſes,
Telemachum: quem poſtquam nutrierunt dii plantæ ſimilem,
Et ipſum autumabam fore in viris haud pejorem
Patre ſuo charo, mente & ſpecie admirabilem,
Ejus autem aliquis immortalium læſit mentem intus æquabilem,
Vel aliquis hominum. is enim ivit ad patris auditionem
'n Pylum divinam. huic autem proci ſuperbi
Domum venienti inſidiantur, ut genus pereat
Sine nomine ex Ithaca Arciſii divini.
Sed illum quidem ſinamus, ſive capiatur,
Sive effugiat, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu ſenex tuas ipſius ærumnas indica,
Et mihi hoc eloquere verum, ut bene intelligam,
Quis, unde es virorum, ubi tibi urbs & parentes:
Qua autem in navi veniſti: quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam, quos *ſe* eſſe profitebantur.
Non enim te peditem puto huc veniſſe.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Enimvero ego tibi hæc admodum vera ediſſeram,
Sit quidem nunc nobis pro tempore & eſca,
Et vinum dulce tecta intra manentibus,
Epularique quiete, alii autem ad opus eant:
Facile poſtea & in annum omnes
Non perficerem narrans meos dolores animi,
Quoſcunque omnes deorum voluntate paſſus ſum.
Ex Creta *quod ad* genus *attinet* me ajo eſſe ſpatioſa,
Viri divitis filium: multi autem & alii
Filii in ædibus & educati & nati ſunt,
Legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
Pellex, ſed me æque ac legitimos æſtimabat
Caſtor Hylacides, cujus ego genus prædico *me* eſſe:
Qui quondam in Cretenſibus ut deus colebatur populo,
Fortuniſque divitiiſque, & filiis glorioſis.
Sed illum quidem fata mortis aggreſſa ſunt ferentia
In Ditis domos: victum autem diviſerunt
Filii magnanimi, & ſortes jecerunt:
At mihi valde pauca dederunt, & domum tribuerunt.
Duxi autem uxorem locupletiſſimorum hominum,
Virtutis meæ gratia: quia non futilis eram,
Neque fugax in bello. nunc autem jam omnia defecerunt.
Sed tamen ſtipulam ſaltem te arbitror intuentem (multa
Cognoſcere: nam profecto me calamitas occupat cumulatim
Certe enim audaciam Marſque dederant & Minerva,
Et vim perrumpendi agmina virorum, cum legerem ad inſidias
Viros optimates, mala inimicis ferens:

Οὔποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
Ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἕλεσκον
Ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ, τε μοι εἴξειε πόδεσσι.
Τοῖος ἔ' ἐν πολέμῳ. ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν,
Οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
Καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες ἐΰξεστοι, καὶ ὀϊστοί,
Λυγρά, τά τ' ἄλλοισίν γε καταριγηλὰ πέλονται.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
Πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
Εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· καί μοι μάλα τύγχανε πάντα.
Τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
Λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
Δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τήνδε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐφράσαθ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
Δὴ τότε μ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
Νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
Ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.
Ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
Οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
Μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι,
Κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
Νῆας ἐϋστείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν.
Ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαός.
Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
Δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ παρεῖχον,
Θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.
Ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
Ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεῖ, καλῷ,
Ῥηϊδίως, ὡσεί τε κατὰ ῥόον. οὐδέ τις οὖν μοι
Νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον ἐϋρρείτην ἱκόμεσθα·
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι.
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι·
Οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ, βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
Ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.

Ἔνθ'

Nunquam mihi mortem ante oculos ponebat animus virilis,
Sed multo primus adoriens lancea, capiebam
Virorum inimicorum qui mihi cederet pedibus.
Talis eram in bello. opus autem mihi haud gratum erat,
Neque res familiaris, quæ nutrit charos filios:
Sed mihi semper naves remigabiles gratæ erant,
Et bella, & tela polita, & sagittæ,
Tristia, quæque aliis horrenda sunt.
At mihi grata erant quæ forte Deus in animo posuerat:
Alius enim aliis vir delectatur operibus.
Ante enim quam in Troja pedem ponerent filii Achivorum,
Novies viris imperator fui & velocibus navibus
Viros adversus externos: & mihi sane contigerant omnia
Ex quibus eligebam quæ animo placerent. multa autem post illa
Sortiebar: statimque domus augebatur, & postea
Gravisque reverendusque inter Cretenses evasi.
Sed cum jam hoc odiosum iter magnus Jupiter
Decreverat, quod multorum virorum subtus genua solvit,
Nempe tunc me jusserunt & inclytum Idomeneum
Navibus præesse in Ilium *destinatis*: neque ulla ratio
Erat denegandi, malus enim occupabat populi rumor.
Ibi quidem novem annis belligeravimus filii Achivorum,
Decimo autem urbem Priami populati, ivimus
Domum cum navibus: Deus autem disjecit Achivos.
At mihi misero male consuluerat consiliorum autor Jupiter.
Mensem enim solum mansi delectatus filiis,
Legitimaque conjuge & bonis: at postea
In Ægyptum me animus impulit navigare,
Naves adornantem cum divinis sociis.
Novem naves adornabam, citoque coactæ erant copiæ.
Sex diebus quidem postea mihi dilecti socii
Convivati sunt: at ego victimas multas præbebam.
Et diis ad sacrificandum, & ipsis ad epulas parandas.
Septimo autem conscendentes a Creta spatiosa,
Navigavimus Borea vento puro, bono,
Facile, veluti secundo flumine. neque ulla igitur mihi
Navium labefacta est, sed sospites & incolumes
Sedebamus: has autem ventusque & gubernatores dirigebant:
Quinto die autem Ægyptum pulchre fluentem venimus:
Statui autem in Ægypto fluvio naves versatiles.
Ibi quidem ego hortabar charos socios
Illic apud naves manere, & naves subducere.
Speculatoresque per speculas jubebam ire:
Illi autem intemperantia impulsi, sequentes libidinem animi sui,
Statim admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros
Populabantur, mulieres autem abigebant & infantes natos,
Ipsosque interficiebant. cito autem in urbem ivit rumor.
Illi autem clamorem audientes, simul cum aurora apparente
Venerunt: impletus est a. totus campus peditibus & equitibus,
Erisque fulgore. Jupiter autem fulminator
Fugam meis sociis malam incussit, neque aliquis sustinebat
Manere contra; circum enim mala undique stabant.

Ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
Αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ. ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὔτυκτον ἔθηκα,
Καὶ σάκος ὤμοιϊν· δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
Αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
Καὶ κύσα γούναθ' ἑλών. ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν·
Ἐς δίφρον δέ μ' ἕσας ἄγεν οἴκαδε δακρυχέοντα.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
Ἱέμενοι κτεῖναι· (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)
Ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
Ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
Χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
Δὴ τότε Φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,
Τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
Ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ᾗσιν φρεσὶν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
Φοινίκην, ὅθι τοῦγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
Ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο,
Ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
Κεῖθι δέ μ' ὡς περάσῃσι, καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο.
Τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
Ἡ δ' ἔθεεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
Μέσσον ὑπὲρ Κρήτης. Ζεὺς δέ σφιν μήδετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν,
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θεείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
Οἱ δὲ, κορώνῃσιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
Ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
Τῷ ῥα περιπλεχθεὶς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν·
Ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδον.
Ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
Ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
Αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
Χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
Ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
Ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ibi nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem duxerunt vivos, sibi ut opus facerent coactu.
At mihi Jupiter ipse in mente hoc consilium
Struxit, utinam debuissem mori & fatum obiisse
Illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
Statim de capite galeam fabrefactam deposui,
Et scutum *ab* humeris: lanceam quoque projeci ex manu:
At ego regis obviam ibam equis,
Et osculabar genua complexus. qui servavit, & me miseratus est:
In currumque me collocans duxit domum lacrymas fundentē.
Equidem me valde multi adoriebantur fraxinis,
Cupientes interficere: (jam enim irati erant valde)
Sed ille arcebat: Jovis enim respiciebat iram
Hospitalis, qui maxime indigne fert mala opera.
Hic quidem septem annos mansi ibidem, multas autem coëgi
Divitias inter Ægyptios viros: dabant enim omnes.
Sed cum jam octavus mihi rediens annus venit,
Tunc Phœnicius venit vir fallacias callens,
Helluo, qui jam multa mala hominibus fecerat:
Qui me duxit persuadens sua mente, ut iremus
In Phœniciam, ubi ejus domus & bona erant.
Ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
Sed quando jam mensesque & dies perfecti sunt
Vertentis anni, & supervenerunt tempora,
In Lybiam me navi imposuit pontigrada
Fraudem meditans, ut ei onus comportarem,
Illic autem me ut venderet, & magnum precium acciperet.
Hunc sequebar in navi, suspicans licet, coactu.
Illa autem currebat Borea vento puro bono (ritum.
Per medium supra Cretam. Jupiter autem ipsis moliebatur inte-
Sed quando jam Cretam quidem liquimus, neque aliqua alia
Apparebat terrarum, sed cœlum & mare,
Ibi tum atram nubem statuit Saturnius
Navem supra cavam: caligabatque pontus ab ipsa.
Jupiter autem simul tonuit, & injecit navi fulmen.
Hæc autem contorquebatur tota, Jovis percussa fulmine,
Sulphureque implebatur, ceciderunt autem ex navi omnes,
Qui cornicibus similes, circum navem nigram
Fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
At mihi Jupiter ipse habenti licet dolores animo,
Malum longum navis nigræ proram
In manibus posuit, ut adhuc malum effugerem.
Hunc amplexus, ferebar perniciosis ventis:
Novem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
Terræ Thesprotorum applicuit magna unda volvens.
Tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
Heros gratis: hujus enim dilectus filius occurrens
Frigore & labore afflictum duxit in domum,
Manu sublevans: donec venit ad ædes patris.
Et me penula tunicaque velaminibus amixit.
Ibi de Ulysse ego audivi: ille enim dicebat *se eum*
Hospitio suscepisse & amanter tractasse euntem in patriam.

Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ο'δυσσεύς.
Χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
Καὶ νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι.
Τόσσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ε'κ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ.
Ο'ππως νοςήσῃ Ι'θάκης ἐς πίονα δῆμον,
Η'δη δὴν ἀπεὼν, ἢ ἀμφαδὸν, ἦε κρυφηδόν.
Ω'μοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
Οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Α'λλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Α'νδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Ε'νθ' ὅγε μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Α'κάςῳ
Ε'νδυκέως. τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἥνδανε βουλὴ
Α'μφ' ἐμοὶ, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
Α'λλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο.
Ε'κ μέν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
Α'μφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
Ρ'ωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὅρηαι.
Ε'σπέριοι δ' Ι'θάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.
Ε'νθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ,
Ο'πλῳ ἐϋςρεφέϊ ςερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
Ε'σσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
Ρ'ηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
Ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
Στῆθος· ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρῃσι
Νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηφ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
Ε'νθ' ἀναβὰς ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
Κείμην πεπτηώς. οἱ δὲ, μεγάλα ςενάχοντες
Φοίτων. ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
Μαίεσθαι προτέρω. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
Νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
Ρ'ηϊδίως, καί με ςαθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
Α'νδρὸς ἐπιςαμένου. ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα.
Α' δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
Ταῦτα ἕκαςα λέγων ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
Α'λλὰ τάδ' οὐ κατὰ κόσμον ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις,
Εἰπὼν ἀμφ' Ο'δυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
Μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς
Νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
Πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὔτι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν,
Η'ὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Η'δέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
Ε'ρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
Ε'λθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.

E mihi bona ostendit quæ coëgerat Ulysses,
Æsque aurumque laboratissimumque ferrum.
Etiam in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
Tot ei in domibus thesauri jacebant regis.
Ilum autem in Dodonem dicebat ivisse, ut Dei
Ex quercu procera Jovis mentem audiret,
Quomodo rediret Ithacæ in pinguem agrum,
Jam diu absens, vel palam, vel occulte.
Jurabat autem ad me ipsum, libans in domo,
Navem deduxisse, & paratos esse socios,
Qui ipsum comitaturi essent dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimisit: contigit enim iens navis
Virorum Thesprotorum in Dulichium frumenti feracem.
Ibi tum me jussit mittere regi Acasto
Sedulo. illis autem malum animo placuit consilium
De me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
Sed quando a terra multum progressa erat pontigrada navis,
Statim servilem diem mihi machinabantur.
Me quidem læna tunicaque velaminibus exuerunt,
Circum autem me lacernam aliam malam jecerunt, & tunicam,
Laceram, quæ & ipse in oculis vides.
Vesperi autem Ithacæ amœnæ ad agros pervenerunt.
Ibi me quidem ligaverunt armata in navi,
Fune bene torto arcte: ipsi autem egressi
Festinanter ad littus maris cœnam sumpsere.
At mihi vinculum quidem dissolverunt dii ipsi
Facile: capiti autem lacernam amiciens
Levigatum ad clavum descendens applicui mari
Pectus: deinde manibus remigavi ambabus
Natans, valde autem cito foris eram circa illos.
Tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ sylvæ,
Jacebam stratus. illi autem valde suspirantes
Ibant. sed haud enim ipsis visum est melius esse
Inquirere ulterius. hi quidem retro iterum iverunt
Navem in concavam: me autem absconderunt dii ipsi
Facile, & me stabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis. adhuc enim mihi fatale est vivere.
Illum vicissim alloquebaris Eumæe bubulce:
O miser hospitum, certe mihi valde animum commovisti,
Hæc singula dicens quæ passus, & quantum jactatus es.
Sed illa haud pro decenti, arbitror, *dicebas*, neque mihi fidem
Loquens de Ulysse. quid te oportet talem *hominem* (facies,
Temere mentiri? ego autem certo scio & ipse
Reditum mei domini, quod infestus est omnibus diis
Prorsus, quando ipsum non in Trojanis domuerunt,
Vel amicorum in manibus, postquam bellum absolvit.
Quare ei tumulum etiam fecissent omnes Achivi,
Ac etiam suo filio magnam gloriam conciliasset in posterum:
Nunc autem ipsum sine gloria harpyiæ abripuerunt.
At ego apud sues semotus: neque ad urbem
Eo, nisi quid forte prudens Penelope
Venire jubeat, quando nuncius alicunde venit.

Ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
Ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
Ἠδ' οἳ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
Ὅς τ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεὶς,
Ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν. ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
Φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
Νῆας ἀκειόμενον τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
Καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
Πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι.
Καὶ σὺ γέρον πολυπενθὲς, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
Μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτε τι θέλγε.
Οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι, οὐδὲ φιλήσω,
Ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεήσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
Οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὕπερθε
Μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
Ἕσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
Εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
Δμῶας ἐπισσεύας, βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
Ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβὸς,
Ξεῖν', οὕτω γάρ κέν μοι ἐϋκλείη τ' ἀρετή τε
Εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
Ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον, καὶ ξείνια δῶκα,
Αὖθις δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην,
Πρόφρων δή κεν ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
Νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
Εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί.
Τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
Κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
Αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβὸς,
Ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
Τηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀϊζὺν
Δὴν ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
Ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ·
Οἱ δ' ὗν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον·
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ. οὐδὲ συβώτης
Λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
Ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
Ἀργιόδοντος ὑὸς, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυὸς ἣν λίπε κείων.
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ εὗσαν.

Αἶψα

ied illi quidem singula assidentes interrogant,
Et illi dolent diu absente rege,
At hi lætantur victum impune edentes.
ied mihi non gratum est inquirere & interrogare
Ex quo me Ætolus vir decepit verbo,
Qui viro interfecto, multas per regiones vagatus,
/enit ad meum stabulum: ego autem ipsum amice habui.
)icebat autem eum inter Cretenses apud Idomeneum *se* vidisse
Naves reficientem quas ei fregerant procellæ:
Et ajebat venturum vel in æstatem vel in autumnum,
Multas opes vehentem, cum divinis sociis.
Et tu senex multa passe, postquam te ad me duxit deus,
Neque quicquam mihi mendaciis gratificare, neque mulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neque diligam,
ied Jovem hospitalem veritus, teque ipsum miseratus.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Næ quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
Ut te neque juratus induxi, neque tibi persuadeo.
ied age nunc pactum faciamus. at desuper
Testes ambobus dii qui Olympum habitant.
ii quidem redibit herus tuus in hanc domum,
nduens me lænaque tunicaque vestibus, missurum
Ad Dulichium ire: quo mihi gratum est animo:
iin non venerit herus tuus, ut ajo,
ervos immittens mihi, dejice magna de rupe.
Ut & alius mendicus caveat decipere.
Illum respondens allocutus est divinus subulcus:
Hospes, scilicet sic mihi bona fama virtusque
Esset inter homines simul nunc & deinceps,
Qui te postquam domum duxi, & xenia dedi,
Contra jam interficerem, tibique animam eriperem,
Alacer scilicet postea Jovi Saturnio supplicarem.
Nunc vero hora cœnæ. citissime mihi intus socii
iint, ut in tugurio lautam præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Propius autem suesque & viri venerunt porcarii,
gitur has quidem incluserunt in *sua* loca ad dormiendum:
Clamor autem multus ortus est suum stabulantium.
At suos socios adhortabatur divinus subulcus:
Ducite suum optimum, ut hospiti sacrificem
Peregrino: una & ipsi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus, patientes suum gratia albidentium:
Alii autem nostrum laborem impune edunt.
Sic locutus scidit ligna acuto ferro:
lli autem suem adduxerunt valde pinguem quinquennem:
Hunc quidem postea posuerunt in foco. neque subulcus
Oblitus est immortalium: (mente enim utebatur bona)
ed is primitias carpens, capitis pilos in ignem jecit
Albidentis suis, & precatus est omnes deos
Ut rediret Ulysses prudens suam domum.
ercussit a. in altū tollens segmine quercus quod liquerat secans.
lumque reliquit anima: hi a. jugulaverunt & ustularunt.
Statim

Αἶψα δέ μιν διέχευαν. ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
Πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
Βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
Ἵστατο δαιτρεύσων· (περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδη)
Καὶ τὰ μὲν ἕπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
Τὴν μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος υἱεῖ
Θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ·
Νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
Ἀργιόδοντος ὑός· κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος·
Καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' οὕτως Εὔμαιε φίλος Διῒ πατρὶ γένοιο
Ὡς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἔσθιε δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε
Οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
Ὅ, ττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει· δύναται γὰρ ἅπαντα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
Σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν. ὁ δ' ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ.
Σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὅν ῥα συβώτης
Αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος.
Πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον
Σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο.
Νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
Πάννυχος· αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
Τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἴπως οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
Ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἕο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει
Ἠλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι·
Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
Καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω,
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἥγομεν ἀρτύναντες.
Ἡγείσθην δ' Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος,
Τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἱκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
Ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
Ἂν δόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
Κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακή, βορέαο πεσόντος,
Πηγυλίς, αὐτὰρ ὕπερθε χιὼν γένετ' ἠΰτε πάχνη
Ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
Ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,

Εὔ-

tatimque ipſum diviſerunt. cruda autem poſuit ſubulcus,
ndique præcipiens a membris, in pinguem adipem.
t alia quidem in ignem jecit, conſpergens mola,
Iinutatim vero ſecuerunt alia, & circum verua fixerunt,
.ſſaveruntque rite, extraxeruntque omnia:
'oſuerunt autem in menſis univerſa. ſubulcus vero
urrexit diviſurus: (etenim mentibus æqua ſciebat)
ıtque illa ſeptifariam omnia partitus eſt dividens:
'artem quidem unam Nymphis & Mercurio Maiæ filio
'oſuit vota faciens, cæteras diſtribuit ſingulis:
)orſis autem Ulyſſem integris honorabat
ılbos dentes habentis ſuis: lætificavit a. animum domini:
\tque ipſum compellans allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Jtinam ſic Eumæe dilectus Jovi patri eſſes
Jt mihi, ſiquidem me talem bonis honoras.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
:omede optime hoſpitum, & delectare iſtis
Qualia adſunt: deus autem hoc quidem dabit, illud a. ſinet,
Quodcunque ſuo animo vult: poteſt enim omnia.
ıixit, & primitias ſacrificavit Diis ſempiternis.
.ibans autem nigrum vinum, Ulyſſi urbium deſtructori
n manibus poſuit. hic autem ſedebat ſuam juxta partem.
'anem autem ipſis diſtribuit Meſaulius, quem ſubulcus
pſe *ſibi* comparaverat ſolus abſente domino,
:lam domina & Laërte ſene.
pſum quidem a Taphiis emerat de ſuo:
lli in dapes paratas appoſitas manus extendedant:
\t poſtquam potus & eſcæ amorem emiſerunt,
'anem quidem eis abſtulit Meſaulius: ipſi autem in cubile
'ane & carnibus ſaturati iverunt.
Iox autem superveniebat mala obſcura, pluebatque Jupiter
Tota nocte: at ſpirabat Zephyrus magnus ſemper aquoſus.
'oſtea Ulyſſes locutus eſt, bubulcum tentans,
i forte exuens lænam ſibi præberet, vel aliquem ſociorum
ılium *dare* juberet: quia ſui curam gerebat valde:
udi nunc Eumæe, & cæteri omnes ſocii,
actabundus aliquod verbum dicam. vinum enim jubet
tultificum, quod impellit ſapientem etiam valde cantare:
:t molliter ridere, & ut ſaltet adigit,
:t aliquod verbum elicit quod non dictum melius.
.ed poſtquam primum garrulus eſſe cœpi, non celabo,
Jtinam ita ætate vigerem vireſque mihi incolumes eſſent,
icut quando ſub Troja inſidias duximus parantes.
)uces autem erant Ulyſſes & Atrides Menelaus,
:um his una tertius dux eram ego: ipſi enim jubebant.
ed quando venimus ad urbem altumque murum,
Ios quidem circa urbem in virgultis denſis,
ı ulva & palude ſub armis humi
acebamus: nox autem advenit mala, Borea orto,
ielida, at poſtea nix facta eſt veluti pruina
rigida, & ſcutis circumnutriebatur glacies.
ı alii omnes lænas habebant & tunicas,

Εὗδον δ' εὔκηλοι σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
Αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
Ἀφραδίαις, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
Ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Καὶ τότ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
Ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε)
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
Δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. παρά μ' ἤπαφε δαίμων,
Οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
Οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
Φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε,
Σίγα νῦν, μήτις σεῦ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
Ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν, εἶπέ τε μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
Λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν. ἀλλά τις εἴη
Εἰπεῖν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
Καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
Κείμην ἀσπασίως· φάε δὲ χρυσόθρονος ἠώς.
Ὣς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
Ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑῆος.
Νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, αἶνος μέν τοι ἀμύμων ὃν κατέλεξας,
Οὐδέ τι πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες.
Τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτέ τευ ἄλλου
Ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα
Νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις.
Οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
Ἐνθάδε ἕννυσθαι, μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
Πέμψει δ' ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε· τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
Εὐνὴν, ἐν δ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
Πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἥ οἱ παρεχέσκετ' ἀμοιβὰς,
Ἕννυσθαι ὅτέ τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
Ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαι, οὐδὲ συβώτῃ
Ἥνδανεν αὐτόθι κοῖτος ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο. (χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
Ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος)
Πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις·
Ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἕσσατ' ἀλεξάνεμον μάλα πυκνὴν,
Ἂν δὲ νάκην ἕλετ' αἰγὸς ἐϋτρεφέος μεγάλοιο·

Dormiebant autem quieti scutis cooperti humeros:
At ego lænam quidem discedens sociis reliqueram
Inscitia, quoniam non autumabam futurum ut frigerem:
Sed sequebar scutum solum habens & tunicam nitidam.
Sed quando jam tertia pars noctis erat, astraque transierant,
Tunc ego Ulyssem alloquebar qui prope erat,
Cubito pungens: (qui prompte audivit)
Nobilis Laërtiade solertissime Ulysses,
Non amplius vivis interero, sed me hyems
Domat: non n. habeo lænam. decepit me deus,
Una cum tunica ut essem: nunc nullum jam effugium est.
Sic dixi. is autem postea sententiam habebat eam in animo,
Qualis ille erat ad consultandum & pugnandum: (
Loquens autem gracili voce ad me verba faciebat:
Sile nunc, ne quis te Achivorum alius audiat.
Dixit & in cubito caput tenuit, verbaque fecit:
Audite amici, divinum mihi in somnis astitit somnium.
Nimis enim a navibus longe venimus. sed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni pastori populorum,
Si plures a navibus jubeat venire.
Sic dixit. surgebatque postea Thoas Andræmonis filius
Rapide, lænam autem deponebat purpuream,
Perrexitque currendo ad naves: ego autem in veste illius
Jacui libenter: illuxitque aureo throno conspicua Aurora.
Ita nunc *si* ætate vigerem viresque mihi incolumes essent,
Daret aliquis lænam in stabulis subulcorum,
Utrunque, & amicitia & reverentia viri boni.
Nunc a. me parum honorant malas circa corpus vestes habentem.
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
O senex, laus quidem tibi bona quam dixisti,
Neque ullum adhuc præter decorum verbum inutile dixisti.
Ideo neque veste indigebis neque aliqua alia re
Earum quæ conveniat supplici ærumnoso occurrenti
Nunc: at mane tuis te pannis amicies.
Non enim multæ lænæ, mutatoriæque tunicæ
Hic ad induendum, una autem sola viro cuique.
At postquam venerit Ulyssis dilectus filius,
Ipse tibi lænamque tunicamque vestes dabit,
Mittetque quo te cor animusque jubet.
Sic locutus surrexit: posuit autem ei prope ignem
Lectum, oviumque & caprarum pelles injecit.
Ibi Ulysses recubuit: insuper lænam injecit ipsi
Densam & magnam, quæ ei præbebat copiam mutandi,
Ut se indueret quando aliqua tempestas terribilis orta esset.
Sic hic quidem tunc Ulysses dormivit, apudque ipsum
Viri dormierunt juvenes, neque subulco
Placuit illic in lecto a suibus longe dormire:
Sed is extra iens armabatur: (lætabatur autem Ulysses
Quod sibi facultates curaverat absenti)
Primum quidem ensem acutum circum fortes posuit humeros:
Amixitque lænam quæ arceret ventos valde densam,
Ac pellem sumpsit capræ bene nutritæ magnæ:

Sumpsit

Εἵλετο δ᾽ ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
Βῆ δ᾽ ἴμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὗδον βορέω ὑπ᾽ ἰωγῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ο. ῬΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον Ἀθηνᾶ ὄναρ ἐπιστᾶσα εἰς Ἰθάκην ἐπανελθεῖν προτρέπεται. ὃς δῶρα παρὰ Μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἐμβαίνειν μέλλων εἰς τὴν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα Ἀργεῖον μάντιν ἀναλαμβάνει ἐπὶ φόνῳ φεύγοντα. καὶ Εὔμαιος Ὀδυσσεῖ διηγεῖται ὡς Φοίνικες αὐτὸν ληϊσάμενοι ἐκ Συρίας νήσου, ἀπέδοντο Λαέρτῃ, καὶ ἡ Τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς Ἰθάκην, καὶ ταύτην εἰς ἄστυ ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

Οὐ ἐπέβη δ᾽ Ἰθάκης Ὀδυσείδης ἐκ Λακεδαίμονος.

Ἡ δ᾽ εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
Ὤιχετ᾽, Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
Νόστου ὑπομνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν,
Εὕδοντ᾽ ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἤτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ᾽ οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκὺς, ἀλλ᾽ ἐνὶ θυμῷ
Νύκτα δι᾽ ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ᾽, οὐκ ἔτι καλὰ δόμων ἄπο δὴν ἀλάλησαι,
Κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ᾽ ἐν σοῖσι δόμοισιν
Οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ᾽ ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Πεμπέμεν, ὄφρ᾽ ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς.
Ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι. ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
Μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα.
Μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
Οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
Κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπυίοι,
Παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
Οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
Ἀλλὰ σύγ᾽ ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
Δμωάων ἥτις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
Εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
Ἄλλο δέ τοί γε ἔπος ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
Μνηστήρων σ᾽ ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ τάγ᾽ οὐκ ὀΐω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι.
Ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα·

umpsit & acutam lanceam, contra canes adjutricem & viros.
'errexit autem ire dormiturus ubi sues albidentes
lupe sub concava dormiebant Boreæ sub tegmine.

ODYSSEAE HOMERI XV. LIBRI

Argumentum.

TElemacho Minerva in somnis assistens in Ithacam eum redire hortatur. qui donis a Menelao acceptis mittitur, k ingressurus in navim, Theoclymenum quendam Argivum 'atem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæus Ulyssi iarrat uti Phœnices ipsum prædati ex Syria insula, vendiderint Laërtæ. Et Telemachi navis appellitur ad Ithacam, & cum ianc ad urbem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

O, Appulit ad Ithacam Ulyssides ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerva
Ivit, ad Ulyssis magnanimi illustrem filium
)e reditu admonitura, & hortatura ut rediret.
nvenit autem Telemachum, & Nestoris inclytum filium,
)ormientes in vestibulo domus Menelai illustris.
At Nestoridem molli domitum somno:
Telemachum autem somnus non tenebat dulcis, sed in animo
Noctem per solitariam curas patris congregabat.
Prope a. stans allocuta est glauca oculos Minerva:
Telemache, non amplius bene a domo diu vagaris,
'ossessionesque relinquens virosque in tuis domibus
iic superbos: ne tibi omnia comedant *vereor*
'ossessiones dividentes, tu autem inanem viam iveris.
ied mone citissime prælio bonum Menelaum,
'e mittere, ut adhuc domi inculpabilem matrem invenias.
'am enim paterque fratresque jubent
iurymacho nubere. is enim superat omnes
'rocos donis, & auget dotes.
Ne quid te invito ex domibus bonorum efferatur.
icis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
llius vult domum augere quicunque duxerit,
'iliorum autem priorum & mariti primi
Non amplius recordatur mortui, neque inquirit.
ied tu veniens ipse committes singula
'amularum *ei* quæ tibi optima videbitur esse,
)onec tibi præbeant dii illustrem uxorem.
Aliud autem tibi verbum dicam: tu vero repone animo.
'rocorum tibi diligenter optimi insidiantur
n freto Ithacæque Samique pulverulentæ,
Cupientes occidere antequam in patriam terram venias.
ied hæc non puto: ante etiam aliquem terra habebit
Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
ied longe ab insulis abstine benefabricatam navem:

Noctu

Νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν. πέμψει δέ τοι οὖρον ὄπισθεν
Ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
Αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
Νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους·
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι. τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Οὕνεκά οἱ σῶς ἐσσὶ, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον.
Αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν,
Λὰξ ποδὶ κινήσας· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
Ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', οὔπως ἐστὶν, ἐπειγομένους περ ὁδοῖο,
Νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν. τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
Ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείῃ
Ἥρως Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,
Καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
Τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
Ἀνδρὸς ξεινοδόκου ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς·
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
Δῦνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
Ἥρως. βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', οὔτι σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
Ἱέμενον νόστοιο. νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ' ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
Ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὅς ἐσσύμενον κατερύκῃ.
Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω
Καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς· εἴπω δὲ γυναιξὶν
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνειαρ,
Δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Εἰ δ' ἐθέλεις τρεφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
Ὄφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους·
Ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
Αὔτως ἀποπέμψει, δώσει δέ τι ἕν γε φέρεσθαι,
Ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων ἠὲ λεβήτων,
Ἠὲ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.

Τὶς

Nocte pariter naviga. mittet autem tibi ventum a tergo
Immortalium quicunque te cuſtoditque tueturque.
Aſt ubi *ad* primum littus Ithacæ perveneris,
Navem quidem in urbem impelle & omnes ſocios:
Ipſe autem primum ſubulcum adito,
Qui tibi ſuum cuſtos. ſimulque tibi bene vult.
Illic autem noctem dormi. eumque mitte in urbem
Nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
Quod ei ſalvus ſis, & ex Pylo veneris.
Hæc quidem ſic fata abivit ad magnum olympum.
At hic Neſtoridem ex dulci ſomno excitavit,
Calcitrando pede movens: & ad ipſum verbum dixit:
Surge Neſtoride Piſiſtrate, ſolidos ungulis equos
Junge ſub currus ducens, ut eamus viam.
Hunc autem Neſtorides Piſiſtratus contra allocutus eſt:
Telemache, nondum licet, feſtinantes quamvis ad iter,
Noctem per tenebroſam agere *equos*. cito autem aderit Aurora.
Sed mane dum dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
Et verbis mitibus conſolatus dimittat.
Etenim hoſpes recordatur dies omnes
Viri hoſpitalis qui amicitiæ copiam fecerit.
Sic fatus eſt. ſtatim autē aureo throno conſpicua venit Aurora:
Propius autem ipſos adiit prælio ſtrenuus Menelaus,
Surgens ex lecto Helena a pulchricoma.
Hunc poſtquam cognovit Ulyſſis dilectus filius,
Feſtinans tunicam circa corpus ſtupendam
Induit, & magnum pallium in fortes jecit humeros
Heros. ivit autem foras, aſtans autem allocutus eſt
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini:
Atride Menelaë Jovis alumne, princeps populorum,
Jam nunc me remitte dilectam in patriam terram.
Jam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem reſpondit poſtea pugna ſtrenuus Menelaus:
Telemache, non te ego multo tempore hic detinebo
Cupientem reditus. ſuccenſerem autem & alii
Viro hoſpitali, qui vel nimis diligeret,
Vel nimis odiſſet. meliora enim modica omnia.
Æquale malum eſt qui & nolentem redire
Hoſpitem impellit, & qui abiturientem detinet.
Oportet hoſpitem præſentem diligere, volentem a. dimittere.
Sed mane donec dona ferens in currum ponam
Pulchra, tuque oculis videas: dicam autem mulieribus
Prandium domi ut parent abunde ex iis quæ intus ſunt.
Utrunque, gloriaque & ſplendor, & utilitas *erit*,
Si pranſi eatis multam ſuper interminatam terram.
Si autem vis divertere per Græciam & medium Argos,
Ut te ipſe ſequar, ſubjungamque tibi equos:
Et ad urbes hominum ducam: neque quiſquam nos
Fruſtra remittet: dabit autem aliquid unum ſaltem ferendum,
Aut aliquem tripodem bene æratorum aut lebetem,
Aut duos mulos, aut aureum poculum.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· (οὐ γὰρ ὄπισθεν
Οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
Μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
Ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Αὐτίκ' ἄρ' ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσε
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης Ἐτεωνεὺς,
Ἀνςὰς ἐξ εὐνῆς· ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ.
Τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ὀπτῆσαί τε κρεῶν. ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
Υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίςατο φωριαμοῖσιν,
Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτή.
Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε δῖα γυναικῶν,
Ὃς κάλλιςος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιςος,
Ἀςὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
Βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἕως ἵκοντο
Τηλέμαχον. τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ἤτοι νόςον ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιςον καὶ τιμηέςατόν ἐςι.
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
Ἔςιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται.
Ἔργον δ' Ἡφαίςοιο· πόρεν δὲ ἑ Φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεὺς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
Κεῖσέ με νοςήσαντα. τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
Ἥρως Ἀτρείδης. ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
Θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίςατο καλλιπάρῃος,
Πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,
Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην
Σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
Κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰποῦσ' ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίςρατος ἥρως
Δεξάμενος, καὶ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ.
Τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
Ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεςὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Atride Menelaë divine, princeps populorum,
Volo jam redire ad nostra: (non enim post *me*
Custodem discedens reliqui facultatibus meis)
Ne patrem divinum quærens ipse peream,
Aut aliquid mihi ex domibus preciosi boni pereat.
At postquam hoc audivit bello strenuus Menelaus,
Statim suam uxorem & famulas jussit
Cibum domi parare abunde ex iis quæ intus essent.
Propius autem ad ipsum venitBoëthœdes Eteoneus,
Surgens ex lecto: quoniam non procul habitabat ab ipso.
Hunc ignem accendere jussit prælio strenuus Menelaus,
Assareque carnes. qui non immorigerus fuit audiens.
Ipse autem in thalamum descendit redolentem,
Non solus, simul cum ipso Helena ibat & Megapenthes.
Sed quando jam pervenerunt ubi ei gazæ jacebant,
Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
Filium autem cratera portare Megapenthem jussit
Argenteum. Helena autem astitit arcis,
Ubi erant ei pepla variegata, quæ laboraverat ipsa:
Horum unum tollens Helena portabat præstantissima mulierum,
Quod pulcherrimum erat variegationibus, & maximum:
Uti stella a. resplendebat, jacebat a. extremum *omnium* aliorū.
Perrexerunt autem ire ulterius per domum, donec pervenerunt
Ad Telemachum. quem alloquebatur flavus Menelaus:
Telemache, utique reditum ut mente tua cogitas,
Sic tibi Jupiter perficiat tonans maritus Junonis.
Donorum autem quæcunque in mea domo reposita jacent,
Dabo quod optimum & pretiosissimum est.
Dabo tibi cratera fabricatum: argenteus autem
Est totus, auroque labra perfecta sunt.
Opus autem Vulcani: præbuit vero id *mihi* illustris heros
Sidoniorum rex, quando ejus domus habuerat
Illic me reversum. tibi autem volo hoc præbere.
Sic dicens, in manibus posuit poculum rotundum
Heros Atrides. at cratera lucidum
Posuit ante ipsum ferens fortis Megapenthes
Argenteum. Helena autem astitit pulchra genas,
Peplum habens in manibus. verbumque dixit, & appellavit:
Donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do,
Memoriam Helenæ manuum, optatarum in nuptiarum tempus
Tuæ uxori gestandum: interim autem dilectam apud matrem
Jaceat in domo. tu autem mihi lætus abi
Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic fata in manibus posuit. hic autem suscepit gaudens.
Et hæc quidem in capsum posuit Pisistratus heros
Accipiens, & omnia suo admirabatur animo.
Hos autem duxit ad domum capite flavus Menelaus:
Sederunt autem postea in sedibusque soliisque.
Aquam vero famula gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, super argenteo lebete,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.

Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Πὰρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο, καὶ νέμε μοίρας.
Ὠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Καὶ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριγδούπου.
Τοὺς δὲ μέτ', Ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
Οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθε· δεδισκόμενος δὲ προσηύδα·
Χαίρετον ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
Εἰπεῖν· ἦ γάρ ἐμοίγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,
Εἵως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις,
Πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν. αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
Νοστήσας, Ἰθάκηνδε κιών, Ὀδυσεῖ ἐνὶ οἴκῳ
Εἴποιμ' ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
Ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Αἰετὸς, ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰΰζοντες ἕποντο
Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δέ σφιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
Δεξιὸς ἤϊξε πρόσθ' ἵππων. οἱ δὲ, ἰδόντες
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
Φράζεο δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Εἰ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας, ἦέ σοι αὐτῷ.
Ὣς φάτο. μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον,
Κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω.
Ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ
Ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε·
Ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
Οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται· ἠὲ καὶ ἤδη
Οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὕτω νῦν Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοῴμην.
Ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιιν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
Οἱ δὲ, πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
Υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,

Panem autem honesta famula apposuit ferens,
Dapes multas imponens, gratificans de præsentibus.
Juxtaque Boëthœdes carnes incidebat, & distribuebat partes,
Vinum autem infundebat filius Menelai inclyti.
Illi ad dapes paratas appositas manus mittebant.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
Tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
Equos junxerunt, inque currus variegatos ascenderunt:
Exegerunt autem *equos* extra vestibulum & porticum resonantē.
Cum his autem Atrides ibat flavus Menelaus,
Vinum habens in manu dulce dextra,
Aurea in patera, ut ubi libassent irent.
Stabat autem ante equos: & venerabundus alloquebatur:
Valete o juvenes, & Nestori pastori populorum
Dicite: certe enim mihi pater tanquam mitis erat,
Quamdiu ad Trojam pugnavimus filii Achivorum.
Hunc autem Telemachus prudens allocutus est:
Et omnino illi, generose, sicut dicis,
Omnia hæc profecti narrabimus. utinam enim ego sic
Reversus, in Ithacam veniens, Ulyssi in domo
Dicam ut abs te consecutus benevolentiam omnem
Venio, afferoque gazas multas & bonas.
Sic ei dicenti supervolavit dextera avis,
Aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
Domesticum e corte: clamantes autem sequebantur
Viri & mulieres. hæc autem ipsos prope veniens
Dextera emicuit ante equos. hi autem videntes
Delectabantur, & omnibus in præcordiis animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem:
Considera jam Menelaë generose, princeps populorum,
Num nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus
Quomodo ei rite responderet considerata re.
Quem Helena stolata præveniens dixit verbum:
Audite me, at ego vaticinabor sicut in animo
Immortales jaciunt, & sicut perfectum iri puto.
Sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo
Veniens ex monte, ubi ei prolesque partusque:
Sic Ulysses mala multa passus, & multa vagatus,
Domum redibit, & puniet: aut etiam jam tum
Est domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemachus prudens allocutus est:
Sic nunc Jupiter faciat tonans maritus Junonis,
Ideo tibi & illic deo tanquam supplicarem.
Dixit, & equis flagellum impegit: hi autem valde celeriter
Ruerunt in campum per urbem festinantes.
ique toto die quatiebant jugum utrinque habentes.
Occidit autem sol, obscurat æque sunt omnes viæ.
n Pherasque pervenerunt, Dioclis ad domum
Filii Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
Illic nocte dormierunt: hic autem his hospitalia apposuit.
Quando autem matutina apparuit rosea digitis Aurora,

Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριγδούπου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
Καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
Μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐκ πατέρων φιλότητος· ἀτὰρ καὶ ὁμήλικες ἐσμέν·
Ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
Μή με παρὲξ ἄγε νῆα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
Μή με γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
Ἱέμενος φιλέειν. ἐμὲ δὲ χρεὼν θᾶσσον ἱκέσθαι.
Ὣς φάτο. Νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συμφράσσατο θυμῷ
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
Στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.
Καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
Πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὔ σε μεθήσει,
Ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται. οὐδέ σε φημὶ
Ἂψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
Ἂψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
Ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηῒ μελαίνῃ·
Αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, καὶ εὔχετο· θῦε δ' Ἀθήνῃ
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ. σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
Τηλεδαπὸς, φεύγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτὰς,
Μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν.
Ὃς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
Ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων.
Δὴ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
Ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εἶχε βίῃ· ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης
Τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐριννύς·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
Ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς,
Ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
Ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νυ οἱ αἴσιμον ἦεν
Ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν.
Ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα.

Γεί-

Equosque junxerunt, currusque variegatos ascenderunt:
Et impulerunt extra vestibulum atque porticum resonantem.
Flagellavitque impellendo: illi autem non inviti volabant.
Statim autem postea venerunt *ad* Pyli altam urbem.
Et tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficeres
Verbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse
Ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:
Hæc autem via & magis concordia *nos* conjunget.
Ne me præter navem agas generose, sed relinque illic,
Ne me senex invitum sua detineat in domo,
Cupiens amanter tractare; me autem opus est cito ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultabat animo
Quomodo ei rite pollicitus perficeret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse:
Vertebat equos ad navem velocem & littus maris:
Navem autem apud extimam eximebat pulcherrima dona,
Vestem, aurumque, quæ ei Menelaus dederat.
Et ipsum cohortans verbis volucribus alloquebatur:
Cum festinatione nunc ascende, jubeque omnes socios,
Antequam ego domum eam, nunciemque seni.
Bene enim ego hoc scio in mente & in animo,
Qualis illius animus violentus, non te dimittet,
Sed ipse vocaturus huc veniet. neque te autumo
Retro iturum vacuum: valde enim irascetur tamen.
Sic fatus impulit pulchros crinibus equos
Retro Pyliorum in urbem, velociter autem domum pervenit.
Telemachus autem socios incitans hortabatur:
Adornate armamenta, socii, in nave nigra:
Ipsique ascendamus, ut trajiciamus *marino* itinere.
Sic dixit. illi a. eũ & audiverunt quã maxime, eiq; obediverunt,
Et statim ingressi sunt, inque transtris sederunt:
Jamque is hæc deproperabat, & vota faciebat: immolabatque
Navem apud extimam. *cum* prope ad eum venit vir (Minervæ
Peregrinus, extorris ex Argo, viro interfecto,
Vates: at genere Melampodis proles erat.
Qui antea quidem quondam habitaverat in Pylo matre ovium,
Dives inter Pylios maxime excellentem domum habitans.
Atque tunc *in* alium populum pervenerat, patriam fugiens,
Neleumque magnanimum, clarissimum viventium,
Qui ejus opes multas integrum in annum
Tenuit vi: ille autem tamdiu in domo Phylaci
Vinculo in gravi ligatus fuerat *antea*, duros dolores patiens,
Propter Nelei filiam, labemque gravem
Quam ei præcordiis indiderat accessu exitialis Erinnys:
Sed is effugit quidem mortẽ, & abegit boves mugitibus acres
In Pylum ex Phylaca, & ultus est factum nefarium,
Divinum Neleum, fratrique uxorem
Duxit domum. ipse autem aliorum ivit ad populum,
In Argos equis pascendis aptum: ibi enim ei fatale erat
Habitare multis imperantem Argivis.
Ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum.

Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριγδούπου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
Καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱὸν,
Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
Μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐκ πατέρων φιλότητος· ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές ἐσμεν·
Ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
Μή με παρὲξ ἄγε νῆα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
Μή με γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
Ἱέμενος φιλέειν. ἐμὲ δὲ χρεὼν θᾶσσον ἱκέσθαι.
Ὣς φάτο. Νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συμφράσσατο θυμῷ,
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
Στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.
Καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
Πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὔ σε μεθήσει,
Ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται. οὐδέ σε φημὶ
Ἂψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
Ἂψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
Ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηῒ μελαίνῃ·
Αὐτοί τ' ἐμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον·
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, καὶ εὔχετο· θῦε δ' Ἀθήνῃ
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ. σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
Τηλεδαπὸς, φεύγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτὰς,
Μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν.
Ὃς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
Ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων.
Δὴ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
Ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εἶχε βίῃ· ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης
Τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐριννύς·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
Ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς,
Ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
Ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νυ οἱ αἴσιμον ἦεν
Ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν.
Ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα.

Equosque junxerunt, currusque variegatos ascenderunt:
Et impulerunt extra vestibulum atque porticum resonantem.
Flagellavitque impellendo: illi autem non inviti volabant.
Statim autem postea venerunt *ad* Pyli altam urbem.
Et tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficeres
Verbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse
Ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:
Hæc autem via & magis concordia *nos* conjunget.
Ne me præter navem agas generose, sed relinque illic,
Ne me senex invitum sua detineat in domo,
Cupiens amanter tractare: me autem opus est cito ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultabat animo
Quomodo ei rite pollicitus perficeret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse:
Vertebat equos ad navem velocem & littus maris:
Navem autem apud extimam eximebat pulcherrima dona,
Vestem, aurumque, quæ ei Menelaus dederat.
Et ipsum cohortans verbis volucribus alloquebatur:
Cum festinatione nunc ascende, jubeque omnes socios,
Antequam ego domum eam, nuncieimque seni.
Bene enim ego hoc scio in mente & in animo,
Qualis illius animus violentus, non te dimittet,
Sed *ipse* vocaturus huc veniet. neque te autumo
Retro iturum vacuum: valde enim irascetur tamen.
Sic fatus impulit pulchros crinibus equos
Retro Pyliorum in urbem, velociter autem domum pervenit.
Telemachus autem socios incitans hortabatur:
Adornate armamenta, socii, in nave nigra:
Ipsique ascendamus, ut trajiciamus *marino* itinere.
Sic dixit. illi a. eũ & audiverunt quã maxime, eiq; obediverunt,
Et statim ingressi sunt, inque transtris sederunt:
Jamque is hæc deproperabat, & vota faciebat: immolabatque
Navem apud extimam. *cum* prope ad eum venit vir (Minervæ
Peregrinus, extorris ex Argo, viro interfecto,
Vates: at genere Melampodis proles erat.
Qui antea quidem quondam habitaverat in Pylo matre ovium,
Dives inter Pylios maxime excellentem domum habitans.
Atque tunc *in* alium populum pervenerat, patriam fugiens,
Neleumque magnanimum, clarissimum viventium,
Qui ejus opes multas integrum in annum
Tenuit vi: ille autem tamdiu in domo Phylaci
Vinculo in gravi ligatus fuerat *antea*, duros dolores patiens,
Propter Nelei filiam, labemque gravem
Quam ei præcordiis indiderat accessu exitialis Erinnys:
Sed is effugit quidem mortẽ, & abegit boves mugitibus acres
In Pylum ex Phylaca, & ultus est factum nefarium,
Divinum Neleum, fratrique uxorem
Duxit domum. ipse autem aliorum ivit ad populum,
In Argos equis pascendis aptum: ibi enim ei fatale erat
Habitare multis imperantem Argivis.
Ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum.

Γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Οἰκλῆα μεγάθυμον·
Αὐτὰρ Οἰκλείης λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
Ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
Παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδὸν,
Ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι, γυναίων εἵνεκα δώρων.
Τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε.
Ἀλλ' ἤτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
Θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος,
Ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς·
Ἔνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.
Τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
Ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐκίχανε
Σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
Λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
Σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἐπικεύσῃς.
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμὶ, πατὴρ δέ μοι ἐστὶν Ὀδυσσεὺς,
Εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν,
Ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
Ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιοί·
Τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν
Φεύγω· ἐπεὶ νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
Ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
Μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ ὀΐω,
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης·
Ἀλλ' ἕπευ, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά κ' ἔχωμεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
Καὶ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
Ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο ποντοπόροιο.
Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· πὰρ δέ οἱ αὐτῷ
Εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
Ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
Στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν.
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα

Νηῦς

Genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
At Oicleus populi servatorem Amphiaraum,
Quem corde dilexit Jupiterque Ægiochus & Apollo
Omni amore: neque pervenit *ad* senectutis limen,
Sed periit in Thebis, muliebrium gratia donorum.
Hujus autem filii fuerunt Alcmaon Amphilochusque.
Mantius rursum genuit Polyphidemque Clitumque.
Sed Clitum quidem aureo solio conspicua rapuit Aurora,
Pulchritudinis gratia ejus, ut immortalibus interesset.
At magnanimum Polyphidem vatem Apollo
Constituit hominum longe optimum, postquam mortuus est Am-
Qui in Hyperesiam migravit patri iratus: (phiaraus,
Ubi ille habitans vaticinabatur omnibus mortalibus.
Hujus igitur filius advenit, Theoclymenus ei nomen erat,
Qui tunc Telemachum prope stetit: hunc autem invenit
Libantem votaque facientem, velocem apud navem nigram:
Et ipsum compellans verbis volucribus alloquebatur:
O amice, quoniam te sacrificantem invenio hoc in loco,
Oro per sacrificia & deum, at deinde *per*
Tuumque ipsius caput & socios qui te sequuntur,
Dic mihi interroganti vera, neque occultes.
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus est:
Enimvero, tibi ego hospes admodum indubitate dicam.
Ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Ulysses,
Si quando erat: nunc autem jam interiit tristi morte.
Propterea nunc sociisque sumptis & navi nigra,
Veni interrogaturus de patre diu absente.
Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus divinus:
Sic tibi & ego ex patria, viro interfecto
Tribule: multi autem fratresque sodalesque
Argos per equipascuum, multum autem pollent Achivi:
Horum fugiens mortem & parcam nigram
Exulo: postquam mihi fatale est inter homines vagari.
Sed me navi impone, postquam tibi exul supplicavi,
Ne me interficiant: persequi enim *eos me* puto.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contra alloquebatur:
Non quidem te volentem pellam ab nave æquabili;
Sed sequere, at illic amanter tractaberis *talibus* qualia habemus.
Sic locutus *ab* eo accepit æream lanceam,
Et hanc super tabulata extendit navis utrinque vertibilis:
Ipse quoque navem pontigradam ascendit.
In puppi autem postea sedit: apud autem seipsum
Sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes solverunt.
Telemachus autem socios incitans jussit
Arma tangere. hi autem studiose obediverunt.
Malum autem abiegnum concavam intra basim
Statuerunt erigentes: funibusque colligarunt.
Traxeruntque vela alba bene tortis loris.
His autem secundum ventum mittebat cæsia Minerva,
Vehementem vi incursantem per aërem, ut velocissime

Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δὲ Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ·
Ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
Ὁρμαίνων ἤ κεν θάνατον φύγοι, ἦ κεν ἁλώη.
Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἴ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι, μεῖναί τε κελεύοι
Αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὀτρύνειε πόλινδε·
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
Πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
Ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθευ, καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,
Ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
Πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
Καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
Εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
Αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅττι θέλοιεν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
Ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·
Δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειεν βροτὸς ἄλλος,
Πῦρ τ' εὖ νηῆσαι, διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
Δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
Οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὤ μοι ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
Εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων·
Ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
Αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
Οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν', οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
Οὔτ' ἐγὼ, οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων οἵ μοι ἔασιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
Πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' οὕτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
Ὡς ἐμοὶ, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
Ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάας, μεῖναί τε με κεῖνον ἀνώγας,

Navis expediret currens maris salsam aquam.
Occidit autem sol, obscurataeque sunt omnes viæ.
Illaque Pheras appulit, impulsa Jovis vento:
Et apud Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Hinc autem rursus insulis immisit acutis,
Solicitus an mortem fugeret, an caperetur.
Hi autem contra in casa Ulysses & divinus subulcus
Cœnabant: apud autem ipsos cœnabant viri alii.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
Interea Ulysses sermonem occepit, subulcum tentans,
Si ipsum adhuc studiose curaret, manereque juberet
Illic in stabulo, an hortetur *ut eat* in urbem:
Audi nunc Eumæe, cæterique omnes socii
Mane ad urbem cupio ire
Mendicaturus, ut ne te comedam & socios, *i. e. vestra omnia:*
Sed mihi bene consule, & simul ductorem bonum præbe,
Qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
Vagabor, si quis poculum & panem porrigat.
Et profectus ad domos Ulyssis divini,
Nuncium dicerem prudenti Penelopæ:
Et procis superbis me immiscerem,
Si mihi prandium dent, dapes plurimas habentes.
Statim bene perficerem inter ipsos quidquid volent.
Etenim tibi dicam, tu autem attende, & me audi,
Mercurii voluntate internuncii, qui omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
Strenuitate non mihi certarit homo alius,
Ignemque bene cumulando siccaque ligna diffindendo,
Coquumque agendo & assando, & vinum infundendo:
Qualia bonis præstant deteriores.
Hunc autem valde indignatus alloquebaris Eumæe subulce:
Hei mihi hospes, cur tibi in præcordiis istud consilium
Fuit? tune omnino cupis illic perire?
Si nempe procorum vis ingredi turbam,
Quorum contumelia & violentia ad ferreum cœlum pervenit.
Non tibi tales sunt ministri illorum,
Sed juvenes lænas bene induti & tunicas,
Semper autem nitidi capitibus & pulchris vultibus,
Qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ
Pane & carnibus & vino oneratæ sunt.
Sed mane: non enim quisquam te ægre fert præsentem,
Neque ego, neque quisquam alius sociorum qui mihi sunt.
At postquam venerit Ulyssis dilectus filius,
Ille te lænaque tunicaque vestibus induet,
Mittetque quo te cor animusque jubet.
Huic autem respondit postea multa patiens divus Ulysses:
Utinam sic Eumæe dilectus Jovi patri sis
Ut mihi, quod me quietum reddidisti ab errore & ærumna gravi.
Vagatione enim non est pejus aliud hominibus.
Sed propter perditum ventrem malas curas habent
Viri, *si* quem invadit malum vagandi & labes & dolor.
Nunc a. quoniam detines, manereque me illum *talem* jubes,

Εἶπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Πατρός θ' ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
Εἴπου ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Ἢ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' εὔχεται αἰεὶ
Θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
Ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
Κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα
Ἤκαχ' ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
Ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
Λευγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θάνοι ὅστις ἔμοιγε
Ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
Τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι,
Οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ
Θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
Τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τι μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
Τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν, καὶ μυρί' ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
Καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
Ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι. ἀλλά μοι αὐτῷ
Ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίμνω.
Τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχόν ἐστιν ἀκοῦσαι
Οὔτ' ἔπος, οὔτέ τι ἔργον. ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
Ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
Ἀντία δεσποίνης φάσθαι, καὶ ἕκαστα πυθέσθαι·
Καὶ φαγέμεν πιέμεν τε· ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
Ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε συβῶτα,
Πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
Ἧ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Ἦ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
Ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασαν
Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον
Ἥμενος. αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν. οὐδέ τι σε χρὴ
Πρὶν ὥρη καταλέχθαι. ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
Εὑδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Δειπνήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,

Dic age mihi de matre Ulyssis divini,
Patreque quem reliquit iens in senectutis limine,
Si forte adhuc vivunt sub lumine solis,
An jam mortui sunt, & in Ditis domibus.
Hunc autem rursus allocutus est subulcus princeps virorũ:
Enimvero ego tibi hospes perquam indubitate dicam:
Laërtes quidem adhuc vivit, Jovi autem supplicat semper
Ut anima *sibi* a membris pereat suis in domibus.
Terribiliter enim *propter* filium dolet absentem
Nuptamque uxorem prudentem, quæ ipsum maxime
Tristitia affecit pereundo, & in cruda senectute posuit.
Quæ dolore sui filii periit gloriosi,
Tristi morte: sic ne moriatur quicunque mihi
Hic habitans amicus sit & amica faciat.
Nempe quandiu quidem illa erat, dolens licet,
Tamdiu aliquid mihi jucundum erat sciscitari & interrogare,
Quoniam me ipsa nutrivit una cum Ctimena stolata
Filia eximia, quam postremam peperit natorum:
Cum hac simul nutritus sum, paulo autem me minus honorabat.
At postquam *ad* pubertatem optatissimam venimus ambo,
Hanc quidem postea in Samum *nuptum* dederunt, & infinita acce-
At me lænaque tunicaque vestibus illa (perunt.
Pulchris admodum induens, pedibusque calceos dans,
Ad agrum misit: diligebat autem me corde magis.
Nunc autem jam his indigeo. imo mihi ipsi
Opus augent beati dii cui incumbo.
Ex his autem comedi bibique, & venerandis *hospitibus* dedi.
Ex autem domina haud mite *ullum* licet audire
Neque verbum, neque opus. quoniam malum incidit domui,
Viri insolentes: valde autem famuli indigent
Coram domina dicere, & singula interrogare:
Et comedere bibereque: deinde & aliquid portare
Ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.
Hunc autem respondens alloquebatur sapiens Ulysses:
Papæ, sic parvulus Eumæe subulce,
Multum jactatus es seorsim a tua patria & parentibus.
Sed age mihi hoc dic & vero narra,
An vastata est urbs virorum lata viis,
In qua habitabat pater & alma mater:
An te solum relictum apud oves vel apud boves
Viri inimici navibus acceperunt, & vendiderunt translatum
Hujus viri ad domos, qui dignum precium dedit.
Hunc autem rursus alloquebatur subulcus princeps virorum:
Hospes, quoniam jam hæc me interrogas & inquiris,
Silentio nunc percipe & delectare, bibeque vinum
Sedens. hæ autem noctes magnæ: licet & dormire,
Licet etiam se oblectantibus auscultare. neque te oportet
Ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
Horum autem aliorum quemcunque cor & animus jubet,
Dormiat egressus: simul autem *cum* aurora apparente
Pransus, simul sues heriles sequatur.
Nos autem in casa bibentesque comedentesque,

Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισι,
Μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (εἴπου ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
Οὔτι περιπληθὴς λίην τόσον· ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
Εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·
Πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
Νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
Ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
Ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
Τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν·
Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
Τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ.
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
Καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
Τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον·
Πλυνούσῃ τὶς πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηῒ
Εὐνῇ καὶ φιλότητι· τά τε φρένας ἠπεροπεύει
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ εἴ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Εἰρώτα δ' ἤπειτα τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι·
Κούρη δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
Ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληΐστορες ἄνδρες
Ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ.
Ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
Ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
Αὐτούς τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται
Ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Σιγῇ νῦν· μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
Ὑμετέρων ἑτάρων, συμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
Ἤ που ἐπὶ κρήνῃ· μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
Ἐλθὼν ἐξείπῃ· ὁ δ' ὀϊσσάμενος καταδήσῃ
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
Ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' ἱκέσθω.
Οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
Καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω,

Κερ-

Doloribus alter alterius delectemur tristibus,
Recordantes. inter enim dolores etiam delectatur vir
Qui scilicet valde multa passus fuerit & vagatus,
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Insula quædam Syria vocatur, (si forte audisti)
Ortygiam supra, ubi conversiones solis *ad obitum*.
Non ingens usque adeo: sed bona quidem,
Fertilis boum, fertilis ovium, vino plena, frumento abundans:
Fames autem nunquam populum invadit, neque aliquis alius
Morbus odiosus existit miseris hominibus:
Sed quando senuerunt in urbe gentes hominum,
Veniens argentei arcus dominus Apollo cum Diana
Suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
Illic duæ urbes, bifariam autem ipsis omnia divisa sunt;
His autem ambabus pater meus imperavit
Ctesius Ormenides, similis immortalibus:
Illuc autem Phœnices navibus inclyti venerunt viri
Vafri, infinita agentes ludicra nave nigra.
Erat autem patris mei uxor Phœnissa in domo
Pulchraque magnaque, & splendida opera sciens.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
Cum lavante quidam primum coiit concavam apud navem
Lecto & amore; quæ mentes decipiunt
Fœmineis mulieribus, etiam siqua proba sit.
Interrogarat autem postea quæ esset & unde venerit.
Hæc autem cito admodum patris indicavit altam domum.
Ex quidem Sidone divite æris glorior esse:
Filia autem sum Arybantis ego abunde divitiis:
Sed me rapuerunt Taphii latrones viri
Ex agro venientem: vendideruntque me huc ducentes
Hujus viri ad domos: hic autem dignum precium dedit.
Hanc autem rursus allocutus est vir qui coiverat clam:
Igitur nunc retro rursus simul nos domum sequereris,
Ut videas patris & matris altam domum,
Ipsosque, certe enim adhuc sunt, & divites vocantur.
Hunc autem rursus allocuta est mulier, & respondit verbo:
Erit & hoc, si mihi velitis nautæ
Jurejurando fidem dare, me indemnem domum abducturos.
Sic dixit, illi autem omnes juraverunt sicut jussit.
At postquam juraveruntque finiveruntque jusjurandum,
Illis rursus collocuta est mulier, & respondit verbo:
Tacite *agatis* nunc: ne quis me alloquatur verbis
Vestrorum sociorum, occurrens aut in via,
Aut forte apud fontem: ne quis ad domum senis
Profectus dicat: is autem intelligens liget
Vinculo in difficili, vobisque moliatur mortem.
Sed habete in mente verbum, & deproperate emptionē viaticorū.
Sed quando jam navis plena victu fuerit,
Nuncius mihi postea velociter ad domos veniat:
Portabo enim & aurum quodcunque sub manus venerit:
Quin & aliud naulum ego volens dederim.
Filium enim viri mei in domibus nutrio,

Κερδαλέον δὴ τοῖον ἁματροχόωντα θύραζε,
Τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
Ἄλφοι, ὅπη περάσητε πρὸς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
Οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
Ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
Καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
Ἤλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς.
Χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ πότνια μήτηρ
Χείρεσιν ἀμφαφόωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
Ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
Ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει.
Ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
Εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
Ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν.
Ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεισα κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
Ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσι.
Δύσσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
Ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἦν ἀνδρῶν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Νὼ ἀναβασάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἀλλ' ὅτ' ἂρ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
Τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
Ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κήξ·
Καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
Ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
Ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
Ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
Ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
Ἐνδυκέως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἔγωγε
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Κὰδ δραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
Αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία, κὰδ δ' ἕλον ἱστὸν
Καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο, κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων,

Ὑμεῖς

Petulantem nempe sic temere simul cursitantem foras,
Hunc ducam in navi: hic vobis copiosum lucrum
Inveniet, ubicunque vendideritis translatum ad diversilingues (homines.
Hæc quidem sic fata abivit ad domos pulchras:
Illi autem per annum totum apud nos manentes
In navem cavam facultates multas emebant.
Sed quando jam cava navis gravata erat illis ad redeundum,
Tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri,
Venit vir multiscius mei ad domos patris,
Aureum monile habens, quod electro continebatur:
Illud igitur in domo famulæ & honesta mater
Manibus tractabant, & oculis spectabant:
Precium pollicitæ: ille autem huic innuebat tacite.
Atque ubi innuerat cavam in navem ibat.
Hæc autem me manu prehendens domibus educebat foras.
Invenit autem in vestibulo & poculum & mensas
Virorum convivarum, qui circa meum patrem versabantur.
Illi quidem in consessum processerant, populique confabulationem.
Hæc autem statim tria pocula abscondens sub sinu
Efferebat: at ego sequebar dementia *mea*.
Occiditque sol, & inumbrabantur omnes viæ.
Nos autem in portum inclytum venimus celeriter euntes,
Ubi Phœnicum erat virorum velox in mari navis.
Hi quidem postea ascendentes navigabant humidas vias,
Nobis impositis: Jupiter autem ventum immisit.
Sex diebus quidem simul navigavimus nocte & die;
Sed quando septimum diem Jupiter fecit Saturnius,
Ipsam quidem postea mulierē jaculata est Diana sagittis gaudens:
Sentinæ autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
Et hanc quidem phocis & piscibus escam futuram
Ejecerunt: at ego relictus sum mœstus corde.
Hos autem Ithacæ admovit portans ventusque & aqua:
Ubi me Laërtes emit possessionibus suis.
Sic hanc terram ego vidi oculis.
Huic autem rursus divinus Ulysses respondit verbo:
Eumæe, certe valde jam mihi in præcordiis animū movisti,
Ista singula dicens quantos scilicet passus sis dolores animo.
Sed certe tibi quidem apud etiam malum bonum posuit
Jupiter, quoniam *ad* viri domos pervenisti multa perpessus
Humani, qui nempe tibi præbet cibumque potumque
Decenter: vivis autem bonam vitam. at ego
Multas hominum per urbes postquam erravi huc venio.
Sic hi quidem talia inter sese loquebantur:
Dormierunt autem non multum tempus, sed paululum:
Statim enim Aurora venit pulchro throno conspicua. at in terra
Telemachi socii solvebant vela: demebantque malum
Rapide, ipsamque navem in portum protrahebant remis.
Ejiciebantque anchoras, funes autem ligabant.
Egrediebanturque & ipsi in littus maris,
Cœnamque parabant, miscebantque ardens vinum.
At postquam potus & cibi amorem emiserant,
His Telemachus prudens occepit sermones:

Vos

Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄςυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρὸνδ' ἐπελεύσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
Ἑσπέριος δ' εἰς ἄςυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι·
Ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
Δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Πῆ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
Ἀνδρῶν οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσιν;
Ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
Ἔρχεσθ'. οὐ γάρ τοι ξενίων ποθή· ἀλλά σοι αὐτῷ
Χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
Ὄψεται. οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηςῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
Φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωΐῳ ἱςὸν ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κεν ἵκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱὸν,
Τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
Καὶ γὰρ πολλὸν ἄριςος ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιςα
Μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
Ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
Εἴ κέ σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
Τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
Μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', οὔτι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις.
Ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
Ὑμετέρου δ' οὐκ ἔςι γένευς βασιλεύτερον ἄλλο
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τις σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἦ, καὶ Πείραιον προσεφώνεε πιςὸν ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιςα
Πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
Καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν,
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις,
Τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔςαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' ἔσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν, ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.

Τὸν

Vos quidem nunc ad urbem impellite navem nigram:
At ego ad agrum ibo & ad pastores.
Vespertinus autem visis meis operibus discedam:
Mane autem vobis itinericum apponam,
Convivium bonum carniumque & vini dulcis potatu.
Hunc autem contra alloquebatur Theoclymenus divinus:
Quo enim ego dilecte fili ibo? cujus domos adibo
Virorum qui asperæ Ithacæ dominantur?
An recta ad tuam matrem eam & tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contra alloquebatur:
Alioquin quidem te ego & nostram juberem *in domum*
Ire.haud enim tibi hospitalium donorũ desideriũ *esset*: sed tibi ipsi
Pejus *foret*, quoniam tibi ego quidem abero, neque te mater
Videbit. non enim frequenter procis in domo
Apparet, sed seorsim ab his in superiore ædium parte telam texit.
Sed tibi alium virum indicabo ad quem eas,
Eurymachum, Polybi prudentis inclytum filium,
Quem nunc instar Dei Ithacenses suspiciunt.
Etenim longe optimus vir est, cupitque maxime
Matrem meam ducere uxorem, & Ulyssis honorem habere.
Sed hæc Jupiter scit olympius in æthere habitans,
An & ipsis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic ei locuto volavit dextera avis,
Accipiter, Apollinis velox nuncius: in autem pedibus
Vellebat columbam tenens,deorsumque pennas fundebat ad terrã
In medio navisque & ipsius Telemachi.
Hunc autem Theoclymenus seorsum a sociis vocans,
Manu prehendit, verbumque dixit, ac compellavit:
Telemache, non sine Deo volavit dextera avis.
Cognovi enim eam contra intuitus auguralem esse.
Vestro autem non est genere dominantius aliud
In populo Ithacæ, sed vos potentes semper.
Hunc a. statim Telemachus prudens contra alloquebatur:
Utinam quidem hoc hospes verbum perficiatur.
Utique cito cognosceres amicitiamque multaque dona
A me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.
Dixit, & Piræum allocutus est fidum socium:
Piræe Clytide, tu enim mihi in aliis etiam *rebus* maxime
Obsequeris meorum sociorum qui me in Pylum secuti sunt;
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis,
Studiose ama & honora, donec veniam.
Hunc autem rursus Piræus lancea inclyt. contra alloquebatur:
Telemache, si quidem tu multo tempore hic maneas:
Hunc tamen ego curabo,hospitaliumq; munerũ ei desideriũ haud
Sic loquutus navem conscendit,jussitque socios (erit
Ipsosque ascendere, atque funes solvere,
Hi autem statim ascendebant, & in sedibus sedebant.
Telemachus autem sub pedibus ligavit pulchra calceamenta,
Sumpsitque fortem lanceam acuminatam acuto ære,
Navis a tabulatis. illi autem funes solverunt.
Sursumque adigentes *navem* navigabant in urbem, sicut jusserat
Telemachus dilectus filius Ulyssis divini.

Τὸν δ᾽ ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ᾽ ἵκετ᾽ αὐλὴν
Ε῎νθά οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ἧσι συβώτης
Ε᾽σθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

Ο'ΔΥΣΣΕΙ'ΑΣ Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ΤΗ͂Σ Π. ΡΑΨΩΔΙ'ΑΣ

ὑπόθεσις.

Ε᾽λθόντος εἰς τοὺς ἀγροὺς Τηλεμάχου, πέμπεται Εὔμαιος εἰς τὴν πόλιν, ὀφείλων ἐπαγγεῖλαι τοῦ δεσπότου τὴν παρουσίαν. γίνεται δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς Ο᾽δυσσέως πρὸς τὸν υἱὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βούλησιν Α᾽θηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν ἐνέδραν Τηλεμάχου τεταγμένων ἐπὶ τὴν πόλιν ὑποστροφή.

Πῖ δ᾽ ἄρα Τηλέμαχος ἀναγνωρίζει πατέρα ὅν.

Τὼ δ᾽ αὖτ᾽ ἐν κλισίῃ Ο᾽δυσεὺς καὶ θεῖος ὑφορβὸς
Ε᾽ντύνοντο ἄριστον ἅμ᾽ ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
Ε᾽κπεμψάν τε νομῆας ἅμ᾽ ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
Οὐδ᾽ ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ο᾽δυσσεὺς
Σαίνοντάς τε κύνας, περὶ τε κτύπος ἦλθε ποδοῖιν·
Αἶψα δ᾽ ἄρ᾽ Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι᾽, ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ᾽ ἑταῖρος,
Ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος. ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
Α᾽λλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ᾽ ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
Ε῎στη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ᾽ ἀνόρουσε συβώτης·
Ε᾽κ δ᾽ ἄρα οἱ χειρῶν πέσεν ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
Κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ᾽ ἀντίος ἤλυθ᾽ ἄνακτος·
Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
Χεῖράς τ᾽ ἀμφοτέρας. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ω῾ς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
Ε᾽λθόντ᾽ ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἐπ᾽ ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
Ω῍ς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
Πάντα κύσεν περιφὺς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
Καί ῥ᾽ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὔ σε τ᾽ ἔγωγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην ἐπεὶ ὤχεο νηὶ Πύλονδε·
Α᾽λλ᾽ ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ
Τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
Οὐ μὲν γάρ τι θάμ᾽ ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
Α᾽λλ᾽ ἐπιδημεύεις. ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ,
Α᾽νδρῶν μνηστήρων προσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ε῎σσεται οὕτως ἄττα· σέθεν δ᾽ ἕνεκ᾽ ἐνθάδ᾽ ἱκάνω,
Ὄφρα σέ τ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, καὶ μῦθον ἀκούσω,
Εἴ μοι ἔτ᾽ ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
Α᾽νδρῶν ἄλλος ἔγημεν· Ο᾽δυσσῆος δέ που εὐνὴ
Χήτει ἐνευναίων κάκ᾽ ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,

Καὶ

Ipſum a. celeriter progredientem pedes ferebant, donec venit in
Ubi ei erant ſues perquam multæ, apud quas ſubulcus (cortem
Bonus commorabatur, heris bene cupiens.

ODYSSEÆ HOMERI XVI. LIBRI

Argumentum.

POſt adventum Telemachi in agrum, Eumæus in urbem mittitur qui debebat nunciare præſentiam heri ſui. Fit autem deinceps Ulyſſis apud filium agnitio ſecundum voluntatem Minervæ, & ad inſidias Telemachi ordinatorum in urbem reverſio.

II. Telemachus agnoſcit patrem ſuum.

IN caſa autem Ulyſſes & divinus ſubulcus
Parabant prandium ſimul cum aurora, incendentes ignem,
Emiſeruntque paſtores cum congregatis ſuibus.
Circa Telemachum autem adulabantur canes latratores,
Neque allatrabant advenientem. intellexit autem dius Ulyſſes
Adulantes canes, circumque ſonus venit pedum.
Statim autem Eumæum verbis velocibus allocutus eſt:
Eumæe, certe omnino aliquis tibi veniet huc ſocius,
Vel etiam notus alius. quoniam canes non latrant,
Sed adulantur: pedum autem ſubtus ſonum audio.
Nondum totum dictum erat verbum, cum ejus dilectus filius
Stetit in veſtibulis. ſtupefactus autem proſiliit ſubulcus:
Eque ejus manibus ceciderunt vaſa, quibus laborabat
Miſcens nigrum vinum. iſque obviam ibat hero:
Oſculatuſque eſt ipſius caputque & ambo lumina pulchra,
Manuſque ambas. tenera autem ei excidit lachryma.
Utque pater ſuum filium amanter excipit
Venientem ex longinqua terra decimo anno,
Solum unicum in ſenectute genitum, ob quem dolores multos
Sic tunc Telemachum divinum dius ſubulcus (paſſus eſt.
Totum oſculatus eſt, amplectens tanquam ex morte elapſum.
Et flens verbis velocibus alloquebatur:
Veniſti Telemache, dulce lumen. neque te ego
Me viſurum autumabam poſtquam iveras navi ad Pylum:
Sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
Delecter inſpiciens recens aliunde domum reverſum.
Non enim frequenter in agrum venis neque ad paſtores,
Sed apud populum manes. ſic enim placuit animo,
Virorum procorum adſpicere pernicioſam turbam.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Erit ſic frater ſenex. tui enim cauſa huc venio,
Ut te videam oculis, & ſermonem *tuum* audiam,
An mihi adhuc in domibus mater manet aut aliquis jam
Virorum alius *eam* duxit uxorem: Ulyſſis autem forte torus,
Ob vacuitatem cubationis turpes araneas jacet habens.
Hunc autem rurſus alloquebatur ſubulcus princeps virorum:

Καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
Αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τῷ δ' ἕδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε, φώνησέν τε,
Ἧσ' ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
Σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνὴρ ὃς καταθήσει.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τῷ δὲ συβώτης
Χεῦεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν,
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
Ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
Σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,
Ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν,
Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
Φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
Πλαζόμενος. ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων.
Νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
Ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν. ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίξω·
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ τοι εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
Πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
Αὐτὸς μὲν νέος εἰμί, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτέ τις πρότερος χαλεπήνῃ·
Μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,
Ἢ ἤδη ἅμ' ἕπηται Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
Δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα,
Πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Εἰ δ' ἐθέλεις σύ, κόμιζον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
Εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα,
Ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.
Κεῖσε δ' ἂν οὔ μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι
Ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
Μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
Πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα

Ἄνδρα

Et quidem omnino illa manet patienti animo
Tuis in ædibus: ærumnosæ autem ei semper
Pereunt noctesque & dies lacrymas fundenti.
  Sic utique vociferans, ejus suscepit æream lanceam.
At hic introivit, & transivit lapideum limen.
Huic autem sedem adeunti pater cessit Ulysses.
Telemachus autem altrinsecus prohibebat compellabatque:
Sede o hospes: nos autem & alibi inveniemus sedem
Tugurio in nostro: adestque vir qui deponet.
  Sic dixit. ille autem rursus ivit sessum. huic autem subulcus
Substravit viridia virgulta & pellem desuper,
Illic sedit postea Ulyssis dilectus filius.
His autem carnium scutellas apponebat subulcus
Assarum, quas scilicet priori *die* reliquerant edontes:
Panem autem festinanter accumulabat in canistris,
Inque poculo miscebat dulce vinum.
Ipse autem e regione sedit Ulyssis divini.
Atque illi in dapes paratas appositas manus mittebant.
At postquam potus & cibi amorem emiserant,
Tunc scilicet Telemachus alloquebatur divinum subulcum:
Frater senex, unde tibi hospes hic venit? quomodo autem ipsum
Duxerunt in Ithacam? quinam se esse gloriabantur? (nautæ
Non enim ipsum pedestrem puto huc venisse.
  Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Equidem tibi fili vera omnia dicam.
Ex Creta quidem genus suum prædicat spatiosa:
Dicit autem *se* multas in hominum urbes divertisse
Errabundum. sic enim ei destinavit ista deus.
Nunc autem contra Thesprotorum virorum ex nave elapsus.
Venit meum ad stabulum. ego autem tibi in manus *eum* dabo:
Fac quomodo vis. supplicem autem tibi se profitetur esse.
  Hunc autem rursus Telemachus prudens allocutus est:
Eumæe, certe nimis hoc verbum animo *meo* grave dixisti,
Quomodo enim jam hospitem ego suscipiam domi?
Ipse quidem juvenis sum, & nondum manibus ausim
Virum tueri, quando quis prior lacessat:
Matri autem meæ bifariam animus in præcordiis cogitat,
An illic apud me maneat, & domum curet,
Torum verens mariti populique famam,
An jam una sequatur Achivorum *eum* quicunque optimus
Procatur in domibus vir & plurima dat.
Sed equidem hospitem, quoniam tuam venit *in* domum,
Induam ipsum lænaque tunicaque vestibus pulchris:
Et dabo ensem ancipitem & pedibus calceamenta,
Mittamque quo ipsum cor animusque jubet.
Si autem vis tu, curato in stabulis detinens:
Vestes autem huc ego mittam & cibum omnem,
Ad edendum, ne te comedat & socios, *i. e. vestra omnia.*
Illuc autem haud ipsum ego ad procos sivero
Ire: nimis enim sceleratam contumeliam habent,
Ne ipsum convitiis proscindant, mihi autem dolor erit gravis.
Efficere autem difficile est aliquid inter plures

Ἄνδρα καὶ ἴφθιμον· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλ', ἐπεί θήν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστὶν,
Ἦ μάλα μευ καταδάπτετ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
Οἷα φατὲ μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ·
Ἤ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι· οἷσί περ ἀνὴρ
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔλθοι ἀλητεύων· (ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα)
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
Εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
Ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα,
Βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμῳάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
Καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
Μὰψ αὔτως ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Οὔτέ τι μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
Οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
Μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
Μοῦνον δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
Τῶν νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσιν,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται. τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
Ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Εἴφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω· σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
Οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
Πευθέσθω. πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
Δυσμόρῳ· ὃς τείως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων
Ἔργατ' ἐποπτεύσκε, μετὰ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ

Virum etiam fortem: quoniam multo potentiores ſunt.
Illum contra alloquebatur multum tolerans divinus Ulyſſes:
O amice, quoniam mihi etiam alternis dicere fas eſt,
Certe valde meum corroditur audientis dilectum cor,
Qualia dicitis procos injuſta machinari
In ædibus, ingratiis tuis, cum talis tantuſque ſis.
Dic mihi an voluntarius domaris, an te homines
Oderunt per populum, ſequentes Dei vocem:
An fratres accuſas: quibus vir
Pugnantibus confidit, & ſi magna contentio moveatur.
Utinam enim ego ſic juvenis eſſem hoc in animo,
Vel filius ex Ulyſſe inculpato, vel etiam ipſe
Veniat errabundus: (adhuc enim etiam ſpei copia eſt)
Statim poſtea meum caput præcidat alienus vir,
Ni ego illis malum omnibus fiam,
Veniens in domum Laërtiadæ Ulyſſis.
Contra autem ſi me multitudine domarent ſolum,
Mallem in meis interfectus ædibus
Mori, quam hæc ſemper indigna opera videre,
Hoſpiteſque vexatos, famulaſque mulieres
Illos violantes indigne in domibus pulchris:
Et vinum exhauſtum, & cibum comedentes
Temere ſic nequicquam, ſine ullo operis profectu.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi hoſpes perquam indubitate dicam:
Neque mihi omnis populus infenſus iraſcitur,
Neque fratres accuſo, quibus vir
Pugnantibus confidit, etiamſi magna contentio moveatur.
Ita enim noſtrum genus ſolitarium fecit Jupiter:
Solum Laërtem Arceſius filium genuit,
Solum autem rurſus Ulyſſem pater genuit: at Ulyſſes
Solum me in ædibus generatum liquit, neque fruitus eſt.
Quorum nunc inimici nimis multi ſunt in domo.
Quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioque Samæque, & ſylvoſæ Zacyntho,
Aut quicunque aſperam Ithacam regunt imperio,
Tot matrem meam petunt, conſumuntque domum.
Illa autem neque abnegat odioſas nuptias, neque finem
Facere poteſt. hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam: citoque perdent & me ipſum.
Sed ea quidem deorum in genibus jacent.
Frater ſenex, tu vero vade cito, prudenti Penelopæ
Dic quod ei ſalvus ſum, & ex Pylo veni.
At ego hic manebo: tu autem huc redi,
Soli nunciato: aliorum autem nullus Achivorum
Audiat. multi enim mihi mala machinantur.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Cognoſco, ſapio: hæc jam intelligentem jubes.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
An & Laërti eadem via nuncius eam
Infelici: qui hactenus quidem Ulyſſis *cauſa* valde dolens,
Operaque ſpectabat, cum famuliſque in domo

Πῖνε καὶ ἤσθ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
Αὐτὰρ νῦν ἐξ οὗ σύγε ᾤχεο νηὶ Πύλονδε,
Οὔπω μιν φασὶν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως,
Οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
Ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφιν χρώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
Εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
Πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς
Πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον. ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
Ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
Κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
Ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν. ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα·
Δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν. οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην
Λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός·
Ἀλλ' ἥγε σχεδὸν ἦλθε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
Στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
Οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν·
(Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς)
Ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
Κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς·
Στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς. τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
Ὥς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
Ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν. οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ
Δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
Φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
Θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι· δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβην.
Ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν·
Κυάνεαι δ' ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
Ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
Ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκ ἔθ' ὁμοῖος.
Ἦ μάλα τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἴληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώσομεν ἱρὰ,
Ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα. φείδεο δ' ἡμέων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
Πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, κὰδ δὲ παρειῶν
Δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι)

Bibebat & comedebat quando animus in pectore juberet:
At nunc ex quo tu ivisti navi ad Pylum,
Nondum ipsum dicunt comedisse & bibisse plane,
Neque opera inspexisse, sed suspirioque luctuque
Sedet lamentans, tabetque circum ossa cutis.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
Tristius, sed tamen ipsum sinamus, dolentem licet.
Si enim aliquo modo essent proprii arbitrii omnia hominibus,
Primum patris eligeremus reditus diem.
Sed tu ubi nunciaveris redito, neque per agros
Erra ad illum. at matri dicito,
Famulam promam ut mittat quam citissime
Clam: illa enim nunciarit seni.
Dixit, & ire jussit subulcum. ille cepit manibus calceamenta:
Ligansque sub pedibus ad urbem ivit. neque Minervam
Latuit a stabulo iens Eumæus subulcus:
Sed hæc prope venit, corpore autem similis erat mulieri
Pulchræque magnæque, & splendida opera scienti.
Stetit autem in vestibulo casæ Ulyssi apparens.
Neque Telemachus vidit coram, neque animadvertit:
(Non enim omnibus dii apparent manifesti)
Sed Ulyssesque canesque viderunt: & non latrarunt,
Cum gannitu autem aliorsum per stabulum fugiebant.
Hæc autem superciliis innuit: intellexit autem div. Ulysses
Exivitque domo extra magnum murum cortis:
Stetit autem ante ipsam. illum autem allocuta est Minerva:
Generose Laertiade multiscie Ulysses,
Jam nunc tuo filio verbum dic, neque occulta,
Ut procis mortem & fatum machinati
Eatis ad urbem inclytam. neque ego ipsa
Diu procul a vobis ero prompta pugnare.
Dixit, & aurea virga palpavit Minerva.
Vestem quidem ei prius bene lavatam & tunicam
Posuit circum pectora: corpusque auxit & vigorem.
Rursumque fuscus colore factus est, genæque distendebantur:
Cyanei autem facti sunt pili circa mentum.
Illa quidem sic ubi fecit, abivit: at Ulysses
Ivit in tugurium. admirabatur autem ipsum dilectus filius.
Timens autem aliorsum vertebat oculos, ne Deus esset,
Et ipsum compellans verbis velocibus alloquebatur:
Alius mihi hospes appares jam quam ante,
Aliaque vestimenta habes, & tibi cutis haud amplius similis.
Certe prorsus aliquis deorum es qui cœlum latum habitant.
Sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,
Et aurea dona præparata. parceque nobis.
Huic autem respondit postea pertolerans divinus Ulysses:
Non aliquis Deus sum: cur me diis assimilas?
Sed pater tuus sum, cujus gratia tu suspirans
Pateris dolores multos, violentias tolerans virorum.
Sic fatus filium osculabatur, perque genas
Lachrymam mittebat humi: ante *se* autem tenebat continenter.
Telemachus autem (nondum n. persuasus erat suum patrem esse)

Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός· ἀλλά με δαίμων
Θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
Οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόωτο
Ὧ αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθών,
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
Ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἕσσο,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
Οὔτέ τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάασθαι.
Οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλά τ' ἀνατλὰς,
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥτέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει· (δύναται γὰρ)
Ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δὲ
Ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο·
Κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἤ τ' οἰωνοὶ
Φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
Ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεεινὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα,
Ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο πάτερ φίλε νηΐ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω,
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
Καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην. ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
Χαλκόν τε, χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
Νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
Ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
Ὄφρ' εἰδέω ὅσσοι τε καὶ οἵτινες ἀνέρες εἰσί,
Καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
Φράσσομαι εἴκεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
Μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, ἤτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
Χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
Ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.

Rursus ipsum verbis excipiens alloquebatur:
Haud tu Ulysses es pater meus: sed me Deus
Decipit, ut adhuc magis flens suspirem.
Non enim ullo modo mortalis vir ista machinaretur
Sua ipsius mente, nisi Deus ipse adveniens,
Facile volens faciat juvenem & senem.
Certe enim modo eras senex & indecenter indutus eras,
Nunc autem diis similis es qui cœlum latum habitant.
Illum vicissim alloquebatur consiliis dives Ulysses,
Telemache, non te decet dilectum patrem intus versantem
Neque mirari supra modum neque stupere.
Non enim amplius alius veniet huc Ulysses.
Sed ipse ego talis, passus mala, multaque tolerans,
Veni vigesimo anno in patriam terram.
At tibi hoc opus est Minervæ prædatricis,
Quæ me talem fecit uti vult: (potest enim)
Alias mendico similem, alias rursus
Viro juveni & pulchras circum corpus vestes habenti.
Facile enim est diis qui cœlum latum habitant,
Et decorum facere mortalem hominem & turpem.
Sic fatus sedit. Telemachus autem
Circumfusus patri optimo, flebat lachrymas fundens:
Ambobus autem ipsis desiderium suboriebatur luctus:
Flebantque stridule, abundantius quam aves
Aquilæ vel vultures curvi unguibus, quibus filios
Rustici abstulerunt antequam volatiles fierent.
Sic illi miserabiliter sub superciliis lachrymam fundebant.
Et forte lugentibus occidisset lumen solis,
Nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:
Qualinam huc pater navi te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?
Non enim te pedestrem puto huc venisse.
Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulysses:
Equidem tibi fili veritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt navibus inclyti, qui & alios
Homines mittunt, si quis ipsos adeat.
Et me dormientem nave veloci super pontum vehentes
Deposuerunt in Ithacam: dederunt autem mihi splendida dona,
Æsque, aurumque abunde, vestemque textam.
Et hæc quidem in speluncis deorum favore jacent:
Nunc autem rursus huc veni admonitionibus Minervæ,
Ut inimicorum de cæde consultemus.
Sed age mihi procos numerans recense,
Ut sciam quotque & qui viri sint.
Et meo in animo strenuo cogitans,
Considerabo si nos poterimus pares esse
Soli sine aliis, an & quæremus alios.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
O pater, equidem tuam ingentem gloriam semper audivi,
Te manibusque bellicosum esse & prudentem consilio.
Sed nimis magnum dixisti: stupor me habet: neque liceret
Viros duos *cum* multis & fortibus pugnare.

Μνηστήρων δ' οὔτ' ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς, οὐδὲ δύ' οἶαι,
Α'λλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
Ε'κ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
Κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται.
Ε'κ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
Ε'κ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες Α'χαιῶν.
Ε'κ δ' αὐτῆς Ι'θάκης, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
Καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
Καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
Τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
Μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Α'λλὰ σύ γ' εἰ δύνασαι τίν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
Φράζευ, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ο'δυσσεὺς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
Καὶ φράσαι εἰ καὶ νῶϊν Α'θήνη σὺν Διῒ πατρὶ
Α'ρκέσει, ἦε τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ε'σθλώ τοι τούτω γ' ἐπαμύντορε τοὺς ἀγορεύεις.
Υ"ψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥστε καὶ ἄλλοις
Α'νδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ο'δυσσεύς.
Οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
Φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
Ε'ν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Α'ρηος.
Α'λλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
Οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
Αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
Εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
Τετλάτω ἐν στήθεσσι, κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
Η"ν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
Η" βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
Α'λλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παραύδων. οἱ δέ τοι οὐχὶ
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
Α"λλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ο'ππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Α'θήνη,
Νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
Ο'σσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
Ε'ς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
Πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες,
Ε'κ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει
Οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ο'δυσσεὺς,
Α'λλὰ κατήκισται ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
Πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
Μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Α'λλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
Καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
Καλλιπέειν. καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι.

Procorum enim neque decas una, neque duæ solæ,
Sed multo plures: cito autem scies hic numerum.
Ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
Juvenes electi, sex autem famuli *eos* comitantur.
Ex Samo quatuorque & viginti juvenes sunt.
Ex Zacyntho sunt viri viginti Achivorum.
Ex ipsa Ithaca, duodecim omnes optimi:
Et cum ipsis simul est Medon præco & divinus cantor,
Et duo servi periti rei coquinariæ.
His si omnibus *nos* opponamus intus versantibus,
Vereor ne multū amare & graviter violentias luas profectus.
Sed tu si potes aliquem adjutorem excogitare,
Meditare, qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulysses:
Enimverò dicam, tu autem attende, & me audi,
Et cogita num nobis Minerva cum Jove patre
Sufficiat, an aliquem alium adjutorem dispiciam.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
Boni isti sunt adjutores quos dicis,
Alte in nubibus sedentes, qui & aliis
Viris prævalent & immortalibus diis.
Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulysses:
Haud quidem illi multo tempore aberunt
A pugna forti, quando procis & nobis
In domibus meis robur decernetur Martis.
Sed tu quidem nunc vade simul *cum* aurora apparente
Domum, & *cum* procis superbis conversare:
At me ad urbem subulcus postea ducet,
Mendico vili similem & seni.
Si autem me contumelia afficient in domo, tuus amicus animus
Toleret in pectoribus, male patiente me,
Etiamsi per domum pedibus trahent foras,
Vel jaculis jaculabuntur: tu vero inspiciens tolera.
Quanquam cessare jube ab insipientia,
Mitibus verbis alloquens. illi vero tibi non
Parebunt: jam enim ipsis adest fatalis dies.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus pone tuis:
Quando dives consilii in præcordiis *mihi id* ponet Minerva,
Innuam quidem tibi ego capite: tu autem deinde *eo* animadverso,
Quæcunque tibi in domibus Martia arma jacent,
In secessum alti thalami deponito sublata
Omnia omnino. at procos mollibus verbis
Alloquere, quando te interrogabunt *arma* desiderantes:
Ex fumo deposui, quoniam non illis similia sunt
Qualia quondam ad Trojam proficiscens reliquit Ulysses,
Sed fœdata sunt quantum ignis attigit afflatus.
Adhuc autem mihi hoc majus in præcordiis posuit Saturnius,
Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
Alternos vos vulneretis, dehonestetisque convivium
Et sponsalia: ipsum enim allicit virum ferrum.
Nobis autem solis duos enses & duas lanceas
Relinque, & duo scuta manibus capienda:

Ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα. τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
Μήτις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος,
Μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τόγε, μήτε συβώτης,
Μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
Καί κε τέο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
Ἠ' μὲν ὅπου τὶς νῶ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
Ἠ' δ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' ὀΐω
Γνώσεαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν·
Ἀλλ' οὔτοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
Ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Δηθὰ γὰρ αὔτως εἴσῃ ἑκάστου πειρητίζων,
Ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
Χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ.
Ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα
Αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσιν·
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
Ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
Εἰ ἐτεόν γ' ἔτι οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς εὐεργής,
Ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
Αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
Αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγει
Ἄστυδ' ἀποπλείειν· ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
Ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
Τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς,
Τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
Κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν,
Ἤδη τοι βασίλεια φίλος παῖς εἰλήλουθε.
Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
Πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ·
Ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἥτις ἀρίστη·

Ut facta re divina sumamus: illos autem postea
Pallas Minerva turbabit & consiliarius Jupiter.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus pone tuis,
Siquidem vere meus es, & sanguinis nostri,
Ne quis postea Ulyssem audito intus esse,
Ne quidem Laërtes sciat hoc, neque subulcus,
Neque aliquis domesticorum, neque ipsa Penelope:
Sed soli tuque egoq; mulierũ cognoscamus inclinationẽ animorũ
Et aliquem famulorum virorum adhuc tentaremus,
Cum sicubi quis nos honoret & timeat animo,
Tum etiam qui non curet, teque parum honoret talem *tantumque*.
Hunc autem respondens alloquebatur illustris filius:
O pater, equidem meum animum & postea puto
Cognosces: neque enim socordia me tenet:
Sed haud hoc emolumento ego fore puto
Nobis ambobus: te autem considerare jubeo.
Diu enim per ocium cognosces singulos tentans,
Opera adiens: illi autem in domibus quieti
Opes devorant præter modum, neque parsimoniæ locus est.
Sed equidem te mulieres ego discere jubeo
Quæ te parum honorant & quæ scelestæ sunt:
Viros autem nondum ego in ædibus vellem
Nos tentare: sed postea hæc curare,
Si vere adhuc scis Jovis signum Ægiochi.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Postea Ithacam appulsa est navis arte fabricata,
Quæ tulerat Telemachum a Pylo & omnes socios.
Qui quando jam portum valde profundum intra venerunt,
Navem quidem ii nigram in terram traxerunt,
Arma autem ipsis asportaverunt magnanimi servi:
Statim autem in Clytii *domum* portarunt perpulchra dona.
At præconem præmiserunt domum ad Ulyssis
Nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
Quod Telemachus quidem in agro, navem autem jussisset
Ad urbem navigare: ut ne timens in animo
Potens regina teneras lachrymas fundat.
Hi autem sibi occurrerunt præco & divinus subulcus,
Ejusdem gratia nuncii, dicturi mulieri.
Sed quando jam venerunt *in* domum divini regis,
Præco quidem mediis in ancillis dixit:
Jam tibi regina dilectus filius venit.
Penelopæ autem dixit subulcus prope astans
Omnia quæcunque ipsum dilectus filius jusserat loqui.
At postquam omne præceptum denarravit,
Institit ire ad sues, liquit autem septaque domumque.
Proci autem tristabantur, & mœrebant in animo:
Exibantque domo extra magnum murum atrii;
Illic autem ante januas sederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incipiebat dicere:
O amici, certe magnum opus supra modum perfectum est
Telemacho via hæc: autumabamus autem ei non perfectum iri.
Sed agite navem nigram trahamus quæ optima;

Ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
Κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.
Οὔπω πᾶν εἴρηθ' ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
Στρεφθεὶς ἐκ χώρης λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
Ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισι,
Μήτιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον.
Ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
Νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
Εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν οὔτε γερόντων·
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Ὢ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Ἤματα μὲν σκοποὶ ἶζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας
Αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
Οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
Νηὶ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
Αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων,
Ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ· μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ ὀΐω
Τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε·
Λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
Ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
Εἰς ἀγορήν. οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
Ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς,
Οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
Οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα,
Μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
Γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
Ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
Ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
Δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
Κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
Εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βούλεσθε
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
Μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
Μνάσθω ἐέδνοισι διζήμενος· ἡ δ' ἂν ἔπειτα
Γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
Ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
Ἡγεῖτο μνηστῆρσι· μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
Ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι

Inque *eam* remiges marinos congregemus, qui citissime
Illis nuncient velociter domum *ut* redeant.
Nondum totum dictum erat, quando Amphinomus vidit navem,
Versus ex eo loco, portum profundum intra,
Velaque contrahentes, remosque manibus tenentes.
Suaviter autem ridens loquebatur inter suos socios:
Nullum nuncium jubeamus *ire*: adsunt enim.
Vel aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipsi
Navem advenientem, sed eam non potuere assequi.
Sic dixit. hi autem surgentes iverunt ad littus maris,
Statimque navem nigram in terram traxerunt,
Arma autem ipsis abstulerunt magnanimi servi.
Ipsi autem in concionem iverunt densi, neque quenquam aliorum
Sinebant neque juvenum una sedere neque senum:
His autem Antinous dixit Eupithei filius:
O amici, ut hunc virum dii malo solverunt.
Die quidem speculatores sedebant in cacuminibus ventosis
Semper assidui: simul autem cum sole occidente,
Nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
Nave veloci navigantes expectabamus auroram divinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus capientes
Ipsum: hunc autem interim quidem abduxit domum deus,
Nos autem hic consultemus gravem mortem
Telemacho: neque nos subterfugiat. non enim puto
Hoc quidem vivente expeditum iri hæc opera.
Ipse enim peritus consilioque menteque:
Populi autem non jam omnino nobis grata indulgent.
Sed agite antequam ille congreget Achivos
Ad concionem. non enim remissurum ipsum puto,
Sed irascetur, dicetque in omnibus surgens,
Quod ei cædem gravem suebamus, neque assecuti sumus.
Illi autem non laudabunt audientes mala opera,
Ne quod malum faciant, & nos expellant
Terra nostra, alium autem adeamus populum.
Sed occupemus interficere in agro procul ab urbe,
Vel in via: victum autem ipsi & possessiones habeamus,
Dividentes per partes inter nos, domum autem contra
Illius matri dabimus habere & quicunque duxerit uxorem.
Si autem vobis hoc verbum non placet, sed vultis
Ipsumque vivere & habere paterna omnia,
Ne ei opes deinceps affatim animo dulces comedamus
Hic congregati, sed ex domo unusquisque
Petat uxorem dotibus quærens: illa vero postea
Nubat ei qui plurima dabit & fatalis veniet.
Sic dixit. hi autem omnes muti erant silentio.
His autem Amphinomus concionatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
Qui ex Dulichio divite frumenti & herbosa
Dux erat procis: maxime autem Penelopæ
Placebat verbis. mente enim utebatur bona.
Qui ipsis bene cupiens concionatus est & dixit:
O amici, non ego interficere velim

Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήιόν ἐστι
Κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
Εἰ μέν κ᾽ αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τε κτενέω, τούς τ᾽ ἄλλους πάντας ἀνώξω·
Εἰ δέ κ᾽ ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.
Ὣς ἔφατ᾽ Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ᾽ ἐπιήνδανε μῦθος·
Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Ἐλθόντες δ᾽ ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
Ἡ δ᾽ αὖτ᾽ ἄλλ᾽ ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
Μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι,
Πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
Βῆ δ᾽ ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ᾽ ἐνένιπτεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζεν.
Ἀντίνο᾽ ὕβριν ἔχων κακομήχανε, καὶ δέ σε φασὶν
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ᾽ ὁμήλικας ἔμμεν᾽ ἄριστον
Βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δ᾽ οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα.
Μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ῥάπτεις, οὐδ᾽ ἱκέτας ἐμπάζεαι οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Μάρτυρος; οὐδ᾽ ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
Ἦ οὐκ οἶσθ᾽ ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων
Δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
Οὕνεκα ληιστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
Ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ᾽ ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
Τόν ῥ᾽ ἔθελον φθῖσαι, καὶ ἀποῤῥαῖσαι φίλον ἦτορ,
Ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
Ἀλλ᾽ Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ.
Τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα,
Παῖδά τ᾽ ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
Ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Οὐκ ἔσθ᾽ οὗτος ἀνὴρ, οὐδ᾽ ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
Ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱέϊ χεῖρας ἐποίσει
Ζώοντός γ᾽ ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται,
Αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
Ἡμετέρῳ· ἐπειὴ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος, κρέας ὀπτὸν
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
Τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
Ἀνδρῶν· οὐδέ τι μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
Ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ᾽ οὐκ ἔστ᾽ ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ᾽ ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ εἰσαναβᾶσ᾽ ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Κλαῖεν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἑσπέριος δ᾽ Ὀδυσῆι καὶ υἱέϊ δῖος ὑφορβὸς

Telemachum: arduum enim genus regium est
Interficere. sed primum deorum interrogemus consilia.
Si quidem laudabunt Jovis magni jura,
Ipseque interficiam, aliosque omnes jubebo:
Sin avertent dii, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit sermo:
Statim postea surgentes ibant domum in Ulyssis,
Venientes autem sedebant in politis sedibus.
Alia autem rursus excogitavit prudens Penelope,
Procis apparere violenta contumelia instructis:
Audiverat enim sui filii in domibus mortem.
Præco enim ei dixerat Medon, qui audiverat consilia.
Perrexit autem ire in domum cum famulis mulieribus.
Sed quando jam ad procos venit divina mulierum,
Stetit apud postem domus ornate factæ,
Genis obtendens splendida redimicula.
Antinoum autem increpavit, verbumque dixit, ac compellavit:
Antinoë contumelia instructe male cogitans, atqui te ajunt
In populo Ithacæ inter coævos esse optimum
Consilio & verbis. tu vero haud talis es.
Insane: cur autem tu Telemacho cædemque mortemque
Suis, neque supplices curas quibus nimirum Jupiter
Testis? neque pium est mala suere alterum alteri.
An nescis quando huc pater tuus venit fugiens
Populum veritus? etenim iratus erat valde,
Quoniam latrones insequens Taphios
Læserat Thesprotos: qui nobis conjuncti erant:
Illum nempe volebant perdere, & destruere ejus cor,
Et victum consumere dulcem plurimum:
Sed Ulysses arcebat & prohibebat licet cupientes,
Hujus nunc domum ingloriam comedis, ambisque uxorem,
Filiumque interficis, me autem valde contristas.
Sed te desinere jubeo, & hortari alios.
Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur:
Filia Icarii prudens Penelope,
Confide, ne tibi hæc in animo tuo curæ sint.
Non est hic vir, neque erit, neque sit,
Qui Telemacho tuo filio manus inferat
Vivente quidem me & in terra vidente.
Sic enim edico, idque perfectum erit,
Statim ejus sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram: postquam & mihi urbium populator Ulysses
Sæpe genibus suis imposito, carnem assatam
In manibus posuit, præbuitque vinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo amicissimus est
Virorum: neque ipsum mortem timere jubeo
A procis: Divinitus autem *quæ veniunt* non licet effugere.
Sic dixit confirmans, illi tamen parabat ipse mortem.
Illa igitur conscensis cœnaculis stupendis,
Flebat postea Ulyssem dilectum maritum: donec ei somnum
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerva.
Vespertinus autem Ulyssi & filio divinus subulcus

Ἤλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὡπλίζοντο,
Σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
Λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
Γνοίη ἐσάντα ἰδὼν, καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσαιτο·
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἦλθες δῖ' Εὔμαιε· τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ;
Ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
Ἐκ λόχου; ἦ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι,
Ἄστυ καταβλώσκοντα, τάχιστά με θυμὸς ἄνωγεν,
Ἀγγελίην εἰπόντα, πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
Ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
Κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
Ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι Ἕρμαιος λόφος ἐστὶν,
Ἦα κιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
Ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
Βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καὶ σφέας ὠΐσθην τοὺς ἔμμεναι· οὐδέ τι οἶδα.
Ὣς φάτο. μείδησεν δ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ. ῬΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ Πηνελόπῃ τῆς ἀποδημίας τὰ κεφάλαια. ὕστερον δὲ Ὀδυσσεὺς ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ Εὐμαίου εἰς Ἰθάκην ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει πῶς ὁ κύων ἀναγνωρίζει τὸν δεσπότην· καὶ ὡς Εὔμαιος μὲν εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

Ῥῶ βάλες αἰπόλε τε μνηστὴρ τε κύων ὃν ἀνέγνω.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἄστυδε ἱέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην,
Ἄττ' ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
Ὄψεται· (οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
Κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,

Πρίν γ'

Venit; hi autem cœnam ſcite parabant,
Sue mactato anniculo. at Minerva
Prope ſtans Laërtiadem Ulyſſem
Virga percutiens, iterum fecit ſenem:
Turpes autem veſtes induit circum corpus, ne ipſum ſubulcus
Cognoſceret intuens, & prudenti Penelopæ
Iret nunciatum, neque mente contineret:
Hunc & Telemachus prior verbis allocutus eſt:
Veniſti divine Eumæe: quænam fama eſt in urbe?
Num jam proci ſuperbi intus ſunt
Ex inſidiis? an adhuc me rurſus obſervant domum euntem?
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Non fuit mihi curæ hæc inquirere & interrogare.
Per urbem incedentem citiſſime me animus juſſit,
Nuncio indicato, rurſus huc redire.
In unum conveniebat autem mecum a ſociis nuntius velox
Præco, qui ſcilicet primus verbum tuæ matri dixit.
Aliud autem tibi hoc novi, hoc enim vidi oculis,
Jam ſuper urbe ubi Mercurialis collis eſt,
Eram iens, quando navem velocem vidi devenientem
In portum noſtrum: multi autem erant viri in ipſa;
Onuſta erat autem ſcutis & lanceis ancipitibus.
Et ipſos putabam illos eſſe: neque quicquam ſcio.
Sic dixit. ſubriſit autem ſacra vis Telemachi,
In patrem oculis aſpiciens; vitavit autem ſubulcum.
Hi poſtquam igitur ceſſarunt a labore, paraveruntque conviviũ,
Convivati ſunt: neque animus indigebat convivio æquali.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
Tunc nimirum cubitum iverunt, & ſomni donum ceperunt.

ODYSSEAE HOMERI XVII. LIBRI

Argumentum.

IN urbem cum veniſſet Telemachus enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Poſtea Ulyſſes ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad convivium Procorum ingreditur. Poëta autem refert quomodo canis agnoſcat dominum: quodque Eumæus in agros revertitur, Ulyſſes autem inter ipſos manet.

P. Percuſſiſti caprarieque proceque canis quem cognovit.

QUando jam matutina apparuit roſea aurora,
Tunc ſcilicet ſub pedibus ligavit pulchra calceamenta
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini:
Cepit autem fortem lanceam, quæ ejus palmis apta erat,
In urbem iturus, & ſuum allocutus eſt ſubulcum:
Frater ſenex, equidem vado in urbem, ut me mater
Videat: (non enim ipſam ante ceſſaturam puto
A fletuque odioſo luctuque lachrymoſo,

Priuſ-

Πρίν γ' αὐτόν μ' ἐσίδηται· ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω,
Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσι
Πύρνον καὶ κοτύλην. ἐμὲ δ' οὔπως ἐστὶν ἅπαντας
Α'νθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ο῾ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
Ε῎σσεται. ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Ω῏ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
Δαῖτα πτωχεύειν. δώσει δέ μοι ὅς κε θέλῃσιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
Ω῞στ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
Α'λλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε ὃν σὺ κελεύεις,
Αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω, ἀλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Στίβη ὑπηοίη. ἕκαθεν δέ τοι ἄστυ φάτ' εἶναι.
Ω῝ς φάτο. Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ε῎γχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισι·
Δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμωαὶ Ο'δυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Η῾ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Α'ρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Α'φροδίτῃ.
Α'μφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα.
Κῦσε δέ μιν κεφαλὴν καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Η῏λθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· οὔ σε τ' ἔγωγε
Ο῎ψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε
Λάθρῃ ἐμεῦ ἀέκητι φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Α'λλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ε'ν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον.
Α'λλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
Ρ῾έξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδε ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι·
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
Ε'νδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν εἰσόκεν ἔλθω.
Ω῝ς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Η῾ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
Ρ῾έξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.

Τη-

Priusquam ipsum me inspiciat) sed tibi sic injungo:
Hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
Cibum mendicet: dabit autem ei quicunque voluerit
Panem & poculum. mihi autem haudquaquam licet omnes
Homines tolerare, habentem quidem dolores animo.
Hic hospes autem si valde irascetur, gravius ipsi
Erit. certe mihi amicum est vera loqui.
Hunc autem allocutus est prudens Ulysses:
O amice, neque tibi ipse detineri cupio.
Mendico melius est in urbe quam in agris
Cibum mendicare. dabit autem mihi quicunque voluerit.
Non enim ut apud stabula maneam amplius ea ætate sum;
Ut imperanti rectori in omnibus paream.
Sed vade: me autem ducet vir hic quem tu jubes,
Statim postquam igne caluero, calorque fuerit.
Graviter n. hæc vestimenta habeo mala: ne me conficiat
Ros matutinus. procul autem urbem dicitis esse.
Sic dixit. Telemachus autem per stabulum ibat,
Velociter pedibus procedens: mala autem procis plantabat.
Sed postquam pervenit *ad* domos bene habitatas,
Lanceam quidem posuit ferens ad columnam longam,
Ipse autem intro ivit, & transivit lapideum limen.
Hunc autem multo prima vidit nutrix Euryclea,
Pelles sternens sedibus in affabre factis:
Lachrymans autem postea obviam ibat: circumque aliæ
Ancillæ Ulyssis patientis congregabantur,
Et osculabantur amplectentes caputque & humeros.
Ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis & aureæ Veneri.
Circum autem filium dilectum jecit brachia lachrymans.
Osculataque est ejus caput & ambo lumina pulchra,
Et flens verbis velocibus alloquebatur:
Venisti Telemache dulce lumen. haud te ego quidem
Visuram autumabam, postquam iveras nave *in* Pylum
Clam meis ingratiis dilecti ad patris auditionem.
Sed age mihi narra quidnam tibi contigerit videre.
Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
Mater mea, ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commove, elapso licet *ex* perniciali exitio.
Sed lota, puras corpori vestes sumens,
In superiora ædium ascendens cum servientibus mulieribus,
Vove omnibus diis perfectas hecatombas
Te sacrificaturam, sicubi Jupiter repensa facta reddat.
At ego *ad* concionem ibo, ut vocem
Hospitem qui me illinc simul secutus est huc venientem.
Illum quidem ego præmiseram cum divinis sociis:
Piræum autem ipsum jussi ad domum ducentem
Studiose tractare & honorare donec venissem.
Sic locutus est. illi *quasi* impennatum *haud evolavit* verbum.
Ipsaque lota, puras corpori vestes sumens,
Vovit omnibus diis perfectas hecatombas
Se sacrificaturam, sicubi Jupiter remuneratoria opera perfecisset.

Tele-

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷγε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἧστο καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἁλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
Ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
Τοῖς δ' ἐπὶ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν. οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη·
Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
Ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
Λάθρῃ κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσονται,
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπών, ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· πὰρ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
Κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια.
Τηλέμαχ', ἤτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
Λέξομαι εἰς εὐνὴν ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
Πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας εἰς τόδε δῶμα,
Νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν εἴπου ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην καταλέξω·
Ὠχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
Δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
Ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἷα
Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος

Ἐν—

Telemachus autem poſtea ex domo ivit
Lanceam habens: ſimul eum canes pedibus veloces ſequebantur.
Divinam autem illi gratiam offudit Minerva:
Eumque omnes populi incedentem admirabantur.
Circum autem ipſum proci ſuperbi congregati ſunt
Bona dicentes, mala autem mentibus penitus cogitabant.
At is horum quidem poſtea declinabat multam turbam,
Aſt ubi Mentor ſedebat & Antiphus & Halitherſes,
Qui ei a principio paterni erant ſocii,
Illic ſedit iens: hi autem interrogabant ſingula.
Ad hos autem Piræus lancea inclytus prope venit,
Hoſpitem ducens ad concionem per urbem. neque adhuc diu
Telemachus ab hoſpite longe verſus eſt, ſed aſtitit:
Quem & Piræus prior ſermone alloquebatur:
Telemache, ſtatim jube *ire* meam ad domum mulieres,
Ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Piræe, non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera:
Si me Proci ſuperbi in domibus
Clam interfecto, paterna omnia divident,
Ipſum habentem te malo frui quam aliquem horum:
Sin ego his cædem & mortem patravero,
Tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.
Sic locutus, hoſpitem calamitoſum duxit in domum.
At poſtquam pervenerunt ad domos bene habitatas,
Lænam depoſuerunt in lectiſque ſoliiſque:
Inque labra ingreſſi bene polita lavati ſunt.
Hos autem poſtquam famulæ lavarunt & unxerunt oleo,
Circumque lænas convolubiles jecerunt & tunicas;
Ex balneo egreſſi in ſedibus ſederunt.
Aquam autem ſerva gutturnio infundebat ferens,
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxta autem politam explicuit menſam.
Panem autem pudica proma appoſuit portans,
Eſcas multas imponens, gratificans de præſentibus.
Mater autem ex adverſo ſedit ad poſtem domus,
Sellæ fulta, tenuia penſa verſans.
Illi autem in cibos paratos appoſitos manus porrigebant.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
His ſermones occepit prudens Penelope:
Telemache, equidem ego in ſuperiora domus aſcendens
Cubabo in lectum qui mihi luctuoſus eſt,
Semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Ulyſſes
Abiit cum Atridis ad Ilium: neque mihi ſuſtinuiſti
Antequam venirent proci ſuperbi in hanc domum,
Reditum tui patris aperte dicere ſicubi audiviſti.
Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi mater veritatem narrabo:
Ivimus inque Pylum & ad Neſtorem paſtorem populorum.
Excipiens autem me ille in altis domibus,
Amantiſſime tractavit, tanquam pater ſuum filium
Reverſum longo poſt tempore recens aliunde, ſic me ille

Ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔποτ' ἔφασκε
Ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι,
Ἀλλά μ' ἐς Ἀτρείδην δουρικλυτὸν Μενέλαον
Ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ὅττευ χρηΐζων ἱκόμην Λακεδαίμονα δῖαν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δέ τ' ὦκα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
Ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
Κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς.
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Ὧν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅδ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα·
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι
Οἵ καί μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὣς ἔφατ' Ἀτρείδης δουρικλυτὸς Μενέλαος.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
Ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ὅδ' οὐ σάφα οἶδεν· ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ὡς ἦτοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
Ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
Ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς
Ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια.
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα

Studiose curavit cum filiis gloriosis.
At Ulyssem miserum nunquam ajebat
Vivum neque mortuum ex terrestrium ullo *se* audivisse,
Sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
Cum equis misit & curribus conglutinatis.
Ubi vidi Argivam Helenam, cujus causa multi
Argivi Trojanique deorum voluntate laboraverunt.
Interrogabat autē statim postea prælio strenuus Menelaus
Cujus *rei* indigens venissem *in* Lacedæmonem divinam.
At ego ei omnem veritatem dixi.
Et tunc scilicet me verbis excipiens alloquebatur:
Papæ, utique valde fortis viri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipsi cum sint.
Sicut quando in arbusto cerva fortis leonis
Hinnulis cubitum positis recens natis lactentibus,
Saltus inquirit & valles herbosas
Pascens, hic autem postea suum ingreditur in cubile,
Ambobusque illis ingratam mortem infert:
Sic Ulysses illis ingratam mortem inferet.
Utinam enim o Jupiter pater, & Minerva & Apollo,
Talem se ferens qualis olim bene ædificata in Lesbo
Ex provocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens,
Dejecitque fortiter, gavisi sunt autem omnes Achivi:
Talem se ferens *utinam* cum procis versaretur Ulysses.
Omnes brevis ævi fierent & amararum nuptiarum.
Hæc autem quæ me interrogas & precaris, haud ego
Alia præter *verum* dicam declinando, neque decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus verax,
Horum nullum tibi ego occultabo verbum neque abscondam.
Ajebat ipsum is in insula *se* vidisse duros dolores habentem,
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum coactu
Tenet: is autem non potest suam in patriam terram venire.
Non enim ei adsunt naves remigabiles, & socii
Qui etiam ipsum mittant super lata dorsa maris.
Sic ait Atrides lancea inclytus Menelaus.
His perfectis redii: dederunt autem mihi ventum
Immortales, qui me ocyus dilectam in patriam miserunt.
Sic dixit, illi autem animum in pectoribus movit.
Post hæc vero etiam locutus est Theoclymenus divinus:
O uxor venerabilis Laërtiadæ Ulyssis,
Equidem iste non aperte scit: meo autem attende sermoni:
Vere enim tibi vaticinabor, neque occultabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa,
Domusque Ulyssis strenui *in* quam adveni,
Quod equidem Ulysses jam in patria terra
Sedens vel serpens, hæc audiens mala facinora,
Est, at procis malum omnibus molitur.
Tale augurium ego bene tabulata in navi
Sedens observavi, & Telemacho clamavi.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Utinam hoc hospes verbum perfectum sit:
Ideo cito cognosceres amicitiamque multaque dona

Ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστὸς ἔην, καὶ ἐπήλυθε μῆλα
Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἳ τοπάρος περ,
Καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
Ἥνδανε κηρύκων, καί σφιν παρεγίνετο δαιτὶ)
Κοῦροι, ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοις,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα.
Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν, πείθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας·
Ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
Ὠτρύνοντ' Ὀδυσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δ' ἤπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις
Σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμὸς, ἦ σ' ἂν ἔγωγε
Αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι·
Ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι, καὶ δείδια μή μοι ὀπίσσω
Νεικείῃ. χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν. δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
Ἦμαρ. ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δὸς δέ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστὶν,
Σκηρίπτεσθ', ἐπειὴ φάτ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
Τὼ βήτην. σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες
Ῥύατ' ὄπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
Ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν, καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο
Τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος
Πάντοσε κυκλοτερὲς, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
Ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
Νυμφάων. ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
Ἔνθά σφεας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς,
Αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε
Ἔκπαγλον καὶ ἀεικὲς· (ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος)

Ex me, ut aliquis te occurrens beatum prædicaret.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Proci autem ante Ulyssis domum
Discis delectabantur & tragulis mittendis
In præparato pavimento, ubi antea contumeliam exercuerant.
Sed quando jam prandendi tempus erat, & advenerunt oves
Undique ex agris, hi autem agebant *eas* qui antea,
Tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maxime
Placebat præconum, & ipsis aderat convivio)
Juvenes, postquam jam omnes delectati estis mente certaminibus,
Ite ad domos, ut paremus convivium.
Non enim malum est suo tempore prandium capere.
Sic ait. illi autem surgentes ibant, obtemperabantque sermoni.
At postquam venerunt in domos bene habitatas,
Lænas quidem deposuerunt in sedibus thronisque,
Ipsi autem sacrificaverunt oves magnas & pingues capras:
Sacrificaverunt autem sues pingues & bovem armentalem,
Convivium parantes. hi autem ex agro ad urbem
Contendebant Ulyssesque ire & divinus subulcus.
Post hæc autem sermones occepit subulcus princeps virorum:
Hospes, quoniam postea in urbem ire cupis
Hodie, sicut jussit dominus meus, certe te ego
Hic vellem stabulorum custodem fieri:
Sed vereor & timeo ne me postea
Objurget. difficiles enim dominorum sunt minæ.
Sed age nunc eamus. jam enim processit maxime
Dies, at mox ad vesperam frigidius erit.
Illum respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Cognosco, mente teneo: hæc jam intelligenti præcipis.
Sed eamus: tu autem deinde plane duc.
Da autem mihi sicubi baculum incisum est,
Ad innitendum, quoniam dicitis valde difficilem esse viam.
Dixit, & circum humeros turpem jecit peram
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Eumæus autem ei baculum animo *ejus* gratum dedit,
Hi ibant. stabulum autem canes & pastores viri
Custodiebant a tergo manentes. hic autem in urbem duxit regẽ
Mendico misero similem & seni,
Fulcientem *se*: illeque turpi circum corpus amictu amictus erat.
Sed quando jam euntes viam per asperam
Urbem prope erant, & ad fontem pervenerant
Structum, pulchre fluentem, unde aquabantur cives,
Quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
Circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
Undique rotundum, frigida autem defluebat aqua
Alte ex petra: ara autem desuper facta erat
Nympharum, ubi omnes sacrificabant viatores:
Illic ipsos invenit filius Dolii Melantheus,
Capras agens quæ omnibus antecellebant gregibus,
Prandium procis: duo autem simul sequebantur pastores.
Illos autem intuitus objurgavit, verbumque dixit, & prolocutus est
Minax & contumeliosum: (movit autem cor Ulyssis)

Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πτωχὸν ἀνιηρὸν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
Ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίψεται ὤμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
Τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι,
Καί κεν ὀρὸν πίνων, μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
Πλευραὶ ἀποτρίψουσι, δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὣς φάτο· καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
Ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐξυφέλιξεν,
Ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεὺς,
Ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
Ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' οὖδας ἀείρας,
Ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
Νείκεσεν ἄντα ἰδών· μέγα δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών,
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς
Υ̓́μμ' ἐπὶ μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
Τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
Ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Ὢ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
Αἲ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
Ὡς Ὀδυσῆΐ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας·
Αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
Αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν
Ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἳ πονέοντο·
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Στήτην ἐρχομένω. περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωὴ
Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γάρ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν· ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐεργέες εἰσὶ
Δικλίδες· οὐκ ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.

Γι-

Nunc quidem omnino malus malum ducit:
Ut semper similem ducit Deus ad similem.
Quo jam hunc sectatorem epularum ducis nulli invidende subulce
Mendicum molestum, conviviorum perniciem?
Qui multis postibus astans atteret humeros,
Petens frusta, non enses neque lebetes.
Hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri,
Cortis purgator ut sit, frondemque hædis ferat,
Equidem serum bibens, magnum femur *suum* efficeret.
Sed quoniam facinora mala didicit, non volet
Opus adire, sed tremulus reptans per populum
Vult mendicando pascere suum ventrem insatiabilem.
Sed tibi edico, quod & perfectum erit:
Si iverit ad domos Ulyssis divini,
Multa ei circum caput scabella virorum ex manibus
Latera deterent per domum percusso.
Sic dixit: & accedens calce insultavit insipientia
Coxæ: neque ipsum extra viam excussit,
Sed mansit firme. cogitavit autem Ulysses,
An irruens baculo animam eriperet *ei*,
An ad terram dejiceret caput, ad solum extollens,
Sed duravit, animumque cohibuit. illum autem subulcus
Increpuit contra intuitus: valde a. precatus est manus tollens:
Nymphæ fontanæ, filiæ Jovis, si unquam Ulysses
Vobis femora combussit cooperiens pingui adipe
Agnorum & hædorum, hoc mihi perficite votum,
Ut veniat ille vir, ducatque ipsum deus:
Hoc pacto tibi comtus dissiparet omnes,
Quos nunc protervus fers, vagans semper
Per urbem: at pecudes mali perdunt pastores.
Hunc autem rursus alloquebatur Melanthius caprarius caprarum:
Papæ, quid dixit canis versutias callens,
Hunc aliquando ego in navi bene tabulata nigra
Agam longè ab Ithaca, ut mihi victum multum inveniat.
Utinam enim Telemachum interficiat arcitenens Apollo
Hodie in domibus, vel a procis interficiatur,
Nam Ulyssi quidem procul periit reditus dies.
Sic locutus, hos quidem liquit illic placide euntes:
At ipse ivit: admodum vero celeriter ad domos pervenit heri.
Statim autem introivit, cumque procis sedit
Ex adverso Eurymacho: hunc enim amabat maxime.
Illi quidem carnium partem apposuerunt qui laborabant:
Panem autem verecunda proma apposuit ferens,
Ad comedendum. prope autem Ulysses & divinus subulcus
Steterunt venientes. circum autem ipsos venit sonitus
Citharæ concavæ: etenim illis occeperat canere
Phemius. at ille manu prehendens alloquebatur subulcum:
Eumæe, certe nimis scilicet hæ sunt ædes pulchræ Ulyssis,
Facileque notabiles etiam inter multas visu.
Ex aliis aliæ *aptæ* sunt: ornatum est autem eis atrium
Muro & septis, januæ autem bene munitæ sunt
Bifores: haud quisquam eas vir expugnaret.

Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
Ἄνδρες· ἐπεὶ κνίσση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
Ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα περ ἔσσ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθε.
Μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκτοσθε νοήσας
Ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ φρονέοντι κελεύεις·
Ἀλλ' ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
Τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Γαστέρα δ' οὔπως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν
Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίσσονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κείμενος ἔσχεν
Ἄργος Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
Ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
Αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ πρόκας, ἠδὲ λαγωούς.
Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἥ οἱ προπάροιθε θυράων,
Ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ'· ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
Δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
Ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνίπλειος κυνοραϊστέων.
Δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
Οὐρῇ μέν ῥ' ὅγ' ἔσηνε, καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω·
Ἆσσον δ' οὐκ ἔτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
Ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
Ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ·
Καλὸς μὲν δέμας ἐστὶν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα
Εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
Ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
Γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
Εἰ τοιόσδ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
Οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεὺς,
Αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
Κνώδαλον ὅ, ττι ἴδοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιῄδη·
Νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
Ὤλετο· τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
Δμῶες δ' εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,

Οὐ

Cognosco autem quod multi in ipsa convivia instituunt
Viri: quoniam nidor etiam ascendit, & cithara
Sonat, quam convivio dii fecerunt sociam.
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Facile nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
Sed age jam consultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas,
Inferque *te* procis, ego autem relinquar hic:
Sin vis, remane, ego autem ibo præ.
Neque tu tarda, ne quis te extra conspicatus
Vel percutiat, vel pellat: hæc enim te reputare jubeo.
Huic autem respondit postea pertolerans divinus Ulysses:
Scio, teneo: hæc intelligenti præcipis:
Sed i præ, ego autem relinquar hic:
Non sum enim plagarum indoctus, neque ictuum.
Patiens mihi animus, quoniam mala multa passus sum
Undis & in bello: cum illis hoc etiam fiat.
Ventrem autem haudquaquam est abscondere cupidum
Perditum, qui multa mala hominibus dat.
Cujus gratia & naves bene transtratæ armantur
Pontum super indomitum, mala inimicis ferentes.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
Sursum autem canis caputque & aures jacens levavit
Argus Ulyssis calamitosi, quem quondam ipse
Nutrierat quidē, neq; *tamen* perceperat fructū & usū: prius enim in Ilium sacrum
Iverat. hunc autem antea ducebant juvenes viri
Capras ad sylvestres, & cervos, & lepores.
Tunc jacebat neglectus absente domino,
In multo stercore, quod ei ante fores,
Mulorumque boumque affatim fusum erat: donec auferrent
Servi Ulyssis nemus magnum stercoraturi.
Illic canis jacebat Argus plenus ricinorum.
Ibi tum ut agnovit Ulyssem prope esse,
Cauda quidem hic adulabatur, & aures motabat ambas:
Prope autem non item potuit suum dominum
Venire. at iste eo procul viso absterfit lacrymam,
Facile latens Eumæum: statim autem interrogabat verbo:
Eumæe, certe nimis mirum *est*, canis hic jacet in fimo:
Pulcher quidem corpore est, at hoc non certo scio
An scilicet etiam velox fuerit ad currendum cum forma ista,
An secus, quales mensarii canes virorum
Sunt, decoris autem gratia nutriunt domini.
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Et sane viri canis hic *est* procul mortui.
Si talis esset & corpore & operibus
Qualem ipsum ad Trojam iens reliquit Ulysses,
Statim admirareris videns velocitatem & fortitudinem.
Non enim effugiebat profundæ in profunditatibus sylvæ
Fera quamcunque viderat: & vestigiis enim sciebat:
Nunc autem tenetur malo, dominus autem ejus extra patriam
Periit: hunc autem mulieres negligentes non curant.
Servi autem quando non amplius imperant domini,

Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
Ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
Βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
Αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην· ὦκα δ' ἔπειτα
Νεῦσ' ἐπὶ οἷ καλέσας. ὁ δὲ, παπτήνας ἕλε δίφρον
Κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
Δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι.
Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
Ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
Μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας.
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεὺς,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
Κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
Ἄρτον δ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο,
Καὶ κρέα, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι,
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων· αὐτόν τε κέλευε
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ προΐκτῃ.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
Αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθήν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Καί οἱ πάντα γένοιθ' ὅσσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
Αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης·
Ἤσθιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν,
Εὖθ' ὃδ' ἐδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ὤτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
Γνοίη θ' οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι,
Ἀλλ' οὐδ' ὧς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
Πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡσεὶ πτωχὸς πάλαι εἴη.
Οἱ δ', ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
Ἀλλήλους τ' εἴροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι,
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
Τοῦδε πέρι ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
Ἤτοι μέν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,

Non amplius postea volunt officium facere.
Dimidium enim virtutis aufert late sonans Jupiter
Viri, quando ipsum servilis dies occupat.
Sic locutus, ingressus est domos bene habitatas:
Ivit autem recta *per* domum ad procos superbos.
Argum autem contra occupavit fatum nigræ mortis,
Statim ut viderat Ulyssem vigesimo anno.
Primus autem vidit Telemachus divinus
Venientem per domum subulcum: celeriterque deinde
Innuit ad se vocans. atque ille circumspectans cepit sellam
Jacentem, ubi coquus insidere solebat carnes multas
Incidens procis in domo convivantibus.
Hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
Ex adverso: ibi scilicet ipse sedebat. huic autem præco
Partem capiens ponebat, ex canistroque panem sumens.
Propius accedendo autem post ipsum intravit domos Ulysses,
Mendico squalido similis & seni,
Scipioni innixus: illoq; sordidato circũ corpus amictu amictus erat.
Sedebat autem in fraxineo limine intra januas,
Innixus limini cyparisseo, quod quondam faber
Poliverat scite, & ad normam direxerat.
Telemachus autem ad se vocatum alloquebatur subulcum,
Panemque totum sumens perpulchro ex canistro,
Et carnes uti ei manus capiebant comprehendenti:
Da hospiti hæc ferens: ipsumque jube
Mend.care prorsus omnes adeuntem procos.
Pudor enim non est bonus indigenti viro gratis habere cupienti.
Sic dixit. ibat autem subulcus postquam verbum audivit:
Prope autem stans verbis velocibus alloquebatur:
Telemachus tibi hospes dat hæc, & te jubet
Mendicare prorsus omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit esse viro gratis accepturienti.
Hunc autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Jupiter rex, Telemachus mihi in viris beatus sit,
Et ei omnia fiant quæcunque animo suo cogitat.
Dixit, & ambabus accepit, & deposuit
Illic, pedes ante, indecenti in pera:
Comedebat autem usque dum cantor in ædibus canebat,
Donec ille cœnaverat, iste cessabat divinus cantor.
Proci autem tumultuabantur per ædes, at Minerva
Prope astans Laërtiadæ Ulyssi
Hortabatur ut panes a procis congregaret,
Cognosceretque quinam essent justi quique injusti.
Sed neque sic quenquam exempturus erat malo.
Institit autem ire petiturus dextre a viro quoque
Undique manum porrigens, tanquam olim mendicus fuisset.
Hi autem miserantes dabant, & mirabantur ipsum;
Mutuos autem interrogabant quis esset & unde venisset,
His autem interloquebatur Melanthius custos caprarum:
Audite me proci inclytæ reginæ
Isto de hospite: certe enim antea ipsum vidi.
Equidem eum huc subulcus duxit,

Αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα πόθεν γένος εὔχεται εἶναι.
Ὣς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
Ὦ ῥίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
Ἤγαγες; ἢ οὐχ ἅλις ἧμιν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
Ἦ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι; σὺ δὲ καί ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
Τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν;
Μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
Ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;
Οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς πέρι πάντων εἶς μνηστήρων
Δμωσὶν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ ἀλέγω, εἵως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
Ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν.
Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
Μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ, πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος,
Ὃς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
Δός οἱ ἑλών· οὔ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἄζευ τόγε, μήτε τιν' ἄλλον
Δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες;
Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
Καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
Κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
Σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
Αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν.
Στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δός φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
Ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι
Σίτου· ἐγὼ δ' ἄν σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ που)

Ipſum autem non aperte ſcio unde *ſe* genere dicat eſſe.
Sic ait. Antinous autem verbis objurgabat ſubulcum:
O famoſe ſubulce, cur tu hunc in urbem
Duxiſti? an non ſatis nobis errones ſunt alii
Mendici moleſti, epularum peſtes?
An te juvat quod vitam edunt regis
Hic congregati? tu autem etiam alicunde hunc vocaſti?
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Antinoë, non quidem bona licet bonus dicis.
Quis enim hoſpitem vocat aliunde ipſe adiens
Alium niſi eorum *aliquem* qui publici operarii ſunt?
Vatem, vel ſanatorem malorum, vel fabrum lignorum,
Vel etiam divinum cantorem, qui delectet canens?
Hi enim vocati hominum ſuper infinita terra.
At mendicum nemo vocaverit comeſurum ſeipſum, *i. e. ejus bona.*
Sed ſemper moleſtus ſuper omnes es procos
Servis Ulyſſis, præcipue autem mihi: at ego
Non curo, donec mihi prudens Penelope
Vivit in domibus & Telemachus divinus.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Tace, ne mihi huic reſponde multum verbis.
Antinous enim conſuevit male irritare ſemper *quoſdam*
Verbis moleſtis, quin incitat etiam alios.
Dixit, & Antinoum verbis velocibus alloquebatur:
Antinoë, certe me bene pater uti curas filium,
Qui hoſpitem juſſiſti a domo exire
Verbo cogenti: ne hoc Deus perficiat.
Da ei capiens: non invideo: jubeo enim ego etiam.
Neque igitur matrem meam verere in hoc, neque quenquã alium
Servorum qui in domibus Ulyſſis divini.
Sed haud tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipſe enim comedere multo mavis quam dare alii.
Illum contra Antinous reſpondens alloquebatur:
Telemache altiloque, animo intemperate, quid dixiſti?
Si ei tantum omnes porrigerent proci,
Eum vel tres menſes procul hinc domus detineret.
Sic ait, & ſcabellum capiens oſtendebat ſubter menſam
Poſitum, in quo ſcilicet habebat nitidos pedes epulans.
Cæteri quoque omnes dabant, implebantque *ei* peram
Pane & carnibus. cito etiam erat Ulyſſes
Rurſus ad limen iens donum guſtaturus Achivorum.
Stetit autem apud Antinoum, & ipſum verbo alloquebatur:
Da amice: haud quidem mihi videris peſſimus Achivorum
Eſſe, ſed optimus, quoniam regi ſimilis es.
Ideo te oportet dare & melius quam alii
De pane: ego autem te laudabo per carentem finibus terram:
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitavi
Beatus divitem, & ſæpe dedi erroni
Tali qualiſcunque eſſet, & cujuſcunque indigens veniret:
Erantque ſervi omnino plurimi, aliaque multa
Quibuſque bene vivunt & divites vocantur *homines*.
Sed Jupiter perdidit Saturnius, (voluit enim ſic)

Ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἴγυπτόν δ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι·
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή·
Οἱ δὲ, βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
Ἦλθον. πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν· οὐδέ τις ἔτλη
Στῆναι ἐναντίβιον. περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
Ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεῖ χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἶφι ἄνασσεν·
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;
Στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
Μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴδηαι.
Ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης.
Ἑξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσι
Μαψιδίως· ἐπεὶ οὔτις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὢ πόποι, οὐκ ἄρα σοίγ' ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν·
Οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης,
Ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος, οὔτι μοι ἔτλης
Σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ, πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νῦν δή σ' οὐκ ἔτι καλὰ δι' ἐκ μεγάροιό γ' ὀΐω
Ἂψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
Πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
Ἔμπεδον· οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Ἂψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, κὰδ δ' ἄρα πήρην
Θῆκεν ἐϋπλείην. μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐ μὰν οὐδ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, οὐδέ τι πένθος,
Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
Βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν·
Αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
Οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
Ἀλλ' εἴπου πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐριννύες εἰσὶν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.

Qui me cum latronibus multum errantibus adegit
In Ægyptum ire longam viam, ut perirem.
Stiti autem in Ægypto fluvio naves verſatiles.
Tunc quidem ego juſſi perdilectos ſocios
Illic apud naves manere, & naves cuſtodire;
Speculatores autem ad ſpeculas juſſi ire.
Hi autem incontinentiæ cedentes, ſequentes animos ſuos,
Cito admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros
Populabantur: mulieresſque abigebant & infantes liberos,
Ipſosque interficiebant. cito autem in urbem ivit clamor.
Illi autem clamorem audientes, ſimul cum aurora apparente
Venerunt. impletus eſt autem omnis campus peditibus & equis,
Ærisque ſplendore: ac Jupiter gaudens fulmine
Fugam meis ſociis malam injecit: neque aliquis auſus eſt
Stare contra. circum enim mala undique ſtabant.
Tunc noſtrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem abduxerunt vivos ipſis ut opus facerent coactu.
At me in Cyprum hoſpiti dederunt occurrenti
Dmetori Iaſidæ, qui Cypro fortiter imperabat:
Inde ſcilicet nunc huc venio clades paſſus.
Hic autem rurſus Antinous reſpondebat, & loquebatur:
Quis deus hanc peſtem adduxit, convivii moleſtiam?
Sta ſic in medium, mea procul a menſa,
Ne cito amaram Ægyptum & Cyprum videas.
Ita quidam audax & impudens es mendicus.
Ordine omnibus aſtas: hi autem dant
Temere: quia nulla prohibitio neque miſeratio *eſt*
De alieno largiri, ſiquidem adſunt multa cuique.
Hunc autem recedens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Papæ, haud ſcilicet tibi cum forma etiam mens erat:
Non tu ex domo tua adſtanti neque ſalem dares,
Qui nunc alienis aſſidens, haud quidquam mihi ſuſtines
Panis ſumptum dare: cum multa adſint.
Sic ait. Antinous autem iraſcebatur corde magis,
Et ipſum torve intuens verbis volucribus alloquebatur:
Nunc jam te non amplius honeſte ex domo puto
Receſſurum, quando etiam opprobria dicis.
Sic dixit: & ſcabellū capiens mittebat in dexterum humerum,
Extimum in dorſum. ille autem ſtabat tanquam rupes
Firmiter: neque ipſum turbarat jactus Antinoi,
Sed tacite movebat caput, mala penitus cogitans.
Rurſum autem ad limen iens ſedebat, peram autem
Depoſuit bene plenam. prociſque dixit:
Audite me proci perinclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Non quidem neque dolor eſt in mente, neque luctus,
Quando vir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
Jactu icitur, vel propter boves, vel candidas oves:
At me Antinous jaculatus eſt ob ventrem odioſum,
Perditum qui multa mala hominibus dat.
Sed ſicubi mendicorum dii & Erinnyes ſunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός·
Ἔσθι' ἕκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ·
Μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', (οἷ' ἀγορεύεις)
Ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην.
Οὐλόμεν', εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστι.
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε
Βλημένου. οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιιν,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
Βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν,
Αἴθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο,
Οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐΰθρονον Ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
Ἀνέρας αἰτίζων· (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει)
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
Οὗτος δὲ θρήνυϊ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμωῇσι γυναιξὶν,
Ἡμένη ἐν θαλάμῳ. ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβὸν,
Ἔρχεο δῖ' Εὔμαιε· κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι, ἠδ' ἐρέωμαι,
Εἴ που Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠὲ πέπυσται,
Ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι. πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν Ἀχαιοί
Οἷ' ὅγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
Τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ἔρυξα
Ἐν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδράς)
Ἀλλ' οὔπω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.
Ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται ὅς τε θεῶν ἐξ
Ἀείδει δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
Τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ·
Ὣς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.
Φησὶ δ' Ὀδυσσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
Προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
Ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὅνδε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,

Hunc autem Antinous alloquebatur Eupithei filius:
Comede tranquillus hoſpes ſedens, aut abi alio:
Ne te juvenes per domos trahant, (qui ſic loquaris)
Vel pede vel & manu, lacerentque totum.
Sic ait. illi autem omnes ſupra modum indignabantur:
Sic autem aliquis dicebat juvenum elatorum:
Antinoë, non quidem bene jaculatus es infelicem erronem.
Perdite, ſi nimirum forſan aliquis cœleſtis Deus eſt?
Et ſane dii hoſpitibus ſimiles peregrinis,
Omnimodos ſe ferentes, verſantur in urbibus,
Hominum injuriam & æquitatem inſpicientes.
Sic dicebant proci. ille autem non curabat verba.
Telemachus vero in corde quidem magnum luctum augebat
Illo percuſſo. neq; tamen lacrymam in terram mittebat ex pal-
Sed tacitus movebat caput,mala profunde cogitans. (pebris,
Illum ut audivit prudens Penelope
Percuſſum in domo, ancillis loquebatur:
Utinam ſic ipſum te jaculetur inclytus arcu Apollo.
Hanc autem rurſus Eurynome proma alloquebatur:
Si enim in precibus ſumma noſtris poſita eſſet,
Haud quiſquam horũ pulchro ſolio conſpicuã aurorã attingeret.
Hanc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Nutrix, odioſi quidem omnes, quoniam mala machinantur:
Antinous autem maxime nigræ morti ſimilis eſt.
Hoſpes quidam infelix mendicat in domo,
Viros rogans: (egeſtas enim jubet)
Hic alii quidem omnes impleverunt dederuntque:
Hic autem ſcabello extimum percuſſit dextrum humerum.
Illa quidem ſic loquebatur inter ſervas mulieres,
Sedens in thalamo. cœnabat autem divinus Ulyſſes,
Illa ad ſe vocatum alloquebatur divinum ſubulcum:
Vade divine Eumæe: iens hoſpitem jube
Venire, ut ipſum alloquar, & interrogem
Sicubi Ulyſſem miſerum vel audivit,
Vel vidit oculis. multum jactato enim ſimilis eſt *viro*.
Hanc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Utinam quidem tibi regina tacerent Achivi
Qualia hic loquitur, mulceret tibi tuum cor.
Tres enim jam ipſum noctes habui, tres autem dies detinui
In tugurio, (primum enim ad me venit nave aufugiens)
Sed nondum calamitatem ad finem pervenit narrans.
Sicut autem quando cantorem vir aſpicit qui ex diis
Canit doctus verba ſuavia hominibus,
Quem inſatiabiliter cupiunt audire quando canit:
Sic me ille mulſit aſſidens in ædibus.
Dicit autem Ulyſſis amicum paternum *ſe* eſſe,
In Creta habitantem, ubi Minois genus eſt.
Inde nunc huc venit mala patiens,
Provolutus: affirmat autem Ulyſſem audiviſſe
Prope Theſprotorum virorum in pingui populo
Vivum: multos autem ducit theſauros ſuam domum.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:

Ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
Οὗτοι δ' ἠὲ θύρῃσι καθήμενοι ἑψιαάσθων,
Ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ'· ἐπεί σφισι θυμὸς ἔϋφρων.
Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
Σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ καταίνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κε σὺν ῷ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν. ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁράας ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
Τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
Πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
Μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
Ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ.
Εἰ δέ κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
Χρηΐζεις. σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον,
Γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
Κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ.
Οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζύν.
Ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὅμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
Οὔτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
Οὔτέ τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν, οὔτέ τις ἄλλος.
Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
Μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
Ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί. εἵματα γάρ τοι
Λύγρ' ἔχω. οἶσθα καὶ αὐτὸς, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια,
Οὐ σύ γ' ἄγεις Εὔμαιε; τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
Ἤ τινά που δείσας ἐξαίσιον; ἠὲ καὶ ἄλλως
Αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,

Vade, huc voca, ut coram ipse dicat.
Hi autem vel in januis sedentes ludant,
Vel illic in domibus: postquam ipsis animus lætus est.
Ipsorum quidem enim possessiones intactæ jacent in domo,
Panis & vinum dulce: quæ quidem domestici comedunt:
At ipsi in nostra *domo* versantes, dies omnes
Boves sacrificantes & oves & pingues capras,
Epulantur, bibuntque ardens vinum
Temere: hæc autem multa consumuntur. non enim adest vir
Qualis Ulysses erat qui cladem a domo arceat.
Si autem Ulysses veniret & accederet in patriam terram,
Statim cum suo filio violentias puniret virorum.
Sic ait Telemachus autem alte sternutabat. circumque domus
Terribiliter resonuit. risit autem Penelope:
Statimque Eumæum verbis velocibus alloquebatur:
Vade mihi, hospitem coram huc voca.
Non vides quod mihi filius adsternutavit omnibus verbis?
Ideo & non irrita mors procis sit
Omnibus omnino, neque quisquam mortem & fatum vitet.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus repone tuis,
Si ipsum cognovero vera omnia loquentem,
Amiciam ipsum lænaque tunicaque, amictu pulchro.
Sic dixit.ibat autem subulcus postquã hunc sermonẽ audiverat:
Prope autem stans verbis velocibus alloquebatur:
Hospes pater, vocat te prudens Penelope,
Mater Telemachi: quærere aliquid ipsam animus
De marito jubet, quamvis dolores passam.
Si autem te cognoverit vera omnia loquentem.
Induet te lænaque tunicaque, quibus tu maxime
Indiges. panem autem etiam petens in populo,
Ventrem pasces, dabit autem tibi qui voluerit.
Illum contra alloquebatur multa passus divinus Ulysses,
Eumæe, statim ego vera omnia dicam
Filiæ Icarii perprudenti Penelopæ.
Scio enim bene de illo, similem enim accepimus ærumnam.
Sed procorum difficilium non nihil timeo turbam,
Quorum contumelia & violentia ferreum cœlum attingit.
Etenim nunc quando me hic vir per domum euntem
Haud quicquam mali facientem jaculans doloribus dedit,
Neque quicquam Telemachus hoc prohibuit, neque aliquis alius.
Ideo nunc Penelopen in ædibus jube
Manere, festinantem licet, in solem occidentem.
Et tunc me interroget mariti de reditus die,
Propius sedens apud ignem. vestimenta enim
Mala habeo. nosti & ipse, quoniam *ad* te primum supplex veni.
Sic dixit.ibat autem subulcus,postquã eum sermonẽ audiverat.
Hunc autem super limen euntem alloquebatur Penelope:
Non tu ducis Eumæe? quid hoc in animum induxit *ille* erro?
An aliquem forte timens supra modum? an etiam aliter
Verecundatur in domo? malus est verecundus erro.
Hanc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Loquitur pro decenti, quæ putaret etiam alius,

Ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
Οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὅσπερ ἂν εἴη.
Οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν. ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβὸς
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
Σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ
Μή τι πάθῃς. πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν·
Τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἔσσεται οὕτως ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας.
Ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήια καλά.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου,
Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας· λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
Πλεῖον δαιτυμόνων. τοὶ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ
Τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Σ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ὀδυσσέως καὶ Ἴρου πυγμὴ γίνεται. Φαίνεται δὲ καὶ Πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει. γίνεται δὲ καί τις κοινολογία ἐν τοῖς ἑξῆς Ὀδυσσέως πρὸς Εὐρύμαχον.

Σῖγμα δ' ἔριν Ἴρου, εὖχος Ὀδυσσῆος, δῶρα τ' ἀνάκτων.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
Πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
Ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἲς,
Οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
Ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
Οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν ὅτε πού τις ἀνώγοι.
Ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
Καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ.
Οὐκ ἀΐεις ὅτι δή μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
Ἑλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Δαι-

Petulantiam vitans virorum potentium.
Sed te expectare juſſit in ſolem occidentem.
Etenim tibi ſic ipſi multo melius, o regina,
Solam ad hoſpitem loqui verbum, & audire.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Non inſipiens hoſpes *hoc* putat, quiſquis etiam ſit.
Non enim forte ulli ſic mortalium hominum
Viri petulantes injuſta machinantur.
Illa quidem ſic loquebatur. ibat autem divinus ſubulcus
Procorum in cœtum, poſtquam dixerat omnia.
Statim autem Telemachum verbis volucribus alloquebatur,
Prope tenens caput, ut ne audirent alii:
O dilecte, ego quidem abeo ſues & illa cuſtoditurus,
Tuum & meum victum: tibi autem hic omnia curæ ſint.
Ipſum quidem te primum ſerva, & conſidera animo
Ne quid patiaris. multi enim mala cogitant Achivorum:
Quos Jupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Erit ſic mi ſenex: tu autē vade poſt meridiē uſq; hic commoratus:
Mane autem veni & duc victimas pulchras.
At mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipſe autem rurſus ſedebat bene polita in ſede,
Impletus autem animum cibo & potu,
Perrexit ire ad ſues: liquit autem ſeptaque domumque
Plenam convivarum. hi autem ſaltu & cantu
Delectabantur: jam enim advenerat pomeridianum tempus.

ODYSSEAE HOMERI XVIII. LIBRI

Argumentum.

ULyſſis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelope procis, & ab ipſis dona accipit. Fit & quædam collocutio deinceps Ulyſſis cum Eurymacho.

Σ. Contentionem Iri, gloriam Ulyſſis, donaque regum.

VEnit autem mendicus publicus, qui in urbe
Mendicabat Ithacæ, excellebat autem ventre inſano,
Continenter comedendo & bibendo: neque ei erat vis,
Neque robur: ſpecie autem valde magnus erat intuenti.
Arnæus autem nomen *ei* erat: hoc n. impoſuerat alma mater
Ex nativitate: Irum vero juvenes vocitabant omnes,
Quoniam renunciatum ibat cum aliquorſum quis juberet.
Qui veniens Ulyſſem expellebat ſua domo,
Et ipſum objurgans verbis volucribus alloquebatur:
Recede ſenex *a* veſtibulo, ne ſcilicet mox etiam pede traharis.
Non audis quod ſcilicet mihi innuunt omnes,
Trahereque jubent? ego autem verecundor tamen.
Sed ſurge, ne mox nobis contentio & manibus fiat.
Hunc autem torve ſpectans alloquebatur conſilio pollens Ulyſſes:

Δαιμόνι', οὔτέ τι σε ῥέζω κακὸν, οὔτ' ἀγορεύω,
Οὔτέ τινα φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται· οὐδέ τι σε χρὴ
Α'λλοτρίων φθονέειν. δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης,
Ω῟σπερ ἐγών. ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
Χερσὶ δὲ μήτι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς,
Μή σε, γέρων περ ἐὼν, στῆθος καὶ χείλεα φύρσω
Αἵματος· ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
Α'ύριον. οὐ μὲν γάρ τι σ' ὑποστρέψεσθαι ὀΐω
Δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ο'δυσῆος.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ι'ρος ἀλήτης,
Ω῍ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
Γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην,
Κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
Γναθμῶν ἐξελάσαιμι, συὸς ὡς ληϊβοτείρης.
Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε
Μαρναμένους. πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
Ω῝ς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
Οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.
Τοῖιν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Α'ντινόοιο,
Η'δὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστήρεσσιν·
Ω῍ φίλοι, οὐ μέν πω τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη.
Οἵην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα·
Ο' ξεῖνός τε καὶ Ι'ρος ἐρίζετον ἀλλήλοιιν
Χερσὶ μαχέσσασθαι. ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ω῝ς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες,
Α'μφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.
Τοῖσιν δ' Α'ντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρά τι εἴπω.
Γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί· τὰς δ' ἐπὶ δόρπῳ
Κατθέμεθα κνίσσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες·
Ο'ππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω·
Αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
Πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
Ω῝ς ἔφατ' Α'ντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Ω῍ φίλοι, οὔπως ἐστὶ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
Α'νδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
Ο'τρύνει κακοεργὸς ἵνα πληγῇσι δαμείω.
Α'λλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
Μήτις ἐπ' Ι'ρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
Πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἶφι δαμάσσῃ.
Ω῝ς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευσε.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Τοῦτον ἀλέξασθαι· τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Α'χαιῶν
Δείδιθ'. ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κέ σε θείνῃ.
Ξεινοδόκος μὲν ἐγὼν, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες
Εὐρύμαχός τε καὶ Α'ντίνοος, πεπνυμένω ἄμφω.
Ω῝ς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον. αὐτὰρ Ο'δυσσεὺς
Ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς

Καλούς

Miser, neque aliquid tibi facio malum, neque dico,
Neque aliquem invideo dare & multa ſumentem.
Limen autem ambos hoc capiet: neque te oportet
Alienis invidere. videris autem mihi eſſe erro,
Sicut ego. opulentiam autem dii ſuppeditaturi ſunt.
Manibus autem ne quid nimis provoces, ne mihi bilē moveas,
Ne tibi, licet ſenex ſim, pectus & labra fœdem
Sanguine: quies autem mihi etiam magis adhuc eſſet
Cras. non enim te reverſurum puto
Iterum in domum Laërtiadæ Ulyſſis.
Hunc autem iratus alloquebatur Irus erro:
Papæ, quam hic epularum ſectator volubiliter dicit,
Vetulæ fornacinæ ſimilis: cui male conſulerem,
Verberans ambabus, in terramque omnes dentes
Maxillis excuterem, porci ſicut ſegetem depaſcentis.
Accingere jam, ut omnes cognoſcant & hi
Pugnantes. quomodo autem tu juniori viro pugnabis?
Sic hi quidem ante januas altas
Limine in polito toto animo concurſabant duriter,
Eos autem animadverterat ſacra virtus Antinoi,
Suaviter autem ridens alloquebatur procos:
O amici, haud quidem quicquam antea tale factum eſt.
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum:
Hoſpeſque & Irus contendunt inter ſeſe
Manibus pugnare. ſed committamus ocyus.
Sic dixit. illi autem omnes ſurrexerunt ridentes,
Circumque mendicos pannoſos congregati ſunt.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Audite me proci fortes, ut aliquid dicam.
Ventriculi iſti caprarum jacent in igne: quos in cœnam
Depoſuimus pinguedine & ſanguine impletos:
Uter autem vicerit potiorque fuerit,
Eorum quem voluerit ſurgens ipſe eligat:
Semper autem deinceps nobiſcū convivabitur, neq; quenquā aliū
Mendicum intus admiſceri *nobis* ſinemus mendicaturum.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
Hos autem aſtutus alloquebatur dives conſilii Ulyſſes
O amici, nequaquam fas eſt *cum* juniore viro pugnare
Virum ſenem calamitate labefactum: ſed me venter
Hortatur maleficus ut plagis domer.
Sed age nunc mihi omnes jurate forte juramentum,
Ne quis Iro gratificans me manu craſſa
Feriat prævaricans, eo enim me vehementer domaret.
Sic dixit. illi autem omnes juraverunt ſicut juſſerat.
Eos autem rurſus allocuta eſt ſacra vis Telemachi:
Hoſpes, ſi te hortatur cor & animus maſculus,
Iſtum protelato: reliquorum autem neminem Achivorum
Time. quoniam pluribus pugnabit qui te pulſabit.
Hoſpes quidem ego, aſſentiuntur autem reges
Eurymachuſque & Antinous, prudentes ambo.
Sic dixit. hi autem omnes laudaverunt. at Ulyſſes
Cingebatur quidem pannis circū genitalia, oſtendebat a. femora
Pulchra-

Καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι,
Στήθεά τε, ςιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παριςαμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
Μνηςῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίσπαςον κακὸν ἕξει.
Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
Ἀλλὰ καὶ ὣς δρηςῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ,
Δειδιότα, σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Νῦν μὲν μήτ' εἴης βουγάϊε, μήτε γένοιο,
Εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
Ἄνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον ἥ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸδε καὶ τετελεσμένον ἔςαι,
Αἴκέν σ' οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Πέμψω σ' ἤπειρόνδε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
Ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ,
Μήδεά τ' ἐξερύσας, δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα.
Ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
Δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἢ ἐλάσει' ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
Ἠέ μιν ἦκ' ἐλάσειε, τανύσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσαίατ' Ἀχαιοί.
Δὴ τότ' ἀνασχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Ἶρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασεν ὑπ' οὔατος, ὀςέα δ' εἴσω
Ἔλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ ςόμα φοίνιον αἷμα,
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας,
Λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηςῆρες ἀγαυοὶ
Χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εἷλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδός· ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
Αἰθούσης τε θύρας. καί μιν ποτὶ ἑρκίον αὐλῆς
Εἷσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ' ἀπερύκων,
Μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι,
Λυγρὸς ἐών· μή που τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ ςρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Ἂψ δ' ὅγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
Ἡδὺ γελώοντες, καὶ ἑ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
Ὅ, ττι μάλις' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὃς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
Ἐν δήμῳ. τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἤπειρόνδε
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δὲ κλεηδόνι θεῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαςέρα θῆκεν
Ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ

Pulchraque magnaque, apparuerunt autem ei lati humeri,
Pectoraque, fortiaque brachia: at Minerva
Prope aſtans membra auctabat paſtori populorum.
Proci autem omnes ſupra modum admirabantur:
Sic autem aliquis dicebat intuens propinquum alium:
Certe mox Irus non Irus attractum malum habebit.
Qualem ex veſtimentis ſenex coxam oſtendit.
Sic dicebant. Iro autem male turbabatur animus.
Sed & ſic famuli ducebant cingentes coactu,
Timentem, carnes autem tremebant circum membra.
Antinous a. increpabat, verbumq; proloquebatur & compellabat:
Nunc quidẽ neque ſis, o jactator, neq; fueris *i.e. nullus es, periiſti,*
Si nempe hunc tremebundus times graviter,
Virum ſenem, miſeria labefactum quæ ipſum invaſit.
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si te hic vicerit potiorque fuerit,
Mittam te in Epirum conjiciens in navem nigram,
Ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
Qui naſum abſcindat & aures ſævo ære,
Genitaliaque evellens, det canibus cruda comedenda.
Sic dixit. illi autem adhuc magis tremor cepit membra.
In medium autem ducebant: illi autem ambas manus tollebant.
Tunc cogitabat multa tolerans divinus Ulyſſes,
An feriret ut ipſum anima linqueret illic lapſum,
An ipſum remiſſius feriret, proſterneretque in terram.
Sic autem ei cogitanti viſum eſt melius eſſe,
Leniter ferire, ut ne ipſum cognoſcerent Achivi.
Tunc ſcilicet elevati, hic quidem feriebat dextrum humerum
Irus, ille autem cervicem feriebat ſub aure, oſſa autem intus
Fregit: ſtatim autem venit per os ruber ſanguis,
Deciditque in pulveribus mugiens, colliſitque dentes,
Calcitrans pedibus terram. at proci ſuperbi
Manus elevantes riſu emoriebantur. at Ulyſſes
Traxit ex veſtibulo, prehendens pede: donec venit ad atrium
Porticuſque januas. & ipſum ad ſeptum atrii
Statuit reclinans: baculum autem ejus impoſuit manui,
Vocemque edens ipſum verbis volucribus alloquebatur:
Hic nunc ſede caneſque ſueſque arcens,
Neque tu hoſpitum & mendicorum dominus eſto,
Malus cum ſis: ne forte aliquod malum etiam majus accipias.
Dixit, & circum humeros turpem jecit peram,
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Iterumque hic ad limen iens reſedit. illi autem ibant intro
Suaviter ridentes, & ei blandiebantur verbis:
Jupiter tibi det hoſpes & immortales dii alii
Quodcunque maxime vis, & tibi gratum eſt animo,
Qui hunc inſatiabilem a mendicando cohibuiſti
In populo. cito enim ipſum ducemus in Epirum
Ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic dicebant. gaudebat autem omine divinus Ulyſſes.
Antinous autem ei magnum ventriculum appoſuit
Plenum pinguedineque & ſanguine. Amphinomus vero

Ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας,
Καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔσπερ ὀπίσσω
Ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι.
Τοιούτου γὰρ πατρός· ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον,
Νῖσον Δουλιχιῆα ἐΰν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε.
Τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι. ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
Πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
Ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
Πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
Πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
Τῷ μή τις τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
Ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, ττι διδοῖεν.
Οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
Κτήματα κείροντας, καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ὃν οὐκ ἔτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλά σε δαίμων
Οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
Ὁππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι ὀΐω
Μνηστῆρας κἀκεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ἐπέλθοι.
Ὣς φάτο· καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον.
Ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
Αὐτὰρ ὃ βῆ κατὰ δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
Νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμῆναι.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ
Μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα
Θυμὸν μνηστήρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
Μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὔτι πάρος γε,
Μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης.
Παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος τό κε κέρδιον εἴη,
Μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
Οἵτ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἴθι, καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,

Χρῶτ'

Panes ex caniſtro duos appoſuit tollens,
Et poculo aureo ſalutavit, dixitque:
Salve pater o hoſpes: contingat tibi in poſterum quidem
Opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Amphinome, certe valde mihi videris prudens eſſe.
Ejuſmodi enim es patris: ſiquidem gloriam bonam audivi,
Niſum Dulichienſem bonum eſſe divitemque.
Ex hoc te dicunt natum eſſe. facundo autem viro ſimilis es.
Propter hoc tibi dicam: tu autem attende, & me audi:
Nihil ærumnoſius terra nutrit homine
Omnium quæcunque in terra ſpirantque & ſerpunt.
Non enim unquam autumat malum ſe paſſurum eſſe in poſterum,
Quamdiu virtutem præbent dii & genua vigent:
Sed quando & mala dii beati perficiunt,
Et hæc fert invitus patienti animo.
Talis enim mens eſt terreſtrium hominum,
Qualem diem adducit pater virorumque deorumque.
Etenim ego quondam videbar in viris beatus eſſe,
Multa autem iniuſta feci, viribus & robori *meo* cedens,
Patrique meo confidens & meis fratribus.
Quocirca ne quiſquam omnino vir injuſtus ſit,
Sed quilibet ſilentio dona deorum habeat, quodcunque dent.
Qualia video procos injuſta machinantes,
Poſſeſſiones conſumentes, & inhonorantes uxorem
Viri quem non amplius dico ab amicis & patria terra
Diu fore: valde autem prope. ſed te deus
Domum ſubducat, neque occurras illi,
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim ſine cruore decreturos puto
Procos & illum, poſtquam in ædes venerit.
Sic dixit: & libans bibit dulce vinum.
Iterum autem in manibus poſuit poculum moderatori populorum.
At ille ivit per domum, ſuo cruciatus corde
Nutans capite: etenim malum augurabatur animus.
Sed neque ſic fugit mortem: irretivit autem & hunc Minerva
Telemachi a manibus & haſta fortiter ut domaretur.
Rurſus autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
Ipſi autem in mentem poſuit dea cæſia Minerva
Filiæ Icarii prudenti Penelopæ
Procis apparere, ut extenderet maxime
Animum procorum, & honorabilis fieret
Magis a viroque & filio quam antea erat.
Incaſſum autem riſit: verbumque dixit, & prolocuta eſt:
Eurynoma, animus mihi cupit, non *uti* pridem
Procis apparere, inviſis licet tamen.
Filio autem dicerem verbum quod utile fuerit,
Ne omnino procorum ſuperborum familiaritate utatur,
Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hanc autem rurſus Eurynoma proma alloquebatur:
Næ iſta quidem omnia filia pro decenti dixiſti.
Sed ito, & tuo filio verbum dic, neque occulta,

Χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς.
Μηδ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
Ἔρχευ. ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα
Ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα κηδομένη περ,
Χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ.
Ἀγλαΐην γὰρ ἔμοιγε θεοὶ τοὶ ὄλυμπον ἔχουσιν
Ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήετον ἐν μεγάροισιν.
Οἴη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα
Αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι. τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
Ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαίατ' Ἀχαιοί.
Κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ κάθηρεν
Ἀμβροσίῳ, οἵῳ περ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
Χρίεται εὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα.
Καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πριστοῦ ἐλέφαντος.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσατο δῖα θεάων.
Ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
Φθόγγῳ ἐπερχόμεναι. τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
Καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς, φώνησέν τε,
Ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν.
Αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
Αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
Παντοίην ἀρετήν. ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν·
Πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱὸν,
Τηλέμαχ' οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι, οὐδὲ νόημα.
Παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας.
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
Καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς,
Ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενος ἀλλότριος φὼς,
Οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα.
Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
Ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτω.
Πῶς νῦν; εἴ τις ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν

Corpore lota, & uncta genas.
Neque sic lachrymis fœdata circum faciem
Vade. quoniam malum lugere sine discrimine semper.
Etenim jam quidem tibi filius tantus, quem tu maxime
Supplicabas diis barbatum videre.
Hanc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:
Eurynoma, ne isthæc loquere dolens licet,
Corpore ut laver, & inungar unguento.
Splendorem enim mihi dii qui Olympum habitant
Perdiderunt, ex quo ille ivit concavis in navibus.
Sed mihi Autonoënque & Hippodamiam jube
Venire, ut mihi astent in ædibus.
Sola autem non illuc ibo ad viros: verecundor enim.
Sic dixit. vetula autem e domo exivit,
Nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
Tunc rursus alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Filiæ Icarii dulcem somnum infudit.
Dormivit autem reclinata: solutaque sunt ei membra omnia
Illic in lecto. tunc igitur divina dearum
Immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achivi.
Pulchritudine quidem ei primo vultusque bene purificant
Divina, quali pulchre coronata Venus
Ungitur quando it in Gratiarum chorum amabilem.
Et ipsam longiorem & crassiorem reddidit adspectu:
Candidioremque ipsam reddidit secto elephante.
Sic his factis abivit divina dearum.
Venerunt autem famulæ albæ ulnas ex domo,
Cum strepitu incedentes. hanc autem dulcis somnus dimisit,
Et abstersit manibus genas, dixitque:
Certe me valde gravia patientem mollis somnus cooperuit.
Utinam sic mihi mollem mortem daret Diana casta
Statim nunc, ut non amplius lugens in animo
Ævum corrumperem, mariti desiderans dilecti
Omnigenam virtutem. quoniam præstantissimus erat Achivorum.
Sic loquens descendit de cœnaculo stupendo,
Non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
Hæc autem quando jam ad procos pervenit divina mulierum,
Stetit ad postem domus fabrefactæ,
Genis obtendens splendida redimicula.
Famula autem ei proba utrinque astitit.
Horũ a. illic solvebantur genua, amore a. in animo percellebantur:
Omnesque optabant in lectis propter dormire.
Hæc autem contra Telemachum alloquebatur suum filium:
Telemache non amplius tibi mens integra neque cogitatio.
Puer adhuc etiam magis mente utilia versabas:
Nunc autẽ quando jam magnus es, & ad pubertatis mensuram
Etiam aliquis diceret filium te esse beati viri, (pervenisti,
In magnitudinem & pulchritudinem intuens alienus vir,
Non amplius tibi mens est justa: neque cogitatio.
Quale jam hoc facinus in domibus patratum est,
Qui hospitem sivisti contumelia affici sic.
Quomodo nunc? si quis hospes in nostris domibus

Sedens

Ἥμενος, ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
Σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμὴ, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηα· (πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·)
Ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
Ἐκ γάρ με πλήσσουσι, παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος,
Οἵδε κακὰ φρονέοντες· ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
Οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
Μνηστήρων ἰότητι· βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
Νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
Οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λέλυτο δὲ γυῖα ἑκάστου·
Ὡς νῦν Ἶρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικὼς,
Οὐδ' ὀρθὸς δύναται στῆναι ποσὶν, οὐδὲ νέεσθαι
Οἴκαδ' ὅπη οἱ νόστος· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοὶ,
Πλείονές κεν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἠῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
Εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
Μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Ἢ μὲν δὴ ὅτε τ' ᾔιε λιπὼν κατὰ πατρίδα γαῖαν,
Δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα,
Ὦ γύναι, οὐ γὰρ ὀΐω ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.
Καὶ γὰρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
Ἠ' μὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν,
Ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ κε τάχιστα
Ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοιΐου πτολέμοιο.
Τῷ οὐκ οἶδ' εἴ κέν μ' ἀνέσει θεὸς, ἤ κεν ἁλώω
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ. σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν,
Ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.
Κεῖνος θ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Νὺξ δ' ἔσται ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει
Οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει.
Μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη τοπάροιθε τέτυκτο,

Οἵτ'

Sedens, sic pateretur vexatione ex dira,
Tibi dedecus opprobriumque hominibus esset.
Hanc a. rursus Telemachus prudens alloquebatur:
Mater mea, istud quidem non tibi indignor quod irasceris:
At ego animo intelligo & novi singula,
Bonaque & pejora: (antea autem adhuc infans eram:)
Sed non possum prudentia omnia intelligere.
Nam me perterrent, assidentes aliunde alius,
Isti mala cogitantes: mihi autem non sunt auxiliatores.
Non tamen hospitis & Iri pugna facta est
Ex procorum sententia: viribus enim ille potior fuit.
Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Ita nunc proci in nostris domibus
Nutent capita domiti, partim in atrio,
Partim intra domum, disolvanturque membra cujusque:
Uti nunc Irus ille in atriensibus foribus
Sedet nutans capite, ebrio similis,
Neque rectus potest stare pedibus, neque reverti
Domum quo ei reditus est: quoniam ei sua membra soluta sunt.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Eurymachus autem verbis allocutus est Penelopen:
Filia Icarii prudens Penelope,
Si omnes te viderent in Iaso Argo Achivi,
Plures proci in nostris domibus
Mane convivarentur. quoniam præstas mulieribus
Specieque magnitudineque, & mente intus æquabili.
Huic autem respondit postea prudens Penelope:
Eurymache, certe meam virtutem speciemque corpusque
Perdiderunt immortales, quando Ilium ingressi sunt
Argivi: cum quibus meus maritus ibat Ulysses.
Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
Major gloria esset mea & melior hoc *pacto*.
Nunc autem tristor: tot enim mihi immisit mala dæmon.
Equidem quando ibat relinquens patriam terram,
Dextram in carpo prehendens mihi manum alloquebatur:
O mulier, non puto bellicosos Achivos
Ex Troja bene omnes illabefactos redituros.
Etenim Trojanos dicunt pugnaces esse viros,
Et jaculatores & tractores sagittarum,
Equorumque velocium pedibus conscensores, qui citissime
Decreverint magna contentione communis belli.
Ideo nescio si me remittet Deus, an capiar
Illic in Troja. tibi autem hic omnia curæ sint.
Ut memineris patris & matris in ædibus,
Sicut nunc, vel etiam magis me absente.
At ubi jam filium barbatum videris,
Nubito cui voles, tuam domum relinquens.
Ille sic dicebat: quæ nunc omnia perficiuntur.
Nox autem erit quando odiosæ nuptiæ contingeat
Perditæ mei, cujus Jupiter beatitudinem abstulit.
Sed hic gravis dolor cor & animum cepit.
Procorum non hic mos olim fuit,

Αἴτ' ἀγαθήν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
Μνηστεύειν ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
Αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,
Κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν·
Ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
Δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
Δέξασθ'. οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πη ἄλλη,
Πρίν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον
Ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
Χρύσειαι, κληῖσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
Ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε
Χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον, ἠέλιον ὥς.
Ἕρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
Τρίγληνα, μορόεντα. χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
Ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων περικαλλὲς ἄγαλμα.
Ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα δῖα γυναικῶν·
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν·
Αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἵστασαν ἐν μεγάροισιν,
Ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν
Αὖα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ·
Καὶ δαΐδας μετέμισγον. ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
Αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια.
Τῇ δὲ παρ' ἠλάκατα στροφαλίζετε. τέρπετε δ' αὐτὴν
Ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
Ἤν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐΰθρονον ἠῶ μίμνειν,
Οὔτι με νικήσουσι. πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο.
Τὴν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
Τὴν Δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
Παῖδα δὲ ὣς ἀτίταλλε· δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
Ἀλλ' οὐδ' ὣς σχέθε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.
Ἀλλ' ἥγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
Ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπτεν ὀνειδείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσὶ

Qui bonamque mulierem & divitis filiam
Ambire vellent, & inter se contenderent.
Ipsi abducunt *domo* boves & pingues oves,
Sponsæ epulas amicis, & splendida dona dant:
Sed non alienum victum impune edunt.
Sic dixit. lætatus est autem pertolerans divinus Ulysses,
Quoniam eorumque dona attrahebat, mulcebatque animum
Suavibus verbis, mens autem ejus alia cogitabat.
Illam contra Antinous alloquebatur Eupithei filius:
Filia Icarii prudens Penelope,
Dona quidem quicunque voluerit Achivorum huc ferre,
Accipe. non enim bonum est recusare quod datur.
Nos autem neque ad opera ante ibimus, neque usquam aliò,
Priusquam tu alicui nubas Achivorum quicumque optimus.
Sic dixit Antinous. illis autem placebat sermo.
Dona igitur allaturum miserunt præconem quisque.
Antinoo quidem ferebat magnum perpulchrum peplum
Varium: inerant autem fibulæ duodecim omnino
Aureæ, clavis bene inflexis aptæ.
Monile autem Eurymacho multa arte laboratum ferebat
Aureum, electris fulgens, sicuti solem.
Inaures autem Eurydamanti duo servi ferebant,
Cum trinis ocellis, operosas: gratia autem resplendebat multa.
Ex Pisandro autem Polyctoride rege
Collare ferebat servus perpulchrum ornamentum.
Aliud autem alius donum Achivorum pulchrum ferebat.
Hæc quidem postea ascendit in superiora ædium divina mulierū:
Ipsi autem simul famulæ ferebant perpulchra dona.
Illi autem in saltationem & suavem cantum
Versi delectabantur: manebantque donec vesper veniret.
Eis autem se delectantibus niger vesper venit:
Statim lampades tres statuerunt in domibus,
Ut lucerent: circum autem ligna arida posuerunt
Sicca pridem, præfissilia, nuper scissa ære:
Et candelas miscuerunt. per vices autem prælucebant
Famulæ Ulyssis calamitosi. at illis
Ipse generosus locutus est prudens Ulysses:
Famulæ Ulyssis diu absentis regis,
Ite ad domos, ubi veneranda regina.
Et apud illam pensa versate: delectate autem ipsam
Sedentes in domo, vel lanas pectite manibus.
At ego his lumen omnibus præbebo.
Si enim voluerint puchro solio conspicuam Auroram expectare,
Non me vincent. perpatiens enim valde sum.
Sic dixit. hæ autem riserunt, aliaque aliam inspiciebat.
Eumque immodeste allocuta est Melantho pulchra genis,
Quam Dolius quidem genuit, educavit autem Penelope,
Ceu filiam autem nutriebat: dabatque oblectamenta animo,
Sed neque sic habuit dolorem in animo Penelopes.
Sed illa cum Eurymacho rem habebat, & *eum* amabat:
Hæc scilicet Ulyssem alloquebatur contumeliosis verbis:
Hospes miser, tu aliquis mente captus es,

Οὐδ' ἐθέλεις εὕδειν χαλκήιον ἐς δόμον ἐλθὼν,
Ἠέ που ἐς λέσχην· ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν. οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐςὶν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
Μή τις τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναςῇ,
Ὅςτις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ ςιβαρῇσι,
Δώματος ἐκπέμψησι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω κύον οἷ' ἀγορεύεις,
Κεῖσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διαμελεϊςὶ τάμῃσιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
Βὰν δ' ἴμεναι διὰ δῶμα· λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάςης
Ταρβοσύνῃ. φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαείνων αἰθομένῃσιν
Εἱςήκει ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαινε φρεσὶν ᾗσιν, ἅ ῥ' οὐκ ἀτέλεςα γένοντο.
Μνηςῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύῃ ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἑτάροισιν ἔτευξεν.
Κέκλυτέ μευ μνηςῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ ςήθεσσι κελεύει,
Οὐκ ἀθεεὶ ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσήιον ἐς δόμον ἵκει,
Ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ
Καὶ κεφαλῆς· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ' ἠβαιαί.
Ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
Ξεῖνε, ἦ ἄρ κ' ἐθέλεις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔςαι)
Αἱμασιάς τε λέγων, καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
Ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
Εἵματά τ' ἀμφιέσαιμι, ποσίν θ' ὑποδήματα δοίην.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
Ἔργον ἐποίχεσθαι· ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
Βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαςέρ' ἄναλτον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
Ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,
Καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα πειρησαίμεθα ἔργου
Νήςιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίη δὲ παρείη.
Εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν οἵπερ ἄριςοι,
Αἴθωνες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποίης,
Ἥλικες, ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν,
Τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
Τῷ κέ μ' ἴδοις εἰ ὦλκα διηνεκέα προταμοίμην.
Εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε Κρονίων
Σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε,
Καὶ κυνέη πάγχαλκος ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
Τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,

Οὐδ'

Neque vis dormire æream in domum profectus,
Vel aliquò in cœtum confabulantium: sed hic multa dicis
Confidenter multos inter viros. neque quidquam animo
Times. certe tuam vinum habet mentem, aut tibi semper
Talis mens est, qui & vana garris:
An exultas quod Irum vicisti erronem.
Vereor ne quis tibi mox Iro melior alius surgat;
Qui te in capite percutiens manibus fortibus,
Domo emittat, fœdatum sanguine multo.
  Hanc torve aspiciens allocutus est prudens Ulysses:
Certe mox Telemacho dicam canis qualia loqueris,
Illuc profectus, ut te illic membratim incidat
  Sic fatus, verbis perterruit mulieres. (cujusque
Perrexerunt autem ire per domum: solutaque sunt subtus membra
Timore. autumabant enim ipsum vera dicere:
At hic apud lampades prælucens accensas
Stabat omnes aspiciens: alia autem ejus cor
Cogitabat præcordiis ejus, quæ sane non irrita fuerunt.
Procos autem haud omnino superbos sinebat Minerva
A contumelia abstinere animi cruce, ut adhuc magis
Subiret dolor cor Laërtiadæ Ulyssis.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
Conviciis proscindens Ulyssem: risum autem sociis fecit.
  Audite me proci inclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Non sine Deo hic vir Ulysseam in domum venit,
Tamen mihi videtur facium splendor esse ipsius
Etiam capitis: quoniam non ei sunt capilli neque pauci.
Dixit, simulque allocutus est Ulyssem urbium destructorem:
Hospes, nunquid vis servire, si te suscipiam,
Agri in extremitate, (merces autem tibi sufficiens erit)
Sepesque colligens, & arbores longas plantans?
Illic autem ego panem quidem perennem præberem,
Amictuque amicirem, pedibusque calceamenta darem,
Sed quoniam scilicet opera mala didicisti, non voles
Opus adire: sed mendicare in populo
Vis, ut possis pascere tuum ventrem insatiabilem.
  Hunc autem respondens alloquebatur consilio dives Ulysses:
Eurymache, siquidem nobis contentio operis fieret
Tempore in verno, quando dies longi sunt,
In herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
Tu quoque talem haberes, ut faceremus periculum in opere
Jejuni usque adeo ad tenebras, herba autem adesset.
Sin rursus & boves essent agendi qui optimi,
Ardentes, magni, ambo saturati herba,
Coævi, æqualiter ferentes, quorum robur haud labefactum,
Quatuorque jugera essent, cederetque subtus gleba aratro,
Tunc me videres an sulcum continuum proscinderem.
Sin rursus & bellum alicubi moveret Saturnius
Hodie, & mihi scutum esset & duæ lanceæ,
Et galea tota ærea in temporibus apta:
Tunc me videres primis in pugnatoribus mixtum,

Οὐδ' ἄν μοι τὴν γαςέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
Ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἐςὶν ἀπηνής·
Καί που τὶς δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιὸς,
Οὕνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς·
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
Φεύγοντι ςείνοιντο διὲκ προθύροιο θύραζε.
Ὣς ἔφατ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἆ δεῖλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακὸν, οἷ' ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐςὶν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
Ὣς ἄρα φωνήσας, σφέλας εἵλετο. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο Δουλιχιῆος,
Εὐρύμαχον δείσας. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
Δεξιτερήν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Αὐτὰρ ὅγ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
Μνηςῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Αἴθ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
Πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' οὔτι τόσον κέλαδον μεθέηκεν.
Νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν· οὐδέ τι δαιτὸς
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Δαιμόνιοι, μαίνεσθε, καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
Βρωτὺν, οὐδὲ ποτῆτα. θεῶν νύ τις ὔμμ' ὀροθύνει.
Ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
Ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὔτιν' ἔγωγε.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
Μήτέ τι τὸν ξεῖνον ςυφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ' ἰόντες·
Τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὣς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπε.
Τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος ἥρως,
Κῆρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιςαδόν. οἱ δὲ, θεοῖσι
Σπείσαντες μακάρεσσι, πῖον μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Βάν ῥ' ἴμεναι κείοντες ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαςος.

ΟΔΥΣ-

Neque mihi ventrem exprobrans loquereris.
Sed nimis injurius es, & tibi mens crudelis:
Et aliquo modo quidam videris magnus esse, & fortis,
Quoniam cum paucis & non bonis versaris:
At si Ulysses veniret & appelleret in patriam terram,
Statim tibi portæ, licet latæ admodum sint,
Fugienti arctarentur per vestibulum foras.
Sic dixit. Eurymachus autem irascebatur corde magis,
Et ipsum torve intuens, verba volucria locutus est:
Ah miser, certe mox tibi perficiam malum, qui sic loquare
Confidenter multos inter viros: neque quidquam animo
Times. utique vinum tuam habet mentem, aut tibi semper
Talis mens est, qui & vana garris:
An exultas quod Irum vicisti erronem.
Sic vociferans scabellum cepit. at Ulysses
Amphinomi ad genua sedit Dulichii,
Eurymachum timens. hic autem pincernam feriebat in manu
Dextra: gutturnium autem humi resonabat cadens.
At ille plorans cecidit resupinus in pulveribus.
Proci autem tumultuabantur in ædibus umbrosis.
Sic autem aliquis dicebat aspiciens propinquum alium:
Utinam debuisset hic hospes errabundus alibi periisse,
Antequam veniret: eò non tantum tumultum immisisset.
Nunc autem de mendico rixamur: neque aliqua convivii
Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
Illis autem dixit virtus Telemachi:
Miseri, insanitis, & non amplius capitis animo
Cibum, neque potum. Deorum aliquis nimirum vos concitat.
Sed bene epulati decumbite domum profecti,
Quando animus jubet: pello autem neminem ego.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prehensis,
Telemachum admirabantur quod audacter locutus esset.
Illis Amphinomus fatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
Contrariis verbis carpens sæviat.
Neque hospitem duriter tractate, neque quenquam alium
Famulorum qui sunt in domibus Ulyssis divini.
Sed agite, pincerna incipiat poculis,
Ut postquam libaverimus decumbamus domum profecti:
Hospitem autem sinamus in ædibus Ulyssis
Telemacho curæ esse. ejus enim propriam venit domum.
Sic dixit. illis autem omnibus placitum verbum dixit:
Iisque craterem miscuit Mulius heros,
Præco Dulichiensis: minister autem erat Amphinomi.
Distribuit autem omnibus adstando: hi autem, diis
Libato beatis, biberunt dulce vinum.
At postquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
Perrexerunt ire cubituri suas ad domos quisque.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Σὺν Τηλεμάχῳ ἔκθεσιν ποιεῖται τῶν ὅπλων Ὀδυσσεύς, καὶ πρὸς Πηνελόπην ἐκ Κρήτης εἶναι ὑποκρίνεται. γίγνεται δὲ αὐτοῦ διʼ οὐλῆς ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τοὺς πόδας αὐτοῦ νίπτουσαν. καὶ κατὰ παρέκβασιν ὁ ποιητὴς διηγεῖται ὡς ἐν Παρνασῷ ἐπλήγη ὑπὸ συὸς κυνηγῶν.

Ταῦ δʼ ἀναγνωρίζει ἐξ οὐλῆς γρηῢς Ὀδυσῆα.

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχεʼ ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
Πάντα μάλʼ· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκʼ· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει
Οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατῄκισται ὅσσον πυρὸς ἵκετʼ ἀϋτμή.
Πρὸς δʼ ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
Μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητε δὲ δαῖτα,
Καὶ μνηστύν. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Μαῖʼ, ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
Ὄφρά κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
Καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει,
Πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δʼ ἔτι νήπιος ἦα.
Νῦν δʼ ἐθέλω καταθέσθαι ἵνʼ οὐ πυρὸς ἵξετʼ ἀϋτμή.
Τὸν δʼ αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Αἲ γὰρ δή ποτε τέκνον ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο,
Οἴκου κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
Ἀλλʼ ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένη φάος οἴσει;
Δμῳὰς δʼ οὐκ εἴας προβλωσκέμεν, αἵ κεν ἔφαινον.
Τὴν δʼ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖνος ὅδʼ. οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.
Ὣς ἄρʼ ἐφώνησεν. τῇ δʼ ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
Τὼ δʼ ἄρʼ ἀναΐξαντʼ Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
Ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
Ἔγχεά τʼ ὀξυόεντα. πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρʼ αἶψα,
Ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδʼ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
Εἰλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσʼ ἔχοντες
Φαίνοντʼ ὀφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.

ODYSSEAE HOMERI XIX. LIBRI

Argumentum.

CUm Telemacho ſeponit arma Ulyſſes, & ad Penelopen ex Creta ſe eſſe fingit. Fit autem ipſius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipſius lavantem. Et per digreſſionem poëta narrat quo pacto in Parnaſo vulneratus fuerit ab apro inter venandum.

Τ. Agnoſcit ex cicatrice vetula Ulyſſem.

AT ipſe in domo relinquebatur divinus Ulyſſes,
Procis cædem cum Minerva meditans.
Statim autem Telemachum verbis volucribus allocutus eſt:
Telemache, oportet arma martialia ſeponere intro
Omnia prorſus: at procos mollibus verbis
Decipe, quando ex te quærent deſiderantes:
Ex fumo ſepoſui; quoniam non amplius illis ſimilia ſunt
Qualia quondam ad Trojam proficiſcens reliquit Ulyſſes,
Sed conſumpta ſunt quantum ignis attigit vapor.
Inſuper adhuc etiam hoc majus in mentem dedit deus,
Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
Mutuo vos vulneretis, dehoneſtetiſque convivium,
Et ſponſalia. ipſum enim attrahit virum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Extra autem vocans allocutus eſt nutricem Eurycleam:
Nutrix, age mihi contine domi fœminas,
Donec in thalamum reponam arma patris
Pulchra, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
Patre abſente. ego autem adhuc parvulus eram:
Nunc autem volo ſeponere ubi ignis vapor non venit.
Hunc autem rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
Utinam vero tandem fili prudentiam accipias,
Domum curandi, & poſſeſſiones omnes ſervandi.
Sed age, quæ tibi poſtea tecum iens lumen portabit?
Famulas autem non ſinis præire, quæ præluceant.
Hanc contra Telemachus prudens alloquebatur:
Hoſpes hic. non enim ocioſum tolerabo qui meum
Modium attingit, licet & procul venerit.
Sic nempe dixit. illi autem haud evolavit *hoc* verbum:
Clauſit autem januas ædium bene habitatarum.
Hi autem feſtinantes Ulyſſes & illuſtris filius
Intro portaverunt galeaſque & ſcuta umbonibus munita,
Lanceaſque acutas. ante autem Pallas Minerva,
Auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
Tunc Telemachus allocutus eſt ſuum patrem ſtatim:
O pater, certe magnum miraculum hoc oculis video:
Enimvero mihi parietes domorum, pulchraque intertignia,
Abiegnæque trabes, & columnæ ſurſum tendentes
Apparent oculis quaſi ignis ardentis

Ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Σίγα, καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε.
Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
Ὄφρα κ' ἔτι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
Ἡ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπολαμπομενάων,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἔφιζε,
Δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἥν ποτε τέκτων
Ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
Προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦλθον δὲ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
Αἳ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤρεον ἠδὲ τραπέζας,
Καὶ δέπα ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
Νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
Ἡ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπτε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις·
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον; ὀπιπτεύσεις δὲ γυναῖκας;
Ἀλλ' ἔξελθε θύραζε τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
Ἢ τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
Ἢ ὅτι οὐ λιπόω; κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι;
Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ που.
Τῶ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
Ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι,
Μή πως τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
Ἢ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ. ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
Ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Λήθει ἀτασθάλλουσ'· ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀμφίπολον δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Πάντως θαρσαλέη κύον ἀδδεὲς οὔ τι με λήθεις

Ἔρ-

Omnino aliquis Deus intus est *eorum*, qui cœlum latum habitant.
Illum respondens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Sile, & tuam mentem retine, neque interroga.
Hic tibi mos est Deorum qui Olympum habitant.
Sed tu quidem decumbe: ego autem relinquar hic,
Ut adhuc famulas & matrem tuam irritem.
Quæ me lamentans interrogabit de singulis.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo discessit
Cubiturus in cubiculum, facibus lucentibus,
Ubi antea dormiebat quando ipsum dulcis somnus capiebat.
Illic igitur & tunc cubuit, & Auroram divinam expectabat.
At in domo relinquebatur divinus Ulysses,
Procis cædem cum Minerva cogitans.
Ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis vel aureæ Veneri.
Cui sellam apud ignem deponebant, ubi insidebat,
Circumcirca obductam ebore & argento: quam quondam faber
Fecerat Icmalius, & subtus scabellum pedibus misit,
Aptum ex ipsa, ubi magnam injecit pellem.
Illic sedit postea prudens Penelope.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo:
Quæ panem multum tollebant atque mensas,
Et pocula unde scilicet viri superbi biberant.
Ignem autem a foculis ad terram jecerunt, aliaque in eos
Congregarunt ligna, ut lumen esset & calefieret.
Ipsa autem Ulyssem increpabat Melantho secundo rursus:
Hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem
Obversans in domo? aspicis autem mulieres?
Sed exi foras miser, & tibi epulum prosit:
Aut mox etiam torre percussus ibis foras.
Hanc autem torve aspiciens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Mira *mulier*, cur me sic observas infenso animo?
An quod parum niteo? turpique corpus amictu sum amictus?
Et mendico in populo? necessitas enim urget.
Tales mendici & errones viri sunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitabam
Beatus divitem, & sæpe dedi erroni
Tali qualis esset, & cujuscunque *rei* indigens veniret.
Erant autem servi valde multi, aliaque multa
Quibus *homines* bene vivunt & divites vocantur:
Sed Jupiter vastavit Saturnius: voluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier fortassis omnem amittas
Pulchritudinem qua nunc inter ancillas ornata es,
Ne tibi aliquo modo domina irata sæviat,
Vel Ulysses veniat. adhuc enim & sperare fas est.
Sin ille quidem ita periit & non amplius rediturus est,
At jam filius talis Apollinis favore
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
Latet improbe agens: quoniam non amplius tantillus est.
Sic dixit. eum autem audiverat prudens Penelope:
Ancillam autem increpabat, verbumq; dicebat & proloquebatur:
Omnino audax canis intrepida non me lates

Ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Σίγα, καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε.
Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
Ὄφρα κ' ἔτι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
Ἡ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπολαμπομενάων,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἔφιζε,
Δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἥν ποτε τέκτων
Ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
Προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦλθον δὲ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
Αἳ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤρεον ἠδὲ τραπέζας,
Καὶ δέπα ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
Νήησαν ξύλα πολλὰ, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
Ἡ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπτε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις·
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον; ὀπιπτεύσεις δὲ γυναῖκας;
Ἀλλ' ἔξελθε θύραζε τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
Ἢ τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
Ἦ ὅτι οὐ λιπόω; κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι;
Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ που.
Τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
Ἀγλαΐην τῇ νῦν γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι,
Μή πώς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
Ἢ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ. ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν,
Ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Λήθει ἀτασθάλλουσ'· ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀμφίπολον δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Πάντως θαρσαλέη κύον ἀδδεὲς οὔτι με λήθεις

Omnino aliquis Deus intus est *eorum*, qui cœlum latum habitant.
Illum respondens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Sile, & tuam mentem retine, neque interroga.
Hic tibi mos est Deorum qui Olympum habitant.
Sed tu quidem decumbe: ego autem relinquar hic,
Ut adhuc famulas & matrem tuam irritem.
Quæ me lamentans interrogabit de singulis.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo discessit
Cubiturus in cubiculum, facibus lucentibus,
Ubi antea dormiebat quando ipsum dulcis somnus capiebat.
Illic igitur & tunc cubuit, & Auroram divinam expectabat.
At in domo relinquebatur divinus Ulysses,
Procis cædem cum Minerva cogitans.
Ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis vel aureæ Veneri.
Cui sellam apud ignem deponebant, ubi insidebat,
Circumcirca obductam ebore & argento: quam quondam faber
Fecerat Icmalius, & subtus scabellum pedibus misit,
Aptum ex ipsa, ubi magnam injecit pellem.
Illic sedit postea prudens Penelope.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo:
Quæ panem multum tollebant atque mensas,
Et pocula unde scilicet viri superbi biberant.
Ignem autem a foculis ad terram jecerunt, aliaque in eos
Congregarunt ligna, ut lumen esset & calefieret.
Ipsa autem Ulyssem increpabat Melantho secundo rursus:
Hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem
Obversans in domo? aspicis autem mulieres?
Sed exi foras miser, & tibi epulum prosit:
Aut mox etiam torre percussus ibis foras.
Hanc autem torve aspiciens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Mira *mulier*, cur me sic observas infenso animo?
An quod parum niteo? turpique corpus amictu sum amictus?
Et mendico in populo? necessitas enim urget.
Tales mendici & errones viri sunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitabam
Beatus divitem, & sæpe dedi erroni
Tali qualis esset, & cujuscunque *rei* indigens veniret.
Erant autem servi valde multi, aliaque multa
Quibus *homines* bene vivunt & divites vocantur:
Sed Jupiter vastavit Saturnius: voluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier fortassis omnem amittas
Pulchritudinem qua nunc inter ancillas ornata es,
Ne tibi aliquo modo domina irata sæviat,
Vel Ulysses veniat. adhuc enim & sperare fas est.
Sin ille quidem ita periit & non amplius rediturus est,
At jam filius talis Apollinis favore
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
Latet improbe agens: quoniam non amplius tantillus est.
Sic dixit. eum autem audiverat prudens Penelope:
Ancillam autem increpabat, verbumq; dicebat & proloquebatur:
Omnino audax canis intrepida non me lates

Ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
Πάντα γὰρ εὖ ᾔδησθα, ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
Ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ἀμφὶ πόσει εἰρέσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
Ἦ ῥα, καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἠδ' ἐπακούσῃ
Ὁ ξεῖνος ἐμέθεν. ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'. ἡ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
Δίφρον ἐΰξεστον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει.
Ὥστέ τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
Εὐδικίας ἀνέχῃσι· φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυροὺς καὶ κριθὰς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ
Τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα· θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς
Ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
Τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
Μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τι με χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
Ἧσθαι. ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Μή τις μοι δμῳῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σύ γ' αὐτή·
Φῇ δὲ δακρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
Μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
Οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὔθ' ἱκετάων,
Οὔτέ τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·
Ἀλλ' Ὀδυσῆα ποθεῦσα, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
Φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
Στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον. ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον,
Κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον· εἰσόκε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)

Λαέρτῃ

Faciens magnum facinus, quod tuo capiti infringes.
Omnia enim bene ſcis, quoniam ex me audiviſti ipſa,
Quod hoſpitem eram in domibus meis
De marito interrogatura: quoniam multum triſtor.
Dixit, & Eurynomen promam ſermone alloquuta eſt:
Eurynoma, fer ſedem & pellem ſuper ipſa,
Ut ſedens dicat verbum & audiat
Hoſpes meum. volo autem ipſum interrogare.
Sic dixit. illa valde feſtinanter depoſuit ferens
Sedem bene politam, & ſuper ipſa pellem jecit:
Illic ſedit poſtea multa tolerans divinus Ulyſſes.
Poſt hæc ſermonem occepit prudens Penelope:
Hoſpes, hoc quidem te primum ego interrogabo ipſa,
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, haud quiſquam te hominũ ſuper interminatã terram
Vituperaverit: certe enim tua gloria cœlum latum attingit.
Sicut alicujus regis inculpabilis, qui Deum colens
Viris in multis & fortibus regnans,
Jura ſuſtentat: fert autem terra nigra
Triticum & hordeum, gravanturque arbores fructu:
Pariuntque incolumes pecudes: mareque præbet piſces
Ex felicitate: virtutemque exercent populi ſub ipſo.
Ideo ex me nunc alia quidem inquire tua in domo.
Neque meum interroga genus & patriam terram,
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordanti. valde autem ſum ærumnoſus: & nihil me oportet
Domo in aliena lugentemque flentemque
Sedere. quoniam malum eſt lugere valde ſemper.
Ne aliqua mihi ancillarum ſuccenſeat, vel tu ipſa:
Dicatque lacrymis abundare gravatum me in mente vino.
Sed ei reſpondit poſtea prudens Penelope:
Hoſpes, certe quidem meam virtutem ſpeciemque corpuſque
Perdiderunt immortales, quando ad Ilium profecti ſunt
Argivi, cum quibus meus maritus ivit Ulyſſes.
Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
Major gloria eſſet mea & melior hoc pacto.
Nunc autem angor: tot enim mihi immiſit mala deus.
Quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioque Samæque & ſylvoſæ Zacyntho,
Quique ipſam Ithacam amœnam incolunt,
Hi me nolentem petunt uxorem, conſumuntque domum.
Ideo neque hoſpites curo, neque ſupplices,
Neque præcones, qui publici operarii ſunt:
Sed Ulyſſem deſiderans, proprio contabeſco corde.
Illi autem nuptias urgent: ego vero dolos machinor.
Velamen quidem mihi primum inſpiravit menti Deus
Inſtituenti magnam telam in ædibus texere,
Tenuem & immenſam. ſtatim autem ipſis dixi:
Juvenes mei proci, poſtquam mortuus eſt divinus Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias: donec velamen
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)

Laerti

Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
Μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθά κεν ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή με, διὰ δμωὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
Εἷλον ἐπελθόντες, καὶ ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
Νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτέ τιν' ἄλλην
Μῆτιν ἐφευρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
Γήμασθ'. ἀσχαλάᾳ δὲ παῖς βίοτον κατεδόντων,
Γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα
Οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οὐκ ἔτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
Πλείοσιν ἢ ἔχομαι. ἣ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
Ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
Ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοὶ,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
Πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκαλίων δέ μ' ἔτικτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
Ὤχετ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα, πρότερος καὶ ἀρείων.
Ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην, καὶ ξείνια δῶκα.
Καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἲς ἀνέμοιο,
Ἱέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν.
Στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
Ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυδ' ἀνελθών·
Ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
Τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
Οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα,
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων.

Καὶ

Laërti heroi funebre, quando ipsum
Parca perniciosa capiet in longum consopientis mortis.
Ne aliqua mihi in populo Græcarum succenseat,
Si sine velamine jacet, multa qui possederit.
Sic dixi: illis autem persuasus est animus masculus.
Tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
Noctes autem resolvebam postquam faces apposueram.
Sic triennium quidem latui ego & fidem faciebam Achivis:
Sed quando quartus venit annus, & venerunt horæ,
Mensibus intereuntibus, & dies multi consummati erant,
Atque tunc scilicet me, per famulas canes *talia* non curantes,
Deprehenderunt ingressi, & objurgavere verbis.
Sic illud perfeci & non volens coactu:
Nunc autem neque effugere possum nuptias, neque aliquid aliud
Consilium invenio. valde autem hortantur parentes
Nubere. ægre fert autem filius *quod illi* victum devorant.
Cognoscens: jam enim vir est qui possit maxime
Domum curare, cui Jupiter gloriam præbet.
Sed & sic mihi dic tuum genus, unde sis.
Non enim a quercu es olim fabulosa, neque a petra.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O uxor venerabilis Laërtiadæ Ulyssis,
Nondum desines meum genus interrogans:
Sed eloquar tibi: certe quidem me doloribus dabis
Pluribus quam teneor. is enim mos, quando patria
Sua abest vir tanto tempore quanto ego nunc,
Multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
Sed & sic dicam quod me interrogas & exquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto,
Pulchra & pinguis, circumflua: in eaque homines
Multi, infiniti, & nonaginta urbes.
Alia autem aliorum lingua mixta: insunt & Achivi,
Et veri *s. indigenæ* Cretenses magnanimi, insunt etiam Cydones,
Doriensesque trifariam sparsi, divinique Pelasgi.
In his Gnossus magna urbs, ubi Minos
Novennalis regnavit Jovis magni familiaris,
Patris mei pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem:
Sed hic quidem in navibus rostratis Ilium ad
Ivit simul cum Atridis: mihi autem nomen inclytum Æthon,
Junior natu: is autem prior & melior.
Illic Ulyssem ego vidi, & hospitalia dedi.
Etenim eum ad Cretam egerat vis venti,
Euntem ad Trojam, in diversa jactatum a Maleis.
Sistebat autem naves in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
In portibus difficilibus: vix autem evasit procellas.
Statim autem Idomeneum requirebat ad urbem profectus:
Hospitem n. ipsum dicebat dilectumque esse reverendumque.
Huic autem jam decima vel undecima erat aurora
Eunti cum navibus rostratis Ilium intro.
Illum quidem ego ad domos ducens bene excepi hospitio,
Peramanter tractans, abundante domo.

Καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἵ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
Δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
Καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι· ἵνα πλησαίατο θυμόν.
Ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
(Εἴλει γὰρ βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
Εἴα ἵζασθαι· χαλεπὸς δέ τις ὤρορε δαίμων)
Τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
Τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἥντ' εὖρος κατέτηξεν ἐπὴν ζέφυρος καταχεύοι,
Τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχεούσης,
Κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Θυμῷ μὲν γοόωσαν ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
Ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕστασαν, ἠὲ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι. δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθε.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Νῦν μὲν δή σευ ξεῖνέ γ' ὀΐω πειρήσεσθαι
Εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν
Ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
Εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἅσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
Αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
Εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ·
Χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς,
Διπλῆν· αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
Αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
Ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλὸν
Ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
Ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
Αὐτὰρ ὁ, ἐκφυγέειν μεμαώς, ἤσπαιρε πόδεσσι.
Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ σιγαλόεντα,
Οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰσχαλέοιο.
Τὼς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς.
Ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Οὐκ οἶδ' εἰ τάδε ἕστο περὶ χροῒ οἴκοθ' Ὀδυσσεύς,
Ἤ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
Ἤ τίς που καὶ ξεῖνος. ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
Ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
Καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
Καλὴν, πορφυρέην, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα.
Αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
Εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ.
Γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε. τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων

Ὧν

Et ei, cæterisque sociis qui simul ipsum sequebantur,
A populo farinas dedi & nigrum vinum congregans,
Et boves mactandos: ut impleret animum.
Illic duodecim quidem manserunt dies divini Achivi;
(Continebat enim eos Boreas ventus magnus, neque in terra
Sinebat stare: sævus autem aliquis moverat deus)
Ipsa autem tertiadecima die ventus cecidit: illi autem solverunt.
Simulabat mendacia multa dicens veris similia.
Illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatque corpus.
Sicut autem nix liquefit in summis verticibus montium,
Quam Eurus liquefecit postquam Zephyrus effuderat,
Liquescenteque ea fluvii implentur fluentes,
Sic hujus liquebantur pulchræ genæ lacrymas fundentis,
Flentis suum virum assidentem. at Ulysses
Animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,
Oculi autem tanquam cornua stabant, aut ferrum,
Immoti in palpebris. dolo autem is lacrymas occultabat.
Illa igitur postquam satiata erat lacrymoso luctu,
Iterum ipsum verbis respondens alloquebatur:
Nunc te scilicet, hospes, puto experturam *me* esse
An vere scilicet illic cum divinis sociis
Hospitio excepisti in domibus meum maritum, ut dicis.
Dic mihi quali quodam circa corpus amictu erat amictus,
Ipse qualis erat, & socios *dic* qui ipsum sequebantur.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses;
O mulier, difficile tanto tempore seorsum absentem
Dicere. jam enim ei vigesimus annus est
Ex quo illinc ivit, & mea abiit patria.
Sed & sic dicam uti mihi videtur animo:
Lænam purpuream mollem habebat divinus Ulysses,
Duplicem: at ei fibula auro facta erat *cum*
Fistulis geminis: ante autem artificium *quoddam* erat:
In prioribus pedibus canis habebat varium hinnulum
Trementem comedens: hoc autem admirabantur omnes,
Ut cum ipsi aurei essent, ille quidē comedebat hinnulū suffocans,
At iste effugere cupiens palpitabat pedibus.
Tunicam autem animadverti circa corpus stupendam,
Qualis est de cepa membrana *quædam* tenui.
Tam quidem erat mollis, splendida autem erat uti sol,
Certe multæ ipsam admirabantur mulieres.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus repone tuis:
Nescio an his amictus fuerit circa corpus domi Ulysses,
Aut aliquis sociorum dederit veloci in navi eunti,
Aut aliquis alicubi etiam hospes. quoniam multis Ulysses
Fuit amicus. pauci enim Achivorum erant similes.
Et ei ego æreum ensem & duplam dedi *interulam*
Pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
Reverenter autem dimisi bene tabulata in navi.
Et quidem ei præco paulo major natu quam ipse
Sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
Gibbosus in humeris, nigra cute, crispo capite:
Eurybates autem nomen erat. æstimabat autē ipsum præ ceteris

Suis

Ὧν ἑτάρων Ὀδυσεὺς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.
Ὣς φάτο. τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε.
Αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ' ἀγορεύεις,
Πτύξασ' ἐκ θαλάμου· περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
Κείνῳ ἄγαλμ' εἶναι. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
Τῆκε, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαι γέ μεν οὐδέν.
Καὶ γάρ τις τ' ἀλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
Κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
Ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
Ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον.
Νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα
Ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Ζωοῦ. αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ,
Αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρίηρας ἑταίρους
Ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰών. ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος. τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
Τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
Οἵ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
Οἴκαδ' ἀπήμαντον. καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
Ἦεν· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
Χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
Ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
Οἶδ' Ὀδυσεύς· οὐδ' ἄν τις ἐρίσειε βροτὸς ἄλλος.
Ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων.
Ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους
Οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη ν
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς.
Καὶ νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι,
Ὅσσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνης φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
Ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.

Suis sociis Ulysses, quod ei mente convenientia sciebat.
Sic dixit. huic autem adhuc magis desiderium movit luctus,
Signa agnoscenti quæ ei certa dixerat Ulysses.
Hæc igitur postquam satiata est lacrymis abundante luctu,
Tunc ipsum verbis respondens allocuta est:
Nunc quidem mihi hospes, antea licet miserabilis
In ædibus meis, amicusque eris honorabilisque.
Ipsa enim hos amictus ego præbui quales dicis,
Plicans ex cubiculo: fibulamque imposui lucidam,
Illi ornamentum ut esset: hunc autem non susceptura sum rursus
Domum reversum dilectam in patriam terram.
Itaque malo fato concava in navi Ulysses
Ivit inspecturus malam Trojam non nominabilem.
Illam respondens alloquebatur prudens Ulysses:
O uxor veneranda Laërtiadæ Ulyssis,
Ne amplius nunc corpus pulchrum destrue, neque animum
Tabefac virum lugens, succenseo quidem nihil.
Etenim aliqua alium luget virum quem perdidit
Juvenem, cui filios peperit amore mixta,
Quam Ulyssem, quem dicunt diis similem esse.
Sed luctu quidem cessa, meo autem attende sermoni.
Vere enim tibi loquar, neque occultabo,
Quod jam Ulyssis ego de reditu audivi
Prope Thesprotos populos in pingui populo
Vivi. at ducit thesauros multos & bonos,
Petens in populo. sed perdilectos socios
Perdidit & navem concavam in nigro ponto,
Thrinacria ab insula veniens. irati enim fuerant ipsi
Jupiterque & Sol. hujus enim boves intersecerant socii.
Illi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
Hunc autem in carina navis injecit fluctus in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi sunt.
Qui scilicet eum ex corde ceu deum honorarunt,
Et ei multa dederunt, mittereque ipsum volebant ipsi
Domum illæsum. & jam diu huc Ulysses
Venisset: sed ei hoc utilius visum est animo,
Opes congregare multam super terram eundo.
Sic astutias multas præ mortalibus hominibus
Novit Ulysses: neque aliquis contenderit homo alius,
Sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phidon.
Jurabat autem ad me ipsum libans in domo,
Navem protractam, & paratos esse socios.
Qui nempe ipsum comitabuntur dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimisit: contigit enim veniens navis
Virorum Thesprotorum in Dulichium dives frumenti.
Etiã mihi possessiones ostendit quascunq; congregaverat Ulysses:
Et quidem in decimam generationem alterum adhuc pasceret
Quanti ei in ædibus thesauri jacebant regis.
Ipsum autem in Dodonem dicebat ivisse ut Dei
Ex quercu alta Jovis consilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram,
Jam diu absens, vel palam vel clam.

Ὣς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
Ἄγχι μάλ'· οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπέσσεται. ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
Τοῦ δ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ· ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται ὡς ἔσεταί περ·
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
Τεύξῃ· ἐπεὶ οὔ τοι σημάντορές εἰσιν ἐν οἴκῳ,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔηνγε)
Ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
Ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
Δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
Ὥς κ' εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαί τε χρῖσαί τε,
Ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
Τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι ἔργον
Ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
Πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ ξεῖνε δαήσεαι εἴ τι γυναικῶν
Ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
Εἴ κεν ἀϋσταλέος κακὰ εἱμένος ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ; ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
Ὃς μὲν ἀπηνὴς τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷδε καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
Ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοί δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
Ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
Νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Κείω δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον.
Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
Ἄεσα, καί τ' ἀνέμεινα ἐΰθρονον ἠῶ δῖαν.
Οὐδέ τι μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
Γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
Τάων αἵ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν,
Εἰ μή τις γρηῦς ἐστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
Ἥ τις τέτληκεν τόσα φρεσὶν ὅσσα τ' ἐγώ περ·
Τῇδε δ' ἂν οὐ φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε φίλ', οὐ γάρ πω τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
Ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,

Ὥς

Sic quidem ille est salvus, & veniet jam
Brevi omnino: nec amplius longe ab amicis & patria terra
Diu aberit. tamen tibi jusjurandum dabo:
Sciat nunc *testis* Jupiter primum deorum eximius & optimus,
Domusque Ulyssis boni, ad quam perveni,
Certe tibi hæc omnia perficientur sicut dico,
Hoc ipso anno veniet huc Ulysses,
Isto quidem pereunte mense, illo autem instante:
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Utinam istud quidem hospes verbum perficiatur.
Hoc pacto mox cognosceres amicitiamque multaque dona
Ex me: ut aliquis te occurrens beatum diceret.
Sed mihi sic in animo videtur sicut erit:
Neque Ulysses amplius domum veniet, neque tu reductionem
Consequeris: postquam haud rectores sunt in domo,
Qualis Ulysses erat inter viros, (si esset quidem)
Ad hospites venerandos dimittendos & excipiendos.
Sed ipsum famulæ lavate, & ponite lectum,
Stramenta & lænas & lodices pulchras,
Ut bene calefactus aureo throno conspicuam auroram attingat.
Ab aurora autem summo mane lavate ungiteque,
Ut intus apud Telemachum prandium *sibi* curet
Sedens in domo. illi autem *erit* gravius quisquis illorum
Huic molestus fuerit, neque quicquam operis
Hic amplius efficiet, admodum licet iratus graviter.
Quomodo enim me tu hospes scies ecquid mulieres
Alias supero mente & prudenti consilio,
Si veste carens male amictus in domibus
Epuleris? homines autem brevis ævi sunt.
Qui quidem sævus ipse est & crudeliter affectus,
Huic imprecantur omnes homines dolores postmodum
Vivo, at mortuo maledicunt omnes:
Qui autem bonus ipse est & bene affectus,
Hujus quidem gloriam latam hospites ferunt
Omnes in homines, multique ipsum bonum dicunt.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O uxor veneranda Laërtiadæ Ulyssis,
Certe mihi lænæ & lodices molles
Infensæ fuerunt, quando primum Cretæ montes nivales
Reliqui in navi proficiscens longos remos habenti.
Cuboque sicut antea insomnes noctes transigebam.
Multas nimirum noctes sordida in domo
Dormivi, & expectavi pulchro solio conspicuam auroram divinã.
Neque mihi pelvis pedum amabilis animo
Est: neque mulier pedem tanget nostrum
Harum quæ tibi domi ministræ sunt,
Nisi aliqua anus est antiqua, officia sciens,
Quæ toleraverit tot mente quot ego:
Huic non invidero pedes tangere meos.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Hospes dilecte, non enim quisquam vir tam sapiens
Hospitum peregrinorum amabilium in meam pervenit domum

Ὥς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
Ἔστι δέ μοι γρηῢς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
Ἣ κεῖνον δύστηνον ἐῢ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
Δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
Ἥ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα περίφρων Εὐρύκλεια,
Νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
Ἤδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας, τοῖος δέ τε χεῖρας.
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
Δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὤ μοι ἐγὼ σέο τέκνον ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
Ἀνθρώπων ἤχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
Οὐ γάρ πω τις τόσσα βροτῶν Διῒ τερπικεραύνῳ
Πίονα μηρί' ἔκη', οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
Ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδως, ἀρώμενος ἕως ἵκοιο
Γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
Νῦν δέ τοι ὧδε σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Οὕτω που κἀκείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
Ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
Ὡς σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
Τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων,
Οὐκ ἐάᾳς νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἀνώγει
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Τῷ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
Καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
Κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅ, ττι κεν εἴπω.
Πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
Ἀλλ' οὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἰκέλω ἀλλήλοιϊν
Ἔμμεναι· ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα
Τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πουλὺ
Ψυχρόν· ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή ἑ λαβοῦσα
Οὐλὴν ἀμφράσσαιτο, καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
Νίζε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
Οὐλὴν τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων. ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκης ἐλθὼν ἐς πίονα δῆμον,
Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς·
Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
Παυομένῳ δόρποιο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο ὅ, ττι κε θείης

Παιδὸς

Uti tu adeo ſcite callida omnia loqueris.
Eſt autem mihi anus cata mente conſilia habens,
Quæ illum infelicem bene nutrivit & educavit,
Suſceptum manibus quando ipſum primum peperit mater
Quæ tibi pedes lavabit, parum valida licet ſit, tamen.
Sed age nunc ſurgens prudens Euryclea,
Lava tui Heri coævum: & forte Ulyſſes
Jam talis eſt pedibus, & talis manibus.
Statim enim in malo homines ſeneſcunt.
Sic dixit. vetula autem operuit manibus vultum,
Lacrymas autem emiſit calidas: verbumque luctuoſum dixit:
Hei mihi fili, quæ te reducere nequeo: certe te Jupiter ſupra
Homines odit pium animum habentem.
Non enim quiſquam hominum tot Jovi fulminatori
Pinguia femora combuſſit, neque eximias hecatombas
Quot tu ei dediſti, precans ut pervenires
Ad ſenectutem facilem, nutrireſque illuſtrem filium:
Nunc autem ſic tibi omnino abſtulit redeundi diem.
Sic alicubi & illi illudunt mulieres
Hoſpitum peregrinorum, quando ad inclytas domos pervenit,
Ut tibi ſenex canes hæ illudunt omnes,
Quarum nunc contumeliam & turpitudines multas fugiens,
Non ſinis lavare: me autem non invitam jubet
Filia Icarii prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lavabo, ſimulque ipſius Penelopes
Et tui gratia: quoniam mihi movetur intus animus
Doloribus. ſed age nunc intellige verbum quod dicam:
Multi jam hoſpites miſeri huc pervenerunt,
Sed nondum quenquam dico ſimilem ſic vidiſſe *me*
Uti tu corpore voceque pedibuſque Ulyſſi ſimilis es.
Hanc reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O anus, ſic dicunt quicunque viderunt oculis
Nos ambos, valde ſimiles inter nos
Eſſe: ſicut tu ipſa prudens dicis.
Sic dixit. vetula autem lebetem accepit collucentem
In quo pedes lavabat, aquam autem infudit multam
Frigidam: poſtea autem calidam inſuper hauſit. at Ulyſſes
Sedebat in foco, ad tenebras autem vertebatur ſtatim.
Subito enim in animo cogitabat ne ipſum accipiens
Cicatricem animadverteret, & manifeſtæ res fierent.
Lavabat autem prope iens herum ſuum: ſtatim autem cognovit
Cicatricem quam aliquando aper inflixerat albo dente
In Parnaſum profecto ad Autolycumque & filios,
Matris ſuæ ad patrem bonum, qui homines ſuperabat
Aſtuque & jurejurando. Deus autem ei ipſe dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
Agnorum & hædorum. hic autem eum promptus comitabatur.
Autolycus autem *olim* Ithacæ veniens in pinguem populum,
Filium recens natum invenit filiæ ſuæ:
Hunc ei Euryclea dilectis in genibus poſuit
Finienti cœnam: verbumque dixit, & prolocuta eſt:
Autolyce, ipſe nunc nomen inveni quod ponas

Filio

Παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοι ἐςί.
Τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ' ὅ,ττι κεν εἴπω.
Πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω
Α'νδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
Τῷ δ' Ο'δυσεὺς ὄνομ' ἔςω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
Ο'ππότ' ἂν ἡβήσας μητρώϊον ἐς μέγα δῶμα
Ε'λθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν,
Τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
Τῶν ἕνεκ' ἦλθ' Ο'δυσεὺς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσίν τε μειλιχίοισι.
Μήτηρ δ' Α'μφιθέη μητρὸς περιφῦσ' Ο'δυσῆϊ,
Κύσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
Δεῖπνον ἐφοπλίσσαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
Αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·
Τὸν δέρον ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα.
Μίςυλλόν τ' ἄρ' ἐπιςαμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ω'πτησάν τε περιφραδέως, δάσσαντό τε μοίρας.
Ω῾ς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ'. οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης.
Η῏μος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
Η῏μος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην ἠμὲν κύνες ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ο'δυσσεὺς
Η῏ιεν. αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
Παρνησοῦ· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
Η'έλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ε'ξ ἀκαλαῤῥείταο βαθυῤῥόου Ω'κεανοῖο.
Οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
Ι῎χνη ἐρευνῶντες κύνες ἤισαν· αὐτὰρ ὄπισθεν
Υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ο'δυσσεὺς
Η῏ιεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ε'νθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
Τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
Οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνὴ
Η῏εν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἤλιθα πολλή.
Τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖιν,
Ω῾ς ἐπάγοντες ἐπῇσαν. ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο
Φρίξας εὖ λοφιήν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
Στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρώτιςος Ο'δυσσεὺς
Ε῎σσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
Οὐτάμεναι μεμαώς. ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σῦς
Γουνὸς ὕπερ· πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι
Λικριφὶς ἀΐξας, οὐδ' ὀςέον ἵκετο φωτός.
Τὸν δ' Ο'δυσεὺς οὔτησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Α'ντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο,

Ω'τειλὴν

Filiæ filio. optatiſſimus autem tibi eſt.
Illam contra Autolycus mutuo ſermone compellavit:
Gener meus filiaque ponite nomen quodcunque dicam.
Multis enim ego inviſus huc veni
Viris & mulieribus ſupra terram multipaſcuam:
Huic Ulyſſes nomen eſto ex re. at ego,
Quando pubeſcens maternam in magnam domum
Venerit ad Parnaſum, ubi mihi poſſeſſiones ſunt,
Ex his ei ego dabo, & ipſum gaudentem dimittam.
Horum gratia iverat Ulyſſes, ut ei præberet ſplendida dona.
Hunc quidem Autolycuſque & filii Autolyci
Manibuſque complectebantur, verbiſque ſuavibus.
Mater autem Amphithea matris circumfuſa Ulyſſem,
Oſculabatur ipſi caputque & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filios juſſit glorioſos,
Prandium parare. qui hortantem audiverunt.
Statim autem introduxerunt bovem maſculum quinquennem:
Quē excoriarunt curaruntque, *in parteſque quaſi* diffuderunt omnē.
Minutimque inciderunt ſcienter, fixeruntque verubus,
Aſſaveruntque perite, diviſeruntque partes.
Sic tunc quidem toto die ad ſolem occumbentem
Epulabantur. neque animus indigebat epulis communibus.
Quando autem ſol deſcendit, & tenebræ venerunt,
Tunc dormierunt, & ſomni donum acceperunt.
Quando autem manegenita apparuit roſea digitos Aurora.
Perrexerunt ire in venationem & canes & ipſi
Filii Autolyci: cum his autem divinus Ulyſſes
Ibat. altum autem montem aſcenderunt indutum ſylva
Parnaſſi: cito autem pervenerunt in receſſus ventoſos.
Sol quidem poſtea recens attingebat arva,
Ex tacite fluenti profundifluo Oceano.
Ipſi autem in vallē pervenerunt ductores *canum*: ante a. ipſos
Veſtigia ſcrutantes canes ibant. at retro
Filii Autolyci: cum his autem divinus Ulyſſes
Ibat prope canes, vibrans longam haſtam.
Hic in ſylva denſa jacebat magnus aper:
Quam quidem neque ventorum penetrabat vis humidū ſpirantiū,
Neque ipſam ſol lucens radiis percutiebat,
Neque imber penetrabat prorſus: ſic denſa
Erat, at foliorum inerat fuſio cumulatim multa.
Hunc autem virorumque canumque ſonitus circumvenit pedum,
Ut ducentes *canes* accedebant. hic autem contrarius ex ſylva
Horrens bene cervicem, igneiſque oculis intuens,
Stetit prope ipſos. ipſe autem primus Ulyſſes
Ferebatur elevans longam lanceam manu forti,
Vulnerare cupiens. ille autem ipſum præveniens percuſſit aper
Genu ſuper: multum autem exhauſit carnis dente
Oblique ruens, neque os attigit viri.
Illum vero Ulyſſes vulneravit in dextro armo,
Penituſque tranſiit lucidæ lanceæ cuſpis.
Cecidit autem in pulveribus protenſus: avolavitque animus.
Hunc quidem Autolyci filii dilecti curabant,

Ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
Δῆσαν ἐπιςαμένως· ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
Ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Εὖ ἰησάμενοι, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
Καρπαλίμως χαίροντα φίλην χαίροντες ἔπεμπον
Εἰς Ἰθάκην. τῷ μέν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Χαῖρον νοςήσαντι, καὶ ἐξερέεινον ἕκαςα,
Οὐλὴν ὅττι πάθοι. ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
Ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Τὴν γρηῢς χείρεσσι καταπρηνέσσι λαβοῦσα,
Γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη· πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι.
Ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός.
Ἂψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
Τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν· θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἁψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προσέειπεν,
Ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
Πρὶν ἔγνων πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι
Ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
Πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη, οὔτε νοῆσαι·
Τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι·
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσατο, φώνησέν τε,
Μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
Τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Ἤλυθον εἰκοςῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
Σίγα, μήτις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔςαι,
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηςῆρας ἀγαυοὺς,
Οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
Δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οἶσθα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, οὐκ ἐπιεικτόν·
Ἕξω δ' ὡς ὅτε τις ςερεὴ λίθος, ἠὲ σίδηρος.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηςῆρας ἀγαυοὺς,
Δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
Αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσιν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι; οὐδέ τι σε χρή·
Εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἑκάςην.
Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
Οἰσομένη ποδάνιπτρα. τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ,
Αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
Θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.

Vulnus autem Ulyssis inculpabilis diis æquiparandi
Ligaverunt scite: incantatione autem sanguinem nigrum
Cohibuerunt: statimque iverunt dilecti ad domos patris.
Hunc quidem Autolycusque & filii Autolyci
Bene sanatum, & splendidis donis præbitis,
Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
In Ithacam. eo quidem pater & veneranda mater
Gavisi sunt reverso, & interrogaverunt singula,
Cicatricem quod accepisset: hic autem ipsis bene narravit,
Ut ipsum venantem percusserit aper albo dente
Ad Parnasum profectum cum filiis Autolyci.
Hanc *cicatricem* anus manibus pronis prehendens,
Agnovit attrectans: pedem autem sivit ferri.
In autem lebete cecidit sura, sonuitque æs.
Retroque altrinsecus inclinata est: at in terram effusa est aqua.
Ipsius simul gaudium & dolor invasit mentem: ejusque oculi
Lachrymis impleti sunt: liquidaque ipsi hæsit vox.
Contingens autem mentum Ulyssem allocuta est:
Certe omnino Ulysses es, chare fili: neque te ego
Prius agnovi quam totum herum meum contrectavi.
Dixit, & Penelopem inspexit oculis,
Indicare volens dilectum maritum intus esse.
At illa neque videre potuit contra, neque animadvertere:
Ei enim Minerva mentem vertit. at Ulysses
Manu prehensum guttur cepit dextra:
Altera propius *ad* se traxit, dixitque:
Nutrix, cur me vis perdere? tu autem me nutrivisti ipsa
Ipso tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpessus,
Veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed postquam intellexisti & tibi Deus injecit animo,
Sile, ne quis alius in domo rescifcat.
Sic enim dico, id quod & perfectum erit,
Si mihi Deus domuerit Procos superbos,
Neque a nutrice te abstinebo, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea:
Fili mi, quale tibi verbum fugit septum dentium?
Scis quidē qualis meus animus incolumis quique haud recesserit.
Tenebo vero sicut aliquis durus lapis, vel ferrum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem sensibus repone tuis:
Si tibi Deus domuerit Procos superbos,
Tunc tibi narrabo in domibus mulieres
Quæ te inhonorant & quæ scelestæ sunt.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Nutrix, cur tu eas indicabis? nihil te oportet:
Bene & ipse ego intelligam & cognoscam quamque.
Sed tene silentio verbum, committeque diis.
Sic dixit. anus autem per domum exivit,
Allatura pedum lavacra: priora enim effusa erant omnia.
Sed postquam lavitque & unxit pingui oleo,
Iterum prope ignem traxit sedem Ulysses
Calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.

Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
Καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἡδέος ἔσσεται ὥρη,
Ὅντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
Ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
Ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
Αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
Ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρηὶς ἀηδὼν
Καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
Δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
Ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,
Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
Κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
Ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμωάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν·
Ἦ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
Γήμασθ' οὔ μ' εἴα, πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
Καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
Κτήσιος ἀσχαλόων τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι, καὶ ἄκουσον·
Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
Ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
Ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
Πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε, καὶ ἔκτανεν. οἱ δ' ἐκέχυντο
Ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ.
Ἀμφὶ δέ μ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκάμιδες Ἀχαιαὶ,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένην ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
Ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ προὔχοντι μελάθρῳ·
Φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
Θάρσει Ἰκαρίοιο κόρη τηλεκλειτοῖο·
Οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλὸν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
Χῆνες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
Ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
Ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε.
Παπτήνασα δὲ, χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
Πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἧχι πάρος περ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, οὔπως ἐστὶν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον
Ἄλλῃ ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἦ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
Πέφραδ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὄλεθρος
Πᾶσι μάλ'· οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,

Hos autem sermones occepit prudens Penelope:
Hospes, hoc quidem te adhuc paullum interrogabo ipsa:
Etenim jam cubatus cito dulcis erit hora *illi*,
Quem somnus ceperit dulcis licet dolentem:
Sed mihi & dolorem immensum præbuit deus.
Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
In mea opera inspiciens & ancillarum, in domo;
At postquam nox venit, cepitque somnus omnes,
Jaceo in lecto, densæ autem mihi circa miserum cor
Acutæ curæ lamentantem lacessunt.
Sicut autem quando Pandarei filia viridis luscinia
Pulchre canit, vere recens orto,
Arborum in foliis sedens densis,
Quæ frequenter versans fundit sonoram vocem,
Filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ære
Interfecit per insanias, filium Zethi regis:
Sic & mihi bifariam animus movetur huc & illuc,
Utrum maneam apud filium, & incolumia omnia servem,
Possessionem meam, famulasque & altam magnam domum,
Lectumque reverens mariti, populique voces:
An jam simul sequar Achivorum qui optimus
Ambit *me* in domibus, præbens infinitas dotes.
Filius autem meus, donec quidẽ fuit adhuc infans & ignavus,
Nubere non me sinebat, mariti domum derelinquentem:
Nunc autem quando jam magnus est & pubertatis mensuram (attigit
Etiam me orat retro ire ex domo,
Propter possessionem iratus quam ei consumunt Achivi.
Sed age mihi somnium dijudica, & audi:
Anseres mihi in domo viginti triticum edunt
Ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:
Veniens autem ex monte magna aquila adunco rostro
Omnibus cervices effregit, & interfecit. hi autem fusi sunt
Conferti in ædibus: ipsa vero in æthera divinum elevata est.
At ego flebam & exclamabam in somnio.
Circum autem me congregatæ sunt cirratæ Achivæ,
Miserabiliter lugentem quod mihi aquila interfecisset anseres.
Rursus autem veniens sedebat in prominenti domo:
Voce autem humana me compescebat, & loquebatur:
Confide Icarii filia longe lateque inclyti:
Non somnium, sed vera res, quæ perficietur.
Anseres quidem proci: ego autem aquila avis
Fui antea, nunc rursus tuus maritus veni,
Qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.
Circumspectans autem, anseres in ædibus intellexi
Triticum comedentes apud alveum, ubi antea.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O mulier, nequaquam licet declarare somnium
Aliò flectentem. quandoquidem tibi ipse Ulysses
Dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
Omnibus prorsus: neque aliquis mortem & fatum effugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

Ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
Γίνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
Τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
Οἵ δ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·
Οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
Α'λλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὸν ὄνειρον
Ε'λθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
Α"λλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Η"δε δὴ ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' Ο'δυσῆος
Οἴκου ἀποσχήσει. νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
Τοὺς πελέκεας τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
Ι'στασχ' ἑξείης, δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας,
Στὰς δ' ὅγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥίπτασκεν ὀϊστόν.
Νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω.
Ο"ς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
Τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Ω" γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ο'δυσῆος,
Μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον.
Πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ο'δυσσεὺς
Πρὶν τούτους, τόδε τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας,
Νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἴ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι
Τέρπειν· οὔ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
Α'λλ' οὐ γάρ πως ἐστὶν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰὲν
Α'νθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Α'θάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Α'λλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Λέξομαι εἰς εὐνὴν ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ο'δυσσεὺς
Ω"χετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ε"νθά κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Η" χαμάδις στορέσας, ἤ τοι κατὰ δέμνια θέντων.
Ω"ς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Ε"ς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ο'δυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Η'δὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Α'θήνη.

Ο' Δ Υ Σ Σ Ε Ι' Α Σ Ο' Μ Η' Ρ Ο Υ Τ Η" Σ Υ. Ρ' Α Ψ Ω, Δ Ι' Α Σ

ὑπόθεσις.

Βουληθεὶς ἀνελεῖν Ο'δυσσεὺς τὰς μιγνυμένας τοῖς μνηστῆρσι θεραπαινίδας, καὶ μεταγνοὺς, διὰ τῶν ἑξῆς πρὸς Εὔμαιον

Hoſpes, certe quidem ſomnia difficilia indiſtinĉte loquentia
Sunt, neque omnia perficiuntur hominibus.
Duæ enim portæ inanium ſunt ſomniorum:
Nam alteræ quidem cornibus factæ ſunt, alteræ autem eboreæ
Horum quæ venerint per ſectum ebur,
Illa decipiunt verba irrita portantes:
Quæ autem per polita cornua eunt foras,
Hæc vera perficiunt, hominum quando aliquis videt.
At mihi non hinc puto grave ſomnium
Veniſſe: certe jucundum mihi & filio eſſet.
Aliud autem tibi dicam, tu autem ſenſibus repone tuis:
Hæc jam Aurora veniet infamis, quæ me Ulyſſis
Domo ſeparabit. nunc enim deponam certamen,
Secures quas ille in domibus ſuis
Statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
Stans autem ille multum ab inde trajiciebat ſagittam:
Nunc autem procis certamen hoc immittam.
Qui autem facillime intenderit arcum in palmis,
Et jaculabitur per ſecures duodecim omnes,
Hunc ſequar, linquens hanc domum
Maritalem, perpulchram, plenam victu:
Cujus aliquando recordaturam me puto ſaltem in ſomnio.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O uxor veneranda Laërtiadæ Ulyſſis,
Ne amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
Ante enim prudens veniet huc Ulyſſes
Quam illi hunc arcum bene politum tractantes,
Nervum intendant jaculenturque per ferrum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Si velis mihi hoſpes aſſidens in domibus
Delectare, haud mihi ſomnus in palpebris funderetur.
Sed nequaquam licet inſomnes eſſe ſemper
Homines: in quaque enim *re* ſortem poſuerunt
Immortales mortalibus ſupra fertilem terram.
Sed ego quidem in ſuperiorem contignationem aſcendens,
Cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus eſt,
Semper lachrymis fœdatus, ex quo Ulyſſes
Ivit viſurus malum Ilium neque nominandum.
Illic cubarim: tu autem cuba hac in domo,
Vel humi ſternens, vel tibi lectos ponant.
Sic dicens aſcendit in cœnaculum ſtupendum,
Non ſola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
In cœnaculoque conſcenſo cum ancillis mulieribus,
Flebat poſtea Ulyſſem dilectum maritum: donec ei ſomnum
Dulcem in palpebris jecit cæſia Minerva.

ODYSSEAE HOMERI XX. LIBRI

Argumentum.

Volens interficere Ulyſſes mixtas procis ancillas, & mutata ſententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur.

καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

Υ. βρονταῖς Ζεὺς θάρσυν' Ὀδυσσῆα, καὶ σχέθ' Ἀχαιούς.

Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Κάμμεν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθε
Κώεα πόλλ' οἴων τοὺς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Κεῖτ' ἐγρηγορόων. ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
Ἤισαν αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
Ἀλλήλῃσι γέλωτα καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
Πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἠὲ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
Ἦ ἔτ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
Ὕστατα καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
Ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
Ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μέμονέν τε μάχεσθαι·
Ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ,
Τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλό ποτ' ἔτλης,
Ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
Ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
Ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ.
Τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
Νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
Ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
Αἰόλλει, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
Μοῦνος ἐὼν πολέσιν. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἤικτο γυναικί.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Τίπτ' αὖτ' ἐγρήσσεις πάντων πέρι κάμμορε φωτῶν;
Οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστὶ, γυνὴ δέ τοι ἥδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Καὶ πάϊς οἷόν που τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλά τι μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
Μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασι.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
Εἴπερ γὰρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἕκητι,
Πῆ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Σχέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
Ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν·
Αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω

Ἐν

tur. In quo & Procorum fit collocutio.

Υ. Tonitribus Jupiter audacem fecit Ulyssem & tenuit Achivos.

AT ipse in vestibulo dormivit divinus Ulysses:
Subter quidem non maceratam bovinam stravit, sed desuper
Pelles multas ovium quas sacrificaverant Achivi:
Eurynoma autem lænam superinjecit dormienti.
Illic Ulysses procis mala cogitans in animo,
Jacebat vigilans. ex domo autem mulieres
Ibant quæ cum procis coiverant prius,
Alternis risum & lætitiam præbentes.
Hujus autem movebatur animus in pectoribus propriis:
Multa autem cogitabat mente & in animo,
An irruens mortem pararet cuique,
An sineret cum procis superbis coire
Extremo & ultimo. cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros circum catulos iens,
Virum ignorans allatrat, cupitque decertare:
Sic huic intus latrabat graviter ferentis mala facinora.
Pectus autem percutiens, cor increpuit verbo:
Tolera jam cor: & pejus aliud aliquando tolerasti,
Die illo quando tibi robore invictus comedit Cyclops
Fortes socios: tu autem tolerabas, donec te prudentia
Eduxit ex antro, cum putares te moriturum.
Sic dixit, in pectoribus increpitans proprium cor.
Ei autem in retinaculo cor manebat tolerans
Continenter: at ipse vertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando ventriculum vir multo igne ardenti
Plenum pinguedineque & sanguine huc & illuc
Varie versat, valde autem cito cupit assari:
Sic ille huc & illuc vertebatur, cogitans
Quomodo jam procis impudentibus manus injiceret,
Solus multis. prope autem ipsum venit Minerva,
Cœlitus descendens: corpore autem assimilata erat mulieri.
Stetit igitur super capite, & ipsum sermone compellabat:
Cur rursus vigilas omnes supra infortunate viros?
Domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hæc in domo,
Et filius qualem aliquis cuperet esse filium.
Hanc autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Equidem ista omnia Dea pro decenti dixisti.
Sed quiddam mihi istud animus in præcordiis cogitat,
Quomodo jam procis impudentibus manus injiciam
Solus cum sim: hi autem semper conferti intus sunt.
Præterea & hoc majus in mente cogito,
Etsi enim interficerem Jovis tuique ipsius favore,
Quo subterfugiam? hoc autem consultare jubeo.
Illum contra alloquebatur dea cæsia Minerva:
Improbe, & quidem aliquis pejori confidit socio,
Qui mortalis est & non tot consilia novit:
At ego Dea sum, plane quæ te custodio

Ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
Εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
Νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες ἄρηϊ,
Καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
Ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος. ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὑπο δύσεαι ἤδη.
Ὣς φάτο· καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν.
Αὐτὴ δ' ἂψ ἐς ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων,
Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Λυσιμελής. ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κέδν' εἰδυῖα·
Κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν,
Ἄρτεμι, πότνα θεὰ, θύγατερ Διὸς, αἴθε μοι ἤδη
Ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
Αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
Οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
Ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψοῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι,
Τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοὶ, αἱ δὲ λίποντο
Ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
Τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
Εἶδος καὶ πινυτὴν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνὴ,
Ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι·
Εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν ὄλυμπον
Κούρῃς αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
Ἐς Δία τερπικέραυνον· (ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων)
Τόφρα δὲ τὰς κούρας ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
Καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν ἐριννύσιν ἀμφιπολεύειν·
Ὣς ἔμ' ἀϊστώσειαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἠέ μ' ἐϋπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα
Ὀσσομένη, καὶ γαῖαν ὑπὸ στυγερὴν ἀφικοίμην.
Μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐϋφραίνοιμι νόημα.
Ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακὸν, ὁππότε κέν τις
Ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν· (ὃ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ,
Τοῖος ἐὼν οἷος ᾖεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὄπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
Ἤδη γινώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφι.
Χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα τοῖσιν ἐνεῦδεν,
Ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου· ἐκ δὲ βοείην
Θῆκε θύραζε φέρων. Διῒ δ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών.
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
Ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ' ἐκακώσατε λίην,

In omnibus laboribus: dicam autem tibi clare:
Siquidem quinquaginta agmina diversilinguium hominum
Nos circumstarent, interficere cupientia ferro,
Etiam horum abigeres boves & pingues oves.
Sed capiat te & somnus. molestum est etiam custodire
Tota nocte vigilantem: mala autem subibis mox.
Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit.
Ipsa autem retro in olympum abivit divina dearum,
Quando hunc somnus cepit solvens curas animi,
Solvens membra. uxor autem experrecta est honesta sciens:
Flebat autem in lectis sedens mollibus.
At postquam flens satiata est suo in animo,
Dianam primum precata est divina fœminarum:
Diana, veneranda dea, filia Jovis, utinam mihi jam
Sagittam in pectoribus jaciens animam eximas.
Statim nunc, vel postea me surripiens procella
Eat portans per obscuras vias,
In ostiisque jaciat refluí Oceani.
Sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ,
Quibus parentes quidem perdiderant dii, ipsæ autem relictæ erant
Orbæ in ædibus, nutriebat autem dia Venus
Caseo & melle dulci & dulci vino:
Juno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
Speciem & prudentiam, magnitudinē autē præbuit Diana casta,
Opera autem Minerva docuit inclyta operari:
Quando Venus dia adivit altum olympum
Puellis petitura perfectionem floridarum nuptiarum,
Ad Jovem gaudentem fulmine: (is enim bene novit omnia,
Fortunamque infortuniumque mortalium hominum)
Interim autem puellas Harpyiæ surripuerunt,
Et dederunt odiosis Erinnybus servire:
Sic me tollant e medio olympias domos habitantes,
Vel me cirrata jaculetur Diana, ut Ulyssem
Visura, etiam terram sub odiosam abeam,
Neve pejori viro lætificem mentem.
Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, quando aliquis
Die quidem flet frequenter dolens corde,
Nocte autē somnus occupat: (hic n. oblivisci facit omnes homines
Bonorum & malorum, postquam palpebras amplexus est)
At mihi & insomnia immisit mala deus.
Hac enim me nocte propter dormivit similis ipsi,
Talis existens qualis ivit cum exercitu: at meum cor
Gaudebat, quoniam non putabam somnium esse, sed verum jam.
Sic dixit. statim autem aureo solio conspicua venit Aurora.
Illius autem flentis voci attenderat divinus Ulysses:
Cogitabat autem postea, visaque est ei in animo
Jam cognoscens astare capiti.
Vestem quidem simul capiens & pelles quibus indormiverat,
In domum deposuit in sella: extraque bovinam
Posuit foras portans. Jovem autem precatus est manus extollens;
Jupiter pater, si me volentes in siccaque & humida *via*
Duxistis meam ad terram, postquam malis affecistis nimis

Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
Ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων. γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
Φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς
Πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν·
Τῇσι δὲ δώδεκα πᾶσαι ἐπεῤῥώοντο γυναῖκες,
Ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
Αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ παρὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
Ἡ δὲ μί' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
Ἥ ῥα μύλην στήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
Ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
Κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος ὅ, ττι κεν εἴπω·
Μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤματι τῷδε
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἑλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν·
Οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγεῖ γούνατ' ἔλυσαν
Ἄλφιτα τευχούσῃ, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. χαῖρε δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς,
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.
Αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
Ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο ἰσόθεος φὼς,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν,
Μαῖα φίλη, πῶς ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
Εὐνῇ καὶ σίτῳ; ἦ αὔτως κεῖται ἀκηδής;
Τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτή περ ἐοῦσα,
Ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
Χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἄν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.
Οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός·
Σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι. εἴρετο γάρ μιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
Ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν.
Αὐτὰρ ὅγ', ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος,
Οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
Ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
Ἔδραθεν ἐν προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἡ δ' αὖτε δμωῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει' Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
Ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
Ῥάσσατέ τ', ἐν δὲ θρόνοισ' εὐποιήτοισι τάπητας
Βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας

Omen aliquis mihi dicat excitatorum hominum
Intus, extra autem Jovis monstrum aliud appareat.
Sic dixit precatus. hunc autem audivit consiliarius Jupiter:
Statim autem tonuit a splendido olympo
Ab alto ex nebulis. lætatus est autem divinus Ulysses.
Vocem autem e domo mulier misit molitrix
Prope, ubi molæ erant pastori populorum:
His a. duodecim omnino magno conamine incumbebant mulieres,
Farinas facientes & oleum, medullam virorum.
Et quidem aliæ dormiebant, postquam triticum moluerant:
Hæc autem una nondum cessarat, debilissima enim erat:
Hæc igitur molam sistens, verbum dixit, signum regi:
Jupiter pater, qui diis & hominibus imperas,
Certe valde intonuisti a cœlo stellato,
Neque usquam nubes est: portentum utique alicui hoc ostendis.
Perfice nunc & mihi miseræ verbum quod dicam:
Proci postremumque & ultimum die hoc
In ædibus Ulyssis capiant cibum optatum:
Qui jam mihi labore animum cruciante genua solverunt
Farinas facienti, nunc ultimo prandeant.
Sic dixit. lætabatur autem omine dius Ulysses,
Jovisque tonitru: autumabat enim se esse ulturum sontes.
Aliæ autem famulæ in domos pulchras Ulyssis
Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem e lecto surrexit par deo vir,
Vestes induens: circumque ensem posuit humero.
Pedibusque sub nitidis ligavit pulchra calceamenta,
Et accepit fortem lanceam acuminatam acuto ferro:
Stetit autem super limen progressus, adque Eurycleam dixit:
Nutrix dilecta, quomodo hospitem honorastis in domo
Lecto & cibo? an sic jacet neglectus?
Ejusmodi enim mihi mater, sapiens ut ut sit,
Solicite alterum honorat diversilinguium hominum
Deteriorem, illum autem meliorem inhonoratum dimittit.
Hunc autem rursus alloquebatur prudens Euryclea:
Non ipsam nunc fili insontem accuses.
Vinum equidem bibit sedens, quamdiu voluit ipse:
Cibum autem non amplius dixit *se* esurire: interrogabat n. ipsa.
Sed quando jam lecti & somni meminisset,
Illa quidem lectos jussit substernere ancillas:
At hic, tanquam aliquis omnino ærumnosus & infortunatus,
Noluit in lectis & in lodicibus dormire,
Sed in cruda bovina & pellibus ovium
Dormivit in vestibulo: lænam autem injecimus nos:
Sic dixit. Telemachus autem ex domo transiverat,
Lanceā habens: simul illū canes pedibus veloces sequebantur.
Perrexit autem ire in concionem ad fortes Achivos.
Ipsa autem rursus ancillas hortabatur optima mulierum,
Euryclea Opis filia Pisenoridæ:
Agite, partim quidem domum verrite festinantes,
Et rigate: inque sedilibus fabrefactis tapetes
Jacite purpureos: partim autem spongiis mensas

Πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
Καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ
Ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
Οὐ γὰρ δὴ μνηςῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο,
Ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον·
Αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δῶμα ἐπιςαμένως πονέοντο.
Ἐς δ' ἦλθον μνηςῆρες ἀγήνορες. οἱ μὲν ἔπειτα
Εὖ καὶ ἐπιςαμένως κέασαν ξύλα· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης.
Τρεῖς σιάλους κατάγων οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριςοι.
Καὶ τοὺς μέν ῥ' εἴασσε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι,
Ξεῖν', ἦ ἄρτι σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
Ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τοπάρος περ;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Αἲ γὰρ δὴ Εὔμαιε θεοὶ τισαίατο λώβην,
Ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες, ἀεικέα μηχανόωνται
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
Δεῖπνον μνηςήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
Καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι,
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων; ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
Πάντως οὐκέτι νῶι διακρινέεσθαι ὀΐω
Πρὶν χειρῶν γεύσασθαι. ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
Αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο. τὸν δ' οὔτι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Βοῦν σεῖραν μνηςῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
(Πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅςτις σφέας εἰσαφίκηται)
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραςάς,
Τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε συβῶτα
Ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξεύχεται εἶναι
Ἀνδρῶν; ποῦ δὲ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
Δύσμορος, ἦτε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
Ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
Ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσονται ὀϊζύν·
Ἦ, καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραςάς·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔσπερ ὀπίσσω
Ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτὸς,
Μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.

Omnes abstergite, purgateque crateras,
Et pocula rotunda fabrefacta: partim autem ad aquam
Ite ad fontem, & portate cito euntes.
Non enim jam proci aberunt domo,
Sed admodum mane venient, quia etiam omnibus festa dies.
Sic dixit. illæ eam omnino audiverunt & obedierunt.
Viginti quidem iverunt ad fontem nigræ aquæ:
Reliquæ illic in domo scite laborabant.
Intro autem venerunt proci superbi. hi quidem postea
Bene & scite findebant ligna: illæ autem mulieres
Venerunt a fonte. post autem ipsas venit subulcus,
Tres porcos adducens qui erant inter omnes optimi.
Et hos quidem sivit in septis pulchris pasci,
Ipse autem rursus Ulyssem allocutus est suavibus:
Hospes, an jam te magis Achivi respiciunt,
An te inhonorant in ædibus, sicut antea?
Illum respondens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Utinam scilicet Eumæe dii puniant contumeliam,
Quam isti insultantes, indignam machinantur
Domo in aliena, neque pudoris *vel* particulam habent.
Sic hi quidem talia inter sese loquebantur:
Prope autem ipsos venit Melanthius custos caprarum,
Capras agens quæ omnes inter excellebant greges,
Prandium procis: duo autem simul sequebantur pastores,
Et has quidem religavit sub porticu resonanti,
Ipse autem rursus Ulyssem allocutus proscindebat convitiis:
Hospes, adhuc & nunc hic molestus eris in domo
Viros poscens? an non exis foras?
Omnino non amplius nos diremptum iri puto
Priusquam manus *invicem* gustemus. quia tu haud pro decenti
Petis: sunt autem & aliæ epulæ Achivorum.
Sic dixit. illum autem nequaquam alloquebatur sapiens Ulysses,
Sed tacitus movebat caput, mala penitus cogitans.
Hos autem post tertius venit Philœtius princeps virorum,
Bovem sterilem procis agens & pingues capras.
(Portitores autem hos trajecerant, qui & alios
Homines mittunt, quisquis ad ipsos veniat)
Et hæc quidem religaverunt sub porticu resonanti:
Ipse autem contra interrogavit subulcum prope astans:
Quis jam hic hospes nuper venit subulce
Nostram ad domum? ex quibus se dicit esse
Viris? ubi ei genus & patria terra?
Infelix, certe similis est corpore regi imperanti.
Sed dii malis mergunt multum jactatos homines,
Quando etiam regibus nent ærumnam.
Dixit, & dextra complectebatur manu astans:
Et ipsum compellans verbis volucribus alloquebatur:
Salve pater o Hospes, contingat tibi saltem in posterum
Opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius:
Non miseraris viros, postquam generasti ipse,
Misceri malo & doloribus tristibus.

Ἴδιον ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε,
Μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ κἀκεῖνον ὀΐω
Τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
Εἴπου ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Εἰ δ' ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
Εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ·
Νῦν δ' αἱ μὲν, γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
Ἀνδρί γ' ὑποςαχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
Τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
Ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
Οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν. μεμάασι γὰρ ἤδη
Κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ ςήθεσσι φίλοισι
Πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν, υἷος ἐόντος,
Ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι, ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον, αὖθι μένοντα
Βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
Καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην φεύγων· (ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται)
Ἀλλ' ἔτι τὸν δύςηνον ὀΐομαι, εἴποθεν ἐλθὼν
Ἀνδρῶν μνηςήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Γινώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει,
Τοὔνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
Ἴςω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἑςίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ἦ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς·
Σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλησθα,
Κτεινομένους μνηςῆρας οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ,
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τελέσειε Κρονίων·
Γνοίης οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
Νοςῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηςῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ἤρτυον. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριςερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλὴ,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Οἱ δ' ἵρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας;
Ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων· ἐν δ' ἄρα οἶνον
Κρητῆρσι κερόωντο κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
Σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐῳνοχόει δὲ Μελανθεύς.

Sudavi ut animadverti, lachrymanturque mihi oculi
Recordanti Ulyssis: quoniam & illum puto
Tales pannos habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen solis.
Si autem jam mortuus est, & in Plutonis domibus,
Hei mihi postea Ulyssem bonum, qui me bobus
Præfecit adhuc parvulum Caphallenorum in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt innumerabiles, neque aliter
Viro fœtificet boum genus frontonum:
Has autem alii me jubent ducere sibiipsis
Edendas: neque filium in ædibus curant,
Neque vindictam timent deorum. cupiunt enim jam
Possessiones comedere diu absentis domini.
At mihi hoc animus in pectoribus meis
Plerumque volvit: nimis quidem malum, filius *cum mihi* sit,
Aliorum in populum *me* discedere, euntem cum ipsis bobus
Viros in alienos: hoc autem pejus est, hic manentem
Boves apud alienas sedentem dolores pati.
Et jam olim ad alium animosorum regum
Exivissem fugiens: (quoniam non amplius tolerabilia sunt).
Sed adhuc illum infelicem reputo, sicunde veniens
Virorum procorum profligationem domi faciat.
  Hunc autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Bubulce, quoniam neque malo neque insipienti viro similis es,
Cognoscoque ipse quod tibi prudentia in præcordia venit,
Ideo tibi dicam, & magnum juramentum jurabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa,
Domusque Ulyssis inculpati *ad* quam perveni,
Certe te hic præsente veniet domum Ulysses:
Tuisque oculis videbis, si volueris,
Interfici procos qui hic dominantur.
  Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus vir:
Utinam quidem istuc hospes verbum perficiat Saturnius:
Cognosceres qualis mea potentia & manus sequerentur.
Sic similiter Eumæus orabat omnes deos
Ut rediret Ulysses cordatus suam domum.
Sic hi quidem talia inter se confabulabantur.
Proci autem Telemacho interitumque mortemque
Parabant. at illis sinistra venit avis,
Aquila altivolans, tenebat autem trepidam columbam.
His autem Amphinomus locutus est & dixit:
  O amici, haud nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes: sed recordemur convivii.
  Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit sermo.
Venientes autem in domos Ulyssis divini,
Lænas quidem deposuerunt in lectisque & sellis:
Ipsi autem sacrificabant oves magnas & pingues capras,
Sacrificabant & porcos & bovem gregariam.
Viscera autem assantes distribuebant: & vinum
Crateribus miscebant. poculaque distribuebat subulcus.
Panem autem ipsis distribuebat Philœtius princeps virorum
Pulchris in canistris: vinum vero infundebat Melanthius.

Ipsi

Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
Ἐντὸς ἐϋςαθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδὸν·
Δίφρον ἀεικέλιον παραθεὶς, ὀλίγην τε τράπεζαν·
Πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
Ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
Κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
Πάντων μνηςήρων. ἐπεὶ οὔτοι δήμιός ἐςιν
Οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
Ὑμεῖς δὲ μνηςῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
Καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Καὶ χαλεπόν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον Ἀχαιοὶ
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἧμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
Οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἤδη
Παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄςυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἦγον. τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν οἳ πονέοντο,
Ἴσην ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὡς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Μνηςῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
Ἦν δέ τις ἐν μνηςῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίςια εἰδὼς,
(Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἔνι οἰκία ναῖεν)
Ὃς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο,
Μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.
Ὅς ῥα τότε μνηςῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα,
Κέκλυτέ μευ μνηςῆρες ἀγήνορες, ὄφρά τι εἴπω.
Μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
Ἴσην. οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον· ὄφρα καὶ αὐτὸς
Ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἠέ τῳ ἄλλῳ
Δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ὣς εἰπὼν, ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών. ὁ δ' ἀλεύατ' Ὀδυσσεὺς,
Ἧκα παρακλίνας κεφαλήν· μείδησε δὲ θυμῷ
Σαρδάνιον μάλα τοῖον. ὁ δ' εὔδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ,
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ.
Οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον. ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.
Ἦ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Καί κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο

Ipſi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
Telemachus autem Ulyſſem ſedere fecit aſtutias cogitans,
Intra bene fundatam domum, apud lapideum limen:
Sellam turpem apponens, parvamque menſam:
Appoſuitque viſcerum partes, & infudit vinum
In poculo aureo, & ad ipſum verba fecit:
Hic nunc ſede cum viris vinum bibens:
Convicia autem tibi ipſe ego & manus arcebo
Omnium procorum. quoniam non publica eſt
Domus hæc, ſed Ulyſſis: mihi autem acquiſivit ille.
Vos autem proci continete animum convitio
Et manus, ut ne aliqua lis & contentio oriatur.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabantur quod audacter locutus eſſet.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Licet moleſtum feramus verbum Achivi
Telemachi: valde autem nobis minatus loquitur.
Non enim Jupiter ſivit Saturnius: ideo ipſum jam
Sedaviſſemus in domibus, canorum licet concionatorem.
Sic dixit Antinous. ipſe autem non curabat verbum.
Præcones autem per urbem deorum ſacram hecatomben
Ducebant. ipſi autem congregabantur comati Achivi
Nemore ſub umbroſo longe jaculantis Apollinis.
At poſtquam aſſaverunt carnes ſuperiores & traxerunt,
Partibus diviſis epulabantur celebri epulo.
Apud autem Ulyſſem partem poſuerunt qui miniſtrabant,
Æqualem ut ipſi ſortiti fuerant. ſic enim juſſerat
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini.
Procos autem non omnino ſuperbos ſinebat Minerva
A contumellia abſtinere triſti: ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laërtiadem Ulyſſem.
Erat autem quidam in procis vir injuſta ſciens,
(Cteſippus autem nomen erat, in Samo domum habitans)
Qui poſſeſſionibus fretus patris ſui,
Petebat Ulyſſis dudum abſentis uxorem:
Qui tunc procos ſuperbos allocutus eſt:
Audite me proci ſtrenui, ut aliquid dicam.
Partem quidem jam hoſpes habet dudum, ſicut decet,
Æqualem. non enim bonum eſt privare neque juſtum
Hoſpites Telemachi, quicunque ad has domos pervenerit.
Sed age ei & ego dabo hoſpitale *donum* ut & ipſe
Vel balneatori det munus, vel alicui alii
Famulorum qui ſunt in domibus Ulyſſis divini.
Sic locutus, projecit bovis pedem manu forti,
Jacentem ex lance capiens. ipſe autem evitavit Ulyſſes,
Leviter inclinans caput: ſubriſit autem animo
Sardanium omnino tale. ille a. bene ædificatum percuſſit murum.
Cteſippum autem Telemachus increpuit verbo:
Cteſippe, certe omnino tibi hoc utilius fuit animo.
Non percuſſiſti hoſpitem. evitavit enim jactum ipſe.
Certe enim te medium percuſſiſſem lancea acuta,
Et tibi pro nuptiis pater ſepulchrum curaſſet

Ἐνθάδε. τῷ μή τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
Φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δέ τι νήπιος ἦα.
Ἀλλ᾽ ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
Μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
Καὶ σίτου. χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.
Ἀλλ᾽ ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
Εἰ δ᾽ ἤδη μ᾽ αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
Τεθνάμεν ἢ τάδε αἰὲν ἀεικέα ἔργ᾽ ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμῳάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
Μήτ᾽ ἔτι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε, μήτέ τιν᾽ ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δώματ᾽ Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
Ἤπιον, εἰ σφῶιν κραδίῃ ἅδοι ἀμφοτέροισιν.
Ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε,
Τόφρ᾽ οὔτις νέμεσις μενέμεντ᾽ ἦν ἰσχέμεναί τε
Μνηστῆρας κατὰ δώματ᾽· (ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
Εἰ νόστησ᾽ Ὀδυσεὺς καὶ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα)
Νῦν δ᾽ ἤδη τόδε δῆλον ὅτ᾽ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
Ἀλλ᾽ ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
Γήμασθ᾽ ὅστις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν,
Ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώια πάντα νέμηαι,
Ἔσθων καὶ πίνων· ἡ δ᾽ ἄλλου δῶμα ἵκηται,
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Οὐ μὰ Ζῆν᾽ Ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
Ὅς που τῆλ᾽ Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται,
Οὔτι διατρίβω μητρὸς γάμον. ἀλλὰ κελεύω
Γήμασθ᾽ ᾧ κ᾽ ἐθέλῃ, ποτὶ δ᾽ ἄσπετα δῶρα δίδωμι.
Αἰδέομαι δ᾽ ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ. μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος. μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Ἄσβεστον γέλον ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
Οἱ δ᾽ ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν·
Αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ᾽ ἄρα σφέων
Δακρυόφιν πίμπλαντο· γόον δ᾽ ὠΐετο θυμός.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Ἆ δειλοὶ τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
Εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα.
Οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
Αἵματι δ᾽ ἐῤῥάδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι.
Εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
Ἱεμένων ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον. ἠέλιος δὲ
Οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ᾽ ἐπὶ δέδρομεν ἀχλύς.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπ᾽ αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Τοῖσιν δ᾽ Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ᾽ ἀγορεύειν,

Hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo
Ostendat. jam enim intelligo & scio singula
Bonaque & pejora: antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem etiam toleramus inspicientes,
Dum oves jugulantur, vinumque bibitur,
Et panis. difficile enim cohibere unum multos.
Sed agite ne amplius mihi mala facite hostiliter affecti.
Si vero jam me ipsum interficere cupitis ferro,
Et hoc vellem, & multo utilius esset
Mori quam hæc semper iniqua opera videre,
Hospites verberari, famulasque mulieres
Vos vexantes turpiter in domibus pulchris.
Sic dixit. illi autem omnes muti erant silentio:
Tandem locutus est Damastorides Agelaus:
O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
Contrariis verbis carpens sæviat.
Neque amplius hospitem verberate, neque quenquam alium
Servorum qui sunt in domibus Ulyssis divini.
Telemacho autem verbum ego & matri dicam
Mite, si ipsorum cordi placeat amborum.
Quandiu quidem vobis animus in pectoribus sperabat
Rediturum Ulyssem perprudentem suam domum,
Tamdiu nihil prohibebat manereque tenerique
Procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
Si rediisset Ulysses & redux venisset domum)
Nunc autem jam hoc manifestū quod non amplius reversurus est.
Sed age tuæ hæc matri assidens narra,
Nubat quicunque optimus vir & plurima præbeat,
Ut tu quidem gaudens paterna omnia possideas,
Edens & bibens: illa vero in alterius domum veniat.
Illum contra Telemachus sapiens alloquebatur:
Non per Jovem Agelaë & dolores patris mei,
Qui alicubi longe *ab* Ithaca vel mortuus est vel errat,
Non remoror matris nuptias: sed jubeo
Nubere cuicunque velit, adhæc *qui* plurima dona dat,
Erubesco autem nolentem a domo amovere
Oratione violenta. ne hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerva
Inextinctum risum movit, induxitque in errorem cogitationes.
Illi autem jam maxillis ridebant alienis:
Cruentatasque jam carnes comedebant: oculique ipsorum
Lachrymis implebantur: luctumque cogitabat animus.
His autem etiam locutus est Theoclymenus divinus forma:
Ah miseri quodnam malum hoc patimini? nocte quidem vestra
Cooperiuntur capitaque faciesque infraque genua.
Ululatusque exarsit, lachrymantur autem genæ:
Sanguineque conspersi parietes pulchraque intertignia.
Simulachris vero plenum est vestibulum, plena vero & aula,
Euntibus in erebum sub tenebras. sol autem
Ex cœlo periit, malaque incessit caligo.
Sic dixit. illi autem omnes super ipso suaviter riserunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:

Ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
Ἀλλά μιν αἶψα νέοι δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
Εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐΐσκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Εὐρύμαχ' οὔτι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
Εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὔατα καὶ πόδες ἄμφω,
Καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής·
Τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
Ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
Μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
Ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὣς εἰπὼν, ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων.
Ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Τηλέμαχ', οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
Οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
Σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον· οὐδέ τι ἔργων
Ἔμπαιον, οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
Ἄλλος δ' αὖτέ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
Ἀλλ' εἴ μοι πείθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Τοὺς ξείνους ἐν νηῒ πολυκληῗδι βαλόντες
Ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι.
Ὣς ἔφασαν μνηστῆρες. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεὶ
Ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
Ἡ δὲ κατάντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
Δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο
Ἡδύ τε καὶ μενοεικὲς, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
Δόρπου δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
Οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
Θησέμεναι. πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ. ῬΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Πηνελόπη τῷ τείνοντι τὸ τόξον ὁμολογεῖ τὸν αὐτῆς γάμον. Ὀδυσσεὺς δὲ Εὐμαίῳ καὶ Φιλοιτίῳ ἐντειλάμενος περὶ τῆς τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἄλλου τεῖναι τὸ τόξον μὴ δυνηθέντος.

Φῖ δὲ βιὸν προτίθησιν ἄεθλον Πηνελοπείῃ.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια, καὶ φόνου ἀρχήν.
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·

Εἵλετο

Desipit hospes nuper aliunde huc profectus.
Sed ipsum statim juvenes domo emittite foras
In forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.
Hunc autē rursus allocutus est Theoclymenus divinus forma:
Eurymache non te jubeo mihi comites dare.
Sunt mihi oculique & aures & pedes ambo,
Et mens in pectoribus ordinata neque iniqua:
His exibo foras, quoniam intelligo malum vobis
Imminens, quod haud quisquam subterfugiat neque evitet
Procorum, qui domo in divini Ulyssis
Viros injuria afficientes injusta operamini.
Sic locutus, exivit domibus bene habitatis.
Ivit autem ad Piræum, qui ipsum promptus suscepit.
Proci autem omnes alternos intuentes,
Telemachum irritabant, super hospitibus ridentes.
Sic autem quidam dicebat juvenum superborum:
Telemache, tuis hospitibus pejores habet nemo:
Qualem istum etiam habes famelicum erronem,
Panis & vini indigentem: neque operum
Scientem, neque fortitudinis, sed nequicquam pondus terræ.
Alius autem rursus quidam hic surrexit ad vaticinandum.
Sed si mihi obtemperēs, quod multo utilius esset:
Hospites in navim multisedam injicientes
In Siculos mittamus, unde tibi pretium inveniatur.
Sic dixerunt proci. ille autem non curavit verba:
Sed tacite patrem aspiciebat, expectans semper
Quando procis impudentibus manus injiceret.
E regione autem cubiculi ponens pulchram sellam
Filia Icarii prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuscujusque verbum audiebat.
Prandium equidem ridentes parabant
Suave & lautum, quia admodum multa mactarant:
Illa vero cœna nequaquam minus grata alia fieri posset,
Qualem scilicet mox erat dea & fortis vir
Facturus. priores enim iniqua machinati fuerant.

ODYSSEÆ HOMERI XXI. LIBRI

Argumentum.

PEnelope tendenti arcum pollicetur sui conjugium. Ulysses autem Eumæo & Philœtio mandans de januarum custodia, ipse mittit sagittam per annulos, alio tendere arcum non valente.

Φ. Arcum proponit certamen Penelope.

IPsi autem in mentem posuit dea cæsia Minerva
Filiæ Icarii prudenti Penelopæ,
Arcum procis ponere canumque ferrum
In ædibus Ulyssis, certamina, & cædis principium.
Scalam autem altam ascendit suæ domus:

Εἵλετο δὲ κληῗδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
Καλὴν, χαλκείην, κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν·
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἔσχατον. ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
Χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
Ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
Ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί·
Δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιιν,
Οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἤτοι Ὀδυσσεὺς
Ἦλθε μετὰ χρεῖος τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε·
Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
Νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
Τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς
Παιδνὸς ἐών. πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος αἵ οἱ ὄλοντο,
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί,
Αἵ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
Ἐπειδὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον
Φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιΐστορα ἔργων,
Ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν
Τὴν δή οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν·
Ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο· δῶκε δὲ τόξον,
Τὸ πρὶν μέν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
Κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
Ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος. οὐδὲ τραπέζῃ
Γνώτην ἀλλήλων. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὔποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἡρεῖτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο
Κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι· φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Οὐδόν τε δρύϊνον προσεβήσατο, τόν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
Ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
Αὐτίκ' ἄρ' ἥ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
Ἐν δὲ κληῗδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
Ἄντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
Βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
Πληγέντα κληῗδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
Ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ, ἔνθα δὲ χηλοὶ
Ἕστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματα κεῖτο.
Ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
Αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός.
Ἑζομένη δὲ, κατ' αὖθι φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
Κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ᾕρεε τόξον ἄνακτος.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,

Accepitque clavem bene flexam manu crassa
Pulchram, æream, manubrium autem eboris inerat:
Perrexit autem ire ad thalamum cum ministrantibus mulieribus
Ultimum. illic autem ei thesauri jacebant regis,
Æsque aurumque multique laboris ferrum.
Ibi arcus jacebat reflexus, & pharetra
Sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ sagittæ:
Dona quæ ei hospes Lacedæmone dederat congressus
Iphitus Eurytides, similis immortalibus.
Hi autem in Messena occurrerunt alter alteri,
Domo in Ortilochi cordati. cæterum Ulysses
Ivit ad debitum quod ei universus populus debebat:
Oves enim ex Ithaca Mesenii viri extulerant
Navibus compactis trecentas, & pastores.
Horum gratia legationem multam viam venit Ulysses
Parvulus. miserat enim pater aliique senes.
Iphitus contra equas quærens quæ ei perierant,
Duodecim fœminæ, sub *iisque* muli patientes operum,
Quæ ei & postea cædes & fatum factæ sunt,
Postquam ad Jovis filium pervenit magnanimum
Virum Herculem, magnorum authorem operum,
Qui ipsum hospitem interfecit domi suæ:
Improbus, neque Deorum vocem reveritus, neque mensam
Illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum:
Equas autem ipse tenuit fortes ungulis in ædibus.
Quas quærens Ulyssi occurrit: dedit autem arcum,
Quem antea quidem portaverat magnus Eurytus, at hic filio
Reliquerat moriens in domibus altis.
Illi autem Ulysses ensem acutum & fortem lanceam dedit,
Principium hospitii necessarii. neque in mensa
Cogniti sunt inter se. ante enim Jovis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
Qui ei arcum dederat. hunc autem nondum dius Ulysses
Proficiscens ad bellum nigris in navibus
Acceperat, sed ibi monimentum hospitis dilecti
Jacebat in ædibus: gestaverat autem sua in terra.
Ipsa autem quando jam in thalamum pervenit divina mulierum,
Limenque quernum ascendit, quod quondam faber
Poliverat scite, & ad normam direxerat,
Inque *eo* postes aptaverat, januas autem imposuerat splendidas:
Statim hæc lorum velociter absolvit annulo,
Clavemque immisit, & forium repulit pessulos
Recta collineans. quæ resonuerunt velut taurus
Pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
Percussæ clavi, apertæque sunt ei ocyus.
Ipsa in alta tabulata ivit, illic autem capsæ
Stabant, in quibus odoriferæ vestes jacebant.
Inde manus porrigens a clavo accepit arcum
Cum ipsa vagina, quæ ei circumdata erat lucida.
Sedens autem, propriis genibus eum imponens
Flebat admodum stridule: eximebatque arcum regis.
Ac postquam satiata est lacrymis abundante luctu,

Βῆ ῥ' ἴμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
Κεῖτο πολὺς καὶ χαλκὸς, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον·
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
Ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
Ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον, οὐδέ τιν' ἄλλην
Μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
Ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
Ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.
Θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο,
Τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Ὣς φάτο· καί ῥ' Εὔμαιον ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
Δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν.
Κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
Ἆ δειλοὶ, τί νυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ᾗ τε καὶ ἄλλως
Κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
Κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
Μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον. οὐ γὰρ ὀΐω
Ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
Οὐ γάρ τις μετὰ τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πᾶσιν
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα·
Καὶ γὰρ μνήμων εἰμὶ, πάϊς δέ τι νήπιος ἦα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Ἤτοι ὀϊστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν
Ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν ποτ' ἀτίμα
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ἐπὶ δ' ὤρνυε πάντας ἑταίρους.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
Μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
Ἄλλῳ ἅμ' ἕψεσθαι, νοσφισαμένη τόδε δῶμα·
Αὐτὰρ ἐγὼ γελόω καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
Οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν,
Οὔτε Πύλου ἱερῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκήνης,
Οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης, οὔτ' Ἠπείροιο μελαίνης.

Perrexit ire in domum ad procos ſuperbos,
Arcum tenens in manu remiſſum, & pharetram
Sagittiferam: multæ autem inerant lethiferæ ſagittæ.
Ei autem ſimul ancillæ portabant corbem, ubi ferrum
Jacebat multum & æs, certamina regis.
Quando autem jam ad procos pervenit divina mulierum,
Stetit apud poſtem domus fabrefactæ,
Genis obtendens tenuia redimicula:
Ancilla autem ei caſta utrinque aſtitit.
Statim autem procis locuta eſt, & dixit verbum:
Audite proci ſuperbi, qui hanc domum
Premitis comedendo & bibendo aſſidue ſemper
Viro abſente multo tempore, neque ullum alium
Seditionis facere prætextum potuiſtis,
Sed me cupientes ducere facereque uxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
Ponam enim magnum arcum Ulyſſis divini:
Quicunque autem facillime intenderit arcum in manibus,
Et jaculabitur per annulos duodecim omnes,
Hunc ſimul ſequar, linquens hanc domum
Maritalem, pulchram, plenam victu,
Cujus aliquando recordaturam me puto vel in ſomnio.
Sic dixit: & Eumæum juſſit divinum ſubulcum
Arcum procis ponere canumque ferrum.
Lacrymans autem Eumæus accepit, & depoſuit.
Flebat etiam bubulcus alibi, poſtquam vidit arcum regis.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & profatus eſt:
Stulti ruſtici, diecularia cogitantes,
Ah miſeri, cur lacrymas funditis, & mulieri
Animum in pectoribus movetis? cui etiam alias
Jacet in doloribus animus, poſtquam dilectum perdidit maritum.
Sed tacite comedite ſedentes, vel foras
Flete egreſſi, arcus hic relinquentes,
Procis certamen difficile. non enim puto
Facile hunc arcum politum tendi.
Non enim quiſquam adeſt talis vir in his omnibus
Qualis Ulyſſes erat. ego enim eum ipſe vidi:
(Etenim memor ſum) puer autem parvus eram.
Sic dixit. ipſi nempe animus in pectoribus ſperabat
Se arcum tenſurum, jaculaturumque per ferrum.
Et quidem ſagittam primus guſtaturus erat
Ex manibus Ulyſſis inculpati, quẽ aliquando contumelia affecerat
Sedens in domo, incitaratque omnes ſocios.
His autem & dixit ſacra vis Telemachi:
O boni, certe valde me Jupiter dementem reddidit Saturnius.
Mater quidem mihi ait dilecta, prudens ut ut ſit,
Se alium ſimul ſequuturam, linquens hanc domum:
At ego rideo & delector inſano animo.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet brabeum,
Qualis nunc non eſt mulier in Achaica terra,
Neque Pyli ſacræ, neque Argi, neque Mycenæ,
Neque ipſius Ithacæ, neque Epiri nigræ.

Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου;
Ἀλλ' ἄγε μὴ μύνῃσι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
Δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην·
Εἰ δέ κεν ἐντανύσω, διοϊστεύσω τε σιδήρου,
Οὔ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
Λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
Οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
Ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Ὀρθὸς ἀναΐξας· ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
Πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας
Πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν·
Ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε. τάφος δ' ἕλε πάντας, ἰδόντας
Ὡς εὐκόσμως στῆσε. πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, καὶ τόξου πειρήτιζεν·
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ,
Νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Καὶ νύ κε δή ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τοτέταρτον ἀνέλκων,
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ὢ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
Ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνεσθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', οἵπερ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
Τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
Κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν·
Αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ.
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Ὄρνυσθ' ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
Ἀρξάμενοι τοῦ χώρου ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο Οἴνοπος υἱὸς,
Ὅ σφι θυοσκόος ἔσκε; παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
Ἷζε μυχοίτατος αἰεί. ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἴῳ
Ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσι δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
Ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξου λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, καὶ τόξου πειρήτιζεν.
Οὐδέ μιν ἐντάνυσε. πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,
Ἀτρίπτους, ἀπαλάς. μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
Πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς. ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστι
Τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν οὗθ' ἕνεκ' αἰεὶ
Ἐνθάδ' ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
Νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
Γῆμαι Πηνελόπειαν Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Ἄλλην δή τιν' ἔπειτα Ἀχαιϊάδων ἐϋπέπλων
Μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα

Et quidem ipſi hoc ſcitis: quid me oportet matrem laudare?
Sed agite ne tergiverſationibus *rem* differte, neque amplius arcus
Diu averſamini tenſionem, ut ſciamus.
Et quidem ipſe ego hunc arcum experiar:
Si autem tenderem, perjacularerque ferrum,
Non mihi dolenti has domos veneranda mater
Linqueret cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
Valens jam patris brabea pulchra obtinere.
Dixit, & ab humeris lænam poſuit purpuream,
Erectus ſurgens: enſemque acutum depoſuit *ab* humeris.
Prius quidem bipennes ſtatuit, ſcrobem fodiens
Omnibus unam longam, & ad amuſſim direxit:
Circumque terram addenſavit. ſtupor autem cepit omnes, videntes
Quam rite ſtatuerat. antea autem nunquam viderat.
Stetit autem in limen iens, & arcum tentavit:
Ter quidem ipſum permoverat, trahere cupiens,
Terque remiſerat de vi, ſperans hoc animo,
Se nervum tenſurum, jaculaturumque per ferrum.
Et ſane tetendiſſet vi quarto attrahens,
Sed Ulyſſes abnuit, & tenuit cupientem licet.
His autem rurſus locuta eſt magna vis Telemachi:
O boni, aut etiam poſtea maluſque ero & ignavus,
Aut junior ſum, & nondum manibus confido
Virum propulſare, quando aliquis prior moleſtus ſit.
Sed agite, qui me viribus potiores eſtis,
Arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem a ſe poſuit humi,
Acclinans conglutinatis politis tabulis:
Illic autem citum telum pulchra acclinavit crena.
Retro autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Surgite ordine *inde* a dextris omnes ſocii,
Incipientes a loco unde vinum miniſtratur.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
Liodes autem primus ſurrexit Oenopis filius,
Qui ipſis vates erat, apud autem cratera pulchrum
Sedebat intimus ſemper. improbitates autem ei ſoli
Inimicæ erant, omnibus autem ſuccenſebat procis.
Qui tunc primus arcum accepit & telum velox:
Stetit autem in limen iens, & in arcu periculum faciebat.
Neque ipſum intendit prius enim doluit manus attrahens,
Parum tritas, teneras. prociſque dixit:
O amici, non quidem ego intendo: capiat autem & alius.
Multos enim hic arcus optimos privabit
Animo & anima. quoniam multo melius eſt
Mori, quam vivos *illo* excidere cujus gratia ſemper
Hic verſamur expectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis & ſperat in mente & cupit
Ducere Penelopen Ulyſſis uxorem:
At poſtquam arcum tentaverit, & viderit,
Aliam jam aliquam poſtea Græcarum bene indutarum
Ambiat dotibus quærens: hæc autem poſtea

Nubat

Γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἕο τόξον ἔθηκε,
Κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν,
Αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων,
Εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς· ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
Οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
Οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ ὀϊστῶν·
Ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί.
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν,
Ἄγρει δὴ πῦρ κεῖον ἐνὶ μεγάροισι Μελανθεῦ,
Πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
Ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
Τόξου πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ.
Πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
Τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' ἐδύναντο
Ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
Ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω
Βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
Φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι,
Βουκόλε καὶ σὺ συφορβὲ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
Ἦ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
Ποῖοί κ' εἶτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
Ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκῃ;
Ἦ κεν μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ', ἢ Ὀδυσῆϊ;
Εἴπαθ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ,
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ,
Ὣς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
Γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,
Ἐξαῦτίς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ· κακὰ πολλὰ μογήσας,
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω
Οἴοισι δμώων· τῶν δ' ἄλλων οὔ τευ ἄκουσα
Εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Σφῶϊν δ' ὡς ἔσεταί περ, ἀληθείην καταλέξω.
Αἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυοὺς,

Nubat qui plurima dederit & fatalis venerit.
Sic dixit, & a ſe arcum poſuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis,
Illic autem citam ſagittam pulchra acclinavit crena:
Retro autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & prolocutus eſt:
Liodes, quale tibi verbum fugit ſeptum dentium,
Graveque moleſtumque? ſuccenſeo autem tibi audiens,
Si ſcilicet hic arcus optimates privabit
Animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
Non enim te talem genuit alma mater
Ut tenſor arcuſque eſſes & ſagittarum:
Sed alii tendent mox proci inclyti.
Sic dixit: & hortatus eſt Melanthium cuſtodem caprarum:
Age jam ignem accende in ædibus Melantheu,
Juxtaque pone ſellamque magnam & pelles in ipſa,
Effer autem adipis magnum orbem *de illo* qui intus eſt,
Ut juvenes calefacientes, ungentes pingui,
Arcus periculum faciamus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. ſtatimque accendit Melanthius magnum ignem,
Juxtaque ferens ſellam poſuit & pellem ſuper ipſam,
Et adipis extulit magnum orbem *de illo* qui intus erat,
Eo juvenes calefacientes periculum faciebant: neque poterant
Tendere, multum enim virium expertes erant.
Antinous autem adhuc abſtinebat & Eurymachus divinus,
Principes procorum: virtute autem erant facile optimi.
Illi vero ex domo iverunt ſimul ambo
Bubulcus & ſubulcus Ulyſſis divini:
Ipſe autem poſt hos domo exivit dius Ulyſſes.
Sed quando extra januas erant & atrium,
Loquens ipſos verbis allocutus eſt ſuavibus:
Bubulce & tu ſubulce, verbum aliquod dicam,
An celem? dicere autem me animus jubet.
Quales eſſetis ad Ulyſſi auxiliandum, ſicunde veniat
Sic valde repente, & aliquis deus ipſum afferat?
Num procis auxiliaremini, an Ulyſſi?
Dicite quomodo vos cor animuſque jubet.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus vir:
Jupiter pater, utinam hoc perficias votum,
Ut veniat quidem ille vir, ducatque eum deus,
Cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerentur.
Similiter Eumæus precabatur omnes deos
Ut rediret Ulyſſes prudens ſuam domum.
At poſtquam horum mentem veram cognovit,
Iterum ipſos verbis excipiens allocutus eſt:
Intus quidem jam hic ipſe ego: mala multa paſſus,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
Cognoſco autem quod vobis cupientibus veni
Solis ſervorum: aliorum autem haud quenquam audivi
Optantem me iterum reducem domum venire.
Vobis autem ſicut erit, veritatem dicam:
Si ſub me deus domuerit procos ſuperbos,

Ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, καὶ κτήματ' ὀπάσσω,
Οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχου ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
Εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλό τι δείξω,
(Ὄφρά με εὖ γνῶτον, πιςωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ)
Οὐλὴν τήν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Ὣς εἰπὼν, ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
Τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην, εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαςα,
Κλαῖον ἄρ', ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα χεῖρε βαλόντε,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμους·
Ὣς δ' αὔτως Ὀδυσσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
Παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε· μή τις ἴδηται
Ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπῃσι καὶ εἴσω.
Ἀλλὰ προμνηςῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες·
Πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω·
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηςῆρες ἀγαυοὶ,
Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
Ἀλλὰ σὺ δῖ' Εὔμαιε φέρων ἀνὰ δώματα τόξον,
Ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι· εἰπεῖν τε γυναιξὶ
Κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
Ἢν δέ τις ἢ ςοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Σοί δὲ Φιλοίτιε δῖε θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
Κληῖσαι κληῗδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθέν περ ἀνέςη.
Ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θείου Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
Θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλα πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὣς
Ἐντανύσαι δύνατο. μέγα δ' ἔςενε κυδάλιμον κῆρ·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
Οὔτι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
(Εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
Ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
Ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
Ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅτ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
Τόξον. ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔςαι· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
Ἁγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι
Κάτθετ'. ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας
Ἑςάμεν, οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι ὀΐω,
Ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ἄγετ' οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
Ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν

Dabo ambobus uxores, & possessiones præbebo,
Domosque prope me ædificatas: & mihi postea
Telemachi sociique fratresque eritis.
Age vero jam & signum manifestum aliud quoddam ostendam,
(Ut me bene cognoscatis, credatisque in animo)
Cicatricem quam quondam mihi sus inflixit albo dente,
Ad Parnasum profecto cum filiis Autolyci.
Sic locutus, pannos magna separavit a cicatrice.
Illi autem postquam inspexerunt, beneque cognoverunt singula,
Fleverunt scilicet circa Ulyssem prudentem manus jacientes,
Et osculati sunt amplectentes caputque & humeros:
Eodem modo Ulysses capita & manus osculatus est.
Et sane flentibus occidisset lumen solis,
Nisi Ulysses ipse prohibuisset, locutusque fuisset:
Cessate a fletu luctuque: ne quis videat
Egressus domo, atque dicat intus.
Sed alter alterum expectantes intrate, neque simul omnes:
Primus ego, post autem vos. at hoc signum fiat:
Alii enim omnes quicunque proci superbi,
Non sinent mihi dari arcum & pharetram:
Sed tu divine Eumæe ferens per domos arcum,
In manibus mihi ponito: dicitoque mulieribus
Claudant domus januas firmiter compactas.
Si autem aliqua vel gemitum vel strepitum intus audiat
Virorum nostris in septis, nequaquam foras
Prodeant, sed illic quiete sint apud opus.
Tibi autem Philœtie divine fores mando atrii
Claudas clavi, cito autem ligamen apponas.
Sic dicens, intravit domos bene habitatas.
Sedit postea in sella iens unde surrexerat.
Tum etiam famuli ingressi sunt divini Ulyssis.
Eurymachus autem jam arcum in manibus versabat,
Calefaciens hinc & hinc splendore ignis: sed ipsum neque sic
Tendere potuit. valde autem suspiravit glorioso corde:
Suspiransque locutus est, verbumque dixit, & prolocutus est:
Eheu, certe mihi dolor de me ipso & de omnibus.
Non nuptias tantum defleo, mœstus licet
(Sunt & aliæ multæ Achivæ, & in ipsa
Cincta mari Ithaca, & aliis urbibus)
Sed si nempe tantum viribus inferiores sumus
Divino Ulysse, ut non possimus tendere
Arcum. opprobrium est & posteris auditu.
Hunc autem rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse.
Nunc quidem enim in populo festum Dei
Sanctum: quis arcus tendat? sed quieti
Deponite. at bipennes etiamsi sinamus omnes
Stare, haud equidem quenquam sublaturum puto,
Venientem in domum Laërtiadæ Ulyssis.
Sed agite: pincerna quidem incipiat poculis,
Ut libantes deponamus curvos arcus:
Mane autem jubete Melanthium custodem caprarum Ca-

Αἶγας ἄγειν αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολίοισιν,
Ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
Τόξου πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Τοῖσδε δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
Λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε·
Νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν.
Ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
Χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
Ἲς οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀκομιστίη τε.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειεν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
Οὐκ ἀγαπᾷς ὃθ' ἕκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
Δαίνυσαι; οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις
Μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
Ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
Οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
Ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
Ἐς Λαπίθας ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
Ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐκ προθύρου δὲ θύραζε
Ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
Ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δὲ, φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς,
Ἤιεν ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ.
Ἐξ οὗ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη.
Οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
Ὣς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
Ἐντανύσῃς. οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
Ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
Πέμψομεν· ἔνθεν δ' οὔτι σαώσεαι. ἀλλὰ ἕκηλος
Πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἔλπεαι, αἴ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
Ἐντανύσῃ, χερσίν τε βίηφί τε ἶφι πιθήσας,
Οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, καὶ ἐὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
Οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπε.

Μηδέ

Capras ducere quæ in omnibus excellentissimæ sunt gregibus
Ut femoribus impositis Apollini inclyto arcu,
In arcu periculum faciamus, & perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo.
Eisque præcones quidem aquam in manus fuderunt,
Juvenes autem crateras coronaverunt potu:
Diviserunt autem omnibus incipientes poculis.
Hi autem postquam libarunt, biberuntque quantū voluit animus,
Eos dolos cogitans allocutus est prudens Ulysses:
Audite me proci inclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Eurymachum autem maxime & Antinoum regem
Oro, quoniam & hoc verbum pro decenti dixit:
Nunc quidem quiescere sinite arcum, & committite diis:
Mane autem Deus dabit robur cui voluerit.
Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum vobis
Manus & robur experiar, si mihi adhuc est
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
An jam mihi perdiderit vagatio & neglectus.
Sic dixit. illi autem omnes supra modum indignati sunt,
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & prolocutus est:
Ah miser hospitum, insunt tibi mentes neque tantulæ.
Non boni consulis quod tranquillus in mensis cum nobis
Epularis? neque epulis privaris, at audis
Verba nostra & locutionem? neque quisquam alius
Verba nostra hospes & mendicus audit.
Vinum te sauciat instar mellis dulce, quod & alios
Lædit, quicunq; ipsū hianti *ore* sumserit, neq; modice biberit.
Vinum & centaurum valde inclytum Eurytionem
Labefecit in domo magnanimi Pirithoi,
Ad Lapithas profectum. qui postquā præcordia labefecerat vino,
Insaniens mala patravit domo in Pirithoi.
Heroas autem dolor cepit, ex vestibulo autem foras
Traxerunt insurgentes, aures sævo ære
Naresque demetentes. ille autem præcordiis suis labefactus,
Ivit suam labem portans insano animo,
Ex quo centauris & viris contentio facta est,
Sibique ipsi primo malum invenit vino gravatus.
Sic & tibi magnum malum denuncio, si hunc arcum
Tetenderis. non enim ullam facundiam *pro te* invenies
Nostro in populo, statim autem te navi nigra
Ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
Mittemus: inde autem nequaquam salvus evades. sed tranquillus
Bibeque, neque contende cum viris junioribus.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Antinoë, non quidem bonum lædere neque justum
Hospites Telemachi, quicunque in has domos pervenit.
Existimas, si hospes Ulyssis magnum arcum
Intenderit, manibusque viribusque satis fretus,
Domum me ducturum, & suam facturum uxorem?
Neque ipse hoc in pectoribus sperat,

Μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
Ε'νθάδε δαινύσθω. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Κούρη Ι'καρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Οὔτι σε τόνδ' ἄξεσθαι ὀΐομεθ'· οὐδὲ ἔοικεν·
Α'λλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος Α'χαιῶν,
Η῾ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
Μνῶνται· ὅτ' οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύουσιν,
Α'λλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
Ῥηιδίως ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Ω῞ς ἐρέουσ'· ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', οὔπως ἐςὶν ἐϋκλείας κατὰ δῆμον
Ε'μμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
Α'νδρὸς ἀριςῆος. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
Οὗτος δὲ ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας ἠδ' εὐπηγὴς,
Α'νδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
Α'λλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον· ὄφρα ἴδωμεν.
Ω῟δε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔςαι·
Εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δῴῃ δέ οἱ εὖχος Α'πόλλων,
Ε'σσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
Δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν,
Καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα·
Πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμὴ, τόξον μὲν Α'χαιῶν οὔτις ἐμεῖο
Κρείσσων ᾧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
Οὔδ' ὅσσοι κραναὴν Ι'θάκην κατακοιρανέουσιν,
Οὐδ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Η῎λιδος ἱπποβότοιο·
Τῶν οὔτις μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κ' ἐθέλοιμι
Καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
Α'λλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ι'ςόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ε'ργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιςα δ' ἐμοί. τοῦ γὰρ κράτος ἔς' ἐνὶ οἴκῳ.
Η῾ μὲν, θαμβήσασα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
Ε'ς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ο'δυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Η῾δὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Α'θήνη.
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
Μνηςῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
Ω῟δε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
Οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Α'πόλλων
Η῾μῖν ἱλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ω῝ς φάσαν. αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῃ,
Δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει,
Α'ττα, πρόσω φέρε τόξα (τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις)

Neque quisquam vestrum hujus gratia animo dolens
Hic epuletur. quoniam neque quidem decet.
Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur:
Filia Icarii prudens Penelope,
Non te hunc ducturum putamus: neque decet:
Sed verentes famam virorum & mulierum,
Nequando aliquis dicat pejor alius Achivorum:
Certe multo deteriores viri strenui viri uxorem
Ambiunt: quod neque arcum politum intendunt,
Sed alius quidam mendicus vir errabundus veniens,
Facile tetendit arcum, perque ferrum misit.
Sic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Eurymache, nequaquam licet inclytos in populo
Esse, qui scilicet domum inhonorantes edunt
Viri optimatis. cur vero probra ista ducitis?
Iste autem hospes, valde quidem magnus & bene compactus,
Virique ex boni genere gloriatur esse filius:
Sed age ei date arcum politum: ut videamus.
Sic enim edicam, hoc autem etiam perfectum erit:
Si ipsum tetenderit, dederitque ei gloriam Apollo,
Amiciam ipsum lænaque tunicaque, amictu pulchro:
Daboque acutum jaculum canum propulsatorem & virorum,
Et ensem ancipitem: dabo etiam sub pedibus calceamenta:
Mittamque quo ipsum cor animusque jubet.
Illam contra Telemachus sapiens alloquebatur:
Mater mea, arcum quidem Achivorum nullus me
Potentior cui velim dareque & negare,
Neque quicunque asperæ Ithacæ dominantur,
Neque quicunque insulis ad Elidem equipascuam:
Horum nullus me invitum coget, si voluero
Et omnino hospiti dare hos arcus auferendos.
Sed in domum iens ipsa tua ipsius opera cura,
Telamque columque: & ancillas jube
Opus adire: arcus autem viris curæ erit
Omnibus, maxime autem mihi: cujus potentia est in domo.
Illa quidem stupefacta, retro in domum ivit:
Filii enim verbum sapiens reponebat animo.
Inque superiora *adium* ascendens cum ancillis mulieribus,
Flebat postea Ulyssem dilectum maritum: donec ei somnum
Dulcem in palpebris jecit cæsia Minerva.
At arcum capiens ferebat curvum dius subulcus.
Proci autem omnes increpabant in ædibus:
Sic autem aliquis dicebat juvenum insolentium:
Quo jam curvum arcum fers invidia non digne subulce,
Erro? mox te apud sues canes veloces edent
Solum ab hominibus, quos nutrivisti, siquidem Apollo
Nobis propitius erit & immortales dii cæteri.
Sic dixerunt. at ille posuit ferens ipso in loco,
Timens, quoniam multi minabantur in ædibus.
Telemachus autem altrinsecus minatus clamabat:
Heus, ulterius fer arcum (mox non bene omnibus obedies)

Μή σε, καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν, ἀγρόνδε δίωμαι
Βάλλων χερμαδίοισι. βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
Αἲ γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι,
Μνηςήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἴην·
Τῶ κε τάχα ςυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
Ἡμετέρου ἐξ οἴκου· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
Μνηςῆρες· καὶ δὴ μεθίεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ. τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραςάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
Κληῗσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἢν δέ τις ἢ ςοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
Κλήισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ᾔιεν αὐτός.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθέν περ ἀνέςη,
Εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
Πάντη ἀναςρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα
Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον.
Ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
Ἤ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
Ἢ ὅγ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν· ὡς ἐνὶ χερσὶ
Νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
Ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηςῆρες. ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάςασε, καὶ ἴδε πάντη,
Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιςάμενος καὶ ἀοιδῆς
Ῥηιδίως ἐτάνυσσε νέῳ ἐπὶ κόλλοπι χορδὴν,
Ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋςρεφὲς ἔντερον οἰὸς,
Ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
Ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνηςῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
Ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺ
Ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊςὸν, ὅς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
Κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
Τόν ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν, εἷλκεν νευρὴν γλυφίδας τε
Αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος· ἧκε δ' ὀϊςὸν
Ἄντα τιτυσκόμενος· πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων

Πρῶ-

Ne te, junior licet sim, in agrum expellam
Jaculans saxis. viribus enim potior sum.
Utinam omnibus tanto quotquot in domibus sunt,
Procis manibus vique fortior essem:
Eo mox fœde aliquem ego mitterem ire
Nostra ex domo: quoniam mala machinantur.
Sic dixit. illi autem omnes super ipso dulce riserunt
Proci: & jam remiserunt ab gravi ira
Telemacho. arcum autem ferens in domum subulcus
In manibus Ulyssi prudenti posuit astans.
Evocansque allocutus est nutricem Eurycleam:
Telemachus jubet te, prudens Euryclea,
Claudere domus januas fortiter compactas:
Si autem aliqua vel gemitum vel sonum intus audiat
Virorum nostris in septis, nequaquam foras
Prodire, sed illic tacite sint apud opus.
Sic dixit. illi autem non evolabat *hoc* verbum:
Clausitque januas domorum bene habitatarum.
Cum silentio autem ex domo Philœtius prosiliebat foras,
Clausitque postea januas septi aulæ.
Jacebat autem sub porticu funis navis circumagitabilis
Byblinus, quo adstrinxit januas, introivit autem ipse.
Sedit postea in sellam iens unde surrexerat,
Inspiciens Ulyssem. hic autem jam arcum tractabat,
Undique versans, tentans hinc atque hinc
Ne cornua cossi edissent absente domino.
Sic autem aliquis dixit videns in propinquum alium:
Certe quidam admirator & fur est arcuum.
Aut forte tales & ipsi domi jacent,
Aut molitur facere: sic in manibus
Tractat huc & illuc malorum sciens erro:
Alius autem rursus dicebat juvenum superborum:
Utinam tantundem utilitatis consequeretur,
Ut iste unquam hunc poterit intendere.
Sic nempe dixerunt proci. at solertissimus Ulysses,
Statim postquam magnum arcum portavit, & vidit undique,
Sicut quando vir citharæ peritus & cantus
Facile extendit novo clavo chordam,
Aptans utrinque bene tortum intestinum ovis,
Sic sine nixu tendit magnum arcum Ulysses.
Dextera autem manu capiens tentavit nervum.
Hic autem pulchre sonuit, hirundini similis voce.
Procis autem dolor factus est magnus, omnibusque color
Mutatus est: Jupiter autem valde sonuit signa ostendens.
Lætatusque est postea pertolerans dius Ulysses
Quod ei ostentum misisset Saturni filius versuti.
Accepit autem velocem sagittam, quæ ei adjacebat mensæ
Nuda: aliæ autem concavam intra pharetram
Jacebant, quas mox erant Achivi experturi.
Quam ad manubrium *arcus* sumens, traxit nervum crenasque
Illic ex sella, sedens: misitque sagittam
Recta collineans; securiumque non aberravit omnium

Πρώτης σειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
Ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', οὔ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
Ἥμενος· οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον
Δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
Οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
Νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
Ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
Μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
Ἦ, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Πὰρ θρόνῳ εἱστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Χ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τὴν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος Ὀδυσσεὺς παρούσης Ἀθηνᾶς, ἐν τοῖς ἑξῆς τὰς θεραπαίνας διὰ Τηλεμάχου καὶ τῶν οἰκείων κολάζει, ἅμα Μελανθίῳ.

Χῖ Ὀδυσεὺς μνηστῆρας ἐκαίνυτο νηλέϊ χαλκῷ.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Ἰῶν ἐμπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται.
Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλεν ἀνήρ,
Εἴσομαι αἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ἦ· καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
Χρύσεον, ἄμφωτον· καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
Ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
Μέμβλετο. τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ,
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τράπεζαν
Ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε·
Σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα.
Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
Οὐδέ πη ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
Ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.

Primo foramine, transivit autem penitus foras
Sagitta ære gravis. ipse autem Telemachum allocutus est:
Telemache, non te hic hospes in ædibus dedecorat
Sedens: neque scopo aberravi, neque arcum
Diu laboravi tendens: adhuc mihi robur incolume est,
Non uti me proci inhonorantes vituperant.
Nunc autem hora & cœnam Achivis parari
In luce, at postea & alioquin delectari
Cantu & cithara. hæc enim ornamenta sunt convivii.
Dixit, & superciliis innuit. ipse autem circumposuit ensem acutũ
Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini.
Circumque manum propriam posuit lanceæ: propeque ipsum
Apud sellam stetit armatus splendido ære.

ODYSSEAE HOMERI XXII. LIBRI

Argumentum.

PRocorum cædem cum peregisset Ulysses præsente Minerva, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum Melanthio.

X. Ulysses procos vicit sævo ferro.

AT ipse nudabatur pannis consilii dives Ulysses:
Prosiliebatq; in magnum limen, habens arcum & pharetram
Sagittis plenam: celeresque effudit sagittas
Ibi ante pedes: postque procis dixit:
Hoc quidem jam certamen difficile perfectum est:
Nunc rursus scopum alium, quẽ nondum quisquam percussit vir,
Videbo an consequar, præbeatque mihi gloriam Apollo.
Dixit: & in Antinoum direxit amaram sagittam.
Ille quidem pulchrum poculum elevare volebat
Aureum, utrinque ansatum: & jam manibus tractabat,
Ut biberet vinum: cædes autem ei haud in animo
Curæ erat. quis putaret inter viros convivas,
Solum in pluribus, etsi valde fortis esset,
Sibi illaturum cædem malam & mortem nigram?
Hunc autem Ulysses in gutture detentum percussit sagitta,
Recta autem teneram per cervicem ivit cuspis:
Declinatus est autem alio, poculumque ei excidit manu
Percusso: statim autem fistula per nares crassa venit
Sanguinis humani. cito autem a se mensam
Impulit pede feriens, diffuditque escas humi:
Panisque caroque assa fœdata est. ipsi autem tumultuabantur
Proci in domo, ut viderunt virum cadentem:
Exque sedibus surrexerunt turbati in domo,
Undique circumspectantes bene incisos ad parietes:
Neque alicubi scutum erat, neque fortis lancea ad capiendũ,
Increpabant autem Ulyssem iratis verbis:
Hospes, male in viros jacularis: non amplius certaminibus
Aliis intereris; nunc tibi adest gravis pernicies.

Etenim

Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριςος
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἴσκεν ἕκαςος ἀνὴρ, ἐπειὴ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν
Ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
Δήμου ἀπὸ Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
Δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
Αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὔτέ τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι·
Νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαςος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
Ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοὶ,
Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος. οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
Οὔτι γάμου τόσσον κεχρημένος οὔτε χατίζων,
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
Ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύῃ
Αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φείδεο λαῶν
Σῶν. ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
Ὅσσά τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαςος,
Χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰσόκε σὸν κῆρ
Ἰανθῇ· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώια πάντ' ἀποδοῖτε,
Ὅσσά τε νῦν ὕμμ' ἐςὶ, καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
Οὐδέ κεν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
Πρὶν πᾶσαν μνηςῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι,
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
Ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς φάτο. τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις,
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδοῦ ἀπὸ ξεςοῦ τοξάσεται, εἰσόκε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
Φάσγανά τε σπάσσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
Ἰῶν ὠκυμόρων. ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
Ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων.
Ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄςυ, βοὴ δ' ὤκιςα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕςατα τοξάσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσατο φάσγανον ὀξὺ,
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ

Etenim nunc virum interfecisti qui longe optimus
Juvenum in Ithaca: ideo te hic vultures edent.
Simulabat quisque vir, quia autumabant non volentem
Virum interfecisse: hoc autem stulti non cognoverunt
Quod jam ipsis etiam omnibus mortis fines imminebant.
Eos autem torve aspiciens allocutus est prudens Ulysses:
Canes, non me amplius existimabatis reducem domũ venturũ
Populo a Trojanorum qui mihi consumebatis domum,
Ancillasque mulieres propter dormiebatis violenter,
Ipsoque *me* vivente clam ambistis *meam* uxorem,
Neque deos timentes qui cœlum latum habitant,
Neque aliquã hominũ indignationẽ in posterũ *vobis* proposuistis:
Nunc vobis & omnibus mortis fines imminent.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit:
Aspiciebat autem quisque qua effugeret gravem perniciem.
Eurymachus autem ipsum solus respondens allocutus est:
Si quidem jam Ulysses Ithacensis venisti,
Hæc quidem decenter dixisti, quæcunque fecerunt Achivi,
Multa quidem in ædibus injusta, multa etiam in agro.
Sed hic quidem jam jacet qui causa fuit omnium,
Antinous. hic enim induxit hæc facinora,
Non nuptiarum adeo indigens neque cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:
Ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
Ipse, at tuum filium interficeret insidians.
Nunc a. hic quidem *suo* fato interfectus est: tu a. parce populis
Tuis. at nos in futurum *te* placantes in populo,
Quæcunque tibi epota sunt & comesta in ædibus,
Precium separatim ducentes viginti boum quisque,
Æsque aurumque reddemus, donec tuum cor
Lætum fuerit: prius autem non indignum *est* irasci.
Hunc autem torve videns allocutus est prudens Ulysses:
Eurymache, neque si mihi paterna omnia redderetis,
Quæcunque & nunc vobis sunt, & sicunde alia adderetis,
Neque sic adhuc manus meas cohiberem a cæde,
Antequam omnes proci excessus luant.
Nunc vobis propositum est contra vel pugnare,
Vel fugere, qui mortem & fata evitaverit.
Sed haud ullum effugiturum puto gravem perniciem.
Sic dixit. eorũ autem illic dissolvebantur genua & propriũ cor.
Eos autem Eurymachus allocutus est secundo rursus:
O amici, non abstinebit vir hic manus intactas:
Sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
Limine a polito jaculabitur, donec omnes
Nos interfecerit: sed recordemur pugnæ:
Ensesque trahite, & obtendite mensas
Sagittis velocibus ipsique omnes immineamus
Conferti, si ipsum ab limine pellamus & foribus.
Eamusque in urbem, clamorque ocyus fiat:
Eo cito hic vir nunc ultimo jaculetur.
Sic nempe locutus, traxit ensem acutum,
Æreum, utrinque acutum: prosiliebatque in ipsum

Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ὁμαρτῆ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροΐεις, βάλλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
Ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιῤῥηδὴς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσε δινηθείς· ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε,
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον. ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
Θυμῷ ἀνιάζων· ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
Λακτίζων ἐτίναξε. κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
Ἀντίος ἀΐξας· εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ,
Εἴπως οἱ εἴξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
Αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
Ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἠὲ προπρηνεῖ τύψας.
Βῆ δὲ θέων· μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε,
Καὶ κυνέην εὔχαλκον ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
Καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα. τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οἶσε θέων, εἷώς μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοὶ,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ,
Καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσατο χαλκόν·
Ὣς δ' αὕτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλὰ,
Ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
Αὐτὰρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοὶ,
Τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Βάλλε τιτυσκόμενος. τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἔκλινεν ἑστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ
Ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη,

Καὶ

Terribiliter vociferans. at ipſe ſimul dius Ulyſſes
Sagittam emiſit, percuſſitque pectus apud mammam,
Inque ei hepate fixit velox telum: exque manu
Enſem demiſit humi, circumfuſuſque menſæ
Decidit volutus: eſcaſque effudit humi,
Et poculum rotundum. ipſe autem terram verberavit fronte,
Animo dolens: pedibus autem ſedile ambobus
Calcitrans concuſſit. in oculis autem fuſa eſt caligo.
Amphinomus autem Ulyſſi ivit glorioſo
Contrarius ruens: ſtrinxitque enſem acutum,
Si quo modo ſibi cederet januis: ſed ipſum prævenit,
Telemachus a tergo percutiens ærata lancea
Humerorum medio, perque pectora adegit.
Sonuit autem cadens, terramque percuſſit tota fronte.
Telemachus autem inde proripuit ſe linquens longam lanceam
Illic in Amphinomo: pertimebat enim ne quis Achivorum
Lanceam trahentem longam vel tranſadigeret
Enſe ruens, vel prono feriens.
Ivit autem currens: valde autem cito ad dilectum patrem venit,
Prope autem ſtans verbis velocibus allocutus eſt:
O pater, jam tibi ſcutum feram & duas lanceas,
Et galeam bene ære munitam temporibus aptam,
Ipſeque induar iens: dabo autem ſubulco
Et bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Porta currens, quamdiu mihi ad propugnandum adſunt ſagittæ,
Ne me amoveant foribus ſolus qui ſum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Perrexit autem ire in thalamum ubi ei inclyta arma jacebant.
Hinc quatuor quidem ſcuta cepit, lanceas autem octo,
Et quatuor galeas pilis equinis denſe criſtatas.
Ibat autem ferens, valde autem cito ad dilectum patrem venit:
Ipſe autem primum circa corpus induit æs:
Eodemque modo famuli induebant arma pulchra,
Stabantque circum Ulyſſem prudentem varii conſilii.
At hic, quandiu quidem ad propugnandum erant ſagittæ,
Tandiu procorum unum ſemper in domo
Feriebat collineans, atque illi denſi cadebant:
At poſtquam defecerant ſagittæ jaculantem regem,
Arcum quidem ad poſtem bene fundatæ domus
Inclinavit ſtare ad parietes collucentes:
Ipſe autem circum humeros ſcutum poſuit quadruplex.
Capite autem in forti galeam bene factam poſuit
Cum equina cauda, graviter autem criſta deſuper nutabat.
Cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Janua autem quædam erat bene ædificato in pariete:
Ultimum autem apud veſtibulum bene ſtantis domus
Erat via in angiportum, tabulæ autem cohibebant bene aptæ
Quam Ulyſſes obſervare juſſit divinum ſubulcum
Stantem prope ipſam: una autem ſola erat via.
His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians:
O amici, nulluſne in ſuperiorem januam aſcenderet

Et

Καὶ εἴποι λαοῖσι· βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
Τῶ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οὔπως ἔστ' Ἀγέλαε διοτρεφές. ἄγχι γὰρ αἰνῶς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης.
Καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὅστ' ἄλκιμος εἴη.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου. ἔνδον γὰρ (ὀΐομαι) οὐδέ πη ἄλλη
Τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα,
Καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·
Βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὣς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα, χερσὶ δὲ δοῦρα
Μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νῶιν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν, ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος) ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
Κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι δῖ' Εὔμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
Καὶ φράσαι εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἣ τάδε ῥέζει,
Ἢ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς, τόν περ ὀΐω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οἴσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὑφορβὸς,
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνὴρ ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοὶ,
Ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἔνισπε,
Ἤ μιν ἀποκτείνω, αἴ κεν κρείσσων γε γένωμαι·
Ἠέ σοι ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
Πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
Σφῶι δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθε·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντες,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν, χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο,
Βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον· λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
Τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε·
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,

Λαέρ.

Et diceret populis? clamorque ocyus fiat?
Ideo cito hic vir nunc postremo jaculetur.
Hunc autē rursus allocutus est Melanthius custos caprarū:
Nullo modo licet Agelaë divine. prope enim nimis
Aulæ pulchræ fores, & difficile os angiportus.
Etiam unus omnes prohibeat vir qui fortis sit.
Sed agite vobis arma feram ad armandum
Ex thalamo. illic enim (puto) neque alio
Arma deposuerunt Ulysses & illustris filius.
Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum
In thalamum Ulyssis supra scalas domus.
Ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemque lanceas,
Et tot galeas æreas pilis equinis cristatas:
Perrexit autem ire, admodumque cito ferens procis dedit.
Et tunc Ulyssis soluta sunt genua & proprium cor,
Ut circumponentes vidit arma, manibusque lanceas
Longas vibrantes: magnum autem ipsi videbatur opus.
Statim autem Telemachum verbis volucribus allocutus est:
Telemache, certe omnino aliqua in domibus mulierum
Nobis instigat bellum malum, aut Melanthius.
Illum contra Telemachus sapiens alloquebatur:
O pater, ipse ego hoc peccavi, (neque quisquam alius
Causa est) qui thalami januam compacte aptam
Reliqui apertam: horum autem speculator fuit melior.
Sed ito divine Eumæe januam claude thalami,
Et observa siqua est mulierum quæ hæc faciat,
An filius Dolii Melanthius, quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Ibat autem iterum in thalamum Melanthius custos caprarum,
Portaturus arma pulchra. animadvertitque dius subulcus,
Statim autem Ulyssem allocutus est prope præsentem:
Divine Laërtiade solertissime Ulysses,
Ille rursus exitiosus vir quem putamus ipsi,
It in thalamum: tu autem mihi verum dic,
An eum interficiam, si superior fiam:
An tibi huc ducam, ut excessus *suos* solvat
Multos, quotquot hic patravit tua in domo.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Ego quidem & Telemachus procos superbos
Retinebimus intra domos, licet percupidos:
Vos autem avertentes pedes & manus desuper,
In thalamum jacite, januas autem adstringite a tergo:
Funisque plexi extrema ipsi alligantes,
Columnam in altam trahite, admoveteque trabibus,
Ut diu vivus, graves dolores patiatur.
Sic dixit. illi autem cum omnino audiverunt, & morē gesserunt,
Iverunt vero in thalamū: fefellerunt autem ipsum intus cū esset.
Et ille quidem in thalami penetrali arma quærebat:
Hi autem steterunt utrinque apud postes manentes:
Donec limen transibat Melanthius custos caprarum,
Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
Altera autem scutum latum, antiquum, inquinatum siccitate,

Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκε·
Δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δ' ἐλέλυντο ἱμάντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην, ἔρυσάν τε μιν εἴσω
Κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ.
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν
Υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντες,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
Οὐδέ σε γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ' ἀγινεῖς
Αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
Τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην τ' ἐπιθέντε φαεινὴν,
Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.
Ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν· οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ,
Τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπε,
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί.
Ὣς ἔφατ', οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην.
Μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
Πρῶτος τήν γ' ἐνένιπτε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
Μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω·
Ὁππότε κεν τούτους κτέομεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱὸν,
Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήμαθ' ὁπόσσά τοι ἐστὶ τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφι,
Τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
Ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάθ'. Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
Οὐκ ἔτι σοί γ' Ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκὴ,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
Εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί·
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι,
Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν γε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
Ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον
Ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.
Ἦ ῥα· καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,

Laërtæ herois, quod juvenis portaverat:
Nempe tum quidem jacebat, suturæque solutæ erant lororum.
Illi autem irruentes ceperunt, traxeruntque ipsum intro
Juveniliter: inque pavimento humi jecerunt dolentem corde.
Pedes autem manusque constrinxerunt animũ cruciante vinculo,
Bene aversas prorsus, sicut jusserat
Filius Laërtis pertolerans dius Ulysses.
Funisque plexi ipsi extrema alligantes,
Columnam in altam traxerunt, admoveruntque trabibus.
Hunc autem mordacibus verbis alloquebaris Eumæe subulce:
Nunc quidem jam etiam atque etiam Melanthie nocte custodies
Lecto in molli dormiens, uti te decet:
Neque te aurora ab Oceani fluctibus
Latebit adveniens aureo throno conspicua, quando ages
Capras procis domum ad convivium parandum.
Sic hic quidẽ illic relictus est extensus pernicioso in vinculo.
Illi autem arma induentes: januamque claudentes splendidam,
Iverunt ad Ulyssem prudentem, versutum.
Hic robur spirantes adstiterunt: hi quidem in limine,
Quatuor, illi autem intra domum multique & boni.
His prope accessit filia Jovis Minerva,
Mentori assimilata & corpore & voce.
Hanc autem Ulysses lætatus est videns, & verbum dixit:
Mentor propulsa malum, recordare autem socii dilecti,
Qui tibi bona feci: coævus autem mihi es.
Sic dixit, suspicans populorum salvatricem esse Minervam.
Proci autem altrinsecus minabantur in ædibus:
Primus hanc increpavit Damastorides Agelaus:
Mentor, ne tibi verbis persuadeat Ulysses
Procis pugnare, auxiliari autem sibi ipsi.
Sic enim nostram mentem perficiendam puto:
Quando hos interfecerimus, patrem atque etiam filium,
Inter eos tu postea interficieris, qui talia cogites
Patrare in ædibus: tuoque ipsius capite solves.
At postquam vobis vires abstulerimus ferro,
Possessiones quot tibi sunt quæque intus & quæ foris,
Ipsis Ulyssis commiscebimus: neque tibi filios
Vivere in ædibus sinemus neque filias,
Neque uxorem castam Ithacæ in urbe versari.
Sic dixit. Minerva autem irata est ex animo magis:
Increpuit autem Ulyssem iratis verbis:
Non amplius tibi Ulysses robur incolume, neque ulla fortitudo,
Qualis quando pro Helena albiulna bono patre nata
Novem annis Trojanis pugnasti perpetuo usque:
Multos autem viros interfecisti in gravi pugna,
Tuoque capta est consilio Priami urbs lata viis.
Quomodo jam nunc, quando in domum tuam & possessiones venis,
Contra procos lamentabiliter recusas fortis esse?
Sed age huc o bone apud me sta, & vide opus,
Ut videas qualis tibi in viris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
Dixit: & nondum omnino dabat inclinatam victoriam,

Α'λλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
Η' μὲν Ο'δυσσῆος ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
Ε'ζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι ἰκέλη ἄντην.
Μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Α'γέλαος,
Εὐρύνομός τε καὶ Α'μφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
Οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
Ο'σσοι ἔτ' ἔζωον, περί τε ψυχέων ἐμάχοντο·
Τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
Τοῖς δ' Α'γέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ω῏ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους.
Καὶ δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὔγματα εἰπών,
Οἱ δ' οἶοι λείπονται ἐπὶ πρώτησι θύρησι.
Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά·
Α'λλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ Ο'δυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
Τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσησιν.
Ω῾ς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευσεν,
Ι'έμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Α'θήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Α'λλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ο'δυσσεύς,
Ω῏ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
Η'μέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ω῾ς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Α'ντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ο'δυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ε'λατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
Τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ι'έμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Α'θήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Α'λλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Α'μφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Λίγδην, ἄκρην δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
Ω῏μον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραζε.
Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ο'δυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
Ε'νθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ο'δυσσεύς,
Α'μφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
Βεβλήκει πρὸς στῆθος· ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα,
Ω῏ Πολυθερσίδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι

Sed adhuc potentiamque & fortitudinem tentabat
Tum Ulyssis tum filii gloriosi.
Ipsa autem splendidæ in domus trabem
Sedit proripiens se, hirundini similis aspectu.
Procos autem hortabatur Damastorides Agelaus,
Eurynomusque & Amphimedon, Demoptolemusque,
Pisanderque Polyctorides, Polybusque belli peritus.
Hi enim procorum fortitudine erant facile optimi,
Qui adhuc vivebant, deque animabus pugnabant:
Reliquos jam domuerat arcus & frequentes sagittæ.
His autem Agelaus dixit, verbum omnibus nuncians:
O amici, jam cohibebit vir hic manus intactas.
Atque jam ei Mentor quidem abit locutus inanes jactationes,
Hi autem soli relicti sunt in primis foribus.
Ideo ne simul omnes mittite lanceas longas:
Sed agite sex primum jaculamini, si forte Jupiter
Det Ulyssem percuti, & gloriam obtinere:
Cæterorum autem nulla cura, postquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autem omnes jaculabantur sicut jusserat,
Mittentes: illa autem omnia vana fecit Minerva.
Eorum alius quidem postem bene fundatæ domus
Percussit, alius autem januam dense aptam:
Alterius autem parieti fraxinus incidit ære gravis.
At postquam jam lanceas evitaverunt procorum,
His sermones occepit pertolerans dius Ulysses:
O amici, jam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam ut jaculemur, qui cupiunt
Nos interficere ad priora mala.
Sic dixit. hi autem omnes jaculati sunt acutas lanceas,
Contra collineantes. Demoptolemum quidem Ulysses,
Euryadem autem Telemachus, Elatum autem subulcus,
Pisandrum autem interfecit boum bubulcus vir:
Hi quidē postea simul oēs mordicus ceperūt magnū pavimentum.
Proci autem recesserunt in ædium penetrale:
His autem irruerunt, eque cadaveribus lanceas rapuerunt.
Rursus autem proci jaculati sunt acutas lanceas,
Connixi: plerasque vero irritas reddidit Minerva.
Horum alius quidem postem bene fundatæ domus
Percussit, alius autem januam densis compagibus aptam:
At alterius parieti fraxinus incidit ære gravis.
Amphimedon autem Telemacho percussit manum ad carpum
Strictim, extremam autem pellem læsit æs.
Ctesippus autem Eumæo supra scutum lancea longa
Humerum aravit: illa autem supervolavit, ceciditque humi.
Isti contra circa Ulyssem belli peritum versutum
Procorum in turbam jaculabantur acutas lanceas.
Tunc vero Eurydamanta percussit urbium populator Ulysses,
Amphimedonta autem Telemachus, Polybum autem subulcus:
Ctesippum autem postea boum bubulcus vir
Percussit ad pectus: gloriabundus autem alloquebatur:
O Polytherside amator convitiorum, nunquam omnino
Cedens stultitiæ magnifica loquere, sed diis

Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον, ὅν ποτ' ἔδωκας
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι δόμον κάτ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἑλίκων ἐπιβουκόλος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὗτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὗτα
Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
Ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὣς ἀγελαῖαι,
Τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θορῶσι,
Ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ
Γίνεται οὐδὲ φυγὴ, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
Ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
Τύπτον ἐπιστροφάδην. τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς,
Κράτων τυπτομένων· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Οὐ γάρ πω τινὰ φημὶ γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
Εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδὲν ἐοργὼς,
Κείσομαι. ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
Κτεινόμενος· τῷ τόνγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριξεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο, Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκαιον·
Ἦ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὃ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε

Μεσ-

Verbum committe: quoniam multo potentiores sunt.
Hoc tibi pro pede hospitale donum est, quem dedisti
Divino Ulyssi domi mendicanti.
Dixit boum nigrarum bubulcus. at Ulysses
Feriebat Damastoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum feriebat
Lancea medio ventre, penitus autem æs transadegit:
Cecidit autem pronus, terramque percussit tota fronte.
Tunc Minerva clades hominum, Ægida sustulit
Alto ex fastigio: illorum autem mentes percellebantur.
Iidemque fugitabant per ædes, boves tanquam gregariæ,
Quas quidem pernix œstrus ingruens agitavit
Tempore in verno, quando dies longi sunt.
Hi autem, sicut vultures curvi unguibus, uncis rostris
Ex montibus venientes avibus insiliunt,
Hæ quidem in campo trepidantes nubes affectant,
Illi autem has perdunt insilientes, neque ullum auxilium
Fit neque fuga: gaudent autem viri præda:
Sic hi procos irruentes in domum (indecens,
Verberabant quaquaversum. horum autem gemitus oriebatur
Capitibus verberatis: pavimentũ autem totum sanguine æstuabat.
Liodes autem Ulyssis advolans cepit genua,
Et ipsum precans verbis velocibus alloquebatur:
Supplex oro te Ulysses: tu autem me respice, & mei miserere.
Nunquam enim cuiquam dico me mulierum in ædibus
Dixisse neque aliquid fecisse mali: sed & alios
Sedabam procos, quicunque talia faceret.
Sed mihi non obediverunt ut malis manus abstinerent:
Ideo ob improbitatem indecora morte obierunt.
At ego cum his vates, qui nihil feci,
Jacebo. sic non est gratia in posterum benefactorum.
Hunc autem torve videns allocutus est prudens Ulysses
Siquidem jam cum his vatem dicis esse te,
Sæpe forsan debuisti optare in ædibus,
Longe mihi reditus finem dulcis fieri,
Te autem uxoremque dilectam sequi & filios parere:
Ideo haud mortem gravem effugies.
Sic locutus, ensem cepit manu forti
Jacentem, quem Agelaus abjecerat humi
Cum cæderetur: quo hunc in cervicem mediam percussit:
Loquentisque ejus caput pulveribus mixtum est.
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis coactu.
Stabat autem in manibus tenens citharam stridulam
Prope apud superiorem januam: bifariam autem mente cogitabat
An egressus domo, Jovis magni ad aram
Tutelaris sederet structam, ubi multa
Laërtes Ulyssesque boum femora combusserant:
An per genua precaretur aggressus Ulyssem.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Genua prehendere Laërtiadæ Ulyssis.
Ille quidem citharam concavam deposuit humi

Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σύ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥστε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱὸς,
Ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
Πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστέ μευ αἰεὶ
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος·
Εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος, ἠὲ συβώτης,
Ἠέ σοι ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς.
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, ἐπειδή σ' οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμὸν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
Ἐκ φόνου εἰς αὐλὴν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδὸς,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο. τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε.
Ἑζέσθην δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν,
Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί.
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
Πεπτηῶτας πολλούς· ὥστ' ἰχθύας οὕσθ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
Τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν.
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἴποιμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.

Ὣς

Inter craterem & ſedile argenteum clavos:
Ipſe autem Ulyſſi accidens ad genua, ea prehendit,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
Supplex oro te Ulyſſes: tu autem me reſpice, & mei miſerere.
Ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
Interfeceris qui diis & hominibus cano.
Ipſe per me doctus ſum: deus autem mihi in mente cantilenas
Omnigenas inſevit. videor autem tibi accinere
Tanquam deo: ideo ne me cupias decollare.
Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
Quod ego non voluntarius in tuam domum, neque indigens,
Veni procis cantaturus ad convivia,
Sed multo plures & potentiores duxerunt coactu.
Sic dixit. eum autem audivit ſacra vis Telemachi,
Statim autem ſuum patrem allocutus eſt prope qui erat:
Abſtine, & nequaquam hunc inſontem percute ferro.
Et præconem Medontem ſervemus, qui mei ſemper
Domo in noſtra curam habuit puer cum *adhuc* eſſem:
Si jam non ipſum interfecit Philœtius, aut Subulcus,
Aut tibi occurrit ruenti in domo.
Sic dixit. hunc autem audivit Medon cata ſciens.
Trepidus enim prociderat & jacebat ſub ſede, circum autem pelle
Indutus erat bovis recenti, vitans mortem nigram.
Statim autem a ſedili ſurrexit, citoque exuit bovinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
O amice, ego quidem hic ſum: tu vero contine te, & dic patri
Et ne me ſuperans lædat acuto ferro,
Virorum procorum *cauſa* iratus, qui ei totonderunt
Poſſeſſiones in ædibus, te autem ſtulti nihil honoraverunt.
Hunc autem ſubridens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Fide, quoniam te hic liberavit & ſervavit,
Ut noſcas in animo, at dicas & alii,
Quod malefacto benefactum eſt longe melius.
Sed egreſſi ædibus ſedete foris
Ex cæde in atrium, tuque & celeberrimus cantor,
Ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiverunt domo procedentes.
Sederunt autem illi Jovis magni ad altare,
Undique circumſpectantes, cædem expectantes ſemper.
Circumſpectans ibat Ulyſſes per ſuam domũ, ſi quis adhuc virorũ
Vivus ſe ſubduxiſſet, fugiens mortem nigram.
Illos autem vidit prorſus omnes in ſanguine & pulveribus
Collapſos multos: ſicut piſces quos piſcatores
Concavum in littus canum extra mare
Reti extraxerunt foraminoſo: hi autem omnes
Undas maris deſiderantes in arenis fuſi ſunt,
Horum quidem ſol lucens abſtulit animam.
Sic tunc proci alius ſuper alio fuſi erant.
Tunc Telemachum allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Telemache, eia age mihi voca nutricem Eurycleam,
Ut verbum dicam quod mihi in animo eſt:

Ω῎ς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῦ παλαιγενὲς, ἥτε γυναικῶν.
Δμωάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
Ε῎ρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρά τι εἴπῃ.
Ω῎ς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ω῎ιξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων·
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Εὗρεν ἔπειτ' Ο'δυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσιν,
Α῎ιματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
Ο῞ς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήιά τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
Ω῎ς Ο'δυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Η῾ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
Ι῎θυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
Α'λλ' Ο'δυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ε'ν θυμῷ γρηῦ χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα.
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Α'λλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον
Αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω.
Πεντήκοντά τοι εἰσὶν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμωαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι·
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Α'λλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεὺς,
Μήπω τήνδ' ἐπέγειρε. σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ε'λθέμεν αἵπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ω῎ς ἄρ' ἔφη. γρηῦς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Α'γγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Εἰς ἓ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Α῎ρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Υ῞δατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
Θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πασῶν
Ψυχὰς ἐξαφέλοισθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Α'φροδίτης

Sic dixit. Telemachus autem dilecto parebat patri:
Motoque ostio, allocutus est nutricem Eurycleam:
Ehodum move te anus antiqua, quæ mulierum
Famularum inspectrix es in domibus nostris:
Veni, vocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus est. illi autem impennatum fuit verbum:
Aperuit autem januas ædium bene habitatarum:
Perrexitque ire: at Telemachus ante præibat.
Invenit postea Ulyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & pulvere inquinatum: tanquam leonem,
Qui comesto bove venit armentali,
Omne autem ei pectusque genæque utrinque
Cruentæ sunt: terribilisque est in vultum aspectu.
Sic Ulysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Illa autem postquam mortuosque & infandum inspexit sanguinẽ,
Conata est jubilare, quoniam magnum vidit opus:
Sed Ulysses prohibuit, & tenuit cupientem licet:
Et ipsam compellans verbis velocibus alloquebatur:
In animo anus gaude, teque contine, neve jubiles.
Haud justum est interfectos ob viros gloriari.
Hos autem fatum domuit deorum, & impia opera.
Non enim quenquam æstimabant terrestrium hominum,
Non malum, neque quidem bonum, qui ad ipsos pervenisset:
Ideo & peccatis fœdam mortem assecuti sunt.
Sed age mihi tu mulieres in domibus enumera
Quæ me inhonorant & quæ scelestæ sunt.
Illum contra alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Enim vero ego tibi fili veritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres.
Famulæ, quas quidem opera docuimus operari,
Lanasque carpere, & servitutem tolerare:
Harum duodecim omnes impudentiam ingressæ sunt,
Neque me honorantes neque ipsam Penelopen.
Telemachus autem nuper quidem adolevit, neque ipsum mater
Imperare sivit in famulis mulieribus.
Sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,
Dicam tuæ uxori, cui aliquis deus somnum immisit.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Nondum illam excita. tu autem huc dic mulieribus
Venire quæ antea indecora patrabant.
Sic dixit. anus autem per domum exivit,
Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.
At ipse Telemachum & bubulcum & subulcum
Ad se vocans, verbis velocibus alloquebatur:
Incipite nunc mortuos portare, & jubete mulieres:
At postea sedilia pulchra & mensas
Aqua & spongiis cavernosis purgare.
At postquam totam domum ornaveritis,
Famulas educentes stabili domo,
Inter tholum & bonum septum atrii
Ferite ensibus longis, donec omnium
Animas auferatis, & obliviscantur Veneris

Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἴν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας,
Κὰδδ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
Ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι. σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς
Αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο
Ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαί, τίθεσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι.
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
Τάων αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
Μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὼς κυανοπρώροιο
Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
Ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μήτις ποσὶν οὖδας ἵκηται.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόθ' ἑστήκει ἐνὶ θάμνῳ,
Αὖλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος·
Ὣς αἵγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
Ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
Τάμνον· μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον· τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Οἶσε θέειον γρηῢ κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θεειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
Πάσας δ' ὄτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω·
Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι. νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφαθ'. οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια.
Ἤνεγκεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήιον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῢς δ' αὖτ' ἀνέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.

Αἱ

Quam a procis habebant, coibantque clam.
Sic dixit. mulieres autem confertæ venerunt omnes,
Graviter lamentantes, teneram lachrymam fundentes.
Primum quidem cadavera portabant mortua,
Subque porticu deposuerunt bene septi atrii,
Sibi invicem innitentes. imperabat autem Ulysses
Ipse urgens: illæ autem exportabant etiam coactu.
At postea sedilia pulchra & mensas
Aqua & spongiis cavernosis purgarunt.
At Telemachus & bubulcus & subulcus
Rastris pavimentum fabre factæ domus
Stringebant: exportabant autem famulæ, ponebantque foris.
At postquam omnem domum ornaverunt,
Famulas educentes stabili domo,
Inter tholum & bonum septum atrii,
Cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effugere.
His autem Telemachus prudens incepit dicere:
Non quidem jam pura morte animam auferam
Harum quæ meo capiti opprobria offuderunt,
Matrique meæ, apudque procos dormiebant.
Sic dixit: & funem navis nigræ
Ex columna aptans magna, circumjecit tholo,
Alte extendens, ne qua pedibus solum tangeret.
Sicut autem quando vel turdeæ patulæ alis vel columbæ
Reti impingunt, quod stat in fruticeto,
Diversorium intrantes, triste autem suscipit cubile:
Sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
Colla laquei erant, ut miserrime morerentur.
Palpitabant autem pedibus paululum non adeo diu.
Eduxerunt autem Melanthium in vestibulumque & atrium:
Eique nares & aures sævo ferro
Amputarunt: genitaliaq; extraxerunt canibus cruda comedenda,
Manusque & pedes inciderunt irato animo.
Hi quidem postea abluti manusque pedesque,
Ad Ulyssem in domum iverunt: consummatumque est opus.
At hic alloquebatur dilectam nutricem Eurycleam:
Fer sulfur anus malorum medelam, ferque mihi ignem,
Ut suffiam domum. tu autem Penelopen
Venire huc jube cum ancillis mulieribus:
Omnes autem hortare famulas per domum venire.
Hunc autem rursus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Næ jam hæc fili mi pro decenti locutus es.
Sed age lænamque tunicamque vestimenta feram.
Neque sic pannis tectus latos humeros
Sta in domibus. indignum enim esset.
Hanc autem rursus allocutus est prudens Ulysses:
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit: neque non obedivit dilecta nutrix Euryclea:
Portavit autem ignem & sulfur: at Ulysses
Bene adolevit ædes & domum & aulam.
Anus autem rursus ascendit per domos pulchras Ulyssis,
Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.

Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι. τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει
Κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ψ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τῶν τῆς πλάνης διηγημάτων ἀνακεφαλαίωσις, καὶ Ὀδυσσέως καὶ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

Ψῖ δ' ἀναγνωρίζει πόσιν ὅν ποτε Πηνελόπεια.

Γρηῢς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα,
Δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Γούνατα δ' ἐῤῥώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψέ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵθ' ἑὸν οἶκον
Κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βίοωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύνανται
Ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
Τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
Ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα; καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
Οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἂψ ἔρχου μέγαρόνδε.
Εἰ γάρ τις μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἵ μοι ἔασι,
Ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρε,
Τῷ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
Αὖτις ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὔτι σε λωβεύω τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
Ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι·
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ᾔδεεν ἔνδον ἐόντα.
Ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν,
Ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.
Ὣς ἔφατ'· ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
Γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἄπο δάκρυον ἧκε·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι μαῖα φίλη νημερτὲς ἔνισπε,
Εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,

Ὅππως

Illæ autem iverunt ex domo, tædas in manibus tenentes.
Illæ quidem circumfundebantur &; salutabant Ulyssem,
Et osculabantur amplectentes caputque & humeros,
Manusque capientes. hunc autem dulce desiderium cepit
Fletus & suspirii. cognoscebat autem animo omnes.

ODYSSEAE HOMERI XXIII LIBRI

Argumentum.

AGnitio Ulyssis apud uxorem, & erroris narrationum summa. & Ulyssis & Telemachi cum domesticis exitus.

Ψ. Agnoscit maritum suum tandem Penelope.

ANus autem in cœnaculum ascendit cachinnans,
Heræ dictura dilectum maritum intus esse.
Genua autem properabant, pedesque agitabantur ei:
Stetit autem super capite, & ipsam allocuta est:
Surge Penelope, dilecta filia, ut videas
Oculis tuis quæ cupis dies omnes.
Venit Ulysses, & domum ingressus est sero, licet veniens.
Procos autem interfecit superbos, qui ejus domum
Contristabant, & possessiones comedebant, violabantque filium.
Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt: qui possunt
Insipientem facere, & prudentem admodum,
Et insipientem prudentiam inire fecerunt:
Qui te læserunt: antea autem mente bona eras.
Cur me contumelia afficis perdolentem animum habentem,
Hæc aliorsum dicens? & ex somno suscitas
Dulci, qui me vinxerat meas palpebras complexus?
Nunquam enim sic dormivi, ex quo Ulysses
Ivit visurus malum Ilium infandum.
Sed age nunc descende, & retro vade in domum.
Si enim aliqua me alia mulierum quæ mihi sunt,
Hæc veniens nunciasset, & ex somno excitasset,
Ideo mox duriter ipsam ego remisissem ire
Rursus intra domos: te autem in hoc quidem senectus juvat.
Hanc autem rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
Non te contumelia afficio filia dilecta: sed vere tibi
Venit Ulysses, & domum ingressus est, sicut dico.
Ille hospes, quem omnes ignominia afficiebant in ædibus:
Telemachus quidem eum olim sciverat intus esse.
Sed prudens cogitationes patris occultabat,
Ut virorum puniret violentiam superborum.
Sic dixit. illa autem lætata est, & lecto prosiliens
Anum complexa est, a palpebris autem lachrymas misit:
Et ipsam loquens verbis velocibus allocuta est:
Eja age jam mihi nutrix dilecta verum dic,
Si vere jam domum venit, ut ais,

Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
Μοῦνος ἐὼν, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουον
Κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
Ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσιν
Ἑσταόθ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες,
Κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.
Νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλὲς,
Πῦρ μέγα κειάμενος. σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶιν ἐυφροσύνης ἐπιβῆτον
Ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ. ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
Νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.
Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ἔρεζον
Μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
Οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ τὸν τεκόμεσθα.
Ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
Τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιΐδος, ὤλετο δ' αὐτός.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ, οὔποτ' ἔφησθα
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι; θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος
Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλοτι εἴπω·
Οὐλὴν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην. ἔθελον δέ σοι αὐτὴ
Εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν,
Οὐκ ἔα εἰπέμεναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
Ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
Αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
Δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολυΐδριν ἐοῦσαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμὸν, ὄφρα ἴδωμαι
Ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
Ὣς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὅρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
Ἦ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν,

Quomodo ſcilicet procis impudentibus manus immiſit
Solus cum eſſet, illi enim ſemper conferti intus manebant.
Hanc autem rurſus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Non vidi, non audivi, ſed gemitum *& tumultum* ſolum audiebam
Interfectorum: nos autē in ſeceſſu thalamorū compagibus aptorū.
Sedebamus turbatæ, januæque *nos* tenebant aptæ *i. e. clauſæ*:
Antequam me tuus filius a domo vocavit
Telemachus: hunc enim pater præmiſerat vocare.
Inveni poſtea Ulyſſem inter cæſos mortuos
Stantem: ſolidum pavimentum tenentes,
Jacebant unus ſuper altero. tu videns animo exhilarata fuiſſes
Sanguine & cruore fœdatum, tanquam leonem.
Nunc hi quidem jam omnes in atrienſibus januis
Congregati: at ipſe domum ſuffit perpulchram,
Ignem magnum accendens. te autem me miſit vocare.
Sed ſequere, ut vobis lætitia imbuatis
Ambo dilectum cor, quoniam mala multa paſſi eſtis.
Nunc autem jam hoc longum deſiderium perfectum eſt.
Venit quidem ipſe vivus domum redux, invenit autem & te
Et filium in ædibus: male autem qui ei faciebant
Proci, eos omnes punivit ſua in domo.
Hanc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Nutrix dilecta, nondum magnopere glorieris ridens.
Scis enim quod gratus in domo appareret
Omnibus, maxime autem mihique & filio quem genuimus.
Sed non eſt hoc verbum verum, ſicut dicis:
Sed aliquis immortalium interfecit procos ſuperbos,
Ob injuriam indignatus triſtem & mala opera.
Haud quenquam enim æſtimabant terreſtrium hominum,
Non malum neque quidem bonum, quicunque ad ipſos venerat:
Ideo ob ſcelera paſſi ſunt malum. at Ulyſſes
Perdidit longe reditum ab Achaia, periitque ipſe.
Huic autem poſtea reſpondit dilecta nutrix Euryclea:
Filia mea, quale tibi verbum excidit ſepto dentium?
Quæ maritum qui intus eſt apud focum, nunquam dicis
Domum eſſe venturum? animus autem tibi ſemper incredulus.
Sed age tibi & ſignum permanifeſtum aliud quoddam dicam:
Cicatricem, quam quondam ei ſus inflixit albo dente,
Hanc abluens agnovi. volebam autem tibi ipſa
Dicere: ſed me ille capiens in ore manibus,
Non ſinebat dicere, aſtutia mentis.
Sed ſequere: at ego *tecum* de me conditionem inibo ipſa,
Si te decepero, ut interficias me miſerrima morte.
Illi reſpondit poſtea prudens Penelope:
Nutrix dilecta, difficile te eſt deorum immortalium
Conſilia tenere *i. e. noſſe*, valde licet multiſciam.
Sed tamen eamus ad filium, ut videam
Viros procos interfectos, & qui interfecit.
Sic dicens, deſcendit de cœnaculo: multa autem ei cor
Movebat, an eminus dilectum maritum interrogaret,
An aſtans oſcularetur caput & manus capiens.
Hæc autem poſtquam ingreſſa eſt & tranſivit lapideum limen,

Ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν
Ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
Ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεω δὴν ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν.
Ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν ἐνωπιδίως ἐσίδεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἀγνώσσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτ' ὀνόμαζε,
Μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
Τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
Ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Τέκνον ἐμὸν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν.
Οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
Ἔστ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
Γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον. ἔστι γὰρ ἡμῖν
Σήμαθ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
Πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
Νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
Τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τις θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧι μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν.
Ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε πάτερ φίλε. σὴν γὰρ ἀρίστην
Μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τοι
Ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Πρῶτα μὲν ἂρ λούσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
Δμωὰς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι.
Αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
Ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
Ἢ ἂν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ περιναιετάουσι·
Μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
Ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
Ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Φρασσόμεθ' ὅ, ττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.

Sedit postea Ulyssi ex adverso in ignis splendore,
Parietis alterius: ille autem ad columnam longam
Sedebat deorsum spectans, expectans si quid ipsi dicat
Fortis uxor, postquam videbat oculis.
Hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
Oculis autem aliquando ipsum obtutu aspiciebat,
Aliquando autem ignorabat mala corpori vestimenta habentẽ.
Telemachus autem increpabat, verbumque dixit, & compellabat:
Mater mea, mala mater, sævum animum habens,
Cur sic a patre separaris, neque apud ipsum
Sedens verbis interrogas neque scrutaris?
Non quidem alia sic mulier toleranti animo
Viro absisteret, qui ei multa perpessus
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Tibi autem semper cor durius est lapide.
  Hunc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:
Fili mi, animus mihi in pectoribus stupet.
Neque alloqui possum verbis, neque interrogare,
Neque in vultum videre contra. si autem revera scilicet
Est Ulysses, & domum venit, certe prorsus nos
Cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis
Signa quæ scilicet & nos abscondita scimus ab aliis.
  Sic dixit. risit autem pertolerans dius Ulysses,
Statim autem Telemachum verbis velocibus alloquebatur:
Telemache, equidem matrem in domibus sine
Tentare me: forsan autem agnoscet & melius.
Nunc autẽ quia squaleo, turpiq; corpus amictu sum amictus,
Ideo non æstimat me, & nondum fatetur ipsum esse.
Nos autem consultemus ut plane optime fiat.
Etenim aliquis uno viro interfecto in populo,
Cui non multi sint adjutores retro,
Fugit, affinesque relinquens & patriam terram:
Nos autẽ columen civitatis interfecimus, qui erant longe optimi
Juvenum in Ithaca: ideo consulere jubeo.
  Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Ipse hæc videas pater dilecte. tuum enim optimum
Consilium in hominibus dicunt esse, neque quisquam tibi
Alius vir certet mortalium hominum.
Nos autem prompti simul sequemur, negoque
Fortitudine me aliis secundum fore, quanta quidẽ potentia adest.
  Hunc autem respondens allocutus est dives consiliis Ulysses;
Tibi enim ego dicam ut mihi videtur esse optimum:
Primum quidem lavamini & induimini vestes,
Famulasque in domibus jubete vestimenta capere.
At divinus cantor tenens citharam stridulam
Nobis præeat amatrice ludorum saltatione,
Ut aliquis autumet nuptias esse, extra audiens,
Vel per viam ambulans, aut qui circum habitant:
Ne antea fama lata cædis in urbe fiat
Virorum procorum, quam nos exeamus extra
Agrum in nostrum arboriferum: illic autem postea
Consultabimus quod utile Olympius præbebit.

Sic

Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας·
Ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες. ὁ δ' εἵλετο θεῖος ἀοιδὸς
Φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσεν
Μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστοναχίζετο ποσσὶν
Ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων,
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
Σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο
Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκοιτο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
Αὐτὰρ κακκεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· καδδὲ κάρητος
Οὔλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
Ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
Ἀντίον ἧς ἀλόχου· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
Κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οὐ μέν κ' ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μαῖα στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Λέξομαι. ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Δαιμόνι', οὔτ' ἄρ' τι μεγαλίζομαι. οὐδ' ἀθερίζω,
Οὐδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος Εὐρύκλεια
Ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
Ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβαλέτ' εὐνήν,
Κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κέδν' εἰδυῖαν,
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἄν τις ζωὸς βροτὸς, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Ῥεῖα μετοχλίσσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
Ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς,
Ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων·
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα

Πυκινῇ

Sic dixit hi autem hunc omnino & audiverunt & *ei* paruerunt.
Primum igitur lavabantur, & induebant tunicas:
Adornabanturque mulieres. ipse autem cepit divinus cantor
Citharam concavam, ipsisque desiderium movit
Cantusque dulcis & inculpatæ saltationis.
Posthæc magna domus reboabat undique pedibus
Virorum ludentium pulchrizonarumque mulierum.
Sic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
Nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.
Improba, non sustinuit mariti sui primi
Servare magnam domum perpetuo, donec veniret.
Sic igitur aliquis dixit. hæc a. nesciebant quomodo sese haberent.
Ast Ulyssem magnanimum sua in domo
Eurynome custos penus lavit, & unxit oleo:
Circum autem ipsum pallium pulchrum jecit & tunicam.
At in capite fudit multam pulchritudinem Minerva,
Majoremque aspectu & crassiorem: deque capite
Crispas *ei* demisit comas hyacinthi flori similes.
Ut cum quis aurum circumfundit argento vir
Peritus, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva
Artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit,
Sic quidem huic circumfudit gratiam capitique & humeris.
E balneo autem exivit corpore immortalibus similis:
Iterum autem rursus resedit in sede unde surrexerat,
Contra suam uxorem: & ipsam allocutus est:
Mirabilis, præ tibi mulieribus fœmineis
Cor durum fecerunt olympias domos habitantes.
Haud quidem alia sic mulier toleranti animo
A viro absisteret, qui ei mala multa perpessus
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Sed age mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
Dormiam. nam huic quidem ferreus in pectoribus animus.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Mirabilis, neque quicquã *me* magnifice effero, neque te parvifacio,
Neque nimis afficior: perquam autem bene scio qualis eras
Ex Ithaca in navi iens longis remis instructa.
Sed age ei sterne densum lectum Euryclea
Extra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit.
Ibi ei exposito denso cubili, injicite lectum,
Pelles & lænas & lodices stupendos.
Sic dixit maritum tentans. at Ulysses
Ingemiscens uxorem allocutus est casta doctam:
O mulier, certe valde hoc verbum animo *meo* triste dixisti.
Quis autem mihi alibi posuit lectum? difficile enim esset
Et perquam bene scienti, nisi Deus ipse veniens
Facile volens poneret alio in loco.
Virorum autem haud quisquam vivus homo, neque valde vigens,
Facile amoliretur. quoniam magnum signum extat
In lecto laborato: id autem ego feci, neque quisquam alius.
Frutex erat patulus foliis olivæ septum intra,
Vigens, florescens: spissitudine autem erat tanquam columna:
Huic autem ego circumdans thalamum struxi, donec perfeci

Πυκινῆς λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα·
Κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
Κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλκῷ
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
Ἑρμῖν' ἀσκήσας· τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
Ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
Δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι,
Ἐκ δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα
Εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι λέχος, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε ταμὼν ὑπὸ πυθμέν' ἐλαίης.
Ὣς φάτο. τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ'· ἠδὲ προσηύδα,
Μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
Ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζὺν,
Οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
Ἥβης ταρπῆναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
Οὕνεκά σ' οὐ τοπρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἐῤῥίγει μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
Ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
Οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
Ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Εἰ ᾔδη ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Ἀξέμεναι οἴκονδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
Τὴν δ' ἤτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
Τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέως κατέλεξας
Εὐνῆς ἡμετέρης, τὴν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορὶς, (ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
Ἣ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο)
Πείθεις δή μευ θυμὸν ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδν' εἰδυῖαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
Ὧντε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
Ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ.
Παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
Νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφεν ἅλμη.
Ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
Ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ.
Δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ·
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, ἠῶ δ' αὖτε
Ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους

Denſis lapidibus, & bene deſuper texi:
Conglutinataſque impoſui januas denſe aptas:
Et tunc poſtea abſcidi comam frondoſæ olivæ:
Truncum autem ex radice incidens, circum polivi ære
Bene & ſcite, & ad amuſſim direxi,
Fulcrum faciens: terebravi autem omnia terebra.
Exque hoc incipiens lectum dolavi, donec perfeci,
Variegans auroque & argento & ebore,
Extra autem extendi pellem bovis purpura ſplendidam.
Sic tibi hoc ſignum dico: neque ſcio
An mihi adhuc incolume eſt cubile, aut aliquis jam
Virorum alibi poſuit ſucciſo fundo olivæ.
Sic dixit. ejus illic ſoluta ſunt genua & proprium cor,
Signa recognoſcentis quæ ei certa dixerat Ulyſſes.
Lachrymans autem poſtea recta cucurrit, circumque manus
Collum jecit Ulyſſi, caput autem oſculata eſt: & dixit:
Ne mihi Ulyſſes iraſcere, quoniam in aliis maxime
Hominum prudens fuiſti: dii autem dederunt ærumnam,
Qui nobis inviderunt una manentes
Juventute delectari, & ſenectutis limen attingere.
At ne nunc mihi *ob* hoc iraſcere neque indignare,
Quod te non primum poſtquam vidi, ſic amplexa ſum.
Semper enim mihi animus in pectoribus meis
Horrebat ne me quis hominum deciperet verbis
Veniens. multi enim malas aſtutias cogitant.
Neque Argiva Helena Jove nata
Viro cum externo, mixta eſſet amore & lecto,
Si sciviſſet quod ipſam iterum bellicoſi filii Achivorum
Ducturi domum dilectam in patriam eſſent.
Hanc autem facere Deus impulit opus indecorum:
Hoc autem nocumentum antea non ſuo impoſuerat animo
Grave, ex quo primum & ad nos venit dolor.
Nunc autem poſtquam jam ſigna valde manifeſte dixiſti
Lecti noſtri, quem non homo alius vidit,
Sed ſoli tuque egoque, & ancilla una ſola
Actoris, (quam mihi dedit pater jam huc venienti,
Quæ nobis cuſtodiebat januas denſi cubiculi)
Fidem facis jam meo animo ſævo licet valde.
Sic dixit. illi autem adhuc magis deſiderium movit luctus:
Flebat autem habens uxorem animo dilectam caſta doctam.
Sicut autem quando expectate terra natantibus apparet,
Quorum Neptunus benefactam navem in ponto
Fregerit impulſam vento & fluctu vaſto,
Pauci autem effugiunt canum mare in terram
Natantes, multa autem circa corpus hæſit ſalſugo,
Læti autem adiverunt terram, malum fugientes:
Ita illi gratus erat maritus inſpicienti.
Collo autem nunquam omnino removebat brachia alba:
Et ſane flentibus apparuiſſet roſea digitis Aurora,
Niſi alia cogitaſſet Dea cæſia Minerva.
Noctem quidem in termino longam tenebat, aurorā autem rurſus
Servabat in Oceano aurea ſede conſpicuam, neque ſinebat equos

Jungi

Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
Λάμπον καὶ Φαέθοντ', οἵτ' ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
Καὶ τότ' ἄρ' ἣν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
Ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔςαι
Πολλὸς καὶ χαλεπὸς, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
Ὣς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
Ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον ἄϊδος εἴσω,
Νόςον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐνὴ μὲν δὴ σοί γε τότ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
Σῷ ἐθέλῃς. ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
Εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον. ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν (ὀΐω)
Πεύσομαι· αὐτίκα δ' ἐςὶ δαήμεναι οὔτι χέρειον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρυνέουσα κελεύεις
Εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
Οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
Χαίρω. ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄςε' ἄνωγεν
Ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμόν·
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρας, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν,
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδές· (οὐδέ σε κεύσω)
Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμὸν,
Ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποςείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
Γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
Ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ςόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Γρηῢς μὲν κείουσα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει.
Τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
Ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτ
Ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.

Αὐτ

Jungi veloces pedibus, lumen hominibus portantes
Lampum & Phaëthonta, qui auroram pulli agunt.
Tunc igitur ſuam uxorem allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, nondum enim omnium ad fines certaminum
Venimus, ſed adhuc deinceps immenſus labor eſt
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima dixit Tireſiæ
Die illo quando deſcendi domum Plutonis intra,
Reditum ſociis quærens & mihi ipſi.
Sed veni, ad lectum eamus uxor, ut & jam
Somno ſub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Lectus quidem tibi tunc erit quando animo
Tuo volueris. poſtquam te dii fecerunt venire
Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sed quoniam cognoviſti, & tibi Deus injecit animo,
Dic age mihi illud certamen. quoniam & in futurum (puto)
Audiam: ſtatim autem eſt ſcire non pejus.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Mira *mulier*, cur igitur rurſum me valde hortans jubes
Dicere? at ego dicam, neque celabo.
Haud quidem tibi animus lætabitur: neque enim ipſe
Lætor. quoniam admodum multas hominum in urbes jubebat
Venire, in manibus habentem habilem remum;
Donec *ad* eos pervenirem qui ignorant mare
Viros, neque ſalibus mixtam eſcam edunt,
Neque ſciunt naves purpureas roſtris,
Neque habiles remos, qui alæ navibus ſunt.
Signum autem mihi hoc dixit permanifeſtum: (neque te celabo)
Quando jam mihi occurrens alius viator
Dixerit *me* ventilabrum tenere in illuſtri humero,
Tunc me in terra figentem jubebat remum,
Sacrificantem ſacra bona Neptuno regi,
Arietem, taurumque, porcaſque ineuntem verrem,
Domum abire, facereque ſacris hecatombis
Immortalibus diis qui cœlum latum habitant,
Omnibus prorſus ordine. mors autem mihi ex mari ipſi
Lenta omnino talis veniet, quæ me interficiet
Senectute ſub matura labefactum: circum autem populi
Beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Si quidem jam ſenectutem dii perficient meliorem,
Spes tibi poſtea malorum fugam fore.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant,
Interim autem Eurynomeque & nutrix parabant lectum
Veſte molli, tædis ſublucentibus.
At poſtquam ſtraverunt denſum lectum feſtinantes,
Anus quidem decubitura, retro domum ivit.
His autem Eurynome cubicularia præibat
Euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
In thalamum autem illis ductis, retro abivit. illi deinde
Lubentes lecti antiqui legem repetiverunt.

At

Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
Αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς,
Τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες,
Ἣ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
Ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον,
Οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος·
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσεὺς, ὅσα κήδε' ἔθηκε
Ἀνθρώποις, ὅσά τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε,
Πάντ' ἔλεγ'. ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
Πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
Ἦλθ' ὡς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
Ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
Ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Ἠδ' ὡς Αἴολον ἵκεθ', ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πέμπ'. οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
Ἦην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
Ἠδ' ὡς τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
Οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ.
Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε.
Ἠδ' ὡς ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
Ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο
Νηῒ πολυκλήϊδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους,
Μητέρα θ' ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
Ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν·
Ὥς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
Ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
Ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
Ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψὼ,
Ἥ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλὰ τῷ οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἠδ' ὡς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
Οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες.
Τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτέ οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
Εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
Αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
Ὦρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέρῃ. ὦρτο δ' Ὀδυσσεὺς

At Telemachus & bubulcus & subulcus
Cessare fecerunt saltatione pedes, cessare fecerunt & mulieres:
Ipsi autem cubuerunt in ædibus umbrosis.
Illi autem postquam amore delectati sunt desiderato,
Delectabantur verbis invicem se alloquentes,
Illa quidem quæcunque in ædibus toleraverat divina mulierum,
Virorum procorum inspiciens exitiosam turbam,
Qui sui gratia multa, boves & pingues oves
Jugulabant, multum autem ex doliis hauriebatur vini:
At divinus Ulysses, quoscunque dolores posuisset
Hominibus, quascunque ipse ærumnas passus fuisset,
Omnia dicebat. illa autem delectata est audiens, neque ei somnus
Cecidit in palpebris antequam narrasset omnia.
Incepit autem quomodo primum Ciconas domuit, at postea
Venit in Lotophagorum virorum pinguem terram:
Et quæcunque Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
Fortium sociorum, quos comederat, neque misertus erat.
Et quomodo ad Æolum ivit, qui ipsum benevolus suscepit,
Et misit. neque adhuc fatale dilectam in patriam ire
Erat, sed ipsum rursus rapiens procella
Pontum in piscosum tulit valde ingemiscentem.
Et quomodo longam portis Læstrygoniam adivit,
Qui naves perdiderunt & fortes socios
Omnes: Ulysses autem solus aufugit nave nigra.
Et Circes narravit dolum calliditatemque.
Et quomodo in Ditis domum ivit latam,
Animam scitaturus Thebani Tiresiæ
Navi multis clavis apta, & inspexit omnes socios,
Matremque quæ ipsum peperit & nutrivit parvulum.
Et quomodo Sirenum frequentium vocem audivit.
Quomodoque pervenit ad erratiles petras, gravemq; Charybdim,
Scyllamque, quam nunquam indemnes viri effugerant.
Et quomodo Solis boves interfecerunt socii:
Et quomodo navem velocem percussit ardenti fulmine
Jupiter altitonans: perieruntque boni socii
Omnes simul, ipse autem malum fatum subterfugit.
Quomodoque ivit *in* Ogygiam insulam, nymphamque Calypso,
Quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,
In speluncis cavis, & aluit, & dixit
Se facturam *eum* immortalem & senectutis expertem dies omnes:
Sed illi nunquam animum in pectoribus permovit.
Et quomodo in Phæaces pervenit multa passus,
Qui ipsum ex animo deum tanquam honoraverunt,
Et miserunt cum navi dilectam in patriam terram,
Æs aurumque satis vestemque dantes.
Hoc igitur ultimum dicebat verbum, quando ei dulcis somnus
Solvens membra irruit, solvens curas animi.
Ipsa rursus alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Quando jam Ulyssem putabat suo in animo
Concubitu suæ uxoris delectatum esse atque etiam somno,
Statim ab Oceano aurithronam matutinam
Movit, ut hominibus lumen ferret. surrexit autem Ulysses

Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
Ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
Κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
Ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνήν,
Κτήματα μὲν τά μοι ἐστὶ κομιζέμεν ἐν μεγάροισι·
Μῆλα δ' ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληίσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
Δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους·
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
Ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται.
Σοὶ δὲ γύναι τάδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
Αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἧσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά.
Ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν· ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
Νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἐξῆγε πόληος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ω. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς Ἑρμῆς εἰς ᾅδου κατάγει· καὶ ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Λαέρτην. καὶ ταραχὴν τοῖς Ἰθακησίοις γεγενημένην ἐπὶ τῇ τῶν μνηστήρων ἀναιρέσει Ἀθηνᾶ διακωλύει.

Ω δ' Ὀδυσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱέϊ μάχετ' Ἀχαιοῖς.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
Καλήν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο.
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
Ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα.
Πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθά τε ναίουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.
Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,

Αἴαντός

Lecto ex molli, uxori autem verbum mandavit:
O uxor, jam quidem multis satiati sumus certaminibus
Ambo: tu quidem hic meum multarum curarum reditum
Flens: at me Jupiter doloribus & dii cæteri
Festinantem impeditũ tenuerunt mea a patria terra. (lectum,
Nunc autem postquam ambo multis modis optatum attigimus
Possessiones quæ mihi sunt cura in ædibus:
Pecudes autem quas mihi proci superbi consumserunt,
Multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achivi
Dabunt, donec omnia impleverint stabula:
Sed equidem arborosum agrum adibo,
Visurus patrem optimum, qui mihi frequenter dolet.
Tibi autem uxor hoc injungo sapienti licet:
Statim enim fama ibit simul cum sole ascendente
Virorum procorum, quos interfeci in ædibus:
In superiora ædium ascendens cum ancillis mulieribus,
Sede, neque quenquam aspice, neque interroga.
Dixit, & circum humeros induit arma pulchra:
Hortatus est autem Telemachum & bubulcum & subulcum,
Omnesque arma jussit martia manibus capere.
Qui non immorigeri erant: verum armabantur ære,
Aperiebantque januas, & exibant, præibat autem Ulysses.
Jam quidem lumen erat in terra: hos autem Minerva
Caligine cooperiens, velociter eduxit urbe.

ODYSSEÆ HOMERI XXIV. LIBRI

Argumentum.

PRocorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et agnitio Ulyssis fit ad patrem Laërtem. Et turbam Ithacensibus factam ob procorum cædem Minerva compescit.

Ω. Ulysses cum patre & filio pugnat Achivis.

MErcurius autem animas Cyllenius evocabat
Virorum procorum: habebat autem virgam in manibus
Pulchram, auream, qua hominum oculos mulcet
Quorum vult, quosdam contra etiam dormientes suscitat.
Hac igitur ducebat movens: illæ autem stridentes sequebantur.
Sicut autem quando vespertiliones secessu atri ingentis
Stridentes volant, postquam aliqua exciderit
Uvâ ex petra, interque sese hærent:
Sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis
Mercurius alienus a malo, per squalidas vias.
Præteribant autem Oceani fluxus & Albam petram,
Et solis portas & populum somniorum
Præteribant: statim autem pervenerunt in herbosum pratum,
Ubi habitant animæ, simulachra defunctorum.
Invenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & inculpabilis Antilochi,

Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἤλυθ' ἔπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέρατ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλείωνος,
Ἀτρείδη, πέρι μέν σε φάμεν Διῒ τερπικεραύνῳ
Ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα,
Οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παραστήσεσθαι ἔμελλε
Μοῖρ' ὀλοὴ, τὴν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἧσπερ ἄνασσες,
Δήμῳ ἔνι Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω·
Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο,
Ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ὃς θάνες ἐν Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
Μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δὲ στροφάλιγγι κονίης
Κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
Παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
Αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
Κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
Ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι. πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν,
Ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
Θεσπεσίη. ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς·
Καί νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
Μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
Ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνειότος ἀντιόωσα.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Θρήνεον. ἔνθα κεν οὔτιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτάς τε καὶ ἦμαρ
Κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
Μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
Καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ

Τεύ-

Ajacisque, qui optimus erat specieque corporeque
Cæterorum Danaorum, post inculpatum Pelidem.
Sic illi quidem circa illum versabantur: prope autem
Adveniebat anima Agamemnonis Atridæ
Dolens: circumque aut aliæ congregabantur quæcunque cum ipso
Domo in Ægisthi mortuæ erant & fatum obiverant.
Hunc prior anima allocuta est Pelidæ:
Atride, supra quidem te autumabamus Jovi gaudenti fulmine
Viros heroas dilectum esse diebus omnibus,
Quoniam multisque & fortibus imperabas
Populo in Trojanorum, ubi passi sumus dolores Achivi.
Ergone & tibi primum adstare debuit
Parca pernitiosa, quam nullus fugit, quicunque natus est.
Utinam debuisses honore fruitus quo imperabas,
Populo in Trojanorum mortem & fatum obiisse.
Eo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achivi,
Et tuo quoque filio magnam gloriam conciliasses in futurũ:
Nunc autem te miserrima morte fatale erat capi.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
Beate Pelei fili, diis similis Achilles,
Qui mortuus es in Troja longe *ab* Argo, circum autem te alii
Interfecti sunt Trojanorum & Achivorum filii optimi,
Pugnantes de te: tu autem in globo pulveris
Jacebas magnus, ingenti spatio, oblitus equitationis.
Nos autem toto die pugnabamus: neque omnino
Cessavissemus a bello, nisi Jupiter turbine sedasset.
At Postquam te ad naves portavimus ex bello,
Deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
Aquaque calida & unguento. multas autem te circum
Lacrymas calidas fundebant Danai, tondebantque crines.
Mater autem ex mari venit cum immortalibus marinis,
Nuncium audiens: vox autem in mare ruerat
Magna. cepitque tremor omnes Achivos:
Et ruentes ivissent concavas in naves,
Nisi vir detinuisset antiquaque multaque sciens,
Nestor, cujus & antea optimum apparuit consilium,
Qui ipsis bene cupiens concionatus est & dixit:
Continete vos Argivi, ne fugite filii Achivorum.
Mater ex mari hæc cum deabus marinis
Venit, suo filio mortuo adfutura.
Sic dixit. cohibueruntque fugam magnanimi Achivi.
Circum autem te steterunt filiæ marini senis,
Miserabiliter lugentes, circũ autem immortales vestes induerunt.
Musæ autem novem omnes, alternis voce pulchra,
Lamentabantur. hic nullum illachrymem vidisses
Argivorum: tam *lugubre* enim *quiddam* moverat Musa stridula.
Septem & decem quidem te simul noctesque & dies
Flevimus immortalesque dii mortalesque homines:
Octava & decima autem dedimus igni, multasque circa te
Oves occidimus valde pingues & nigras boves.
Cremabaris autem in veste deorum, & unguento multo,
Et melle dulci. multi autem heroës Achivi

Cum armis ferebantur circa pyram ardentis,
Pedestresque equestresque: multus autem strepitus ortus est.
At postquam te flamma confecit Vulcani,
Mane scilicet tibi collegimus alba ossa, Achilles,
In vino puro & unguento: dedit autem mater
Auream amphoram: Bacchi autem donum
Dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi jacent alba ossa illustris Achilles,
Mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:
Separatim autem Antilochi, quem maxime honorabas omnium
Cæterorum sociorum post Patroclum mortuum.
Circum ipsa autem postea magnum & insignem tumulum
Fudimus Argivorum sacer exercitus bellicosorum.
Littore in excelso in lato Hellesponto.
Ut longe manifestus ex ponto viris esset
His qui nunc sunt & qui in futurum erunt.
Mater autem poscens deos perpulchra certamina,
Posuit medio in circo optimatibus Achivorum.
Jam quidem multorum sepulchro virorum interfui
Heroum, quando olim mortuo rege
Cinguntur que juvenes & parant certamina:
Sed illa maxime videns miratus fuisses animo,
Qualia de te posuit Dea perpulchra certamina
Argentea pedibus Thetis. valde enim amicus eras diis.
Sic tu quidem neque mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
Omnes in homines gloria erit bona Achilles:
At mihi quæ hæc utilitas quod bellum gessi?
In reditu enim mihi Jupiter molitus est tristem interitum
Ægisthi sub manibus & perditæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Prope autem ipsos venit internuncius Argicida,
Animas procorum deducens Ulyssi domitorum.
Illi igitur stupefacti recta iverunt, postquam viderunt.
Cognovit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthei perinclytum Amphimedontem:
Hospes enim erat, in Ithaca domos *suas* inhabitans.
Hunc prior anima alloquebatur Atridæ:
Amphimedon, quid vobis accidit ut tenebrosam terram subiretis
Omnes electi & æquævi? neque *quisquam* aliter
Discernens elegisset in urbe viros optimos.
Num vos in navibus Neptunus domuit,
Excitans graves ventos & fluctus vastos?
An inimici viri læserunt in continente
Boves vastantes (*pro abigentes*) & ovium greges pulchros?
An pro urbe pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti: hospitem autem tibi me dico esse.
An non meministi quando illuc veni in vestram domum,
Hortaturus Ulyssem cum divino Menelao
Ad Ilium ut una sequeretur *nos* bene transtratis in navibus?
Mense autem toto omnem transivimus latum pontum,
Vix permoventes Ulyssem urbium populatorem.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Amphimedontis:

Α'τρείδη κύδιϛε ἄναξ ἀνδρῶν Α'γαμέμνον,
Μέμνημαι τάδε πάντα, καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
Η'μετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ο'δυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
Η'δ' οὐδ' ἠρνεῖτο ϛυγερὸν γάμον, οὔτ' ἐτελεύτα,
Η'μῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Α'λλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱϛὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
Κοῦροι ἐμοὶ μνηϛῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ο'δυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
Ε'κτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήιον, εἰσότε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μή τις μοι κατὰ δῆμον Α'χαιιάδων νεμεσήσῃ,
Αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ω'ς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ε'νθά κεν ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱϛὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ω'ς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Α'χαιούς.
Α'λλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ἤδη,
Καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱϛὸν,
Ω'ς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
Εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνατα μέγαν ἱϛὸν,
Πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ.
Καὶ τότε δή ῥ' Ο'δυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων
Α'γροῦ ἐπ' ἐσχατιὴν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ε'νθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ο'δυσσῆος θείοιο,
Ε'κ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ.
Τὼ δὲ μνηϛῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
Ι'κοντο προτὶ ἄϛυ περικλυτὸν· ἤτοι Ο'δυσσεὺς,
Υ'ϛερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευε.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕϛο,
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
Ε'ξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἳ προγενέϛεροι ἦσαν·
Α'λλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίπτομεν ἠδὲ βολῇσιν.
Αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
Βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος, τετληότι θυμῷ·
Α'λλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος Αἰγιόχοιο,
Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
Ε'ς θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήισσεν ὀχῆας·
Αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγε
Τόξον μνησήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
Η'μῖν αἰνομόροισιν ἄεθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
Νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν.
Α'λλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ο'δυσσῆος μέγα τόξον
Ε'νθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι

Τό-

Atrides optime rex virorum Agamemnon,
Memini hæc omnia, & indubitate narrabo,
Noſtræ mortis malum finem qualis contigerit:
Ambiebamus Ulyſſis diu abſentis uxorem:
Hæc autem neque negabat odioſas nuptias, neque perficiebat,
Nobis meditans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mente cogitavit:
Statuens magnam telam in domibus texebat
Tenuem & rotundam: ſtatim autem nobis poſtea loquebatur:
Juvenes mei proci, quoniam mortuus eſt divinus Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias, donec veſtem
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)
Laërti heroi ſepulchralem, dum ipſum
Parca pernicioſa ſuſtulerit in longum ſopientis mortis:
Ne aliqua me in populo Græcarum culpet,
Si ſine veſte jacebit qui multa poſſederit.
Sic dixit: nobis autem perſuaſus eſt animus maſculus.
Tunc diurna quidem texebat magnam telam,
Noctibus autem diſſolvebat, poſtquam faces appoſuerat.
Sic triennio latuit dolo, & fidem fecit Achivis.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora,
Menſibus deficientibus, multique dies conſummati erant,
Tunc quædam dixit mulierum quæ clare ſciebat,
Et hanc diſſolventem invenimus illuſtrem telam,
Sic hanc perfecit & non volens, per vim.
Donec ipſa veſtem oſtendit, cum pertexuiſſet magnam telam,
Et laviſſet, ſoli ſimilem vel lunæ.
Tunc Ulyſſem mala alicunde duxit fortuna
Agri in extremitate, ubi domos *ſuas* habitabat ſubulcus.
Illic venit dilectus filius Ulyſſis divini,
Ex Pylo arenoſa reverſus cum navi nigra.
Hi autem procis mortem malam parantes,
Venerunt ad urbem perinclytam: Ulyſſes quidem
Poſterior, at Telemachus ante præceſſit.
Illum autem ſubulcus duxit turpes corpore amictus habentẽ,
Mendico vili ſimilem atque ſeni, (erat,
Scipioni innitentem: illoque turpi circũ corpus amictu amictus
Neque quiſquam noſtrum potuit cognoſcere ipſum eſſe,
Repente apparentem, neque qui majores natu erant:
Sed verbis malis inceſſimus & jaculis.
At is quidem interea tolerabat in ædibus ſuis
Percuſſus & objurgatus patienti animo:
Sed quando jam ipſum ſuſcitavit Jovis mens Ægiochi,
Cum Telemacho quidem perpulchra arma tollens,
In thalamum depoſuit, & clauſit ſeras:
At idem ſuam uxorem multo aſtu juſſit
Arcum procis ponere canumque ferrum,
Nobis infortunatis certamina & cædis principium.
Neque quiſquam noſtrum potuit fortis arcus
Nervum intendere, longeque aberamus:
Sed quando in manus pervenit Ulyſſis magnus arcus,
Tunc nos quidem omnes increpabamus verbis

Τόξον μὴ δόμεναι. μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊςοὺς,
Δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα ςονόεντα,
Ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιςῖνοι ἔπιπτον.
Γνωτὸν δ' ἦν ὅ ῥά τις σφι θεῶν ἐπιτάῤῥοθος ἦεν.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
Κτεῖνον ἐπιςροφάδην· τῶν δὲ ςόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Ὣς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν
Σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάςου,
Οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
Κατθέμενοι γοάοιεν. ὃ γὰρ γέρας ἐςὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο,
Ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
Κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
Ἀνδρὸς κουριδίου. τῷ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται
Ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
Κουρίδιον κτείνασα πόσιν· ςυγερὴ δὲ ἀοιδὴ
Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους· χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὄπασσε
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἑςαότ' εἰν Ἀΐδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
Καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν·
Ἔνθά οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
Ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
Δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο·
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος·
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν,
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον δόμον εἴσω·
Δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅςτις ἄριςος.
Αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
Αἴ κ' ἔμ' ἐπιγνοίῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἠέ κεν ἀγνοιῇσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν, δμώεσσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἄσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων·
Οὐδ' εὗρεν Δολίον μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
Οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱέων· ἀλλ' ἄρα τοίγε
Αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.

Arcum non dari, neque si valde multa diceret:
Telemachus autem eum solus hortans jussit.
At ipse cepit manu perpatiens dius Ulysses,
Facile autem tetendit arcum, *sagittamque* misit per ferrum.
Stetit autem ad limen progressus, velocesque effudit sagittas,
Horrendum circumspectans: jaculatusque est Antinoum regem.
At postea aliis immisit tela luctifera,
Recta collineans: hi autem simul densi cadebant.
Cognitum autem erat quod aliquis ipsi deorum adjutor esset.
Statim enim in ædibus obsequentes furori suo (fœdus,
Occidebant quaquaversim: illorum autem gemitus excitabatur
Capitibus percussis, pavimentum autem totũ sanguine æstuabat.
Sic nos o Agamemnon periimus, quorum adhuc nunc
Corpora neglecta jacent in domibus Ulyssis.
Nondum enim sciunt amici in domibus cujusque,
Qui abluto nigro sanguine ex vulneribus,
Seponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
Beate Laërtæ fili solertissime Ulysses,
Nimirum cum magna virtute nactus es uxorem.
Quam bona mens erat inculpabilis Penelopæ,
Filiæ Icarii, quam bene meminerat Ulyssis,
Viri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
Suæ virtutis: facient autem terrestribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelopæ.
Non sic Tyndari filia mala consultavit opera,
Genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena
Erit in hominibus: gravemque famam præbuit
Fœmineis mulieribus, & quæ benefica *i. e. proba* erit.
Sic hi quidem ejusmodi alternis loquebantur,
Stantes in Ditis domibus sub cavernis terræ. (nerunt
Illi autem postquam ex civitate iverunt, citoque in agrum perve-
Pulchrum Laërtis, excultum, quem quondam ipse
Laërtes comparaverat, postquam valde multum laborarat:
Illic ei domus erat, circumque exedra currebat, *i. e. ducta erat*, un-
In qua comedebant & sedebant & dormiebant (dique,
Famuli necessarii, qui ei amica operabantur:
Ineratque mulier Sicula anus, quæ senem
Diligenter curabat in agro longe ab urbe:
Ibi tum Ulysses pastoribus & filio sermonem dixit:
Vos quidem nunc ite in affabre factam domum intro:
Prandium autem statim porcorum sacrificate qui optimus *est*.
At ego patrem tentabo nostrum,
Si me agnoscat & animadvertat oculis,
An ignoret, multo tempore absentem.
Sic locutus, servis martia arma dedit.
Hi quidem postea in domum velociter iverunt: at Ulysses
Propius ivit ad abundantem fructibus hortum, tentaturus:
Neque invenit Dolium in magnum viridarium descendens,
Neque quemquam servorum, neque filiorum; sed ii
Sentes collecturi, horti futuras sepem,
Abiverant: at eis senex viam præibat.

Τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Λιστρεύοντα φυτόν. ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα,
Ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
Κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων·
Χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
Αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
Στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Κῦσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα
Εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι.
Τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἤτοι ὁ μὲν κάτ' ἔχων κεφαλὴν, φυτὸν ἀμφελάχαινε·
Τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱὸς,
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
Ὄρχατον· ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
Οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
Οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασίη τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
Αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' οὔ σε κομίζει,
Οὐδέ τι τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
Εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆι γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
Εὑδέμεναι μαλακῶς. ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τεῦ δμὼς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
Οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
Οὔτι μάλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
Εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
Ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπου ζώει τε καὶ ἐστὶ,
Ἦ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Ἄνδρά ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
Ἡμέτερόν δ' ἐλθόντα· καὶ οὔπω τις βροτὸς ἄλλος
Ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
Εὔχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτοῦ.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
Καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήια οἷα ἐῴκει·
Χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
Δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
Τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·

Χωρὶς

Solum autem patrem invenit in bene culto horto,
Purgantem plantam. fordida autem amictus erat tunica,
Pannofa, fœda: circumque tibias bubulas
Ocreas confutas ligaverat, lacerationes evitans:
Digitaliaque in manibus, ruborum caufa: at defuper
Caprinum pileum capite habebat, dolorem auctans.
Hunc autem poftquam agnovit perpatiens divinus Ulyffes
Senectute confumptum, magnumque mente dolorem habentem,
Stans fub excelfa pyro lacrymam effudit.
Cogitabat autem poftea in mente & in animo,
An ofcularetur & amplecteretur fuum patrem, & fingula
Diceret, quomodo veniffet & perveniffet in patriam terram:
An prius interrogaret, fingulaque tentaret.
Sic autem ei cogitanti vifum eft melius effe,
Primum mordacioribus verbis tentare.
Hæc cogitans recta ivit ad eum dius Ulyffes:
Et ille quidem demiffo capite ftirpem circum fodiebat:
Eum autem aftans allocutus eft illuftris filius:
O fenex, non imperitia te tenet curandi
Ordines vitium: fed bene tibi cura habet, atque omnino
Non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliva,
Non pyrus, non areola fine cura in horto.
Aliud autem tibi dicam, tu autem ne iram impone animo:
Ipfum te non bona cura habet, fed fimul fenectutem
Moleftam habes, fqualefque male, & indecenter indutus es.
Non quidem pigritiæ dominus caufa non te curat,
Et nequaquam tibi fervilis ineft, fi quis infpiciat,
Forma & magnitudo: regi enim viro fimilis es.
Tali autem fimilis es, poftquam lotus eft comeditque,
Ut dormiat molliter. hic enim mos eft fenum.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Cujus fervus es virorum? cujus autem hortum colis?
Et mihi hoc dic vere, ut bene fciam,
Si vere *in* Ithacam hanc venimus, ficut mihi dixit
Hic vir nunc obviam factus huc venienti,
Non fatis prudens: quoniam non fuftinuit fingula
Dicere, & audire meum verbum, ficut interrogabam
De amico meo, ficubi vivit & eft,
An jam mortuus eft, & in Ditis domibus.
Nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
Virum aliquando hofpitio excepi dilecta in patria terra,
In noftram domum venientem: & nondum quifquam homo alius
Hofpitum peregrinorum amicorum meam venerat domum.
Dicebat autem ex Ithaca oriundum fe effe, & dicebat
Laërtem Arcifiadem patrem effe fuum.
Illum quidem ego ad domum ducens bene hofpitio excepi
Peramanter tractans, cum multa in domo mihi effent,
Et ei dona præbui hofpitalia qualia decebat:
Auri quidem ei dedi benefacti feptem talenta,
Dedique ei pateram totam argenteam floridam,
Duodecim autem fimplas lænas, totque tapetas,
Totidemque pallia pulchra, totque infuper tunicas:

Χωρὶς δ' αὐτε γυναῖκας ἀμύμονας ἔργ' εἰδυίας
Τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων,
Ξεῖν', ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρεείνεις,
Υ'βρισαὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
Δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
Εἰ γάρ μιν ζωόν γ' ἐκίχεις Ι'θάκης ἐνὶ δήμῳ,
Τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε,
Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ. ἣ γὰρ θέμις, ὅςτις ὑπάρξῃ.
Α'λλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πόσον δὴ ἔτος ἐςὶν ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον
Σὸν ξεῖνον δύςηνον, ἐμὸν παῖδ'; εἴ ποτ' ἔην γε·
Δύσμορον, ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης.
Η'έ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
Θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
Κλαῦσε περιςείλασα, πατήρ θ', οἵ μιν τεκόμεσθα·
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων Πηνελόπεια
Κώκυσ' ἐν λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
Ο'φθαλμοὺς καθελοῦσα. τὸ γὰρ, γέρας ἐςὶ θανόντων.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ποῦ δὲ νηῦς ἕςηκε θοὴ, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο,
Α'ντιθέους θ' ἑτάρους, ἢ ἔμπορος εἰλήλουθας
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ο'δυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Εἰμὶ γὰρ ἐξ Α'λύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
Υἱὸς Α'φείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐςὶν Ε'πήριτος· ἀλλά με δαίμων
Πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕςηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
Αὐτὰρ Ο'δυσσῆι τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐςὶν
Ε'ξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
Δύσμορος· ἦ τέοι ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
Δεξιοὶ, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
Χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών. θυμὸς δ' ἔτι νῶιν ἐώλπει
Μίξεσθαι ξενίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.
Ω''ς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Α'μφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
Χεύατο κακκεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὸν ςεναχίζων.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
Δριμὺ μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
Κῦσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα,
Κεῖνος μέντοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
Η''λυθον εἰκοςῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Α'λλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
Ε'κ γάρ τοι ἐρέω· (μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης)
Μνηςῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Λώβην τιννύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Εἰ μὲν δὴ Ο'δυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
Σῆμά τι μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδὲς, ὄφρα πεποίθω.

Τὸν

Separatim autem rursus mulieres eximias operum gnaras
Quatuor speciosas, quas voluit ipse eligere.
Illi respondit postea pater lacrymas fundens:
Hospes, equidem *in* terram pervenisti quam interrogas,
Injurii autem ipsam & scelesti viri habent.
Dona autem vana hæc donasti multa præbens.
Si enim ipsum vivum invenisses Ithacæ in populo
Equidem te bene donis remuneratus dimisisset,
Et hospitalitate bona. hoc enim jus est, quicumque cœperit.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Quotus jam annus est quando excepisti illum
Tuum amicum infelicem, meum filium? siquidem esset:
Infortunatum, quem longe ab amicis & patria terra,
Aut in ponto comederunt pisces, aut in continente
Feris & avibus laniamentum factus est: neque ipsum mater
Flevit cooperiens, paterque, qui ipsum genuimus:
Neque uxor multum dotata prudens Penelope
Ploravit in lectis dilectum maritum, sicut decebat,
Oculos claudens. hic enim est honos mortuorum.
Et mihi hoc dic verum, ut bene sciam,
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Ubi autem navis stat velox, quæ te duxit huc,
Divinosque socios? an vectus venisti
Navi in aliena, illi autem te exposito discesserunt?
Eum autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Tibi equidem omnia prorsus indubitate narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito,
Filius Aphidantis Polypemonidæ regis.
At mihi nomen est Eperitus: sed me deus
Errare fecit a Sicania huc venire nolentem:
Navis autem mihi ipsa stat in agro longe ab urbe.
At Ulyssi hic jam quintus annus est
Ex quo illinc ivit, & a mea discessit patria,
Infelix: certe ei bonæ erant aves eunti
Dextræ, quibus gaudens quidem ego dimisi illum,
Gaudebatque ille iens: animus autem nobis adhuc sperabat
Nos hospitiis junctum iri, & splendida dona daturos esse.
Sic dixit. illum autem doloris nubes cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus capiens cinerem ardentem
Fudit in caput canum, graviter suspirans.
Hujus autem motus est animus, per nares autem ei jam
Acer spiritus prorupit, dilectum patrem inspicienti.
Osculatus est autem ipsum amplectens assiliens, & allocutus est:
Ille quidem hic ipse ego, pater, quem tu inquiris,
Veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed abstine fletu luctuque lacrymoso.
Etenim tibi dicam: (valde autem oportet festinare tamen)
Procos interfeci in nostris domibus,
Contumeliam ulciscens animo gravem & mala facinora.
Huic autem rursus Laërtes respondit, dixitque:
Si quidem jam Ulysses meus filius huc venisti,
Signum aliquod mihi nunc dic manifestum, ut persuadear.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι
Τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
Ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἑλοίμην
Δῶρα τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένην κατ' ἀλωὴν
Εἴπω ἅ μοι πότ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ᾔτεόν σε ἕκαστα,
Παιδνὸς ἐὼν κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
Ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας,
Συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
Δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
Ἦην· ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
Ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνόντες τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ προτὶ οἷ
Εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν ὄλυμπον,
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλοι ὕβριν ἔτισαν.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
Ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
Πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολέεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται.
Ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Ταμνομένους κρέα πολλά, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
Μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
Ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
Εἶδός τε μέγεθός τε ἀμύμονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον.
Οἷος Νήρικον εἷλον ἐΰκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀκτὴν ἠπείροιο Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
Τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Ἄνδρας μνηστῆρας. τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα

Πολλῶν

Illum autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Cicatricem quidem primum hanc animadverte oculis
Quam in Parnaso mihi inflixit sus albo dente
Cum *illuc* ivissem: tu autem me miseras & optima mater
Ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem
Dona quæ huc profectus mihi promiserat & annuerat.
Eja age tibi & arbores bene culta in area
Dicam quas mihi aliquando dedisti, ego autem petebam a te
Puer per hortum subsequens: per autem ipsas (singulas,
Ibamus, tu autem nominabas & dicebas singulas.
Piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta: sulcos autem mibi sic nominasti
Daturum quinquaginta, frugifer autem quisque
Erat: illic uvæ omnigenæ sunt,
Quando jam Jovis tempora incumbunt desuper.
Sic dixit. illius autem ibi soluta sunt genua & proprium cor,
Signa recognoscentis quæ ei certa dixerat Ulysses.
Circum autem filium dilectum jecit brachia: cum autem ad se
Cepit exanimatum pertolerans dius Ulysses.
At postquam respiravit, & in præcordia animus congregatus est,
Iterum verbis respondens allocutus est:
Jupiter pater, certe adhuc estis dii in magno Olympo,
Si revera proci improbam contumeliam luerunt.
Nunc autem graviter timeo in mente ne mox omnes
Huc adveniant Ithacenses, nuncios autem
Passim mittant in Cephallenorum urbes.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Confide, ne tibi ista in mente tua curæ sint:
Sed eamus ad domum quæ viridarium prope jacet.
Huc autem Telemachum & bubulcum & subulcum
Præmisi, ut cœnam pararent citissime.
Sic locuti iverunt ad domos pulchras.
Hi autem quando jam pervenerunt ad domos bene habitatas,
Invenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
Incidentes carnes multas, miscentesque nigrum vinum.
Interim autem Laërtem magnanimum sua in domo
Famula Sicula lavit, & unxit oleo:
Circum autem vestem pulchram jecit. at Minerva
Prope astans auctavit membra pastori populorum,
Majoremque quam antea & crassiorem fecit videri.
Eque balneo ivit: admiratus est autem ipsum dilectus filius,
Postquam vidit immortalibus diis similem prorsus:
Et ipsum vocans verbis velocibus allocutus est:
O pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
Formaque magnitudineque bonum fecit videri.
Illum contra Laërtes prudens alloquebatur:
Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Qualis Nericum cepi bene ædificatum oppidum,
Littus continentis, Cephallenibus imperans,
Talem me ferens hesternus in nostris domibus,
Arma habens humeris adfuissem & propulsassem
Viros procos: eò ipsorum genua solvissem

Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος.
Ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσεν
Μήτηρ γρηῦς Σικελὴ, ἥ σφέας τρέφε· καί ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτεν.
Οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσσαντό τε θυμῷ,
Ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν,
Ὦ γέρον, ἷζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβευς
Δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες
Μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας. Ὀδυσέως δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἧμιν,
Οὐδέ τ' ὀιομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοὶ,
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
Νοστήσαντά σε δεῦρ', ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
Ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Δεικανόωντ' ἐπέεσσι, καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
Ἑξείης δ' ἕζοντο παραὶ Δολίον πατέρα σφῶν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη,
Μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος·
Ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
Τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον
Πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὰ θ' ἵστατο καὶ μετέειπεν·
Παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τοῦ ὅγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' Ἀχαιούς·
Τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
Ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλετε λαούς·
Τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
Ἢ καὶ ἐς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοὶ,
Ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί.
Λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

Εἰ

Multorum in ædibus, tu autem in mente lætatus fuiſſes.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Illi autem poſtquam ceſſarunt a labore, paraveruntque epulas,
Ordine ſederunt in lectiſque ſedibuſque.
Tunc hi quidem prandio manus admovebant: mox autem
Venit ſenex Dolius, ſimulque filii hujus ſenis
Ex operibus fatigati, ſiquidem ante veniens vocaverat
Mater anus Sicula, quæ ipſos nutriebat: & ſenem
Studioſe curabat, poſtquam ſenectus ceperat.
Qui ut Ulyſſem viderunt, agnoveruntque animo,
Steterunt in ædibus ſtupefacti. at Ulyſſes
Dulcibus verbis compellans dixit:
O ſenex, ſede ad prandium, obliviſcimini autem ſtuporis.
Dudum enim cibo manum admovere volentes
Manebamus in ædibus, vos expectantes ſemper.
Sic dixit. Dolius autem recta ivit manus protendens
Ambas. Ulyſſis autem capiens oſculatus eſt manum in carpo,
Et ipſum vocans verbis velocibus alloquebatur:
O amice, quoniam rediiſti cupientibus valde nobis,
Neque putantibus, dii autem te duxerunt,
Salveque & magnopere gaude, dii autem tibi felicitates dent.
Et mihi hoc dic verum, ut bene ſciam,
An jam aperte ſcit prudens Penelope
Reverſum te huc, an nuncium mittamus.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O ſenex, jam ſcit: quid te oportet hæc laborare?
Sic dixit. ille autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
Eodem modo filii Dolii inclytum circa Ulyſſem
Salutabantque verbis, & in manibus *ei* hærebant:
Ordine autem ſederunt apud Dolium patrem ſuum.
Sic hi quidem circa prandium in ædibus laborabant.
Vox autem nuncia ocyus per urbem ivit ubique,
Procorum odioſam mortem & fatum indicans.
Illi autem ſimul audientes iverunt aliunde alius
Cum ſtrepituque & gemitu ante ædes Ulyſſis:
Et mortuos ædibus efferebant & ſepeliebant ſinguli.
Qui autem erant ex aliis urbibus domum quemque (nentes.
Mittebant vehendos eis qui maria rimantur, in naves veloces po-
Ipſi autem in concionem ibant conferti, dolentes cor.
At poſtquam coiverunt congregatique ſunt,
His Eupithes ſurrexit & locutus eſt:
Filii enim ei intolerabilis in præcordiis dolor jacebat
Antinoi, quem primum interfecerat dius Ulyſſes:
Ob eum ille lacrymans, concionatus eſt & dixit:
O amici, certe magnum facinus vir hic patravit Achivis.
Alios quidem cum navibus ducens multoſque & bonos,
Perdidit & naves cavas, perdidit & populos:
Alios autem veniens interfecit Cephallenorum facile optimos.
Sed agite, antequam hic vel in Pylum ocyus eat,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei,
Eamus: aut poſtea triſtes erimus ſemper.
Contumelia enim hæc ſunt & futuris auditu.

Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
Τισόμεθ', οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
Ζωέμεν· ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι· τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδὼς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆι
Ἐγγύθεν ἑστήκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐῴκει.
Ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
Φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
Θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὃ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι ὅ, ττι κεν εἴπω.
Ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο.
Οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
Ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων·
Οἳ μέγα ἔργον ἔρεζον ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
Κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος. τὸν δ' οὐκ ἔτι φάντο νέεσθαι.
Καὶ νῦν ὧδε γένοιτο. πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω·
Μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπισπαστὸν κακὸν εὕρῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μεῖναν.
Οὐ γάρ σφιν ἅδε μῦθος ἐνὶ φρεσὶν, ἀλλ' Εὐπείθει
Πείθοντ'. αἶψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.
Φῆ δ' ὅγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
Ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Τεύξεις; ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμὸν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
Ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.
Ἐπειδὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεὶ,
Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν. τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων

Si non filiorumque fratrumque interfectores
Puniemus, non mihi in animo dulce fuerit
Vivere: sed citissime mortuus cum defunctis sim.
Sed eamus, ne præveniant transeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor autem cepit omnes Achivos.
Prope autem ad ipsos venit Medon & divinus Cantor
Ex ædibus Ulyssis, postquam ipsos somnus reliquerat.
Steterunt autem in mediis: stupor autem cepit virum quemque.
His autem etiam locutus est Medon seria doctus:
Audite nunc me Ithacenses: non enim Ulysses
Immortalium ingratiis deorum hæc operatus est opera.
Ipse ego vidi Deum immortalem, qui Ulyssi
Prope adstabat, & Mentori omnia similis erat.
Immortalis autem Deus aliquando quidem ante Ulyssem
Apparebat audaciam addens, aliquando procos ciens
Ruebat per domum: illi autem densi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor capiebat.
Illis autem dixit senex heros Halitherses
Mastorides: hic enim solus videbat ante & pone:
Qui ipsis bene cupiens concionatus est & dixit:
Audite nunc me Ithacenses quod dixero.
Vestro vitio, amici, hæc opera facta sunt.
Non enim mihi parebatis, non Mentori pastori populorum,
Ut vestros filios cohiberetis ab amentia:
Qui magnum facinus fecerunt scelere malo,
Possessiones attondentes & inhonorantes uxorem
Viri optimatis, quem non amplius autumabant rediturum.
Et nunc sic fiat. obtemperate mihi sicut dico:
Ne eamus, ne quis attractum *sibi* malum inveniat.
Sic dixit. hi autem exiliebant magno clamore,
Dimidiis plures: illi autem conferti illic manebant.
Non enim ipsis placebat verbum in mentibus, sed Eupitheo
Parebant. statim autem postea in arma ruebant.
Sed postquam amicti sunt circum corpus splendido ære,
Universi coiverunt ante urbem amplam.
His autem Eupithes dux erat stultitiis.
Dicebat autem is ulturum filii cædem: neque erat
Rursus rediturus, sed illic mortem obiturus.
At Minerva Jovem Saturnium allocuta est:
O pater noster Saturnie, summe dominantium,
Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumque malum & pugnam gravem
Facies? quam amicitiam cum ambobus conciliasti?
Hanc autem respondens allocutus est nebularum congregator (Jupiter:
Filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris?
Nonne hanc quidem consultasti mentem ipsa,
Ut illos quidem Ulysses puniret veniens?
Fac ut vis: dicam autem tibi sicut decet.
Postquam jam procos punivit dius Ulysses,
Fœderibus fidis percussis, hic quidem regnet semper,
Nos autem rursus filiorum fratrumque cædis
Oblivionem faciamus. illi autem invicem ament

Ὡς τοπάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔσω.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἐξελθών τις ἴδοι μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες.
Ὣς ἔφατ'. ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν ὡς ἐκέλευεν·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας.
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'. ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ὤρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο,
Τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆα, ἓξ δ' υἱεῖς Δολίοιο.
Ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
Καὶ πολιοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισαί.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱὸν,
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθὼν,
Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄρισοι,
Μήτι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τοπάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Οὔτι καταισχύνοντα τεὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε,
Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
Υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.
Τὸν δὲ παρισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ Ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων,
Εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὣς φάτο. καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρήου.
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
Τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καὶ νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόσους,
Εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα,
Ἴσχεσθε πτολέμου Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,
Ὥς κεν ἀναιμωτεὶ γε διακρινθῆτε τάχιςα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη. τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,

Οἱ-

Sicut antea: divitiæ autem & pax abunde sit.
Sic fatus movit antea cupidam Minervam:
Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.
Hi autem postquam cibi dulcis desiderium ejecerunt,
Illis igitur sermones occepit pertolerans dius Ulysses:
Egressus aliquis videat ne jam prope sint venientes.
Sic dixit. extra autem filius Dolii ivit sicut jusserat:
Stetit autem ad limen progressus, illosque prope vidit omnes.
Statim autem Ulyssem verbis velocibus allocutus est:
Illi quidem prope sunt. sed armemur cito.
Sic dixit. hi autem moti sunt, & arma induerunt,
Quatuor circum Ulyssem, sex autem filii Dolii.
In iisque Laërtes Doliusque arma induerunt,
Cani licet essent, necessarii bellatores.
At postquam amicti sunt circum corpus splendido ære,
Aperueruntque portas, extraque iverunt, dux erat autem Ulysses,
Illis propius accedens filia Jovis venit Minerva,
Mentori similis & corpore & voce.
Hanc autem videns lætatus est pertolerans divinus Ulysses:
Statim autem Telemachum allocutus est suum dilectum filium:
Telemache, jam quidem hoc videberis ipse aggressus,
Viris pugnantibus, ubi discernuntur optimi,
Ne quid dedecores majorum genus, qui antea
Robore fortitudineque ornati fuimus omnem super terram.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Videbis, si volueris, pater dilecte, hoc in animo,
Non dedecorantem tuum genus, sicut dicis.
Sic dixit. Laërtes autem gavisus est & verbum dixit:
Quæ mihi dies hæc, dii amici? certe valde gaudeo:
Filiusque nepos que de virtute litem habent.
Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerva:
O Arcesiade omnium multo dilectissime sociorum,
Votis factis filiæ cæsiæ & Jovi patri,
Statim omnino vibratam emitte longam lanceam.
Sic dixit. & inspiravit animum magnum Pallas Minerva.
Igitur votis factis deinde Jovis filiæ magni,
Statim omnino vibratam emisit longam lanceam,
Et percussit Eupithem per galeam æream.
Illa v. haud lanceam prohibuit, quin transadactum est ferrum.
Sonuit autem cadens, resonueruntque arma super ipso.
Irruerunt autem primis pugnatoribus Ulysses & illustris filius:
Verberabant autem ensibusque & lanceis utrinque acutis.
Et sane omnes perdidissent & fecissent reditus expertes,
Nisi Minerva filia Jovis Ægiochi
Clamasset voce, detinuissetque populum omnem:
Abstinete a bello Ithacenses difficili,
Ut sine cruore separemini citissime.
Sic dixit Minerva. illos autem pallidus timor cepit:
Eorumque timentium ex manibus volaverunt arma,
Omnia autem in terram ceciderunt, Dea vocem edente:
Ad autem urbem reversi sunt, cupidi *conservandæ* vitæ.
Terribiliter autem clamavit pertolerans divinus Ulysses,

Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνὸν,
Καδδ' ἔπεσεν πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Καὶ τότ' Ο'δυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Α'θήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη Πολυμήχαν' Ο'δυσσεῦ,
Ι'σχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιίου πολέμοιο,
Μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ω''ς φάτ' Α'θηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ο'ρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Α'θηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς Ο'μήρου Ο'δυσσείας.

Ο'ΜΗ'ΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙ'Α.

Α'ρχόμενος, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ἐξ Ε'λικῶνος
Ε'λθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς·
Η''ν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Α'ρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι·
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ω'ς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
Υ''δατι τερπόμενος μελιηδεῖ· τὸν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖνε, τίς εἶ, πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον· μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα·
Καί με πατὴρ Πηλεὺς ποτε γείνατο, Υ'δρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας Η'ριδανοῖο.
Καί σε δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ε'μμεναι· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἠμείβετο, φώνησέν τε,
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς φίλε, δῆλον ἅπασιν
Α'νθρώποις τε θεοῖς τε καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι, εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ νυ μήτηρ,
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς
Σύκοις καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με τὸν εἰς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὐτὰρ ἔμοιγε
Ο''σσα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἔθος· οὐδέ με λήθει
Α'ρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,

Ruitque saltu; sicut aquila altivolans.
Et tunc Saturnides misit ardens fulmen,
Decidit autem ante Cæsiam forti patre natam.
Ac tunc Ulyssem allocuta est cæsia Minerva:
Jove nate Laërtiade prudens Ulysses,
Abstine, sedaque contentionem communis belli;
Ne Saturnides tibi irascatur late sonans Jupiter.
Sic dixit Minerva. ille autem obedivit, gavisus est autem animo.
Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi,
Mentori similis & corpore & voce.

Finis Odyssëæ Homeri.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

Incipiens, primum, Musarum cœtum ex Helicone
Venire in meum cor opto, gratia carminis:
Quod nuper in libellis meis super genua posui
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus mittere:
Quomodo mures in ranas egregie pugnantes iverunt,
Terrigenûm virorum imitantes opera gigantum,
Uti fama inter mortales erat: tale autem habuit principium.
Mus aliquando sitibundus, felis periculum evitans,
Prope in lacum teneram apposuit barbam,
Aqua delectatus dulci: hunc autem vidit
Limnocharis obstrepera, verbumque locuta est tale:
O hospes, quis es? unde venisti ad littus? quisve qui te genuit?
Omnia autem vere dic: ne mendacem te intelligam.
Si enim te cognovero amicum dignum, in domum ducam,
Donaque tibi dabo hospitalia multa & bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes:
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ
Mixtus in amore apud ripam Eridani.
Et te quoque video pulchrumque & fortẽ, excellentẽ præ cæteris,
Sceptriferum regem, & in præliis bellatorem
Esse. sed age ocyus tuum genus eloquere.
Illi contra Psicharpax respondit, dixitque:
Quidnam genus meum perquiris ô amice, manifestum omnib.
Hominibus diisque & aëriis volucribus?
Psicharpax quidem ego vocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi: at mater
Lichomyle, filia Pternotroctæ regis.
Genuit autem in cavo me, & enutrivit cibariis
Ficubus & nucibus, & eduliis omnigenis.
Quomodo autem amicum facias me natura nihil similem?
Tibi enim vita est in aquis: sed mihi
Quæcunque apud homines comedere mos: neque me latet
Panis ter depsitus a bene rotunda lance,

Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολλὴν σισαμῖδα,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐδὲ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
Οὐ χρηςὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδέ ποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀϋτὴν,
Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθην.
Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα,
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον καταδάκνω·
Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα,
Νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον καὶ γαλέην. οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσι,
Καὶ παγίδα ςονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος.
Πλεῖςον δὴ γαλέην περιδείδια ἥτις ἀρίςη,
Ἣ καὶ τρωγλοδύνοντα κατὰ τρώγλην ἐρεείνει.
Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας,
Οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις,
Ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐςιν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαςέρι· ἔςι καὶ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
Σκιρτῆσαι κατὰ γῆν, καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐςιν.
Αἴρω σ' ἐν νώτοισι· κράτει δέ με, μήποτ' ὄληαι,
Ὅπως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου· ὁ δ' ἔβαινε τάχιςα
Χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος ἅλματι κούφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,
Νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου· ἀλλ' ὅτε δή ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων
Ἄχρηςον μετάνοιαν ἐμέμφετο· τίλλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαςέρος· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλετ' ἰδέσθαι·
Δεινὰ δ' ἐπεςονάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
Οὐρὴν μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν, ἠΰτε κώπην
Σύρων· εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο· πολλὰ δ' ἐβόα,
Καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ ςόματος δ' ἀγόρευεν,
Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάςασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην,
Ὡς ἔμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
Ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὅραμα
Ἀμφοτέροις· ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, οὔτι νοήσας
Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι κατὰ λίμνην.
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Κεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ·
Χεῖρας δ' ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.

Πολ-

Neque placenta extenſa habens multam ſiſamida,
Non fruſtum ex perna, non jecora albam veſtem habentia,
Neque caſeus nuper preſſus a dulci lacte,
Non bonum dulciarium, quod & divi deſiderant,
Neque quæcunque ad cœnam hominum parant coci,
Ornantes ollas condimentis omnigenis.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed ſtatim ad pugnam iens primipilariis me immiſcui.
Non timeo hominem, quamvis magnum corpus ferentem,
Sed ad lectum iens, ſummum digitum mordeo:
Et calce capio, nec dolor occupat virum,
Suavis non aufugit ſomnus, mordente me.
Sed duo valde *per* omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum adferunt,
Et decipulam flebilem, ubi doloſum extat fatum.
Plurimum ſane felem prætimeo quæ potiſſima,
Quæ & foramen ingredientem per foramen perquirit.
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non betis viridibus paſcor, neque apiis.
Hæc enim veſtra ſunt edulia per lacum.
Ad hæc ſubridens Phyſignathus contra locutus eſt:
O hoſpes, valde gloriaris de ventre. adſunt & nobis
Multa valde in lacu & in terra mirabilia viſu.
Ambivictuale enim dedit paſcuum ranis Saturnius,
Saltare per terram, & in aquis corpus cooperire.
Si autem vis & hæc ſcire, facile eſt.
Portabo te in humeris: tene autem me, ne forte pereas,
Ut lætus in meam domum venias.
Sic inquit,& terga præbebat: ille autem aſcendebat velociter
Manus tenens tenero in collo ſaltu levi.
Et primum quidem gaudebat quando intuebatur vicinos portus,
Natatione delectatus Phyſignathi: ſed quando jam utique
Undis purpureis alluebatur, multum lacrymans
Inutilem pœnitentiam accuſabat: vellebatque comas,
Et pedes ſtringebat per ventrem: intuſque ei cor
Palpabat inſolentia, & in terram volebat videre:
Vehementer autem ingemiſcebat, timoris frigidi neceſſitate.
Caudam quidem in primis extendit in aquis, tanquam remum
Trahens: ſupplicanſque diis in terram veniret,
Aquis purpureis alluebatur: multum autem clamabat,
Et talem dixit ſermonem, ab oreque fabatur:
Non ſic dorſo portavit onus amoris
Taurus, quando Europam per undam vexit in Cretam,
Ut me navigans dorſo inhærentem duxit ad domum
Rana, elevans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus autem ex improviſo apparebat, horrendum ſpectaculum
Utriſque: erectumque ſuper aquam habebat collum:
Hunc videns demerſit ſe Phyſignatus, nequaquam cogitans
Qualem ſocium erat perditurus per lacum:
Subiitque profunditatem lacus, & evitavit fatum nigrum.
Ille autem ut relictus eſt, cecidit ſupinus ſtatim in aquam:
Manus autem ſtringebat, & moriens ſtridebat.

Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
Λακτίζων ἀνέδυνε· μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.
Δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖςον βάρος εἷλκον ἐπ' αὐτῷ.
Ὕδασι δ' ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους,
Οὐ λήσεις γε θεοὺς Φυσίγναθε ταῦτα ποιήσας,
Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα κάκιςε,
Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ εἰς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας
Εἰς ὕδωρ μ' ἔῤῥιψας. ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα·
Ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν ςρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι. τὸν δὲ κατεῖδε
Λειχοπίναξ ὄχθησιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι·
Δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας·
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγορήνδ' ἐς δώματα Τρωξάρταο,
Πατρὸς δυςήνου Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
Ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας· οὐδὲ παρ' ὄχθας
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέςη
Τρωξάρτης, ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον,
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ δύςηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα·
Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν γε κατέκτανεν ἁρπάξασα
Ἔχθιςη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα·
Τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν
Καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
Ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν·
Ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
Τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεσθα καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
Καὶ τοὺς μέν ῥ' ἐκόρυσσεν Ἄρης πολέμοιο μεμηλώς·
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
Ῥήξαντες κυάμους χλωροὺς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
Οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιςάντες κατέτρωξαν·
Θώρηκας δ' εἶχον καλαμοςεφέων ἀπὸ βυρσῶν,
Οὓς, γαλέην δείραντες, ἐπιςαμένως ἐποίησαν·
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον· ἡ δέ νυ λόγχη
Εὐμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος·
Ἡ δὲ κόρυς, τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.
Οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἔνοπλοι. ὡς δ' ἐνόησαν
Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, εἰς δ' ἕνα χῶρον
Ἐλθόντες, βουλὴν ξύναγον πολέμοιο κακοῖο.
Σκεπτομένων δ' αὐτῶν πόθεν ἡ ςάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,
Κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσὶ,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος Ἐμβασίχυτρος,
Ἀγγέλλων πολέμοιο κακὴν φάτιν· εἶπέ τε μῦθον.
Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
Εἰπεῖν, ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πτόλεμόν τε μάχην τε.

Εἶδον

Sæpe quidem submergebatur in aquam, sæpe autem rursus
Calcitrans emergebat: mortem autem non licebat evitare.
Madentes autem pili plurimum pondus trahebant in ipso.
Aquis autem periens, tales locutus est sermones:
Non latebis utique deos Physignate hæc faciens,
Naufragum jaciens a corpore, ut a petra.
Non me per terram potior fuisses o pessime,
Pancratioque luctaque, & ad cursum: sed decipiens
In aquam me projecisti. habet Deus ultorem oculum:
Pœnam tu solves murium exercitui, neque evitabis.
Hæc locutus, expiravit in aquis. hunc autem vidit
Lichopinax ripis insidens mollibus:
Vehementer autem ululavit, currens autem annunciavit muribus.
Ut autem didicerunt fatum, subiit ira sæva universos:
Et tunc præcones suos jusserunt sub diluculum
Vocare ad concionem in domos Troxartæ,
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Supinus expansus erat mortuo corpore, neque juxta ripas
Erat jam miser, medio autem innatabat ponto.
Ut autem venerunt festinantes cum aurora, primus surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitque sermonem:
O amici, tametsi solus ego mala multa passus sum
Ex ranis, sors mala omnibus facta est.
Sum autem ego infelix, postquam treis filios perdidi:
Et quidem primum nempe occidit rapiens
Inimicissima felis, foramen extra capiens:
Alium autem rursus viri crudeles ad mortem duxerunt
Novis artibus, ligneum dolum invenientes,
Quam decipulam vocant, murium perditricem existentem:
Qui tertius erat unicus mihi & matri almæ,
Nunc suffocavit Physignatus in profundum ducens.
Sed agedum armemur & exeamus in ipsas,
Corpora ornantes in armis variis.
Hæc locutus, persuasit armari universos.
Et hos quidem armavit Mars belli curam habens:
Caligas quidem primum circa tibias posuerunt,
Frangentes fabas virides, beneque aptantes,
Quas ipsi per noctem adstantes comederant:
Thoraces autem habebant calamis circundatis a coriis,
Quos, felem deglubentes, scite fecerant:
Clypeus autem erat lucernæ medius umbilicus: at lancea,
Longæ acus, omnino æreum opus Martis:
At cassis, testa nucis in temporibus.
Sic quidem mures erant armati. ut autem *id* intellexerunt
Ranæ, egressæ sunt ab aqua, in unumque locum
Venientes, consilium congregaverunt belli mali.
Considerantibus autem ipsis unde seditio, vel quis tumultus,
Præco prope venit, ferens sceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnanimi Embasichytrus,
Nuncians belli malam famam: dixitque sermonem:
O ranæ, mures vobis minitantes miserunt *me*
Dicere, ut armemini ad bellumque pugnamque.

Εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
Ὑμέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος. ἀλλὰ μάχεσθε
Οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε· λόγος δ' εἰς οὔατα μυῶν
Εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ' αὐτῶν Φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
Ὀλλύμενον· πάντως ἐπνίγη παίζων· παρὰ λίμνην
Νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος· οἱ δὲ κάκιστοι
Νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον. ἀλλ' ἄγε βουλὴν
Ζητήσωμεν ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Σώματα κοσμήσαντες ἐνοπλισθῶμεν ἅπαντες
Ἄκροις πὰρ χείλεσσιν, ὅπου κατάκρημνος ὁ χῶρος,
Ἡνίκα δ' ὁρμηθέντες ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσι,
Δραξάμενοι κορύθων ὅστις σχεδὸν ἀντίον ἔλθοι,
Ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἔντεσιν εὐθὺ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
Στήσομεν εὐθύμως τὸ μυκτόνον ὧδε τρόπαιον.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν,
Θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων,
Φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν,
Ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
Καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κρᾶτ' ἀμφεκάλυπτον.
Φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῇσι,
Σείοντες λόγχας· θυμοῦ δ' ἔπλητο ἕκαστος.
Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς
Πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
Οἷος κενταύρων στρατὸς ἔρχεται ἠδὲ γιγάντων,
Ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ,
Ἢ μυσὶν, ἀθανάτων· καὶ Ἀθηναίην προσέειπεν,
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
Καὶ γάρ σου κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
Κνίσσῃ τερπόμενοι καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. τὸν δε προσέειπεν Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ, οὐκ ἄν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
Ἔλθοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
Στέμματα βλάπτοντες καὶ λύχνους εἵνεκ' ἐλαίου.
Τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν·
Πέπλον μου κατέτρωξαν ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
Ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα,
Τρώγλας τ' ἐμποίησαν· ὁ δ' ἠπήτης μοι ἐπέστη,
Καὶ πράσσει με τόκους. τούτου χάριν ἐξώργισμαι.
Χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω·
Εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά με πρῶτον
Ἐκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπεὶ λίην ἐκοπώθην,
Ὕπνου δευομένην, οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες
Οὐδ' ὀλίγον καταμῦσαι· ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην
Τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.

Viderunt enim per aquam Psicharpaga, quem occidit
Vester rex Physignatus. sed pugnate
Quæcunque inter ranas præstantiores estis.
Sic locutus disparuit: sermo autem murium, in aures
Ingrediens conturbavit mentes ranarum superbarum.
Accusantibus autem ipsis Physignathus dixit surgens:
O amici, non occidi ego murem, neque vidi
Pereuntem: omnino suffocatus est ludens per lacum,
Natatus ranarum imitatus: at pessimi illi
Nunc me accusant inculpabilem. sed age consilium
Quæramus ut dolosos mures deperdamus.
Etenim ego dicam ut mihi videtur esse optimum:
Corpora ornantes armati stemus universi
Summas juxta ripas, ubi præceps locus,
Quando autem impetum facientes in nos venerint,
Prehendentes galeas, quicunque prope obvius venerit,
In lacum ipsos cum armis statim dejiciamus.
Sic enim suffocantes *illos* in aquis expertes natandi,
Constituemus lætæ statim murium occisorum hic tropæum.
Sic locutus, fecit ut arma induerent universi.
Foliis quidem malvarum tibias suas cooperuerunt,
Loricas autem habuerunt viridibus latis a betis,
Folia autem brassicarum in clypeos bene aptaverunt,
Lancea autem acutus juncus unicuique longus aptatus erat,
Et galeæ ex cochleis tenuibus capita cooperiebant.
Munitæ autem steterunt in ripis altis,
Vibrantes lanceas; iraque implebatur unaquæque.
Jupiter autem deos vocans in cœlum astriferum,
Et belli multitudinem ostendens, fortesque pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas gerentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit & gigantum,
Suaviter ridens interrogabat qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortalium: & Palladem alloquebatur:
O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuum per templum semper saltitant universi,
Nidore delectati & cibariis ex sacrificiis.
Sic dixit Saturnius. eum autem alloquebatur Pallas:
O pater, haud certe unquam ego muribus afflictis
Venirem auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt;
Coronas destruentes & lucernas causa olei.
Hoc autem meum valde mormordit animum, quod fecerunt:
Peplum meum corroserunt quod texui laborans
Ex trama subtili, & stamen subtile nevi,
Foraminaque fecerunt: at sartor mihi institit,
Exigitque a me usuras. hujus causa irata sum.
Mutuata enim texui, & non possum restituere.
Sed neque sic ranis auxiliari velim:
Sunt enim neque ipsæ mentibus incolumes, verum me ante *hac*
Ex bello redeuntem, postquam valde defatigata fui,
Somno indigentem, non permiserunt tumultuantes
Neque parum oculos claudere: ego autem insomnis jacebam
Caput dolens, donec clamavit gallus.

Ἀλλ' ἄγε παυσώμεσθα θεοὶ τούτοισιν ἀρήγειν,
Μή κέ τις ἡμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι·
Εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι·
Πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη. τῷ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
Πάντες, ὁμῶς δὲ ἀολλέες ἤλυθον εἰς ἕνα χῶρον.
Καδδ' ἦλθον κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντε.
Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον· οὐρανόθεν δὲ
Ζεὺς Κρονίδης βρόντησε τέρας πολέμοιο κακοῖο,
Πρῶτος δ' Ὑψιβόας Λειχήνορα οὔτασε δουρὶ,
Ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα εἰς μέσον ἧπαρ·
Κὰδ δ' ἔπεσεν πρηνὴς, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισσεν ἐθείρας.
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα·
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ. τὸν δὲ πεσόντα
Εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον.
Ἀρτοφάγος δὲ Πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν·
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
Λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδέϊ τρῶσεν ἐπιφθὰς
Αὐχένα πὰρ μέσσον· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν (οὐδ' ἀφάμαρτε) καθ' ἧπαρ. ὡς δ' ἐνόησε
Κραμβοφάγος, ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτόν.
Κάππεσε δ', οὐκ ἀνέπνευσεν. ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
Πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ' ἠιόν' ἐξετανύσθη,
Χορδῇσι λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.
Λιμνήσιος δ' ὄχθαισι Τυρόγλυφον ἐξενάριξε.
Πτερνογλύφον δὲ ἰδὼν Καλαμίνθιος, εἰς φόβον ἦλθεν,
Ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Ὑδρόχαρις δέ τε πέφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,
Χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ
Ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτην
Ἔγχει ἐπαΐξας· τὸν δ' σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Πρασσοφάγος δ' ἐσιδὼν, ποδὸς εἵλκυσε Κνισσοδιώκτην,
Ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε, κρατήσας χειρὶ τένοντα.
Ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων περὶ τεθνειώτων,
Καὶ βάλε Πηλούσιον κατὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ·
Πίπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' ἄϊδός δε βεβήκει.
Πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτὸν,
Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ γε χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,
Τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ' ἐκλάσθη
Κνήμη δεξιτερὴ, πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
Κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν·
Τύψε μέσην δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα, πᾶς δέ οἱ εἴσω
Ὀξύσχοινος δῦνε· χαμαὶ δ' ἔκχυντο ἅπαντα
Ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ.

Σι-

Sed age ſuperſedeamus dii his auxiliari,
Ne quis noſtrum vulneretur jaculo acuto:
Sunt enim pugnaces, etiam ſi deus obvius *iis* veniret:
Omnes autem de cœlo delectemur litem videntes.
Sic dixit. huic autem poſt paruerunt dii cæteri
Omnes, ſimul autem conferti venerunt in unum locum,
Veneruntque præcones duo ſignum belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes
Vehementer tuba clangebant belli ſtrepitum: cœlitus autem
Jupiter Saturnius intonuit ſignum belli mali.
Primus autem Hypſiboas Lichenorem vulneravit lancea,
Stantem inter primipilares, per ventrem in medium hepar.
Concidit autem pronus, teneras autem pulvere infecit comas.
Troglodytes autem poſt ipſum jaculatus eſt Pelionem:
Infixit autem in pectore ſolidam lanceam. hunc autem cadentem
Cepit nigra mors, anima autem ex corpore evolavit.
Seutlæus autem occidit, percutiens cor, Embaſichytrum.
Artophagus autem Polyphonum per ventrem percuſſit:
Cecidit autem ſupinus, anima autem membris evolavit.
Limnocharis autem ut vidit pereuntem Polyphonum,
Troglodytem petra molari vulneravit præveniens
Collum juxta medium: huic autem caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem in eum collineavit lancea lucida,
Et percuſſit (neque aberravit) per hepar. ut autem intellexit
Crambophagus, ripis profundis incidit fugiens:
Sed neque ſic ceſſavit in aquis, impulit autem ipſum.
Concidit autem non reſpiravit: tingebatur autem ſanguine lacus
Purpureo, ipſe autem juxta littus extenſus eſt,
Venis pinguibuſque incitatus inteſtinis.
Limniſius autem in ripis Tyroglyphum ſpoliavit.
Pternoglyphum autem videns Calaminthius, in timorem venit,
Saltavit autem in lacum fugiens, clypeum abjiciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum regem,
Saxo percutiens in ſincipite: cerebrum autem
Ex naribus ſtillabat, polluebatur autem ſanguine terra.
Lichopinax autem occidit irreprehenſibilem Borborocœtem,
Lancea aggreſſus: caligo autem oculos cooperuit.
Praſſophagus autem videns, pede traxit Cniſſodioctem,
In lacu autem ſuffocavit, tenens manu tendinem.
Pſicharpax autem ultus eſt ſocios mortuos,
Et percuſſit Peluſium in ventrem, in medium epar:
Cecidit autem ante ipſum: anima autem in Orcum ivit.
Pelobates autem videns, luti pugillum jecit in ipſum,
Et frontem inunxit, & quin excæcaſſet parum aberat.
Iratus eſt autem ille, capienſque manu forti
Jacentem in campo lapidem ponderoſum, pondus terræ,
Hoc percuſſit Pelobatem ſub genua: tota autem fracta eſt
Tibia dextra, cecidit autem ſupinus in pulveribus.
Craugaſides autem ultus eſt, & rurſus ibat in ipſum:
Percuſſit autem medium ipſum per ventrem, totus autem ei intro
Acutus juncus ingrediebatur: humique effundebantur univerſa
Inteſtina, dum *ipſe* trahebatur a lancea manu craſſa.

Σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
Σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς·
Ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅπως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον·
Ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.
Τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Καί οἱ ἐπέδραμεν αὖθις, ἀποκτάμεναι μενεαίνων·
Πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ·
Οὐδ' ἔρρηξε σάκος, σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ἦν δέ τις ἐν μύεσσι νέος παῖς ἔξοχος ἄλλων,
Ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλου,
Ὄρχαμος, αὐτὸν Ἄρη φαίνων, κρατερὸς Μεριδάρπαξ,
Ὃς μόνος ἐν μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι·
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος οἶος ἀπ' ἄλλων,
Στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων·
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων·
Κινήσας δὲ κάρη, τοιήνδ' ἐφθέγξατο φωνήν,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οὐ μικρόν μ' ἔπληξε Μεριδάρπαξ κατὰ λίμνην
Ἐνναίρειν βατράχους βλεμεαίνων. ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ Ἄρην,
Οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ,
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης Κρονίδη σθένος οὔτε Ἄρηος
Ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον
Κινείσθω μέγα τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργόν,
Ὧ Τιτᾶνας πέφνες ἀρίστους ἔξοχα πάντων,
Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν·
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον,
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνόν, δειμαλέον Διὸς ὅπλον,
Ἧκ' ἐπιδινήσας· ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος.
Πάντας μέν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,
Εἰ μὴ ἀπ' οὐλύμπου βατράχους ἐλέησε Κρονίων,
Ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
Ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Λοξοβάται, στρεβλοί, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισσοί, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες, (οἱ δὲ καλεῦνται
Καρκίνοι) οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας· ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.
Οὓς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν,
Ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο. ἐδύετο δ' ἥλιος ἤδη,
Καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

Sitophagus autem ut vidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat, cruciabatur enim graviter:
Saliebat autem in fossam, ut effugeret diram perniciem.
Troxartes autem percussit Physignatum in pedis summitatem:
Ocyus autem dolens in lacum saliebat fugiens. (lapsum,
Troxartes autem ut vidit adhuc semianimem antequã *eo veniret*,
Et illi incurrit rursus, occidere cupiens:
Prassæus autem ut vidit adhuc semianimem qui ante ceciderat,
Venit per primos pugnatores, & jaculatus est acuto junco:
Neque fregit scutum, tenebatur autem ipsius lanceæ acies.
Erat autem quidã inter mures juvenis filius egregius inter alios,
Promptus bello, charus filius boni Artepibuli,
Princeps, ipsum Martem repræsentans, robustus Meridarpax,
Qui solus inter mures præstabat pugnando:
Stetit autem juxta lacum gloriabundus ab aliis,
Jactabat autem depopulaturum *se* ranarum genus pugnacium:
Et certe perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexisset pater hominumque deorumque,
Atque tum pereuntes ranas miseratus fuisset Saturnius:
Movens autem caput, talem locutus est vocem:
Eheu, certe magnum opus præ oculis video:
Non parum me perculit Meridarpax apud lacum
Trucidare ranas cupiens. sed celerrime
Palladem mittamus tumultuosam, atque Martem,
Qui ipsum arcebunt a pugna robustum quamvis.
Sic locutus est Jupiter. Mars autem respondebat sermone:
Neque certe Palladis o Jupiter potentia neque Martis
Poterit ranis avertere diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores: vel tuum jaculum
Moveatur magnum quod Titanas sustulit, efficacissimum,
Quo Titanas occidisti fortes ultra omnes,
Enceladumque ligasti & agrestia genera gigantum.
Sic dixit. Saturnius autem jaculatus est ardens fulmen:
Primum quidem intonuit, magnumque tremefecit olympum,
Sed postea fulmen, terribile Jovis telum,
Misit rotando: illud autem evolavit a manu regis.
Omnes quidem utique terruit jaculatus ranasque caresque:
Sed neque sic cessavit murium exercitus, sed adhuc amplius
Cupiebat depopulatum ire ranarum genus pugnacium,
Nisi ab olympo ranas miseratus fuisset Saturnius,
Qui utique tunc ranis auxiliatores illico misit.
Venerũt a. ex improviso habẽtes incudes in tergo, ungulis curvis,
Obliq; ingredientes, tortuosi, habentes cortices in ore, ostripelles,
Ossei natura, lati dorso, rutilantes in humeris,
Vari, nervosis manibus, a pectoribus intuenteis,
Octopedes, bicipites, sine manibus, (illi autem vocantur
Cancri) qui utique murium caudas oribus incidebant,
Etiam pedes & manus: flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miseri mures, neque sustinuerunt.
In fugam autem vertebantur. occidebat autem sol jam,
Et belli finis unius diei perfectus est.

ΕἸΣ ἈΠΟʹΛΛΩΝΑ.

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Ὅντε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα,
Καί ῥά γ' ἀναΐσσουσιν ἐπισχεδὸν ἐρχομένοιο
Πάντες ἀφ' ἑδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει.
Λητὼ δ' οἴη μίμνε παραὶ Διὶ τερπικεραύνῳ,
Ἥ ῥα βιόν τ' ἐχάλασσε καὶ ἐκλήϊσσε φαρέτρην,
Καί οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χείρεσσιν ἑλοῦσα
Τόξον, ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο,
Πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' εἰς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
Τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ δέπαϊ χρυσείῳ,
Δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
Ἔνθα καθίζουσιν. χαίρει δέ τε πότνια Λητὼ
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
Χαῖρε μάκαιρ' ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Τὴν μὲν, ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ, κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,
Κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,
Ἀγχοτάτω Φοίνικος, ὑπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις.
Πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;
Πάντη γάρ τοι Φοῖβε νόμος βεβλήαται ᾠδῆς,
Ἠ' μὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον ἠδ' ἀνὰ νήσους.
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἄδον καὶ πρώονες ἄκροι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες,
Ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.
Ἦ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε χάρμα βροτοῖσι,
Κλινθεῖσα πρὸς Κύνθος ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ,
Δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν
Ἐξῄει χέρσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
Ἔνθεν ἀπορνύμενος πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις
Ὅσσους Κρήτη ἐντὸς ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνῶν,
Νῆσός τ' Αἴγινα, ναυσικλειτή τ' Εὔβοια,
Αἰγαί τ' Εἰρεσίαι τε, καὶ ἀγχιάλη Πεπάρηθος,
Θρηΐκιός τ' Ἄθως, καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
Θρηϊκίη τε Σάμος, Ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα
Σκῦρος καὶ Φώκαια, καὶ Αὐτοκάνης ὄρος αἰπὺ,
Ἴμβρος τ' εὐκτιμένη, καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
Λέσβος τ' ἠγαθέη, μάκαρος ἕδος Αἰολίωνος,
Καὶ Χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται,
Παιπαλόεις τε Μίμας, καὶ Κωρύκου ἄκρα κάρηνα,
Καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα, καὶ Αἰσαγέης ὄρος αἰπὺ,
Καὶ Σάμος ὑδρηλὴ, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
Μίλητός τε, Κόως τε, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
Καὶ Κνίδος αἰπεινὴ, καὶ Κάρπαθος ἠνεμόεσσα.
Νάξος τ', ἠδὲ Πάρος, Ῥήναιά τε πετρήεσσα.
Τόσσον ἐπωδίνουσα Ἑκηβόλον ἵκετο Λητὼ,
Εἴ τίς οἱ γαιέων υἱεῖ θέλει οἰκία θέσθαι.
Αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιοτέρη περ ἐοῦσα.

Πρὶν

IN APOLLINEM.

MEmor ero neque obliviſcar longe jaculantis Apollinis,
Quem & dii ipſi per domum Jovis metuunt euntem.
Et utique aſſurgunt prope advenienti
Omnes a ſedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem ſola manet apud Jovem fulmine gaudentem,
Quæ & arcum ei remittere ſolet, & occludere pharetram,
Et illius ab fortibus humeris manibus capiens
Arcum, ſuſpendere ad columnam patris ſui,
Clavo ex aureo: cumque in ſedem collocare ducens.
Huic autem nectar dat pater poculo aureo,
Salutans charum filium: poſtea vero dii cæteri
Ibi ſedent. gaudet autem veneranda Latona
Quoniam arcitenentem & fortem filium peperit.
Salve o beata Latona, quoniam peperiſti præclaros liberos,
Apollinemque regem & Dianam ſagittis gaudentem,
Hanc quidem in Ortygia, illum vero aſpera in Delo,
Inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
Proxime palmam, ſub Inopi fluentis.
Quomodo enim te laudabo prorſus laudabilem?
Penitus enim tibi o Phœbe modulatio attributa eſt cantus,
Sive per continentem vitulos nutrientem, ſive per inſulas.
Omnes autem ſpeculæ tibi placent & cacumina ſumma
Altorum montium, amneſque in mare profluentes,
Littoraque ad mare protenſa, portuſque maris.
An ut te primum Latona peperit gaudium mortalibus,
Procumbens ad montem Cynthium aſpera in inſula,
Delo in circumflua: utrinque autem unda nigra
Exibat in terram ſtridulum ſpirantibus ventis.
Hinc ortus omnibus mortalibus imperitas
Quoſcunque Creta intus habet & populus Athenarum,
Inſulaque Ægina, navibuſque inclyta Eubœa,
Ægæque Ireſiæque, & finitima mari Peparethus,
Thraciuſque Athos, & Pelii ſummi vertices,
Thraciaque Samus, Idæque montes umbroſi,
Scyrus & Phocæa, & Autocanæ mons altus,
Imbruſque bene habitata, & Lemnus inſociabilis,
Leſbuſque valde divina, beati ſedes Æolionis,
Et Chius, quæ inſularum fœcundiſſima in mari jacet,
Saxoſuſque Mimas, & Coryci ſummi vertices,
Et Claros ſplendida, & Æſageæ mons altus,
Et Samus aquoſa, Mycalæque alti vertices,
Miletuſque, Couſque, urbs mortalium hominum,
Et Cnidus alta, & Carpathus ventoſa.
Naxuſque, & Paros, Rhenæaque ſaxoſa.
Tantum *terrarum* parturiens procul jaculantem, obivit Latona,
Si qua ei terrarum, filio velit habitacula ponere.
Hæ vero valde tremebant & timebant, neque ulla ſuſtinuit
Phœbum ſuſcipere, fertilis quanquam eſſet.

Πρίν γ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ Δήλου ἐβήσατο πότνια Λητὼ,
Καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Δῆλ', εἰ γάρ κ' ἐθέλεις ἕδος ἔμμεναι υἷος ἐμοῖο
Φοίβου Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἐνὶ πίονα νηὸν,
Ἄλλος δ' οὔτις σεῖο πόθ' ἅψεται, οὐδέ σε λίσσει,
Οὐδ' εὔβων σε ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὐδ' εὔμηλον,
Οὐδὲ τρύγην οἴσεις, οὔτ' ἂρ φυτὰ μυρία φύσεις.
Αἲ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκκέργου νηὸν ἔχῃσθα,
Ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινοῦσιν ἑκατόμβας
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, κνίσση δέ τοι ἄσπετος αἰεὶ,
Δηρὸν ἄνακτ' εἰ βόσκοις, οἵ τε θεοί κέ σ' ἔχωσιν
Χειρὸς ἄπ' ἀλλοτρίης, ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὑπ' οὖδας.
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα,
Λητοῖ, κυδίςη θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Ἀσπασίη μὲν ἔγωγε γονὴν Ἑκάτοιο ἄνακτος
Δεξαίμην. αἰνῶς γὰρ ἐτήτυμόν εἰμι δυσηχὴς
Ἀνδράσιν, ὧδε δέ κεν περιτιμήεσσα γενοίμην.
Ἀλλὰ τόδε τρομέω Λητοῖ ἔπος, οὐδέ σε κεύσω·
Λίην γάρ τινα φασὶν ἀτάσθαλον Ἀπόλλωνα
Ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανευσέμεν ἀθανάτοισι,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Μὴ ὁπόταν τοπρῶτον ἴδῃ φάος ἠελΐοιο,
Νῆσον ἀτιμήσῃ, ἐπειὴ κραναήπεδός εἰμι,
Ποσσὶ καταςρέψας, ὤσῃ δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατὰ κρατὸς ἅλις αἰεὶ
Κλύσσει. ὁ δ' ἄλλην γαῖαν ἀφίξεται ἥ κεν ἁδῇ οἱ,
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Πουλύποδες δ' ἐν ἐμοὶ θαλάμας φῶκαί τε μέλαιναι
Οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα, χήτεϊ λαῶν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν περικαλλέα νηὸν,
Ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηςήριον, αὐτὰρ ἔπειτα
Παντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ πολυώνυμος ἐςιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὄμοσσεν,
Ἴςω νῦν τάδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅςτε μέγιςος
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν)
Ἦ μὴν Φοίβου τῆδε θυώδης ἔσσεται αἰὲν
Βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δέ σε γ' ἔξοχα πάντων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γόνῳ Ἑκάτοιο ἄνακτος·
Λητὼ δ' ἐννῆμάρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοις
Ὠδίνεσσι πέπαρτο· θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι
Ὅσσαι ἄριςαι ἔσαν, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις, καὶ ἀγάςονος Ἀμφιτρίτη,
Ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λευκωλένου Ἥρης·
Ἧςο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.
Μούνη δ' οὐκ ἐπέπυςο μογοςόκος Εἰλείθυια·
Ἧςο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν,
Ἥρης φραδμοσύνῃ λευκωλένου, ἥ μιν ἔρυκε
Ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ' υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε

Priusquam in Delum ascendit veneranda Latona,
Et illam interrogans verba alata dixit:
Dele, si enim vis sedes esse filii mei
Phœbi Apollinis, imponereque opulentum templum,
Alius autem nemo te tanget, neque te rogabit,
Neque bobus te fore puto, neque ovibus opulentam,
Neque vindemiam feres, neque plantas innumeras produces,
Si autem Apollinis longe operantis templum habueris,
Homines tibi omnes ferent centum boum sacrificia
Huc coëuntes, nidor autem tibi immensus semper,
Diu regem si alueris, diique te tuebuntur
Manu ab aliena, quoniam haud tibi fertile solum.
Sic dixit: gaudebat autem Delus, & respondens ait:
Latona, inclytissima filia magni Saturni,
Lubens quidem ego nativitatem jaculatoris regis
Susciperem. nimis enim verum *est quod* male audio
Apud homines, sic autem admodum honorata fierem.
Sed hunc tremo Latona sermonem, neque te celabo:
Valde enim quendam dicunt protervum Apollinem
Fore, lateque dominaturum immortalibus,
Et mortalibus hominibus super frugiferam tellurem.
Quare nimis male timeo in mente & in animo,
Ne cum primum viderit lumen solis,
Insulam aspernetur, quoniam aspero solo sum,
Pedibus evertens, propellatque maris in pelago.
Ubi me quidem magna unda in caput satis superque semper
Inundabit: hic autem in aliam terrã veniet quæ placuerit ipsi,
Constructurus templumque & lucos arboribus densos.
Polypodes autem in me thalamos phocæque nigræ
Domicilia facient neglecta, ob defectum populorum.
Sed si mihi saltem sustinueris dea magnum juramentum jurare,
Hic illum primum constructurum perpulchrum templum,
Quod sit hominum oraculum, ac postea
Omnes ad homines, quandoquidem multa nomina habet.
Sic itaque dixit. Latona autẽ deorũ magnũ juramentũ juravit:
Sciat nunc hæc terra & cœlum amplum superius,
Et illa inferne fluens Stygis aqua, (quod maximum
Juramentum gravissimumque est beatis diis)
Certe utique Phœbi hic odoriferum erit semper
Altare & templum, honorabit autem te maxime omnium.
Sed postquam jurassetque finiissetque jusjurandum,
Delus quidem valde gaudebat nativitate jaculatoris Apollinis:
Latona autem novem dies quidem & novem noctes insperatis
Partus doloribus configebatur: deæ autem erant intus omnes
Quæcunque optimæ erant, Dionaque, Rheaque,
Vestigatrixque Themis, ac valde gemens Amphitrita,
Aliæque immortales, præter albis ulnis decoram Junonem:
Sedebat enim in domibus Jovis nubicogi.
Sola autem non audierat partus doloribus præfecta Lucina:
Sedebat enim summo in olympo sub aureis nubibus,
Junonis consilio albis ulnis decoræ, quæ illam detinebat
Invidia, quod nempe filium bonumque fortemque

Λητὼ τέξεσθαι καλλιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν.
Αἳ δ' Ἶριν προὔπεμψαν ἐϋκτιμένης ἀπὸ νήσου,
Ἀξέμεν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον
Χρυσείοισι λίνοισιν ἐεργμένον, ἐννεάπηχυν.
Νόσφιν δ' ἤνωγον καλέειν λευκωλένου Ἥρης,
Μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰοῦσαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε θεῶν ἕδος αἰπὺν ὄλυμπον,
Αὐτίκ' ἄρ' Εἰλείθυιαν ἀπ' ἐκ μεγάροιο θύραζε
Ἐκπροκαλεσσαμένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πάντα μάλ' ὡς ἐπέτελλον ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.
Τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι.
Βὰν δὲ ποσὶ τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι.
Εὖτ' ἐπὶ Δήλου ἔβαινε μογοστόκος Εἰλείθυια,
Τὴν τότε δὴ τόκος εἷλε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι.
Ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε, γοῦνα δ' ἔρεισε
Λειμῶνι μαλακῷ· μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν.
Ἐκ δ' ἔθορε πρόφωσδε· θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.
Ἔνθά σε ἤιε Φοῖβε θεαὶ λοῦον ὕδατι καλῷ
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, σπάρξαν δ' ἐν φάρεϊ λευκῷ
Λεπτῷ, νηγατέῳ· περὶ δὲ χρύσεον στρόφον ἧκαν.
Οὐδ' ἄρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,
Ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Ἀθανάτῃσιν χερσὶν ἐπήρξατο. χαῖρε δὲ Λητὼ
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ Φοῖβε κατέβρως ἄμβροτον εἶδαρ,
Οὔ σέ γ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσεοι στρόφοι ἀσπαίροντα,
Οὐδέ τι δεσμάτ' ἔρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα.
Χρήσω τ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.
Ὣς εἰπὼν ἐβίβασκεν ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἑκατηβόλος. αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
Θάμβεον ἀθάναται. χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
Βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην,
Γηθοσύνῃ ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι
Νήσων ἠπείρου τε· φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον,
Ἤνθησ' ὡς ὅτε ῥίον οὔρεος ἄνθεσιν ὕλης.
Αὐτὸς δ' ἀργυρότοξε ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον
Ἄλλοτε μέν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσαο παιπαλόεντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.
Πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα,
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρώονες ἄκροι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες·
Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ Φοῖβε μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ.
Ἔνθά τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται
Αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
Οἳ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ
Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.
Φαίη κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι ἀνὴρ
Οἳ τότ' ἐπαντίᾳ σειό τ' Ἰάονες ἀθρόοι εἶεν.

Πάν-

Latona paritura pulchricoma tunc erat.
Illæ autem Irim misere a bene culta insula,
Accersitum Lucinam, pollicentes magnum monile
Aureis filis contextum, novem cubitorum.
Seorsum autem jusserunt vocare ab albiulna Junone,
Ne ipsam postea verbis averteret venientem.
Sed postquam hoc audivisset ventipes velox Iris, (spatii est.
Abiit utique currens, velociter a. transmisit quicquid in medio
Ast ubi pervenit ad deorum sedem altum olympum,
Statim utique Lucinam inde ex domo foras
Evocans, verbis alatis alloquebatur,
Per omnia prorsus, ut injunxerant, quæ Olympias domos habitant.
Huic autem animum persuadebat in pectoribus ejus:
Ibant autem pedibus, trepidis columbis gressu similes.
Donec in Delum veniebat dolori partus præfecta Lucina,
Illam tunc jam partus ceperat cupiebatque parere:
Circaque palmam jaciebat brachia, genua autem fixit
Prato in molli: subrisit autem terra subtus.
Prosiliit autem in lucem: Deæ vero jubilarunt omnes.
Ibi te o jaculator Phœbe Deæ lavabant aqua pulcra
Caste & pure, fasciaverunt autem in veste candida
Tenui, nova: circumque auream fasciam dederunt.
Neque utique Apollinem ensem habentem aureū lactavit mater,
Verum Themis nectarque & ambrosiam amabilem
Immortalibus manibus propinavit. gaudebat autem Latona
Quoniam arciferum & fortem filium peperisset.
At postquam Phœbe comedisti immortalem cibum,
Non te amplius retinuerunt aureæ fasciæ palpitantem,
Neque vincula detinuere, solvebantur autem nodi omnes.
Statim autem immortales allocutus est Phœbus Apollo:
Sit mihi citharaque chara & curvi arcus,
Vaticinaborque hominibus Jovis verum consilium.
Sic cum dixisset, descendebat a terra lativia
Phœbus intonsus longe jaculans. hæ autem omnes
Stupebant immortales. auro igitur Delus universa
Onerabatur, aspiciens Jovis Latonæque progeniem,
Læta, quoniam ipsam Dea elegisset ad domum struendam, *solam*
Insularum continentisque: amabatque corde magis,
Florebat sicut quando vertex montis floribus sylvæ.
Tu autem habens argenteū arcū rex longe jaculator Apollo
Interdum quidem Cynthum ascendebas saxosum,
Interdum autem rursus insulasque & viros vitabas.
Multa tibi sunt templa lucique arboribus densi,
Omnes autem speculæque charæ & vertices summi
Altorum montium, amnesque in mare profluentes:
Sed tu Delo Phœbe maxime oblectas animum,
Ubi tibi trahentes vestes Iones congregantur
Suis cum liberis ac venerandis uxoribus.
Hi autem te pugilum certamine & tripudio & cantu
Memores exhilarant, quando constituunt certamen.
Diceret utique immortales & insenescibiles esse vir
Qui tunc coram te Iones congregati essent.

Πάντων γάρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψαιτο δὲ θυμὸν,
Ἄνδρας τ' εἰσορόων καλλιζώνους τε γυναῖκας,
Νῆάς τ' ὠκείας, ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.
Πρὸς δὲ, τόδε μέγα θαῦμα ὅτου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
Κοῦραι Δηλιάδες Ἑκατηβελέταο θεράπναι·
Αἵτ' ἐπεὶ ἂρ πρῶτον μὲν Ἀπόλλων' ὑμνήσωσιν,
Αὖτις δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Μνησάμεναι ἀνδρῶν τε παλαιῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.
Πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαστὺν
Μιμεῖσθαι ἴσασιν· φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
Φθέγγεσθ'· οὕτω σφιν καλὴ συνάρηρεν ἀοιδή.
Ἀλλ' ἄγε δὴ Λητὼ μὲν Ἀπόλλων τ' Ἀρτέμιδι ξὺν,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε
Μνήσασθ', ὁππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθὼν,
Ὦ κοῦραι τίς δ' ὔμμιν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
Ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα;
Ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων,
Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἔνι παιπαλοέσσῃ.
Τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.
Ἡμεῖς δ' ἡμέτερον κλέος οἴσομεν ὅσσον ἐπ' αἶαν
Ἀνθρώπων στρεφόμεσθα πόλεις εὖ ναιεταώσας.
Οἱ δ' ἐπιδὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα
Ὑμνέων ἀργυρότοξον, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ.
Ὦ ἄνα καὶ Λυκίην καὶ Μηονίην ἐρατεινὴν,
Καὶ Μίλητον ἔχεις, ἔναλον πόλιν, ἱμερόεσσαν,
Αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις.
Εἶσι δὲ φορμίζων Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς
Φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς Πυθὼ πετρήεσσαν,
Ἄμβροτα εἵματ' ἔχων τε θυώδεα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
Χρυσέου ὑπὸ πλήκτρου καναχὴν ἔχει ἱμερόεσσαν.
Ἔνθεν δὲ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς ὥστε νόημα
Εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων,
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή.
Μοῦσαι μέν θ' ἅμα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
Ὑμνεῦσίν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων
Τλημοσύνας, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Ζώουσ' ἀφραδέες καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
Εὑρέμεναι θανάτοιό τ' ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ.
Αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες καὶ εὔφρονες Ὧραι,
Ἁρμονίη θ', Ἥβη τε, Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη,
Ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.
Τῇσι μὲν οὔτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται, οὔτε λάχεια·
Ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγητὴ
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
Ἐν θ' αὖ τῇσιν Ἄρης καὶ ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης
Παίζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· αἴγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
Μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ ἐϋκλώστοιο χιτῶνος.
Οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν, εἰσορόωντες

Omnium enim videret decus, delectaretque animum,
Virosque inspiciens beneque cinctas mulieres,
Navesque veloces, & ipsorum opes multas.
Ad hæc autem magnum miraculum cujus laus nunquam peribit,
Puellæ Deliades procul jaculantis Apollinis ministræ:
Quæ postquam primum quidem Apollinem laudaverint,
Rursus autem Latonamque & Dianam sagittis gaudentem,
Mentionem facientes virorumque antiquorum atque mulierum,
Hymnum canunt, demulcentque gentes hominum.
Omnium autem hominum voces & strepitum
Imitari norunt. diceretque ipse quisque
Se loqui: adeo illis bona coaptata est cantio.
Sed age jam Latonaque Apolloque cum Diana,
Salvete vos omnes: mei autem & postea
Memores sitis, quando aliquis terrestrium hominum
Hic rogaverit hospes ærumnosus veniens:
O puellæ quis vero vobis vir suavissimus poëtarum
Hic versatur, & quo delectamini maxime?
Vos autem bene omnino omnes respondeatis a nobis:
Cæcus vir, habitat autem Chium saxosam.
Cujus omnes in pretio postea sunt cantiones.
Nos autem nostram laudem feremus quantum per terram
Hominum versamur *in* urbes bene habitatas.
Illi autem adcredent scilicet, quoniam & verum est.
Ast ego non desinam procul jaculantem Apollinem
Laudare splendidi arcus dominum. quem pulchricoma peperit (Latona.
O rex & Lyciam & Meoniam amabilem,
Et Miletum habes, maritimam urbem, optabilem,
Idemque ipse Delo circumfluæ dominaris.
It autem ludens Latonæ inclytæ filius
Cithara cava ad Pytho saxosam,
Immortales vestes habens odoriferas: ejusque cithara
Aureo a plectro sonum habet amabilem.
Hinc autem ad olympum a terra ut mens, *tam celeriter*
Contendit Jovis in domum, deorum in cœtum cæterorum,
Statim autem immortalibus curæ est citharaque & cantio.
Musæ quidem omnes alternantes voce pulchra
Cantant utique deorum dona immortalia, & hominum
Ærumnas, quantas habentes ab immortalibus diis
Vivunt desperati ac inopes consilii, neque possunt
Invenire mortis medelam & senectutis remedium.
Cæterum pulchricomæ Gratiæ & benevolæ Horæ,
Harmoniaque, Hebeque, Jovisque filia Venus,
Tripudiant, invicem in carpum manus tenentes.
Cum his quidem neque turpis canit, neque conscissa *rugis*:
Sed valde magnaque visu & forma admirabilis
Diana sagittis gaudens, educata simul cum Apolline.
Ubi rursus cum his Mars & bonus speculator Argicida
Ludunt. sed Phœbus Apollo citharam pulsat
Pulchre & alte ascendens. splendor autem illum circumlucet,
Radiationesque pedum ac bene concinnæ tunicæ.
Illi autem delectantur animo magno, inspicientes

La-

Λητώ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεὺς,
Τ'ια φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Πῶς τ' ἄρ' σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;
Η'έ σ' ἐνὶ μνηστῆσιν ἀείδω καὶ φιλότητι,
Ο'ππόσ' ἀνωόμενος ἔκιες Α'ζαντίδα κούρην
Ι'σχυ', ἅμ' ἀντιθέῳ Ε'λατιονίδη εὐίππῳ,
Η" ἅμα Φόρβαντι Τριόπῳ γένος, ἢ ἅμ' Ε'ρευθεῖ,
Η" ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι
Πεζὸς, ὁ δ' ἵπποισιν; οὐ μὴν Τρίοπός τ' ἐνέλειπεν.
Η" ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισι
Ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης ἑκατηβόλ' Α"πολλον;
Πιερίης μὲν πρῶτον ἀπ' οὐλύμποιο κατῆλθες,
Λέκτον τ' ἠμαθόεντα παρέστιχες, ἢ Μαγνηίδας,
Καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ι'ωλκὸν ἵκανες,
Κηναίου τ' ἐπέβης ναυσικλείτης Εὐβοίης.
Στῆς δ' ἐπὶ Ληλάντῳ πεδίῳ, τό τοι οὐχ ἅδε θυμῷ
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Ε"νθεν δ' Εὔριπον διαβὰς ἑκατηβόλ' Α"πολλον,
Βῆς ἀν' ὄρος ζάθεος χλωρόν· τάχα δ' ἷξας ἀπ' αὐτοῦ
Ε'ς Μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ Τευμησσὸν λεχεποίην.
Θήβης δ' εἰσαφίκανες ἔδος καταειμένον ὕλῃ·
Οὐ γάρ πω τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ Θήβῃ,
Οὐδ' ἄρα πώποτε ἦσαν ἀταρπιτοὶ οὐδὲ κέλευθοι
Θήβης ἀμπεδίον πυρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλην.
Ε"νθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Α"πολλον,
Ο'γχηστον δ' ἷξες Ποσιδήιον ἀγλαὸν ἄλσος·
Ε"νθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει ἀχθόμενός περ,
Ε"λκων ἅρματα καλὰ, χαμαὶ δ' ἐλατὴρ ἀγαθός περ
Ε'κ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ἔρχεται. οἱ δὲ τέως μὲν
Κείν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίην ἀφιέντες·
Εἰ δέ κεν ἅρματ' ἄγῃσιν ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
Ι'ππους μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλίναντες ἐῶσιν.
Ω"ς γὰρ τὰ πρώτισθ' ὁσίη γένεθ', οἱ δὲ ἄνακτι
Εὔχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε μοῖρα φυλάσσει.
Ε"νθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Α"πολλον·
Κηφισσὸν δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσαο καλλιρέεθρον,
Ο'στε Λιλαίηθεν προχέει καλλίρροον ὕδωρ.
Τὸν διαβὰς ἑκάεργε καὶ Ω'καλέην πολύπυργον,
Ε"νθεν ἄρ' εἰς Α"μαρτον ἀφίκεο ποιήεντα.
Βῆς δ' ἐπὶ Δελφούσης, τόθι τοι ἅδε χῶρος ἀπήμων
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Στῆς δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες,
Δελφοῦσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηὸν,
Α'νθρώπων τεῦξαι χρηστήριον, οἵτέ μοι αἰεὶ
Ε'νθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας,
Η' μὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
Η'δ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ω"ς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Α'πόλλων
Εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές. ἡ δ' ἐσιδοῦσα
Δελφοῦσα κραδίην ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον,

Latonaque flava cincinnis; ac consiliorum autor Jupiter,
Filium charum ludentem cum immortalibus Diis.
Quo pacto igitur te laudabo omnino dignum laudari?
An te inter sponsas laudem & in amore,
Quando animo tristi adiisti Azantida puellam
Robore, simul cum diis æquali Elationide abundante equis,
Aut simul cum Phorbante Triopo genere, aut simul cum Ereuthe
Aut simul cum Leucippo & Leucippi conjuge
Pedes, hic vero cum equis? neque tamen Triopus deerat.
Aut ut primum oraculum hominibus
Quærens super terram incessisti procul jaculans Apollo?
In Pieriam enim primum ab olympo descendisti,
Lectonque arenosam transmisisti, aut Magneidas,
Et per Perrhæbos: celeriter autem in Iolcum pervenisti,
Cenæumque ascendisti, navibus inclytæ Eubœæ.
Stetisti a. in Lelantho campo, qui tibi non placebat in animo
Ut strueres templumque ac lucos arboribus abundantes.
Hinc autem Euripum transgressus longe jaculans Apollo,
Ascendisti super montē magnus deus viridē: celeriter a. pervenisti
In Mycalessum iens & Teumessum herbosam (ab ipso
Thebæ autem adiisti solum amictum sylva:
Nondum enim quisquam habitabat mortalium sacra in Theba,
Neque igitur adhuc erant semitæ nec viæ
Thebæ in campo tritici ferace, sed habebat sylvam.
Hinc autem ulterius processisti procul jaculans Apollo,
In Onchestum autem pervenisti Neptuni splendidum lucum:
Ubi recens domitus pullus respirat pondere gravatus præcipue,
Trahens currus pulchros, humi a. auriga quamvis esset præstans
E curru desiliens, iter facit. hi autem tunc quidem
Vacua vehicula pulsant, imperio deposito:
Si autem currus frangantur in nemore arboribus pleno,
Equos quidem curant, illos autem acclinantes sinunt.
Sic enim primum pietas fuit, hi autem regem
Orant, currum autem divina sors tunc servat.
Hinc autem processisti procul jaculans Apollo:
Cephisum utique deinde assecutus es pulchra fluenta habentem,
Quique ex Lilæa profundit limpidam aquam.
Hunc transgressus Jaculator, & Ocaleam turritam,
Hinc utique in Amartum venisti herbosum.
Ivisti autem ad Delphusam, ubi tibi placuit regio innocua
Ad construendum templumque & lucos arboribus plenos.
Stetisti autem valde prope ipsam, ac illam verbis allocutus es:
Delphusa, hic utique habeo in animo præclarum templum,
Hominum construere oraculum, qui mihi semper
Hic adducent perfectas Hecatombas,
Et qui Peloponnesum pinguem habent,
Et qui Europam & qui circundatas mari insulas,
Sciscitaturi: his autem ego verum consilium
Omnibus vaticinabor, oracula edens in opulento templo.
Sic dicens disposuit fundamenta Phœbus Apollo
Ampla & valde longa continua serie. conspicata autem
Delphusa, corde irata est, dixitque verbum:

Φοῖβε ἄναξ ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
Ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεῦξαι περικαλλέα νηὸν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον· οἱ δέ τοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Πημανέει σ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκειάων,
Ἀρδόμενοί τ' οὐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγῶν,
Ἔνθά τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι
Ἅρματά τ' εὐποίητα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων,
Ἢ νηόν τε μέγαν καὶ κτήματα πόλλ' ἐνεόντα.
Ἀλλ' εἰ δή τι πίθοιο, (σὺ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
Ἐσσὶ ἄναξ ἐμέθεν, σεῦ δὲ σθένος ἐςὶ μέγιςον)
Ἐν Κρίσσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνασσοῖο·
Ἔνθ' οὔθ' ἅρματα καλὰ δονήσεται, οὔτέ τοι ἵππων
Ὠκυπόδων κτύπος ἔςαι ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Ἀλλὰ καὶ ὡς προσάγοιεν ἰηπαιήονι δῶρα
Ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα· σὺ δὲ φρένας ἀμφιγεγηθὼς
Δέξαι ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰποῦσ' Ἑκάτου πέπιθε φρένας, ὄφρά οἱ αὐτῇ
Δελφούσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονὶ, μηδ' Ἑκάτοιο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἀπόλλον·
Ἷξες δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριςάων,
Οἳ Διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
Ἐν καλῇ βήσσῃ, Κηφισσίδος ἐγγύθι λίμνης.
Ἔνθεν καρπαλίμως προσέβης πρὸς δειράδα θύων·
Ἵκεο δ' ἐς Κρίσσην ὑπὸ Παρνησὸν νιφόεντα,
Κνημὸν πρὸς ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
Πέτρη ὑποκρέμαται, κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα
Τρηχεῖ'. ἔνθα ἄναξ τεκμήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, εἶπέ τε μῦθον,
Ἐνθάδε δὴ φρονέω τεύξειν περικαλλέα νηὸν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηςήριον, οἵτέ μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Ἠ' μὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
Ἠ' δ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτους κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι. τοῖσιν δ' ἂν ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιςεύοιμι χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων
Εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διαμπερές. αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
Λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης,
Υἱέες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔνασσαν ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων
Κτιςοῖσιν λάεσσιν ἀοίδιμον ἔμμεναι αἰεί.
Ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίῤῥοος, ἔνθα δράκαιναν
Κτεῖνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
Ζατρεφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κακὰ πολλὰ
Ἀνθρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονὶ, πολλὰ μὲν αὐτοὺς,
Πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ'. ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινὸν,
Καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα πῆμα βροτοῖσιν,
Ὅν ποτ' ἄρ' Ἥρη ἔτικτε, χολωσαμένη Διὶ πατρί.
Εὖτ' ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην

Phœbe rex longe operans, verbũ quoddam tibi in mentem ponã:
Hic quoniam in animo habes construere præclarum templum,
Ut sit hominibus oraculum: hique tibi semper
Hic adducent perfecta sacrificia centum boum:
Sed tibi dicam, tu autem sensibus repone tuis:
Nocebit tibi strepitus equorum velocium,
Irrigatique muli meis sacris ex fontibus,
Hic aliquis hominum malet inspicere
Currusque benefactos ac velocipedum strepitum equorum,
Quam templumque magnum & opes multas quæ inerunt.
Sed si utique obtemperaveris, (tu autem fortior & melior
Es o rex me, tuaque vis est maxima)
In Crissa fac sub sinu Parnasi:
Ubi neque currus pulchri agitabuntur, neque tibi equorum
Velocipedum strepitus erit bene fabricatam circa aram.
Verum & sic adducent Jopæani dona
Hominum inclytæ gentes: tu autem mente gavisus
Suscipe sacra pulchra finitimorum hominum.
Sic locuta Procul jaculantis persuasit mentem, ut sibiipsi
Delphusæ laus sit super terram, non autem procul jaculantis.
Hinc autem ulterius processisti, jaculator Apollo:
Pervenisti autem ad Phlegyorum virorũ urbem contumeliosorũ,
Qui Jovem non curantes super terram habitabant
In pulchra valle Cephissidem prope lacum.
Hinc rapido ascendisti ad jugum furens,
Pervenisti autem ad Crissam sub Parnaso nivoso,
Ad saltum qui in Zephyrum vertitur, at desuper
Petra suspensa est, cava autem porrigitur vallis
Aspera, ubi rex statuit Phœbus Apollo
Templum facere optabile, dixitque verbum:
Hic utique cogito construere præclarum templum,
Quod sit hominibus oraculum, qui mihi semper
Hic adducent justas Hecatombas,
Et qui Peloponnesum pinguem habitant,
Et qui Europamque & circumfluas insulas,
Sciscitaturi. his autem ego certum consilium
Omnibus vaticinabor oracula edens in pingui templo.
Sic cum dixisset disposuit fundamenta Phœbus Apollo
Ampla & valde longa quaquaversum. at in ipsis
Lapideum limen imposuit Trophonius atque Agamedes,
Filii Ergini, amici immortalibus diis:
Circumque templum struxerunt ineffabiles gentes hominum
Fabricatis lapidibus, celebre ut esset semper.
Prope autem fons pulchrifluus, ubi dracænam
Necavit rex Jovis filius ex forti arcu,
Saginatam, magnam, monstrum ferum, quæ mala multa
Hominibus faciebat super terram, multa quidẽ ipsis, (cruenta
Multa autem pecudibus quæ habent longos pedes. quia erat labes
Et olim suscipiens nutriverat Junonis aurea sede conspicuæ
Gravemque difficilemque Typhaona cladem mortalibus.
Quem olim scilicet Juno peperit, irata Jovi patri.
Quando nimirum jam Saturnius perinclytã genuerat Minervam

Ἐν κορυφῇ, ἡ δ' αἶψα χολώσατο πότνια Ἥρη,
Ἡ δὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπε.
Κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι.
Ὡς ἔμ' ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα Ζεὺς
Πρῶτος, ἐπεί μ' ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν,
Καὶ νῦν νόσφιν ἐμεῖο τέκε γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὅγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσι
Παῖς ἐμὸς Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτή.
Ῥίψ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, καὶ ἔμβαλον εὐρέϊ πόντῳ·
Ἀλλά ἑ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα
Δέξατο, καὶ μετὰ ᾗσι κασιγνήτῃσι κόμισσεν.
Ὡς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαρίζεσθαι μακάρεσσι.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;
Πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκῶπιδ' Ἀθήνην;
Οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην, καὶ σὴ κεκλημένη ἔμπης
Ἦν ἄρ' ἐν ἀθανάτοισιν οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.
Καὶ νῦν τοιγὰρ ἐγὼ τεχνήσομαι ὥς κε γένηται
Παῖς ἐμὸς, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,
Οὔτε σὸν αἰσχύνας ἱερὸν λέχος, οὔτ' ἐμὸν αὐτῆς.
Οὐδέ τοι εἰς εὐνὴν πωλήσομαι, ἀλλ' ἀπὸ σεῖο
Τηλόθεν οὖσα, θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν.
Ὣς εἰποῦσ', ἀπὸ νόσφι θεῶν κίε χωομένη περ.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοῶπις πότνια Ἥρη,
Χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασε χθόνα, καὶ φάτο μῦθον,
Κέκλυτε νῦν μοι γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Τιτῆνές τε θεοὶ τοὶ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἐξ ἄνδρες τε θεοί τε·
Αὐτοὶ νῦν μευ πάντες ἀκούσατε, καὶ δότε παῖδα
Νόσφι Διὸς, μηδέν τι βίην ἐπιδευέα κείνου.
Ἀλλ' ὅγε φέρτερος ἦ, ὅσσον Κρόνου εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἵμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ·
Κινήθη δ' ἄρα γαῖα φερέσβιος. ἡ δ' ἐσιδοῦσα
Τέρπετο ὃν κατὰ θυμὸν· ὀΐετο γὰρ τελέεσθαι.
Ἐκ τούτου δ' ἤπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὔτέ ποτ' εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος,
Οὔτέ ποτ' εἰς θῶκον πολυδαίδαλον, ὡς τοπάρος περ.
Αὐτῷ ἐφεζομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς·
Ἀλλ' ἥγ' ἐν νηοῖσι πολυλλίστοισι μένουσα
Τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Ἡ δ' ἔτεκ' οὔτε θεοῖς ἐναλίγκιον οὔτε βροτοῖσι
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν.
Αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη
Δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ' ὑπέδεκτο,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
Ὃς τῇ γ' ἀντιάσειε, φέρεσκέ μιν αἴσιμον ἦμαρ.
Πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Καρτερόν· ἡ δ' ὀδύνῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσι,
Κεῖτο μέγ' ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη κατὰ χῶρον·
Θεσπεσίη δ' ἐνοπὴ γένετ' ἄσπετος. ἡ δὲ καθ' ὕλην

In vertice, statim autem irati est veneranda Juno,
Et ad congregatos immortales dixit:
Audite me omnes dii omnesque deæ.
Ut me injuria afficere incipit nubium coactor Jupiter
Primus, postquam me uxorem fecit casta scientem,
Et nunc sine me peperit cæsiam oculos Minervam,
Quæ inter omnes beatos maxime decora est immortales:
Verum hic debilis factus est inter omnes Deos
Filius meus Vulcanus, mutilis pedibus, quem peperi ipsa.
Jeci manibus correptum, & dejeci in amplum pontum:
Sed illum Nerei filia Thetis argentipes
Suscepit, & cum suis sororibus educavit.
Utinam debuisset aliud gratificari beatis *diis*.
Improbe, versute, quid nunc adhuc excogitabis aliud?
Quo pacto sustinuisti solus parere Minervam?
Nonne ego peperissem, maxime cum tua vocarer?
Eram utique inter immortales qui cœlum amplum habitant.
Et nunc utique aliquid moliar ut nascatur
Filius meus, qui inter deos excellat immortales,
Neque tuum dedecorans sacrum cubile, neque meum ipsius.
Neque tibi in cubile itabo, sed abs te
Longe absens, cum diis ero immortalibus.
Sic fata, procul a diis secessit irata utique.
Statim deinde precabatur magnis oculis decora, veneranda Juno,
Manuque prona pepulit terram, & dixit verbum:
Audite jam me terra & cœlum amplum desuper,
Titanesque dii qui sub terra habitatis
Tartarum circa magnum, ex quibus virique diique:
Ipsi nunc me omnes audite, & date filium
Absque Jove, nihil vi inferiorem illo:
Sed is præstantior sit, quantum Saturno late tonans Jupiter.
Sic effata pulsavit terram manu crassa:
Mota est igitur terra alma. illa autem cum vidisset
Oblectabatur suo animo: cognoscebat eum perfectum esse.
Ex hoc autem deinde totum in annum
Nunquam ad cubile Jovis venit consiliorum autoris,
Neque unquam ad thronum varie exornatum, sicuti antea,
Cum ipso sedens, sapientia consultans consilia:
Verum hæc in templis ubi multa vota fiunt manens
Oblectabatur suis sacris magnis oculis veneranda Juno.
Sed quando jam noctesque & dies perficiebantur
Rursus circumacto anno, & venerunt horæ,
Ipsa peperit neque diis similem neque mortalibus
Gravemque difficilemque Typhaona, cladem mortalibus.
Statim hunc suscipiens magnis oculis veneranda Juno.
Dedit deinde ferens malum malo *dracænæ*: quæ eum suscepit,
Qui mala multa faciebat apud inclytas gentes hominum.
Quisquis huic obviam iret, ferebat eum fatalis dies.
Antequam illi telum immisisset longe operans Apollo
Validum: hæc vero doloribus agitata gravibus,
Jacebat valde anhelans, volutata per terram:
Ingens autẽ clamor factus fuit ineffabilis. hæc a. super ligna

Πυκνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, λεῖπε καὶ θυμὸν
Φοινὸν ἀποπνείουσ'. ὁ δ' ἐπηύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐνταυθοῖ νῦν πύθευ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ.
Οὐδὲ σύ γε ζωοῖσι κακὸν δήλημα βροτοῖσιν
Ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἔδοντες
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
Οὐδέ τι τοι θάνατόν γε δυσηλεγέ' οὔτε Τυφωεὺς
Ἀρκέσει, οὐδὲ Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλά σέ γ' αὐτοῦ
Πύσει γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος. τὴν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Τὴν δ' αὐτοῦ κατέπυσ' ἱερὸν μένος ἠελίοιο·
Ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται· οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκα κεῖθι
Αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος ἠελίοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὕνεκά μιν κρήνη καλλίρροος ἐξαπάφησε.
Βῆ δ' ἐπὶ Δελφούσῃ κεχολωμένος, αἶψα δ' ἵκανε·
Στῆ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δελφοῦσ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπάφουσα,
Χῶρον ἔχουσ' ἐρατὸν προρέειν καλλίρροον ὕδωρ.
Ἐνθάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἴης.
Ἦ, καὶ ἐπὶ ῥίον ὦσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Πέτρῃσι προχυτῇσιν· ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
Ἄγχι μάλα κρήνης καλλιρρόου. ἔνθα δ' ἄνακτι
Πάντες ἐπίκλησιν Δελφουσίῳ εὐχετόωνται,
Οὕνεκα Δελφούσης ἱερῆς ᾔσχυνε ῥέεθρα.
Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὕς τινας ἀνθρώπους ὀργιόνας εἰσαγάγοιτο,
Οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.
Ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοί,
Κρῆτες ἀπὸ Κνωσσοῦ Μινωίου, οἵ ῥά τ' ἄνακτι
Ἱερά τε ῥέζουσι, καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅ, ττι κεν εἴπῃ,
Χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησοῖο.
Οἱ μὲν ἐπὶ πρῆξιν καὶ χρήματα νηὶ μελαίνῃ
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους
Ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι συνήντετο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε, δέμας δελφῖνι ἐοικώς,
Νηὶ θοῇ, καὶ κεῖτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε.
Τῶν δ' ὅστις κατὰ θυμὸν ἐπιφράσσαιτο νοῆσαι,
Πάντοσ' ἀνασσείσασκε, τίνασσε δὲ νήια δοῦρα.
Οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηὶ καθείατο δειμαίνοντες.
Οὐδ' οἵ γ' ὅπλ' ἔλυον κοίλην ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
Οὐδὲ λύον λαῖφος νηὸς κυανοπρώροιο·
Ἀλλ' ὡς οἱ τὰ πρῶτα κατεστήσαντο βοεῦσιν,
Ὣς ἔπλεον, κραιπνὸς δὲ νότος κατόπισθεν ἔγειρε
Νῆα θοήν. πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν.
Πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, ἁλιστέφανον πτολίεθρον
Ἷξον, καὶ χῶρον τερψιμβρότου ἠελίοιο,
Ταίναρον, ἔνθά τε μῆλα βαθύτριχα βόσκεται αἰεὶ

Frequenter admodũ hinc atq; hinc volvebatur, & reliquit animũ
Cruentum ſpirans. ipſe autem ſuper his gloriabundus ait Phœbus
Hic nunc putreſce ſuper terra viros paſcente. (Apollo:
Neque tu utique vivis malum damnum mortalibus
Eris, qui terræ multos nutrientis fructum edentes
Hic adducent juſtas hecatombas:
Neque tibi mortem triſtem neque Typhoeus
Arcebit, neque Chimæra infauſti nominis, ſed te utique hic
Putredine conſiciet terra nigra & excitator Hyperion.
Sic dixit gloriabundus. illius autem oculos tenebræ obtexerunt.
Eamque hic putredine confecit optabilis vis ſolis:
Ex quo nunc Pytho vocatur: hi autem regem
Pythium vocant ex re nomine, quoniam illic
Putredine confecit monſtrum vis acuti Solis.
Et tunc utique cognovit ſua in mente Phœbus Apollo
Quod ſe fons pulchrifluus decepiſſet.
Ivit autem ad Delphuſam iratus, celeriter autem pervenit:
Stetit autem valde prope ipſam, & illam verbis allocutus eſt:
Delphuſa, non utique eras mea mente decepta,
Locum habens amabilem profluxura pulchriflua aqua.
Hic jam & mea laus erit, neque tua ſolius.
Dixit, & in cacumen impulit rex longe operans Apollo
Petris profuſis: occultavit autem fluenta,
Ac templum fecit in luco umbroſo,
Prope valde fontem pulchrifluum. hic regi
Omnes cognomento Delphuſio vota faciunt,
Quoniam Delphuſæ ſacræ pudore affecit fluenta.
Atque tum ſcilicet animo cogitabat Phœbus Apollo
Quoſnam homines ſibi ſacerdotes introduceret,
Qui ſibi miniſterium exhiberent Pytho in ſaxoſa.
Hæc igitur in *animo* agitans vidit in cœruleo ponto
Navem velocem: in *ipſa* autem viri erant multique & boni,
Cretenſes ex Gnoſſo Minoia, qui nempe regi
Sacraque faciunt, & enunciant leges
Phœbi Apollinis citharam auratam habentis, quodcunq; dixerit,
Oracula edens ex lauro e vallibus Parnaſi.
Hi quidem ad negotia ac pecuniarum gratia cum navi nigra
Ad Pylum arenoſam Pyligenaſque homines
Navigabant: verum eis occurrebat Phœbus Apollo:
In ponto autem inſiliebat, corporre delphini ſimilis,
Navi veloci, ac jacebat monſtrum magnum & horribile.
Horum autem quicunque in animo cogitaret aſpicere,
Undecunque commovebat, concutiebatque navis ligna.
Illi autem ſilentes in navi ſedebant timentes.
Neque arma ſolvebant cavam ſuper navem nigram,
Neque ſolvebant velum navis cæruleæ proram:
Sed quemadmodum a principio inſiſtebant remis,
Sic navigabant, velox autem notus a tergo excitabat
Navem velocem. primum autem prætemavigarunt Maleam.
Ad Laconicamque terram, mari coronatam urbem
Pervenere, & locum oblectantis homines Solis,
Tænarũ, ubique oves denſis velleribus inſignes paſcuntur ſemper

Ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον.
Οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἀποβάντες
Φράσσασθαι μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι
Εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
Ἢ εἰς οἶδμ' ἅλιον πολυΐχθυον ἀμφὶς ὀρούσει·
Ἀλλ' οὐ πηδαλίοισιν ἐπείθετο νηῦς εὐεργής,
Ἀλλὰ παρὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσα
Ἤεν ὁδόν. πνοιῇ δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Ῥηϊδίως ἴθυν'. ἡ δὲ πρήσσουσα κέλευθον,
Ἀρήνην ἵκανε καὶ Ἀργυφέην ἐρατεινὴν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον ἐΰκτίμενον αἰπὺ,
Καὶ Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους.
Βῆ δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα, καὶ παρὰ Δύμην,
Ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί·
Εὖτε Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ.
Καί σφιν ὑπὲκ νεφέων Ἰθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφαντο,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν,
Καὶ δὴ ἐπεὶ Κρίσσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
Ὅστε δι' ἐκ Πελοπόννησον πίειραν ἐέργει,
Ἦλθ' ἄνεμος ζέφυρος μέγας αἴθριος ἐκ Διὸς αἴσης,
Λάβρος, ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἄψορροι δ' ἤπειτα πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε
Ἔπλεον, ἡγεμόνευε δ' ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
Ἷξον δ' ἐς Κρίσσην εὐδείελον ἀμπελόεσσαν,
Ἐς λιμέν'· ἡ δ' ἀμάθοισιν ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηῦς.
Ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι, τοῦ δ' ἀπὸ πολλαὶ
Σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἷκεν·
Ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
Ἐν δ' ἄρ' ὅγε φλόγα δαῖ', ἐπιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
Πᾶσαν δὲ Κρίσσην κάτεχεν σέλας. αἱ δ' ὀλόλυξαν
Κρισσαγῶν ἄλοχοι καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς· μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
Ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα νόημ' ὣς ἆλτο πέτεσθαι,
Ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε
Πρωθήβῃ, χαίτῃ εἰλυμένος εὐρέας ὤμους·
Καὶ σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα; τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τίφθ' οὕτως ἧσθον τετιηότες, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
Ἐκβῆτ', οὐδὲ καθ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε;
Αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
Ὁππόταν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἔλθωσιν καμάτῳ ἀδηκότες, αὐτίκα δέ σφεας
Σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ.
Ὣς φάτο· καί σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε.
Τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,

Οἳ

Solis regis, habet autem amœnum locum.
Hi quidem hic volebant navim sistere, & egressi
Aspicere magnum miraculum, ac oculis videre
Si maneret in navis cavæ pavimento monstrum,
An in undam marinā piscibus abundantē aperte impetū faceret:
Sed haud clavis obediebat navis bene fabricata,
Verum præter Peloponnesum pinguem tendens
Pergebat viam. flatu autem rex longe jaculans Apollo
Facile dirigebat. hæc autem sulcans viam,
Ad Arenen pervenit ac Argipheam optabilem,
Et Thryum, quod Alpheius permeat bene habitatum altum,
Ac Pylum arenosam Pyligenasque homines.
Præterivit Crunos & Chalcidem, & Dymen,
Et Elidem diam, ubi imperant Epei:
Tum ad Pheras appulit, gaudens Jovis vento secundo.
Et illis e nubibus Ithacæque mons altus apparebat,
Dulichiumque, Sameque, ac nemorosa Zacynthus.
Sed quando jam Peloponnesum præteriit omnem,
Ac jam postquam Crissæ apparebat sinus infinitus,
Qui Peloponnesum pinguem separat,
Venit ventus zephyrus magnus serenus e Jovis consilio,
Impetuosus, spirans ab æthra, ut celeriter
Navis perficeret currens maris salsam aquam.
Retrogradi deinde ad ortumque solemque
Navigabant, dux autem erat rex Jovis filius Apollo.
Pervenere autem ad Crissam amœnam, vitibus abundantem,
In portum: arenis autem appulit pontigrada navis.
Hic e navi impetum fecit rex longe operans Apollo,
Astro similis medio in die, ab hoc autem multæ
Scintillæ evolabant, fulgor autem ad cœlum usque venit:
Inque adytum subiit per tripodas venerabiles.
Flammam autem accendebat, ostendens sua tela,
Totam autem Crissam occupavit splendor. ulularunt autem
Crissagorum conjuges beneque cinctæ filiæ,
Phœbi ab impetu: magnus enim timor cepit quemque.
Hinc iterum ad navem *cito* uti cogitatio saltu volavit,
Viro similis juvenique fortique
Primum pubescenti, coma involutus amplos humeros:
Ac illos allocutus, verba alata dixit:
O hospites, qui estis? unde navigatis uvidas vias?
An ad rem gerendam, aut temere vagamini,
Qualiter latrones, super mare? qui vagantur
Animas exponentes, malum exteris afferentes.
Quid ita sedetis stupefacti, neque in terram
Descendistis, neque arma nigræ navis deposuistis?
Hic enim mos est virorum solertium,
Ubi ex ponto ad terram cum navi nigra
Pervenerint labore defessi, statim autem ipsos
Cibi dulcis circum præcordia cupiditas invadit.
Sic dixit: ac illis audaciam in pectoribus posuit.
Quem, respondens Cretensium dux allocutus est:
Hospes, quoniam haud quicquam mortalibus similis videris,

Οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Τίς δῆμος, τίς γαῖα, τίνες βροτοὶ ἐκγεγάασιν;
Ἄλλῃ γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
Εἰς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι·
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηὶ κατήλθομεν οὔτι ἑκόντες,
Νόσου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα.
Ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ ἐθέλοντας.
Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ξεῖνοι τοὶ Κνωσσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε
Τοπρὶν, ἀτὰρ νῦν οὐκ ἔθ' ὑπότροποι αὖθις ἔσεσθε
Ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
Ἔς τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμὸν, πολλοῖσι τετιμένον ἀνθρώποισιν.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι.
Ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οὔτι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμὸν, πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισι·
Βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
Αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πείθεσθε τάχιστα·
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας·
Νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου ἐρύσασθε,
Ἐκ δὲ κτήμαθ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐΐσσης.
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Πῦρ ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες·
Εὔχεσθαι δὲ ἔπειτα παριστάμενοι περὶ βωμόν.
Ὡς μὲν ἐγὼ τοπρῶτον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Εἰδόμενος δελφῖνι θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
Ὥς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς
Αὐτὸς Δέλφειος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.
Δειπνῆσαί τ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἦσθε,
Ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοὶ, καὶ Ἰηπαιήον' ἀείδειν,
Εἰσόκε χῶρον ἵκησθον ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, παρὰ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·
Καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
Εὔχονθ' ὡς ἐκέλευε, παριστάμενοι παρὰ βωμόν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρά σφιν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἀγατὸν κιθαρίζων,
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. οἱ δὲ φρίσσοντες ἕποντο

Κρῆτες

Neque corpore, neque indole, verum immortalibus diis,
Salveque & valde gaude, diique tibi prospera dent.
Et mihi hoc dic verum, ut recte sciam,
Quis hic populus, quæ terra: qui mortales indigenæ?
Aliorsum enim cogitantes navigabamus magnam undam,
Ad Pylum ex Creta, unde *nos* genere profitemur esse:
Nunc autem huc cum navi devenimus non volentes,
Reditus cupidi, aliam viam, alia itinera.
Sed aliquis immortalium huc duxit nolentes.
His respondens dixit longe operans Apollo:
Hospites qui Gnossum nemorosam incolebatis
Antea, sed nunc non amplius reduces iterum eritis
Ad urbemque amabilem & ad domos pulchras unusquisque,
Ad charasque uxores: sed hic opimum templum
Habebitis meum, multis honoratum hominibus.
Sum autem ego Jovis filius, Apolloque glorior esse:
Vos autem duxi huc super magnam undam maris,
Non malo animo, sed hic opimum templum
Habebitis meum, omnibus valde honoratum hominibus:
Consiliaque immortalium cognoscetis, quorum voluntate
Semper honorabimini omnino dies omnes.
Sed agite, ut ego dicam parete celerrime:
Vela quidem primum demittite, solventes lora:
Navem postea velocem in continentem trahite,
Et possessiones efferte & arma ex navi æquali.
Et aram facite in littore maris,
Ignem incendentes, posteaque farinas albas sacrificantes:
Precamini postea prope stantes circum aram.
Ut quidem ego primum in aëreo ponto
Assimulatus Delphino velocem ad navem impetum feci,
Sic mihi supplicate Delphinio: sed ara
Ipsa Delphia & conspicua erit semper.
Cœnate postea celerem apud navem nigram,
Et libate beatis diis qui cœlum incolunt.
Sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite simul mecum, & Jopæana canite,
Donec ad locum perveneritis ubi habebitis pingue templum.
Sic fatus est. hi autem illum omnino audierunt, & paruerunt.
Vela quidem primum demiserunt, solveruntque lora:
Malū autē mali receptaculo admoverunt rudentibus submittentes.
Egrediebantur autem & ipsi in littore maris:
Exque mari ad continentem velocem navim traxerunt
Alte super arenas, sustentaculaque longa extenderunt:
Et aram fecerunt in littore maris,
Ignem autem accendentes, insuperque farinas albas sacrificantes
Vota faciebant ut jusserat, prope stantes apud aram.
Cœnam postea sumpserunt, velocem apud navem nigram,
Et libarunt beatis diis qui olympum habitant.
Sed postquam potus & cibi amorem exemerunt,
In viam se dederunt: dux autem erat illis rex Jovis filius Apollo,
Citharam in manibus habens, admirabile ludens,
Pulchre ac alte ascendens. horrescentes autem sequebantur

Κρῆτες πρὸς Πυθὼ, καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον
Οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσί τε Μοῦσα
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
Ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσὶν, αἶψα δ' ἵκοντο
Παρνησὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλεν
Οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένος ἀνθρώποισι·
Δεῖξε δ' ἄγων αὐτοῦ δάπεδον καὶ πίονα νηόν.
Τῶνδ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
Τῶν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ ἄν', ἐπειδὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Ἤγαγες, (οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ)
Πῶς καὶ νῦν βιόμεσθα, τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
Οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων,
Ὥστ' ἀπό τ' εὖ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν.
Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Νήπιοι ἄνθρωποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
Βούλεσθ' ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ,
Ῥηΐδιον ἔπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω·
Δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν
Σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
Ὅσσα ἐμοί γ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
Νηὸν τε προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀγειρομένων, καὶ ἐμὴν ἰθύν τε μάλιστα.
Ἠέ τι τηΰσιόν γ' ἔπος ἔσσεται ἠέ τι ἔργον,
Ὕβρις θ' ἣ θέμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
Τῶν ὑπ' ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὲ,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕἸΣ ἙΡΜΗ͂Ν.

Ἑρμῆν ὕμνει Μοῦσα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύαθ' ὅμιλον,
Ἄντρον ἔσω ναίουσα παλίσκιον, ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
Λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,
Τῇ δ' ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο,
Εἴς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο,
Καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
Ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
Νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον· ὃς τάχ' ἔμελλεν
Ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἠῷος γεγονὼς μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
Ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Τετράδι τῇ προτέρῃ τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.

Cretenſes ad Pythum, & Jopæana canebant,
Ut Cretenſium Pæones, quibus Muſa
In pectoribus impoſuit dea ſuavem cantionem.
Indefeſſi autem collē aſcenderunt pedibus, citoque venerunt
Ad Parnaſum & locum optabilem, ubi ſcilicet erat
Habitaturus a multis honoratus hominibus:
Oſtendit autem ducens ipſius ſolum ac pingue templum.
Illorum autem excitabatur animus in pectoribus propriis,
Eorumque interrogans Cretenſium dux dixit:
O rex, quoniam longe ab amicis & a patria terra
Duxiſti, (ſic utique tuo placitum fuit animo)
Quo pacto etiam nunc vivemus, hoc te cogitare jubemus.
Neque uvæ ferax hæc amabilis, neque ſatis pratorum habens,
Ita ut ex hac bene vivamus ſimulque homines ſequamur.
His autem ſubridens dixit Jovis filius Apollo:
Infantes homines, ærumnoſi, qui curas
Vultis difficileſque dolores ac gemitus in animo,
Facile verbum vobis dicam, ac in ſenſus *vobis* ponam:
Dextra admodum quiſque habens in manu cultrum
Jugulet ſemper oves: eæ autem copioſæ ſemper aderunt,
Quaſcunque mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templumque cuſtodite, & ſuſcipite gentes hominum
Hic congregatorum, & meum conſilium maxime.
Sive quid incaſſum verbum erit ſive quid opus,
Injuriaque qui mos eſt mortalium hominum.
Alii deinde vobis rectores viri erunt,
Quorum ex neceſſitate domiti eritis diebus in omnibus.
Dicta ſunt tibi omnia: tu autem mente tua ſerva.
Et tu quidem ſic ſalve Jovis ac Latonæ fili,
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN MERCURIUM.

Mercurium laudat Muſa Jovis ac Maiæ filium,
Cyllenen regentem & Arcadiam ovibus abundantem,
Nuncium immortalium perquam utilem, quem peperit Maja,
Nympha cirrata, cum Jove in amore mixta,
Veneranda: beatorum autem deorum ſubduxit ſe e commercio,
Antrum intus habitans umbroſum, ubi Saturnius
Cum Nympha cirrata miſcebatur noctis in medio,
Cum dulcis ſomnus haberet albam cubitos Junonem,
Latens immortaleſque deos mortaleſque homines.
Verum cum jam magni Jovis mens perfecta eſſet,
Illique jam decimus menſis in cœlum fixus eſſet,
Inque lucem duxiſſet, manifeſtaque opera fierent;
Atque tum genuit filium vafrum, blandum conſiliis,
Prædonem, abactorem boum, ducem ſomniorum,
Noctis ſpectatorem, janitorem: qui ſtatim erat
Oſtenſurus inclyta opera apud immortales deos.
Mane natus, medio in die citharam pulſabat,
Veſpertinus boves furatus eſt procul jaculantis Apollinis,
Quarta prima qua illum peperit veneranda Maja.

Ὅς καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων,
Οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ,
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
Οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο,
Ἔνθα χέλυν εὑρὼν, ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον.
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδὸν,
Ἥ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι,
Βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,
Σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
Ἀθρήσας ἐγέλασσε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπε,
Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐκ ὀνοτάζω.
Χαῖρε φυὴν ἐρόεσσα, χοροιτύπε, δαιτὸς ἑταίρη,
Ἀσπασίη προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
Αἰόλον ὄστρακον ἐσσὶ χέλυς ὄρεσι ζώουσα;
Ἀλλ' οἴσω σ' εἰς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
Οὐδ' ἀποτιμήσω· σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις.
Οἴκοι βέλτερον εἶναι· ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
Ἦ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι αἶχμα
Ζώουσ'· ἢν δὲ θάνῃς, τότε ἂν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
Ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα.
Ἔνθ' ἀναπηλήσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
Αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
Ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσει
Ἀνέρος ὅντε θαμιναὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
Αἳ ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαὶ,
Ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.
Πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμὼν δόνακας καλάμοιο,
Πειρήνας διὰ νῶτα διὰ ῥινοῖο χελώνης.
Ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἑῇσι,
Καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν·
Ἑπτὰ δὲ συμφώνους ὀΐων ἐτανύσσατο χορδάς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος. ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν
Ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος, ἠΰτε κοῦροι
Ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν.
Ἀμφὶ Δία Κρονίδην καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον.
Ὃν πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτοῦ γενεὴν, ὄνομα κλυτὸν ἐξονομάζων,
Ἀμφιπόλους τε γέραιρε καὶ ἀγλαὰ δώματα νύμφης,
Καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον ἐπηετανούς τε λέβητας.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
Φόρμιγγα γλαφυρήν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων,
Ἆλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο,
Ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν, οἷά τε φῶτες
Φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεανόνδε
Αὐτοῖσίν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θεῶν ὄρεα σκιόεντα,
Ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὖλιν ἔχεσκον,

Βοσκὶ

Qui etiam postquam ab matris immortalibus saliit membris,
Non amplius diu jacebat manens sacra in cuna,
Verum hic exiliens quærebat boves Apollinis,
Limen transcendens prærupti antri,
Ubi testudinem inveniens, possedit infinitas opes.
Mercurius utique primum testudinem construxit canoram,
Quæ scilicet illi occurrit in atriensibus januis,
Depascens ante domos floridam herbam,
Tarde pedibus incedens. Jovis autem perutilis filius
Inspiciens risit, & statim verbum dixit:
Signum nunc mihi valde utile: non aspernor.
Salve naturali specie amabilis, chorisona, convivii socia,
Grata quæ apparuisti: unde hic pulcher ludus,
Variegata testa es testudo in montibus vivens?
Sed feram te in domum capiens: utilitas quædam mihi eris,
Neque contemnam: tu autem me primum juvabis.
Domi melius est esse: quoniam noxium foris *esse*.
Certe enim fascino multinoxio eris telum
Vivens: si vero moriare, tunc admodum pulchre caneres.
Sic utique dixit: & manibus simul ambabus tollens,
Retro introibat in domum, ferens amabile ludicrum.
Ubi scalpens scalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ testudinis.
Ut cum ocyor cogitatio per pectus transit
Viri quem frequentes versant curæ,
Quæ quando volvuntur ab oculis flammæ,
Sic simul verbumque ac opus curabat inclytus Mercurius.
Fixit itaque in mensuris secans arundines calami,
Transadigens per dorsa per pellem testudinis.
Circa autem, pellem extendit bovis, consiliis suis,
Ac cubitos imposuit, jugum autem aptavit ambobus:
Septem autem concinnas ovium extendit chordas.
Verum postquam construxit, ferens amabile ludicrum,
Plectro tentabat singulatim. hæc autem a manu
Graviter insonuit: deus autem pulchre succinebat
Ex tempore periculum faciens, veluti pueri
Puberes in conviviis mutua convitiantur.
De Jove Saturnio & Maia belle calceata.
Ut olim finivissent sociabili amore
Suamque ipsius genituram, nomen inclytum nominans,
Famulosque celebravit & præclaras domos Nymphæ,
Ac tripodas per domum perennesque lebetes.
Et hæc quidem canebat, alia autem mente cogitabat.
Et hanc quidem deposuit ferens sacra in cuna,
Lyram cavam: ipse autem carnes cupiens,
Saliit ad speculam odorifera ex domo,
Movens dolum altum in mente, quemadmodum viri
Prædones agitant obscuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat per terram in Oceanum
Cum ipsisque equis ac curribus: verum Mercurius
Pieriæ pervenit currens *ad* montes umbrosos,
Ubi deorum beatorum boves immortales stabulum habebant,

Βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους ἐρατεινούς.
Τῶν τότε Μαιάδος υἱὸς ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης
Πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
Πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ἴχνη ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης,
Ἀντία ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν, ὄπισθεν,
Τὰς δ' ὄπιθεν, πρόσθεν· κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.
Σάνδαλα δ' αὐτίκ' ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,
Ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα,
Συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
Τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
Ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
Αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
Ἔσπασε Πιερίηθεν ὁδοιπορίην ἀλεείνων,
Οἷά τ' ἐπειγόμενος δολιχὴν ὁδὸν, αὐτοπρεπὴς ὥς.
Τὸν δὲ γέρων ἐνόησε δομῶν αἴθουσαν ἀλωὴν
Ἱέμενον πεδίονδε δι' Ὀγχηστὸν λεχεποίην·
Τὸν πρότερος προσέφη Μαίης ἐρικυδέος υἱὸς,
Ὦ γέρον, ὅστε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους,
Ἦ πολὺ οἰμήσεις εὖτ' ἂν τάδε πάντα φέρῃσι.
Καί τε ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς, ἀκούσας,
Καὶ σιγᾶν ὅτε μήτι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.
Τόσσον φὰς συνέσευε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινοὺς,
Καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύετο δαιμονίη νὺξ
Ἡ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
Ἡ δὲ νέον σκοπιῇ προσεβήσατο δῖα Σελήνη
Πάλλαντος θυγάτηρ μεγαμηδείαο ἄνακτος.
Τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους·
Ἀδμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Καὶ ληνοὺς προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
Ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους,
Καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρόας οὔσας,
Λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἐρσήεντα κύπειρον.
Σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλὰ, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην·
Δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν, ἐπέλεψε σιδήρῳ
Ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἀνὰ δ' ἄμπνυτο θερμὸς ἀϋτμή·
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήια πῦρ τ' ἀνέδωκε.
Πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατ' οὐδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
Οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
Τηλόσε φῦσαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
Ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Τόφρα δ' ὑποβρυχίας ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
Δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
Ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας.
Ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε δι' αἰῶνάς τε τορήσας.
Ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε ταμὼν κρέα πίονι δημῷ.
Ὦπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισι,
Σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια, καὶ μέλαν αἷμα
Ἐργμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης.

Depascentes prata incedua optabilia.
Horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida
Quinquaginta segregavit boves mugitibus acres.
Vagas autem agitabat per arenosum locum,
Vestigia reflectens: dolosæque non oblitus est artis,
Contrario modo faciens ungulas priores, posteriores,
Et posteriores, priores: contrarioque modo & ipse incedebat.
Sandalia autem statim ejecit ad arenas marinas,
Ineffabilia & inexcogitabilia complicabat mirabilia opera,
Commiscens myricas & myrtis similes ramos:
Ex his tunc colligans frondescentis fasciculum sylvæ,
Absque damno sub pedibus ligavit sandalia levia
Cum ipsis foliis, quæ inclytus Argicida
Avulsit a Pieria iter declinans,
Utpote deproperans longam viam, se decens ut.
Hunc autem senex animadvertit domans splendidum viridarium
Tendentem ad campum per Onchestum herbosum:
Quem prior allocutus est Maiæ inclytæ filius:
O senex, qui plantas fodis incurvus humeris,
Certe multum laborabis donec hæc omnia fructum tulerint.
Atque videns non videns sis, & surdus *esto*, audiens,
Et taceas quando nihil lædit rem tuam ipsius.
Tantum locutus agitabat boum fortia capita:
Multos autem montes umbrosos & valles sonoras,
Et campos floridos transiit inclytus Mercurius.
Caliginosa autem adjutrix cessabat divina nox
Plurima, moxque aurora fiebat populos ad opera excitans:
Recens autem in speculam prodiit divina Luna
Pallantis filia Megamediæ regis,
Tunc ad Alpheum amnem Jovis potens filius
Phœbi Apollinis boves agitavit latifrontes:
Indomitæ autem pervenere ad stabulum altum,
Et ante lacus valde decori prati.
Ubi postquam bene herba pavit boves mugitibus acres,
Et has quidem simul egit ad stabulum universas,
Lotum comedentes & roscidum cyperum.
Comportabat ligna multa, ignisque arti manum admovebat:
Lauri splendidum ramum accipiens decorticavit ferro
Aptum palmæ: sursumque spirabat ignis vapor:
Mercurius utique primum focum ignemque dedit.
Multa autem sicca ligna in humili fovea
Integra sumens imposuit copiosa: emicabat autem flamma
Procul crepitum mittens ignis valde urentis.
Dum autem ignem accendebat vis inclyti Vulcani,
Interea mugientes flexipedes boves traxit foras
Duas prope ignem: vis autem ei erat multa.
Ambas autem in terga humi dejecit spirantes:
Inclinans autem volvebat jugulumque perforans.
Opus autē operi præbebat incidens carnes crassa pinguedine.
Assabat autem verubus infixas ligneis,
Carnes simul ac terga honorifica, & nigrum sanguinem
Detentum in intestinis: hæc autem ibi jacebant super terram.

Ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλῳ ἐνὶ πέτρῃ.
Ὡς ἔτι νῦν τάμεθ' ἄσσα πολυχρόνιοι πεφύασι,
Δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμοφέρων εἰρύσατο πίονα ἔργα
Λείῳ ἐπὶ πλαταμῶνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
Κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προσέθηκεν ἑκάστῃ.
Ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα
Ἤδη, ἀλλ' οὐδ' ὣς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Καί τε μάλ' ἱμείροντι πέρην' ἱερῆς κατὰ δειρῆς.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον
Δημὸν καὶ κρέα πολλά. μετήορα δ' αἶψ' ἀνάειρε,
Σῆμα νέης φωνῆς· ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀείρας,
Οὐλόποδ' οὐλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πάντα κατὰ χρέος ἤνυσε δαίμων,
Σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην·
Ἀνθρακιὴν δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν
Παννύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε σελήνης.
Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
Ὄρθριος, οὐδέ τις οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
Δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
Αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.
Ἰθύνας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηόν,
Ἦκα ποσὶ προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν ὥσπερ ἐπ' οὔδει.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς,
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος· ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ἐν παλάμῃσι παρ' ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
Κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.
Μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεός, εἶπέ τε μῦθον,
Τίπτε σὺ ποικιλομῆτα, πόθεν τάδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ
Ἔρχῃ ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἴω
Ἢ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα,
Λητοΐδου ὑπὸ χερσὶ δι' ἐκ προθύροιο περήσειν,
Ἢ σε λαβόντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φιλητεύσειν.
Ἔρρε πάλιν. μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν
Θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι,
Μῆτερ ἐμή, τί με ταῦτα τιτύσκεαι ἠΰτε τέκνον
Νήπιον· ὃς μάλα παῦρα κατὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδε,
Ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑπαιδείδοικεν ἐνιπάς.
Αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι ἥτις ἀρίστη,
Βουλεύων ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές. οὐδὲ θεοῖσι
Νῶϊ μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπαστοι
Αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις.
Βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν,
Πλούσιον, ἀφνειόν, πολυλήϊον, ἢ κατὰ δῶμα
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν. ἀμφὶ δὲ τιμῆς
Κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι ἧσπερ Ἀπόλλων.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσι πατὴρ ἐμός, ἤτοι ἔγωγε
Πειρήσω· δύναμαι φηλητῶν ὄρχαμος εἶναι.

Εἰ

Pelles autem extendit super asperam petram.
Sicut adhuc nunc extendimus quæ annosæ sunt,
Diu utique postea ac immenso. verum deinde
Mercurius gaudifer traxit pinguia opera
Leni in loco plano, & scidit duodecim partes
Sorte distribuendas: perfectum autem honorem addidit unicuique.
Ibi jus carnium optabat inclytus Mercurius.
Odor enim illum affligebat, quamvis immortalem
Jam, verum neque sic illi obediebat animus superbus.
Atque valde cupienti transiisset per sacrum collum.
Sed hæc quidem deposuit ad stabulum altum
Pinguedinem & carnes multas. sublimia autem statim sustulit,
Signum novæ vocis: adhæc autem ligna sicca tollens
Integros pedes integraq; capita ignis prorsus consumpsit vapore.
Sed postquam utique omnia rite perfecit Deus,
Sandalia quidem projecit in Alpheum vorticosum:
Ignem autem extinxit, pulverem autem in arenam redegit nigrā
Pernox: pulchra autem lux splendebat lunæ.
Cyllenes autem rursus adiit divos vertices
Matutinus, neque quisquam illi in longa via occurrit
Neque deorum beatorum, neque mortalium hominum:
Neque canes latrarunt. Jovis autem perquā utilis Mercurius
Incurvatus domus per seram ingressus est,
Auræ autumnali similis, veluti caligo.
Rectaque progressus antri pervenit ad pingue templum,
Tacite pedibus incedens: neque enim strepebat ut in solo.
Festinanter autem ad cunas ivit inclytus Mercurius,
Fascia circa humeros involutus: veluti natus
Infans, in palmis circa poplites velo ludens
Jacebat, testudinem amabilem læva manu tenens.
Matrem autem non utique latebat Deam Deus, dixitque verbum:
Quare tu versute, unde ista noctis in hora
Venis impudentia indute? nunc te prorsus puto
Certe mox ineluctabilia vincula circa latera habentem,
Latonii a manibus per vestibulum *potius* transiturum,
Quam te accipientem interim per valles prædaturum.
Pereas rursum: magnam te pater plantavit solicitudinem
Mortalibus hominibus ac immortalibus Diis.
Huic Mercurius respondit verbis fraudulentis:
Mater mea, quid ita me observas tanquam natum
Infantem: qui valde pauca in mente æqua novit,
Timidum, ac matris formidat mandata.
Verum ego artem aggrediar quæ optima *erit*,
Consulens mihi & tibi usque. neque Deos
Nos inter immortales sine muneribus & jejuni
Hic manentes tolerabimus, ut tu jubes.
Melius est omnibus diebus cum immortalibus versari,
Divitem, copiosum, multa præda abundantem, quam domi
Antro in obscuro sedere. honorem autem
Et ego sacrum assequar quem Apollo.
Si autem non dederit pater meus, at ego
Tentabo: possum prædonum princeps esse.

Εἰ δέ μ' ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς,
Α῎λλό τί οἱ καὶ μεῖζον ὀΐομαι ἀντιβολήσειν.
Εἶμι γὰρ εἰς Πυθῶνα, μέγαν δόμον ἀντιτορήσων;
Ε῎νθεν ἅλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Πορθήσω, καὶ χρυσὸν, ἅλις τ' αἴθωνα σίδηρον,
Καὶ πολλὴν ἐσθῆτα: σὺ δ' ὄψεαι αἴκ' ἐθέλησθα.
Ω῾ς οἱ μέν ῥ' ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
Υἱός τ' αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.
Η῎ως δ' ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα
Ω῎ρνυτ' ἀπ' Ω᾿κεανοῖο βαθυῤῥόου, αὐτὰρ Α᾿πόλλων
Ο᾿γχηστὸνδ' ἀφίκανε, κιὼν πολυήρατον ἄλσος
Α῾γνὸν ἐρισφαράγου Γαιηόχου· ἔνθα γέροντα
Κνώδαλον εὗρε νέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἕρκος ἀλωῆς·
Τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς,
Ω῏ γέρον, Ο᾿γχηστοῖο βατοδρόπε ποιήεντος,
Βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,
Πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλικτὰς
Ε᾿ξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ' ἄλλων
Κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
Τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες ὁμόφρονες. οἱ μὲν ἔλειφθεν
Οἵ τε κύνες ὅ, τε ταῦρος· (ὃ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκται)
Ταὶ δ' ἔβαν, ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
Ε᾿κ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
Ταῦτά μοι εἰπὲ γεραιὲ παλαιγενὲς, εἴπου ὄπωπας
Α᾿νέρα ταῖσδ' ἐπὶ βουσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον.
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Ω῏ φίλος, ἀργαλέον μὲν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο
Πάντα λέγειν. πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
Τῶν οἱ μὲν, κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλὰ,
Φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναι ἐστὶν ἕκαστον.
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ε῎σκαπτον περὶ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
Παῖδα δ' ἔδοξα φέριστε, σαφὲς δ' οὐκ οἶδα νοῆσαι,
Ο῞τις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει
Νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον· ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν.
Ε᾿ξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχεν ἀντίον αὐτῷ.
Φῆ ῥ' ὁ γέρων. ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε Φοῖβος Α᾿πόλλων.
Οἰωνὸν δ' ἐνόει τανυσίπτερον· αὐτίκα δ' ἔγνω
Φιλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ε᾿σσυμένως δ' ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Α᾿πόλλων
Ε᾿ς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος εἰλίποδας βοῦς.
Πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους.
Ι῎χνιά τ' εἰσενόησεν Ε᾿κηβόλος, εἰπέ τε μῦθον,
Ω῍ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Ι῎χνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων,
Α᾿λλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
Βήματα δ' οὔτ' ἀνδρὸς τάδε γίνεται οὔτε γυναικὸς,
Οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ' ἄρκτων, οὔτε λεόντων:
Οὔτέ τι κεν ταύρου λασιαύχενός ἐστιν ὁμοῖα,
Ο῞στις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν,
Αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ' αἰνότερ' ἔνθεν ὁδοῖο.
Ω῟ς εἰπὼν ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Α᾿πόλλων·

Si autem me exquirat Latonæ valde inclytæ filius,
Aliud quid illi & majus puto occursurum.
Ibo enim in Pythona, magnam domum perforaturus,
Hinc affatim tripodas perpulcros & lebetes
Depopulabor, & aurum, affatimque splendidum ferrum,
Et multas vestes: tu autem videbis si volueris.
Sic hi quidem utique verbis ad se invicem dicebant
Filiusque Aegiochi Jovis ac veneranda Maja.
Aurora autem ex aëre genita lucem mortalibus afferens
Excitabatur ab Oceano profunda fluenta habente, at Apollo
In Onchestum pervenit, iens, multum amabilem lucum
Purum gravistrepi Neptuni: ubi senem
Feram invenit pascentem prope viam sepem viridarii:
Quem prior allocutus est Latonæ valde inclytus filius:
O senex, Onchesti rubos colligens herbosi,
Boves a Pieria quærens huc adsum,
Omnes fœminas, omnes cornibus tortas
A grege: taurus autem pascebatur solus seorsum ab cæteris
Niger: horrendi autem canes a tergo sequebantur.
Quatuor tanquam homines unanimes. hi quidem relicti sunt
Canesque & taurus: (quod utique mirum est)
Illæ autem abierunt, Sole modo occidente,
Ex molli prato, a dulci pascuo.
Hæc mihi dic senex olim nate, sicubi vidisti
Virum has ad boves transeuntem viam.
Huic senex verbis respondens dixit:
O amice, difficile quidem, quæcunque *quis* oculis viderit
Omnia dicere. multi enim viam permeant viatores,
Quorum alii quidem mala multa cupientes, alii vero valde bona,
Eant: difficile autem discere est unumquemque.
At ego totum diem usque ad Solis occasum
Fodi circa collem viridarii vitibus apti soli:
Puerum autem vidi o optime, manifeste a. non quivi intelligere,
Quinam puer boves pulchricornuas sequebatur
Infans, habebat autem virgam: ac flexuose incedebat.
A ergo autem cohibebat, caputque habebat contrarium sibi.
Dixit utique senex. Hic autē celerius viam ibat Phœbus Apollo:
Volucrem autem cognovit extensipedem: statim autem novit
Impostorem natum Jovis filium Saturnii.
Rapide autem ferebatur Jovis filius Apollo
Ad Pylum valde divinam, quærens flexipedes boves,
Purpurea nebula coopertus amplos humeros.
Vestigiaque agnovit jaculator, dixitque verbum:
Papæ, certe magnum miraculum hoc oculis video:
Vestigia quidem hæc sunt boum erecta cornua gerentium,
Verum retro conversæ sunt in herbosum pratum.
Gressus autem neque *viri hi* sunt neque mulieris,
Neque luporum canorum, neque ursorum, neque leonum:
Neque utique tauri hirsuti cervicem sunt similia,
Qui talia monstra facit pedibus velocibus,
Gravia quidem hinc viæ, verum graviora hinc viæ.
Sic fatus festinabat rex Jovis filius Apollo:

Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος καταείμενον ὕλῃ
Πέτρης εἰς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἔνθά τε νύμφη
Ἀμβροσίη ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' οὔρεος ἠγαθέοιο
Κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα τανύποδα βόσκετο ποίην.
Ἔνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδὸν
Ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς
Χωόμενον περὶ βουσὶν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα,
Σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυήεντ', ἠΰτε πολλὴν
Πρέμνων ἀνθρακιὴν ὕλης σποδὸς ἀμφικαλύπτει·
Ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἑαυτόν.
Ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη χεῖράς τε πόδας τε,
Δή ῥα νεόλλουτος προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον
Ἄγρης, εἰνέτεόν τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.
Γνῶ δ' οὐδ' ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
Νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα καὶ φίλον υἱὸν,
Παῖδ' ὀλίγον δολίης εἰλυμένον ἐντροπίῃσι.
Παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
Τρεῖς ἀδύτους ἀνέῳγε, λαβὼν κληῖδα φαεινὴν,
Νέκταρος ἐκπλείους ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς.
Πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
Πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα νύμφης,
Οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν,
Ὦ παῖ ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς
Θᾶττον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον.
Ῥίψω γάρ σε βαλὼν ἐς τάρταρον ἠερόεντα,
Εἰς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐς φάος οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
Ἐῤῥήσεις, ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι,
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες;
Καὶ βοῦς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
Οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Οὔτε βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἔοικα.
Οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο, πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
Ὕπνος ἔμοιγε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρὸς,
Σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν καὶ θερμὰ λοετρά.
Μήτις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη.
Καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
Παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
Βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι. τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
Χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών.
Εἰ δὲ θέλεις, πατρὸς κεφαλὴν μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι,
Μήτέ τιν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
Αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
Ὀφρύσι ῥιπτάζεσκεν, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,

Cyllenæ autem pervenit montem indutum sylva
Petræ in latibulum densum umbris, ubi nympha
Immortalis pepererat Jovis filium Saturnii.
Odor autem jucundus per montem valde divinum
Spargebatur, multæ autem oves extensipedes pascebantur herbã.
Ibi tum festinans descendit per lapideum limen
Antrum in aëreum longe jaculans ipse Apollo.
Hunc autem cum vidisset Jovis ac Maiæ filius
Iratum ob boves procul jaculantem Apollinem,
Fascias intro ingressus est odoriferas, veluti multos
Ramorum carbones ligni cinis circumtegit:
Sic Mercurius Jaculatorem videns subtraxit seipsum.
In breve autem coëgit caput manusque pedesque,
Utique nuper lotus provocans dulcem somnum
Venationis, recentemque testudinem sub ala tenebat.
Cognovit autem neque ignoravit Jovis & Latonæ filius
Nympham montanam præclaram & charum filium,
Puerum parvum dolosis involutum versutiis.
Circumspiciens igitur omnem recessum magnæ domus,
Tria penetralia aperuit, sumens clavem lucentem,
Nectare plena & ambrosia amabili.
Multum autem aurum & argentum intus jacebat,
Multæ autem puniceæ & albæ vestes nymphæ,
Qualia deorum beatorum sacræ domus intus habent.
Ubi postquam perscrutatus est recessus magnæ domus
Latonius, verbis allocutus est inclytum Mercurium:
O puer qui in cunis recubas, indica mihi boves
Citius: quoniam mox nos dissidebimus non secundum decorum.
Deturbabo enim te jaciens in tartarum caliginosum,
In tenebras malæ mortis & ineluctabiles: neque te mater
In lucem neque pater resolvet, sed sub terra
Peribis, paucis in viris ductor.
Huic Mercurius verbis respondebat versutis:
Latonie, quem hunc crudelem sermonem dixisti?
Et boves agrestes quærens huc venis?
Non vidi, non audivi, non alterius verbum audivi:
Haud indicare possim, non indicii præmium accipere.
Neque boum abactori forti viro similis sum.
Non meum opus hoc, pridem vero mihi alia curæ sunt:
Somnus mihi curæ est ac nostræ matris lac,
Fasciasque circa humeros habere ac calida lavacra.
Ne quis hoc sentiat, unde hæc contentio orta sit.
Et utique magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum recens natum per vestibulum transisse
Bobus cum agrestibus. hoc autem indecore dicis.
Heri natus sum, mollesque pedes, aspera autem subest terra.
Si autem vis, patris caput magnum juramentum juro,
Neque quidem ego neque ipse promitto me authorem esse,
Neque quenquam alium vidi boum furem vestrarum,
Quæcunque illæ boves sunt; famam autem solam audio.
Sic utique dixit, & frequenter a palpebris micans,
Superciliis jactabat, inspiciens hinc & hinc,

Μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον ὡς μῦθον ἀκούων.
Τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πέπον ἠπεροπευτὰ δολοφραδὲς, ἦ σε μάλ' οἴω
Πολλάκις ἀντιτοροῦντα δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔννυχον οὐχ ἕνα μοῦνον ἐπ' οὔδεϊ φῶτα καθίσαι,
Σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου· οἷ' ἀγορεύεις.
Πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὁπόταν κρειῶν ἐρατίζων
Ἀντήσεις ἀγέλῃσι βοῶν καὶ πώεσι μήλων.
Ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
Ἐκ λίκνου κατάβαινε μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἕξεις,
Ἀρχὸς φιλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Οἰωνὸν προέηκεν ἀειρόμενος μετὰ χερσὶ,
Τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην,
Ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
Ἕζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Θάρσει σπαργανιῶτα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηνα,
Τούτοις οἰωνοῖς· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.
Ὣς φάτ'. ὁ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς,
Σπουδῇ ἰών. ἄμφω δὲ παρ' οὔατα χερσὶν ἐώθει,
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοισιν ἐλιγμένος, εἶπε δὲ μῦθον,
Πῆ με φέρεις ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
Ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις.
Ὢ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος. οὐ γὰρ ἔγωγε
Ὑμετέρας ἔκλεψα βόας· οὐδ' ἄλλον ὄπωπα
Αἵ τινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.
Δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίωνι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαῤῥήδην ἐρέεινεν
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱὸς,
Ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες, ὁ μὲν νημερτέα φωνὴν
Οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
Αὐτὰρ ὁ τέχνῃσίν τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
Ἤθελεν ἐξαπατᾶν Κυλλήνιος Ἀργυρότοξον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν,
Ἐσσυμένως δ' ἤπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζε
Πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱός·
Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο,
Ἐς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλλέα τέκνα.
Κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
Εὐμυλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον· ἀθάνατοι δὲ
Ἄφθιτοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο.
Ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Πρόσθε Διὸς γούνων. ὁ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληΐδ' ἐλαύνεις,
Παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκος ἔχοντα;

Σπου-

Longe fiſtula ſibilans, vanum veluti verbum audiens.
Quem molliter ridens allocutus eſt longe operans Apollo:
Heus tu deceptor dolos cogitans, profecto te admodum puto
Sæpe perforantem domos bene habitatas,
Nocturnum non unum tantum in limine hominem collocaturum,
Convaſantem in domo abſque ſtrepitu: qualia dicis.
Multos autem agreſtes dolori dabis ovium paſtores
Montis in vallibus, quando carnes concupiſcens
Occurres gregibus boum & armentis ovium.
Sed age, ne ultimum ac poſtremum ſomnum dormias,
Ex cunis deſcende nigræ noctis ſocie.
Huc enim & poſthæc inter immortales honorem habebis,
Princeps impoſtorum vocaberis diebus omnibus.
Sic effatus eſt, & puerum capiens ferebat Phœbus Apollo.
Itaque animadvertens tunc fortis Argicida
Augurium emiſit elevatus in manus,
Miſerum ventris erithum, peſſimum nuncium,
Vehementerque poſt eum adſternutavit: hunc autem Apollo
Audiebat, e manibus autem humi jecit inclytum Mercurium.
Sedit autem ante, licet deproperans iter,
Mercurio convitians, ac illi verbum dixit:
Confide faſciate Jovis & Majæ fili:
Inveniam & poſtea boum fortia capita,
His auguriis: recte autem rurſus viæ dux eris.
Sic dixit. ipſe autem exiliit celeriter Cyllenius Mercurius
Studio incedens. ambas autem ad aures manus impellebat,
Faſcia circa humeros involutus, dixitque verbum:
Quo me fers Jaculator, deorum fortiſſime omnium?
Certe me boum cauſa ſic iratus conturbas.
Papæ, utinam periiſſet boum genus. neque enim ego
Veſtras furatus ſum boves, neque alium vidi,
Quæcunque ſunt boves: famam autem ſolam audio.
Da vero judicium & accipe a Jove Saturnio.
Verum poſtquam ſingula diſerte interrogaſſent
Mercuriuſque ſolivagus & Latonæ præclarus filius,
Diverſam ſententiam habentes, hic quidem veram vocem
Non injuſte pro bobus agebat inclytum Mercurium:
Verum ille artibuſque & blandis ſermonibus
Volebat decipere Cyllenius argenti arcus dominum.
Verum quoniam callidus verſutum invenerat,
Feſtinanter poſtea per arenam ibat
Ante, ſed a tergo Jovis & Latonæ filius:
Statim autem venerunt ad vertices odoriferi olympi,
Ad patrem Saturnium, Jovis præclari nati.
Ibi enim ambobus judicii poſitæ erant trutinæ.
Rumor autem habebat olympum valde nivoſum: immortaleſque
Incorruptibiles aggregabantur ad faſtigia olympi.
Steterunt autem Mercuriuſque & argentiarcus Apollo
Coram Jovis genubus. hic autem interrogavit eximium filium
Jupiter altitonans, ac illi verbum dixit:
Phœbe, unde hanc mitem prædam agitas,
Puerum recens genitum, indolem præconis habentem?

Σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνὸν,
Κερτομέων ὡς οἶος ἐγὼ φιλολήϊός εἰμι.
Παῖδά τιν' εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσσας,
Κέρτομον, οἷον ἔγωγε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,
Οὐδ' ἀνδρῶν ὁπόσοι λησίμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαίῃ.
Κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ᾤχετ' ἐλαύνων
Ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Εὐθυπόρον δ' ἐλάων, τὰ δ' ἄρ' ἴχνια δοιὰ πέλωρα
Οἷά τ' ἀγάσσεσθαι καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
Τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
Ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα·
Αὐτὸς δ' οὗτος ὅδ' ἐκτὸς ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσὶν
Οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον·
Ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,
Τοῖα πέλωρ' ὡς εἴ τις ἀραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.
Ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,
Ἄφραστος γένετ' ὦκα βοῶν στίβος ἠδὲ καὶ αὐτοῦ
Χῶρον ἀνὰ κρατερόν. τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ
Εἰς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέρεξε,
Καὶ διὰ πῦρ μάλ' ἄμησεν ὁδοῦ, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα,
Ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικώς,
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν
Αἰετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν
Αὐγὰς ὠμάρταζε, δολοφροσύνην ἀλεγύνων.
Αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν,
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
Οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Ἤτοι ἄρ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἑρμῆς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
Δείξατο δ' εἰς Κρονίωνα θεῶν σημάντορα πάντων,
Ζεῦ πάτερ, ἤτοι ἐγώ σοι ἀληθείην καταλέξω·
Νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
Ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς
Σήμερον ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο·
Οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας οὐδὲ κατόπτας.
Μηνύειν δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς.
Πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς τάρταρον εὐρὺν,
Οὕνεχ' ὁ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκυδέος ἥβης,
Αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην· τὰ δὲ οἶδε καὶ αὐτός.
Οὔτι βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἐοικώς.
Πείθεο· (καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι)
Ὡς οὐκ οἴκαδ' ἔλασσα βόας, (ὣς ὄλβιος εἴην)
Οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην. τόδε δ' ἀτρεκέως ἀγορεύω,
Ἠέλιον μάλα αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
Καί σε φιλῶ, καὶ τοῦτον ἐπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτὸς
Ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι μέγαν δ' ἐπιδαίομαι ὅρκον·

Præclara hæc res deorum ad conventum venit.
Illum contra alloquebatur rex procul operans Apollo:
O pater, profecto statim sermonem audies non inanem,
Qui me carpis tanquam si solus ego prædo essem.
Puerum quendam inveni hunc celebrem populatorem
Cyllenæ in montibus, multum spacium emensus,
Conviciatorem, qualem ego deorum non alium inspexi,
Neque virorum quotquot mortales sunt super terram.
Furatus autem e prato meas boves abiit agitans
Vespertinus apud littus multisoni maris.
Ad rectam viam agitans, vestigia autem duplicia monstrosa
Qualia admireris & illustris dei opera.
Bobus enim ad herbosum pratum
Contrarios gressus habens pulvis ostendebat niger:
At ipse solus præter modum callidus, neque pedibus
Neque manibus incesserat per arenosum locum:
Verum aliud quoddam consilium habens eundo triverat vias,
Talia monstra tanquam si quis tenuibus quercubus incederet.
Quamdiu igitur agitavit per arenosum locum,
Facillime vestigia omnia apparebant in pulveribus:
Verum postquam arenæ magnum callem pertransivit,
Invisibile factum est protinus boum vestigium atque ipsius
Locum per durum. hunc autem animadvertit mortalis vir
Ad Pylum statim agentem boum genus latifrontium.
Verum postquam has quidem in quiete sacrificavit,
Et per ignem valde metit viæ, hoc quidem hic, hoc v. illic,
In cunis jacebat nigræ nocti similis,
Antro in obscuro ad tenebras: neque utique ipsum
Aquila acute videns inspexisset: multum autem manibus
Lumina fricabat, dolum curans.
Ipse autem statim verbum infandum: dicebat,
Non vidi, non audivi, non alterius verbum audivi:
Neque utique indicem, neque nuncii mercedem auferam.
Sic utique dicens sedit Phœbus Apollo.
Mercurius autem contra ab altera pate respondens verbum dixit,
Convertebatur autem ad Saturnium deorum rectorem omnium:
Jupiter pater, certe ego tibi veritatem dicam.
Verax enim sum, & non novi mentiri.
Venit ad nos quærens flexipedes boves
Hodie Sole recens orto:
Neque deorum beatorum duxit testes neque speculatores.
Indicare autem jubebat vi multa.
Multum autem mihi minatus est ejecturum ad tartarum latum,
Quia ipse quidē tenerū florē *jam* habet amantis gloriā pubertatis,
Verum ego heri natus sum: hæcque novit & ipse.
Neque boum abactori forti viro similis.
Crede: (etenim meus pater charus gloriaris esse)
Quod non domum abegi boves, (sic felix sim)
Neque limen transii. hoc autem indubitate dico,
Solem valde veneror & deos alios,
Et te amo, & hunc observo: nosti & ipse
Quod non culpandus sum. magnum autem do juramentum:

Οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.
Καί ποτ' ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὲ νηλέα φωνὴν,
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι. σὺ δ' ὁπλοτέροισιν ἄρηγε.
Ὣς φάτ' ἐπιλλίζων Κυλλήνιος ἀργειφόντης·
Καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένῃ, οὐδ' ἀπέβαλλε.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν, ἰδὼν κακομηδέα παῖδα,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν.
Ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
Ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
Καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
Ὅππῃ δ' αὖ ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς·
Ῥηιδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Τὼ δ' ἄμφω σπεύδοντε Διὸς περικαλλέα τέκνα
Ἐς Πύλον· ἠμαθόεντα δ' ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον,
Ἀγροὺς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Ἧχ' οὗ δὴ τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάϊνον ἄντρον,
Εἰς φῶς ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν, ἐνόησε βοείας
Πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' ἤρετο κύδιμον Ἑρμῆν,
Πῶς ἐδύνω δολομῆτα δύω βόε δειροτομῆσαι
Ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὸς ἔγωγε
Θαυμαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τι σε χρὴ
Μακρὸν ἀέξεσθαι κυλλήνιε Μαιάδος υἱέ·
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
Ἄγνου· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
Αὐτόθεν ἀμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσι,
Ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλῃσι βόεσσιν,
Ἑρμέω βουλῇσι κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Θαύμασεν ἀθρήσας. τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πῦρ ἀμαρύσσων,
Ἐγκρύψαι μεμαώς. Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
Ῥεῖα μάλ' ἐπρήϋνεν ἑκηβόλον ὡς ἔθελ' αὐτὸς,
Καὶ κρατερόν περ ἐόντα. λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωὴ,
Θυμῷ ἀκουάζοντα. λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
Στῆ ῥ' ὅγε θαρσήσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος. τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
Γηρύετ' ἀμβολάδην· ἐρατὴ δέ οἱ ἕσπετο φωνὴ,
Κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνὴν,
Ὡς τὰ πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ,
Μητέρα Μουσάων· ἡ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν.
Τοὺς δὲ κατὰ πρέσβην τε καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος,
Ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱὸς,
Πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπωλένιον κιθαρίζων.
Τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσιν ἀμήχανος αἴνυτο θυμόν·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Βουφόνε μηχανιῶτα πονεύμενε δαιτὸς ἑταῖρε,

Πεν-

Non per hæc immortalium bene inſtructa veſtibula,
Et aliquando ego rependam crudelem vocem,
Forti quamvis. tu autem junioribus auxiliare.
Sic dixit innuens oculis Cyllenius Argicida:
Et faſciam habebat in ulna, neque abjecit.
Jupiter autem valde riſit, videns verſutum puerum,
Recte ac ſcite negantem de bobus.
Ambos autem juſſit concordem animum habentes
Quærere, Mercurium autem nuncium ducem eſſe
Ac oſtendere locum innocentiâ animi,
Ubi abſcondiſſet boum fortia capita.
Annuit autem Saturnius, obediebat vero præclarus Mercurius:
Facile enim perſuadebat Jovis mens Ægiochi.
Hi autem ambo feſtinabant Jovis præclari filii
Ad Pylum: arenoſum autem ad Alphei vadum pervenere,
Ad agros autem pervenere & ſtabulum altum,
Illic ubi ſcilicet opes nutriebantur noctis in tempore.
Ibi Mercurius quidem deinde iens ad lapideum antrum,
In lucem egit boum fortia capita:
Latonius autem ſeorſum videns, agnovit boum pelles
Petra in alta, cito autem interrogavit inclytum Mercurium:
Quo pacto potuiſti verſipellis deorum, boum cervicem ſecare
Sic modo natus & infans? ipſe ego
Miror a tergo tuam vim? neque te oportet
Longe creſcere Cyllenie Maiæ fili.
Sic utique dixit, & manibus circumvertebat fortia vincula
Virgulti: hæ autem ſub pedibus per terram ſtatim hærebant
Ibidem mutuo verſæ ad invicem,
Facileque & omnes ad agreſtes boves,
Mercurii conſiliis verſuti: verum Apollo
Admiratus eſt inſpiciens. tunc utique fortis Argicida
Locum torve inſpexit, ignem abolens,
Occultare cupiens. Latonæ autem valde inclytæ filium
Facillime ſedavit longe jaculantem ſicut volebat ipſe,
Fortem licet. capiens autem ſiniſtra manu,
Plectro tentabat cantum: hæc autem a manu,
Horrende ſonuit. riſit autem Phœbus Apollo
Gaviſus, amabilis autem per ſenſus venit vox,
Ex animo auſcultanti. lyrâ autem amabile ludens
Stabat utique confiſus ad lævam Maiæ filius
Phœbi Apollinis. celeriter autem acute citharam pulſans
Canebat exorſus: amabilis autem illum ſequebatur vox,
Miſcens immortaleſque deos & terram tenebroſam,
Ut a principio facti fuere, & ut ſortitus eſt partem quiſque.
Mnemoſynen quidem in primis dearum honorabat cantione,
Matrem Muſarum: hæc enim ſortita eſt Maiæ filium.
Alios autem ſecundum ætatem & ut geniti ſunt ſinguli,
Immortales honorabat deos Jovis præclarus filius,
Omnia dicens pro decore, & ſub cubito citharam pulſans.
Illius autem amor in pectore immenſus cepit animum:
Et hunc allocutus verba alata dixit:
Bovicida verſute laborans, convivii ſocie,

Πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
Ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀΐω·
Νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ πολύτροπε Μαιάδος υἱὲ,
Ἦ σοί γ' ἐκ γενεῆς τάδ' ἅμ' ἕσπετο θαυματὰ ἔργα,
Ἠέ τις ἀθανάτων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
Δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν.
Θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω,
Ἣν οὐ πώποτέ φημι δαήμεναι οὔτέ τιν' ἀνδρῶν,
Οὔτέ τιν' ἀθανάτων οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι,
Νόσφι σέθεν φιλῆτα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὲ,
Τίς τέχνη, τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδώνων,
Τίς τρίβος. ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
Εὐφροσύνην καὶ ἔρωτα καὶ ἥδυμον ὕπνον ἑλέσθαι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδὸς,
Τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς,
Καὶ μολπὴ τεθαλυῖα, καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν.
Ἀλλ' οὔπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ὧδε μέλησεν
Οἷα νέων θαλίῃς ἐνδέξια ἔργα πέλονται.
Θαυμάζω Διὸς υἱὲ τάδ', ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν ὀλίγος περ ἐὼν κλυτὰ μήδεα οἶδας,
Σοὶ δ' αὐτῷ καὶ μητρὶ τόδ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Ναὶ μὰ τόδε κράνειον ἀκόντιον, ἦ μὲν ἐγώ σε
Κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
Δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐς τέλος οὐκ ἀπατήσω.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν,
Εἰρωτᾷς μ' Ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγώ σοι
Τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω.
Σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
Βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
Πρῶτος γὰρ Διὸς υἱὲ μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις
Ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς,
Ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα·
Καὶ τιμάς σέ γε φασὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς,
Μαντείας θ' ἑκάεργε Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
Καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι ὅ, ττι μενοινᾷς.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
Μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
Δέγμενος ἐξ ἐμέθεν. σὺ δέ μοι φίλε κῦδος ὄπαζε·
Εὐμόλπει μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
Καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένως ἀγορεύειν·
Εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν εἰς δαῖτα θάλειαν,
Καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκηδέα κῶμον,
Εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος. ὅστις ἄρ' αὐτὴν
Τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,
Φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει
Ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
Ἐργασίην φθέγγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
Νῆϊς ἐὼν τοπρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρέεινε,
Μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυαλίζοι.
Σοί δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι ὅ, ττι μενοινᾷς,
Καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.

Ἡμεῖς

Quinquaginta bobus digna iſta curæ habuiſti.
Quiete jam litem compoſitum iri puto:
Nunc autem age mihi hoc dic verſute Maiæ fili,
Nunquid te a nativitate hæc ſimul ſecuta ſunt admirabilia opera,
Aut quis immortalium aut mortalium hominum
Donum illuſtre dedit, & docuit divinam cantionem.
Admirabilem enim hanc novam vocem audio,
Quam nunquam ajo didiciſſe neque quenquam virorum,
Neque quenquam immortalium qui olympicas domos habent,
Præter te impoſtor Jovis ac Maiæ fili,
Quæ ars, quæ muſa difficilium curarum,
Quæ exercitatio. vere enim ſimul tria adſunt,
Lætitiam & amorem ac dulcem ſomnum capere.
Etenim ego Muſarum olympiadum ſum ſectator,
His choreæque curæ ſunt & præclara via cantionis,
Et cantus florens, & amabilis ſtrepitus tibiarum.
Sed nondum mihi cantus in mente ſic curæ fuit
Qualia juvenum convivii dextra opera ſunt.
Admiror Jovis fili hæc, quam amabiliter citharam pulſas.
Nunc autem quoniam parvus inclyta conſilia noſti,
Tibique ipſi & matri hoc vere dicam:
Næ per hoc corneum telum, certe quidem ego te
Inclytum inter immortales & beatum ducam,
Daboque præclara munera, & tandem non te decipiam.
Huic autem Mercurius verbis reſpondebat aſtutis:
Interrogas me Jaculator cate: verum ego tibi
Artem noſtram ingredi non invideo.
Hodie ſcies: volo autem tibi placidus eſſe
Conſilio & verbis. tu autem in mente omnia bene noſti.
Primus enim Jovis fili inter immortales ſedes
Bonuſque fortiſque: amatque te conſultor Jupiter,
Ex omni æquitate, dedit autem tibi præclara dona:
Et honores te ajunt didiciſſe ex Jovis conſilio,
Vaticiniaque Jaculator, a Jove fata omnia.
Et nunc ipſe ego filium opulentum cognovi.
Tibi autem promptum eſt diſcere quodcunque cupis.
Sed quoniam tibi animus cupit citharam pulſare,
Cane & citharam pulſa, & gaudia tibi curæ ſint,
Accipiens a me. tu autem mihi chare gloriam præbe:
Recte cane præ manibus habens dulcivocam ſociam,
Pulchre & bene ac ornate ſcite dicere:
Quietus quidem deinde ferre ad convivium floridum,
Et choream amabilem, & ad glorioſum ludum,
Lætitiam noctiſque & diei. quicunque ipſam
Arte & ſapientia edoctus interrogarit,
Sonans multa variaque mente grata docet
Facile conſuetudinibus ludens mollibus,
Operationem dicens infelicem: quicunque autem ipſam
Neſcius primum vehementer interrogavit,
Stulte ſic deinde ſublimeque perturbaverit.
Tibi autem promptum eſt diſcere quodcunque cupis,
Et tibi ego dabo hanc Jovis præclare fili.

Ἡμεῖς δ' αὖ ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
Βουσὶ νομοὺς Ἑκάεργε νομεύσομεν ἀγραύλοισιν.
Ἔνθεν ἅλις τέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι
Μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τι σε χρὴ
Κερδαλέον περ ἐόντα περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἑρμῇ δ' ἠγγυάλιξεν ἔχων μάστιγα φαεινὴν,
Βουκολίας τ' ἐπέτελλεν. ἔδεκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
Γηθήσας. κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Λητοῦς ἀγλαὸς υἱὸς ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ καλὸν
Ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισε.
Ἔνθα βόες μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
Ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ Διὸς περικαλλέα τέκνα
Ἄψορροι πρὸς ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐρρώσαντο,
Τερπόμενοι φόρμιγγι. χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς·
Ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ τὸ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς, ὡς ἔτι καὶ νῦν,
Σήματ' ἐπεὶ κιθάρην μὲν Ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν,
Ἱμερτὴν δεδαώς· ὁ δ' ὑπωλένιον κιθάριζεν.
Αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
Συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν·
Καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δείδια Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
Μή μοι ἀνακλέψῃς κιθάρην καὶ καμπύλα τόξα.
Τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβια ἔργα
Θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄμβριμον ὕδωρ,
Πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδοις.
Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσε
Μή ποτ' ἀποκλέψειν ὅσ' Ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
Μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ. αὐτὰρ Ἀπόλλων,
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι,
Μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι
Μήτε θεὸν μήτ' ἄνδρα Διὸς γόνον. ἐκ δὲ τέλειον
Σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων,
Πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον. αὐτὰρ ἔπειτα
Ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
Χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει,
Πάντας ἐπικραίνουσα θεοὺς, ἐπέων τε καὶ ἔργων
Τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
Μαντείην δὲ φέριστε διοτρεφὲς ἣν ἐρεείνεις,
Οὔτε σε θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων. τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
Πιστωθεὶς, κατένευσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
Ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν.
Καὶ σὺ κασίγνητε χρυσόρραπι μή με κέλευε
Θέσφατα πιφαύσκειν ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
Πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.

Nos autem rursus montisque & equipascui campi
Bobus pascua, Procul operans, tribuemus agrestibus,
Hinc copiose parient boves cum tauris mixtæ
Mixtim fœminasque & masculos: neque te oportet
Astutum licet vehementer irasci.
Sic locutus, porrexit: accepitque Phœbus Apollo,
Mercurio autem præbuit habens scuticam præclaram,
Boumque curas commisit. suscepit autem Maiæ filius
Lætus. citharam autem capiens manu læva
Latonæ præclarus filius rex procul operans Apollo,
Plectro faciebat periculum in modulatione: illa autem pulchre
Amabiliterque sonuit: deus autem carmen succinuit.
Ibi boves quidem deinde ad valde divinum pratum
Versæ sunt: ipsi autem Jovis præclari filii
Retrogradi ad olympum valde nivosum contenderunt,
Oblectati cithara. gavisus est igitur consultor Jupiter:
Ambos autem in amicitiam conduxit: & tum quidem Mercurius
Latonium amavit omnino, sicuti adhuc & nunc,
Signum postquam citharam quidem Jaculatori præbuit,
Amabilem cum docuisset: is vero sub ulna citharam pulsabat.
Ipse autem rursus alterius sapientiæ singebat artem:
Fistularum vocem fecit procul audibilem:
Et tunc Latonius Mercurium verbis affatus est:
Metuo Majæ fili, nuncie, variis consiliis instructe,
Ne mihi furto auferas citharam & curvos arcus.
Honorem enim a Jove habes, alterna opera
Facere hominibus in terra multos nutriente.
Verum si mihi sustinueris deorum magnum juramentum jurare,
Vel capite annuens, vel per Stygis fortem aquam,
Omnia utique meo in animo grata & amica feceris.
Et tunc Majæ filius promittens annuit
Nunquam se furaturum quæcunque Procul jaciens possideret,
Neque unquam appropinquaturum densam ad domum. at Apollo
Latonius annuit in concordia & amicitia,
Neminem sibi magis charum inter immortales fore
Neque deum neque virum Jovis fœtum: præque *aliis* perfectum
Fœdus immortalibus faciam, simulque omnium *maxime*
Fidum meo animo & honorabile. verum postea
Felicitatis & divitiarum dabo præclaram virgam,
Auream trium foliorum, sinceram, quæ te servabit,
Omnes perficiens deos, verborumque & operum
Bonorum, quæcunque ajo *me* didicisse ex Jovis consilio.
Vaticinium autem optime Jovis alumne quod sciscitaris,
Neque te fas est discere, neque quemquam alium
Immortalium. hoc enim novit Jovis mens: verum ego
Cujus fidei commissum est, annui ac juravi forte jusjurandum,
Nullum præter me deorum immortalium
Alium sciturum Jovis sapiens consilium.
Et tu frater aureæ virgæ possessor, ne me jubeas
Fata indicare quæcunque meditatur latisonus Jupiter.
Hominum autem alii nocebo, alium juvabo,
Multis modis versando circa innumerabilium gentes hominum.

Καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται ὅστις ἂν ἔλθῃ
Φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τεληέντων οἰωνῶν·
Οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ᾽ ἀπατήσω.
Ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας, οἰωνοῖσι,
Μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
Ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
Φήμ᾽, ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω Μαίης ἐρικυδέος υἱὲ
Καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν, ἐριούνιε δαῖμον.
Μοῖραι γάρ τινες εἰσὶ κασίγνηται γεγαῦιαι
Παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
Τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκὰ
Οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο,
Μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶ
Παῖς ἔτ᾽ ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ᾽ ἐμὸς οὐκ ἀλέγυνεν.
Ἐντεῦθεν δ᾽ ἤπειτα ποτώμεναι ἄλλοτ᾽ ἐπ᾽ ἄλλῃ,
Κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
Αἱ δ᾽ ὅτε μὲν θυίσωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρὸν,
Προφρονέως ἐθέλωσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
Ἢν δ᾽ ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδὴν,
Πειρῶνται δ᾽ ἤπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν.
Τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ᾽ ἀτρεκέως ἐρεείνων,
Σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε· καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαείης,
Πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεται, αἴκε τύχῃσι.
Ταῦτ᾽ ἔχε Μαιάδος υἱὲ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
Ἵππους τ᾽ ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς·
Καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσι,
Καὶ κυσὶ, καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθὼν,
Πᾶσι δ᾽ ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν·
Οἶον δ᾽ εἰς ἀΐδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι·
Ὅστ᾽ ἄδοτός περ ἐὼν, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον.
Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
Παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ᾽ ἐπέθηκε Κρονίων.
Πᾶσι δ᾽ ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ.
Παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ᾽ ἄκριτον ἠπεροπεύει
Νύκτα δι᾽ ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ᾽ ἀοιδῆς.

ΕἸΣ ἈΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης
Κύπριδος, ἥτε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἵμερον ὦρσε,
Καί τ᾽ ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Οἰωνούς τε διιπετέας, καὶ θηρία πάντα
Ἠμὲν ὅσ᾽ ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδ᾽ ὅσα πόντος·
Πᾶσιν δ᾽ ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Τρισσὰς δ᾽ οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ᾽ ἀπατῆσαι,
Κούρην τ᾽ αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιδ᾽ Ἀθήνην.
Οὐ γάρ οἱ εὔαδεν ἔργα πολυχύσου Ἀφροδίτης,
Ἀλλ᾽ ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος,
Ὑσμῖναί τε μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ᾽ ἀλεγύνειν.

Atque meo vaticinio juvabitur quicunque venerit
Voce ac alis perfectarum alitum:
Hic a meo vaticinio juvabitur, neque prætermittam.
Quicunque autem vaniloquis fretus avibus,
Vaticinium voluerit præter mentem interrogare
Noſtram, intelligereque diis plus ſemper exiſtentibus,
Ajo, vanam viam ibit, ego autem dona accipiam.
Aliud autem tibi dicam Majæ valde inclyte fili
Et Jovis Aegiochi, deorum, perutilis deus.
Parcæ enim quædam ſunt ſorores natæ
Virgines, velocibus gaudentes alis,
Tres: ſuper caput autem conſperſæ farina alba
Domunculas habitant ſub valle Parnaſi,
Vaticinio abſque magiſtræ, quod in bobus
Puer adhuc meditatus ſum: pater autem meus non curabat.
Hinc deinde volantes alias aliorſum,
Favos depaſcuntur, & perficiunt ſingula.
Hæ autem quandoquidem bacchantur edentes mel viride,
Prompte voluerint veritatem dicere:
Si vero privatæ fuerint deorum ſuavi cibo,
Conantur deinde extra viam ducere.
Has tibi poſtea do: tu autem recte inquirens,
Tuiipſius mentem oblecta: & ſi mortalem virum cognoris,
Sæpius tuum vaticinium exaudiet, ſi acciderit.
Hæc habe Majæ fili, ac agreſtes flexipedes boves,
Equoſque cura & mulos patientes laboris:
Et horribiles leones & albidentes ſues,
Et canes, & oves, quæcunque nutrit ampla terra,
Omnibus autem pecoribus imperet inclytus Mercurius:
Soluſque in Orcum perfectus nuncius ſit:
Quique indotatus licet, dabit donum non minimum.
Sic Majæ filium rex amavit Apollo
Omni amicitia: gratiam autem impoſuit Saturnius.
Cum omnibuſque hic mortalibus & immortalibus verſatur.
Parum quidem igitur juvat, at ſæpiſſime decipit
Noctem per obſcuram gentes mortalium hominum.
Et tu quidem ſic ſalve Jovis & Majæ fili:
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN VENEREM.

Muſa mihi dic opera maxime aureæ Veneris
Cypridis, quæ diis dulcem amorem immiſit,
Atque domuit gentes mortalium hominum,
Aveſque aërias, ac feras omnes
Et quaſcunque continens multas nutrit & quaſcunque pontus:
Omnibus autem curæ ſunt opera belle coronatæ Cythereæ.
Tres autem non valet flectere animos neque decipere,
Filiamque Aegiochi Jovis cæſiam Minervam.
Non enim illi placuere opera aureæ Veneris,
Sed nimirum illi bellaque placuerunt & opus Martis,
Præliaque pugnæque, ac præclara opera curare.

Πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξε
Ποιῆσαι σάτινα καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
Ἡ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
Ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ.
Οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδεινὴν
Δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
Καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας ἐναίρειν,
Φόρμιγγές τε χοροί τε, διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαὶ,
Ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν.
Οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἅδεν ἔργ' Ἀφροδίτης
Ἱστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης·
Αὖτις δ' ὁπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,
Πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
Ἡ δὲ μάλ' οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν·
Ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστὶν,
Ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Παρθένος ἔσσεσθαι πάντ' ἤματα δῖα θεάων.
Τῇ δὲ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
Καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο πῖαρ ἑλοῦσα.
Πᾶσιν δ' ἐν νηοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστι,
Καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται·
Τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι,
Τῶν δ' ἄλλων οὔπέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην.
Οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
Ὅστε μέγιστός τ' ἐστὶ μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
Καί τε τοῦ, εὖτε θέλοι, πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα,
Ῥηϊδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶ,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα κασιγνήτης ἀλόχου τε,
Ἣ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτῃσι θεῇσι.
Κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ
Ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα
Μηδ' αὐτὴ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη·
Καί ποτ' ἐπευξαμένη εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
Ἡδὺ γελοιήσασα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶ,
Καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκεν ἀθανάτοισιν,
Ὥς τε θεὰς ἀνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ὃς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
Βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς.
Τὸν δ' ἤπειτα ἰδοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
Ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν,
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης·
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς.
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
Ἀμβροσίῳ, ἑανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.

Prima fabros lignarios viros terrestres docuit
Facere plaustra & currus varios ære.
Eademque virgines molles cute in domibus
Præclara opera docuit, in mentem ponens unicuique.
Nunquam Dianam habentem aureum colum sonoram
Domat in amore risus amans Venus.
Etenim huic placuere arcus, atque in montibus feras necare,
Lyræque choreæque, acutique ululatus,
Lucique umbrosi, justorumque urbs virorum.
Neque quidem venerandæ puellæ placuere opera Veneris
Vestæ, quam primam genuit Saturnus versutus:
Deinde autem postremam, consilio Jovis Aegiochi,
Venerandam, quam procabantur Neptunus & Apollo:
Hæc autem noluit, verum rigide respuit:
Juravit autem magnum juramentum, quod utique perfectum est,
Tangens caput patris Jovis Ægidiferi,
Virginem *se* fore omnibus diebus diva præstantissima.
Ei autem pater Jupiter dedit pulchrum donum loco nuptiarum,
Atque media in domo sedit pinguedinem capiens.
Omnibus autem in templis deorum honorem habet,
Et ad omnes mortales deorum honorabilis est:
Harum non valet flectere mentes neque decipere,
Ex aliis autem nihil est quod effugerit Venerem,
Neque deorum beatorum neque mortalium hominum.
Quin & Jovis mentem seducit qui oblectatur fulminibus,
Qui maximus est maximumque sortitus est honorem:
Et hujus, quando voluerit, sapientem mentem decipiens,
Facile miscuit cum mortalibus mulieribus,
Junonis eum oblivisceere faciens sororis conjugisque,
Quæ ingenti specie pulcherrima *est* inter immortales deas.
Inclytissimam igitur illam peperit Saturnus versutus,
Materque Rhea: Jupiter autem incorruptibilia consilia sciens
Venerandam mulierem *sibi eam* effecit officia doctam.
Attamen etiam illi ipsi Jupiter dulcem amorem incussit animo
Viro cum mortali ut misceretur, ut quam celerrime
Ne ipsa quidem humani concubitus expers esset:
Atque aliquando jactabunda diceret inter omnes deos
Dulce subridens risus amans Venus,
Quod nempe deos miscuerit cum mortalibus mulieribus,
Atque mortales filios pariendos dederit immortalibus,
Quodque deas immiscuerit mortalibus hominibus.
Anchisæ igitur illi dulcem amorem incussit animo,
Qui tum in summis montibus scaturiginosæ Idæ
Custodiebat boves, corpore immortalibus similis.
Hunc autem postea conspicata risus amans Venus
Amavit, horrende autem mentem amor cepit.
In Cyprumque profecta, odoriferum templum ingressa est,
In Paphum: ibi autem illi templum est araque fumans:
Ubi hæc ingressa januas admovit lucidas.
Ibi autem illam Gratiæ lavarunt, & unxerunt oleo
Immortali, qualia diis inhærent æternis
Immortalium peplo, quod nempe illi suffitum erat.

 Indu-

Ε'σσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλὰ,
Χρυσῷ κοσμηθεῖσα φιλομμειδὴς Α'φροδίτη,
Σεύατ' ἐπὶ Τροίην, προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
Υ''ψι μετὰ νεφέεσσι θοῶς πρήσσουσα κέλευθον.
Ι''δην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
Βῆ δ' ἰθὺς σαθμοῖο δι' οὔρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν
Σαίνοντες πολιοί τε λύκοι χαροποί τε λέοντες,
Α''ρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ προκάδων ἀκόρητοι
Η''εσαν. ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμὸν·
Καὶ τοῖς ἐν σήθεσσι βάλ' ἵμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες
Σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
Αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανε.
Τὸν δ' εὗρε σαθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων
Α'γχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
Οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κατὰ ποιήεντας
Πάντες· ὁ δὲ σαθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων
Πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα, διαπρύσιον κιθαρίζων.
Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγατὴρ Α'φροδίτη,
Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
Μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Α'γχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο θαύμαινέν τε
Εἶδός τε μέγεθός τε καὶ εἵματα σιγαλόεντα.
Πέπλον μὲν γὰρ ἕσο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
Εἶχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλικας κάλυκάς τε φαεινάς.
Ο''ρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
Καλοὶ, χρύσειοι, παμποίκιλοι· ὡς δὲ σελήνη
Στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Α'γχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα,
Χαῖρε ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Α''ρτεμις, ἢ Λητὼ, ἠὲ χρυσῆ Α'φροδίτη,
Η'' Θέμις ἠϋγενὴς, ἠὲ γλαυκῶπις Α'θήνη,
Η''πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵτε θεοῖσι
Πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται·
Η''τις νυμφάων αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Η'' νυμφῶν αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσι,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ βήσσεα ποιήεντα.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ
Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
Ω''ρῃσιν πάσῃσι. σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα,
Δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα.
Ποίει δ' εἰσοπίσω θαλερὸν γόνον· αὐτὰρ ἔμ' αὐτὸν
Δηρὸν ἐΰζώειν καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο,
Ο''λβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Α'φροδίτη,
Α'γχίση κύδισε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Οὔτίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις;
Α'λλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
Ο'τρεὺς δ' ἐςὶ πατὴρ ὄνομα κλυτὸς, εἴπου ἀκούεις,
Ο''ς πάσης Φρυγίης εὐτειχήτοιο ἀνάσσει.
Γλῶσσαν δ' ὑμετέρην καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
Τρωὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαπρὸ
Σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.

Ω''ς

Induta autem recte omnibus circa corpus vestimentis pulchris,
Auro ornata risus amans Venus,
Contendebat ad Trojam, derelinquens odoram Cyprum,
Alte per nubes velociter faciens iter.
In Idamque pervenit scatebrosam matrem ferarum:
Ibat autem recta ad stabulum per montem: postque ipsam
Adulantes *caudis* canique lupi terribilesque leones,
Ursæ, pardique veloces cervorum insatiabiles
Ibant. hæc autem inspiciens in præcordiis oblectabat animum:
Et his in pectoribus imposuit amorem: hi autem simul omnes
Bini dormierunt circa opacos recessus:
Ipsa vero ad tabernacula pulchre facta pervenit.
Invenit autem in stabulis relictum solum ab aliis
Anchisen heroa, a diis pulchritudinem habentem.
Illi autem boves sequebantur per pascua pinguia
Omnes: hic autem ad stabulum relictus solus ab aliis
Versabatur hinc & hinc, penetrabile *quiddam* psallens.
Stetit autem ipso coram Jovis filia Venus,
Virgini indomitæ magnitudine & forma similis,
Ne ipsam exhorresceret præ oculis conspicatus.
Anchises autem videns perpendebat mirabaturque
Formamque magnitudinemque & vestes stupendas.
Peplo etenim induta erat splendidiore ignis radio,
Habebat autem flexos capreolos *inaures*, calyces *in anulis* lucidas.
Torques autem circa molle collum perpulchræ erant,
Pulchræ, aureæ, omnivariæ: tanquam autem luna
Pectora circa mollia splendebant, mirum visu.
Anchisen autem amor cepit, verboque illam allocutus est:
Salve regina, quæcunque beatorum, has domos accedis,
Diana, vel Latona, vel aurea Venus,
Vel Themis generosa, aut cæsia Pallas,
Vel fortassis aliqua Gratiarum huc venisti, quæ diis
Omnibus sociantur, ac immortales vocantur:
Vel aliqua Nympharum quæ lucos pulchros incolunt,
Aut Nympharum quæ pulchrum montem hunc habitant,
Et fontes fluviorum & valles herbosas.
Tibi autem ego in specula in loco apparenti
Aram faciam, immolaboque tibi hostias pulchras
Anni tempore quolibet. tu autem benevolum animum habens,
Da mihi ut inter Trojanos eximius sim vir.
Facque postea floridum fœtum: at me ipsum
Diu bene vivere & videre lucem solis,
Beatum inter populos, & senectutis in limen venire.
Huic respondit postea Jovis filia Venus:
Anchise inclytissime humigenitorum hominum,
Non aliqua Dea sum: quid me immortalibus æquas?
Sed mortalis, mulierque me genuit mater.
Otreus autem est pater nomine inclytus, si forte audivisti,
Qui omni Phrygiæ bene munitæ imperat.
Linguam autem vestram & nostram aperte novi.
Trojani enim in domo me nutrix nutrivit: quæ perpetuo
Me parvam filiam educavit chara a matre cum accepisset.

Ὣς δή τοι γλῶσσάν τε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.
Νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης
Ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
Πολλαὶ δὲ Νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐςεφάνωτο·
Ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης·
Πολλὰ δ' ἐπήγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
Ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
Οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδόκουν φυσιζόου αἴης.
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι
Κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξε καὶ ἔφρασεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
Ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Αὐτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετο ἀνάγκη.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἠδὲ τοκήων
Ἐσθλῶν, (οὐ γάρτοι γε κακοὶ τοιόνδε τέκοιεν)
Ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος,
Πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κέδν' εἰδυίῃ,
Σοῖς τε κασιγνήτοις οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν.
Οὔ σφιν ἀεικελίη Διὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα·
Εἴ τι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.
Πέμψαι δ' ἄγγελον ὦκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους
Εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητέρι κηδομένῃ περ.
Οἱ δέ τε μὲν χρυσόν κεν ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν
Πέμψουσιν· σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
Ταῦτα δὲ ποιήσας δαίνυ γάμον ἱμερόεντα,
Τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ.
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Εἰ μὲν θνητή τ' ἐσσὶ, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ὀτρεὺς δ' ἐςὶ πατὴρ ὄνομα κλυτὸς, ὡς ἀγορεύεις,
Ἀθανάτοιο δ' ἕκητι διακτόρου ἐνθάδ' ἱκάνεις
Ἑρμέω· ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Οὔτις ἔπειτα θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
Ἐνθάδε με σχήσει πρὶν σῇ φιλότητι μιγῆναι
Αὐτίκα νῦν· οὐδ' εἴ κεν ἑκηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων
Τόξου ἀπ' ἀργυρέου προΐῃ βέλεα ςονόεντα.
Βουλοίμην κεν ἔπειτα γύναι εἰκυῖα θεῇσι,
Σῆς εὐνῆς ἐπιβὰς, δῦναι δόμον ἄϊδος εἴσω.
Ὣς εἰπὼν, λάβε χεῖρα. φιλομμειδὴς δ' Ἀφροδίτη
Ἕρπε μεταςρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα
Ἐς λέχος εὔςρωτον, ὅ, τι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
Χλαίνῃσιν μαλακῆς ἐςρωμένον. αὐτὰρ ὕπερθεν
Ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο, βαρυφθόγγων τε λεόντων,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν λεχέων εὐποιήτων ἐπέβησαν,
Κόσμον μέν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροὸς εἷλε φαεινὸν,
Πόρπας τε, γναμπτὰς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε καὶ ὅρμους.
Λῦσε δέ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
Ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ,

Ἀθανά-

Sic utique linguam & vestram bene novi.
Nunc autem me rapuit aureæ virgæ dominus, Argicida
Ex cœtu Dianæ aureum colum habentis sonoræ.
Multæ autem Nymphæ & virgines dotatæ
Ludebamus, & multitudo infinita coronæ instar circumfusa erat:
Inde me rapuit aureæ virgæ dominus, Mercurius:
Multos autem duxit me per agros mortalium hominum,
Multamque sorte nondum divisam & incultam *terram* quam feræ
Crudivoræ frequentant per umbrosas valles.
Neque pedibus tangere videbar almam terram.
Anchisæ autem me dicebat ad cubilia vocari
Puellam uxorem, abs te autem perpulchros filios parituram:
At postquam ostendit & dixit, ipse quidem rursus
Immortales ad gentes ivit fortis Argicida:
Verum ego ad te veni, fortis autem mihi fuit necessitas.
Sed te per Jovem supplex oro ac per parentes
Bonos, (neque enim mali talem peperissent)
Indomitam me ducens & inexpertam rei amatoriæ,
Patrique tuo ostende ac matri officia scienti,
Tuisque fratribus qui tecum simul geniti sunt.
Non illis indigna Jove ero, sed digna:
Si quid indecens mulier ero, an non.
Mitte etiam nuncium ocyus ad Phrygas agiles equos habentes
Qui dicant patrique meo & matri amantissimæ.
Hi autem aurum affatim vestemque textam
Mittent: tu autem multa & præclara accipies dona.
Hæc autem faciens celebra nuptias amabiles,
Honorabiles hominibus & immortalibus Diis.
Sic fata Dea dulcem amorem incussit animo.
Anchisen autem amor cepit, verbumque dixit, & prolocutus est:
Siquidem mortalis es, mulierque te genuit mater,
Atque Otreus est pater nomine inclytus, ut ais,
Immortalisque favore nuncii huc venis
Mercurii: mea autem conjunx vocaberis diebus omnibus.
Nemo deinceps deorum neque mortalium hominum
Hic me tenebit quo minus tibi in amore miscear
Statim nunc: neque si jaculator ipse Apollo
Arcu ab argenteo emiserit jacula tristia.
Velim utique postea, mulier similis deabus,
Tuum lectum ingressus, subire domum Ditis.
Sic fatus, cepit manum. risus amans autem Venus
Repebat aversa, oculos pulchros dejiciens,
Ad lectum bene stratum, quod antea erat regi
Lænis mollibus stratum. at superne
Ursorum pelles jacebant, gravivocumque leonum,
Quos ipse occiderat in montibus altis.
Hi autem postquam lectos bene constructos ascenderunt,
Mundum quidem illi primum a corpore sumsit lucidum,
Fibulasque flexibilesque inaures, anulosque & monilia.
Solvit autem illi cincturam, & vestes stupendas
Exuit, ac deposuit in sedem aureis clavis confixam
Anchises: hic autem postea deorum sententia & fato,

Ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεᾷ βροτὸς, οὐ σάφα εἰδώς.
Ἦμος δ' ἂψ εἰς αὖλιν ἀποκλίνουσι νομῆες
Βοῦς τε καὶ ἴφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων,
Τῆμος ἄρ' Ἀγχίσῃ μὲν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευε
Νήδυμον, αὐτὴ δὲ χροῒ ἕννυτο εἵματα καλά.
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ δῖα θεάων,
Ἔςη παρ κλιςίῃ εὐποιήτοιο μελάθρου·
Ἧρε κάρη· κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
Ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐςὶν ἐϋςεφάνου Κυθερείης.
Ἐξ ὕπνου τ' ἀνέγειρεν· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὄρσεο Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;
Καὶ φράσαι εἴ τι ὁμοίη ἐγὼν ἰνδάλλομαι εἶναι
Οἵην δή με τοπρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν.
Ὡς δ' εἶδεν δειρήν τε καὶ ὄμματα κάλ' Ἀφροδίτης,
Τάρβησέν τε καὶ ὄσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ.
Ἂψ δ' αὖτις χλαίνῃ τε καλύψατο καλὰ πρόσωπα,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτίκα σ' ὡς ταπρῶτα θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ἔγνων ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι Αἰγιόχοιο,
Μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐάσῃς
Ναίειν, ἀλλ' ἐλέαιρ'· ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ
Γίγνεται ὅςτε θεαῖς εὐνάζεται ἀθανάτῃσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἀγχίση κύδιςε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Θάρσει, μηδέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Οὐ γάρ τοι τὶ δέος παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
Οὐδ' ἄλλων μακάρων· ἐπειὴ φίλος ἐσσὶ θεοῖσι.
Σοὶ δ' ἔςαι φίλος υἱὸς ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται.
Τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν
Ἔσχεν ἄχος ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ.
Ἄγχι θεοὶ δὲ μάλιςα καταθνητῶν ἀνθρώπων
Αἰεὶ ἐφ' ὑμετέρης γενεῆς εἶδός τε φυήν τε.
Ἤτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητίετα Ζεὺς
Ἥρπασ' ἑὸν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
Καί τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιοινοχοεύοι,
Θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισι,
Χρυσέου ἐκ κρατῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
Τρῶα δὲ πένθος ἄλαςον ἔχε φρένας, οὐδέ τι ᾔδει
Ὅππη οἱ φίλον υἱὸν ἀνήρπασε θέσπις ἄελλα·
Τὸν δ' ἤπειτα γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Καί μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ οἱ υἷος ἄποινα
Ἵππους ἀργίποδας, τοί τ' ἀθανάτους φορέουσι.
Τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν· εἶπέν τε ἕκαςα
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὅγ' ἔκλυεν ἀγγελιάων,
Οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἔνδον,
Γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
Ὣς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠώς,

Ὑμετέ-

Cum immortali concubuit deâ mortalis, non aperte sciens.
Quando autem rursus ad stabulum agitant pastores
Bovesque & firmas pecudes pascuis e florentibus,
Tunc scilicet Anchisæ quidem dulcem somnum offundebat
Suavem, ipsa vero corpori induebat vestes pulchras.
Induta autem recte omnia circa corpus dia dearum,
Stetit apud lectum bene constructæ domus:
Sustulit caput: pulchritudo autem genarum splendebat
Immortalis, qualisque est belle coronatæ Cythereæ.
A somnoque excitavit: verbumque dixit, atque nominabat:
Surge Dardanide: quare inexpergiscibilem somnum dormis?
Ac considera an quid similis ego videor esse
Qualem scilicet me primum oculis inspexisti.
Sic dixit. hic autem a somno admodum prompte exaudivit.
Ut autem vidit collum & oculos pulchros Veneris,
Timuitque & oculos declinando vertit alio.
Iterum autem retro veste cooperuit pulchram faciem,
Et illam precans verbis velocibus alloquebatur:
Statim te ut primum dea vidi oculis,
Cognovi quod dea eras: tu autem haud verum dixisti.
Sed te per Jovem oro Ægidiferum,
Ne me viventem debilem inter homines sinas
Habitare, verum miserere: quoniam haud longævus vir
Fit quisquis cum deabus concumbit immortalibus.
Illi autem respondit deinde Jovis filia Venus:
Anchise inclytissime mortalium hominum,
Conside, neque tuo in animo timeas valde.
Neque enim ullus metus est, te passuram malum ex me,
Neque ex aliis beatis: quoniam amicus es diis.
Tibi autem erit charus filius qui Trojanis imperabit,
Et filii e filiis perpetuo pronascentur.
Huic autem Æneas nomen erit, quoniam me gravis
Habuit dolor quod mortalis viri incidi in lectum.
Prope dii autem maxime apud mortales homines
Semper ob vestri generis speciemque & pulcritudinem.
Ergo flavum Ganymedem consultor Jupiter
Rapuit suam propter pulchritudinem, ut cum diis esset,
Et Jovis in domo diis vinum infunderet,
Mirabile visu, ab omnibus honoratus immortalibus,
Aureo ex cratere hauriens nectar rubrum.
Troi vero luctus perpetuus habebat præcordia, neque norat
Ubi sibi charum filium rapuisset divina procella:
Hunc deinde lugebat omnino diebus omnibus.
Et illius Jupiter misertus est, deditque illi pro filio dona
Equos velocipedes, quique immortales ferunt.
Hos illi dono dedit habendos: dixitque singula
Jovis consiliis nuncius Argicida,
Quod esset immortalis & insenescibilis diebus omnibus.
At postquam Jovis hic audivit nuncium,
Non amplius postea lugebat, gavisus autem est animo intus,
Lætus autem equis velocibus vehebatur.
Similiter Tithonum aurea sede conspicua rapuit Aurora,

Vestræ

Ὑμετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα,
Ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
Τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε, καὶ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ.
Νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἠὼς
Ἥβην αἰτῆσαι, ξῦσαί τ' ἀπὸ γῆρας ὀλοιόν.
Τὸν δή τοι εἵως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη,
Ἠοῖ τερπόμενος χρυσοθρόνῳ ἠριγενείῃ,
Ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῇς ἐπὶ πείρασι γαίης·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαὶ κατέχυντο ἔθειραι
Καλῆς ἐκ κεφαλῆς καὶ εὐγενέος τε γενείου,
Τοῦ δή τοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο πότνια Ἠώς,
Αὐτὸν δ' αὖτ' ἀτίταλλεν ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα
Σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε, καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν συγερὸν κατὰ γῆρας ἔπειγεν,
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ' οὐδ' ἀναεῖραι,
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς.
Τοῦ δή τοι φωνὴ ῥεῖ ἄσπετος, οὐδέ τι κίκυς
Ἔσθ' οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἑλοίμην,
Ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
Ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδός τε δέμας τε
Ζώοις, ἡμέτερός τε πόσις κεκλημένος εἴης,
Οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
Νῦν δέ σε μὲν τάχα γῆρας ὁμοίιον ἀμφικαλύψει
Νηλειές, τόγ' ἔπειτα παρίσταται ἀνθρώποισιν,
Οὐλόμενον, καματηρὸν, ὅ, τε στυγέουσι θεοί περ,
Αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἔσσεται ἤματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,
Οἳ πρίν ἐμοὺς ὀάρους, καὶ μήτιας αἷς ποτε πάντας
Ἀθανάτους συνέμιξα καταθνητῇσι γυναιξὶ,
Τάρβεσκον. πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα.
Νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι στοναχήσεται ἐξονομῆναι
Τοῦτο μετ' ἀθανάτοισιν. ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
Σχέτλιον, οὐκ ὀνότατον, ἀπεπλάγχθην δὲ νόοιο,
Παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην βροτῷ εὐνηθεῖσα.
Τὸν μὲν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῷοι βαθύκολποι,
Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
Αἵ ῥ' οὔτε θνητῇς οὔτ' ἀθανάτοισιν ἕπονται·
Δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσι,
Καί τε μετ' ἀθανάτοισι καλὸν χορὸν ἐρρώσαντο.
Τῇσι δὲ Σιληνοί τε καὶ εὔσκοπος Ἀργειφόντης
Μίσγοντ' ἐν φιλότητι μυχῷ σπείων ἐροέντων.
Τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
Γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ·
Καλαὶ, τηλεθάουσαι ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν
Ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
Ἀθανάτων, τὰς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ·
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ μοῖρα παρεστήκῃ θανάτοιο,
Ἀζάνεται μὲν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δένδρεα καλὰ,

estri generis, similem immortalibus.
it autem oratura nigrinubem Saturnium,
t immortalisque esset ac viveret diebus omnibus.
luic autem Jupiter annuit, & perfecit votum.
nsana, neque reputavit in mente veneranda Aurora
t juventutem peteret, raderetque senectam perditam.
lunc autem donec quidem habebat a multis amata juventus,
urora oblectatus aurithrona ab aëre genita,
labitabat apud Oceani fluxum ad terminos terræ:
'erum postquam primi cani effundebantur capilli
'ulchro ex capite & ex generosa barba,
lujus quidem a lecto abstinebat veneranda Aurora,
psum autem rursus nutriebat in domibus habens
Ciboque ambrosiaque, & vestes pulchras dans.
'erum quando jam omnino ad odiosam senectutem properabat,
Neque ullum membrorum movere poterat neque attollere,
loc illi in animo optimum videbatur consilium:
n thalamum deposuit, januas autem admovit lucidas.
Ejus utique vox fluit immensa, neque vis
Est, qualis antea fuit in flexibilibus membris.
Non utique ego te talem inter immortales eligerem *s. præoptarem*
mmortalemque esse & vivere diebus omnibus.
Sed si quidem talis formaque corporeque
Viveres, nosterque vir vocatus esses,
Non utique deinde me luctus secundū densam mentē cooperiret.
Nunc autem te quidem celeriter senectus communis cooperiet
mmisericors, quæ postea astat hominibus,
Perniciosa, lassa, quam & dii odio habent.
At mihi magnum probrum inter immortales deos
Erit diebus omnibus omnino propter te,
Qui antea meas conversationes, & consilia quibus olim omnes
Immortales commiscui cum mortalibus mulieribus,
Timebant. omnes enim meum domabat consilium.
Nunc autem utique non amplius mihi licebit gemendo nominare
Hoc inter immortales. siquidem ingenti mulcta mulctata sum,
Damno duro, nec tolerando, aberravi autem mente,
Filiumque sub cinctura posui cum mortali mixta.
Illum quidem, ubi jam primum viderit lucem Solis,
Nymphæ ipsum nutrient montanæ profundos sinus habentes,
Quæ hunc habitant montem magnumque valde divinumque,
Quæ utique neque mortales neque immortales sequuntur:
Diu quidem vivunt, & immortalem cibum comedunt,
Atque cum immortalibus pulchram choream instaurant,
Cum his autem Silenique & bonus explorator Argicida
Miscentur in amore in recessu speluncarum amabilium.
Cum his autem simul aut abietes aut quercus altæ capitibus
Genitis natæ fuere super terram alentem viros:
Pulchræ, florentes in montibus altis
Stant altæ: delubra autem ipsas vocant
Immortalium, has autem haud mortales tondent ferro:
Sed quando jam fatum astiterit mortis,
Siccantur quidem primum super terram arbores pulchræ,

Φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι,
Τῶνδε χ' ὁμοῦ ψυχὴ λείπει φάος ἠελίοιο.
Αἳ μὲν ἐμὸν θρέψουσι παρὰ σφίσιν υἱὸν ἔχουσαι.
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,
Ἄξουσίν σοι δεῦρο θεαὶ, δείξουσί τε παῖδα.
Σοὶ δ' ἐγὼ, ὄφρα ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
Ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι υἱὸν ἄγουσα.
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσι,
Γηθήσεις ὁρόων· μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσαι.
Ἄξεις δ' αὐτίκα νιν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἢν δέ τις εἴρηταί σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Ἥτις σοι φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
Τῷδε σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω·
Φασίν τοι νύμφης Καλυκώπιδος ἔγγονον εἶναι
Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος καταείμενον ὕλῃ.
Εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπεύξεαι ἄφρονι θυμῷ,
Ἐν φιλότητι μιγῆναι ἐϋστεφάνῳ Κυθερείῃ,
Ζεύς σε χολωσάμενος βαλέει ψολόεντι κεραυνῷ.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
Ἴσχεο, μηδ' ὀνόμηνε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν.
Ὣς εἰποῦσ' ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.
Χαῖρε θεὰ Κύπροιο ἐϋκτιμένης μεδέουσα,
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕἸΣ ΤῊΝ ΑΥ̓ΤῊΝ.

Αἰδοίην χρυσοστέφανον καλὴν Ἀφροδίτην
Ἄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν
Εἰναλίης, ὅθι μιν ζεφύρου μένος ὑγρὸν ἀέντος
Ἤνεικεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἀφρῷ ἐνὶ μαλακῷ. τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὧραι
Δέξαντ' ἀσπασίως, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῳ στεφάνην εὔτυκτον ἔθηκαν,
Καλὴν, χρυσείην· ἐν δὲ τρητοῖσι λοβοῖσιν
Ἄνθεμ' ὀρειχάλκου χρυσοῖό τε τιμήεντος·
Δειρῇ δ' ἀμφ' ἁπαλῇ καὶ στήθεσιν ἀργυρέοισιν
Ὅρμοισι χρυσέοισιν ἐκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
Ὧραι κοσμῆθεν χρυσάμπυκες, ὁππότ' ἴοιεν
Ἐς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ κόσμον ἔθηκαν,
Ἦγον ἐς ἀθανάτους· οἱ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες,
Χερσί τ' ἐδεξιόωντο· καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
Εἶναι κουριδίην ἄλοχον, καὶ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.
Χαῖρ' ἑλικοβλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δὸς δ' ἐν ἀγῶνι
Νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, Ἢ ΛΗΣΤΑΙ.

Ἀμφὶ Διώνυσον Σεμέλης ἐρικυδέος υἱὸν
Μνήσομαι, ὡς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,

Ἀκτῇ

ortex autem cirumquaque corrumpitur, deciduntque rami
arum autem ſimul anima relinquit lumen Solis.
Hæ quidem meum nutrient apud ſe filium habentes.
Hunc quidem ubi jam primum ceperit multimodis expetita
Ducent tibi huc Deæ, oſtendentque puerum. (pubertas,
Tibi autem ego, ut hæc menti tuæ inculcando omnia perſequar,
In quintum annum rurſus veniam filium ducens.
Hunc quidem ubi jam primum videris florem oculis,
Gaudebis videns: valde enim diis ſimilis erit.
Duces autem ſtatim illum ad Trojam ventoſam.
Si autem aliquis interrogarit te mortalium hominum,
Quæ tibi charum filium ſub cinctura poſuerit mater,
Huic tu dicere memor ſis ut te jubeo:
Dicunt nymphæ Calycopidis progeniem eſſe,
Quæ hunc habitant montem indutum ſylva.
Si autem *rem ipſam* enunciaris & gloriaberis dementi animo,
In amore *te* mixtum eſſe cum bene coronata Cytherea,
Jupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta ſunt tibi omnia: tu autem in mente tua intelligens,
Cohibe te, neque indica, deorum autem obſerva iram.
Sic effata abiit ad cœlum ventoſum.
Salve dea Cypro bene habitatæ imperans,
A te autem ego exorſus tranſibo aliam ad laudem.

IN EANDEM.

Venerandam auream coronam habentem pulchram Venerem
Canam, quæ totius Cypri mœnia adepta eſt
In mari ſitæ, ubi illam zephyri vis molliter ſpirantis
Tulit per undam multiſoni maris,
Spuma in molli. hanc autem auricurræ Horæ
Exceperunt libenter, immortaleſque veſtes induere:
Caput vero ſuper immortale coronam bene conſtructam poſuere,
Pulchram, auream: in perforatis autem auriculis
Florem orichalci aurique precioſi:
Collum autem molle ac pectora argentea
Monilibus aureis ornabant, quibus ipſæ
Horæ ornatæ fuere auricurræ, quando irent
Ad choream amabilem deorum & domos patris.
Verum poſtquam omnem circa corpus ornatum poſuere,
Duxere ad immortales: qui amplectebantur videntes,
Manibuſque ſalutabant: & cupierunt quiſque
Eſſe maritalem conjugem, & domum ducere,
Formam admirantes ex violis coronam habentis Cythereæ.
Salve nigras habens palpebras, dulciloqua: da vero in certamine
Hoc victoriam ferre, meamque præpara cantionem.
At ego & tui & alterius memor ero cantionis.

BACCHUS, SIVE LATRONES.

De Baccho Semeles inclytæ filio
Mentionem faciam, ut apparuit apud littus maris indomiti,
Apud

Ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς
Πρωθήβῃ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
Κυάνεαι, φᾶρος δὲ περὶ ςιβαροῖς ἔχεν ὤμοις
Πορφύρεον. τάχα δ' ἄνδρες ἐϋσσέλμου ἀπὸ νηὸς
Ληϊςαὶ προγένοντο θοῶς ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἦγε κακὸς μόρος. οἱ δὲ, ἰδόντες
Νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἑλόντες
Εἷσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς κεχαρημένοι ἦτορ.
Υἱὸν γάρ μιν ἔφαντο διοτρεφέων βασιλήων
Εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δεῖν ἀργαλέοισι.
Τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμὰ, λύγοι δ' ἀπὸ τηλόσ' ἔπιπτον
Χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὁ δὲ, μειδιάων ἐκάθητο
Ὄμμασι κυανέοισι. κυβερνήτης δὲ νοήσας,
Αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Δαιμόνιοι, τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύεθ' ἑλόντες,
Καρτερόν; οὐδὲ φέρειν δύναταί μιν νηῦς εὐεργής.
Ἢ γὰρ Ζεὺς ὅδε γ' ἐςὶν, ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἠὲ Ποσειδάων. ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν
Εἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτὸν ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
Αὐτίκα· μηδ' ἐπὶ χεῖρας ἰάλλετε, μή τι χολωθεὶς
Ὄρσῃ ἀργαλέους ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἀρχὸς ςυγερῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Δαιμόνι' οὖρον ὅρα, ἅμα δ' ἱςίον ἕλκεο νηὸς,
Σύμπανθ' ὅπλα λαβών. ὅδε δ' αὖτ' ἄνδρεσσι μελήσει.
Ἔλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅγε Κύπρον,
Ἢ ἐς Ὑπερβορέους, ἢ ἑκαςέρω· ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτοῦ τε φίλους καὶ κτήματα πάντα,
Οὕς τε κασιγνήτους· ἐπεὶ ἡμῖν ἔμβαλε δαίμων.
Ὣς εἰπὼν, ἱςόν τε καὶ ἱςίον ἕλκετο νηός.
Ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἱςίον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
Καττάνυσαν. τάχα δέ σφιν ἐφαίνετο θαυματὰ ἔργα·
Οἶνος μὲν πρώτιςα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
Ἡδύποτος κελάρυζ' εὐώδης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
Ἀμβροσίη· ναύτας δὲ τάφος λάβε πάντας ἰδόντας.
Αὐτίκα δ' ἀκρότατον παρὰ ἱςίον ἐξετανύσθη
Ἄμπελος ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
Βότρυες· ἀμφ' ἱςὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσὸς
Ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ' ἐπὶ καρπὸς ὀρώρει.
Πάντες δὲ σκαλμοὶ ςεφάνους ἔχον. οἱ δὲ, ἰδόντες,
Μηδήδην τότ' ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
Γῇ πελάαν. ὁ δ' ἄρα σφι λέων γένετ' ἔνδοθι νηὸς
Δεινὸς ἐπ' ἀκροτάτης, μέγα δ' ἔβραχεν, ἐν δ' ἄρα μέσσῃ
Ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενα, σήματα φαίνων·
Ἂν δ' ἔςη μεμαυῖα· λέων δ' ἐπὶ σέλματος ἄκρου
Δεινὸν ὑπόδρα ἰδών. οἱ δ' εἰς πρύμναν ἐφόβηθεν,
Ἀμφὶ κυβερνήτην δὲ σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα
Ἔςαν ἄρ' ἐκπληγέντες. ὁ δ' ἐξαπίνης ἐπορούσας
Ἀρχὸν ἕλ'. οἱ δὲ θύραζε κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
Πάντες ὁμῶς πήδησαν, ἐπεὶ ἴδον, εἰς ἅλα δῖαν·
Δελφῖνες δ' ἐγένοντο. κυβερνήτην δ' ἐλεήσας
Ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλβιον· εἶπέ τε μῦθον,

Apud promontorium quod *in mare* procurrit, juveni viro similis
Primum jam puberi: pulchri autem concutiebantur capilli
Cyanei, vestem autem circa robustos habebat humeros
Purpuream. cito autem viri bene tabulata ex navi
Latrones pervenere velociter ad nigrum pontum
Tyrseni: eos autem duxerat mala sors. qui videntes
Innuere sibi invicem, citoque exiliere: statim autem capientes
Imposuerunt *eum* suæ navi læti animo.
Filium enim illum autumabant a Jove nutritorum regum
Esse, ac vinculis volebant ligare difficilibus.
Illum autem non tenebant vincula, viminaque procul cadebant
A manibus & a pedibus: ipse subridens sedebat
Oculis cyaneis. gubernator autem intelligens,
Statim suos socios hortatus est, dixitque:
Miseri, qualem hunc Deum ligatis capientes,
Fortem? neque ferre illum potest navis fabrefacta.
Aut enim Jupiter hic est, aut argentiarcus Apollo,
Aut Neptunus. quoniam haud mortalibus hominibus
Similis est, at Diis qui Olympicas domos habent.
Verum agite, hunc dimittamus ad continentem nigram
Statim: neque in eum manus conjicite, ne iratus
Excitet difficiles ventos ac turbinem multum.
Sic dixit. illum autem dux odioso objurgavit sermone:
Infelix secundum ventum vide, simulque velum trahe navis,
Simul omnia arma capiens. hic autem contra viris curæ erit.
Spero, aut *in* Ægyptum veniet, aut hic in Cyprum,
Aut ad Hyperboreos, aut longius: ad extremum autem
Aliquando indicabit suos amicos & possessiones omnes,
Suosque fratres: postquam nobis obtulit Deus.
Sic locutus, malumque & velum trahebat navis.
Flavit autem ventus in medio veli: circumque arma
Deponebant. cito autem illis apparebant admirabilia opera:
Vinum quidem primum velocem per navim nigram
Dulce fluebat odorum, excitabaturque odor
Divinus: nautas autem stupor cepit omnes videntes.
Statim autem in summitate veli extensa est
Vitis huc atque huc, pendebantque multæ
Uvæ: circa malum autem volvebatur hedera
Floribus virescens, gratus autem fructus excitabatur.
Omnes autem scalmi coronas habebant. illi autem videntes
Mededen tunc deinde gubernatorem hortabantur
In terram appropinquare. ille autem leo factus fuit in navi
Horrendus in summa, valde autem rugiebat, in medio vero
Ursam fecit hirsutam cervice, signa ostendens:
Surrexit autem furibunda: leo autem in sede summa
Horrendum torve videns. illi autem in puppi timuere,
Circum autem gubernatorem sapientem animum habentem
Stetere utique stupefacti. ille autem repente impetum faciens
Ducem cepit. illi autem foras malam mortem fugientes,
Omnes simul saliere, cum vidissent, in mare dium:
Delphines autem facti fuere. gubernatorem autem miseratus
Tenuit, & eum fecit beatissimum: dixitque verbum:

Con-

Θάρσει δῖε κάτωρ τῷ 'μῷ κεχαρισμένε θυμῷ.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηῒς Σεμέλη, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.
Χαῖρε τέκος Σεμέλης εὐώπιδος· οὐδέ πῃ ἐστὶ
Σεῖό γε ληθόμενον, γλυκερὴν κοσμῆσαι ἀοιδήν.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

Ἄρες ὑπερμενέτα, βρισάρματε, χρυσεοπήληξ,
Ὀμβριμόθυμε, φέρασπι, πολισσόε, χαλκοκορυστὰ,
Καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορυσθενὲς, ἕρκος ὀλύμπου,
Νίκης εὐπολέμοιο πάτερ, συναρωγὲ θέμιστος,
Ἀντιβίοισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
Ἠνορέης σκηπτοῦχε, πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
Αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν, ἔνθά σε πῶλοι
Ζαφλεγέες τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος αἰὲν ἔχουσι·
Κλῦθι βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ εὐθαρσέος ἥβης,
Πρηῢ καταστίλβων σέλας ὑψόθεν ἐς βιότητα
Ἡμετέρην, καὶ κάρτος ἀρήιον· ὥς κε δυναίμην
Σεύεσθαι κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμεῖο καρήνου,
Καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάμψαι φρεσὶν ὁρμὴν,
Θυμοῦ τ' αὖ μένος ὀξὺ κατισχέμεν, ὅς μ' ἐρέθησι
Φυλόπιδος κρυερῆς ἐπιβαινέμεν. ἀλλὰ σὺ θάρσος
Δὸς μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς,
Δυσμενέων προφυγόντα μόθον κῆράς τε βιαίους.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ὑμνεῖ μοῦσα κασιγνήτην Ἑκάτοιο,
Παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνος,
Ἥθ' ἵππους ἄρσασα βαθυσχοίνοιο Μέλητος,
Ῥίμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα διώκει
Ἐς Κλάρον ἀμπελόεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἧσται μιμνάζων ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.
Αὐτὰρ ἐγώ γε πρῶτα καὶ ἐκ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν.
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Κυπρογενῆ Κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥτε βροτοῖσι
Μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προσώπῳ
Αἰεὶ μειδιάει, καὶ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.
Χαῖρε θεὰ Σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα,
Καὶ πάσης Κύπρου· δός δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην ἐρυσίπτολιν ἄρχομ' ἀείδειν
Δεινὴν, ᾗ σὺν Ἄρηι μέλει πολεμήια ἔργα,
Περθόμεναί τε πόληες, ἀϋτή σε πτόλεμοί τε·

ɔnfide optime rector meo grate animo.
ɪrn autem ego Bacchus magnisonus, quem peperit mater
admea Semele, Jovi in amore mixta.
alve nate Semeles pulchrioculæ: haudquaquam licet
'ui oblitum, suavem ornare cantionem.

IN MARTEM.

Mars prærobuste, gravis currui, insignis aurata galea,
nvicte animi, clypeate, urbium quassator, ære armate,
'ortimane, indefesse, hasta valens, septum olympi,
'ictoriæ in bello felicis pater, auxiliator justitiæ,
ɩdversariis tyranne, justissimorum dux hominum,
'ortitudinis sceptrifer, ignitum circulum volvens
Etheris inter septemgrada astra, ubi te equi
'alde flammantes tertio super curru semper habent:
ɩudi mortalium auxiliator, dator audacis vigoris,
'acile relucens lumen desuper ad vitam
Ɩostram, ac fortitudinem Martialem: ut possim
)epellere malum amarum a meo capite,
:t animæ deceptorem subflectere mente impetum,
ɩnimique robur acutum cohibere, qui me excitat
'ugnam horrendam aggredi. sed tu audaciam
)a beate, pacisque manere in illæsis legibus,
nimicorum fugientem laborem fataque violenta.

IN DIANAM.

Dianam laudat Musa sororem Jaculatoris,
Virginem sagittis gaudentem, simul nutritam cum Apolline,
Quæ equos jungens juncis copiosæ Meletæ,
Perniciter per Smyrnam totum aureum currum agit
Ad Clarum vitibus copiosam, verum argentiarcus Apollo
Sedit expectans Jaculatricem sagittis gaudentem.
Et tu quidem sic salve, deæque simul omnes cantione.
At ego primum & a te incipio cantare.
A te autem ego exorsus transibo aliam ad laudem.

IN VENEREM.

Cyprogenitam Cythereram canam, quæ mortalibus
Blanda dona dat, amabili autem facie
Semper subridet, & amabilem fert florem.
Salve dea Salamine bene habitata regnans,
Et tota Cypro: da vero amabilem cantionem.
At ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

Palladem Minervam patronam urbium incipio canere
Acrem, cui cum Marte curæ sunt bellica opera,
Dirutæque urbes, clamorque bellaque:

Quiś

Καί τ' ἐῤῥύσατο λαὸν ἰόντα τε νισσόμενόν τε.
Χαῖρε θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχην εὐδαιμονίην τε.

ΕἸΣ ἭΡΑΝ.

Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥεῖη
Ἀθανάτην βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο κασιγνήτην ἄλοχόν τε
Κυδρὴν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν ὄλυμπον
Ἁζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διὶ τερπικεραύνῳ.

ΕἸΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠΰκομον σεμνὴν θεὸν ἄρχομ' ἀείδην,
Αὐτὴν καὶ κούρην περικαλλέα Περσεφόνειαν.
Χαῖρε θεὰ, καὶ τήνδε σάου πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

ΕἸΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

Μητέρα μοι πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
Ὑμνεῖ Μοῦσα λίγεια Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο,
Ἧ κροτάλων τυπάνων ἰαχὴ, σύν τε τρόμος αὐλῶν
Εὔαδεν, ἠδὲ λύκων κλαγγὴ χαροπῶν τε λεόντων,
Οὔρεά τ' ἠχήεντα, καὶ ὑλήεντες ἔναυλοι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεοὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.

ΕἸΣ ἩΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ.

Ἡρακλέα Διὸς υἱὸν ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριϛον
Γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβης ἐνὶ καλλιχόροισιν
Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι.
Ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἠδὲ θάλασσαν
Πλαζόμενος πομπῇσιν ὑπ' Εὐρυσθῆος ἄνακτος,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλ
Νῦν δ' ἤδη κατὰ καλὸν ἕδος νιφόεντος ὀλύμπου
Ναίει τερπόμενος, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
Χαῖρε ἄναξ Διὸς υἱὲ, δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕἸΣ ἈΣΚΛΗΠΙΟΝ.

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος,
Χάρμα μέγ' ἀνθρώποισι, κακῶν θελκτῆρ' ὀδυνάων.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΕἸΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Κάϛορα καὶ Πολυδεύκε' ἀείδεο Μοῦσα λίγεια
Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου ἐξεγένοντο.
Τοὺς ὑπὸ Ταϋγέτου κορυφῆς τέκε πότνια Λήδη,
Λάθρη ὑποδμηθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

Quin & liberavit populum euntemque redeuntemque.
Salve dea, daque nobis fortunam felicitatemque.

IN IUNONEM.

Junonem cano aurithronam, quam peperit Rhea,
Immortalem reginam, excellentem formam habentem,
Jovis tonantis ſororem conjugemque
Inclytam, quam omnes beati per longum olympum
Venerantes honorant ſimul cum Jove gaudente fulminibus.

IN CEREREM.

Cererem pulchricomam venerandam Deam incipio canere,
Ipſam & filiam perpulchram Proſerpinam.
Salve Dea, & hanc ſerva civitatem: præſiſque cantioni.

IN MATREM DEORUM.

Matrem mihi omniumque deorum omniumque hominum
Laudat Muſa ſuavis Jovis filia magni, (tibiarũ
Cui crepitaculorum tympanorumque ſonus, ſimulque tremor
Placuit, ac luporum clangor terribiliumque leonum,
Monteſque ſonori, & ſylvoſi receſſus.
Et tu quidem ſic ſalve, deæque ſimul omnes cantione.

IN HERCULEM LEONINI ANIMI.

Herculem Jovis filium canam, quem longe præſtantiſſimum
Genuit terreſtrium Thebis in amœnis
Alcmena, mixta cum nigrinube Saturnio.
Qui antea quidem per terram immenſam ac mare
Errans juſſibus Euryſthei regis,
Et multa ipſe fecit *aliis* mala, & multa tulit.
Nunc autem in pulchra ſede nivoſi olympi
Habitat oblectatus, & habet pulchram pedibus Heben.
Salve rex Jovis fili, da vero virtutemque & felicitatem.

IN ÆSCULAPIUM.

Medicum morborum Æſculapium incipio canere,
Filium Apollinis, quem genuit dia Coronis
Dotio in campo, filia Phlegyæ regis,
Gaudium magnum hominibus, malorum delinitorem dolorum.
Et tu quidem ſic ſalve rex: precor autem te cantione.

IN JOVIS PUEROS.

Caſtorem & Pollucem cane Muſa ſuavis
Tyndaridas, qui a Jove Olympio geniti ſunt.
Quos ſub Taygeti vertice peperit veneranda Leda,
Clam ſubdomita a nigrinube Saturnio.
Salvete Tyndaridæ, velocium inſeſſores equorum.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ἀείδω Κυλλήνιον ἀργειφόντην,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Ἄτλαντος θυγάτηρ, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη. μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὅμιλον,
Ἄντρῳ ναιετάουσα παλισκίῳ· ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Εὖτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην·
Λάνθανε δ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.
Χαῖρ' Ἑρμῆ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ.

Ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε μοῦσα,
Αἰγοπόδην, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὅστ' ἀνὰ πίση
Δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χοροήθεσι νύμφαις,
Αἵτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης στείβουσι κάρηνα,
Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεὸν, ἀγλαέθειρον,
Αὐχμήενθ', ὃς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχε,
Καὶ κορυφὰς ὀρέων, καὶ πετρήεντα κάρηνα.
Φοιτᾷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ῥωπήια πυκνά·
Ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
Ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ,
Ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰσαναβαίνων.
Πολλάκι δ' αἰγινόεντα διέδραμεν οὔρεα μακρά·
Πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε θῆρας ἐναίρων,
Ὀξέα δερκόμενος· τότε δ' ἕσπερος ἔκλαγεν οἶον,
Ἄγρης ἐξανιὼν δονάκων, ὑπὸ μοῦσαν ἀθύρων
Νήδυμον. οὐκ ἂν τόν γε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
Ὄρνις ἥτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
Θρῆνον ἐπι προχέουσα, χέει μελίγηρυν ἀοιδήν.
Σὺν δέ σφιν τότε νύμφαι ὀρεστιάδες λιγύμολποι
Φοιτῶσαι πυκνὰ ποσσὶν ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ
Μέλπονται, κορυφὴν δὲ περιστένει οὔρεος ἠχώ.
Δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν τότε ἐς μέσον ἕρπων,
Πυκνὰ ποσὶν διέπει· λαῖφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφοινὸν
Λυγκὸς ἔχει, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
Εὐώδης θαλέων καταμίσγεται ἄκριτα ποίην.
Ὑμνεῦσιν δὲ θεοὺς μάκαρας καὶ μακρὸν ὄλυμπον·
Οἷόν θ' Ἑρμείην ἐριούνιον ἔξοχον ἄλλων
Ἔννεπον, ὡς ὅγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστι·
Καὶ ῥ' ὅγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα μητέρα μήλων
Ἐξίκετ'· ἔνθα δέ οἱ τέμενος Κυλλήνιόν ἐστιν.
Ἔνθ' ὅγε καὶ θεὸς ὢν ψαφαρότριχα μῆλ' ἐνόμευεν
Ἀνδρὶ παρὰ θνητῷ. θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἐπελθὼν
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότητι μιγῆναι.
Ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν· τέκε δ' ἐν μεγάροισιν
Ἑρμείῃ φίλον υἱὸν, ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι,

IN MERCURIUM.

Mercurium cano Cyllenium Argicidam,
Cyllenæ imperantem & Arcadiæ ovibus copiosæ,
Nuncium immortalium valde utilem, quem peperit Maja
Atlantis filia, Jovis in amore mixta,
Veneranda. beatorum autem Deorum vitabat commercium,
Antrum habitans opacum: ubi Saturnius
Cum Nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio,
Quando dulcis somnus tenebat albiulnam Junonem:
Latebat autem immortalesque deos mortalesque homines.
Et tu quidem sic salve Jovis & Majæ fili:
A te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem.
Salve Mercuri gratiarum dator, nuncie, dator bonorum.

IN PANA.

De Mercurii mihi charo filio dic Musa,
Capripede, bicorni, amatore strepitus, qui per valles
Arborosas simul incedit assuetis choreæ cum Nymphis,
Quæ per præruptæ petræ incedunt capita,
Pana invocantes, pastoralem Deum, pulchrum cæsarie,
Squalidum, qui omnem collem nivosum adeptus est,
Et vertices montium, & saxosa cacumina.
Ititat autem huc atque illuc per virgulta densa:
Interdum quidem fluentis pellectus mollibus,
Interdum rursus saxa altissima obambulat,
Summum verticem ovium speculam ascendens.
Sæpe autem capris frequentes percurrit montes longos,
Sæpeque in saltibus agitavit feras mactans,
Acute cernens: tunc autem Hesperus clanxit vehementer,
Ex summitate egrediens arundinum, carmen ludens
Suave. non hunc præcurrerit in cantibus
Avis quæ vere multifloro in foliis
Lamentum effundens, fundit suavem cantum.
Cum ipsis autem tunc Nymphæ montanæ suaviloquæ
Ambulantes frequenter pedibus ad fontem nigræ aquæ
Canunt, circa verticem autem resonat montis Echo.
Deus autem huc atque illuc chorearum tunc in medium serpens,
Frequenter pedibus assequitur: pellem autem ad terga cruentam
Lyncis habet, suavibus oblectans animum cantibus,
In molli prato, illic crocus & hyacinthus
Odorus virens admiscetur innumeræ herbæ.
Celebrant autem deos beatos & longum Olympum:
Qualem Mercurium admodum utilem præcellentem cæteris
Dicebant, quod hic omnibus diis velox nuncius est:
Atque is in Arcadiam copiosam fontibus, matrem ovium
Venit: ibi autem illi templum Cyllenium est.
Ubi *is* licet Deus hispidas velleribus oves pascebat
Virũ apud mortalẽ. virescebat enim amor mollis qui eũ invaserat
Cum Nympha belle cirrata Dryopis amore coëundi.
Perfecit autem coitum lætum: peperit autem in ædibus
Mercurio charum filium, statim monstrosum visu,

Αἰγιπόδην, δικέρωτα, πολύκροτον, ἡδυγέλωτα.
Φεῦγε δ' ἀναΐξας, λεῖπεν δ' ἄρα παῖδα τιθήνη.
Δεῖσε γὰρ ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον ἠϋγένειον.
Τὸν δ' αἶψ' Εʹρμείας ἐριούνιος εἰς χέρα θῆκε
Δεξάμενος, χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.
Ρʹίμφα δ' ἐς ἀθανάτων ἕδρας κίε, παῖδα καλύψας
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν ὀρεσκώοιο λαγωοῦ.
Πὰρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
Δεῖξε δὲ κοῦρον ἑόν. πάντες δ' ἄρα θυμὸν ἔτερφθεν
Αʹθάνατοι, περίαλλα δ' ὁ βάκχειος Διόνυσος.
Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψε.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε ἄναξ, λίσομαι δέ σ' ἀοιδῇ.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕʹΙΣ ΗʹΦΑΙΣΤΟΝ.

Ηʹφαιστον κλυτόμητιν ἀείδεο μοῦσα λίγεια.
Οʹς μετ' Αʹθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
Αʹνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονὸς, οἳ τοπάρος περ
Αʹντροις ναιετάασκον ἐν οὔρεσιν, ἠΰτε θῆρες.
Νῦν δὲ δι' Ηʹφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες,
Ρʹηϊδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εὔκηλοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.
Αʹλλ' ἵληθ' Ηʹφαιστε, δίδου ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕʹΙΣ ΑʹΠΟʹΛΛΩΝΑ.

Φοῖβε, σὲ μὲν καὶ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' ἀείδει,
Οʹχθῃ ἐπιθρώσκων ποταμὸν παρὰ δινήεντα
Πηνειόν· σὲ δ' ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ηʹδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδει.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε ἄναξ, ἵλαμαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΕʹΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩʹΝΑ.

Αʹμφὶ Ποσειδάωνα θεὸν μέγαν ἄρχομ' ἀείδειν,
Γαίης κινητῆρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
Πόντιον, ὅστ' Εʹλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγάς.
Διχθά τοι Εʹννοσίγαιε θεοὶ τιμὴν ἐδάσαντο,
Ιʹππων τε δμητῆρ' ἔμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.
Χαῖρε Ποσειδάων γαιήοχε, κυανοχαῖτα,
Καὶ μάκαρ εὐμενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἄρηγε.

ΕʹΙΣ ΔΙʹΑ.

Ζῆνα θεῶν τὸν ἄριστον ἀείσομαι, ἠδὲ μέγιστον,
Εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅστε Θέμιτι
Εʹγκλιδὸν ἑζομένῃ πυκινοὺς ὀάρους ὀαρίζει.
Ιʹληθ' εὐρύοπα Κρονίδη κύδιστε μέγιστε.

ΕʹΙΣ ΕʹΣΤΙʹΑΝ.

Εʹστίη, ἥτε ἄνακτος Αʹπόλλωνος ἑκάτοιο
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
Αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
Εʹρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον, ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα,
Σὺν Διὶ μητιόεντι· χάριν δ' ἅμ' ὄπασσον ἀοιδῇ.

ΕʹΙΣ

Capripedem, bicornem, ac multi strepitus, & dulce ridentem.
Fugit autem surgens, reliquit autem puerum nutrix.
Metuit enim ut vidit faciem inamabilem hirsutam.
Hunc autem statim Mercurius valde utilis ad manum posuit
Accipiens, gaudebat autem in animo admodum deus.
Confestim a. ad immortalium sedes cucurrit, puerum cooperiens
Pellibus in densis montani leporis.
Apud autem Jovem sedit & cæteros deos:
Ostenditque filium suum. omnes autem animo oblectabantur
Immortales, præcipue autem Bacchius Dionysus.
Pana autem eum vocarunt quod animum omnibus oblectavit.
Et tu quidem sic salve ô rex, supplicabo autem tibi cantu.
At ego & tui & alterius memor ero carminis.

IN VULCANUM.

Vulcanum inclytum consilio cane Musa suavis.
Qui cum Minerva cæsia præclara opera
Homines docuit in terra, qui antea
Antris habitabant in montibus, veluti feræ.
Nunc autem per Vulcanum arte inclytum opera docti,
Facile ævum integrum in annum
Quieti degunt in suis domibus.
Sed propitius esto Vulcane, daque virtutem & felicitatem.

IN APOLLINEM.

Phœbe, te & cygnus sub alis suaviter cantat,
In ripam insiliens amnem apud vorticosum
Peneum: te & cantor habens citharam argutam
Suaviloquus primumque & postremo semper canit.
Et tu quidem sic salve rex, placo autem te carmine.

IN NEPTUNUM.

Neptunum Deum magnum incipio canere,
Terræ motorem ac indomiti maris,
Ponticum, qui Helicona & latas habet Ægas.
Dupliciter tibi o terræ motor dii honorem diviserunt,
Equorumque domitorem esse, servatoremque navium.
Salve Neptune terram habens, cæruleis crinibus decore,
Et beate, benignum animum habens, navigantibus auxiliare.

IN JOVEM.

Jovem deorum optimum canam, & maximum,
Late sonantem, regem, fructiferum, qui cum Themide
Acclinata *ipsi* sedente crebros sermones miscet.
Sis propitius late sonans Saturnie inclytissime maxime.

IN VESTAM.

Vesta, quæ regis Apollinis jaculatoris
In Pytho valde divina sacram domum circumversaris,
Semper ex tuis crinibus destillat liquidum oleum:
Veni hanc super domum, accede animum habens,
Cum Jove sapiente: gratiam autem simul præbe carmini.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μουσάων ἄρχωμαι, Ἀπόλλωνός τε Διός τε.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὅντινα Μοῦσαι
Φιλεῦνται, γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Χαίρετε τέκνα Διὸς, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' ἀοιδήν·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Κισσοκόμην Διόνυσον ἐρίβρομον ἄρχομ' ἀείδειν,
Ζηνὸς καὶ Σεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱὸν,
Ὃν τρέφον ἠΰκομοι νύμφαι παρὰ πατρὸς ἄνακτος
Δεξάμεναι κόλποισι, καὶ ἐνδυκέως ἀτίταλλον
Νύσσης ἐν γυάλοις. ὁ δ' ἀέξετο πατρὸς ἕκητι
Ἄντρῳ ἐν εὐώδει, μεταρίθμιος ἀθανάτοισιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεαὶ πολύϋμνον ἔθρεψαν,
Δὴ τότε φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους,
Κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένος. αἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Νύμφαι· ὁ δ' ἐξηγεῖτο, βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε πολυστάφυλ' ὦ Διόνυσε·
Δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
Ἐκ δ' αὖθ' ὡράων εἰς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ἀείδω χρυσηλάκατον κελαδεινὴν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐλαφηβόλον, ἰοχέαιραν,
Αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου Ἀπόλλωνος·
Ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἄκριας ἠνεμοέσσας
Ἄγρῃ τερπομένη παγχρύσεα τόξα τιταίνει,
Πέμπουσα στονόεντα βέλη. τρομέει δὲ κάρηνα
Ὑψηλῶν ὀρέων, ἰαχεῖ δ' ἐπὶ δάσκιος ὕλη
Δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα,
Πόντος τ' ἰχθυόεις. ἡ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα,
Πάντη ἐπιστρέφεται θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
Αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῇ θηροσκόπος ἰοχέαιρα,
Εὐφρήνῃ δὲ νόον, χαλάσασ' εὐκαμπέα τόξα,
Ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν εἰς πίονα δῆμον,
Μουσῶν καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
Ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοὺς,
Ἡγεῖται χαρίεντα περὶ χροῒ κόσμον ἔχουσα,
Ἐξάρχουσα χορούς. αἱ δ' ἀμβροσίην ὄπ' ἰεῖσαι
Ὑμνεῦσι Λητὼ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας
Ἀθανάτων βουλῇ τε καὶ ἔργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.
Χαίρετε τέκνα Διὸς καὶ Λητοῦς ἠϋκόμοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην κυδρὴν θεὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπτολιν, ἀλκήεσσαν.

Τριτογε-

IN MUSAS ET APOLLINEM.

A Musis incipiam, Apollineque Joveque.
Ex enim Musis & procul mittente Apolline
Viri poëtæ sunt in terra & citharœdi:
Ex autem Jove reges. is autem felix quem Musæ
Diligunt, suavis illi ab ore fluit vox.
Salvete proles Jovis, & meum honorate carmen.
At ego & vestri & alterius memor ero carminis.

IN BACCHUM.

Hedera coronatum Bacchum valde sonantem incipio canere,
Jovis ac Semelæ perinclytæ præclarum filium,
Quem aluerunt pulchricomæ Nymphæ a patre rege
Suscipientes sinibus, & accurate nutrierunt
Nysiæ in vallibus. ipse autem crescebat patris favore
Antro in bene olenti, in numero positus immortalium.
At postquam illum Deæ multis laudibus dignum aluerant,
Tunc ititabat ad numerosos recessus,
Hedera & lauro ornatus. ipsæ autem simul sequebantur
Nymphæ: ille dux erat, sonusque habebat immensam sylvam.
Et tu quidem sic salve uvis abundans ô Bacche:
Da autem nos gaudentes ad horas rursus venire,
Ex horis autem rursus ad multos annos.

IN DIANAM.

Dianam cano aureum venabulum habentem venatricem
Virginem verecundam, cervos jaculantem, sagittis gaudentem
Germanam aurato ense instructi Apollinis.
Quæ per montes umbrosos & cacumina ventosa
Venatione oblectata totum aureum arcum tendit,
Emittens lethifera tela. tremunt autem capita
Altorum montium, sonatque insuper umbrosa sylva
Graviter a clangore ferarum: horret autem terra,
Pontusque piscosus. at ipsa fortem animum habens,
Circumquaque se vertit ferarum perimens genus.
At postquam oblectata est ferarum speculatrix sagittis gaudens,
Jucundeque affecit animum, laxans flexilem arcum,
Venit in magnam domum fratris sui
Phœbi Apollinis, Delphorum in pinguem populum,
Musarum ac Gratiarum pulchram choream paratura.
Ubi suspendens reflexum arcum & sagittas,
Dux fit gratiosum circa corpus ornamentum habens,
Præcedens in choris. illæ autem divinam vocem emittentes
Laudant Latonam pulchros talos habentem, quod peperit filios
Immortalium consilioque & operibus longe optimos.
Salvete nati Jovis & Latonæ belle comatæ:
Verum ego vestrum & alterius memor ero carminis.

IN PALLADEM.

Palladem Minervam inclytam deam incipio canere,
Cæsiam, multi consilii, implacabilem animum habentem,
Virginem verecundam, patronam urbium, robustam,

Τριτογενῆ· τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήια τεύχε' ἔχουσαν,
Χρύσεα, παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
Ἀθανάτους. ἡ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
Ἐσσυμένως ὦρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
Σείσασ' ὀξὺν ἄκοντα. μέγας δ' ἐλελίζετ' ὄλυμπος
Δεινὸν ὑπ' ὀμβρίμης γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον ἰάχησεν· ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος
Κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος, ἔσχετο δ' ἅλμη
Ἐξαπίνης· στῆσεν δ' Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰσόκε κούρη
Εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη
Παλλὰς Ἀθηναίη, γήθησε δὲ μητίετα Ζεύς.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς τέκος αἰγιόχοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕἸΣ ἙΣΤΙ'ΑΝ ΚΑῚ ἙΡΜΗ͂Ν.

Ἑστίη ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων,
Ἕδρην ἀΐδιον ἔλαχες, πρεσβηίδα τιμὴν,
Καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν. οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
Εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτῃ πυμάτῃ τε
Ἑστίῃ ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον.
Καὶ σύ μοι ἀργειφόντα, Διὸς Καὶ Μαιάδος υἱὲ,
Ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόῤῥαπι, δῶτορ ἐάων,
Ναίετε δώματα καλὰ, φίλα, φρεσὶν ἀλλήλοισιν·
Ἵλαος ὢν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἑστίῃ ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Εἰδότες ἔργματα καλὰ, νόῳ θ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.
Χαῖρε Κρόνου θύγατερ σύ τε καὶ χρυσόῤῥαπις Ἑρμῆς·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕἸΣ ΜΗΤΕ'ΡΑ ΠΑ'ΝΤΩΝ.

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι ἠϋθέμεθλον,
Πρεσβίστην, ἣ φέρβει ἐπὶ χθονὶ πάνθ' ὁπόσ' ἐστίν.
Ἠμὲν ὅσα χθόνα δῖαν ὑπέρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
Ἠδ' ὅσα πωτῶνται, τάδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβου.
Ἐκ σέο δ' εὔπαιδές τε καὶ εὔκαρποι τελέθουσι,
Πότνια· σεῦ δ' ἔχεται δοῦναι βίον ἠδ' ἀφελέσθαι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν. ὁ δ' ὄλβιος ὅν κε σὺ θυμῷ
Πρόφρων τιμήσεις· τῷ δ' ἄφθονα πάντα πάρεστι.
Βρίθει μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγροὺς
Κτήνεσιν εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν.
Αὐτοὶ δ' εὐνομίῃσι πόλιν κατὰ καλλιγύναικα
Κοιρανέουσ', ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ.
Παῖδες δ' εὐφροσύνῃ νεοθηλεῖ κυδιόωσι,
Παρθενικαί τε χοροῖς περεσανθέσιν εὔφρονι θυμῷ
Παίζουσαι χαίρουσι κατ' ἄνθεα, μαλθακὰ ποίης,
Οὕς κε σὺ τιμήσεις σεμνὴ θεὰ, ἄφθονε δαῖμον.
Χαῖρε θεῶν μήτηρ, ἄλοχ' Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Πρόφρων δ' ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Tritogenam: quam ipse genuit consultor Jupiter
Sacro ex capite, bellica arma habentem,
Aurea, collucentia: stupor autem habebat omnes videntes
Immortales. ipsa autem ante Jovem Ægiochum
Impetuose exiliit ab immortali capite,
Vibrans acutum telum. magnus autem concutiebatur olympus
Vehementer a forti Cæsia: circumque terra
Graviter sonuit: motus igitur est pontus
Undis purpureis turbatus, constitit autem salum
Repente: stitit autem Hyperionis præclarus filius
Equos velocipedes longo tempore, donec puella
Cepit ab immortalibus humeris diis congruentia arma
Pallas Minerva, gavisus est autem consultor Jupiter.
Et tu quidem sic salve Jovis nata Ægiochi:
Verum ego & tui & alius memor ero carminis.

IN VESTAM ET MERCURIUM.

Vesta quæ omnium in domibus altis
Immortaliumque deorum, humi ambulantiumque hominum,
Sedem sempiternam sortita es, ac antiquum honorem,
Pulchrum habens donum & honorem. neque enim sine te
Convivia mortalibus, ubi non primæ postremæque
Vestæ incipiens *quivis* libat suave vinum.
Et tu mihi Argicida, Jovis & Maiæ fili,
Nuncie beatorum, aureæ virgæ moderator, dator bonorum,
Habitate domos bonas, chara mentibus invicem:
Propitius auxiliare cum venerandaque charaque
Vesta. ambo enim terrestrium hominum
Scientes opera pulchra, mentemque sequimini & juventutem.
Salve Saturni filia, tuque & aureæ virgæ domin Mercurius:
At ego vestrumque & alius memor ero carminis.

IN MATREM OMNIUM.

Terram omnium matrem canam bene fundatam,
Honoratissimam, quæ nutrit in terra omnia quæcunque sunt.
Et quot per terram diam incedunt, & quot pontum,
Et quot volant, hæc nutriuntur ex tuis divitiis.
Ex te autem beati filiis & fructibus existunt *homines*,
Veneranda: atque abs te pendet dare vitam & auferre
Mortalibus hominibus. is autem felix, quem tu in animo
Prompte honorabis. illi copiosa omnia adsunt.
Abundat illis & rus almum, & per agros
Jumentis abundat, & domus impletur bonis.
Ipsi autem bonis legibus per urbem habentem pulchras mulieres
Dominantur, felicitas autem multa & divitiæ sequuntur.
Filii autem læticia juvenili gloriantur,
Virginesque choreis festivis læto animo
Ludentes gaudent per flores molles herbæ,
Quos tu honorabis veneranda dea copiosa diva.
Salve deorum mater, uxor Cœli stellati,
Prompta autem pro cantu vitam lætam præbe:
At ego & tui & alius memor ero carminis.

ΕʹΙΣ ΗʹΛΙΟΝ.

Ἥλιον ὑμεῖν αὖτε Διὸς τέκος ἄρχεο μοῦσα
Καλλιόπη φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις
Γείνατο γαίης παιδὶ καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτὴν Ὑπερίων
Αὐτοκασιγνήτην, ἥ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα,
Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν, ἐϋπλόκαμόν τε Σελήνην,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὃς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἵπποις ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὅγε δέρκεται ὄσσοις,
Χρυσῆς ἐκ κόρυθος· λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ
Αἰγλῆεν στίλβουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειαὶ
Λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
Τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῒ λάμπεται ἔσθος
Λεπτουργὲς πνοιῇ ἀνέμων· ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα καὶ ἵππους,
Θεσπέσιος πέμπησι δι' οὐρανοῦ ὠκεανόνδε.
Χαῖρε ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαζε
Ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
Ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν.

ΕʹΙΣ ΣΕΛΗʹΝΗΝ.

Μήνην ἀείδειν τανυσίπτερον ἔσπετε μοῦσαι,
Ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διὸς, ἵστορες ᾠδῆς.
Ἧς ἄπο αἴγλη γαῖαν ἑλίσσεται οὐρανόδεικτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν
Αἴγλης λαμπούσης· στίλβει δ' ἀλάμπετος ἀὴρ
Χρυσέου ἀπὸ στεφάνου, ἀκτῆρες δ' ἐνδιάονται·
Εὖτ' ἂν ἀπ' Ὠκεανοῖο λοεσσαμένη χρόα καλὸν,
Εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα δῖα Σελήνη,
Ζευξαμένη πώλους ἐριαύχενας αἰγλήεντας,
Ἐσσυμένως προτέρωσ' ἐλάσῃ καλλίτριχας ἵππους,
Ἑσπερίη διχόμηνος, ὅτε πλήθει μέγας ὄγμος,
Λαμπρόταταί τ' αὐγαὶ τότ' ἀεξομένης τελέθωσιν
Οὐρανόθεν, τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται.
Τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ.
Ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Πανδείην γείνατο κούρην,
Ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Χαῖρε ἄνασσα θεὰ λευκώλενε δῖα Σελήνη,
Πρόφρον, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος, κλέα φωτῶν
Ἄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' ἀοιδοὶ,
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐροέντων.

ΕʹΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥʹΡΟΥΣ.

Ἀμφὶ διοσκούρους ἑλικώπιδες ἔσπετε μοῦσαι
Τυνδαρίδας, Λήδης καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ ἀμώμητον Πολυδεύκεα.
Τοὺς ὑπὸ Ταϋγέτου κορυφῇ ὄρεος μεγάλοιο,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι κελαινεφεῖ Κρονίωνι
Σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε σπέρχωσιν ἄελλαι

Χειμέ-

IN SOLEM.

Solem laudare rurſus Jovis nata incipe Muſa
Calliope, lucentem, quem Euryphaëſſa grandocula
Peperit terræ filio & cœli ſtellati.
Duxit enim Euryphaëſſam valde inclytam Hyperion
Germanam, quæ illi peperit pulcherrimos filios,
Auroramque roſeum cubitum habentem, pulchricomamq; Lunã,
Solemque indefeſſum, ſimilem immortalibus,
Qui lucet mortalibus & immortalibus diis,
Equis vectus: horrendum autem is tuetur oculis,
Aurea e galea: clari autem radii ab ipſo
Splendidum *quiddam* relucent, ad tempora autem genæ
Claræ a capite gratioſum tenent os
Longe lateque ſplendens: pulchraque circa corpus fulget veſtis
Tenuiter contexta flatu ventorum: ſubtus autem maſculi equi.
Hic ille ſiſtens aurijugum currum & equos,
Divinus mittit per cœlum in Oceanum.
Salve rex, prompte autem vitam lætam præbe.
A te incipiens celebrabo mortalium genus virorum
Semideorum, quorum opera Dii mortalibus oſtenderunt.

IN LUNAM.

Lunam canere quæ alas tendit dicite Muſæ,
Suaviloquæ puellæ Saturnii Jovis, peritæ cantus.
Ex qua ſplendor terram involvit a cœlo oſtenſus
Capite ex immortali, multuſque ornatus renidet
Splendore fulgente: eniteſcit autem tenebroſus aër
Aurea ex corona, radii autem volvuntur:
Quando ab oceano lota corpus pulchrum,
Veſtes induta procul lucentes divina Luna,
Jungens pullos longa cervice fulgidos,
Rapide ulterius agit pulchricomos equos,
Veſpertina ſemimenſtrua, quando plenus eſt magnus globus,
Clariſſimique ſplendores tunc creſcentis ſunt
Cœlitus, ſignum autem mortalibus & indicium extat.
Cum qua olim Saturnius mixtus eſt amore & lecto.
Illa autem prægnans Pandiam peperit filiam,
Decoram formam habentem inter immortales Deos.
Salve regina Dea albiulna dia Luna,
Benevola, pulchricoma: a te enim incipiens laudes hominum
Canam ſemideorum, quorum celebrant opera poëtæ,
Muſarum miniſtri, ab oribus amabilibus.

IN JOVIS PUEROS.

De Jovis pueris nigriოculæ dicite Muſæ
Tyndaridis, Ledæ pulchritalæ præclaris natis,
Caſtoreque equorum domitore, & irreprehenſibili Polluce.
Quos ſub Taygeti vertice montis magni,
Mixta in amore cum nigrinube Saturnio
Servatores peperit filios terreſtrium hominum,
Velociumque navium, quando ſæviunt procellæ

Χειμέριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
Εὐχόμενοι καλέουσι Διὸς κούρους μεγάλοιο,
Ἄρνεσσιν λευκοῖσιν ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες
Πρύμνης, τὴν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κῦμα θαλάσσης
Θῆκαν ὑποβρυχίην· οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
Ξανθῇσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος ἀΐξαντες.
Αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἀέλλας,
Κύματα δ' ἐςόρεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι
Ναύταις, σήματα καλὰ πόνου σφίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕʹΙΣ ΞΕʹΝΟΥΣ.

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν νύμφης ἐρατώπιδος Ἥρης
Ναίετ' ἐς ἄδην, ἧς πόδα νείατον ὑψικόμοιο
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθοῦ ποταμοῖο,
Ἕβρου καλὰ ῥέοντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

ΟʹΜΗʹΡΟΥ ΕʹΠΙΓΡΑʹΜΜΑΤΑ ΚΑΙʹ ΕʹΠΗ ΤΙΝΑ ΕʹΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ Ἡροδότου περὶ τῆς Ὁμήρου βιοτῆς.

Εἰς Κυμαίους.

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο.
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν κύμην ἐριώπιδα κούρην
Ναίετε, Σαρδήνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο.
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ θείου ποταμοῖο
Ἕρμου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο ζεύς.

Εἰς τὴν Κύμην ἀναςρέψων.

Αἶψα πόδες με φέροιεν ἐς αἰδοίων πόλιν ἀνδρῶν.
Τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίςη.

Εἰς Μίδην.

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι,
Ἐς τ' ἂν ὕδωρ τε ῥέοι, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμποι, λαμπρά τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα·
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἀγγελέω παριοῦσι Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

Ὀλοφύρεται τὴν τυφλότητα αὐτοῦ πρὸς τοὺς Κυμαίους.

Οἵῃ μ' αἴσῃ δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
Νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων.
Ἥν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,
Λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων·
Ὁπλότεροι μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα
Αἰολίδα Σμύρνην ἁλιγείτονα ποτνιάνακτον.
Ἥντε δι' ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος,
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι κοῦραι Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα,
Ἠθελέτην κλῄσαι δίαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν.

Hyemales per pontum implacabilem: illi autem e navibus
Vota facientes vocant Jovis pueros magni,
Agnis albis, fastigiis conscensis
Puppis, quam ventusque magnus & unda maris
Fecerunt submersam: hi autem repente apparuerunt
Flavis alis per æthera ruentes.
Statim autem difficilium ventorum sedarunt procellas,
Fluctusque straverunt albi maris in pelagis
Nautis, signa bona laboris eis: illi autem videntes
Gavisi sunt, cessaruntque ab ærumnoso labore.
Salvete Tyndaridæ velocium insessores equorum:
At ego vestrum & alterius memor ero cantionis.

IN HOSPITES.

Respicite hospitiis indigentem & domo,
Qui urbem excelsam Nymphæ amabilioculæ Junonis
Habitatis ad Orcum, cujus pedem extimum alticomæ
Divinam bibentes aquam flavi fluvii,
Hebri pulchrifluvii, quem immortalis peperit Jupiter.

HOMERI QUÆDAM EPIGRAMMATA ET VERSUS EX Herodoto, de vita Homeri.

Ad cives Cumanos.

HOspitium præbete viro profugoque vagoque,
Urbem qui celsam Cumen, Eriopida prolem,
Radicem incolitis Sardenes alticomantis.
Divini potatis aquam qui fluminis Hermi,
Vorticibus torti, pater est cui Jupiter ipse.

Rediturus Cumam.

VOs me hominum rapidè plantæ portetis in urbem,
Quorum animus promptus, pollent qui mente sagaci,

In Midam.

AEnea sum virgo, Midæ quæ incumbo sepulchro.
Dum fluit unda levis, sublimis nascitur arbor.
Dum sol exoriens & splendida Luna relucet,
Dum fluvii labuntur, inundant littora fluctus,
Hic constanter ago, lacrymasque in marmore tincto
Fixa, Midam moneo tumulatum hic chare viator,

Deplorat suam cæcitatem adversus Cumanos.

HEi mihi quam fatum dat Jupiter almus iniquum,
Infanti mihi lac venerandæ ex ubere matris
Præbuit, Æolicæ Smyrnæ, quam Martia quondam
Gens Phriconitis, certamine fortis equestri,
Condidit ad pelagus, præterlabente Melete.
Docta Jovis proles mecum hinc digressa volebat
Carminibus celebrare urbem quam nomine dicunt
Cumam, quosque viros intra sua mœnia claudit.
Illi audire sacræ spreverunt carmina vocis,

Οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὄπα, φημὶ ἀοιδήν.
Ἀφραδίῃ τῶν μέν τε παθών τις φράσσεται αὖθις.
Ὅσφιν ὀνείδεσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.
Κῆρα δ' ἐγὼ τήν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ,
Τλήσομαι ἀκράαντον φέρων τετληότι θυμῷ.
Οὐδέ τι μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
Δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἰέναι ὀλίγον περ ἐόντα.

Ἀρχὴ Ἰλιάδος τῆς ἐλάττονος.

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον,
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος.

Τῷ Θεστορίδῃ.

Θεστορίδης θνητοῖσιν ἀνωΐστων πολέων περ,
Οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόον ἀνθρώποισιν.

Ποσειδῶνι.

Κλῦθι Ποσειδάων μεγαλοσθενὲς ἐννοσίγαιε,
Εὐρυχόρου μεδέων ἠδὲ ξανθοῦ Ἑλικῶνος.
Δὸς δ' οὖρον καλὸν καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
Ναύταις, οἳ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασι.
Δὸς δ' ἐς ὑπώρειαν ὑψικρήμνοιο Μίμαντος.
Αἰδοῖόν μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων γε κυρῆσαι.
Φῶτά τε τισαίμην ὅς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
Ὠδύσατο Ζῆνα ξένιον ξενίην τε τραπέζην.

Εἰς πόλιν Ἐρυθραίαν.

Πότνια γῆ, πάνδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου.
Ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν φωτῶν εὔοχθος ἐτύχθης,
Τοῖσι δὲ δύσβωλος καὶ τρηχεῖ' οἷς ἐχολώθης.

Πρὸς Ναύτας.

Ναῦται ποντοπόροι στυγερῇ ἐναλίγκιοι ἄτῃ,
Πτωχάσιν αἰθυίῃσι βίον δύσζηλον ἔχοντες,
Αἰδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος.
Δεινὴ γὰρ μέτοπις ξενίου Διὸς, ὅς κ' ἀλίτηται.

Πεύκη.

Ἄλλη τίς σου πεύκη ἀμείνονα καρπὸν ἵησιν
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου ἠνεμοέσσης,
Ἔνθα σίδηρος Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
Ἔσσεται εὖτ' ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσι.

Εἰς Γλαῦκον τὸν αἰπόλον.

Γλαῦκε πέπων ἐπιὼν τὸ ἔπος τὸ ἐνὶ φρεσὶ θήσω.
Πρῶτον μὲν κυσὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι
Δοῦναι ὣς γὰρ ἄμεινον. ὃ γὰρ καὶ πρῶτον ἀκούει
Ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἕρκεα θηρὸς ἰόντος.

Πρὸς τὴν ἱέρειαν ἐν Σάμῳ.

Κλῦθί μοι εὐχομένῳ κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα
Τήνδε νέων μὲν ἀνήνασθαι φιλότητα καὶ εὐνήν,
Ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
Ὧν ὥρη μὲν ἀπαμβλύνεται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

Sed quicunque mihi cladem exitiumque paravit.
Non impune feret læva quod mente volutat:
At mihi quam dederint nascenti numina sortem,
Ægro animo quamvis, certum est perferre patique,
Sed jam per sacræ vestigia ponere Cumæ
Compita non suadet mihi mens, potiusque remota
Inque peregrina sedem mihi quærere terra.

Exordium parvæ Iliados.

TRojam & Dardaniam canto, quæ mater equorum.
Quæ Danais Mavorte satis mala plurima vexit.

Thestoridæ.

THestoride, ex multis, mortalibus abdita quæ sunt,
Mens habet in primis cœcos humana processus.

Neptuno.

AUdi qui Pelagus valido Neptune tridenti
Imperioque regis, spaciosaque culta Heliconis:
Da precor his nautis reditum ventosque secundos.
Qui mihi sunt comites placidi, navisque magistri.
At mihi da misero sacram contingere terram.
Aërius qua parte Mimas ad sydera surgit.
Inde hominis justi me fac succedere tectis,
Ulcisciqne virum qui me improbitate fefellit,
Læsit & hospitii sacra jura Jovemque benignum.

Ad Erythræam.

O Sacra multorum largitrix terra bonorum.
Quam tu plana aliis & parte æqualis ab omni,
Aspera contra aliis, in quos converteris iram.

Ad Nautas.

INfidi nautæ, gens diris tristior ipsis,
Sæva quibus veluti mergis dant æquora victum,
Si vobis nulla est hominum reverentia cordi,
At sperate Jovem summo qui regnat Olympo.
Tristis enim vultus Jovis est, pœnæque paratæ,
His quibus hospitii non est pia tessera curæ.

Pinus.

FUnduntur fructus alia magis arbore dulces.
Quam fovet umbrosis felix in collibus Ida.
Hinc ferrum veniet Martis validæque secures.
His ubi consistet campis Cebrenia pubes.

Ad Glaucum caprarium.

GLauce precor, paucis me audi, pareque monenti.
Præ foribus stabuli canibus sua fercula primum
Fac tradas: nam sic melius, custodibus illis,
Nec fera, nec fures venient ad septa dolosi.

Adversus antistitam Samiam.

DIve preces audito meas, mulierque fac ista,
Aversata thorum juvenili ætate vigentem.
Canorum veterumque senum capiatur amore,
Est ætas effœta quibus, sed prompta voluntas.

Εἰς οἶκον τῶν Φρατόρων.

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος, παῖδες· πύργοι δὲ πόληος,
ἵπποι δ' ἐν πεδίῳ κόσμος· νῆες δὲ θαλάσσης·
Χρήματα δ' αὔξει οἶκον. ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες
Ἥμενοι εἰν ἀγορῇ, κόσμος τ' ἄλλοισιν ὁρᾶσθαι·
Αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.

Ὁ Κάμινος.

Εἰ μὲν δώσετε μισθὸν, ἀείσω, ὦ κεραμῆες.
Δεῦρ', ἄγ' Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα καμίνου·
Εὖ δὲ μελανθεῖεν κότυλοι, καὶ πάντα μάλ' ἱρά·
Φρυχθῆναι τε καλῶς καὶ τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι,
Πολλὰ μὲν εἰν ἀγορῇ πωλεύμενα, πολλὰ δ' ἀγυιαῖς,
Πολλὰ δὲ κερδῆναι ἡμῖν δὲ δὴ ὥς σφι νοῆσαι·
Ἢν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες ψεύδη ἄρησθε,
Συγκαλέω δ' ἤπειτα καμίνῳ δηλητῆρας.
Σύντριβ' ὁμῶς Μάραγόν τε καὶ Ἄσβετον, ἠδὲ γ' Ἄβακτον,
Ὠμόδαμόν θ' ὃς τῇδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ πορίζει.
Πεῖθε πυραίθουσαν καὶ δώματα, σὺν δὲ κάμινος
Πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσάντων.
Ὡς γνάθος ἱππείη βρύκει, βρύκοι δὲ κάμινος,
Πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς κεραμήϊα λεπτὰ ποιοῦσα.
Δεῦρο καὶ Ἠελίου θυγάτηρ πολυφάρμακε Κίρκη,
Ἄγρια φάρμακα βάλλε, κάκου δ' αὐτούς τε καὶ ἔργα
Δεῦρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας κενταύρους,
Οἵθ' Ἡρακλείοις χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο.
Τύπτοιεν τάδε ἔργα κακῶς, τύπτοι δὲ κάμινον
Αὐτοὶ δ' οἰμώζοντες ὁρῴατο ἔργα πονηρά
Γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.
Ὃς δὲ χ' ὑπερκύψει περὶ ταῦτα, πᾶν τὸ πρόσωπον
Φλεχθείη, ὡς πάντες ἐπίσταιντ' αἴσιμα ῥέζειν.

Εἰρεσιώνη.

Δῶμα προσετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο.
Ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει ὄλβιος αἰεί.
Αὐτὰρ ἀνακλίνεσθε θύραι· πλοῦτος γὰρ ἔσεισι
Πολλὸς, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα,
Εἰρήνη τ' ἀγαθή. ὅσα δ' ἄγγεα, μεσὰ μὲν εἴη.
Κυρβαίη δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου ἕρποι μάζα.
Τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ διφράδα βήσεται ὔμμιν.
Ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα.
Αὐτὴ δ' ὑφαίνοι ἱστὸν ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα
Νεῦμαί σοι νεῦμαι ἐνιαύσιος, ὥστε χελιδών.
Ἕστηκ' ἐν προθύροισι. καὶ εἰ μέν τοι δώσεις, εἰ δὲ μὴ,
Οὐχ ἑστήξομεν. οὐ γὰρ συνοικήσοντε ἐνθάδ' ἤλθομεν.

Τοῖς Ἁλιεῦσι.

Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάατε,
Οὔτε βαθυκλήρων, οὔτ' ἄσπετα μῆλα νεμόντων.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΣΩΖΟΜΕΝΩΝ
Ὁμήρου ποιημάτων.

In Palatium curialium.

'T patris nati, sic turres sunt decus urbis:
Sic & equi campum decorant: sic æquora naves,
: & opes ornant ædes: præsentia regum
igusto in solio decorat fora lata sedentum:
: lucente domus multo est augustior igne.

Fornax.

I mihi mercedem dabitis figuli, ista canemus.
Huc ades o Pallas, dextraque foveto caminum,
ilchre ut durescant calices, & mollia cuncta,
iecenturque probe, & figulis lucra magna reportent,
endita perque forum multa, & per compita multa.
ic illis quæstus crescat, prudentia nobis;
t si deposito juvat irridere pudore,
uc precor ut pestes veniant quæcunque per orbem
rassantur, fundant & in hanc mala cuncta caminum,
ruat huc Smaragus, gravis Asbetus, atque Sabactes:
ontere tu Pallas flammamque & vasa camini.
lle licet rapido multum nunc ferveat æstu.
isuper Omodamus fervatque & damna det arti.
)mnia misceto. fornacem, vasa domumque.
Jt fragor immensus fiat, figulique tremiscant:
Non secus ac malæ crepitu clauduntur equinæ,
iic subita fornax crepitetque cadatque ruina,
nque lutum redeant calices & vasa munita.
Juc ducat longo Centauros agmine Chiron:
Quique manu Herculea cecidere superque fuerunt,
lli contundant opus omne, ipsumque caminum
n nihilum penitus redigant, figuli ista videntes
Plorent, & lacrymis spectent ingentia damna.
mprobitatis ego spectabo hæc præmia lætus.
)enique qui pronus fornacem respicit, illi
Flamma vorax faciem rapiat, penitusque perurat.
Sic scelus agnoscent omnes atque inde cavebunt.

Eiresione seu Ramus.

VEnimus ad magnas ædes civemque potentem,
Cujus divitiis resonat domus atque redundat.
Vos aditum præbete fores, feliciter intrent
Divitiæ & requies hilaris, Charitesque sequantur:
Vasa opibus tumeant, nihil hic videatur inane:
Sintque laboratæ Cereris repleta canistra.
Excelso curru nurus hic portetur, & ipsam
Veloci cursu revehant ad limina muli.
Hæc premat electrum pedibus, telasque laboret.
Ast ego vos repetam, repetam (mihi crede) quotannis,
Non secus atque redit sub tectum garrula Progne.
Assumus in porta: seu munera ferre placebit,
Seu nihil: est tamen hinc abeundi certa voluntas.
Non etenim hic habitare diu nec adesse paramus.

Piscatoribus.

HI vos, o pueri, tales genuere parentes,
Nec latis fundis, gregibus neque mille potentes.

INDEX IN

HOMERI ODYSSEAM

Scylla

EXPLICATIO QUORUNDAM NOMINU[M] in Batrachomyomachia.

Limnocharis, palude gaudens.
Physignatus, quod inflet se maxillis.
Hydromedusa, regina aquarum.
Psicharpax, micarum raptor.
Troxarta, vorans panem.
Lychomyle, a lambendis molis.
Pternotrocta, pernas arrodens.
Sitamida, genus est leguminis.
Lichopinax, lambens paropsidas & quadras.
Tyroglyphus, excavator caseorum.
Embasichytros, in ollas irrepens.
Lichenor, lambens virum.
Troglodytes, ingrediens rimas & foramina.
Teutlaeus, a beta vel porro.
Polyphemus, multivocus.
Crambophagus, vorans caules.
Limnisius, paluftris.
Hydrocharis, aqua gaudens.
Borborocates, in cœno jacens.
Prassophagus, porrum comedens.
Cnissodioctes, nidorem sectans.
Pelobates, per lutum incedens.
Sitophagus, cibos absumens.
Prassaeus, caulis colorem imitans.
Artepibulus, quod pani insidiatur.
Meridarpax, rapiens particula[s].

FINIS.

9. a.

125

p. 396

Digitized by Google